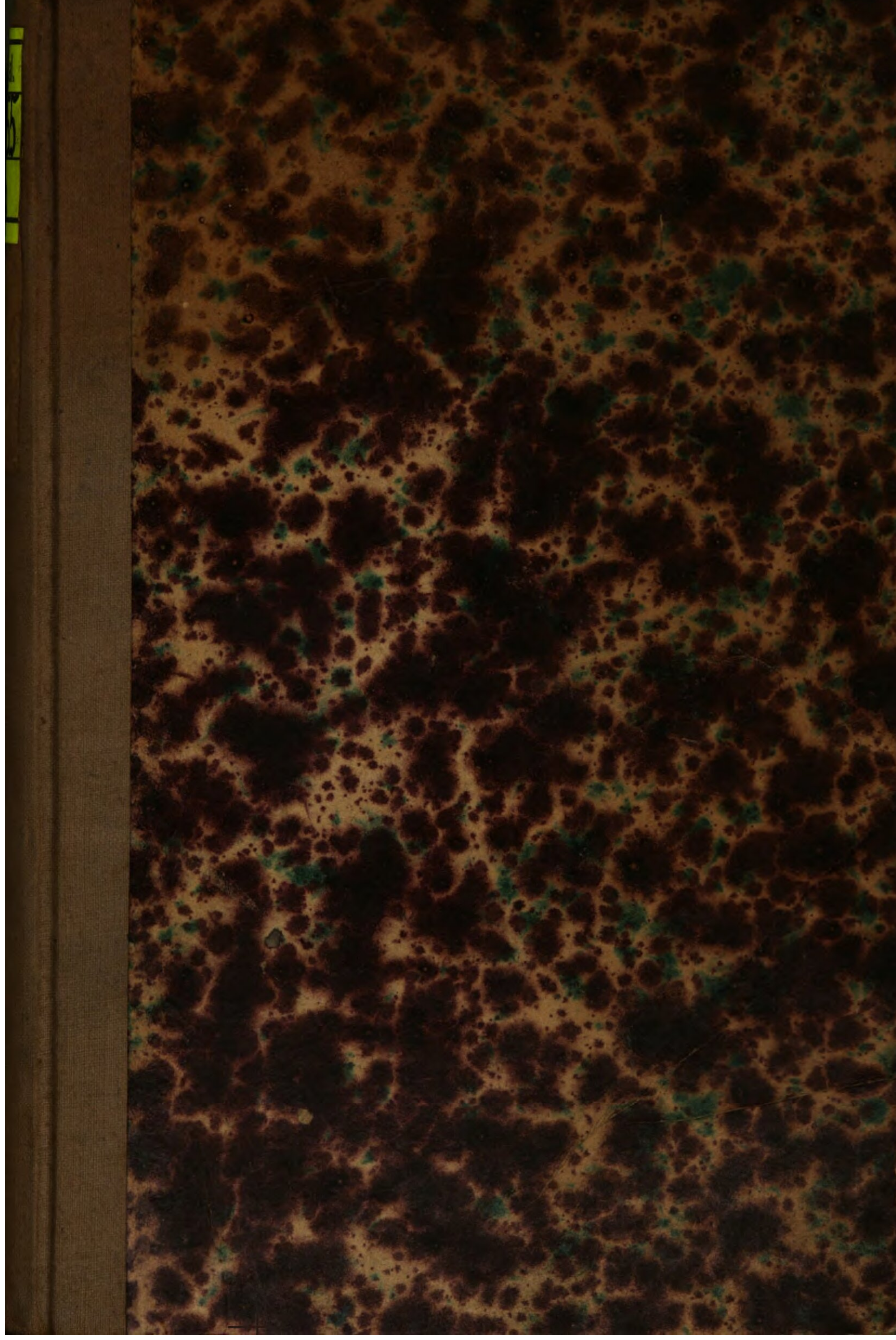

P. o. gall.

Le Sage

1255^s

P. O. Gall. j2555

ΖΙΛΒΛΑΣ

ΤΟΥ

ΣΑΝΤΙΑΛΛΑΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΥΠΟ

ΛΕΣΑΖ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤ. ΧΕΙΜΩΝΙΟΥ.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΜΟΥΣ ΤΡΕΙΣ

ΔΑΠΑΝΗ

Σ. Ν. ΧΑΜΠΑ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΑΘΗΝΗΣ,

ΤΥΠΟΙΣ Α. ΚΤΕΝΑ ΚΑΙ Η. ΣΟΥΤΣΑ.

Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀδριάνου.

1862.

THE AMERICAN

LIBRARY

OF THE

CONGRESS

OF THE UNITED STATES

OF AMERICA

WASHINGTON

1852

NO. 1

Vol. 1

1852

ΖΙΛΒΛΑΣ

ΤΟΥ

ΣΑΝΤΙΛΛΑΝ.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν κάτωθεν σφραγίδα θεωρεῖται
ὡς ἐκ τυποκλοπίας προερχόμενον.

ΖΙΛΒΛΑΣ

ΤΟΥ

ΣΑΝΤΙΑΛΛΑΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΥΠΟ

ΛΕΣΑΖ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ

ΥΠΟ

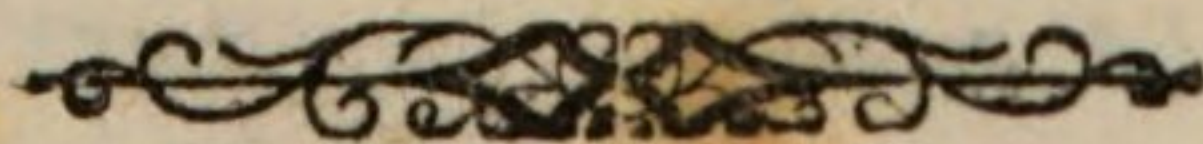
ΚΩΝΣΤ. ΧΕΙΜΩΝΙΟΥ.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΕ ΕΙΣ ΤΟΜΟΥΣ ΤΡΕΙΣ

ΥΠΟ

Σ. Ν. ΧΑΜΠΑ.

.....
ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.
.....

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΙΣ Α. ΚΤΕΝΑ ΚΑΙ Π. ΣΟΥΤΣΑ.

Κατὰ τὴν ἑκδὸν Ἀδριανοῦ.

1862.

2. N. 1. 1. 1.

1802

1802

1802

1802

1802

ΖΙΛΒΛΑΣ

ΤΟΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙΣ ΑΥΤΟΥ.

Πρὶν μάθης, φίλε ἀναγνῶστα, τὴν ἱστορίαν μου, ἀκουσον τὴν ἐξῆς διήγησιν.

Δύο μαθηταὶ μετέβαινον ὁμοῦ ἀπὸ Πεναφιέλ εἰς Σαλαμάγκαν. Αἰσθανθέντες δ' ἑαυτοὺς καταβεβλημένους ὑπὸ τε τοῦ κόπου καὶ τῆς δίψης ἐκάθισαν πλησίον πηγῆς τῆς ὁποίας ἔτυχον ὁδοιποροῦντες. Ἐκεῖ, ἀφοῦ ἀνεπαύθησαν καὶ ἔσβεσαν τὴν δίψαν των, εἶδον τυχαίως ἐπὶ πλακὸς, ἴσης τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς γῆς, γράμματά τινα μικρόν τι ἔνεκα τῆς πολυχαιρίας καὶ τοῦ συνεχοῦς καταπατήματος τῶν ἐκ τῆς εἰρημένης πηγῆς ποτιζομένων ποιμνίων ἐξηλιμμένα. Ὅθεν, περιεργείας χάριν, ἔρριψαν ἐπὶ τοῦ λίθου ὕδωρ, ἔπλυναν αὐτόν, καὶ ἀνέγνωσαν τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν εἰς καστιλλιανὴν διάλεκτον γεγραμένην.

Aquí está encerrada el alma del licenciado Pedro Garcías.

ΕΝΘΑΔΕ ΚΕΙΤΑΙ Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΠΡΟΛΥΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΓΑΡΣΙΑΣ.

Ὁ νεώτερος τῶν μαθητῶν κοῦφος ὢν καὶ ἀπερίσκεπτος, πρὶν ἔτι ἀναγνώσῃ ἕως τέλους τὴν ἐπιγραφὴν, εἶπε γελῶν. — Μὰ τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲν τούτου ἀστειότερον! Ἐνθάδε κεῖται ἡ ψυχὴ... Ψυχὴ κατάκλειστος!... Ἄς ἤξευρον τίς ἀνόητος ἔγραψε τοιοῦτο γελοῖον ἐπίγραμμα. — Ταῦτα εἰπὼν ἠγέρθη καὶ ἀνεχώρησεν. Ὁ δὲ συνοδοιπόρος του ὀρθότεραν ἐκείνου ἔχων κρίσιν εἶπε καθ' ἑαυτόν. — Ἐδῶ κρύπτεται μυστήριόν τι· πρέπει λοιπὸν νὰ μείνω πρὸς ἀνακάλυψιν

του. — Διό, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἄλλου, ἤρχισε νὰ περισκάπτῃ διὰ τοῦ μαχαιριδίου του τὴν πλάκα, καὶ οὕτω κατῴρθωσεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ τὴν ἀνεγείρῃ. Εὗρε δὲ ὑπ' αὐτὴν δερμάτινον βαλάντιον ἐμπερικλεῖτον ἑκατὸν χρυσᾶ νομίσματα, πρὸς δὲ καὶ χάρτην ἐφ' οὗ ἦσαν γεγραμμένα λατινιστὶ τάδε. «Σὺ ὁ διὰ τῆς ἀγχινοίας σου »γνοὺς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιγραφῆς ἔσο κληρονόμος μου, »καὶ ποίησον καλλιτέραν ἐμοῦ χρῆσιν τῶν ὧν εὔρες »χρημάτων.» Ὁ μαθητὴς χαίρων ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει ταύτῃ ἔθεσεν αὐθις τὸν λίθον ὡς ἦτο πρότερον, καὶ ἀνέλαβε τὴν πρὸς Σαλαμάγκαν ἀγούσαν φέρων μεθ' ἐαυτοῦ τὴν ψυχὴν τοῦ προλύτου.

Ὅστις ἂν ἦσαι, φίλε ἀναγνώστα, θέλεις ὁμοιάσειν ἑκατέρῳ τῶν μαθητῶν, διότι ἐὰν ἀναγνώσῃς τὰ συμβάντα μου μὴ προσέχων εἰς τὰς ἐν αὐτῷ περιεχομένας ἠθικὰς διδασκαλίας, οὐδὲν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συγγράμματος τούτου ἀπολαύσεις κέρδος· ἐὰν ὅμως ἀναγνώσῃς αὐτὸ ἐπιμελῶς, θέλεις εὗρεῖν εἰς αὐτὸ, κατὰ τὸν Ὁράτιον, τὸ ὠφέλιμον σύμμικτον τῷ ἡδεῖ.

ΔΗΛΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ,

Ἐπειδὴ τινες ἀναγινώσκοντες τὸ παρόν μου σύγγραμμα ἐφαρμόζουσι τοὺς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένους ἐλαττωματικούς καὶ γελοίους χαρακτῆρας εἰς πρόσωπα, λέγω ὅτι οἱ τοιοῦτοι μοχθηροὶ ἀναγνῶσταί μου ἀπατῶνται μεγάλως. Κηρύττω δὲ δημοσίᾳ, ὅτι οὐδόλως προεθέμην νὰ χαρακτηρίσω τινὰ μερικῶς, ἅπαγε! ἀλλὰ νὰ παραστήσω τὸν ἀνθρώπινον βίον οἷος ἐστίν. Ὁ ἀναγνώστης μου λοιπὸν μὴ ἐφαρμώσῃ εἰς ἑαυτὸν, ὅτι ἀρμόζει εἰς ἄλλους· ἄλλως θέλει φανερώσειν εἰς ἅπαντας τὰ ἐλαττώματά του.

Ἐν Καστίλλίᾳ, ὡς καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὑπάρχουσιν ἱατροὶ ἔχοντες ὡς ἰδιάζον θεραπευτικὸν σύστημα τὰς ἀφθόνους ἀφαιμάξεις· τοιοῦτοι δὲ ἐλαττωματικοὶ καὶ ἰδιότροποι ἄνθρωποι πανταχοῦ ἀπαντῶνται. Ὁμολογῶ προσέτι ὅτι τὰ ἥθη τῶν Ἰσπανῶν δὲν περιέγραψα μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἀκρίβειαν· οἱ δὲ γνωρίζοντες τὸν ἄσωτον βίον τῶν τε ὑποκριτῶν καὶ ὑποκριτριῶν τοῦ θεάτρου τῆς Μαδρίτης, ἴσως μὲ ἐλέγξωσι, διότι δὲν ἐζωγράφισα, ὡς ἔπρεπε, τὸ ἀκόλαστον τῶν ἡθῶν των· ἐνόμισα ὁμῶς πρέπον νὰ τὰ μετριάσω ὀλίγον, ὅπως παρομοιώσω αὐτὰ μὲ τὰς ἕξεις μας.

ΣΙΒΛΑΣ,

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Γέννησις, καὶ ἀνατροφή τοῦ Σιλβλάς.

ΒΛΑΣ τοῦ Σαντιλλάν ὁ πατήρ μου, ἀφοῦ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπηρέτησε στρατιωτικῶς τὴν ἰσπανικὴν μοναρχίαν, ἀπεσύρθη εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του, εἰς ἣν ἐνυμφεύθη γυναῖκα εὐτελοῦς καταγωγῆς, πρὸς δὲ οὐχὶ τοσοῦτον νέαν, καὶ δέκα μῆνας μετὰ τὸν γάμον των ἐγεννήθη. Ἐπειτα μετώκησαν εἰς τὸ Ὀβιέδον, ὅπου ἤναγκάσθησαν νὰ δοθῶσιν εἰς ἐπάγγελμά τι, διὸ ἡ μὲν μήτηρ μου ἔγεινε θαλαμηπόλος, ὁ δὲ πατήρ μου ἱπποκόμος. Ἀλλ' ἐπειδὴ πλὴν τοῦ μισθοῦ των, οὐδεμίαν ἄλλην εἶχον περιουσίαν, ἐπέκειτο κίνδυνος μὴ μὲ ἀναθρέψωσι κακῶς· εὐτυχῶς ὅμως ἀνέλαβε τὴν ἀνατροφήν μου ὁ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην διατελὼν ὡς κανονικὸς ἱερεὺς θεὸς μου, Σιλπερὲς ὀνομαζόμενος, πρεσβύτερος τῆς μητρὸς μου ἀδελφός, καὶ ἐμοῦ ἀνάδοχος. Φαντάσθητε ἀνθρωπάριον μόλις τριῶν καὶ ἥμισυ ποδῶν ὑψηλὸν, εἰς ἄκρον πολύσαρκον, μὲ ὦμους ἐξέχοντας, καὶ κρίνατε περὶ τοῦ θεοῦ μου. Ἦτο πρὸς τούτοις, ἐξ ἐκείνων τῶν ἐκκλησιαστικῶν, οἵτινες οὐδὲν ἄλλο σκέπτονται, παρὰ τὸ εὖ ζῆν, νὰ τρώγωσι δηλαδὴ καὶ νὰ πίνωσι καλῶς, καὶ τοῦτο, διότι

τὰ ἐκκλησιαστικά του κέρδη, ἅτινα δὲν ἦσαν εὐκαταφρόνητα, τῷ ἐχορήγουν ἄφθονα τὰ μέσα.

Παιδιόθεν, λοιπὸν, μὲ παρέλαβεν εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἀνεδέχθη τὴν ἀνατροφὴν μου. Βλέπων δὲ τὴν δξύνοιάν μου ἀπεφάσισε νὰ καλλιεργήσῃ τὸ πνεῦμά μου· διὸ, ἡγόρασε δι' ἐμὲ ἀλφαβητάριον, καὶ ἤρχισε νὰ μὲ διδάσκῃ αὐτὸς τὴν ἀνάγνωσιν, ἣτις ὑπῆρξεν ἐπίσης ὠφέλιμος καὶ δι' αὐτόν· διότι, ποιῶν με νὰ γνωρίσω τὰ στοιχεῖα, ἐπανελάμβανε τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν ὁποίαν εἶχε παραμελήσει ἐντελῶς, καὶ καταγινόμενος ἀδιακόπως εἰς τοῦτο, ἐπέτυχε τέλος ν' ἀναγινώσκῃ ἐκ τοῦ προχείρου τὸ εὐχολόγιόν του, τοῦτ' ὅπερ ποτὲ δὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ πρότερον. Ἦθελε μὲν νὰ μὲ διδάξῃ αὐτὸς οὗτος καὶ τὴν λατινικὴν, οἰκονομῶν οὕτω ἱκανὰ ἀργύρια· ἀλλὰ φεῦ! ὁ ἀτυχὴς Ζιλπερές! οὐδὲ τὰ προκαταρκτικὰ καὶ τῆς γλώσσης αὐτῆς μαθήματα εἶχεν ἐπὶ ζωῆς του γνωρίσειν· ἐν ἐνὶ λόγῳ (καὶ δὲν λέγω τοῦτο μετὰ θετικότητος) ἦτον, ἴσως, ὁ ἀμαθέστερος τῶν κανονικῶν τοῦ ἱερατικοῦ συνεδρίου. Ἦκουσα προσέτι νὰ λέγωσιν, ὅτι τὸ ἐκκλησιαστικόν του εἰσόδημα δὲν ἀπέκτησεν ἕνεκα τῆς πολυμαθείας του, ἀλλ' ὥφειλε τοῦτο εἰς μόνην τὴν εὐγνωμοσύνην ἀγαθῶν τινῶν καλογραιῶν, τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἄλλοτε ὁ μυστικὸς ἐντολοδόχος, καὶ αἵτινες διὰ τῆς ἐπιβρόχης τῶν κατῴρθωσαν νὰ τῷ δοθῇ ἀνεξετάστως ὁ βαθμὸς τῆς ἱερωσύνης.

Ἦναγκάσθη, λοιπὸν, νὰ μὲ θέσῃ ὑπὸ τὴν μάστιγα διδασκάλου· διὸ μὲ ἔπεμψε πρὸς τὸν λογιώτατον Γοδινές, τὸν ἐπιτηδειότερον, καθὰ ἐνομίζετο, παιδαγωγὸν τοῦ Ὀβιέδου. Ἀπὸ τὰ μαθήματα τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ τόσον πολὺ ὠφελήθην, ὥστε ἐντὸς πέντε ἔως ἑξ ἐτῶν ἐνόουν ὅπως οὖν τοὺς Ἑλληνας συγγραφεῖς, καὶ ἄρκετὰ καλῶς τοὺς Λατίνους ποιητάς. Ἐδιδάχθην προσέτι καὶ τὴν λογικὴν, ἣτις μ' ἔμαθε νὰ συλλογίζωμαι ἄριστα. Τοσοῦτον δ' ἠγάπων τὴν φιλονεικίαν, ὥστε ἐκράτουν τοὺς διαβάτας, καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς μὴ γνωρίμους μου, ἵνα προτείνω εἰς αὐτοὺς πρᾶγματα. Ἐνίοτε ἀπετεινόμεν καὶ εἰς πρό-

σωπα ζητοῦντα ἐπίτηδες τὴν φιλονικίαν, καὶ τότε νὰ ἔβλεπες τὰς χειρονομίας, τοὺς μορφασμοὺς, τὰ ἀλλάκοτα καὶ γελοῖα σχήματα ἡμῶν! Τὰ ὄμματά μας ἐσπινθηροβόλουν ὑπ' ὀργῆς, καὶ τὰ στόματά μας ἦσαν πλήρη ἀφροῦ· ἕκαστος μᾶς ἐξελάμβανεν ὡς παράφρονας μᾶλλον, ἢ φιλοσόφους.

Τούτου ἕνεκα, ἀπέκτησα εἰς τὴν πόλιν φήμην νέου μὲ παιδείαν. Ὁ δὲ θεὸς μου ὑπερεχάρη διὰ τοῦτο, σκεφθεὶς ὅτι θὰ ἔπαυον μετ' οὐ πολὺ νὰ τῷ γίνωμεν βάρος. — Ἀκουσον, Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπεν ἡμέραν τινὰ, δὲν εἶσαι πλέον παιδίον· ἰδοὺ ἔγεινες δεκαεπταετής, καὶ νέος ἀξιόλογος· πρέπει λοιπὸν νὰ σκεφθῇς σὺ μόνος περὶ τῆς προαγωγῆς σου. Διὸ, ἀπεφάσισα νὰ σὲ στείλω εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Σαλαμάγκας, ὅπου διὰ τῆς ἀγγινοίας σου ἐλπίζω νὰ εὕρης ἀξιόλογον θέσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἔχεις ἀνάγκην ἐξόδων κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν σου σοὶ δίδω ὀλίγα δουκάτα (1), καὶ τὴν ἡμίονόν μου, ἥτις ἀξίζει δέκα ἕως δώδεκα δίστηλα, τὴν ὁποίαν πώλησον εἰς τὴν Σαλαμάγκαν καὶ οἰκονόμησον διὰ τῶν χρημάτων τὰ πρὸς τροφήν σου, ἕως οὗ τύχης θέσεως.

Οὐδέποτε πρότασις, ὡς ἡ παροῦσα τοῦ θεοῦ μου, μοὶ ἐπέφερε τοσαύτην χαρὰν, διότι ὑπερεπεθύμουν νὰ ἶδω τὴν πόλιν ἐκείνην. Εἶχον ἐν τούτοις ἱκανὴν δύναμιν νὰ ὑποκρύψω τὴν χαρὰν μου· καὶ ὅταν ἔφθασεν ἡ στιγμή τῆς ἀναχωρήσεώς μου, ὑπεκρίθην μεγάλην λύπην, ἀποχωριζόμενος δῆθεν θεοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον ὤφειλον μεγάλας χάριτας· τοῦτο ἐκίνησε τὸν οἶκτον τοῦ γεροντίου, καὶ μοὶ ἔδωκε πλειότερα χρήματα, παρ' ὅσα ἠθέλέ μοι δώσειν, ἐὰν ἐγνώριζε τὸ φρόνημά μου. Προτοῦ ἐκκινήσω, μετέβην πρὸς ἀποχαιρετισμὸν τῶν γονέων μου οἵτινες μοὶ ἔδωκαν ἱκανὰς συμβουλὰς, καὶ μὲ προέτρεψαν ἐνταυτῷ νὰ δέωμαι πρὸς τὸν Ὑψιστον ὑπὲρ τοῦ θεοῦ μου, νὰ διάγω ἐντίμως, ν' ἀπέχω ἀπὸ ἀχρείων πράξεων, καὶ πρὸ πάντων νὰ μὴ

(1) Χρυσοῦν νόμισμα ἀξίας δώδεκα ὡς ἔγγιστε φράγκων.

οἰκαιοποιῶμαι τὴν περιουσίαν τῶν ἄλλων. Ἀφοῦ δὲ μὲ ἐνουθέτησαν ἱκανὴν ὥραν, μοὶ προσέφερον ἐπὶ τέλους ὡς δῶρον τὴν εὐχὴν των, τὸ μόνον πρᾶγμα ὅπερ ἤλπιζον παρ' αὐτῶν. Ἐκείθισα ἀμέσως ἐπὶ τῆς ἡμιόνου μου, καὶ ἀνεχώρησα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Τίνα φόβον ἐδοκίμασεν ὁ Ζελβλάς μεταβαίνων ἀπὸ τοῦ Ὀβιέδου εἰς τὸ Πεγναφλὸρ· τί ἐπραξεν, ἅμα ἔφθασεν εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν, καὶ μετὰ τίνος ἐκεῖ ἐδείπνησε.

Ἐξελθὼν τοῦ Ὀβιέδου, ἔλαβον τὴν πρὸς τὸ Πεγναφλὸρ ἄγουσαν. Ὅταν δὲ εὐρέθην ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεδιάδος κύριος ἐμαυτοῦ, κάτοχος μιᾶς ἐλεεινῆς ἡμιόνου, καὶ τεσσαράκοντα στρογγύλων δουκάτων, μὴ συμπεριλαμβανομένων ρεαλίων (1) τινῶν, τὰ ὅποια κατὰ καιροῦς ἀπὸ τῶν θυλακίων τοῦ ἀξιοτίμου θείου μου ἔκλεψα, πρῶτον μου ἔργον ὑπῆρξε ν' ἀφήσω τὴν ἡμιονόν μου νὰ βαδίζῃ κατὰ θέλησιν, δηλαδή μὲ βραχὺ βῆμα, καὶ νὰ θέσω ἐλεύθερον τὸν χαλινὸν ἐπὶ τοῦ τραχήλου της· ἔπειτα, ἐκβαλὼν ἀπὸ τοῦ θυλακίου μου τὰ δουκάτα μου ἤρχισα νὰ τὰ μετρῶ καὶ νὰ τὰ ἀναμετρῶ ἐντὸς τοῦ πύλου μου. Ἐπειδὴ δὲ ποτὲ δὲν ἔτυχεν νὰ ἴδω τόσα χρήματα, κατεγοητευόμεν ὁρῶν καὶ ψηλαφῶν αὐτά. Εἰκοσάκις σχεδὸν τὰ εἶχον ἡριθμημένα ὅταν ἡ ἡμιονός μου, ἀνορθώσασα τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὦτα, ἐστάθη αἴφνης ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Φρονῶν ὅτι ἀντικείμενόν τι τὴν ἐτρόμαξεν ἐθεώρησα τί ἄρα εἶναι τοῦτο· εἶδον λοιπὸν κατὰ γῆς πῖλον ἀναστραμμένον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κομβολόγιον ἐκ χονδρῶν κόκων. Συγχρόνως δὲ ἤκουσα φωνὴν θρηνώδη λέγουσαν. — Αὐθέντα ὁδοιπόρε, εὐσπλαγχνίσθητε παρακαλῶ, δυστυχῇ στρατιώτην ἠκρωτηριασμένον· ρίψατε, ἐὰν ἀγαπᾶτε, ἐν-

(1) Τὸ γνωστὸν ἰσπανικὸν δίστηλον.

τὸς αὐτοῦ τοῦ πύλου ὀλίγα νομίσματα· ὁ δὲ Θεὸς εἶθε ἀνταμείψοι ὑμᾶς διὰ τοῦτο εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν. — Ἐστρεψά τότε τὰ βλέμματά μου πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἤρχετο ἡ φωνή, καὶ εἶδον παρὰ τὴν εἴσοδον μικροῦ δάσους, εἴκοσιν ἕως τριάκοντα βήματα μακρὰν μου, στρατιώτην ἐστηριγμένον ἔχοντα ἐπὶ δύο χιαστὶ τεθειμένων ράβδων τὴν κάναν καραβίνης μακροτέρας, καθὰ μοι ἐφάνη, λόγχης διὰ τῆς ὁποίας μὲ ἐσκόπευε. Τοῦτο μὲ ἐτρόμαξεν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας· διὸ ἐστάθην παρευθὺς, ἔκρυψα ἐν τάχει τὰ δουκᾶτα μου, ἐξέβαλον ἐκ τοῦ θυλακίου μου νομίσματά τινα, καὶ ἐλθὼν πλησίον τοῦ πύλου προωρισμένου νὰ δέχεται τὴν ἐλεημοσύνην τῶν ὑπὸ τοῦ τρόμου κατεχομένων πιστῶν, ἔρριψα αὐτὰ ἐν πρὸς ἐν ἐντὸς τοῦ πύλου, ἵνα δείξω εἰς τὸν στρατιώτην, ὅτι ἐποιοῦν εὐγενῆ αὐτῶν χρῆσιν. Εὐχαριστηθεὶς οὗτος ἐκ τοῦ μεταδοτικοῦ μου τρόπου, μοι ἔδωκε τόσας εὐλογίας, ὅσους ἐγὼ λακτισμοὺς εἰς τὴν κοιλίαν τῆς ἡμιόνου μου, θέλων νὰ μὲ ἀπομακρύνῃ ἀπ' αὐτοῦ ὅσον ἔνεστι ταχύτερον· ἀλλὰ τὸ ἐπάρατον ζῶον καταχρώμενον τὴν ἀνυπομονησίαν μου μόλις ἐκινεῖτο· διότι ἡ πολυχρόνιος συνήθεια τοῦ βαδίζειν βῆμα πρὸς βῆμα φέρων τὸν θεῖόν μου συνετέλεσεν ὥστε ν' ἀπομάθῃ τὴν ἕξιν τοῦ ταχυπορεῖν.

Τὸ συμβᾶν τοῦτο ἐξέλαβον ὡς κακὸν τῆς ὁδοιπορίας μου οἰωνόν, καὶ ἐφανταζόμην ὅτι, ἕωσοῦ φθάσω εἰς τὴν Σαλαμάγκαν, πιθανὸν νὰ τύχω ἀπαισιωτέρας συναντήσεως. Διὸ ἐμεμφόμην τὴν ἀνοησίαν τοῦ θείου μου, μὴ παραδόσαντός με εἰς τινα ἡμιονηγόν. Τοῦτο ὤφειλεν ἀφεύκτως νὰ πράξῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐσκέφθη, ὅτι δίδων μοι τὴν ἡμιονόν του ὑπέκυπτεν εἰς ὀλιγωτέρας χάριν τοῦ ταξειδίου μου δαπάνας δι' ἧς ἐφρόντιζε μᾶλλον, παρὰ τοὺς ὁποίους διέτρεχον καθ' ὁδὸν κινδύνους. Ὅθεν, πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ σφάλματός του, ἀπεφάσισα, ἐὰν ἔφθανον αἰσίως εἰς Πεγναφλὸρ, νὰ ἐκποιήσω ἐκεῖ τὴν ἡμιονόν μου, νὰ λάβω ἐπὶ μισθῷ ἁμάξαν μέχρι τῆς Ἀστόργης, καὶ κεῖθεν δὲ νὰ ὑπάγω διὰ τῆς αὐτῆς ἁμάξης εἰς τὴν Σαλαμάγκαν. Καί τοι οὐδέποτε ἐξελθὼν τοῦ Ὀβιέδου, ἤξευρον ὁμῶς τὰς ὀνομα-

σίας τῶν πόλεων, δι' ὧν ἔπρεπε νὰ περάσω, φροντίσας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου νὰ μάθω αὐτάς.

Ἐν τούτοις φθάσας ἄνευ ἀπευκταίου συμβάντος εἰς Πεγναφλὸν ἐστάθην παρὰ τὴν θύραν πανδοχείου ὠραίου τὴν ἐπιφάνειαν· ἅμα δὲ κατέβην ἐκ τῆς ἡμιόνου, ὁ πανδοχεὺς μὲ ὑπεδέχθη μετὰ πλείστης εὐπροσηγορίας, ἔλυσεν ἰδίαις χερσὶ τὸν δερμάτινον σάκκον μου, ἐφορτώθη αὐτὸν εἰς τοὺς ὤμους του, καὶ με ὠδήγησεν ἐντὸς θαλάμου, ἐν ᾧ εἷς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν του ἔφερε τὴν ἡμιόνόν μου εἰς τὸν σταῦλον. Ὁ μᾶλλον φλύαρος τῶν Ἀστουριῶν πανδοχεὺς οὗτος, ὅσον πρόθυμος νὰ διηγῆται ἄνευ ἀνάγκης τὰς ὑποθέσεις αὐτοῦ, τόσον περίεργος νὰ μανθάνῃ τὰς τῶν ἄλλων, μοὶ εἶπεν ὅτι ὀνομάζεται Ἀνδρέας Κορκουέλος, ὅτι ὑπηρέτησεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ὡς λοχίας εἰς τὸν βασιλικὸν στρατὸν, καὶ ὅτι πρὸ δεκαπέντε μηνῶν ἀφέθη, ἵνα νυμφευθῇ νέαν τινὰ Καστροπολίτιδα ἥτις, καὶ τοὶ ὀλίγον μελάγχρους, οὐχ ἥττον ὁμῶς συνετέλεσεν εἰς τὴν πώλησιν τοῦ ἐν τῷ πανδοχείῳ οἴνου του. Μοὶ εἶπε προσέτι ἄπειρα ἄλλα πράγματα, τὰ ὅποια πολὺ ἀπεῖχον ν' ἀκούσω. Μετὰ τὴν ἐμπιστευτικὴν αὐτὴν ὁμιλίαν, φρονῶν ὅτι δικαιωματικῶς ἠδύνατο ν' ἀπαιτήσῃ παρ' ἐμοῦ, ἵνα τῷ διηγῇ καὶ ἐγὼ τὰ μυστικά μου, μὲ ἠρώτησε πόθεν ἔρχομαι, ποῦ ὑπάγω, καὶ τίς εἶμαι. Ἐπρεπε, λοιπὸν, ν' ἀποκριθῶ ἐν πρὸς ἐν εἰς τὰς ἐρωτήσεις του, ἐκάστην τῶν ὀποίων συνώδευε διὰ βαθυτάτης ὑποκλίσεως, παρακαλῶν με νὰ τοῦ συγχωρήσω τὴν περιέργειαν· ὥστε καὶ ἂν ἤθελον δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴ τὸν εὐχαριστήσω. Ὅθεν ἐβιάσθην νὰ συνομιλήσω ἐν ἐκτάσει μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ τῷ εἶπω τὸν σκοπὸν καὶ τοὺς λόγους οἵτινες μὲ ἔπεισαν ἵνα ἐκποιήσω τὴν ἡμιόνόν μου, καὶ λάβω ἐπὶ μισθῷ δημοσίαν ἅμαξαν. Τοῦτο ἐνέκρινε καὶ αὐτὸς διὰ μακρῶν, διότι μοὶ παρέστησε ὅσα δυσάρεστα ἠδύναντο νὰ μοὶ συμβῶσι καθ' ὁδόν· πρὸς δὲ μοὶ διηγῆθη ἀπείρους ἱστορίας ὁδοιπόρων, ὥστε ἐνόμιζον ὅτι ποτὲ δὲν θέλει παύσει ὁμιλῶν. Καὶ ὁμῶς ἔπαυσε λέγων ὅτι, ἂν δέχωμαι νὰ πωλήσω τὴν ἡμιόνόν μου, γνωρίζει ἀγοραστήν τινα ἵππων,

ἄνθρωπον τίμιον, ἵνα τὴν ἀγοράσῃ. Ἀφοῦ δὲ συνήνεσα εἰς τοῦτο προθύμως, ἔτρεξεν ἀμέσως νὰ τὸν φέρῃ.

Μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε μετὰ τοῦ φίλου του τὸν ὁποῖον μοὶ παρουσίασε, καὶ ἐπήνεσε καθ' ὑπερβολὴν τὴν χρηστότητά του· ἔπειτα κατέβημεν καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὴν αὐλὴν, ἔνθα ἔφερον τὴν ἡμίονόν μου τὴν ὁποίαν περιέφερον δις ἢ τρίς ἐνώπιον τοῦ ἵπποκαπήλου, καὶ ἐπομένως ἀφοῦ τὴν ἐξήτασεν οὗτος ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἤρχισε νὰ τὴν κατηγορῇ λέγων πλείστα ὅσα κακὰ κατ' αὐτῆς. Ὁμολογῶ μὲν, ὅτι ἡ ἡμίονός μου ἦτο τωδόντι ἀναξία ἐπαίνων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Πάπαν αὐτὸν ἂν ἀνῆκε, πάλιν εὗρισκεν εἰς αὐτὴν ἑλλείψεις τινάς. Διίσχυρίζετο λοιπὸν ὅτι εἶχεν ἄπειρα ἐλαττώματα, καὶ πρὸς πλειοτέραν βεβαίωσιν ἐπεκαλεῖτο τὴν μαρτυρίαν τοῦ πανδοχέως, ἔχοντος ἀνμφιβόλως τοὺς λόγους νὰ συνομολογήσῃ τοῦτο. Τέλος δ' ἵπποκάπηλος μὲ ἐρώτησε ψυχρῶς, τί ζητῶ διὰ τὸ ἄθλιον αὐτὸ ζῶον. Κατὰ τοὺς δοθέντας εἰς αὐτὸ ἐπαίνους, καὶ κατὰ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τοῦ κυρίου Κορκουέλου, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζον εἰλικρινῇ καὶ ἱκανὸν εἰς τὸ κρίνειν, ἔδιδον ἤδη τὴν ἡμίονόν μου διὰ τὸ οὐδέν· διὸ εἶπον πρὸς τὸν ἀγοραστὴν ὅτι ἀναθέτω εἰς αὐτόν τὴν κατὰ συνείδησιν ἐκτίμησιν, τὴν ὁποίαν παραδέχομαι πληρέστατα. Οὗτος προσποιηθεὶς τότε τὸν τίμιον μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι, ἐνδιαφερόμενος πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ὑποχρεοῦται νὰ μὴ ψευσθῇ. Καὶ ὅμως ἐψεύσθη· διότι ἀντὶ τῆς ἀπὸ τοῦ θείου μου γενομένης εἰς δέκα ἕως δώδεκα πιστόλας ἐκτιμήσεως, ὁ ἀναίσχυντος πανδοχεὺς ὥρισεν ἄνευ δισταγμοῦ τὴν ἀξίαν τῆς εἰς τρία μόνον δουκάτα, τὰ ὅποια ἐδέχθη μετὰ πλείστης χαρᾶς φρονῶν ὅτι ὠφελήθη ἐκ τῆς πωλήσεως.

Ἀφοῦ τοσοῦτον ἐπικερδῶς ἐξεποίησα τὴν ἡμίονόν μου, ὁ πανδοχεὺς μὲ ἔφερε παρὰ τινι ἡμιονηγῶ ἐτοίμῳ νὰ ἐκκινήσῃ τὴν ἐπιούσαν διὰ τὴν Ἀστόργαν. Ὁ ἡμιονηγὸς οὗτος μοὶ εἶπεν ὅτι ἐπειδὴ ἀναχωρεῖ ἀφεύκτως πρὸ τῆς αὐγῆς, λαμβάνει αὐτὸς τὴν φροντίδα νὰ μὲ ἐξυπνήσῃ. Συνεφώνησα τότε μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ τιμήματος τοῦ τε ἀγωγίου μιᾶς ἡμιόγου καὶ

τῆς τροφῆς μου, καὶ ὅταν μεταξὺ ἡμῶν τὰ πάντα ἐκανονίσθησαν ἐπανῆλθον εἰς τὸ πανδοχεῖον μετὰ τοῦ Κορκουέλου, διηγηθέντος μοι καθ' ὁδὸν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἡμιονηγοῦ τούτου, καὶ τί περὶ αὐτοῦ ἐλέγετο ἐν τῇ πόλει. Κύριος δὲ οἶδε κατὰ πόσον ἤθελε μὲ σκοτίσει πάλιν μὲ τὴν ἀφόρητον πολυλογίαν του, ἐὰν ἀγαθῇ τύχῃ, δὲν διεκόπτεσο ὑπὸ τινος ἀνδρὸς ἱκανῶς εὐειδούς, ἐλθόντος πλησίον τοῦ πανδοχέως πολὺ εὐγενῶς. Τοὺς ἄφησα ὁμοῦ, καὶ ἐξηκολούθησα τὸν δρόμον μου, οὐδόλως ὑποπτευθεὶς ὅτι ἤμην τὸ ἀντικείμενον τῆς συνομιλίας των.

Ἄμα ἐλθὼν εἰς τὸ πανδοχεῖον ἐζήτησαν ἀδειπνήσω· ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἡμέρα νηστήσιμος, παρήγγειλα νὰ μοὶ κατασκευάσωσι φαγητὸν ἀπὸ ὡᾶ καὶ ἐωσοῦ ἐτοιμασθῶσιν αὐτὰ συνωμίλουν μετὰ τῆς συζύγου τοῦ πανδοχέως, τὴν ὁποίαν πρώτην ἤδη φορὰν ἔβλεπον, καὶ ἦτις μοὶ ἐφάνη ἀρκετὰ εὐειδής· οἱ δὲ τρόποι τῆς ἦσαν τοσοῦτον ζωηροὶ, ὥστε καὶ ἂν δέν μοι τὸ ἔλεγεν ὁ σύζυγός της, εὐκόλως ἠδυνάμην νὰ συμπεράνω διατὶ ἔτρεχον οἱ ἄνθρωποι μετὰ προθυμίας εἰς τὸ πανδοχεῖόν του. Ὅταν τὸ σφουγγάτον μου ἐτηγανίσθη, καὶ ἦτον ἔτοιμον νὰ μοὶ τὸ φέρωσιν, ἐκάθησα εἰς τὴν τράπεζαν ὀλομόναχος. Προτοῦ δὲ λάβω τὴν πρώτην ἐνθεσιν εἰσέρχεται ὁ πανδοχεὺς, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, μεθ' οὗ τὸν ἄφησα πρὸ ὀλίγου, ἐζωσμένου μακρὸν παλαιόσπαθον, καὶ τριακονταετοῦς μόλις. Ἄμα εἰσελθὼν μ' ἐπλησίασεν ἐν σπουδῇ, καί. — Ἐμαθον πρὸ μιᾶς στιγμῆς, κύριε, μοὶ εἶπεν, ὅτι εἴσθε ὁ Ζιλβλάς τοῦ Σαντιλλάν, τὸ καύχημα τοῦ Ὀβιέδου, καὶ ἡ λαμπὰς τῆς φιλοσοφίας. Τωρόντι εἶσθαι ὑμεῖς ὁ πολυμαθέστατος, ὁ μεγαλόνομος ἐκεῖνος νέος, ὁ τοσοῦτον διαφημισθεὶς εἰς τὸν τόπον τοῦτον; — Ἀποτεινόμενος δ' ἔπειτα πρὸς τε τὸν πανδοχέα καὶ τὴν σύζυγόν του. — Δὲν ἤξεύρετε, φίλοι μου, προσέθηκε τίνα θησαυρὸν κατέχετε εἰς τὸ πανδοχεῖόν σας· τὸν εὐγενῆ τοῦτον νέον πρέπει νὰ θεωρήσητε ὡς τὸ ὄγδοον τοῦ κόσμου θέαμα. — Μετὰ ταῦτα στραφεὶς πάλιν πρὸς ἐμέ, ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ τραχήλου μου λέγων. — Συγχωρήσατε, κύριε τὸν ἐνθουσιασμόν

μου, διότι δὲν δύναμαι πλέον νὰ περιστείλω τὴν χαρὰν τὴν ὁποίαν ἡ παρουσία σου μοὶ προὔξενησε.

Ἐδυσκολεύθην νὰ τῷ ἀποκριθῶ ἀμέσως, διότι μὲ ἐκράτει ἐντὸς τῶν βραχιόνων του τόσον σφιγκτὰ, ὥστε μόλις ἀνέπνεον· ὅταν δὲ κατῴρθωσα νὰ λυτρώσω ἐκ τῶν ἀγκυλῶν του τὴν κεφαλὴν μου. — Ποτὲ δὲν ἐπίστευον, κύριε ἱππότα, τῷ εἶπον ὅτι τὸ ὄνομά μου ἦτον ἐγνωσμένον εἰς τὴν Πεγναφλὸρ. — Διατὶ ὅχι! μοὶ ἀπεκρίθη διὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου· ἡμεῖς ἐδῶ φυλάττομεν κατάλογον τῶν ὀνομάτων ὅλων τῶν ἐπισήμων προσώπων, τῶν διαμενόντων εἴκοσι λεύγας μακρὰν καὶ πέριξ ἡμῶν. Ἐνταῦθα θεωρεῖσθε καὶ ἡμεῖς ὡς θαῦμα, καὶ οὐδόλως ἀμφιβάλλω ὅτι, καθὼς σήμερον ἡ Ἑλλάς ἐναβρύνεται εἰς τοὺς φιλοσόφους της, οὕτω καὶ Ἰσπανία θέλει καυχᾶται ποτε, διότι σᾶς ἐγέννησε. — Ταῦτα λέγων μὲ περιέπτυξεν αὖθις· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ὑποστῶ ἐκ δευτέρου τὸ μαρτύριον τοῦτο, καὶ νὰ πάθω ὅ,τι ἔπαθεν ὁ Ἀνταῖος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Ὅσην μικρὰν καὶ ἂν εἶχον τοῦ κόσμου πεῖραν, πάλιν δὲν ἔπρεπε ν' ἀπατηθῶ δούς πίστιν εἰς τοὺς πλήρεις ἐπιδείξεων καὶ ὑπερβολῶν λόγους του· ἀλλ' ἐκ τῶν ὑπερμέτρων κολακειῶν του ὥφειλον νὰ ἐννοήσω, ὅτι ὁ κύριος οὗτος ἦτον εἷς ἐκ τῶν εἰς ὅλας τὰς πόλεις εὐρισκομένων παρασίτων, οἵτινες ἅμα ἴδωσι ξένον τὸν πλησιάζουσιν, ἵνα γεμίσωσι τὴν κοιλίαν των εἰς λογαριασμὸν του· ἀλλ' ἡ νεότης καὶ ἡ ματαιοφροσύνη μου ἀπετέλεσαν, ὥστε νὰ κρίνω ἄλλως τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐκλάβω τὸν θαυμαστήν μου ὡς ἄνθρωπον τιμιώτατον· διὸ τὸν προσεκάλεσα νὰ συνδειπνήσωμεν. — Ἀ! εὐχαρίστως, ἔκραξεν οὗτος· χρεωστῶ μεγίστην χάριν εἰς τὴν τύχην μου, διότι μὲ ἠξίωσε νὰ συναπαντηθῶ μετὰ τοῦ περι- κλεοῦς Ζιλβλᾶς δὲ Σαντιλλάν! τούτου ἔνεκα θέλω παρατείνειν ὅσον δύναμαι περισσότερον τὴν εὐδαιμονίαν μου αὐτήν. Καί τοι μὴ ἔχων πολλὴν ὄρεξιν, δέχομαι νὰ καθήσω εἰς τὴν τράπεζαν ὅσον νὰ σᾶς συντροφεύσω, καὶ ἴσως πρὸς χάριν σας λάβω ἐνθέσεις τινάς.

Ταῦτα λέγων ὁ πανηγυριστὴς μου ἐκάθησε καταντικρὺ μου,

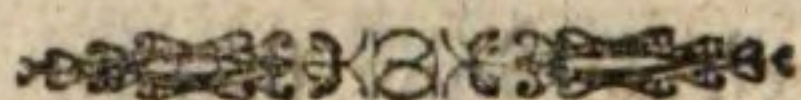
καὶ ἀφοῦ ἔθεσαν ἔμπροσθέν του τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη, ἐρρίφθη ἀμέσως ἐπὶ τοῦ σφουγγάτου τοσοῦτον λαιμάργως, ὥς νὰ μὴ ἐγεύθῃ πρὸ τριῶν ἡμερῶν. Ἐκ τοῦ προθύμου λοιπὸν τρόπου του ἐνόησα ὅτι τὰ τηγανιτὰ ὡς ἔμελλον ἐν ἀκαρεὶ νὰ καταβροχθισθῶσι· διὸ, προλαβὼν διέταξα νὰ φέρωσι καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια ὁ ξενοδόχος ἡτοίμασε τόσον ταχέως, ὥστε μόλις ἐτελειώσαμεν, ἢ μᾶλλον ἐτελείωσεν ὁ συνεστιάτωρ μου, τὰ πρῶτα, παρετέθησαν ἀμέσως τὰ δεύτερα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐρρίφθη πάλιν ὁ παράσιτός μου μετ' ἴσης προθυμίας· καίτοι ἀδιακόπως μασσῶν, εὑρίσκει τὸ μέσον νὰ μοὶ ἐπισωρεύῃ ἐγκώμια ἐπὶ ἐγκωμίων ἄτινα καθήδυνον ὅχι ὀλίγον τὸ ὑποκείμενόν μου. Ὅπως ἔτρωγεν, οὕτω καὶ ἔπινε, νῦν μὲν εἰς ὑγείαν μου, νῦν δὲ εἰς τὴν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς μου τῶν ὁποίων δὲν ἠδύνατο, ὥς ἔλεγε,, νὰ ἐξυμνήσῃ τὴν εὐτυχίαν, διότι ἔτυχον τοιοῦτου υἱοῦ, καὶ συγχρόνως πληρῶν τὸ ποτήριόν μου οἴνου ἀπῆτει νὰ τὸν μιμῶμαι· ὅθεν ἀνταπεκρινόμην καὶ ἐγὼ ὅχι κακῶς εἰς τὰς προπόσεις του. Ἐνθεν μὲν ὁ οἶνος, ἐνθεν δὲ αἱ κολακεῖαί του μεῖζον ἀνεπαισθήτως εἰς τόσῃν εὐδιαθεσίαν, ὥστε ἰδὼν τὸ δεύτερον σφουγγάτον μας κατὰ τὸ ἥμισυ ἡλαττωμένον, ἠρώτησα τὸν πανδοχέα, ἂν ἔχῃ νὰ μᾶς προσφέρῃ ἰχθύας. Ὁ δὲ κύριος Κορκουέλος ὅστις καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα συνεννοεῖτο μετὰ τοῦ παρασίτου, μοὶ ἀπεκρίθη, ὅτι ἔχει μὲν θύννον τινα ἐξαίρετον, ἀλλ' ὅτι ὁ ἰχθύς οὗτος εἶναι πολὺ ἀκριβὸς δι' ὅσους τὸν γεύονται, καθὼς φαγητὸν πολὺ ἐκλεκτόν.— Τί λέγεις ἐκλεκτόν; εἶπε τότε μεγαλοφώνως ὁ κόλαξ μου· δὲν σκέπτεσαι βλέπω ὀρθῶς, φίλε μου· δὲν ἠξεύρεις, ὅτι εἰς τὸ πανδοχεῖόν σου δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα ἀντάξιον τῆς εὐγενείας του, τοῦ ἄρχοντος Ζιλβλᾶς Σαντιλλάν, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ περιποιηθῇς ὡς βασιλόπαιδον;

Ἡ παρατήρησις αὕτη τοῦ παρασίτου πολὺ μὲ εὐχαρίστησε, διότι προλαβὼν ἐμὲ ἠλεγξε τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ πανδοχέως. Αἰσθανθεὶς λοιπὸν τὴν φιλοτιμίαν μου προσβεβλημένην, εἶπον ὑπερηφάνως πρὸς τὸν Κορκουέλον.— Φέρε εὐθὺς τὸν θύννον σου, καὶ μὴ ἐνοχλῆσαι διὰ τὰ λοιπά.— Ὁ πανδοχεὺς, ὅς-

τις τοῦτο περιέμενεν, ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ τὸν ἐτοιμάσῃ, καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸν παρέθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ δὲ παράσιτος, ἰδὼν τὸ νέον τοῦτο ἔδεσμα ὑπερευχαριστήθη, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔλαμψαν ἀπὸ χαρᾶς, καὶ ἐφάνη προθυμότερος ἢ πρὶν, δηλαδὴ κατέφαγε καὶ τὸν ἰχθὺν, ὅπως τὰ ὦά. Φοβούμενος ἐν τούτοις μὴ ἐκ τῆς πολυφαγίας πάθῃ τι ἔκτακτον, ἔπαυσε τοῦ τρώγειν. Ἀφοῦ τέλος πάντων ἐφόρτωσε τὸν στόμαχόν του μέχρι τοῦ φάρυγγος, ἠθέλησε νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὴν κωμωδίαν· διὸ, ἠγέρθη τῆς τραπέζης, καὶ, — Εὐγενέστατε κύριε Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπε, σᾶς εἶμαι κατὰ πάντα εὐγνώμων διὰ τὴν φιλοξενίαν· ὁθεν, προτοῦ σᾶς ἀποχαιρετήσω, ὀφείλω νὰ σᾶς δώσω οὐσιώδη τινὰ συμβουλήν, τῆς ὁποίας βλέπω ὅτι ἔχετε ἀνάγκην. Φυλάχθητε τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τοὺς ἐπαίνους. Μὴ δίδετε πίστιν εἰς τοὺς λόγους ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζετε· διότι ἐνδέχεται ν' ἀπαντήσητε καὶ ἄλλους θέλοντας, καθὼς ἐγὼ, νὰ διασκεδάσωσι μὲ τὴν εὐπιστίαν σας, καὶ νὰ ὠθήσωσιν, ἴσως, τὰ πράγματα ἐπὶ τὸ χεῖρον. Μὴ γίνεσθε λοιπὸν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀπάτης αὐτῶν, καὶ πρὸς μὴ δίδετε πίστιν εἰς τοὺς λόγους των, ὅτι δῆθεν εἴσθε τὸ ὄγδοον θέαμα τοῦ κόσμου. — Ταῦτα εἰπὼν μὲ ἐνέπαιξε κατὰ πρόσωπον, καὶ ἀνεχώρησεν.

Ὁ φρινακισμὸς οὗτος ἐξίσου μὲ ἐπείραξεν, ὅσον καὶ αἱ μεγάλαί τερατα συμφοραὶ εἰς ἃς μετὰ ταῦτα περιέπεσα, καὶ ἤμην ἀπαρηγόρητος, διότι ἠπατήθην τοσοῦτον βαναύσως, ἢ τὸ ἀληθέστερον, διότι εἶδον τὴν ὑπεροψίαν μου τεταπεινωμένην. — Πῶς ! ἔλεγον πρὸς ἑμαυτόν· ἐπέπρωτο νὰ γείνω τὸ ἀντικείμενον τοῦ χλευασμοῦ τοῦ ἀχρείου αὐτοῦ ; Δὲν ἦλθε βεβαίως πλησίον τοῦ πανδοχέως δι' ἄλλον λόγον, εἰμὴ νὰ μάθῃ πλαγίως μυστήριόν τι παρ' αὐτοῦ, ἢ, τὸ πιθανώτερον, νὰ συνενοηθῶσιν ἀμφότεροι. Ἄ ! ταλαίπωρε Ζιλβλᾶς, αἷσχος εἰς ἐσὲ ἀφοῦ ἔδωκες εἰς τοὺς δολίους αὐτοὺς δικαίαν ἀφορμὴν νὰ σὲ ἐμπαίξωσι· καὶ ἤδη ἔχουσιν ἱκανὴν ὕλην νὰ συνθέσωσιν ὠραίαν ἱστορίαν, ἥτις πιθανὸν νὰ διαδοθῇ μέχρι τοῦ Ὀβιέδου, καὶ σοὶ ἐπιφέρῃ μεγάλην τιμὴν. Οἱ δὲ γονεῖς σου θέλουσι μεταμεληθῆν αἰ-

ναμφιβόλως, συμβουλεύσαντες υἱὸν ἀνδρῆτον· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ προτρέψαντες με νὰ μὴ ἀπατήσω οὐδένα ὥφειλον μᾶλλον νὰ μὲ καταστήσωσι προσεκτικὸν μὴ ἐγὼ αὐτὸς ἀπατηθῶ.— Θλιβόμενος ὑπὸ τοιούτων θανασίμων διαλογισμῶν, καὶ φλεγόμενος ὑπὸ ἀγανακτήσεως, ἐκλείσθην εἰς τὸν θάλαμόν μου, καὶ ἐξηπλώθην ἐπὶ τῆς κλίνης μου ἵνα κοιμηθῶ· ἀλλὰ ποῦ ὕπνος; Ὅταν ὁ ἡμιονηγὸς ἐλθὼν μοὶ ἀνήγγειλεν ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ ὅτι ἐμὲ μόνον περιμένει, ἠγέρθην τότε ἀμέσως· ἐν ᾧ δὲ ἐνεδυόμην, εἰσῆλθε καὶ ὁ Κορκουέλος φέρων τὸν κατάλογον τῶν ἐξόδων, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐλησμόνησε βέβαια νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὸν θύννον. Ἐντούτοις, ὡς ἂν μὴ ἦτον ἱκανὴ ἡ τυμωρία, πληρώσας αὐτῷ ἕσα μοὶ ἐζήτησεν, ἀλλ' ἔτι δίδων αὐτῷ τὰ ἀργύριά μου παρετήρησα μὲ λύπην μου, ὅτι ἐνεθυμείσο ὁ δῆμιος τοῦ συμβάντος μου. Ἀφοῦ τέλος ἐπλήρωσα ἀδρότατα τὸ κακοχώνευτον δι' ἐμὲ δεῖπνον, μετέβην εἰς τοῦ ἡμιονηγοῦ φέρων τὸν ὁδοιπορικὸν σάκκον μου, καὶ καταρώμενος τὸν τε παράσιτον, τὸν πανδοχέα καὶ τὸ πανδοχεῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Γ'.

Τί πειρασμὸς κατέλαβε καθ' ὁδὸν τὸν ἡμιονηγόν· συνέπειαι αὐτοῦ. Πῶς ὁ Ζιλβλᾶς θέλων ν' ἀποφύγῃ τὴν Σκύλλαν ἐρρίφθῃ εἰς τὴν Χάρυβδι.

Δὲν ὁδοιπόρουν μόνος μετὰ τοῦ ἡμιονηγοῦ, ἀλλ' εἶχον συνοδοιπόρους καὶ δύο εὐγενεῖς νέους ἐκ Πεγναρλῶρ, ἓνα τυχοδιώκτην ψαλτίσκον ἐκ Μονδεγνέδου, καὶ τινὰ νέον, κάτοικον τῆς Ἀστόργας ἐπιστρέφοντο εἰς τὰ ἴδια μετὰ τινος νέας ἣν πρότινων ἡμερῶν ἐνυμφεύθη εἰς τὴν Βέρκον. Μεθ' ὧν αὐτῶν ἐσχετίσθην ἐντὸς ὀλίγου, καὶ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν διηγήθη ἀμέσως πόθεν ἔρχεται, καὶ ποῦ διευθύνεται. Ἡ νεόνυμφος, καί τοι νέα, ἦτο τόσον μελόγχρους, καὶ ἄχαρις, ὥστε οὐδεμίαν ἐ-

λάβανον εὐχαρίστησιν νὰ τὴν βλέπω· ἡ τρυφερά της ὁμῶς ἡλικία καὶ ἡ εὐσαρκία διήγειρον τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἡμιονηγοῦ, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ πράξῃ ἀπόπειράν τινα, ἐλπίζων δι' αὐτῆς ν' ἀπολαύσῃ τῶν θελγῆτρων της. Δι' ὅλης λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐμελέτα τὸν λαμπρὸν τοῦτον σκοπὸν του, τὸν ὁποῖον ἐπίτηδες ἀνέβαλεν ἕως τότε, ἵνα τὸν πραγματοποιήσῃ ἀσφαλέστερον εἰς τὸ χωρίον Κακαβέλον, ὅπου μᾶς ὑπεχρέωσε νὰ καταλύσωμεν εἰς τι ξενοδοχεῖον κείμενον ἔξω μᾶλλον, ἢ ἔσω τοῦ χωρίου, καὶ τοῦτο, διότι ἐγνώριζε τὸν ξενοδόχον ὡς ἄνθρωπον πιστὸν καὶ ἐχέμυθον. Ἐφρόντισε προσέτι νὰ ὁδηγήσωσιν ὅλους ἡμᾶς τοὺς ὁδοιπόρους εἰς ἀπόκεντρον θάλαμον, ἔνθα μᾶς ἄφησε νὰ δειπνήσωμεν ἡσύχως· ἀλλὰ μετὰ τὸ δεῖπνον, εἰσῆλθεν αἰφνιδίως κραυγάζων ὡς μαινόμενος, καὶ λέγων ὅτι ἐκλέψαμεν ἀπὸ τὸν δερμάτινον σάκκον τοῦ ἑκατὸν πιστόλας, καὶ ὅτι πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ κλέπτου μεταβαίνει, ἵνα μᾶς καταγγείλῃ εἰς τὸν σταθμάρχην τοῦ χωρίου ὅστις, ἐπειδὴ δὲν ἀστείζεται, θέλει βασανίσειν ἡμᾶς ὅλους, ἕως οὗ ὁμολογήσωμεν τὸ ἔγκλημα, καὶ τῷ ἐπιτρέψωμεν τὰ χρήματα. Ταῦτα λέγων μὲ ἥθος λίαν προσπεποιημένον ἀνεχώρησεν, ἡμεῖς δὲ κατελήφθημεν ἀπροσδοκῆτως ὑπὸ πανικοῦ φόβου.

Οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἐφαντάσθη ὅτι τοῦτο ἦτο προσποίησις, διότι δὲν ἐγγνωρίζομεθα ἔτι τόσον καλῶς, ὥστε νὰ ἐγγυηθῶμεν ἀλλήλους. Μάλιστα δὲ ὑπωπτεύθην ὡς ὑπαίτιον τῆς κλοπῆς τὸν ψαλτίσκον, ὅστις πιθανὸν νὰ εἶχε καὶ αὐτὸς τὴν αὐτὴν περὶ ἐμοῦ ιδέαν. Πρὸς τούτοις, ὅλοι ἡμεῖς ἔτυχε νὰ ᾤμεθα νέοι, καὶ μάλιστα ἀπερίσκεπτοι, ἀγνοοῦντες ἐντελῶς τὰς ὑπὸ τῆς ἐξουσίας εἰς παρομοίας περιπτώσεις φυλασσομένας διατυπώσεις· διὸ ἐπιστεύσαμεν μετὰ πεποιθήσεως, ὅτι ὁ σταθμάρχης ἀμέσως θέλει μᾶς βασανίσειν. Ἐνδίδοντες λοιπὸν εἰς τὸν τρόμον μας ἐξήλθομεν τοῦ θαλάμου μετὰ μεγάλης βίας καὶ διεσπάρημεν ἄλλοι μὲν εἰς τὰς ὁδοὺς, ἄλλοι δὲ εἰς τὸν κῆπον, ἵνα διὰ τῆς φυγῆς σωθῶμεν. Αὐτὸ τοῦτο ἔπραξε καὶ ὁ Ἀστοργίτης· φοβηθεὶς καὶ αὐτὸς τὰς βασάνους ἐδόθη, ὡς ἄλλος Αἰ-

νείας, εἰς τὴν φυγὴν, ἀδιαφορῶν περὶ τῆς συζύγου του. Ὁ ἡμιονηγὸς τότε, ὡς ἔμαθον τοῦτο ἀκολούθως, ἀκρατέστερος τῶν ἡμιόνων του, χαίρων ὅτι τὸ στρατήγημά του ἐπέφερε τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα, μετέβη νὰ καυχθῇ πρὸς τὴν νέαν σὸ δόλιόν του τέχνασμα, καὶ ἐνταυτῷ νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς περιστάσεως. ἄλλ' ἡ νέα Λουκρετία τῶν Ἀστουριῶν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ κακὴ φυσιογνωμία τοῦ ἀποπειραθέντος ἔδωκε νέας δυνάμεις, ἀντέστη καρτερῶς, καὶ ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ μεγαλῶνως. Ἡ περίπολος, ἥτις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἔτυχε περιπολοῦσα παρὰ τῷ ξενοδοχείῳ τὸ ὅποιον ἐγνώριζεν ὡς μέρος ὑποπτον, εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸ, καὶ ἠρώτησε τὸν ξενοδόχον περὶ τῶν κραυγῶν. Οὗτος δὲ ἐτραγώδει εἰς τὸ μαγειρεῖόν του προσποιούμενος ἄγνοιαν, ἐβιάσθη ὁμῶς νὰ ὀδηγήσῃ τὸν τε περιπολάρχην καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν εἰς τὸν θάλαμον τῆς κραυγάζουσας γυναικὸς, εἰς ὃν ἔφθασαν ἐγκαίρως, διότι ἡ κάτοικος τῶν Ἀστουριῶν εἶχεν ἀπαυδῆσαι πλέον. Ὁ διοικῶν τὴν περίπολον, ἀνὴρ βάναντος καὶ θηριώδης, προτοῦ ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα, ἔδωκε διὰ τοῦ κοπάνου τοῦ ὅπλου του πέντε ἕως ἑξ κτύπους πρὸς τὸν ἐρωτόληπτον ἡμιονηγόν, ἐπιπλήττων αὐτὸν ἐνταυτῷ μὲ λέξεις ἀναιδεστέρας καὶ αὐτῆς τῆς πράξεως τῆς ὑπαγορευσάσης αὐτῷ τοὺς ῥαβδισμούς. Μὴ ἄρκεσθεις εἰς μόνην τὴν τιμωρίαν αὐτὴν, συνέλαβε τὸν ἔνοχον, καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ ἀποσπασματάρχου, συμπαραλαβὼν καὶ τὴν παθοῦσαν ἥτις, καὶ τοι ἀτάκτως ἐνδεδυμένη, ἐζήτησεν οἰκιοθελῶς νὰ παρουσιασθῇ, καὶ ζητήσῃ ἱκανοποίησιν διὰ τὸ τόλμημα. Ὁ ἀποσπασματάρχης ἀφοῦ τὴν ἤκροάσθη, καὶ τὴν ἐθεώρησε προσεκτικῶς, ἀπεφάσισεν ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἀνάξιος συγγνώμης· ὅθεν, διέταξε καὶ τὸν ἀπέδυσαν ἀμέσως, καὶ τὸν ἐρράβδισαν ἐνώπιον τῆς παθούσης. Διώρισεν ἔπειτα δύο χωροφύλους νὰ συνοδεύσωσι τὴν ἐνάγουσαν δαπάνη τοῦ ἐνόχου μέχρι τῆς Ἀστόργας, ἐὰν μέχρι τῆς αὔριον δὲν παρουσιασθῇ ὁ σύζυγός της.

Ἐγὼ δὲ φοβηθεὶς ἴσως πλειότερον τῶν ἄλλων διευθύνθην

πρὸς τὴν πεδιάδα, καὶ διατρέξας δὲν ἤξεύρω πόσους ἀγρούς καλλιεργημένους ἢ μὴ, καὶ ὑπερπηδήσας, ὅλους τοὺς πρὸ ποδῶν μου τάφρους, ἔφθασα ἐπὶ τέλους πλησίον δάσους. Ἐνῶ δὲ ἤτοιμαζόμην νὰ ριφθῶ καὶ νὰ κρυβῶ μεταξὺ τῶν πυκνυτέρων θάμνων, παρουσιάζονται ἀπροσδοκῆτως ἔμπροσθέν μου δύο ἵππεις κραυγάζοντες. — Τίς εἶ ; — καὶ ἐπειδὴ ὁ τρόμος δὲν μὲ ἄφησε νὰ τοῖς ἀποκριθῶ ἀμέσως, ἦλθον οὗτοι πλησίον μου, ἔθεσαν τὰ πιστόλια των ἐπὶ τοῦ στήθους μου, καὶ μὲ ὑπεχρέωσαν νὰ τοῖς εἴπω, τίς εἶμαι, πόθεν ἔρχομαι, διατὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ δάσος, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἤξεύρω, χωρὶς τοῦ νὰ ὑποκρύψω τι ἀπὸ αὐτούς. Ἡ τοιουτότροπος ἐρώτησις μοὶ ἐφάνη δεινότερα τῆς βασάνου ἣν μᾶς προητοίμαζεν ὁ ἡμιονηγός· τοῖς ἀπεκρίθην λοιπὸν, ὅτι εἶμαι ἀπὸ τὸ Ὀβιέδον, καὶ μεταβαίνω χάριν σπουδῆς εἰς τὴν Σαλαμάγκαν· πρὸς δὲ, διηγήθην πρὸς αὐτοὺς τὴν αἰτίαν τοῦ καταλαβόντος ἡμᾶς πρὸ μικροῦ τρόμου, καὶ ὡμολόγησα ὅτι, φοβούμενος μὴ προσαχθῶ εἰς τὰς βασάνους ἐδόθην εἰς τὴν φυγὴν. Οἱ ἀφελεῖς οὗτοι λόγοι ἐκίνησαν εἰς πλατὺν γέλωτα τοὺς δύο ἐφίπους, εἰς ἐκ τῶν ὁποίων λαβὼν τὸν λόγον· — Ἐχε θάρρος, φίλε μου, μοὶ εἶπεν· ἔλα μαζῇ μας, καὶ μὴ φοβῆσαι τίποτε· ἡμεῖς θὰ σὲ φέρωμεν εἰς ἀσφαλέστερον μέρος. — Ταῦτα εἰπὼν, μὲ ἀνεβίβασεν ὀπισθίως ἐπὶ τοῦ ἵππου του, καὶ προὔχωρήσαμεν εἰς τὸ δάσος.

Τὴν συνάντησιν αὐτὴν ἠγνόουν πῶς νὰ ἐκλάβω· ποτὲ ὁμῶς δὲν ἐφαντάσθην ὅτι ἐκταύτης ἡδύνατο νὰ μοὶ προκύψῃ ἀπαίσιόν τι. Ἐλεγον δὲ κατ'ἐμαυτὸν, ἐὰν αὐτοὶ ἦσαν λησταί, μὲ ἐλήστευον ἤδη, ἴσως καὶ μὲ ἐδολαφρόνουν. Ἐπεταὶ λοιπὸν ὅτι εἰσὶν ἐκ τῶν εὐγενῶν τοῦ τόπου τούτου, εἴτινες ἰδόντες με ἔντρομον ἔλαβον οἶκτον δι' ἐμὲ, καὶ χάριν φιλανθρωπίας μὲ παραλαμβάνουσιν εἰς τὰς οἰκίας των. Ἡ ἀβεβαιότης μου αὕτη ὀλίγον διήρκεσε, διότι μετὰ τινος περιστροφῆς ἐν ἄκρᾳ σιωπῇ γενομένης εὐρέθημεν εἰς τὰς ὑπωρείας λόφου τινὸς, ἔνθα ἀφιππεύσαμεν. — Ἴδου τὸ κατάλυμά μας, μοὶ εἶπεν ὁ ἕτερος τῶν ἱππέων. — Ἐγὼ δὲ ἐξετάσας μετὰ πολλῆς περιεργείας τὰ πα-

ρακείμενα μέρη, δὲν εἶδον οὔτε οἰκίαν, οὔτε καλύβην, οὔτε καὶ τὸ ἐλάχιστον σημεῖον οἰκήσεως. Ἐν τούτοις, οἱ δύο ἵππεις ἀνήγειρον μεγάλην, κεκαλυμμένην διὰ χώματος, ξυλίνην καταπακτὴν κρύπτουσαν τὴν εἴσοδον μακρᾶς, κατωφεροῦς καὶ ὑπογείου διόδου, εἰς ἣν ἐρρίφθησαν ἀφ' ἑαυτῶν οἱ ἵπποι συνειθισμένοι ὄντες εἰς τοῦτο, κατόπιν δὲ αὐτῶν εἰσῆλθομεν ἐγώ τε οἱ ἵππεις οἵτινες καταβιβάσαντες ἔπειτα διὰ σχοινίων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δεδεμένων τὴν καταπακτὴν, ἔκλεισαν πάλιν τὴν ὁπὴν, καὶ οὕτω ὁ ἄξιος ἀνεψιὸς τοῦ θεοῦ μου Περὲς, συνελήφθη ὡς ὁ ποικτικὸς εἰς τὴν ποντικοπαγίδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περιγραφή τοῦ ὑπογείου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ.

Ἐγνώρισα τότε μὲ ποίους ἀνθρώπους εὐρίσκομαι καὶ ἡ γνωριμία αὕτη, ὡς ἕκαστος δύναται νὰ συμπεράνῃ τοῦτο εὐκόλως, μου ἀφῆρσε μὲν τὸν φόβον, ἀλλ' ἀμέσως τρόμος μεγαλείτερος καὶ δικαιότερος τοῦ πρώτου κατέλαβε τὰς αἰσθήσεις μου· ἐνόμισα τότε ὅτι τετέλεσθαι ἡ ζωὴ μου, καὶ ἀπώλεσα ἤδη τὰ δουκᾶτα μου. Ὅθεν, θεωρῶν ἑμαυτὸν ὡς θῦμα ἀπαγόμενον εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἐβάδιζον, νεκρὸς μᾶλλον ἢ ζῶν, μεταξὺ τῶν δύο ὁδηγῶν μου, οἵτινες ἐννοήσαντες τὸν τρόμου μου, μάτην μὲ προέτρεπον νὰ μὴ φοβῶμαι διόλου. Ἀφοῦ προέβημεν διακόσια περίπου βήματα, ἀκαταπαύτως περιστρεφόμενοι καὶ καταβαίνοντες, εἰσῆλθομεν ἐντὸς σταύλου φωτιζομένου ὑπὸ δύο σιδηρῶν βαναύσως κατειργασμένων λυχνιῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ θόλου ἐπικρεμαμένων. Πλῆθος πίθων μεστῶν κριθῆς, καὶ ἄφθονος προμήθεια ἀχύρου, ὑπῆρχον ἐναποτεθειμένα εἰς τὸν σταῦλον, εἰς ὃν ἐχώρουν ἀνέτως καὶ εἴκοσι σχεδὸν, ἵπποι, ἀλλὰ τότε ὑπῆρχον μόνον οἱ δύο πρὸ μικροῦ ἀφιχθέντες,

τοὺς ὁποίους, κατεγίνετο νὰ δέσῃ εἰς τὴν φάτνην μαῦρός τις, ὅστις, καί τοι γέρων ἤδη, διετῆρει ὁμῶς εἰσέτι ἀκμαίας τὰς δυνάμεις του.

Ἐξελθόντες τοῦ σταύλου, καὶ φωτιζόμενοι ὑπὸ τῆς πενθίμου λάμψεως ἄλλων λυχνιῶν δεικνυόντων τὴν τρομερὰν ὄψιν τῶν τόπων τούτων, εἰσῆλθομεν εἰς τι μαγειρεῖον, ὅπου γραῖά τις ἐνησχολεῖτο νῦν μὲν μαγειρεύουσα ἐπὶ ἐσχάρας κρέατα, νῦν δὲ προπαρασκευάζουσα τὸ δεῖπνον. Τὸ μαγειρεῖον ἦτο κεκοσμημένον ἐκ τῶν ἀναγκαίων μαγειρικῶν σκευῶν· πλησιέστατα δὲ αὐτοῦ ἐφαίνετο τὸ ὀψοφυλάκιον πλήρες διαφόρων τροφίμων. Ἡ μάγειρος (ἀνάγκη νὰ ζωγραφίσω καὶ αὐτῆς τὴν εἰκόνα) ἦτο γυνὴ ἐξηκοντούτης περίπου· ἀλλ' ἢ ποτὲ πυρόξανθος κόμη της δὲν εἶχε λευκανθῇ ἐντελῶς, εἰσέτι σώζουσα ἐν μέρει τὸ χρῶμά της. Πλὴν τοῦ ἐλαιώδους προσώπου της, εἶχε καὶ τὸν πώγωνα ὀξύτενῃ ἐσραμμένον πρὸς τὰ ἄνω, τὰ χεῖλη καθ' ὑπερβολὴν κοῖλα, τὴν ῥίνα μεγίστην καὶ ἐπικαμπῇ καταβαίνουσαν μέχρι τοῦ στόματός της, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς χρώματος ἐρυθροῦ ὠραιότητος.

— Ἀκουσε, κυρὰ Λυωνάρδα, εἶπέ τις ἐκ τῶν ὀδηγῶν μου παρουσιάζων με πρὸς τὸν ὠραῖον τοῦτον ἄγγελον τῆς κολάσεως· ἰδοὺ σοὶ φέρομεν ἕνα ἀξιόλογον νέον. — Στρέψας ἔπειτα τὴν κεφαλὴν, καὶ ἰδὼν τὸ πρόσωπόν μου ὠχρὸν καὶ ἡλλωμένον. — Τί φοβεῖσαι, φίλε μου; μοὶ εἶπε· κανεὶς ἐξ ἡμῶν δὲν συλλογίζεται νὰ σὲ κακοποιήσῃ. Ἐχομεν ἀνάγκην ὑπηρέτου διὰ νὰ βοηθῇ τὴν μάγειρόν μας, καὶ ἐπειδὴ κατὰ καλὴν σου τύχην σὲ ἀπηντήσαμεν, θὰ ἀντικαταστήσῃς νέον τινὰ, ὅστις πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπέθανε, διότι ἔτυχε νὰ ᾔῃαι πολὺ ἀδυνάτου κράσεως· σὺ ὁμῶς φαίνεσαι εὐρωστότερος ἐκείνου, διὰ τοῦτο δὲν πιστεύω νὰ μεταβῇς τόσον γρήγορα εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν. Ὅτι δὲν θὰ ἐξαναῖδῃς εἰς τὸ ἐξῆς τὸν ἥλιον, τοῦτο εἶναι βέβαιον· δὲν θέλει λείψῃ ὁμῶς ἀπὸ σοῦ οὔτε καλὴ τροφή, οὔτε καλὴ θέρμανσις. Θὰ περᾷς ἐδῶ τὰς ἡμέρας σου μὲ τὴν Λεωνάρδαν, ἥτις εἶναι πολὺ φιλάνθρωπος,

καὶ θὰ ἔχῃς ὅλας σου τὰς ἀναπαύσεις. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, θὰ ἰδῇς ὅτι δὲν εἶσαι ἐδῶ μὲ ἐπαίτας. — Ταῦτα εἰπὼν, ἔλαβε λυχνίαν τινά, καὶ μὲ διέταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσω.

Πρῶτον μὲ ἔφερεν ἐντὸς οἰνοθήκης, εἰς ἣν εἶδον μέγαν ἀριθμὸν υελίνων φιαλῶν καὶ πηλίνων δοχείων ἐπιμελῶς πεφραγμένων, μεστῶν, ὡς ἔλεγεν, ἐξαιρέτου οἴνου· ἔπειτα μὲ περιέφερεν εἰς πλεῖστα δωμάτια ἐμπεριέχοντα, ἅλλα μὲν βαμβάκινα ὑφάσματα, ἅλλα δὲ λινὰ καὶ ὀλοσηρικά· ἐντὸς ἐτέρου δωματίου εἶδον ἐπίσης ἄφθονον χρυσὸν καὶ ἄργυρον, μὴ ἀριθμῶν τὰ ἐπὶ διαφόρων σκευοθηκῶν τεθειμένα ἅπειρα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη. Εἰσῆλθομεν ἐπὶ τέλους εἰς μεγάλην ὑπὸ τριῶν χαλκίνων πολυφώτων φωτιζομένην αἶθουσαν, καὶ συγκοινωνοῦσαν μετὰ τῶν λοιπῶν θαλάμων. Ἐνταῦθα μὲ ἠρώτησε πάλιν ὁ ὁδηγός μου, πῶς ὀνομάζομαι, καὶ διατὶ ἀνεχώρησα ἀπὸ τὸ Ὀβιέδον. Ἀφοῦ δὲ ἐθεράπευσα τὴν περιέργειάν του. — Πολὺ καλὰ, Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπεν· ἐπειδὴ παρήτησες τὴν πατρίδα σου ἵνα ἐπιτύχῃς καλῆς θέσεως, φαίνεται νὰ ᾔτο γραπτὸν σου νὰ πέσῃς εἰς τὰς χεῖράς μας· διότι, καθὼς σοὶ τὸ προεῖπον, ἐδῶ θὰ ζῇς πλουσιοπάροχα, θὰ κυλίεσαι ἐπάνω εἰς χρυσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ πρὸς τούτοις θὰ χαίρῃς πληρεστάτην ἀσφάλειαν. Τοιοῦτον δὲ εἶναι τὸ ὑπόγειον τοῦτο, ὥστε τὰ μεταβατικὰ ἀποσπάσματα τῆς Ἀγίας Ἑρμανδάτης, ἑκατοντάκις καὶ ἂν εἰσέλθωσιν εἰς τὸ δάσος αὐτὸ, πάλιν δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ τὸ ἀνακαλύψωσι, διότι ἡ εἰσοδός του μόνον εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τοὺς συντρόφους μου εἶναι γνωστή. Πιθανὸν νὰ μ' ἐρωτήσῃς, πῶς κατωρθώσαμεν νὰ τὸ κατασκευάσωμεν, μὴ παρατηρηθέντες ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν πέριξ χωρῶν· μάθε ὁμοίως, φίλε μου, ὅτι ἡ κατασκευὴ του δὲν εἶναι ἔργον τῶν συγχρόνων μας, ἀλλὰ τῶν προγενεστέρων. Εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἀράβων κατάκτησιν τῆς Γρενάδας, τῆς Ἀραγῶνος, καὶ ὅλης σχεδὸν τῆς Ἰσπανίας, ὅσοι τῶν χριστιανῶν ἠθέλησαν νὰ μὴ ὑποκύψωσιν εἰς τὸν ζυγὸν τῶν ἀπίστων, ἔφυγον, καὶ ἐκρύβησαν εἰς τὴν χώραν ταύτην, εἰς τὴν Βισκαίαν καὶ εἰς τὰς Ἀστούριαις, ὅπου

ὁ ἀνδρεῖος δὸν Πελάγιος ὑπεχώρησε τότε. Φυγάδες, καὶ περι-
πλανώμενοι κατὰ σώματα, ἔζων ἐπὶ τῶν ὀρέων, ἢ ἐντὸς τῶν
δασῶν. Ἄλλοι μὲν διητῶντο εἰς τὰ σπήλαια, ἄλλοι δὲ εἰς
τὰ παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων κατασκευσθέντα ὑπόγεια, ἐξ ὧν
ἐν εἶναι καὶ τοῦτο. Ἀκολούθως ὁμῶς, ἀφοῦ ηὐτύχησαν νὰ ἀ-
ποδιώξωσιν ἐκ τῆς Ἰσπανίας τοὺς ἐχθροὺς των, ἐπέστρεψαν
πάλιν εἰς τὰς πόλεις, καὶ ἔκτοτε τὰ καταφύγια των αὐτὰ ἐ-
χρησίμευσαν ὡς ἄσυλον εἰς τοὺς μετερχομένους τὸ ἐπάγγελ-
μά μας. Δὲν ἀρνοῦμαι μὲν, ὅτι τινὰ ἐκ τῶν ὑπογείων ἐκείνων
ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν μεταβατικῶν σωμάτων, καὶ κατε-
στράφησαν· σώζονται ὁμῶς εἰσέτι ὅχι ὀλίγα, καὶ δόξα τῷ
Θεῷ, ἔμεινον μέχρι τῆς σήμερον ἀτιμώρητος καὶ τοι πρὸ δε-
καπέντε ἐτῶν κατοικῶν ἐνταῦθα. Ἐγὼ μὲν ὀνομάζομαι Ῥο-
λάνδος, καὶ εἶμαι ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας· ἐκεῖνος δὲ, τὸν ὁ-
ποῖον εἶδες πρὶν μετ' ἐμοῦ, εἶναι εἷς ἐκ τῶν συντρόφων μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

*Ἀφίξις πολλῶν ἄλλων ληστῶν εἰς τὸ ὑπόγειον, καὶ ἀστεία
μεταξύ των συνομιλία.*

Ἐν ᾧ ὁ ἀρχηγὸς Ῥολάνδος ἐπλησίαζε νὰ δώσῃ πέρας εἰς
τὴν τοιουτότροπον ὁμιλίαν του, παρουσιάσθησαν εἰς τὴν αἵθου-
σαν ἕξ νέα πρόσωπα, ἥτοι ὁ ὑπαρχηγὸς καὶ πέντε ἐκ τῶν συν-
τρόφων του, οἵτινες ἐπανῆλθον φορτωμένοι λάφυρα, πρὸς δὲ ἔ-
φερον καὶ δύο κιβώτια πλήρη σακχάρεως, κιναμώμου, πεπέρεως
σύκων, ἀμυγδάλων καὶ σταφίδων. Ὁ ὑπαρχηγὸς ἀποτανθεὶς
πρὸς τὸν ἀρχηγὸν εἶπεν, ὅτι ἀμφότερα τὰ κιβώτια ἤρπασε
πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τινος ἀρωματοπώλου τῆς Βεναβέντης, λαβὼν
ἐπίσης καὶ τὸν ἡμίονόν του. Μετὰ τὴν περὶ τῆς ἐκδρομῆς τοῦ
ὑπαρχηγοῦ λογοδοσίαν, ὁ ἀρχηγὸς διέταξε νὰ μεταφέρωσι καὶ

ἐναποθέσωσιν εἰς τὸ ὀψοφυλάκιον τὰ λάφυρα. Τούτου γενομένου, ἡτοιμάσθησαν τότε νὰ εὐθυμήσωσι· διὸ, αὐτοὶ μὲν ἔστρωσαν εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης εὐρύχωρον τράπεζαν, ἐμὲ δὲ ἀπέστειλαν εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅπου ἡ κυρὰ Λεωνάρδα μὲ ὠδήγησεν εἰς τί ὥφειλον νὰ ἐνασχοληθῶ. Ἐνέδωκα ἐκὼν ἅκων εἰς τὴν ἀνάγκην, ἀφοῦ ἡ κακὴ μου μοῖρα οὕτως ἤθελεν· ὑποκρύψας λοιπὸν τὴν θλίψιν μου, ἡτοιμάσθην νὰ ὑπηρετήσω τοιαῦτα ἔντιμα ὑποκείμενα.

Ἦρχισα τὴν ἐργασίαν μου ἀπὸ τὸ ἐστιατόριον, κοσμήσας αὐτὸ δι' ἀργυρῶν ποτηρίων καὶ πλείστων πηλίνων δοχείων μεστῶν τοῦ ἐξαιρέτου ἐκείνου οἴνου, ὃν ὁ ἀρχηγὸς Ῥολάνδος ἀρτίως μοὶ ἐπήνεσε· ἔφερα ἀκολούθως δύο εἶδη ἐδεσμάτων, τὰ ὅποια μόλις ἔθεσα ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἅπαντες οἱ λησταὶ ἐκάθησαν περίξ αὐτῆς μετὰ μεγάλης σπουδῆς, καὶ ἤρχισαν νὰ τρώγωσι μὲ πολλὴν ὄρεξιν· ἐγὼ δὲ ἱστάμην ὀπισθὲν τῶν ἑτοιμῶς νὰ τοῖς προσφέρω οἶνον. Καί τοι οὐδέποτε μετελθὼν τὸ τοῦ οἰνοχόου ἔργον, ἐξετέλεσα ὁμῶς τοῦτο μετὰ τοσαύτης χάριτος, ὥστε καὶ ἐτύχησα νὰ ἐλκύσω ἐπ' ἐμοὶ τὰς εὐχαριστήσεις τῶν. Ὁ ἀρχηγὸς τοῖς διηγήθη ἐν συντόμῳ τὴν ἱστορίαν μου, ἥτις τοὺς εὐφρανε καθ' ὑπερβολὴν, προσθεὶς ὅτι εἰμὶ νέος πεπρoικισμένος δι' ἀξιολόγων προτερημάτων· ἀλλὰ τότε δὲν μὲ ἐθάμβουν πλέον αἱ κολακεῖαι, καὶ ἠδυνάμην νὰ τὰς ἀκούω ἀκινδύνως. Ἐπὶ τούτῳ, ἅπαντες μὲ ὑπερεπήνεσαν, καὶ εἶπον ὁμοφώνως, ὅτι ἐγεννήθην, φαίνεται, ἵνα χρησιμεύσω εἰς αὐτοὺς ὡς οἰνοχόος, καὶ ὅτι εἶμαι ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ ἀξιώτερος τοῦ προκατόχου μου. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τοῦ θανάτου ἐκείνου εἶχε τὴν τιμὴν ἡ κυρὰ Λεωνάρδα νὰ προσφέρῃ τὸ νέκτορ εἰς τοὺς ὑποχθονίους τούτους θεοὺς, ἀφῆρσαν ἀπ' αὐτῆς τὸ ἐνδοξὸν τοῦτο καθῆκον, καὶ τὸ ἀνέθηκαν εἰς ἐμέ. Ὅθεν, ὡς ἄλλος Γανλυμίδης, διεδέχθην εἰς τοῦτο τὴν γραῖαν αὐτὴν Ἡβην.

Μέγα πινάκιον ἐμπεριέχον ὀπτὸν κρέας, καὶ παρατεθὲν ὀλίγον ὕστερον τῶν ἐδεσμάτων, ἐπέφερε τὸν κόρον εἰς τοὺς ληστὰς οἵτινες ἀφοῦ ἔπιον καὶ τὸν ἀνάλογον οἶνον, ἔγειναν λίαν εὐδιά-

θετοι, καὶ οὕτως ἐδόθησαν εἰς θορύβους, καὶ εἰς ἀτάκτους δ-
μιλίας. Ὁ μὲν διηγεῖτο ἱστορίαν τινὰ ὃ δὲ ἔλεγεν ἀστεῖον τε
γεγονὸς, τρίτος τις ἐκραύγαζε, καὶ ἄλλος ἐτραγώδει, ὥστε ἦ-
τον ἀδύνατον νὰ συνεννοῶνται. Ὁ Ῥολάνδος, βαρυνθεὶς ἐπὶ
τέλους ὑπὸ σκηνῆς, ἦν αὐτὸς οὗτος προῦκάλεσεν, ἐξέβαλε κραυ-
γὴν τόσον βροντώδη, ὥστε ἐπέβαλεν ἀμέσως σιωπὴν εἰς τοὺς
ὁπαδούς του. — Κύριοι, τοῖς εἶπε μὲ ἐπιτακτικὸν τόνον, ἀκού-
σατε τί ἔχω νὰ σᾶς προτείνω· μὴ σκοτίζωμεν τὸν νοῦν μας
λαλοῦντες ὅλοι ὁμοῦ, ἀλλ' ἄς συνομιλήσωμεν ὡς φρόνιμοι ἄν-
θρωποι. Ἴδου τί συλλογίζομαι· ἀφότου εἵμεθα σύντροφοι, κα-
νεῖς ἐξ ἡμῶν δὲν ἔλαβε τὴν περιέργειαν νὰ ἐρωτήσῃ τὸν σύν-
τροφόν του, πόθεν κατ'άγεται, καὶ ποῖαι περιστάσεις τὸν ἠνάγκ-
ασαν νὰ ἐγκολπωθῇ τὸ ἐπάγγελμά μας· καὶ ὁμῶς τοῦτο μοὶ
φαίνεται ἄξιον νὰ τὸ ἠξεύρωμεν. Πρὸς διασκέδασίν μας λοιπὸν
ἄς εἴπωμεν ἀλλήλοις τὰ μυστικά μας. — Ὁ ὑπαρχηγὸς καὶ οἱ
λοιποὶ, ὡς νὰ εἶχον ἀξιολόγους τινὰς πράξεις των νὰ διηγη-
θῶσιν, ἐδέχθησαν περιχαρῶς τὴν πρότασιν τοῦ ἀρχηγοῦ, πρῶ-
του λαβόντος τὸν λόγον.

— Μάθετε, κύριοι ὅτι εἶμαι μονογενὴς υἱὸς πλουσίου πολίτου
καὶ κατοίκου τῆς Μαδρίτης. Ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεώς μου ἐ-
ωρτάσθη παρ' ὅλης τῆς οἰκογενείας μου δι' ἀπείρων ἀγαλλιά-
σεων. Ὁ μὲν πατήρ μου, γέρων ἤδη, ἠσθάνθη ὑπερβολικὴν χα-
ρὰν, ὅτι ἀπέκτησε κληρονόμον· ἡ δὲ μήτηρ μου. Ἐπελήφθη αὐ-
τὴ τῆς γαλακτοτροφείας μου. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔζη ἀκό-
μη ὃ πρὸς μητρὸς πάππος μου, γέρων εἰς ἄκρον ἀγαθὸς, ὅστις εἰς
οὐδὲν ἄλλο κατεγίνετο, ἢ νὰ προσεύχεται, νὰ διηγῇται τὰ ἀν-
δραγαθήματά του ὡς διατελέσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη στρατιωτικὸς,
καὶ συνεχῶς νὰ καυχᾶται ὅτι ἠσθάνθη τὴν ὁσμὴν τῆς πυρίτι-
δος. Κατέστην λοιπὸν ἀνεπαισθήτως τὸ εἶδωλον τῶν τριῶν
τούτων ἀνθρώπων, οἵτινες μὲ ἔφερον πάντοτε εἰς τὰς ἀγκάλας
των. Φοβούμενος δὲ μὴ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἡλικίας μου
κοπιάσω μανθάνων τὰ γράμματα, μὲ ἄφησαν νὰ ἐνασχολῶμαι
εἰς τὰ μᾶλλον παιδαριώδη παιγνίδια. — Τὰ παιδία, ἔλεγεν ὁ

πατήρ μου, τότε πρέπει νὰ δοθῶσιν εἰς τὴν σπουδὴν ὅταν τοῦ χρόνου προϊόντος ὠριμάσῃ ὁπωσοῦν ὁ νοῦς των. — Ἄλλ' ἐωσοῦ φθάσῃ ἡ ἡλικία ἐκείνη, οὔτε ἀνάγνωσιν, οὔτε γραφὴν ἐμάνθανον· δὲν ἄφησαν, ἐν τούτοις, νὰ παρέρχηται ὁ καιρὸς μου ἐπὶ ματαίῳ· ἀλλ' ὁ μὲν πατήρ μου μὲ ἐτελειοποίησεν εἰς διάφορα εἶδη παιγνιδίων, καταστήσας με ἄριστον εἰς τὸ χαρτοπαίζειν, καὶ ῥίπτειν τοὺς κύβους· ὁ δὲ πάππος μου μὲ ἐμάνθανεν ἐκ στήθους ἐμβατήρια ἄσματα, ὑπόθεσιν ἔχοντα τὰς ἐκστρατείας εἰς ἃς παρευρέθη· καὶ ὅμως, ἂν καὶ τρεῖς κατὰ συνέχειαν μῆνας μοὶ ἔψαλλε καθ' ἐκάστην τὰ αὐτὰ ἄσματα ἐπαναλαμβάνων τοὺς δέκα ἕως δώδεκα στίχους του, μόλις κατῴρθωσα νὰ τοὺς λέγω ἀλανθάστως, πρὸς μέγαν θαυμασμὸν τῶν γονέων μου διὰ τὸ μνημονικόν μου. Ἐχαιρον ὅχι ὀλίγον βλέποντες καὶ τὴν ἀγχίνοιάν μου καὶ μάλιστα ὅταν ὠφελούμενος ἐκ τῆς ἐλευθερίας τοῦ λαλεῖν ἀνεμποδίστως διέκοπτον τὴν συνομιλίαν, καὶ ἐφλυάρουν ὅσα ἄνοστα καὶ ἀνάλατα ἡδυνάμην. — Ἀ! Πόσον ἐξυπνος εἶναι! ἐκραύγαζεν ὁ πατήρ μου θεωρῶν με μετὰ τρυφεροῦ βλέμματος· ἡ δὲ μήτηρ μου εὐθὺς μὲ κατεβάρυνε διὰ τῶν θωπειῶν της, καὶ ὁ πάππος μου ἔκλαιεν ἐκ τῆς χαρᾶς. Ἐπραττον λοιπὸν ἐνώπιόν των ἀτιμωρητὶ πλείστας ὅσας ἀταξίας, τὰς ὁποίας ὅχι μόνον μοῦ ἐσυγχώρουν, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐλάτρευον. Ἐν τούτοις, ἂν καὶ δωδεκαετῆς ἤδη, δὲν εἶχον ἔτι διδάσκαλον· μοὶ ἔδωκαν ἐπὶ τέλους ἓνα, ἀλλὰ συγχρόνως τὸν διέταξαν ῥητῶς νὰ μὲ διδάσκῃ οὕτως, ὥστε νὰ μὴ καταφεύγῃ εἰς βίαια μέσα· τῷ ἐσυγχώρησαν μόνον νὰ μὲ ἀπειλῇ ἐνίοτε, ἵνα μοὶ ἐμπνεύσῃ διὰ τούτου ὀλίγον φόβον. Τοιαύτη ἄδεια οὐδὲν παρῆξε σωτήριον ἀποτέλεσμα, διότι, ἡ περιφρόνουν τὰς ἀπειλὰς τοῦ παιδαγωγοῦ μου, ἢ ἔτρεχον μετὰ δακρύων νὰ ἐκθέσω τὰ παράπονά μου πρὸς τὴν μητέρα μου ἢ πρὸς τὸν πάππον μου, δίδων αὐτοῖς νὰ πιστεύσωσιν ὅτι ὁ διδάσκαλός μου μ' ἐκακομεταχειρίσθη. Ὁ ταλαίπωρος διδάσκαλος μάτην μὲ ἤλεγχε ψευδόμενον, οὐδὲν κατῴρθου· τοῦναντίον οἱ γονεῖς μου ὑπελάμβανον αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον βάρβαρον, διότι ἐπίστευσαν πάντοτε ἐμὲ μᾶλλον, ἢ

αὐτόν. Συνέβη μάλιστα ἡμέραν τινὰ νὰ κατασχισθῶ μόνος μου, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ κραυγάζω, ὥς νὰ μὲ ἐξέδαρέ τις· ἡ μήτηρ μου τότε ἔτρεξεν εἰς τὰς κραυγὰς μου, καὶ ἀπέβαλεν ἀμέσως τὸν διδάσκαλον, καὶ τοι ἐνόρκως διαμορτυρηθέντα ὅτι οὔτε κἂν μὲ ἤγγισε.

— Διὰ τοιούτων λοιπὸν μέσων ἐξεφορτώθην ὅλους τοὺς παι-
γωγούς μου, ἕωσοῦ ἐφύτρωσεν εἰς τοιοῦτος, οἷος μοι ἤρρεσεν.
Ὁ νέος διδάσκαλός μου ἦτο τελειοδίδακτος τοῦ ἐν Ἀλκαν-
τάρᾳ πανεπιστημίου. Τὸ παιδαγωγὸς ἐξαίρετος διὰ τέκνον ἐ-
πισήμου οἰκογενείας! Ἡγάπα τὰς γυναῖκας, τὸ χαρτοπαίγνιον,
καὶ τὸ καπηλεῖον, ὥστε δὲν ἠδυνάμην, τῇ ἀληθείᾳ, νὰ πέσω εἰς
καλλιτέρας αὐτοῦ χεῖρας, Οὗτος προσεπάθησε πρὸ πάντων διὰ
τῆς ἡπιότητός του νὰ ἐλκύσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν συμπάθειάν μου
καὶ τὸ ἐπέτυχεν· τούτου δ' ἔνεκα ἐκέρδισε καὶ τὴν ἀγάπην τῶν
γονέων μου, οἵτινες μὲ ἀφιέρωσαν καθ' ὁλοκληρίαν εἰς αὐτόν,
καὶ μὲ ἔθεσαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ὁδηγίαν του οὐδένα ἔχοντες
λόγον νὰ μετανοήσωσι διὰ τοῦτο, ἀφοῦ ἐνωρὶς μὲ κατέστησε
τέλειον εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ κόσμου. Συμπααραλαμβάνων με
εἰς ἅπαντὰ τὰ μέρη τὰ ὅποια οὗτος ἠγάπα, μοι ἐνέπνευσε τοι-
αύτην ζωηράν κλίσιν δι' αὐτὰ, ὥστε ἀνεπαισθήτως, ἔγεινα νέος
πανεπιστήμων. Ὅταν δὲ εἶδεν ὅτι δὲν ἔχω πλέον ἀνάγκην τῶν
διδασκαλιῶν του ἀνεχώρησεν, ἵνα μεταδώσῃ αὐτὰς καὶ εἰς ἄλ-
λους.

— Ἐὰν κατὰ τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν ἔζησα εἰς τὸν πα-
τρικόν μου οἶκον πάντῃ ἐλευθέρως, τὸ πρᾶγμα ἥλλαξε βεβαίως
μορφήν, ὅταν κατέστην κύριος τῶν πράξεών μου. Τῆς αὐθαδείας
μου τὰ πρῶτα δοκίμια ἔθεσα εἰς πρᾶξιν ἐντὸς αὐτῆς τῆς οἰκο-
γενείας μου· διὸ ἐχλεύαζον ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τοὺς γονεῖς
μου, οἵτινες ἐγέλων διὰ τὰς ἀταξίας μου· καὶ μάλιστα αὐταὶ
ὅσῳ προσβλητικώτεραι ἦσαν, τόσῳ μᾶλλον τὰς ἐνοστιμεύοντο.
Ἐν τούτοις, κατήντησα νὰ δοθῶ μὲ νέους τῆς αὐτῆς μὲ ἐμὲ
κλίσεως εἰς παντοίας ἀσωτείας· καὶ ἐπειδὴ οἱ γονεῖς ἡμῶν δὲν
μᾶς ἐδίδον ἱκανὰ χρήματα πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ἀσώτου μας

βίου, ἐκλέπταμεν ἀπὸ τοῦ πατρικοῦ μας οἴκου ὅσα ἡδυνάμεθα· ἐὰν οὐδὲ ταῦτα ἐξήρκουν εἰς τὰς παραλυσίας μας, κατεφεύγομεν εἰς τὴν νυκτοκλοπὴν, ἐξ ἧς προέκυπτεν οὐχὶ μικρὰ ὠφέλεια. Ἀλλ' ἡ ἀστυνομία πληροφορηθεῖσα δυστυχῶς τοῦτο, διέταξε τὴν σύλληψίν μας· ἡμεῖς ὁμῶς μαθόντες τὸν ὀλέθριον δι' ἡμᾶς σκοπὸν τῆς, ἐδόθημεν εἰς τὴν φυγὴν, καὶ ἐγείναμεν κλέπται τοῦ μεγάλου δρόμου. Ἐκτοτε, κύριοι, ἐξασκῶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο εἰς τὸ ὁποῖον, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, ἐγήρασα, καὶ τοι συνδεδεμένον ὑπὸ ἀπείρων κινδύνων.

Ἐδῶ ὁ ἀρχηγὸς ἐσιώπησε, καὶ μετ' αὐτὸν ἔλαβε δικαίως τὸν λόγον ὁ ὑπαρχηγὸς εἰπών.—Ἡ ἀνατροφή μου, κύριοι καὶ τοι διάφορος τῆς τοῦ ἀνδρείου Ῥολάνδου, ἐπέφερε ὁμῶς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα. Ὁ πατήρ μου ἐπηγγέλλετο εἰς Τολέδον τὸν κρεωπώλην, θεωρούμενος κατὰ δίκαιον λόγον ὡς ὁ θηριωδέστερος τῶν ὁμοτέχνων του. Τοιούτου χαρακτῆρος ἦτο καὶ ἡ μήτηρ μου. Ἐξ αὐτῆς τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας ἡμιλλῶντο ἀμφοτέρω τῖς πρῶτος νὰ μὲ ξυλοφορτώσῃ περισσότερον· οὐδὲ παρήρχετο ἡμέρα μὴ τιμωρούμενος σκληρότατα καὶ διὰ τὸ ἐλάχιστον πταῖσμα, εἰς ὃ ὑπέπιπτον. Μάτην ἐπεκαλούμην μετὰ δακρύων τὸ ἔλεός των· μάτην ἐκραύγαζον ὅτι μετημελήθην διὰ τὸ σφάλμα μου· οἱ ἄσπλαχνοι! ποτὲ δὲν μὲ ἐσυγχώρουν· πολλάκις μάλιστα μὲ ἔτυπτον ἄνευ λόγου. Ὅταν ὁ πατήρ μου μὲ ἔδερνεν, ἡ μήτηρ μου ἀντὶ μεσιτειῶν, ἐλάμβανε τὸ μέρος του, ὡς νὰ μὴ ἐξετέλεσεν οὗτος, ὅπως ἔπρεπε, τὸ ἔργον του. Ἐν τούτοις, ἡ σκληρὰ αὐτὴ μεταχείρησις μοὶ ἐνέπνευσε τοιοῦτο κατὰ τοῦ πατρικῷ μου οἴκου μῖσος, ὥστε προτοῦ συμπληρώσω τὸ δέκατον τέταρτον τῆς ἡλικίας μου ἔτος τὸν ἐγκατέλειψα, καὶ λαβὼν τὴν πρὸς Ἀραγωνίαν ἄγουσαν ἔφθασα ζητῶν ἐλεημοσύνην εἰς τὴν Σαραγόσσαν, ἔνθα ἐσχετίσθην μετὰ τινων ἐπαιτῶν, οἵτινες διῆγον βίον ἀρκετὰ εὐδαίμονα. Αὐτοὶ μὲ ἔμαθον νὰ μιμῶμαι τὸν τυφλὸν, νὰ φαίνωμαι ἡκρωτηριασμένος, νὰ θέτω πλαστὰς πληγὰς ἐπὶ τῆς κνήμης μου κτλ. Καθ' ἐκάστην λοιπὸν πρωΐαν κατὰ μίμησιν τῶν ὑποκριτῶν τοῦ θεάτρου πραπρα-

σκευασθέντων πρὸς παράστασιν κωμωδίας τινός, διενεμόμεθα τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ ὑποκριθῶμεν πρόσωπα, καὶ οὕτω μετεμφισμένοι κατελαμβάνομεν τὰς οἰκείας θέσεις μας τὴν δὲ ἐσπέραν ἀφοῦ συνηρχόμεθα πάλιν διεσκεδάζομεν μέχρι τῆς πρωῒας σχεδὸν, δαπάνη τῶν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν λαβόντων συμπάθειαν ὑπὲρ ἡμῶν. Ἀηδιάσας ἐν τούτοις τὴν μετὰ τῶν ἀθλίων τούτων συνδιαίτησιν, καὶ ποθῶν τὴν μετὰ ἀνθρώπων τιμιωτέρων κοινωνίαν, ἐφιλιώθην μὲ ὑποκείμενα, τὰ ὅποια μοι ἔδειξαν τὸν τρόπον τοῦ κλέπτειν ἐπιτηδείως· ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου ἐδιάσθημεν νὰ φύγωμεν ἐκ τῆς Σαραγόσσης, διότι ἤλθομεν εἰς λόγους μετὰ τινος ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου αἰείποτε ὄντος προστάτου μας, καὶ οὕτως ἀπεχωρίσθημεν. Ἐγὼ δὲ, ἐπειδὴ ἠσθανόμην ἐμαυτὸν ἱκανὸν εἰς τολμηροτέρας ἐπιχειρήσεις, κατετάχθην εἰς τὴν ἑτερίαν τῶν τολμηρῶν, τῶν φορολογούντων τοὺς ὁδοιπόρους, καὶ τόσον πολὺ εὐχαριστήθην ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς των, ὥστε ἀπεφάσισα ἔκτοτε νὰ μὴ δοκιμάσω ἄλλον βίον. Ὅφείλω λοιπὸν, κύριοι, μεγάλας χάριτας πρὸς τοὺς γονεῖς μου διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ σκληρότητά των· διότι, ἂν μὲ ἀνέτρεφον ἡπιώτερον, σήμερον ἤμην ἀφεύκτως ἄθλιός τις κρεωπώλης, ἐν ᾧ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὀνομάζωμαι ὑπαρχηγός σας.

— Κύριοι, εἶπε τότε νέος τις ληστὴς ὅστις ἐκάθητο μεταξὺ τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ ὑπαρχηγοῦ· αἱ ἱστορίαι τὰς ὁποίας ἤδη ἠκούσατε, δὲν εἶναι οὔτε ποικίλαι οὔτε περίεργοι ὅσον ἡ ἰδική μου· πιστεύω δὲ ὅτι θέλετε συμφωνήσει πληρέστατα μὲ τὴν γνώμην μου, ὅταν τὴν διηγηθῶ. Τὴν ὑπαρξίν μου χρεωστῶ εἰς μητέρα χωρικὴν ἐκ τῶν περιχώρων τῆς Σεβίλλης. Τρεῖς ἑβδομάδας μετὰ τὴν γέννησίν μου, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ μου ἦτο νέα, ὑγιής, καὶ κατάλληλος τροφός, τῇ ἐπρότειναν νὰ θηλάσῃ τὸ μονογενὲς νήπιον εὐγενοῦς τινος, γεννηθὲν εἰς Σεβίλλαν συγχρόνως μὲ ἐμέ. Ἡ μήτηρ μου ἐδέχθη περιχαρῶς τὴν πρότασιν, καὶ μετέβη εἰς τὴν πόλιν πρὸς παραλαβὴν τοῦ νηπίου ὅπερ παρέδωκαν εἰς τὰς χεῖράς της, καὶ ἐπέστρεψε μὲ αὐτὸ εἰς τὸ χωρίον. Ἰδοῦσα δὲ ὅτι μοι ὁμοίαζε κατὰ τι, τῇ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα ὅπως κα-

τορθώση νὰ ἐκληφθῶ ὡς τέκνον εὐγενοῦς, ἐλπίζουσα ὅτι θέλω τῇ χρεωστεῖ ποτε εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην. Ὁ δὲ πατήρ μου, μὴ ὦν δεισιδαίμων, ὥς ὅλοι οἱ χωρικοὶ, ἐνέκρινε τὸν δόλον· καὶ διατάξας τὴν ἀλλαγὴν τῶν σπαργάνων μας, τὸν μὲν υἱὸν τοῦ δὸν Ῥοδρίγου Χερρέρα, πρὸς ὃν ἐδόθη τὸ ὄνομά μου, ἔπεμψεν εἰς ἄλλην τροφὸν, ἐμοῦ δὲ τὴν γαλακτοτρόφησιν ἀνεδέχθη αὐτὴ ἡ μήτηρ μου ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐκείνου.

— Ἡ κοινὴ γνώμη ἅς λέγῃ ὅσον θέλει περὶ τῆς φυσικῆς συμπαθείας καὶ τοῦ συγγενικοῦ φίλτρου· οἱ γονεῖς ὁμῶς τοῦ νηπίου δὲν ἐνόησαν τὴν ἀμοιβαίαν ἀλλαγὴν, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην καὶ ἔλαβον ὑπόνοιαν διὰ τὴν πανουργίαν αὐτὴν· διὸ μέχρι τοῦ ἐβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας μου μὲ ἔφερον ἀείποτε εἰς τὰς ἀγκάλας των. Προθέμενοι δὲ νὰ μὲ καταστήσωσι τέλειον ἱππότην, μοὶ ἔδωκαν διαφόρους διδασκάλους ἀλλ' οἱ ἐπιδεδξιώτεροι αὐτῶν ἔχουσιν ἐνίστε μαθητὰς ὀλίγην τιμὴν περιποιοῦντας πρὸς αὐτούς. Ἡμὴν λοιπὸν εἰς ἐκ τῶν εὐτυχῶν ἐκείνων μαθητῶν, μικρὰν ἢ οὐδεμίαν ἔχων κλίσιν δι' ὅσα μὲ ἐγύμναζον, καὶ ἔτι ὀλιγωτέραν διάθεσιν πρὸς τὰς ἐπιστήμας, ἅς ἐπόθουν νὰ μὲ διδάξωσι. Τοῦναντίον προστίμων νὰ συμπαίζω μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ὁποίων μετέβαινον, ἄλλοτε μὲν εἰς τὰ μαγειρεῖα, ἄλλοτε δὲ εἰς τοὺς σταύλους. Ἐντούτοις τὸ κυριεῦσάν με εἰς τὸ παίζειν πάθος δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ· διότι, δεκαεπταετῆς μόλις, ἐμεθοκόπουν καθ' ἐκάστην, καὶ κατεγινόμην ν' ἀποπλανήσω ὅλας τὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ γυναῖκας. Ἰδίως προσηλώθην εἰς τινὰ ὑπηρέτριαν τοῦ μαγειρείου, ἥτις μοὶ ἐφάνη ἀξία τῶν πρώτων μου φροντίδων. Αὐτὴ ἦτο μὲν ἀρκετὰ χονδροπρόσωπος γυνή, ἀλλ' ἡ ἰλαρότης καὶ τὸ εὐσαρκον αὐτῆς μοὶ ἤρεσκον εἰς ἄκρον. Τὸν δὲ πρὸς αὐτὴν ἔρωτά μου ἐδείκνυσεν μὲ τόσῃν ὀλίγην προφύλαξιν, ὥστε καὶ αὐτὸν τὸν δὸν Ῥοδρίγον δὲν ἐλάνθασε τοῦτο· διὸ, μὲ ἐπέπληξεν αὐστηρότατα, ἤλεγξε τὴν χαμερπῆ κλίσιν μου, καὶ φοβούμενος μὴ ἡ παρουσία τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγάπης μου

ματαιώση τὰς νοουθεσίας του ἀπέβαλεν ἐκ τῆς οἰκίας τὴν ἐρωμένην μου.

Τὸ γεγονός τοῦτο μὲ κατελύπησε· ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ ἐκδικηθῶ. Ὅθεν ἔκλεψα ὅλους τοὺς πολυτίμους λίθους τοῦ δὸν Ῥοδρίγου· καὶ ὅμως ἡ κλοπὴ αὕτη ἦτο μικροῦ λόγου ἀξία. Σπεύσας μετὰ ταῦτα πρὸς ἀνέυρεσιν τῆς ὥραίας μου Ἑλένης, καταφυγούσης παρὰ τινι πλυντρίᾳ φίλη τις, ἀπήγαγον αὐτὴν ἐκεῖθεν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ἵνα καταστῇ εἰς ἅπαντας γνωστὴ ἡ πρᾶξις μου. Μὴ ἀρκεσθεῖς εἰς τοῦτο μόνον, τὴν ἔφερον ἔπειτα εἰς τὸ χωρίον τῆς ὅπου τὴν ἐνυμφεύθην ἐκκλησιαστικῶς, οὐ μόνον ἵνα δυσαρεστήσω ἔτι μᾶλλον τὴν οἰκογένειαν Χερρέα, ἀλλ' ἵνα χρησιμεύσῃ ἀκολουθῶς ἡ πρᾶξις μου καὶ ὡς καλὸν παράδειγμα εἰς τὰ ἀρχοντόπουλα. Τρεῖς μῆνας μετὰ τὸν ἀξιόλογον τοῦτον γάμον, ἔμαθον μετὰ θετικότητος ὅτι ὁ δὸν Ῥοδρίγος ἀπέθανε. Μετέβην λοιπὸν μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν Σεβίλλαν ἵνα λάβω εἰς τὴν κατοχὴν μου τὴν περιουσίαν του· ἀλλ' ἐκεῖ εὔρον τὰ πράγματα πολὺ μεταβεβλημένα. Ἡ μήτηρ μου δὲν ἔζη πλέον· καὶ πρὸ τοῦ θανάτου της ἐξομολογηθεῖσα ἔσχε τὴν ἀδιακρισίαν νὰ ὁμολογήσῃ, παρουσίᾳ τοῦ ἐφημερίου τοῦ χωρίου καὶ πολλῶν ἄλλων ἀξιοπίστων μαρτύρων, τὰς πράξεις της, καὶ οὕτως ὁ υἱὸς τοῦ δὸν Ῥοδρίγου ἔλαβεν ἤδη τὴν θέσιν μου ἢ μᾶλλον τὴν θέσιν του, καὶ ἀνεγνώρισθη νόμιμος κληρονόμος τῆς περιουσίας τοῦ πατρός του πρὸς κοινὴν χαρὰν ὅλων τῶν κατ' ἐμοῦ δυσηρεστημένων. Ἐγὼ δὲ, ἀπολέσας τὰς ἐλπίδας μου, καὶ ἀηδιάσας τὴν χονδροπρόσωπον σύζυγόν μου, ἠνώθην μετὰ τινων τυχοδιωκτῶν, μετὰ τῶν δοκίμων ἤρχισα τὰς ἐκδρομὰς μου.—

Τοῦ νέου ληστοῦ περάνοντος τὴν ἱστορίαν του, ἄλλος τις διηγήθη ὅτι εἶναι υἱὸς ἐμπόρου ἐκ Βούργων, ὅτι εἰς τὴν νεότητά του ἐξ ἀνοήτου εὐλαβείας ὀρμώμενος ἀνεδέχθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα, καὶ κατετάχθη εἰς τι καλογήρων τάγμα πολὺ αὐστηρὸν, ἐξ οὗ μετ' ὀλίγα ἔτη ἀπεσκίρτησε. Τέλος δὲ, καὶ οἱ ὀκτὼ λησταὶ εἶπον ἀλληλοδιαδόχως τὰς ἱστορίας των, τὰς

ὁποίας ἀκούσας ἔπαυσα πλέον ν' ἀπορῶ πῶς ἔτυχε νὰ συν-
 ἔλθωσιν ὅλοι ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἡ ὁμιλία των περιστράφη ἐπομέ-
 νως περὶ τῆς προσεχοῦς ἐκδρομῆς των· ἕκαστος δὲ προέτεινε
 διάφορα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σχέδια, καὶ ἀφοῦ πα-
 ρεδέχθησαν ἐν ἑξ αὐτῶν, ἠγέρθησαν ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀνῆψαν
 τὰ κηρία, καὶ ἀπесύρθησαν εἰς τοὺς κοιτῶνάς των πρὸς ἀνά-
 παυσιν. Ἐγὼ τότε ἠκολούθησα τὸν ἀρχηγὸν Ῥολάνδον εἰς τὸν
 θάλαμόν του, καὶ ἐν ᾧ τὸν ἐβοήθουν νὰ ἐκδυθῇ, μοὶ εἶπε μετὰ
 προσηνείας. — Βλέπεις Ζιλβλάς, πῶς ζῶμεν· εἴμεθα πάντοτε
 εὐθυμοι, καὶ ὁ φθόνος, ἢ τὸ μῖσος οὐδέποτε εἰσχωρεῖ μεταξὺ
 ἡμῶν· τί θὰ εἶπη ἕρις ἀγνοοῦμεν, τοῦναντίον ζῶμεν μὲ περισ-
 σοτέραν ἀπὸ τοὺς καλογήρους σύμπνοιαν. Τοιοῦτον γλυκὺ βίον
 θὰ διάγῃς καὶ σὺ εἰς τὸ ἐξῆς ἐδῶ, τέκνον μου· διότι οὐδόλως σὲ
 ὑποθέτω τόσον μωρὸν, ὥστε ν' ἀποστρέφῃσαι τὴν μετὰ ληστῶν
 συνδιαίτησιν. "Ε ! μήπως οἱ ζῶντες εἰς τὴν κοινωνίαν εἰσὶ καλ-
 λίτεροι ; "Οχι, φίλε μου, ὅλοι ἐν γένει ἀγαπῶσι νὰ σφετερί-
 ζωνται τὰ ἀγαθὰ τῶν ἄλλων· εἶναι γενικὸν τὸ αἶσθημα τοῦτο,
 καὶ μόνον ὁ τρόπος τῆς πράξεως διαφέρει. Οἱ κατακτηταί,
 φερ' εἰπεῖν, ἀρπάζοντες τὰς ἐπαρχίας τῶν γειτόνων των κατὰ
 τί διαφέρουσι τῶν ληστῶν ; Οἱ εὐγενεῖς δανειζόμενοι καὶ μὴ
 πληρώνοντες τί ἄλλο εἰσὶν ; Οἱ τραπεζίται, οἱ ταμίαι, οἱ κολ-
 λυβισταί, οἱ ἐπιστάται, καὶ ἅπαντα ἡ σπεῖρα τῶν ἐμπόρων
 μεγάλων τε καὶ μικρῶν, εἶναι τάχα ὀλιγώτερον ἡμῶν ἐπιβρε-
 πείς εἰς τὴν κλοπὴν ; "Οσον δὰ διὰ τοὺς δικαστικοὺς δὲν λέ-
 γω τίποτε, διότι ὅλοι ἠξέρομεν τὸ πολυμήχανον αὐτῶν. "Ο-
 μολογητέον ὅμως, χάριν τῆς ἀληθείας, ὅτι αὐτοὶ εἰσὶ φιλαν-
 θρωπότεροι ἡμῶν· διότι, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἀφαιροῦμεν πυχλάκις τὴν
 ζωὴν τῶν ἀθώων, ἐκεῖναι σώζουσιν ἐνίοτε τὴν ζωὴν καὶ αὐτῶν
 τῶν ἀποδεδειγμένως ἐνόχων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἀπόπειρα τοῦ Ζιλβλάς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας του,
καὶ τί κατώρθωσεν.

Ὁ μὲν ἀρχιληστὴς ἀπολογηθεὶς τοιοῦτοτρόπως ὑπὲρ τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἐξηπλώθη εἰς τὴν κλίνην του· ἐγὼ δὲ ἐπέστρεψα εἰς τὴν αἴθουσαν, ἔνθα ἀπεσκεύασα τὴν τράπεζαν, καὶ ἔβαλον πάλιν ὅλα τὰ σκεύη εἰς τὰς θέσεις των. Μετέβην μετὰ ταῦτα εἰς τὸ μαγειρεῖον ὅπου ὁ Δομίγκος (οὕτως ὠνομάζετο ὁ γέρων μαῦρος) καὶ ἡ κυρὰ Λεωνάρδα μὲ περιέμενον ἵνα δειπνήσωμεν. Ἄν καὶ δὲν εἶχον διόλου ὄρεξιν, ἐκάθησα ὁμῶς πλησίον των· ἀλλ' ἦτον ἀδύνατον νὰ φάγω τι· καὶ ἐπειδὴ ἐφαινόμην μελαγχολικὸς, καὶ τοι ἔχων δικαίαν ἀφορμὴν νὰ ἦμαι τοιοῦτος, τὰ δύο αὐτὰ ἰσότιμα ὑποκείμενα ἐπεχείρισαν νὰ μὲ παρηγορήσωσιν, ἀλλὰ κατὰ τινα τρόπον ἱκανὸν νὰ μὲ φέρῃ μᾶλλον εἰς ἀπελπισίαν, ἢ νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν θλίψιν μου. — Διατὶ λυπεῖσαι, παιδί μου; μοὶ εἶπεν ἡ γραῖα· πρέπει μάλιστα νὰ μείνῃς πολὺ εὐχαριστημένος ὅτι εὐρίσκεσαι ἐδῶ, διότι καθὼς εἶσαι νέος, καὶ ἀπλοῦς τὰ ἦθη, ἤθελες ἀφεύκτως διαφθαρῆν, ἐὰν ἔζης εἰς τὸν κόσμον. Ἐκεῖ ἤθελες ἀπαντήσῃς χωρὶς ἀμφιβολίας μερικοὺς δῖεφθαρμένους, καὶ αὐτοὶ ἤθελον σὲ ὠθήσῃ εἰς πᾶν εἶδος ἀσωτίας, ἐν ᾧ ἐδῶ ἡ ἀθωότης σου εὐρίσκεται εἰς ἀσφαλῆ λιμένα. — Ἡ κυρὰ Λεωνάρδα ἔχει δίκαιον, εἶπε σοβαρῶς ὁ γέρων μαῦρος· εἰς ὅσα αὐτὴ εἶπεν ἡμπορῶ νὰ προσθέσω καὶ ἐγὼ, ὅτι εἰς τὸν κόσμον πόνοι μόνον καὶ βάσανα ὑπάρχουν. Εὐχαρίστησον λοιπὸν, φίλε μου, τὸν Θεὸν ὅτι σὲ ἡλευθέρωσε διὰ μιᾶς ἀπὸ ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ τὰς θλίψεις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.

Τοὺς λόγους αὐτοὺς ἤκουσα μὲ ἄκραν ἡσυχίαν· μήπως ὠφελούμην τι, ἂν ἐδείκνυον δυσaréσκειάν τινα; ἤμην μάλιστα βέβαιος, ὅτι ἐκίνουν ἴσως τὸν γέλωτά των, ἐὰν μὲ ἔβλεπον ὁρ-

γιζόμενον. Ὁ Δομίγκος τέλος, ἀφοῦ ἔφαγε καὶ ἔπινε κατὰ κόρον, αὐτὸς μὲν μετέβη εἰς τὸν σταῦλόν του· ἡ δὲ Λεωνάρδα λαβοῦσα πάραυτα λύχνον τινὰ μὲ ὠδήγησεν ἐντὸς μικροῦ ὑπογείου, χρησιμεύοντος ὡς κοιμητήριον τῶν ἐκ φυσικοῦ θανάτου ἀποθνησκόντων ληστῶν. Ἐνταῦθα εἶδον κράββατον ὁμοιάζοντα τάφῳ μᾶλλον, ἢ κλίνῃ. — Ἴδου ὁ θάλαμός σου, πουλάκι μου, μοὶ εἶπεν αὕτη θωπεύουσα ἐλαφρῶς τὸν πώγονά μου· ὅσον καιρὸν ἔζησε μὲ ἡμᾶς, ἐδῶ ἐκοιμᾶτο καὶ ὁ νέος τὸν ὅποιον κατ' εὐτυχίαν σου διεδέχθη· ἀκόμη καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐδῶ ἀναπαύεται. Ποῖος τὸν πταίει, ἀφοῦ ἠθέλησε νὰ ἀποθάνῃ εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του; σὺ ὅμως πρόσεξε νὰ μὴ φανῇς τόσον ἀνόητος, καὶ ἀκολουθήσῃς τὸ παράδειγμά του. — Ταῦτα εἰποῦσα, μοὶ ἔδωκε τὸν λύχνον, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μαγειρεῖόν της. Ἐγὼ δὲ θέσας κατὰ γῆς τὸν λύχνον, ἐρρίφθην ἐπὶ τοῦ κράββατου, οὐχὶ ἵνα κοιμηθῶ, ἀλλ' ἵνα παραδοθῶ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς σκέψεις μου. — Θεέ μου, εἶπον τότε, ὑπῆρξέ ποτε φρικωδεστέρα αὐτῆς εἰμαρμένη; Διατί θέλει νὰ στερηθῶ διὰ παντός τὸ φῶς τοῦ ἡλίου; Δὲν ἀρκεῖται ὅτι ἐνταφιάζομαι δεκαεπταετῆς μόλις ὀλοζώντανος, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ δουλεύω καὶ τοὺς ληστὰς, νὰ συζῶ τὴν μὲν ἡμέραν μετὰ κακούργων, τὴν δὲ νύκτα μετὰ νεκρῶν! — Αἱ σκέψεις αὗται μοὶ ἐφαίνοντο, καὶ ἦσαν πραγματικῶς, λίαν ἀνυπόφοροι· ὅθεν ἔκλαυσα πικρῶς, καὶ κατηράσθην μυριάκις τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ θεοῦ μου, ἀποφασίσαντος νὰ μὲ πέμψῃ εἰς τὴν Σαλαμάγκαν· τότε μετενόησα, διότι ἐφοβίθην τὴν δικαιοσύνην τοῦ ἀποσπασματάρχου τοῦ χωρίου Κακαβέλου, καὶ προετίμησα τὰς βασάνους του. Ἐπειδὴ δὲ μάτην ἐτηκόμην θρηνολογῶν, ἤρχισα νὰ συλλογίζωμαι περὶ τῶν μέσων τῆς δραπετεύσεώς μου, καὶ ἔλεγον πρὸς ἑμαυτόν. — Εἶναι ἄρα δυνατόν νὰ ἐξέλθω ἐντεῦθεν; Οἱ λησταὶ κοιμῶνται ἤδη, ἡ μάγειρος καὶ ὁ μαῦρος θέλουσι πράξει μετ' ὀλίγον τὸ αὐτό· ὅταν λοιπὸν ὅλοι ἀποκοιμηθῶσιν, ἐλπίζω φωτιζόμενος ὑπὸ τοῦ λύχνου τούτου νὰ εὔρω τὴν δίοδον δι' ἧς κατέβην εἰς αὐτὴν τὴν κόλασιν. Ὅτι λείπουσιν ἀπ' ἐμοῦ αἱ

δυνάμεις τοῦ ν' ἀνχγείρω τὴν καταπακτὴν τῆς εἰσόδου, τοῦτο εἶναι βέβαιον. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ δοκιμάσω, ἵνα μὴ τύπτωμαι ὕστερον ὑπὸ τοῦ συνειδότος ὡς οὐδὲν πράξας ὑπὲρ τῆς σωτηρίας μου. Ἡ δὲ ἀπελπισία μου πιστεύω νὰ μοὶ δώσῃ δυνάμεις, καὶ τὸ κατορθώσω.

Τοιοῦτο ἦτο τὸ ὑπ' ἐμοῦ διαγραφὲν σχέδιον. Ὅταν δὲ ἐνόμισα ὅτι ἡ Λεωνάρδα καὶ ὁ Δομίγκος ἀπεκοιμήθησαν, ἤγέρθην, ἔλαβον τὸν λύχνον, καὶ ἐξῆλθον τοῦ μικροῦ ὑπογείου ἐπικαλούμενος τὴν ἀντίληψιν ὅλων τῶν ἐν τῷ παραδείσῳ ἁγίων. Τοὺς ἐλιγμοὺς τοῦ νέου τούτου λαβυρίνθου εὗρων μετὰ πολλοῦ κόπου, ἔφθασα εἰς τὴν θύραν τοῦ σταύλου, καὶ εἶδον τέλος πάντων τὴν ἣν ἐζήτουν δίοδον. Βαδίζω, προχωρῶ μετὰ χαρᾶς, συγκερασμένης λύπῃ, πρὸς τὴν καταπακτὴν· ἀλλ' ἄλλοίμονον! εἰς τὸ μέσον τῆς διόδου ἀπῆντησα ἀποτρόπαιόν τι σηδηροῦν δρύφρακτον, ἀσφαλῶς κεκλεισμένον, ἔχων τὰς κιγκλίδας τοσοῦτον πυκνάς, ὥστε μόλις ἐχώρει ἐντὸς αὐτῶν ἀνθρώπινος χεὶρ. Τὸ καινοφανὲς τοῦτο πρόσκομμα, τὸ ὁποῖον ὅταν εἰσῆλθον οὐδόλως παρετήρησα, διότι τὸ δρύφρακτον ἦτο τότε ἀνεωγμένον, μὲ κατέστησε σχεδὸν παράφρονά· δὲν ἔλειψα, ἐν τούτοις, νὰ ψηλαφήσω τὰς κιγκλίδας, καὶ νὰ δοκιμάσω τὸ κλειθρον. Ἐν τῷ δὲ ἡγωνιζόμενῳ νὰ τὸ παραβιάσω, ἠσθάνθην αἴφνης κατερχομένους ἐπὶ τῆς ῥάχεώς μου πέντε ἕως ἑξὶ διὰ βουνέουρου κτύπους τοσοῦτον ἰσχυροῦς, ὥστε ἐβιάσθην νὰ ἐκβάλω κραυγὰς τρομερὰς ἀντηχησάσας εἰς ὅλον τὸ ὑπόγειον. Ἐστρεψα τότε τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶδον ὀπισθέν μου τὸν γέροντα μαῦρον φοροῦντα τὸ ὑποκάμισον μόνον, καὶ κρατοῦντα διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς κλεπτοφάναν, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς τὸ ὄργανον τῆς τιμωρίας μου. — Ἄ! Ἄ! παμπόνηρε, μοὶ εἶπεν οὗτος· ἐζήτεις νὰ δραπετεύσῃς αἶ! καὶ τὸ χωρεῖ ὁ νοῦς σου, ὅτι ἡμπορεῖς νὰ μὲ ἀπατήσῃς; Ἄ ἦνχι δά! σὲ ἐνόησα πολὺ καλά. Ἐνόμισες ὅτι θὰ εὔρης τὸ δρύφρακτον ἀνοικτὸν, ναί; Μάθε ὁμῶς φίλε μου, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς θὰ τὸ εὕρισκῃς πάντοτε κλειστόν. Ἄν τις ἐκ τῶν ἐνταῦθα κρατουμένων τολμήσῃ νὰ δραπετεύσῃ, πρέπει νὰ ἦναι πονηρότερος ἡμῶν. —

Ἐν τούτοις, τινὲς ἐκ τῶν ληστῶν, ἀκούσαντες τὰς κραυγὰς μου, ἐξύπνησαν αἰφνιδίως· νομίζοντες δὲ ὅτι ἐπετέθη ἤδη κατ' αὐτῶν τὸ καταδιώκον τὴν ληστείαν ἀπόσπασμα, ἠγέρθησαν ἑντρομοὶ κράζοντες τοὺς συντρόφους των, οἵτινες ἐν ἀκαρεὶ εὐρέθησαν ἐπὶ ποσὶν, ἤρπασαν τὰ ξίφη καὶ τὰς καραβίνας των, καὶ ἔτρεξαν δλόγυμνοι σχεδὸν μέχρι τοῦ τόπου, εἰς ὃ ἤμην μετὰ τοῦ Δομίγκου. Ἄλλ' ἅμα μαθόντες τὸ αἶτιον τῆς ταραχῆς, μετέβαλον τὴν ἀνησυχίαν των εἰς καγχασμούς· ὃ δ' ἀποστάτης ληστῆς λαβὼν πρῶτος τὸν λόγον. — Τί τρέχει Ζελβλάς, μοὶ εἶπεν· ἀκόμη μόλις πρὸ ἐξ ὥρων εἶσαι μαζῇ μας, καὶ ζητεῖς νὰ μᾶς ἀφήσης; Ἐχεις, φαίνεται, μεγάλην ἀπέχθειαν εἰς τὸν μονήρη βίον· ἀλλ' ἐὰν ἦσθε καλόγηρος, τί θὰ ἐπραττες; Ὑπαγε τώρα νὰ κοιμηθῇς, καὶ δι' αὐτὴν τὴν φορὰν σοὶ ἀρκοῦν οἱ ραβδισμοὶ τοῦ Δομίγκου. Ἐὰν ὅμως δοκιμάσης καὶ δεύτερον νὰ φύγῃς, μὰ τὸν ἅγιον Βαρθολομαῖον! θέλομεν σὲ ἐκδάρει ὁ λοζώντανον. — Ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησε. Κατόπιν δ' αὐτοῦ ἐπανῆλθον, οἱ μὲν ἄλλοι λησταὶ εἰς τὰ δωμάτιά των γελῶντες ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν ἀπόπειραν τῆς δραπετεύσεώς μου, ὃ δὲ γέρων μαῦρος εἰς τὸν σαῦλον πλήρης χαρᾶς διὰ τὸ κατόρθωμά του. Ταυτοχρόνως ἐπέστρεψα καὶ ἐγὼ εἰς τὸ κοιμητήριόν μου, ὅπου διήνυσα τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτὸς στενάζων, καὶ θρηνηλογῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Τί ἐπροτίμησε νὰ πράξῃ ὁ Ζιλβλάς.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας καταβληθεὶς ἐκ τῆς θλίψεως ἐνόμισα ὅτι ἤθελον ἀπαλλαγῇν ζωῆς ἐπιθανάτου· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ ἀγχινοιά μου μοὶ ἐνέπνευσε τὴν ιδέαν τῆς ὑποκρίσεως. Προσεποίηθην λοιπὸν τὸν μὴ περίλυπον, καὶ ἤρχισα, καὶ τοι οὐδεμίαν ἔχων εἰς ταῦτα ἔφεσιν, νὰ γελῶ καὶ νὰ τραγωδῶ ἐν ἐνὶ λόγῳ,

ὑπεκρίθην οὕτω καλῶς, ὥστε ἡ Λεωνάρδα καὶ ὁ Δομίγκος ἠπα-
τήθησαν νομίσαντες ὅτι τὸ πτηνὸν ἐσυνείθισεν εἰς τὸ κλωβίον.
Τὸ αὐτὸ ἐφαντάσθησαν καὶ οἱ λησταί! Ὅσάκις τοὺς ἐκέρνων
ἐλάμβανον ὕψος πρόσχαρον, καὶ ἀνεμιγνυόμεν ἑῖς τὴν συνομι-
λίαν των, ὅταν εὕρισκον ἀφορμὴν νὰ προσθέσω εἰς αὐτὴν ἀστεϊόν
τι. Ἡ ἐλευθεροστομία μου αὕτη ὅχι μόνον δὲν τοὺς δυσηρέσει,
ἀλλὰ καὶ τοὺς διασκέδαζε. — Ζιλβλάς, μοὶ εἶπεν ὁ ἀρχιλιστὴς
ὅταν ἐσπέραν τινὰ ἡστεῖζόμεν, καλῶς ἔπραξες, φίλε μου, καὶ
ἐξώρισες ἀπὸ σοῦ τὴν μελαγχολίαν· χαίρω, λοιπὸν, διὰ τὴν εὐ-
διαθεσίαν σου, καὶ τὸ πνεῦμα σου. Δυσκόλως δύναται τις νὰ
σπουδάσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου· διὰ
τοῦτο καὶ ἐγὼ ποτὲ δὲν ἐπίστευον ὅτι εἶσαι τοσοῦτον πνευμα-
τώδης καὶ ἀστεῖος.

Τοὺς αὐτοὺς, καὶ ἀπείρους ἄλλους ἐπαίνους μοὶ ἔδωκαν καὶ
οἱ ἄλλοι λησταί, προτρέψαντές με συνάμα νὰ μείνω σταθερὸς
εἰς τὰ κατ' ἐπιφάνειαν μένον γενναῖα αἰσθήματά μου· καὶ ὅταν
ἐπὶ τέλους εἶδον ὅτι εἴλκυσα ἐντελῶς τὴν πρὸς ἐμὲ εὐνοϊάν των,
ἠθέλησα νὰ ὠφεληθῶ ἐκ τῆς καλῆς των ὑπὲρ ἐμοῦ διαθέσεως.
— Ἐπιτρέψατέ μοι, κύριοι, τοῖς εἶπον, νὰ σᾶς φανερώσω τὰ
ἐνδόμυχα τῆς καρδίας μου. Ἀφ' ἧς κατοικῶ ἐνταῦθα, αἰσθάνο-
μαι τὸν ἑαυτόν μου πολὺ διαφορετικὸν ἢ πρίν. Εἰς ὑμᾶς ὀφείλω
τὴν ἐκ τῶν προλήψεων τῆς ἀνατροφῆς μου ἀπαλλαγὴν μου, καὶ
τὴν μὲ τὸ πνεῦμά σας βαθμιαίαν ἐξοικεῖωσίν μου. Ἐπειδὴ δὲ
ἔχω πολλὴν πρὸς τὸ ἐπάγγελμά σας κλίσιν, ἐπιθυμῶ ἐνθέρ-
μως νὰ μὲ ἀξιώσητε νὰ γείνω σύντροφός σας, καὶ νὰ μεθέξω
τῶν κινδύνων τῶν ἐκστρατειῶν σας. Ἀπασα ἡ συμμορία ἐχει-
ροκρότησεν εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐπαινέσασα ἐν ταυτῷ τὸν
ζήλόν μου· ἔπειτα ἀπεφάσισαν παμψηφεὶ νὰ μὲ ἔχωσιν ἐπὶ
τινα ἔτι καιρὸν ὡς ὑπηρέτην των, μεχρισοῦ δοκιμάσωσιν ἐν τῷ
μεταξὺ τὴν κλίσιν μου, ἀκολούθως νὰ μὲ παραλάβωσιν εἰς τὰς
ἐκδρομάς των, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ μοὶ προσφέρωσι τὴν ὁποίαν
ζητῶ ἔντιμον θέσιν, μὴ δυνάμενοι, ὡς ἔλεγον, νὰ τὴν ἀρνη-
θῶσιν εἰς νέον δεικνύοντα τοσαύτην ἀπεριόριστον προθυμίαν.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἐξακολουθήσω ὑποκρινόμενος, καὶ ἐκτελῶν τὸ ἔργον τοῦ οἰνοχόου ὅπερ μὲ ἠνώχλει φρικτότατα· διότι ἡ ἔφεσις μου τοῦ νὰ γείνω ληστής, παρὰ τὴν ἐλευθέραν ὡς οἱ λοιποὶ ἔξοδόν μου, εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀπέβλεπε· ἤλπιζον δὲ ληστεύων μετ' αὐτῶν νὰ λυτρωθῶ ποτε ἐκ τῶν χειρῶν των. Μόνη ἡ ἐλπίς αὕτη μὲ ἐζωογόνει. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐποχὴ ἐκείνη πολὺ ἀπεῖχεν ἔτι, πολλάκις ἐδοκίμασα νὰ ἐξαπατήσω τὴν ἄγρυπνον τοῦ Δομίγκου προσοχὴν· ἀλλ' ἦτον ἀδύνατον τοῦτο προσεκτικώτατος ὢν. Ὄφειλον ἄρα νὰ γείνω ἀνώτερος πολλῶν Ὀρφέων, ἵνα δελεάσω τοιοῦτον Κέρβερον. Καὶ ὅμως ἵνα μὴ κατασταθῶ ὑποπτος, δὲν ἔπραττον ὅ,τι ἀπητεῖτο πρὸς δελεασίν του. Ἐπειδὴ δὲ μὲ κατεσκόπευε, ἤμην βεβιασμένος νὰ φέρωμαι μετὰ μεγίστης περιτκέψεως, φοβούμενος μὴ προδοθῶ. Ὅθεν ἀνέμενον τὸν καιρὸν, ὃν οἱ λησταὶ ὥρισαν ἵνα μὲ δεχθῶσιν εἰς τὴν συμμορίαν των, μετὰ τοσαύτης ἀνυπομονησίας, ὡς νὰ ἤλπιζον ὅτι θὰ εἰσέλθω εἰς τινὰ ἐταιρίαν ἐνοικιαστῶν τῶν δημοσίων προσόδων.

Χάρις τῷ Θεῷ, μετὰ ἑξ μῆνας ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ἔφθασεν. Ἐσπέραν λοιπὸν τινὰ, ὁ ἀρχηγὸς Ρολάνδος ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς ὀπαδοὺς του. — Σύντροφοι, τοῖς εἶπε, πρέπει νὰ φυλάξωμεν τὴν πρὸς τὸν Ζιλβλάς δοθεῖσαν ὑπόσχεσίν μας. Τὸν νέον αὐτὸν ὑπολήπτομαι, μάλιστα δὲ τὸν θεωρῶ ἐπίτηδες πεπλασμένον νὰ φανῇ χρήσιμος πρὸς ἡμᾶς. Διὰ τοῦτο φρονῶ, ὅτι πρέπει νὰ πράξωμέν τι ὑπὲρ αὐτοῦ· γνωμοδοτῶ λοιπὸν νὰ τὸν φέρωμεν αὐριον μεθ' ἡμῶν, ὅπως δρέψῃ καὶ αὐτὸς τὰς δάφνας ἐπὶ τῶν Λεωφόρων. Ἄς φροντίσωμεν, νὰ τὸν ὀδηγήσωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ εἰς τὸ πεδίον τῆς δόξης. — Οἱ λησταὶ ἐνέκρινον ἡμοφώνως τὴν γνώμην τοῦ ἀρχηγοῦ των· καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι μὲ θεωροῦσιν ἀπὸ τοῦδε ὡς σύντροφόν των, ἔπαυσαν ἀπὸ τῆς αὐτῆς στιγμῆς νὰ μὲ μεταχειρίζονται ὡς ὑπηρέτην των, καὶ ἀνέθεσαν πάλιν εἰς μὲν τὴν κυρίαν Λεωνάρδαν τὸ ἔργον τοῦ οἰνοχόου, ἐμὲ δὲ διέταξαν νὰ ἀποδυθῶ ἀμέσως τὴν τετριμμένην ἐνδυμασίαν μου, καὶ νὰ φορέσω τὴν στολὴν εὐγενοῦς τινος νέου ἀρτίως ληστευθέντος, καὶ οὕτω ἡτοιμάσθην νὰ ἐξέλθω εἰς τὴν πρώτην μου ἐκδρομὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ὁ Ζιλβλάς συνοδεύει τοὺς ληστές. Πρῶτον ἀνδραγάθημα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Λεωφόρου.

Πρῶταν τινὰ τοῦ Σεπτεμβρίου, περὶ τὸ λυκαυγές, ἐξῆλθον τοῦ πογείου μετὰ τῶν ληστῶν, ὠπλισμένους, καθὼς καὶ αὐτοὶ, με κκραδίαν, δύο πιστόλια, ξίφος καὶ λόγχην· πρὸς δὲ ἀνέβαινον ἵππον ἀξιολογώτατον, ὃν ἐλαφυραγωγῆσαν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εὐγενοῦς οὔτινος ἐφόρουν τὴν στολήν. Ἐνεκα τῆς πολυχρονίου εἰς τὰ σκότῃ διατριβῆς μου, καὶ αὐτὸ τὸ φῶς τῆς αὐγῆς δὲν ἔλειψε νὰ μοὶ ἐπιφέρῃ ἀμαύρωσιν· ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ ὀφθαλμοί μου συνείθισαν νὰ τὸ ὑποφέρωσι.

Διαβάντες τὴν Πομφερρόραν, εἰσῆλθομεν ἐντὸς μικροῦ δάσους, διαιρουμένου εἰς δύο ὑπὸ τῆς πρὸς Λεὼν ἀγούσης λεωφόρου, καὶ ἐνεδρεύσαμεν εἰς τι μέρος, ἐξ οὗ μὴ φαινόμενοι ἐβλέπομεν εὐκόλως ὅλους τοὺς ὁδοιπόρους. Ἐνταῦθα, ἐνῶ περιεμένομεν ἀπὸ τῆς τύχης ὠφέλιμόν τι, εἶδομεν καλόγηρον ἐκ τοῦ τάγματος τοῦ ἁγίου Δομινίκου ἔφιππον, παρὰ τοὺς κανόνας τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων πατέρων, ἐπὶ ἀχρείας ἡμιόνου. — Δόξα τῷ Θεῷ, ἔκραξεν ὁ ἀρχηγὸς γελῶν, ἰδοὺ τὸ ἀριστούργημα τοῦ Ζιλβλάς. Ἄς τρέξῃ ἀμέσως νὰ ληστεύσῃ τὸν καλόγηρον αὐτὸν, καὶ ἄς ἴδωμεν πῶς θὰ τὸ κατορθώσῃ. — Ὅλοι οἱ λησταὶ ἐνέκριναν τοῦτο, καὶ εἶπον ὅτι ἡ παραγγελία αὕτη πραγματικῶς μοὶ ἤρμοζε· διὸ, με προέτρεψαν νὰ τὴν ἐκτελέσω δεόντως. — Κύριοι, τοῖς εἶπον τότε, ἐλπίζω νὰ μείνετε εὐχαριστημένος, ὅταν ἴδητε ὅχι μόνον ν' ἀφήσω ὁλόγυμνον τὸν καλόγηρον αὐτὸν, ἀλλὰ νὰ σᾶς φέρω καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ἡμιόνόν του. — Ὅχι, ὄχι, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Ῥολάνδος, δὲν ἀξίζει τὸν κόπον· φέρε μας μόνον τὸ βαλάντιον τῆς Ὀσιότητός Του· ἰδοὺ τί ζητοῦμεν ἀπὸ σοῦ. — Θέλω ἀρχίσει λοιπὸν, εἶπον αὖθις, ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν κυρίων μου τὸ πρῶτον μου δοκίμιον, καὶ ἐλπίζω διὰ τῆς διαγωγῆς μου νὰ τιμηθῶ με τὰς ψήφους των. — Ταῦτα

λέγων, ἐξῆλθον τοῦ δάσους, καὶ ὥρμησα κατὰ τοῦ καλογήρου, παρακαλῶν τὸν Θεὸν νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἁμαρτίαν ἣν ἔμελλον νὰ πράξω, διότι ἔνεκα τῆς ὀλιγοχρονίου μετὰ τῶν κακούργων αὐτῶν διατριβῆς μου, δὲν εἶχον συνοικειωθῆν ἔτι μὲ τὰς ἑξεις των. Ἐπεθύμησα μὲν τὴν αὐτὴν στιγμὴν νὰ δραπετεύσω, ἀλλ' οἱ πλείστοι τῶν ληστῶν, ἔχοντες ἵππους ταχυτέρους τοῦ ἵππου μου μὲ κατεδίωκον, ἴσως, ἐὰν μὲ ἔβλεπον φεύγοντα, καὶ μὲ συνελάμβανον· ἢ ἐκένουν ἐπάνω μου τὰς караβίνας των, καὶ οὕτω εὐρισκόμην εἰς λίαν δυσάρεστον θέσιν. Δὲν ἐτόλμησα, λοιπὸν, νὰ ἐκθέσω ἑμαυτὸν εἰς τοιοῦτον ἀκροσφαλὲς κίνημα· ἀλλὰ διακόψας τὴν παραιτέρω πορείαν τοῦ καλογήρου ἐζήτησα παρουσιάζων πρὸς αὐτὸν τὸ στόμιον τοῦ πιστολίου, τὸ βαλάντιόν του, Ὁ καλόγηρος ἐστάθη ἀμέσως, καὶ ἤρχισε νὰ μὲ θεωρῇ ἀσκαρδαμυκτί.— Τέκνον μου, μοὶ εἶπεν ἔπειτα μὲ ἦθος ἄφοβον, πολὺ νέος ἐδόθης εἰς τὸ ἄτιμον τοῦτο ἐπάγγελμα.— Ὅσον ἄτιμον καὶ ἂν ᾖναι, πάτερ μου, τῷ ἀπεκρίθην, εἶθε νὰ τὸ ἤρχιζον ἐνωρίτερον.— Ἀ! υἱέ μου, ἐπανέλαβεν ὁ ἀγαθὸς καλόγηρος μὴ προσέξας, φαίνεται, εἶν τὴν ἀληθῆ σημασίαν τοῦ λόγου μου, τί λέγεις; ὁποία τυφλότης! λάβε ὑπομονὴν νὰ σοὶ παραστήσω τὴν ἐλεεινὴν θέσιν ...— Ὡ! πάτερ μου, ὑπολαβὼν εἶπον, ἄφες, παρακαλῶ, τὴν περὶ ἠθικῆς διδασκαλίαν σου, διότι οὐδόλως ἦλθον ἐνταῦθα ν' ἀκούσω διδαχάς, ὅχι, δὲν πρόκειται περὶ τούτου, ἀλλὰ ν' ἀφαιρέσω τὸ βαλάντιόν σου· ἐν ἐνὶ λόγῳ, θέλω χρήματα.— Χρήματα! μοὶ εἶπεν οὗτος θαυμάζων· κακῶς κρίνεις, φαίνεται, περὶ τῆς ἐλεημόνου διαθέσεως τῶν Ἰσπανῶν, καὶ διὰ τοῦτο νομίζεις ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοῦ σχήματός μου, ἵνα περιέλθωσι τὴν Ἰσπανίαν, ἔχουσιν ἀνάγκην χρημάτων· εἴσχι ὅμως πολὺ ἡπατημένος, τέκνον μου. Μᾶς δέχονται παντοῦ εὐχαρίστως, μᾶς δίδουν κατάλυμα, μᾶς χορηγοῦν τὴν πρέπουσαν τροφήν· ἀλλ' ἀντὶ τούτων οὐδὲν ἄλλο ζητοῦσι παρ' ἡμῶν, παρὰ τὰς πρὸς τὸν Θεὸν δεήσεις μας· διὰ τοῦτο, ὅταν ὁδοιπορῶμεν, ποτὲ δὲν λαμβάνομεν μεθ' ἡμῶν χρήματα, ἀναθέτοντες τὰς ἐλπίδας ἡμῶν εἰς τὴν θεῖαν Πρόνοιαν.— Ὅχι, ὅχι, τῷ εἰ-

πον πάλιν, δὲν ἐγκάταλείπεσθε εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, ἀλλὰ πάντοτε ἔχετε ἐπάνω σας ἄρκετὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα, ἀσφαλέστεροι οὕτω γινόμενοι περὶ τῆς θείας Προνοίας. Ἐν τούτοις, ἃς δώσωμεν τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν, πάτερ μου· διότι οἱ σύντροφοί μου, οἵτινες εἰσὶ κεκρυμμένοι ἐντὸς ἐκείνου τοῦ δάσους, δὲν ἔχουσι τὴν ὑπομονὴν μας. Ῥίψον λοιπὸν εὐθὺς κατὰ γῆς τὸ βαλάντιόν σου, ἄλλως σὲ φονεύω. —

Ὁ καλόγηρος τότε, ματὰ τοὺς ἀπειλητικούς μου αὐτοὺς λόγους, φοβηθεὶς, φαίνεται, διὰ τὴν ζωὴν του, μοὶ εἶπεν. — Ἐπειδὴ ἀπολύτως τὸ θέλεις, πρόσμεινον ὀλίγον καὶ θέλω σὲ εὐχαριστήσῃ, ἀφοῦ εἰς ἀνθρώπους τοῦ ἐπαγγέλματός σου τὰ ρητορικά σχήματα καθίστανται ἀνωφελῆ. — Ταῦτα λέγων, ἔσυρε κάτωθεν τοῦ ῥάσου του ὀγκῶδες ἐκ δέρματος δορκάδος βαλάντιον, καὶ ἔρριψεν αὐτὸ κατὰ γῆς. Τούτου γινομένου, τῷ εἶπον, ὅτι εἶναι ἐλεύθερος πρὸς ἐξακολουθήσιν τοῦ δρόμου του· ὁ δὲ καλόγηρος, μὴ περιμένων νὰ τὸ ἐπαναλάβω καὶ δεῦτερον, ἐκέντησε τὰς πλευρὰς τῆς ἡμιόνου του, ἥτις ἀπεμακρύνθη μὲ μέγα τάχος, ἀποδείξασα διὰ τούτου ἐσφαλμένην τὴν περὶ αὐτῆς ἰδέαν μου, διότι οὐδόλως τὴν ἐνόμιζον καλλιτέραν τῆς τοῦ θείου μου. Ἐν ᾧ ὁ καλόγηρος ὁλοὲν ἔφευγε, κατέβην ἀπὸ τοῦ ἵππου, ἔλαβον τὸ βαλάντιον, ὅπερ μοὶ ἐφάνη ἄρκετὰ βαρὺ, ἵππευσα πάλιν, καὶ ἐπέστρεψα δρομαίως εἰς τὸ δάσος, ὅπου οἱ λησταὶ ἀνυπομόνως μὲ περιέμενον, ἵνα μὲ συγχωρῶσι διὰ τὴν νίκην, ὥς νὰ ἦτον αὕτη ἀξία λόγου. Μόλις μοὶ ἔδωκαν καιρὸν νὰ καταβῶ ἀπὸ τοῦ ἵππου προθυμοποιούμενοι τίς πρῶτος νὰ μὲ ἐναγκαλιασθῇ. — Εὐγε! Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπεν ὁ Ῥολάνδος· σὺ βλέπω ἐθαυματουργήσας σήμερον. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὥρμησες κατὰ τοῦ καλογήρου, προσήλωσα τὰ βλέμματά μου ἐπάνω σου, καὶ παρετήρησα τὴν στάσιν σου. Σοὶ προλέγω λοιπὸν ὅτι θὰ γείνης περιβόητος ληστῆς τοῦ μεγάλου δρόμου. — Ὁ δὲ ὑπαρχηγὸς καὶ οἱ λοιποὶ ἐπευφήμησαν διὰ τὴν προφητείαν, καὶ μ' ἐβεβαίωσαν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ τὴν ἐκπληρώσω ποτέ. Εὐχαριστήσας αὐτοὺς διὰ τὴν

ὑψηλὴν ὑπὲρ ἐμοῦ ιδέαν των, τοῖς ὑπεσχέθην νὰ κατὰβάλω πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς δικαίωσίν της.

Ἀφοῦ μὲ ἐνέπλησαν τοσοῦτων ἐπαίνων, ὅσων δὲν ἤμην ἄξιος, ἠθέλησαν νὰ ἐξετάσωσι τὸ λάφυρον μεθ' οὗ ἐπέστρεψα φορτωμένος. — Ἄς ἴδωμεν, εἶπον οἱ λησταὶ τί ἐμπεριέχει τὸ βαλάντιον τοῦ καλογήρου. — Πρέπει νὰ ᾔηται ἄρκετα καλὰ ἐφωδιασμένον, ἀπεκρίθη τις ἐξ αὐτῶν, διότι οἱ πατέρες οὗτοι ποτὲ δὲν ὁδοιποροῦσιν ὥς προσκυνηταί. — Ὁ ἀρχηγὸς τότε, ἔλυσε τὸ βαλάντιον, τὸ ἥνοιξε, καὶ ἔσυρεν ἐξ αὐτοῦ δύο ἢ τρία δράγματα χαλκίνων νομισμάτων, μεμιγμένων μετ' ἐγκολπίων ἐχόντων ἐπ' αὐτῶν τετυπωμένον τὸν Ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ. Τοιοῦτον καινοφανὲς λάφυρον ἰδόντες οἱ λησταὶ ἐκάγχασαν καθ' ὑπερβολήν· ὁ δὲ ὑπαρχηγὸς λαβὼν τὸν λόγον. — Ζήτω ὁ Θεός! ἔκραξε, μεγάλην, σύντροφοι, χρεωστοῦμεν χάριν πρὸς τὸν Ζιλβλάς, διότι διὰ τοῦ πρώτου δοκιμίου του, ἔπραξεν ἤδη ληστείαν πολὺ ὠφέλιμον διὰ τὴν ἐταιρίαν μας. — Τὸν ἀστεῖσμον τοῦτον διεδέχθησαν ἄλλοι ὅμοιοι αὐτῷ· καὶ οἱ κακοῦργοι, πρὸ πάντων δὲ ὁ ἀποστάτης καλόγηρος, ἤρχισαν νὰ ἐμπαίζωσι τὰ ἐγκόλπια, τὰ ἐνώπιόν των κείμενα. Μετὰ ταῦτα ἐξέμεσαν πλείστας ἄλλας βλασφημίας, τὰς ὁποίας δὲν μοι εἶναι συγκεχωρημένον ν' ἀναφέρω, χαρακτηρίζουσας τὴν ἀκολασίαν τῶν ἡθῶν των· μόνος ἐγὼ δὲν ἐγέλων, διότι, μὰ τὴν ἀλήθειαν, οἱ ἐμπαιγμοίτων μου ἔκοψαν τὴν πρὸς τοῦτο ὄρεξιν. Ἐκαστος ἐξ αὐτῶν ἔρριπτε κατ' ἐμοῦ τὸ βέλος του. Ὁ δὲ ἀρχηγὸς εἶπεν ἐπὶ τέλους. — Μὰ τὴν πίστιν μου, Ζιλβλάς, σὲ συμβουλεύω ὥς φίλος, νὰ μὴ παίζης εἰς τὸ ἐξῆς μὲ τοὺς καλογήρους, διότι αὐτοὶ εἰσὶ πονηρότεροι καὶ πανουργότεροί σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Τί σπουδαῖον συμβὰν ἠκολούθησε μετὰ ταῦτα.

Μέγα μέρος τῆς ἡμέρας ἐνεδρεύσαμεν ἐντὸς τοῦ δάσους, ἀλλ' οὐδένα εἶδομεν ὁδοιπόρον ἱκανὸν νὰ μᾶς ἀποζημιώσῃ διὰ τὸν καλόγηρον. Περιορήσαντες, τέλος, τὴν ἐκδρομὴν μας εἰς μόνον τὸ γελοῖον κατόρθωμά μου, ὅπερ ἦτον ἔτι τὸ ἀντικείμενον τῆς συνομιλίας μας, ἐξήλθομεν τοῦ δάσους προθέμενοι νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ ὑπόγειον· ἀλλ' αἰφνης εἶδομεν μακρόθεν ὄχημά τι συρόμενον ὑπὸ τεσσάρων ἡμιόνων, καὶ προχωροῦν μετὰ μεγάλης ταχύτητος πρὸς ἡμᾶς. Τοῦτο συνωδεύετο ὑπὸ τριῶν ἱππέων, καλῶς ὠπλισμένων, καὶ ἐχόντων διάθεσιν νὰ μᾶς ἀντικρούσωσιν, ἐὰν εἴχομεν ἱκανὴν τόλμην νὰ ἐπιτεθῶμεν κατ' αὐτῶν. Ὁ Ῥολάνδος τότε διέταξε νὰ σταθῶμεν, καὶ νὰ συσκεφθῶμεν ἐπὶ τούτῳ· τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῶν σκέψεών μας ὑπῆρξε νὰ τοὺς προσβάλλωμεν· διὸ παρετάχθημεν ἀμέσως καθ' ὃν τρόπον ἔκρινε τοῦτο ἀρμόδιον ὁ ἀρχηγός, καὶ ἐβαδίσσαμεν ἐν παρατάξει κατὰ τοῦ ὀχήματος. Καί τοι τυχὼν ἐντὸς τοῦ δάσους τοσοῦτων ἐπαίνων, ἤρχισα, ἐντούτοις νὰ τρέμω ὅλος, καὶ ἀπὸ τὸ σῶμά μου νὰ ἐξέρχεται ψυχρὸς ἰδρὼς ἄφθονος, οὐδὲν καλὸν μοι προμηνύων. Πρὸς ἐπίμετρον δὲ τῆς εὐτυχίας, ἐτάχθην κατὰ μέτωπον τοῦ ἐχθροῦ, μεταξὺ τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ ὑπαρχηγοῦ, οἵτινες ἐπίτηδες μὲ ἔθεσαν εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, ἵνα συνειθίσω διὰ μιᾶς εἰς τὸ πῦρ. Ὁ Ῥολάνδος, θέλων νὰ βεβαιωθῇ μέχρι τίνος βαθμοῦ ἔφθανεν ὁ φόβος μου, μὲ ἐθεώρησε μὲ λοξὸν βλέμμα, καὶ μοι εἶπεν ἀγρίως. — Ἀκουσον, Ζιλβλᾶς· πρόσσεξον νὰ ἐκτελέσῃς τὸ καθήκόν σου, ὡς πρέπει· ἄλλως τε, ἐὰν ὀλίγον ὀπισθοδρομίσης, θά συντρίψω διὰ μιᾶς βολῆς πιστολίου τὸ κρανίον σου. — Οὐδεμία ὑπῆρχε ἀμφιβολία, ὅτι ἐπραγματοποιεῖ τὴν ἀπειλὴν του· διὰ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἐσκεπτόμην, παρὰ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀφιέρωσιν τῆς ψυχῆς μου, διότι ἐπίσης ἐφοβούμην ἀμφοτέρω τὰ μέρη.

Τὸ ὄχημα ἐπλησίασεν ἐντούτοις, οἱ δὲ συνοδεύοντες αὐτὸ ἱππεῖς οἵτινες ἦσαν ἐπίσης καλῶς ὠπλισμένοι, ἐννοήσαντες τί ὑποκείμενα εἴμεθα, καὶ ἐκ τῆς στάσεώς μας μαντεύσαντες τὸν σκοπὸν μας, ἐστάθησαν εἰς ἀπόστασιν βολῆς ὅπλου. Ἐν ᾧ δὲ ἡτοιμάζοντο νὰ μᾶς ἀντικρούσωσιν, ἐξῆλθε τοῦ ὀχήματος ἀνὴρ τις εὐειδής, καὶ πολυτελῶς ἐνδεδυμένος, ὅστις ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ ἵππου τὸν ὁποῖον ἔσυρεν ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ εἰς ἐκ τῶν ἱππέων, ἔλαβε τὴν διοίκησιν τῶν λοιπῶν. Ἀντὶ ἄλλου ὀπλισμοῦ ἔφερεν οὗτος ξίφος μόνον καὶ δύο πιστόλια. Καί τοι τέσσαρες κατὰ ἐννέα, διότι ὁ ὀδηγῶν τὸ ὄχημα δὲν κατέβη ἀπὸ τὴν ἔδραν του, ὥρμησαν ἐντούτοις καθ' ἡμῶν μὲ τόλμην, ἥτις ἐδιπλασίασε τὸν τρόμον μου. Ἄν καὶ ἔτρεμον καθ' ὅλον τὸ σῶμα, ἐπυροβόλησα ὁμῶς· ἀλλὰ, ἅς εἶπω τὰ πράγματα ὡς ἔχουσι, κενώνων τὴν καρδίαν μου, ἔκλεια τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἔστρεψα τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπισθεν· καθὰ δὲ διεύθυνα τὸ ὄπλον μου, οὐδόλως μὲ τύπτει ἡ συνείδησις, ὅτι ἀφῆρεσα ζωὴν ἀνθρώπου.

Λεπτομερῇ περιγραφὴν τῆς συμπλοκῆς δὲν δύναμαι νὰ δώσω· διότι, καί τοι παρευρεθεῖς εἰς τὴν μάχην, οὐδὲν εἶδον· ὁ δὲ φόβος σκοτίσας τὴν διάνοιάν μου ἔκρυπτεν ἀπ' ἐμοῦ τὴν φρίκην τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου θεάματος. Τοῦτο μόνον ἠξεύρω ὅτι, ὕστερον ἀπὸ συνεχῆ πυροβολισμόν, ἤκουσα τοὺς συντρόφους μου κραυγάζοντας. — *Νίκη! νίκη!* — Ὁ ἀλλαλαγμὸς τῶν διεσκέδασεν ἐν ἀκαρεὶ τὰς ὑπὸ τοῦ τρόμου καταληφθεῖσας αἰσθήσεις μου, ἤνοιξα τότε τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης εἶδον τοὺς τέσσαρας ἱππεῖς ἐξηπλωμένους κατὰ γῆς ἄνευ ζωῆς. Ἐκ τῶν ἡμετέρων εἰς μόνον ἐφονεύθη, καὶ οὗτος ἦτον ὁ ἀποστάτης καλόγηρος, λαβὼν οὕτω τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας του, διὰ τε τὴν ἐκ τοῦ μοναχικοῦ βίου ἀποστασίαν του, καὶ τοὺς ἀχρείους ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν πραγμάτων τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ληστευθέντος Δομενιακοῦ ἀστεϊσμούς του. Ἐκ τῶν λοιπῶν συντρόφων μας, ἐπληγώθησαν ὁ μὲν ὑπαρχηγὸς

εἰς τὸν βραχίονα, ἀλλὰ πολὺ ἐλαφρῶς, ἕτερος δὲ ληστὴς διὰ σφαίρας εἰς τὸ δεξιὸν γόνα.

Ὁ ἀρχηγὸς Ῥολάνδος ἔδραμε πρῶτος εἰς τὴν θυρίδα τοῦ ὀχήματος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶδεν εὐγενῆ τινα κυρίαν εἰκοσιπενταετῇ ὥς ἔγγιστα, καθ' ὑπερβολὴν ὠραίαν, καὶ τοι εἰς οἰκτρὰν κατάστασιν διατελοῦσαν ἔνεκα τῆς εἰς τὴν συμπλοκὴν ἐπελθούσης καὶ ἔτι ὑφισταμένης λειποθυμίας της.

— Ἐν ᾧ δὲ ὁ ἀρχηγὸς ἐνησχολεῖτο θεωρῶν αὐτὴν, ἡμεῖς ἐρρίφθημεν ἐπὶ τῶν λαφύρων· πρὸ πάντων δὲ συνελάβομεν τοὺς ἵππους τῶν φονευθέντων, διότι τὰ κτήνη αὐτὰ, ἀπολέσαντα τοὺς ὀδηγούς των ἀφηνίασαν ἔνεκα τῶν πυροβολισμῶν, καὶ ἀπεμακρύνθησαν ὀλίγον. Αἱ ἡμίονοι ὁμῶς οὐδόλως ἐταράχθησαν, ἂν καὶ ὁ ὀδηγὸς των διαρκούσης τῆς συμπλοκῆς ἐγκατέλειψε τὴν ἔδραν χάριν τῆς σωτηρίας του. Καταβάντες ἔπειτα ἀπὸ τῶν ἵππων μας ἐλύσαμεν τὰς ἡμιόνους, καὶ ἐφορτίσαμεν αὐτὰς μὲ πλείστους ὁδοιπορικοὺς σάκκους, οὓς εὔρομεν δεδεμένους ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν τοῦ ὀχήματος. Τούτων γενομένων, ἐλάβομεν κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀρχηγοῦ τὴν κυρίαν μὴ ἀναλαβοῦσαν ἔτι τὰς αἰσθήσεις της, καὶ ἐθέσαμεν αὐτὴν εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ ῥωμαλαιοτέρου, καὶ δυνατὸν ἵππον ἔχοντος ληστοῦ· ἔπειτα ἀφήσαντες ἐπὶ τῆς λεωφόρου τότε ὄχημα καὶ τὰ πτώματα ὀλόγυμνα, ἐλάβομεν μεθ' ἡμῶν τὴν εὐγενῆ κυρίαν, τὰς ἡμιόνους καὶ τοὺς ἵππους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Πῶς μετεχειρίσθησαν οἱ λησταὶ τὴν κυρίαν. Γενναία ἀποφασίς τοῦ Ζιλβᾶς, καὶ ποῖον τὸ ἐξ αὐτῆς ἀποτέλεσμα.

Μίαν περίπου μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ὥραν, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ὑπόγειον. Πρὸ πάντων ἐφέραμεν τὰ κτήνη εἰς τὸν σταῦλον,

βιασθέντες ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ τὰ δέσωμεν εἰς τὴν φάτνην, καὶ νὰ τὰ περιποιηθῶμεν, διότι ὁ γέρων Δομίγκος ἔκειτο πρὸ τριῶν ἡμερῶν κλινήρης, πάσχων ὑπὸ σφοδρᾶς ἀρθρίτιδος, καὶ ρευματισμοῦ κρατοῦντος εἰς τοιαύτην παραλυσίαν τὰ μέλη του, ὥστε πλὴν τῆς γλώσσης ἧς ἐποίει χρῆσιν ἵνα δείξῃ τὴν ἀνυπομονησίαν του διὰ φρικτῶν βλασφημιῶν, οὐδὲν ἄλλο τοῦ σώματός του μέρος εἶχεν ἐλεύθερον. Ἀφήσαντες τὸν ἄθλιον αὐτὸν νὰ ὑβρίζῃ καὶ νὰ βλασφημῇ, μετέβημεν εἰς τὸ μαγαρεῖον, καὶ ἐκεῖ ἐπεστήσαμεν ὅλην μας τὴν προσοχὴν εἰς τὴν εὐγενῆ κυρίαν, περιβεβλημένην οὔσαν μὲ τὰ σκότῃ τοῦ θανάτου. Οὐδενὸς ἐφείσθημεν μέσου ἵνα ἐλευθερώσωμεν αὐτὴν ἀπὸ τὴν λειποθυμίαν της, ὥς καὶ κατ' εὐτυχίαν τὸ κατωρθώσαμεν· ὅταν ἀναλαβοῦσα τὰς αἰσθήσεις της εἶδεν ἑαυτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας τοσούτων ἀγνώστων πρὸς αὐτὴν ἀνθρώπων, ἐνόησε τὴν συμφορὰν της, ἔφριξε, καὶ πάραυτα ὅλα τὰ τρομερώτερα σημεῖα τῆς ψυχικῆς ὀδύνης καὶ τῆς ἀπελπισίας ἐφάνησαν ἐζωγραφισμένα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της οὓς ἀνέτεινε πρὸς οὐρανὸν, ὥς νὰ παραπενοεῖτο πρὸς αὐτὸν διὰ τὰς ὕβρεις ἐξ ὧν ἐπαπειλεῖτο· ἔπειτα καταληφθεῖσα αἰφνης ὑπὸ φρικτῶδους τινὸς ιδέας, ἔκλεισε τὰ βλέφαρά της, καὶ ἐλειποθύμησεν αὐθις· οἱ δὲ λησταὶ ὑπέθεσαν ὅτι ὁ θάνατος ἔμελλε νὰ ἀρπάσῃ μετ' οὐ πολὺ τὴν λείαν των. Ὁ ἀρχηγὸς τότε, θεωρήσας προτιμότερον, νὰ τὴν ἀφήσωσιν ἥσυχον, διέταξε νὰ μὴ τὴν βασανίζωσιν ἐπαναλαμβάνοντες τὰς βοηθείας των, ἀλλὰ νὰ τὴν μεταφέρωσιν εἰς τὴν κλινὴν τῆς Λεωνόρδης, ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ τὴν παραιτήσωσιν ἐντελῶς μόνην, ἕως οὗ ἴδωσι τὸ ἀποθησόμενον.

Ἡμεῖς δὲ μετέβημεν ἀκολουθῶς εἰς τὴν αἵθουσαν, εἰς ἣν εἶς ἐκ τῶν ληστῶν, χρηματίσας ἄλλοτε χειρουργός, ἐξήτασε τὰς πληγὰς τοῦ τε ὑπαρχηγοῦ καὶ τοῦ συντρόφου του, καὶ τὰς ἤλειψε μὲ βάλαμον. Τῆς ἐργασίας αὐτῆς περαιωθείσης, ἤνοιξαν οἱ λησταὶ τοὺς ὀδοιπορικοὺς σάκκους, ἵνα ἴδωσι τί ἐμπεριείχον. Εὗρον λοιπὸν τοὺς μὲν πλήρεις τριχάπτων καὶ λινοσταλῆς, τοὺς δὲ ἐνδυμάτων· ἀλλ' ὁ τελευταῖον ἀνοιχθεὶς, ἐνέκλειε

σακκιδιά τινα πλήρη χρυσῶν νομισμάτων, τοῦθ' ὅπερ ἔχαροποίησεν εἰς ἄκρον τοὺς ἐνδιαφερομένους συντρόφους. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτὴν, ἡ μὲν μάγειρος ἠτοίμασε τὴν τράπεζαν, καὶ παρέθεσε τὸ δεῖπνον, ἡμεῖς δὲ καθήσαντες συνωμιλήσαμεν περὶ τῆς μεγάλης νίκης ἣν ἀρτίως ἐκερδίσαμεν. Ἐπὶ τούτῳ ὁ Ῥολάνδος ἀποτανθεὶς πρὸς ἐμέ·—Εἶπε τὴν ἀλήθειαν, Ζιλβλᾶς, μοι εἶπεν, ἐφοβήθης πολὺ ὅταν συνεπλάκημεν μὲ τοὺς ἵππεις ; — Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι, τῷ ἀπεκρίθην· ἀλλ' εἰς τὸ ἐξῆς θὰ πολεμήσω ὡς γνήσιος εὐπατρίδης, ἀρκεῖ νὰ παρευρεθῶ εἰς δύο ἢ τρεῖς μάχας. — Εἰς ταῦτα, ἅπασα ἡ συμμορία μὲ ἐδικαίωσεν εἰποῦσα, ὅτι πρέπει νὰ μὲ συγχωρήσωσι, διότι ἡ συμπλοκὴ ὑπῆρξε ζωηρά, καὶ ὅτι, ἂν καὶ νέος, καὶ πρώτην ἤδη φοράν παρευρεθείς εἰς μάχην, ἐξεπλήρωσα ὅμως κελῶς τὸ καθῆκόν μου.

Ἡ συνομιλία ἐστράφη ἐπομένως περὶ τῶν ἡμιόνων καὶ ἵππων, τοὺς ὁποίους ἐφέραμεν πρὸ ὀλίγου εἰς τὸ ὑπόγειον. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν ἵνα τὴν ἐπιοῦσαν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἀναχωρήσωμεν ἅπαντες, καὶ νὰ πωλήσωμεν τὰ κτήνη εἰς τὴν Μανσίλλαν, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι πιθανὸν νὰ μὴ ἔμαθον εἰσέτι τὸ κατόρθωμά μας. Ἀμα μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐτελειώσαμεν καὶ τὸ δεῖπνον. Ἐπειτα ἐπανήλθομεν εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἵνα ἴδωμεν τὴν εὐγενῆ κυρίαν, ἣν εὕρωμεν εἰς τὴν αὐτὴν ὡς πρότερον κατάστασιν, καὶ ὑπεθέσαμεν ὅτι δὲν θὰ τὴν εὔρη· ἡ πρώτη. Ἐν τούτοις, ἂν καὶ μόλις ἐδείκνυε σημεῖόν τι ζωῆς, τῶν ληστῶν τινες οὐχ ἥττον ἔρριψαν βέβηλον ἐπ' αὐτῆς βλέμμα, δηλοῦντες οὕτω τὴν κτηνωδὴ ἐπιθυμίαν των ἣν ἔμελλον ἴσως ἐκπληρώσῃ, ἂν ὁ Ῥολάνδος δὲν τοὺς ἀπέτρεπε τούτου, ἐπενθυμίζων αὐτοῖς ὅτι ὤφειλον νὰ προσμείνωσιν, ἕως οὗ ἡ γυνὴ συνέλθῃ ἀπὸ τὸ βάρος τῆς θλίψεως, ἥς ἔνεκα ἀπώλεσε τὰς αἰσθήσεις της. Τὸ πρὸς τὸν ἀρχηγόν των ἀπεριόριστον σέβας ἀνεχαίτησε τὰς ὁρμὰς τῆς ἀκολασίας των· ἄλλως, οὐδὲν ἡδύνατο νὰ τὴν σώσῃ· οὐδὲ ὁ θάνατος αὐτὰς ἐξηοφάλιζεν ἴσως τὴν τιμὴν της.

Ἀφήσαμεν πάλιν τὴν δυστυχῆ αὐτὴν γυναῖκα εἰς ἣν διετέλει

κατάστασιν. Ὁ δὲ Ῥολάνδος ἠρκέσθη νὰ ἐπιφορτίσῃ τὴν Λεωνάρδαν, ἵνα ἐπιμελῇται τὴν πάσχουσαν, καὶ ἕκαστος ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνά του. Ἐγὼ δὲ, ἀφοῦ ἐξηπλώθην εἰς τὴν κλίνην μου, ἀντὶ νὰ κοιμηθῶ, ἐσυλλογιζόμην τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς τῆς κυρίας, οὐδόλως ἀμφιβάλλων ὅτι αὕτη κατάγεται ἐξ εὐγενῶν, τοῦθ' ὅπερ καθίστανε τὴν τύχην της μᾶλλον ἀξιοθρήνητον. Ὅσάκις ἐφανταζόμην ὅσα τρομερὰ δεινὰ τὴν περιέμενον, φρίκη μὲ κατελάμβανε, καὶ οὕτω ζωηρῶς τὴν ἐλυπούμην, ὥς νὰ μὲ συνέδεε μετ' αὐτῆς δεσμὸς συγγενείας, ἢ φιλίας. Τέλος, ἀφοῦ ὤκτειρον ἐπὶ πολὺ τὴν εἰμαρμένην της, ἤρχισα νὰ σκέπτομαι, πῶς νὰ φυλάξω τὴν τιμὴν της ἀπὸ τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον, καὶ δραπετεύσω ἐνταυτῷ ἀπὸ τοῦ ὑπογείου. Ἐνεθυμήθην τοῦ γέροντος μαύρου μὴ δυναμένου νὰ κινηθῇ, καὶ ἐσκέφθην ὅτι ἀφ' ἧς οὗτος ἠσθένησεν, ἡ κλεῖς τοῦ δρυφράκτου κατείχετο βεβαίως ὑπὸ τῆς μαγείρου. Τοῦτο μοῦ ἐξῆψε τὴν φαντασίαν, καὶ συνετέλεσε νὰ ἐπινοήσω σχέδιόν τι, τὸ ὁποῖον ἔθεσα πάραυτα εἰς ἐνέργειαν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Προσεποιήθην λοιπὸν ὅτι μ' ἐκυρίευσε κωλικόπονος, καὶ ἤρχισα κατὰ πρῶτον νὰ στενάζω καὶ νὰ ὀδύρωμαι· ἔπειτα, ὑψώνων βαθμῆδὸν τὴν φωνήν, ἐξέβαλον τοιαύτας τρομερὰς κραυγὰς, ὥστε ὅλοι οἱ λησταὶ ἐξύπνησαν, καὶ ἔφθασαν ἐν ἀκαρεὶ πλησίον μου ἐρωτῶντές με. Τοῖς ἀπεκρίθην ὅτι ἔπασχον τρομερὰ ἀπὸ κωλικόπονον· καὶ πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῶν λόγων μου ἔτριζον τοὺς ὀδόντας μου, ἐμόρφαζον, διέστρεφον τὰ μέλη μου φρικωδέστατα, καὶ ἐτάραττον τὸ σῶμά μου κατὰ τινὰ τρόπον ὅλως παράδοξον. Μετὰ ταῦτα αἰφνηδίως ἠσύχαζον ὥς ἐλαττωθέντων ὅπως οὖν τῶν πόνων μου· μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁμως ἤρχιζον πάλιν νὰ σκιρτῶ ἐπὶ τοῦ κραββάτου μου, καὶ νὰ κτυπῶ δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ τὰς χεῖράς μου. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὑπεκρίθην τόσον καλῶς τὸ μέρος μου, ὥστε οἱ λησταὶ, ὅσον πονηροὶ καὶ ἄνῃσαν, ἠπατήθησαν κατὰ τοῦτο, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι τωόντι πάσχω σφοδρῶς εἰς τὸν ὀμφαλόν. Ἀλλ' ἡ τοσοῦτον ἐπιτυχὴς ὑπόκρισίς μου αὕτη, μοὶ ἐπέφερεν ἄλλου εἴδους βάσανον πάντῃ

ἀλλόκοτον· ἅμα δηλαδή οἱ φιλόανθρωποι σύντροφοί μου ἐπέισ-
θησαν ὅτι ἀληθῶς πάσχω, ἔσπευσαν ὁμοθυμαδὸν νὰ μοὶ παρέ-
ξωσι τὰς βοηθείας των· καὶ ὁ μὲν ἔφερε φιάλην πλήρη οἶνο-
πνεύματος προτρέπων με νὰ ροφήσω τὸ ἥμισυ αὐτοῦ, ὁ δὲ μοὶ
ἔθεσε παρὰ τὴν θέλησίν μου κλύσμα ἐξ ἀμυγδαλελαίου· ἄλλος
πάλιν ἐθέρμανε χειρόμακτρον, καὶ τὸ ἐπέθεσεν ὅλως καῖον ἐπὶ
τῆς κοιλίας μου. Μάτην ἐπικαλούμην τὸ ἔλεός των, μάτην ἐ-
κραύγαζον· οὗτοι ἀπέδιδον τὰς κραυγὰς μου εἰς τὸν κωλικόπο-
νον, καὶ ἐξηκολούθουν νὰ μοὶ ἐπιφέρωσι πραγματικὰς ὁδύνας,
θέλοντες διὰ τῶν μέσων τούτων ν' ἀφαιρέσωσιν ἀπ' ἐμοῦ πό-
νον παντελῶς ἀνύπαρκτον. Τέλος πάντων, μὴ δυνάμενος ἐπὶ
πλέον νὰ ἀνθέξω εἰς τὰς περιποιήσεις των, ἐβιάσθην νὰ τοῖς
εἴπω, ὅτι δὲν αἰσθάνομαι πλέον πόνους, καὶ τοὺς ἐξώρκισα νὰ
μὲ εὐσπλαχνισθῶσι, καὶ νὰ μὲ ἀφήσωσιν ἥσυχον. Τότε, αὐτοὶ
μὲν ἐπαυσαν νὰ μὲ ἐνοχλῶσι μὲ τὰ θεραπευτικὰ μέσα των, ἐγὼ
δὲ ἐφυλάχθην πολὺ νὰ μοὶ κραυγάζω, μήπως δοκιμάσω καὶ
δεύτερον τὰς βοηθείας των.

Ἡ σκηνὴ αὕτη διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς τρεῖς ὥρας. Μετὰ ταῦτα
ιδόντες οἱ λησταὶ ὅτι ἡ νύξ ἦτο λίαν προκεχωρημένη, ἡτοιμάσθη-
σαν ν' ἀναχωρήσωσιν εἰς τὴν Μανσίλλαν. Ἐγὼ τότε κατέφυγον
αὐθις εἰς νέαν πανουργίαν· ἠθέλησα νὰ ἐγερθῶ ἵνα πιστεύσωσιν,
ὅτι ἔχω μεγάλην δῆθεν ἔφεσιν νὰ τοὺς συνοδεύσω· αὐτοὶ ὁμῶς
μοὶ ἀπηγόρευσαν τοῦτο. Ὁ δὲ Ῥολάνδος, — "Ὁχι, Ζιλβλάς, μοὶ
εἶπε, μείνον ἐδῶ, παιδί μου, διότι ὁ κωλικόπονος ἡμπορεῖ νὰ
σὲ ἐνοχλήσῃ πάλιν, καὶ ἄλλοτε ἔρχεσαι μαζὶ μας· ἐπειδὴ σή-
μερον δὲν εἶσσι εἰς κατὰστασιν νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃς πρέπει ν'
ἀναπαυθῇς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἀφοῦ καθὼς βλέπω τωόντι ἔ-
χεις ἀνάγκην ἀναπαύσεως. — Δὲν ἐνόμισα πρέπον νὰ ἐπιμείνω
περισσότερον φόβῳ μὴ ἐνδῶσῃ εἰς τὰς παρακλήσεις μου·
ἔδειξα μόνον ὅτι λυποῦμαι καθ' ὑπερβολὴν μὴ δυνάμενος νὰ
τοὺς συντροφεύσω, καὶ τόσον φυσικῶς προσεποιήθην τοῦτο, ὥ-
στε ἐξῆλθον ἅπαντες τοῦ ὑπογείου οὐδόλως ὑποπτειθέντες τὸν
σκοπὸν μου. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των, τὴν ὁποίαν ἐπετάχυν-

νον αἰ πρὸς τὸν Θεὸν δεήσεις μου, εἶπον πρὸς ἑμαυτόν.— Λοιπὸν, Ζιλβλάς, τώρα πρέπει νὰ δείξης ἐὰν ἦσαι ἀποφασιστικός· ὀπλίσθητι μὲ γενναιότητα, ἵνα φέρης εἰς πέρας ὅ,τι μὲ τόσῃν ἐπιτυχίαν πρὸ ὀλίγου ἤρχισες. Τὸ πρᾶγμα φαίνεται εὐκατόρθωτον· διότι οὔτε ὁ Δομίγκος εἶναι πλέον εἰς θέσιν νὰ φέρῃ ἀντίστασιν τινα εἰς τὸ ἐπιχείρημά σου, οὔτε ἡ Λεωνάρδα δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσίν του. Δράχθητι λοιπὸν τῆς εὐκαιρίας, προτοῦ σὲ διαφύγῃ αὕτη· ἄλλως οὐδέποτε ἴσως θὰ σοὶ παρουσιασθῇ εὐνοϊκωτέρα αὐτῆς. — Αἰ σκέψεις αὗται μὲ ἐνεθάρρουν· ἠγέρθην τότε ἀμέσως, ἔλαβον τὸ ξίφος καὶ τὰ πιστόλιά μου, καὶ διευθύνθην κατὰ πρῶτον εἰς τὸ μαγειρεῖον· ἀλλὰ προτοῦ εἰσέλθω ἐκεῖ, ἐπειδὴ ἤκουσα τὴν Λεωνάρδαν ὁμιλοῦσαν, ἐστάθην ν' ἀκροασθῶ. Ἡ γραῖα ἐλάλει πρὸς τὴν ἄγνωστον κυρίαν, ἣτις εἶχεν ἀναλάβει τὰς αἰσθήσεις της, καὶ θεωροῦσα τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς της, ἐθρήνει τότε καὶ ἀπηλπίζετο.— Κλαῦσον κόρη μου, τῇ ἔλεγεν ἡ γραῖα, ὥς ρεῦσουν ποταμὸν τὰ δάκρυά σου, μὴ λυπῆσαι στεναγμῶν, διότι δι' αὐτῶν θὰ λάβῃς παρηγορίαν. Ἡ λειποθυμία σου ἦτο τωρόντι ἐπικίνδυνος· ἀφοῦ ὁμῶς ἔκλαυσες, δὲν ἔχεις πλέον νὰ φοβηθῇς τίποτε. Ἡ λύπη σου ὀλίγον κατ' ὀλίγον θὰ καταπαύσῃ, καὶ σὺ θὰ συνειθίσῃς νὰ ζῇς ἐδῶ μὲ τοὺς κυρίους μας, οἵτινες εἰσὶ τίμιοι ἄνθρωποι. Ἐδῶ θὰ ἔχῃς περιποιήσεις ὥς νὰ ἦσαι βασιλοπούλα, καὶ καθ' ἡμέραν θὰ ἀποδεικνύουν διὰ τοῦ τρόπου των τὴν εἰς σὲ ἀγάπην των. Πόσαι ἄλλαι γυναῖκες θὰ ἐζήλευον τὴν θέσιν σου!

Δὲν ἔδωκα καιρὸν εἰς τὴν Λεωνάρδαν νὰ εἶπῃ περισσότερα. Εἰσῆλθον, καὶ θέσας τὸ στόμιον τοῦ πιστολίου ἐπὶ τοῦ λάρυγγός της, τὴν ἐβίασα μὲ ὕψος ἀπειλητικὸν νὰ μοὶ παραδώσῃ τὴν κλεῖδα τοῦ δρυφράκτου. Ἡ γραῖα ἐταράχθη ἀπὸ τὴν πρᾶξίν μου· καί τοι πολὺ προκεχωρημένη εἰς τὸ στάδιον τῆς ζωῆς της, ἡσθάνθη ἐντούτοις ἐαυτὴν ἄρκετὰ προσηλωμένην εἰς τὴν ζωὴν, διὰ τοῦτο δὲν ἐτόλμησε νὰ φανῇ ἐναντία εἰς τὴν αἵτησίν μου. Ἀμα λαβὼν εἰς χεῖράς μου τὴν κλεῖδα, εἶπον πρὸς τὴν

περίλυπον γυναῖκα. — Ἴδου κυρία, ὁ οὐρανὸς σᾶς ἀπέστειλε σωτῆρα· ἐγέρθητε, καὶ ἀκολουθήσατέ με νὰ σᾶς ὁδηγήσω ὅπου εὐαρεστεῖσθε. — Ἡ εὐγενὴς γυνὴ ὑπήκουσεν, οἱ δὲ λόγοι μου τοιαύτην ἀπετέλεσαν εἰς αὐτὴν ἐντύπωσιν, ὥστε ἀνακαλέσασα τὰ λείψανα τῶν δυνάμεών της ἠγέρθη, καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας μου ἐξορκίζουσα με νὰ σεβασθῶ τὴν τιμὴν της. Τὴν ἀνήγειρον, καὶ τῇ εἶπον νὰ ἀναθέσῃ τὰς ἐλπίδας της εἰς ἐμέ. Λαβὼν ἔπειτα σχοινία τινὰ κείμενα εἰς τὸ μαγειρεῖον, καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τῆς κυρίας ἔδεσα δι' αὐτῶν εἰς τὸ στήριγμα μεγάλης τραπέζης τὴν Λεωνάρδαν βεβαιῶν αὐτὴν μεθ' ὅρκου ὅτι, τὴν ἐλαχίστην κἂν κραυγὴν ἂν ἐκβάλῃ θὰ τὴν φονεύσω. Ἡ ταλαίπωρος Λεωνάρδα, μὴ ἀμφιβάλλουσα ὅτι ἀφεύκτως θὰ πραγματοποιήσω τὴν ἀπειλήν μου ἂν τολμήσῃ νὰ μοῦ παρακούσῃ, ἀπεφάσισεν ἑκοῦσα ἄκουσα νὰ μὲ ἀφήσῃ ἵνα πράξω κατὰ τὸ δοκοῦν. Ἀνῆψα τότε τὸ κηρίον, καὶ μεταβάς μετὰ τῆς ἀγνώστου εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἦσαν ἐναποτεθειμένα τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα, ἐγέμισα τὰ θυλάκιά μου τόσων πιστολῶν καὶ δουλωνίων, ὥστε δυσκόλως ἠδυνάμην νὰ τὰ φέρω. Ἰνα πείσω καὶ τὴν εὐγενῆ κυρίαν νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ, ὅπερ καὶ ἔπραξεν, τῇ ὑπευθύμισα ὅτι τοῦτο ποιούσα, καὶ αὐτὴ ἀνελάμβανε τὴν περιουσίαν της, ἄνευ τινὸς δυσκολίας. Προμηθευθέντες τοιοῦτοτρόπως ἱκανὸν χρυσὸν μετέβημεν πρὸς τὸν σταῦλον εἰς ὃν εἰσῆλθον μόνος ἔχων τοὺς λύκους τῶν πιστολίων ἀναβιβισμένους, φρονῶν ὅτι ὁ γέρων μαῦρος, καὶ τοὶ πάσχων ἐξ ἀρθρίτιδος καὶ ρευματισμοῦ, ἤθελε μ' ἐμποδίσει νὰ ἐπισάξω, καὶ νὰ χαλινώσω ἡσυχῶς τὸν ἵππον μου· εἶχον λοιπὸν κατὰ νοῦν νὰ τὸν θεραπεύσω πρόβριζα ἐξ ὅλων τοῦ τῶν ἀσθενειῶν, ἐὰν κατὰ τι μὲ ἤναντιοῦτο. Οὗτος ὁμῶς κατ' εὐτυχίαν ἦτο τόσον καταβεβλημένος τότε ἐκ τῶν πόνων οὕς ἐδοκίμασε καὶ ὑπέφερεν ἔτι, ὥστε ἔσυρον ἀπὸ τοῦ σταύλου τὸν ἵππον μου, οὐδόλως ἐννοήσαντος τοῦ γέροντος τοῦτο, καὶ οὕτω διῆλθον μετὰ τῆς κυρίας, ἥτις μὲ περιέμενεν εἰς τὴν θύραν, τὴν δίοδον δ' ἧς ἐξήρχοντο τοῦ ὑπογείου, καὶ φθά-

σαντες ἀμφοτέροι εἰς τὸ δρύφρακτον ἠνοίξαμεν αὐτὸ, καὶ ἤλθομεν ἐπὶ τέλους μετὰ κόπου εἰς τὴν καταπακτὴν. Ταύτην δυσκόλως ἠδυνήθημεν ν' ἀνεγείρωμεν, οὐδὲ ἠθέλαμεν τὸ κατορθώσει ποτὲ, ἐὰν ὁ τῆς σωτηρίας πόθος δὲν μᾶς ἔδιδε νέας δυνάμεις.

Ὅταν εὐρέθημεν ἔξω τοῦ βαράθρου ἐκείνου, εἶδομεν τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα. Ἐτκέφθημεν λοιπὸν νὰ μακρυνθῶμεν ὅσον ἔνεστι ταχύτερον ἐκεῖθεν· διὸ, ἐρρίφθην ἐπὶ τοῦ ἵππου, ὅπισθεν τοῦ ὁποίου ἀνέβη καὶ ἡ κυρία, καὶ λαβόντες δρομαίως τὴν πρώτην εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας παρουσιασθεῖσαν ἀτραπὸν, ἐξήλθομεν μετ' ὀλίγον τοῦ δάσους, καὶ εὐρέθημεν εἰς πεδιάδα διατεμνομένην ὑπὸ πλείστων ὁδῶν, ἐξ ὧν μίαν ἠκολουθήσαμεν τυχαίως. Ἐτρεμον ἀπὸ τοῦ φόβου μὴ ἡ ὁδὸς αὕτη μὲ φέρῃ εἰς τὴν Μανσίλλαν, καὶ συναντηθῶ μετὰ τοῦ Ῥολάνδου καὶ τῶν συντρόφων του, τοῦθ' ὅπερ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ συμβῇ. Ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ φόβος μου ἀπέβη μάταιος· διότι τὴν δευτέραν ὥραν μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἀφίχθημεν ἀσφαλῶς εἰς τὴν Ἀστόργαν, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι μᾶς ἐθεώρουν μὲ πολλὴν περιέργειαν, ὥς ἂν ἦτο δι' αὐτοὺς καινοφανὲς θέαμα νὰ βλέπωσι γυναῖκα ἐπὶ τοῦ ἵππου ὅπισθεν ἀνδρὸς καθημένην. Εἰς τὸ πρῶτον ξενοδοχεῖον ὅπου κατελύσαμεν, διέταξα κατὰ πρῶτον νὰ περάσωσιν εἰς τὸν ὀβελὸν πέρδικα, καὶ *κουνέλιον*. Μεχρισοῦ δὲ ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγὴ μου, καὶ ἐτοιμασθῇ τὸ πρωῒνόν μας γεῦμα, ὠδήγησα τὴν κυρίαν εἰς τινὰ θάλαμον ἔνθα ἠρχίσαμεν τὴν συνομιλίαν μὴ δυνηθέντες καθ' ὁδὸν οὐδὲ λέξιν ν' ἀνταλλάξωμεν ἕνεκα τῆς ταχύτητος δι' ἧς ὁδοιποροῦμεν. Ἢ εὐγενὴς γυνὴ μοὶ ἐξέφρασε πρὸ πάντων τὴν εὐγνωμοσύνην της διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἐκδούλευσίν μου· ἔπειτα προσέθηκεν ὅτι ἀπέναντι τοιαύτης γενναίας πράξεως οὐδόλως ἐπίστευεν ὅτι εἰμι ὁπαδὸς ληστῶν, ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ὁποίων τὴν ἤρπασα ἤδη. Ὅθεν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὑπὲρ ἐμοῦ ἀγαθῆς της ιδέας τῇ διηγήθην τὴν ἱστορίαν μου, καὶ ἀκολούθως τὴν ἔπεισα, ἵνα τιμῶσά με διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης της μοὶ εἴπῃ ὅσας ὑπέφερε καὶ

αὐτὴ συμφορὰς, τὰς ὁποίας μοὶ ἐξιστόρησε καθ' ὃν τρόπον θέλω τὰς ἐκθέσει καὶ ἐγὼ εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Ἱστορία τῆς Δόνα Μενσίας Μοσκέρα.

Ἐγεννήθην εἰς τὸ Βαλλαδολέδ, καὶ ὀνομάζομαι δόνα Μενσία Μοσκέρα. Δὸν Μαρτῖνος ὁ πατήρ μου, καταναλώσας πᾶσαν σχεδὸν τὴν πατρικὴν του κληρονομίαν εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐφονεύθη ἐπὶ τέλους εἰς τὴν Πορτογαλίαν διοικῶν σύνταγμα τι. Ἡ περιουσία του, τὴν ὁποίαν ἐκληρονόμησα ἦτο τοσοῦτον εὐτελής, ὥστε, καὶ τοι μονογενὴς θυγάτηρ του οὐσιν, ἐθεωρούμην ἄρκετὰ πτωχὴ κληρονόμος· καὶ ὁμῶς δὲν ἐστερήθην μνηστήρων. Πλεῖστοι τῶν εὐγενῶν, ἐκ τῶν διασημοτέρων μάλιστα τῆς Ἰσπανίας, μὲ ἐζήτησαν εἰς γάμον· ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτῶν μόνος ὁ δὸν Ἀλβάρος δὲ Μέλλο εἵλκυσε τὴν προσοχὴν μου. Ἦτο, τῶνόντι, ὁ εὐειδέστερος τῶν ἀντιζήλων του· ἀλλὰ τὰ κυριώτερα τῶν προτερημάτων του τὰ ὁποῖα μ' ἐπεισαν νὰ τὸν ἀγαπήσω, ἦσαν ἡ ἀγχίνοια, ἡ συστολὴ, ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ καλοκαγαθία· πρὸς δὲ τούτοις ἐνομιζέτο παρ' ὧν ὁ κομψότερος νέος τοῦ κόσμου, διότι, προκειμένου περὶ συμποσίου, οὐδεὶς εὐπρεπέστερον αὐτοῦ τὸ διέθετε· ἐάν ποτε ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν ἵππομαχίαν, πάντοτε ἐθαυμάζετο διὰ τε τὴν ῥώμην καὶ ἐπιτηδειότητά του. Ἐξ ὧν λοιπὸν τῶν ἄλλων αὐτὸν ἐπροτίμησα, καὶ τὸν συνεζεύχθην.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀπὸ τοῦ γάμου μας συναπαντήσας οὗτος εἷς τι μέρος ἀπόκεντρον ἓνα τῶν ἀντιζήλων του, τὸν δὸν Ἀνδρέαν Βαέζα, ἦλθε μετ' αὐτοῦ εἰς ἔριδας, ἔσυρον ἀμφοτέρωθεν ξίφη, καὶ εἰς τὴν μονομαχίαν ἐφονεύθη ὁ δὸν Ἀνδρέας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ φονευθεὶς ἦτον ἀνεψιὸς τοῦ ἀστυνόμου τοῦ Βαλλαδολέδ,

ἀνθρώπου σκληροῦ καὶ ἀσπόνδου ἐχθροῦ τῆς οἰκογενείας δὲ Μέλλο, ὁ δὸν Ἀλβάρους φοβηθεὶς ἔκρινεν εὖλογον νὰ ἐξέλθῃ τὸ ταχύτερον ἐκ τῆς πόλεως· διὸ ἐλθὼν κατεσπευσμένως εἰς τὴν οἰκίαν, μοὶ διηγήθη, ἕως οὗ ἐτοιμασθῇ εἰς ἵππος, ὅ,τι συνέβη.— Ἀγαπητὴ μου Μενσία, μοὶ εἶπεν ἀκολούθως, ἀνάγκη ν' ἀποχωρισθῶμεν. Ἐπειδὴ ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀστυνόμου μᾶς εἶναι γνωστὸς οὐδὲν καλὸν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν παρ' αὐτοῦ, μάλιστα θὰ μὲ καταδιώξῃ θανασίμως. Γνωρίζετε τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐπιβρόχην καὶ ἰσχύν· διὰ τοῦτο οὐδόλως θεωρῶ ἐμαυτὸν ἐν ἀσφαλείᾳ διχμένων ἐντὸς τοῦ κράτους.— Τοσοῦτον ἦτο κατειλημμένος ὑπὸ τῆς θλίψεως, μάλιστα δὲ ἀφοῦ ἔβλεπε καὶ ἐμὲ ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ ὁμιλήσῃ περισσότερον. Τὸν προέτρεψα τότε νὰ λάβῃ ὅσον ἤθελε χρυσὸν, καὶ τινὰς πολυτίμους λίθους· ἔπειτα δὲ μοὶ ἔτεινε τοὺς βραχίονάς του, καὶ ἐπὶ τέταρτον ὥρας παρεδόθημεν ἀμφοτέρω εἰς στεναγμοὺς καὶ δάκρυα. Ἦλθον τέλος πάντων νὰ τῷ ἀναγγείλωσιν ὅτι ὁ ἵππος εἶναι ἕτοιμος. Ἀποσπᾶται τότε ἐκ τῶν ἀγκαλῶν μου, ἀναχωρεῖ, καὶ μὲ ἀφίνει εἰς θέσιν τὴν ὁποίαν ἀδυνατῶ νὰ ἐκφρασθῶ. Εὐδαίμων θὰ ἐλογιζόμην, ἂν ἡ ὑπερβολὴ τῆς θλίψεως μου ἀφήρῃ τότε τὴν ζωὴν! Εἶθε ὁ θάνατος νὰ μὲ ἐλευθέρωνεν ἀπὸ τόσους πόνους καὶ ἀηδίας! Μετὰ τινὰς ὥρας ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ δὸν Ἀλβάρους, ὁ ἀστυνόμος μαθὼν τὴν φυγὴν τοῦ ἀπέστειλεν ὅλους τοὺς κλητῆρας τοῦ Βαλλαδολὲδ πρὸς καταδίωξίν του προσπαθῶν παντοιοτρόπως νὰ τὸν συλλάβῃ. Ἀλλ' ὁ σύζυγός μου ἐματαίωσε τὸν σκοπὸν του, καὶ ἐξησφαλίσθη οὕτως, ὥστε ὁ ἀστυνόμος ἐβιάσθη νὰ περιορίσῃ τὴν ἐκδίκησίν του εἰς μόνην τὴν ἀφαίρεσιν τῆς παρουσίας ἀνδρὸς οὗ τινος ἐπεθύμει τὸν θάνατον· ὅθεν ἄπασα ἡ παρουσία τοῦ δὸν Ἀλβάρους ἐδημεύθη.

Ἡ θέσις μου τότε κατέστη οἰκτροτάτη, μόλις ἔχουσα τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ὅθεν ἤρχισα νὰ διάγω βίον μονήρη μετὰ μιᾶς μόνης ὑπηρέτιδος, καὶ διετέλουν θρηνοῦσα οὐχὶ τὴν ἐνδειάν μου τὴν ὁποίαν γενναίως ὑπέμενον, ἀλλὰ τὴν ἀπου-

σίαν τοῦ ἀγαπητοῦ μου συζύγου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου οὐδεμίαν ἐλάβανον εἶδησιν, καί τοι ὑποσχεθέντος μοι, ὅτε ἀπεχωρίζομεθα, ὅτι θέλει φροντίσει νὰ μανθάνω περὶ τῆς τύχης του εἰς ὅποιονδῆποτε τοῦ κόσμου μέρος καὶ ἂν τὸν ῥίψῃ ἡ εἰμαρμένη του. Ἐντούτοις, ἂν καὶ παρῆλθον ἑπτὰ ἔτη, δὲν ἤκουσά τι περὶ αὐτοῦ. καὶ ἡ ἀβεβαιότης μου περὶ τῆς τύχης του μοὶ προὔξενει βαθεῖαν θλίψιν. Τέλος, ἔμαθον ὅτι πολεμῶν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας, εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Φῆς, ἐφονεύθη εἰς τινα μάχην. Τοῦτο δὲ μοὶ ἀνήγγειλέ τις ἀρτίως ἐπανελθὼν ἐξ Ἀφρικῆς, βεβαιῶν με συνάμα ὅτι ἐγνώρισε κάλλιστα τὸν δὸν Ἀλβάρον δὲ Μέλλο, ὅτι ὑπηρέτησε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν πορτογαλλικὸν στρατὸν, καὶ ὅτι τὸν εἶδε πεσόντα εἰς τὴν συμπλοκὴν. Εἰς ταῦτα προσέθηκε καὶ ἄλλα τινὰ περιστατικά, ἐξ ὧν ἐπέισθην ὅτι τωρόντι ὁ σύζυγός μου δὲν ἔζη πλέον. Ἡ εἶδησις αὕτη ἠύξησεν ἔτι μᾶλλον τὴν θλίψιν μου, καὶ ἀπεφάσισα νὰ μὴ συνέλθω ποτὲ εἰς δεῦτερον γάμον. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦλθεν εἰς τὸ Βαλλαδολέδ ὁ δὸν Ἀμβρόσιος Μέσιος, μαρκέσιος Δελαγουάρδια, ἀνὴρ προβεβηκώς, καὶ ἐξ ἐκείνων τῶν γερόντων οἵτινες διὰ τῶν περιποιητικῶν τρόπων των, καὶ τῆς εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς των, ἠξέουρουσιν ἔτι νὰ γίνωνται εὐάρεστοι εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ νὰ μὴ παρατηρηθῇ ὑπ' αὐτῶν ἡ ἡλικία των. Ἡμέραν τινὰ ἀκούσας τυχαίως τὴν ἱστορίαν τοῦ δὸν Ἀλβάρου, καὶ τὴν περιγραφὴν τοῦ ἀτόμου μου, ἐπεθύμησε νὰ με ἴδῃ ὅθεν, πρὸς θεραπείαν τῆς περιεργείας του, ἐδελέασε μίαν τῶν συγγενῶν μου, ἥτις συνεννοημένη οὖσα μετ' αὐτοῦ, με ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν της. Ἐκεῖ εὐρέθη καὶ ὁ Μαρκέσιος, με εἶδε, καὶ ἤρεσα εἰς αὐτὸν, ἂν καὶ ἡ λύπη ἦτον ἐντετυπωμένη ἐπὶ τοῦ προσώπου μου. Ἀλλὰ τί λέγω; ἴσως, τὸ συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς πίστεώς μου θλιβερόν καὶ κατηφές ἦθός μου τὸν συνεκίνησε μᾶλλον, καὶ ἡ μελαγχολία μου συνετέλεσε νὰ με ἀγαπήσῃ. Διὰ τοῦτο, πολλάκις ἐπανελάβανε λέγων, ὅτι μὲ θεωρεῖ ὡς τύπον τῆς σταθερότητος, καὶ μάλιστα φθονεῖ τὴν τύχην τοῦ συζύγου μου, ὅσον ἀξιοθρήνητος καὶ ἂν ἦναι αὕτη.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἐτρώθη ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μου εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε δὲν εἶχε πλέον τὴν ἀνάγκην νὰ μὲ ἴδῃ καὶ δεύτερον, ἵνα ἀποφασίσῃ νὰ μὲ νυμφευθῇ.

Ἀλλ' ἵνα ἐνδώσω εὐχαρίστως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ, μετεχειρίσθῃ τὴν μεσιτείαν τῆς αὐτῆς συγγενοῦς μου ἣτις μοὶ εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ σύζυγός μου, καθ' ὃς ἔλαβον περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις, ἐξεπλήρωσεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Φῆς τὸ πεπρωμένον τοῦ, εἶναι ἀφροσύνη νὰ ἐνταφιάσω μετ' αὐτοῦ τὰ θέλγητρά μου· ὅτι ἀρκούντως ἐθρήνησα ἄνθρωπον μετὰ τοῦ ὁποίου στιγμὰς τινὰς μόνον ἔζησα· καὶ ὅτι πρέπει νὰ ὠφεληθῶ ἐκ τῆς παρυσιαζομένης ἡδὴ περιστάσεως, ἂν θέλω νὰ γείνω ἡ εὐδαιμονεστέρα γυνὴ τοῦ κόσμου. Ἐπὶ τούτῳ μοὶ ἐπήνεσε τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν τοῦ γέροντος μαρκεσίου, τὰ μεγάλα πλούτη τοῦ, καὶ τὸν ἀξιόλογον χαρμητῆρά τοῦ. Μάτην ὁμως ὑπερεξεθείασε τὰ προτερήματά τοῦ· δὲν ἠδυνήθη νὰ μὲ πείσῃ ὅχι ὅτι ἀμφέβαλλον περὶ τοῦ θανάτου τοῦ δὸν Ἀλβάρου, ὅχι ὅτι ἐφοβούμην μὴ φανῇ ἀπροσδοκῆτως ἐμπροσθέν μου, τοῦθ' ὅπερ οὔτε ἐφχναζόμην κ' ἂν· ἀλλ' ἡ ὀλίγη κλίσις μου, μᾶλλον δὲ ἡ ἀπέχθειά μου, πρὸς τὸν δεύτερον γάμον μεθ' ὅσα ὑπέστην ἐκ τοῦ πρώτου μαρτύρια, ἦτο τὸ μόνον πρόσκομμα, ὅπερ ἐπεχειρίσθῃ ἡ συγγενής μου νὰ ἀφαιρέσῃ. Ἐν τούτοις οὐ μόνον δὲν ἀπεθάρρύνθη αὕτη, ἀλλ' ὁ πρὸς τὸν δὸν Ἀμβρόσιον ζῆλός της ἐδιπλασίασε τὰς προσπαθείας της, καὶ ἀνετάτωσε κατ' ἐμοῦ ἅπασαν τὴν οἰκογένειάν μου ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ εὐγενοῦς τούτου γέροντος. Οἱ δὲ συγγενεῖς μου ἤρχισαν νὰ μὲ στενοχωρῶσι πανταχόθεν προτρέποντές με νὰ δεχθῶ γάμον τοσοῦτον λυσιτελῆ, καὶ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἠνωχλούμην, ἐκοπτόμην, ἐβασανιζόμην ὑπ' αὐτῶν. Πρὸς ἐξασθένησιν τῆς ἀντιστάσεώς μου οὐχ' ἥττον συνετέλεσε καὶ ἡ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν αὐξάνουσα ἐνδειά μου· ἵνα ἀποφασίσω λοιπὸν τὸν γάμον τοῦτον, ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ εὑρεθῶ εἰς τὴν φρικτὴν τῆς στερήσεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν μέσων ἀνάγκην.

Μὴ δυναμένη γ' ἀνθέξω ἐπὶ πολὺ, ἐνέδωκα εἰς τὰς ἐπιμύ-

νους προτροπὰς τῶν συγγενῶν μου, καὶ συνεζεύχθην μετὰ τοῦ μαρκεσίου Δελαγουάρδια, ὅστις ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τῶν γάμων μας, μὲ ἔφερεν εἰς ὠραιοτάτην ἑπαυλιν κειμένην πλησίον τῶν Βούργων μεταξὺ Γραζάλ καὶ Ῥοδίλλας. Ἡ πρὸς ἐμὲ ἀγάπη του ὑπῆρξε πολὺ ζωηρά· εἰς ὅλας δὲ τὰς πράξεις του ἔβλεπον τὸν πόθον τοῦ νὰ μὲ εὐχαριστῇ, προσέχων νὰ προλαμβάνῃ καὶ τὰς ἐλαχίστας ὀρέξεις μου. Οὐδέποτε ἀνὴρ ἔλαβε τοσαύτην φροντίδα ὑπὲρ τῆς συζήγου του· οὐδέποτε ἐραστὴς ὑπῆρξε τόσον περιποιητικὸς πρὸς τὴν ἐρωμένην του. Ἐθαύμαζον, τῶνόν-τι, τὸν ἀξιέραστον χαρακτῆρά του, καὶ παρηγορούμην ὅπως οὖν διὰ τὴν στέρησιν τοῦ δὸν Ἀλβάρου ὡς προξενήσασα καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοιοῦτου εὐγενοῦς κυρίου, οἷος ὁ μαρκέσιος. Καί τοι δυσαναλόγου οὔσης τῆς ἡλικίας μου, ἤθελον τὸν ἀγαπήσει περιπαθέστατα, ἂν ἡδυνάμην μετὰ τὸν δὸν Ἀλβάρου ν' ἀγαπήσω ἄλλον. Ἀλλ' αἱ σταθεραὶ καρδίαι εἰς ἓν μόνον πάθος περιορίζονται. Ἡ ἀνάμνησις τοῦ πρώτου μου συζύγου καθίστα πάντῃ ἀνωφελεῖς τὰς προσπαθείας τοῦ δευτέρου ὅς ἐλάβανε θέλων νὰ μοὶ ἀρέσῃ. Δὲν ἡδυνάμην, λοιπὸν ν' ἀνταμείψω ἄλλως τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην του, ἢ δι' εἰλικρινῶν εὐγνωμοσύνης αἰσθημάτων.

Εἰς τοιαύτην διετέλουν ψυχικὴν διάθεσιν, ὅταν πρωΐαν τινα ἱσταμένη παρὰ τὴν θυρίδα τοῦ κοιτῶνός μου καὶ ἀναπνέουσα τὸν καθαρὸν ἀέρα εἶδον ἐντὸς τοῦ κήπου χωρικὸν τινα ὅστις μὲ ἐθεώρει ἀσκαρδαμυκτεῖ. Τοῦτον ὑπέλαβον ὡς ἓνα τῶν κηπουρῶν, διὰ τοῦτο ὀλίγην ἔδωκα προσοχὴν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν θυρίδα ἔρριψα τὰ βλέμματά μου πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, ὅπου εἶδον ἱστάμενον τὸν αὐτὸν χωρικὸν καὶ βλέποντά με μετὰ πλείονος περιεργείας. Τοῦτο μὲ ἐξέπληξε. Τὸν ἐθεώρησα καὶ ἐγὼ κατὴ πρόσωπον, καὶ ἀφοῦ τὸν παρετήρησα ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ἐνόμισα ὅτι ἀνεγνώρισα τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἀτυχοῦς δὸν Ἀλβάρου. Ἡ ὁμοιότης αὕτη διήγειρεν εἰς ὅλας μου τὰς αἰσθήσεις ἀκατανόητον ταραχὴν, διὸ ἀνέκραξα μεγάλως. Ἡμην τότε, κατ' εὐτυ-

χίαν, μόνη μετὰ τῆς Ἰνές, εἰς ἣν μεταξὺ τῶν θεραπαινίδων μου εἶχον ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην, διὸ τῇ εἶπον τὴν καταταράξασαν τὰς αἰσθήσεις μου ὑποψίαν. Ἡ Ἰνές ἐμειδίασε, φρονοῦσα ὅτι μικρά τις ὁμοιότης ἠπάτησε τὴν ὄρασίν μου. — Λάβετε θάρρος, κυρία, μοὶ εἶπεν αὕτη· ποτὲ μὴ σᾶς περάσῃ ἡ ἰδέα, ὅτι εἶδατε τὸν πρῶτόν σας σύζυγον. Τίς ἡ ἀπόδειξις ὅτι εὐρίσκεται ἐδῶ ὑπὸ τὸ σχῆμα χωρικοῦ; ὑπάρχει καὶ ἡ βεβαιότης ὅτι ζῇ ἀκόμη; Ἐντούτοις, πρὸς καθυσύχασιν τοῦ πνεύματός σας, καταβαίνω εὐθὺς εἰς τὸν κῆπον, ὁμιλῶ μὲ τὸν ἀγροῖκον αὐτόν, καὶ ἀφοῦ μάθω τίς εἶναι, ἐπιστρέφω ἀμέσως, καὶ σᾶς δίδω πληροφορίας περὶ αὐτοῦ. — Ἡ Ἰνές ἀπῆλθεν εἰς τὸν κῆπον, καὶ μετ' ὀλίγον τὴν εἶδον εἰσερχομένην εἰς τὸν θάλαμόν μου λίαν περίλυπον. — Κυρία, μοὶ εἶπεν ἅμα εἰσελθοῦσα, ἡ ὑποψία σας ἀπεδείχθη ἀληθεστάτη, διότι ὁ τὸν ὁποῖον εἶδατε πρὸ ὀλίγου εἶναι τῶνόντι αὐτὸς ὁ δὸν Ἀλβάρος, ὅστις ἀμέσως ἐφανερώθη εἰς ἐμέ, καὶ ζητεῖ παρ' ἡμῶν τὴν ἄδειαν νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ κατ' ἰδίαν.

Ἐνεκα τῆς εἰς Βούργους ἀπουσίας τοῦ μαρκεσίου, εὐκόλον μοὶ ἦτο νὰ δεχθῶ τὸν δὸν Ἀλβάρον αὐθωρεῖ· ὅθεν ἔπεμψα τὴν θαλαμηπόλον μου Ἰνές νὰ τὸν ὀδηγήσῃ διὰ τινος μυστικῆς κλίμακος εἰς τὸν ἰδιαίτερόν μου θάλαμον. Φαντάσθητε, φίλε μου, πόσον φρικτὰ ἦμην τεταραγμένη! οὐδόλως ἐτόλμησα ν' ἀτενίσω εἰς τὸ πρόσωπον ἀνδρὸς ἔχοντος ὅλα τὰ δίκαια νὰ μὲ ἐλέγξῃ· τούτου ἅμα παρουσιασθέντος ἔμπροσθέν μου, ἐλειποθύμησα ὥς νὰ εἶδον τὴν σκιάν του. Ἡ Ἰνές τότε καὶ αὐτὸς ἔδραμον πρὸς βοόθειάν μου, καὶ ἀφοῦ μὲ ἐπανέφερον εἰς τὰς αἰσθήσεις μου, ὁ δὸν Ἀλβάρος μοί εἶπε. — Συνέλθετε παρακαλῶ κυρία, δὲν θέλω ἡ παρουσία μου νὰ γίνῃ βάσανος δι' ἡμᾶς· οὐδ' ἔχω σκοπὸν νὰ σᾶς δώσω τὴν ἐλαχίστην καὶ ἐπιπληξιν· οὐδ' ἔρχομαι ὥς παρωργισμένος σύζυγος νὰ ζητήσω λόγον τῆς ἐπιорκίας σας, καὶ νὰ σᾶς κατηγορήσω δι' ὃν συνήψατε δεύτερον γάμον, ἡξεύρων μετὰ θετικότητος ὅτι τοῦτο εἶναι κατόρθωμα τῶν συγγενῶν σας. Ἐμαθον προσέτι ὁποίας

στενοχωρίας ἔνεκα τούτου ὑπέστητε, καθὼς καὶ τὴν διαδο-
θεῖσαν ἐν Βαλλαδολὲδ περὶ τοῦ θανάτου μου φήμην, τὴν ὁ-
ποίαν, κατὰ δίκαιον λόγον, ἐπιστεύσατε ὡς βεβαίαν, ἀφοῦ οὐ-
δεμίαν σᾶς ἔστειλα μεχριτοῦδε ἐπιστολὴν μου ἀποδεικνύουσαν
τὸ ἐναντίον. Ἐπληροφορήθην ἐπὶ τέλους πῶς μετὰ τὸν σκληρὸν
ἀποχωρισμὸν μας ἐζήσατε, καὶ ἐκ τούτου ἐνόησα ὅτι ἡ ἀνάγκη
μᾶλλον ἢ ὁ ἔρωσ σᾶς ἔρριψεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ μαρκεσίου.
— Α ! κύριε, τῷ ἀπεκρίθην κλαίουσα, διατὶ θέλετε νὰ δικαι-
ολογήσητε τὴν σύζυγόν σας ; αὕτῃ εἶναι ἔνοχος, ἀφοῦ ἡμεῖς
ζῆτε. Εἴθε νὰ ἤμην ἔτι εἰς τὴν ἀθλίαν ἐκείνην κατάστασιν, εἰς
τὴν εὐρέθην προτοῦ ὑπανδρευθῶ τὸν δὸν Ἀμβρόσιον ! Φεῦ ! Τί
ὀλέθριος ὑμέναιος ! καί τοι ἐλεεινῶς ζῶσα, μοὶ ἔμενε καὶ ἡ πα-
ρηγορία ὅτι θὰ σᾶς ἴδω πάλιν ἀνευρυθριάστως.

— Ἀκριβὴ μου Μενσία, ἐπανέλαβεν ὁ δὸν Ἀλβάρους μὲ ἥθος
δεικνῦον τὸν βαθμὸν τῆς συγκινήσεώς του ἔνεκα τῶν δακρύων
μου, οὐδὲν παράπονον ἔχω καθ' ὑμῶν ἀπέχων δὲ τοῦ νὰ ἐλέγξω
ἡμᾶς διὰ τὴν λαμπρὰν αὐτὴν θέσιν εἰς ἣν σᾶς ἀνευρίσκω, σᾶς
βεβαιῶ μάλιστα ἐνόρκως ὅτι εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν περὶ τούτου·
Ἀπὸ τῆς θλιβερᾶς ἐκείνης τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἀπὸ Βαλλα-
δολὲδ ἡμέρας ἔσχον πάντοτε τὴν τύχην ἐναντίαν ἑκτοτε ἡ ζωὴ
μου ὑπῆρξε σειρὰ δυστυχημάτων· καὶ πρὸς ἐπίμετρον τῶν συμ-
φορῶν μου, δὲν ἠδυνήθην νὰ σᾶς δώσω πληροφορίας περὶ ἐμοῦ.
Ἐπίστευον ὁμῶς ἀδιστάκτως περὶ τῆς ἀγάπης σας, καὶ ἐσυλ-
λογιζόμην ἀκαταπαύστως τὴν θέσιν εἰς ἣν ὁ ὀλέθριός μου ἔρωσ
σᾶς ἔφερεν. Ἐφантаζόμην ἀκαταπαύστως τὴν δόνα Μενσίαν
μου ὀδυρομένην, καὶ τοῦτο ἦτο τὸ μέγιστον τῶν δεινῶν μου.
Ἐνίοτε τὸ ὁμολογῶ, ἐμέμφθην αὐτὸς ἐμαυτὸν, θεωρήσας ὡς
ἔγκλημα τὴν εὐτυχίαν τοῦ νὰ φανῶ εἰς ὑμᾶς ἀρεστὸς, καὶ ἐ-
πεθύμησα νὰ ἐλαμβάνατε κλίσιν εἰς τινὰ τῶν ἀντιζήλων μου,
ἀφοῦ τὴν προτίμησιν ἣν μοὶ ἐδώκατε τότε, ἡγοράσατε τόσον
ἀκριβά. Ἐν τούτοις, μετὰ ἑπτὰ ἐτῶν ἀγωνίας, ποθῶν ὑπέρ
ποτε νὰ σᾶς ἴδω πάλιν, δὲν ἠδυνήθην ν' ἀνθέξω· διὸ, ἅμα ἐ-
λευθερωθεὶς ἐκ τῆς πολυχρονίου δουλείας μου, ἦλθον μετῃ

φιασμένος ὅπως μὲ βλέπετε εἰς τὸ Βαλλαδολὲδ, ὅπου ἔμαθον τὰ πάντα. Εἰσῆλθον μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ἑπαυλιν αὐτὴν, καὶ εὗρον τὸ μέσον νὰ συστηθῶ παρὰ τῷ κηπουρῷ, ὅστις μὲ ἐδέχθη εἰς τὸν κῆπον ὡς ἐργάτην. Ἰδοὺ τίνα μετεχειρίσθην μέσα ἵνα ἀξιωθῶ τῆς κατ' ἰδίαν συνδιαλέξεώς μας. Ἀλλ' ἴσως, νομίσητε ὅτι διὰ τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς μου, προτίθεμαι νὰ ταραξῶ ἣν χαίρετε εὐδαιμονίαν· μὴ γένοιτο τοῦτο φίλη μου! διότι σᾶς ἀγαπῶ περισσότερο παρ' ὅ,τι ἀγαπῶ τὸν ἑαυτόν μου· καὶ σεβόμενος τὴν ἡσυχίαν σας, ἀναχωρῶ, μετὰ τὴν συνομιλίαν μας αὐτὴν ἐντεῦθεν, ἀποφασίσας νὰ τελειώσω μακρὰν ὑμῶν τὰς ἀνιαρὰς ἡμέρας μου τὰς ὁποίας θυσιάζω χάριν ὑμῶν.

— Ὅχι, δὸν Ἀλβάρε, ἐφώνησα εἰς τοὺς λόγους τοῦ αὐτοῦ· ὅχι, ὁ οὐρανὸς δὲν σᾶς ἔστειλεν ἐδῶ ἄνευ λόγου· ἂν μὲ ἐγκαταλείψητε πάλιν, ἀδύνατον νὰ τὸ ὑποφέρω· ποθῶ ν' ἀναχωρήσω μὲ ὑμᾶς, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μόνος ὁ θάνατος δύναται νὰ μὰς ἀποχωρίσῃ.— Ἀκούσατέ μου ἐπανέλαβεν ὁ δὸν Ἀλβάρος, ζήσατε μετὰ τοῦ δὸν Ἀμβροσίου, καὶ μὴ μεθέξῃτε παντελῶς τῶν δυστυχιῶν μου· ἀφήσατέ με νὰ φέρω μόνος ἐγὼ ὅλον τὸ βάρος αὐτῶν. — Ταῦτα καὶ τὰ παρόμοια ὁ δὸν Ἀλβάρος μοι ἔλεγεν· ἀλλ' ὅσω οὗτος ἐφαίνετο θέλων νὰ θυσιάσῃ ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας μου, τόσω μᾶλλον ἤμην διατεθειμένη νὰ μὴ στέρξω εἰς τοῦτο. Βλέπων, τέλος, τὴν σταθερὰν ἀπόφασίν μου τοῦ νὰ τὸν ἀκολουθήσω, ἥλλαξεν αἰφνης τρόπον ὁμιλίας, καὶ λαβὼν ἦθος πλέον εὐχάριστον.— Εἶναι δυνατόν, κυρία, μοι εἶπε, νὰ τρέφητε ὑπὲρ ἐμοῦ τοιαῦτα αἰσθήματα; Ἀ! ἐπειδὴ διατηρεῖτε εἰσέτι ἀκμαίαν τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην σας, ὥστε προτιμᾶτε τὴν πενίαν παρὰ τὴν ἐνεστῶσαν εὐδαιμονίαν σας, ἄγωμεν λοιπὸν νὰ κατοικήσωμεν εἰς τὸ Βετάγκον κείμενον εἰς τὰ ἐνδότατα τοῦ βασιλείου τῆς Γαλικίας, ὅπου ἔχω ἀσφαλῆ τόπον καταφυγῆς. Ἄν ἔνεκα τῶν συμφορῶν μου κατεστράφη ἅπασα ἡ περιουσία μου, δὲν ἀπώλεσα ὅμως καὶ ὅλους τοὺς φίλους μου· ἔχω τινὰς ἐξ αὐτῶν πιστοὺς οἵτινες μοῦ εὐκόλυναν τὰ μέσα τῆς ἀπαγωγῆς σας. Πρὸς δὲ, διὰ τῆς συνδρομῆς των κατεσκεύασα εἰς Ζαμόραν

νέον ὄχημα· ἠγόρασα ἤδη ἡμιόνους καὶ ἵππους, καὶ ἔχω πρὸς συνοδείαν μου τρεῖς εἰς ἄκρον τολμηροὺς Γαλικιανοὺς ὠπλισμένους μὲ καραβίνας καὶ πιστόλια, καὶ ἀναμένοντας εἰς τὸ χωρίον Ῥοδίλλας τὰς διαταγὰς μου. Ἄς ὠφεληθῶμεν λοιπὸν, προσέθηκεν οὗτος, ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ δὸν Ἀμβροσίου· ἐγὼ δὲ ὑπάγω νὰ διατάξω τὴν μέχρι τῆς πύλης τῆς ἐπαύλεως μεταφορὰν τοῦ ὀχήματος, καὶ οὕτως ἀναχωροῦμεν ἀμέσως. — Ἐδέχθη τὴν πρότασίν του. Ὁ δὲ δὸν Ἀλβάρους ἔτρεξεν εὐθὺς πρὸς τὸ Ῥοδίλλας, ὅθεν ἐπέστρεψεν ἐντὸς ὀλίγου μετὰ τοῦ ὀχήματος καὶ τῶν τριῶν ἱππέων του, καὶ μὲ ἥρπασεν ἀπὸ τοῦ μέσου τῶν γυναικῶν μου αἵτινες ἀγνοοῦσαι τὸ αἷτιον τῆς ἀρπαγῆς μου ἔφυγον ἔντρομοι. Μόνη ἡ Ἰνὲς ἐγνώριζε τὸ μυστήριον· ἀλλ' αὕτη ἠρνήθη νὰ ἐνώσῃ τὴν τύχην τῆς μετὰ τῆς ἐμῆς, ἐρῶσα θαλαμηπόλον τινὰ τοῦ δὸν Ἀμβροσίου· ἀπόδειξις ἐναργῆς, ὅτι ἡ φιλία καὶ αὐτῶν τῶν μᾶλλον ἀφωσιωμένων πρὸς ἡμᾶς ὑπηρετῶν καθίσταται ἀνίσχυρος, ὅταν οὗτοι εἰσὶ κυριευμένοι ὑπὸ τοῦ πάθους τοῦ ἔρωτος.

Ἀνέβην, λοιπὸν, μετὰ τοῦ δὸν Ἀλβάρους εἰς τὸ ὄχημα φέρουσα τὰ ἐνδύματά μου μόνον, καὶ τινὰς πολιτίμους λίθους τοὺς ὁποίους εἶχον πρὸ τοῦ δευτέρου γάμου μου, μὴ καταδεχθεῖσα νὰ λάβω τὸ ἐλάχιστον πρᾶγμα, ἐξ ὧν ὁ μακέσιος μοὶ ἐδώρησεν, ὅτε μὲ ἐνυμφεύθη. Ἐλάβομεν οὕτω τὴν πρὸς Γαλικίαν ὁδὸν ἀγνοοῦντες ἐὰν τὸ ταξείδιόν μας ἀποβῇσῃται αἴσιον δικαίως φοβούμενοι, μὴ ὁ δὸν Ἀμβρόσιος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἀκολουθήσῃ μετὰ πολυαρίθμου συνοδίας τὰ ἔχνη μας, καὶ μᾶς συλλάβῃ. Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ δύο ἡμέρας ὠδοιπορήσαμεν καὶ οὐδένα ἱππέα εἶδομεν καταδιώκοντα ἡμᾶς, ἠλπίζομεν ὅτι καὶ ἡ τρίτη οὕτω θὰ διέλθῃ· διὸ συνδιελεγόμεθα ἀμφότεροι ἀφόβως. Ἀλλ' ἐνῶ ὁ δὸν Ἀλβάρους μοὶ διηγεῖτο τὸ ἀπαίσιον συμβάν, ἕνεκα τοῦ ὁποίου διεδόθη ἡ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ φήμη, καὶ τίνι τρόπῳ μετὰ πενταετῇ δουλείαν ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν του, αἴφνης ἀπηντήσαμεν χθὲς ἐπὶ τῆς εἰς Λεῶν ἀγούσης τοὺς ληστὰς μετὰ τῶν ὁποίων ἦσο. Αὐτὸν λοιπὸν, ἐφόνευσαν μεθ' ὧν τῶν ἀνθρώπων του, καὶ αὐτὸν τὴν στιγμὴν ταύτην θρηνῶ.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

*Ἔνεκα τίνος δυσαρέστου τρόπου διεκόπη ἡ μετὰ τῆς
εὐγενοῦς κυρίας συνομιλία τοῦ Ζιλβλάς.*

Ἡ δόνα Μενσία δοῦσα τέλος εἰς αὐτὴν τὴν διήγησιν, ἔκλαυσεν ἀπαρηγόρητα· ἐγὼ δὲ πολὺ ἀπέχων τοῦ νὰ τὴν παρηγορήσω διὰ λόγων κατὰ τὸ ἔθος τοῦ Σενέκα, τὴν ἄφησα νὰ θρηνῇ ἐλευθέρως· μάλιστα δὲ συνέκλαιον μετ' αὐτῆς· τόσον εἶναι φυσικὸν νὰ συμπάσχη τις εἰς τὰ δυστυχήματα τῶν ἄλλων, καὶ ἰδίως εἰς τὰς θλίψεις ωραίας γυναικός. Ἦδη ἤμην ἑτοιμος νὰ τὴν ἐρωτήσω, τί μέλλει νὰ πράξῃ διατελοῦσα ὑπὸ τὸ βάρος τῶν συμφορῶν τούτων, καὶ ἴσως θὰ μὲ ἐσυμβουλεύετο ἐπὶ τούτῳ, ἐὰν ἡ συνομιλία μας δὲν διεκόπτετο ἐκ τινος ἐν τῷ ξενοδοχείῳ συμβάντος θορύβου. Τὸν θόρυβον τοῦτον προῦκάλεσεν ἡ ἔλευσις τοῦ ἀστυνόμου, ἀκολουθουμένου ὑπὸ δύο κλητῆρων, καὶ πολλῶν χωροφυλάκων, εἰσελθόντων ἀθρόως ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἐνθα κατελύομεν. Νεανίας δέ τις, ὅστις τοὺς συνώδευε, μ' ἐπλησίασε πρῶτος καὶ ἤρχισε νὰ παρατηρῇ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἐνδυμασίαν μου· ἀλλὰ δὲν ἔλαβεν ἀνάγκην νὰ τὴν ἐξετάσῃ ἐπὶ πολὺ. — Μὰ τὸν ἅγιον Ἰάκωβον, ἔκραξεν οὗτος, ἰδοὺ ὁ ἐπενδύτης μου! τὸν γνωρίζω τόσον καλὰ, ὅπως ἐγνώρισα καὶ τὸν ἵππον μου. Συλλάβατε λοιπὸν, ὑπὸ εὐθύνην μου, τὸν παστρικὸν τοῦτον, διότι δὲν φοβοῦμαι μὴ ἐκτεθῶ προσβάλλων τὴν τιμὴν του, βέβαιος ὢν ὅτι καὶ αὐτὸς ἀνήκει εἰς τὴν ληστρικὴν ἐκείνην συμμορίαν, ἣτις ἐμφωλεύει εἰς τὴν χώραν ταύτην.

Ἐξ ὧν ὁ νέος οὗτος εἶπεν, ἐβεβαιώθην ὅτι ἦτον ὁ ληστευθεὶς εὐγενής, τοῦ ὁποίου κατὰ κακὴν μου μοῖραν ἐφόρουν ὅλην τὴν λαφυραγωθεῖσαν στολήν· διὸ κατελήφθην ἀμέσως ἀπὸ ἐκπλήξεως, ταραχῆς, ἀμηχανίας. Ὁ ἀστυνόμος τότε, ὑπόχρεως ὥς ἐκ τοῦ καθήκοντός του νὰ ἐκλαμβάνῃ πάντοτε τὴν ἀμηχανίαν μου ἐπὶ κακοῦ μᾶλλον ἢ εὐνοϊκῶς, ἐθεώρησε τὴν κατ' ἐμοῦ κατηγορίαν τοῦ εὐγενοῦς νέου ὡς βέβαιον· πρὸς δὲ, ὑποθέτας

καὶ τὴν κυρίαν συνένοχον, διέταξε νὰ φυλακίσωσιν ἀμφοτέρους ἡμᾶς, ἀλλ' εἰς χωριστὰ δωμάτια. Τοῦ ἀστυνόμου τούτου τὸ βλέμμα δὲν ἦτο τόσο ἀγριωπὸν, ὡς τὸ τῶν λοιπῶν ἀστυνόμων· ἐκ τοῦ ἐναντίου ἦτο γλυκὺ, καὶ ἡμερον. Ἀλλὰ, κύριος οἶδεν, ἐὰν κατὰ τὰ ἄλλα διέφερε κατὰ τι ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του! Ἀμα ἐτέθην εἰς τὴν εἰρκτὴν ἦλθε καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν δύο θηρευτικῶν κυνῶν του, δηλαδὴ τῶν κλητήρων, καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ εἰσῆλθον μὲ χαροποιὸν ὕφος, ὡς νὰ προησθάνοντο τὴν ἐξ ἐμοῦ ὠφέλειάν των· καὶ χωρὶς νὰ λησμονήσωσι τὰ συνειθισμένα των, ἤρχισαν νὰ ἐρευνῶσι τὰ θυλάκιά μου. Τί ἀνέλπιστον τότε εὐρημα διὰ τοὺς κυρίους αὐτούς! Οὐδέποτε ἴσως ἐπέτυχον τόσα πολλὰ ἀργύρια. Εἰς πᾶν δράγμα χρυσῶν νομισμάτων, τὰ ὅποια ἐξέβαλλον, οἱ ὀφθαλμοὶ των ἐσπινθηροβόλουν ἀπὸ χαρᾶς, μάλιστα ὁ ἀστυνόμος ἐφαίνετο ἐκτὸς ἑαυτοῦ. — Τέκνον μου, μοι ἔλεγε μὲ φωνὴν πλήρη γλυκύτητος, ἡμεῖς ἐκτελοῦμεν τὸ καθήκον μας· σὺ δὲ διόλου μὴ φοβῆσαι ὅτι θὰ σὲ κακοποιήσωμεν, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδειχθῇς ἐνοχος. — Ἐν τούτοις, ἐκένωσαν ἡσύχως ὅλα μου τὰ θυλάκια, λαβόντες καὶ αὐτὰ ἔτι ὅσα οἱ λησταὶ εἶχον σεβασθῇ, τὰ τεσσαράκοντα δηλαδὴ δουκάτα τοῦ θείου μου. Δὲν ἠρκέσθησαν εἰς τοῦτο μόνον, ἀλλ' αἱ ἀπληστοὶ καὶ ἀκάματοι χεῖρές των μὲ ἐψηλάφησαν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν· μὲ περιέστρεψαν πανταχόθεν, καὶ τέλος μὲ ἐξεγύμνωσαν ἵνα ἴδωσι μὴ ἔχω κεκρυμμένα καὶ μεταξὺ τοῦ δέρματος καὶ τοῦ ὑποκαμίσου μου νομίσματα. Πιστεύω ὅτι εὐχαρίστως ἤθελον ἀνοίξει καὶ αὐτὴν μου ἔτι τὴν κοιλίαν ἵνα ἐρευνήσωσι καὶ ἐντὸς αὐτῆς, ἂν ἦσαν βέβαιοι ὅτι ὑπῆρχέ τι χορταῖνον τὴν ἀπληστίαν των. Ἀφοῦ ἔπραξαν τόσον ἐπικερδῶς τὸ καθήκον των, ὁ ἀστυνόμος μὲ ἀνέκρινεν· ἐγὼ δὲ κατέθεσα ἀφελῶς τὰ συμβάντα μου, τὰ ὅποια ἔλαβεν ἐγγράφως καὶ ἀνεχώρησε μετὰ τῶν ἀνθρώπων του, καὶ τῶν χρυσῶν νομισμάτων μου ἀφήσας με ἐπὶ τοῦ ἀχυρίνου στρώματος ὁλόγυμνον.

— Ζωὴ ἀνθρωπίνη! ἔκραξα ὅταν ἔμεινα μόνος, καὶ εἶδον τὸν ἑαυτόν μου εἰς τοιαύτην ἐλειγνὴν κατὰστασιν· πόσον εἶσσι πλή-

ρης παραδόξων καὶ ἀπροσδοκῆτων συμβάντων! Ἀφ' ἧς ἀνέ-
χώρησα ἐκ τοῦ Ὀβιέδου, δὲν παύουν τὰ δυστυχήματά μου· μό-
λις ἀπαλλάττομαι ἐξ ἐνὸς κινδύνου, καὶ εὐθὺς περιπίπτω εἰς
ἄλλον. Ἐρχόμενος εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν οὐδ' ἐφαντάσθην καὶ
ὅτι θέλω γνωρισθῇ ἀμέσως μετὰ τοῦ ἀστυνόμου της. — Ταῦτα
ἀνωφελῶς διαλογιζόμενος, ἐνεδύθην πάλιν τὸν ἐπάρετον ἐπενδύ-
την, ὡς καὶ τὴν λοιπὴν ἐνδυμασίαν τὴν πρόξενον τῆς δυστυ-
χίας μου, καὶ παρηγορῶν αὐτὸς ἑμαυτόν. — Μὴ εἶσαι ὀλιγόψυ-
χος, Ζιλβλάς, ἔλεγον, φανοῦ γενναῖος· σκέφθητι ὅτι, μετ' αὐτὴν
τὴν συμφορὰν σου ἴσως ἴδῃς καὶ εὐτυχεστέρας ἡμέρας. Ἀρμό-
ζει τώρα εἰς σὲ ν' ἀπελπίζεσαι ἐντὸς συνήθους φυλακῆς, ἀφοῦ
ἡ ὑπομονή σου ἐτέθη εἰς τοιαύτην πικρὰν ἐντὸς τοῦ ὑπογείου
δοκιμασίαν! Ἀλλ' ἀλλοίμονον! προσέθηκα θλιβερώς, πόσον ἀ-
πατῶμαι! Πῶς νὰ ἐκβῶ ἐντεῦθεν, ἀφοῦ μοῦ ἀφήρεσαν τὰ μέσα;
Φυλακισμένος χωρὶς χρημάτων, ὁμοιάζει εἰς πτηνὸν τοῦ ὁποίου
ἐψαλίδισαν τὰς πτέρυγας.

Ἐν τούτοις, ἀντὶ πέρδικος καὶ κουνελίου, τὰ ὁποῖα εἶχον πα-
ραγγεῖλει νὰ περάσωσιν εἰς τὸν ὄβελόν, μοὶ ἔφερον τεμάχιον
μελανοῦ ἄρτου μεθ' ἐνὸς πηλίνου ἀγγείου ἐμπεριέχοντος ὕ-
δωρ, καὶ μὲ ἄφησαν νὰ δάκνω τὸν χαλινόν μου. Ἐντὸς τῆς ζω-
φερᾶς φυλακῆς μου διστέλεσα κεκλεισμένος δεκαπέντε ὁλοκλή-
ρους ἡμέρας οὐδένα βλέπων, πλὴν τοῦ δεσμοφύλακος ὅστις ἐ-
φρόντιζε νὰ ἔρχηται καθ' ἐκάστην πρωΐαν πρὸς ἀνανέωσιν τῆς
τροφῆς μου. Ἀμα τὸν ἔβλεπον ἐπειρώμην νὰ συνομιλήσω μετ'
αὐτοῦ, ἵνα διασκεδάσω ὀπωσοῦν τὴν πλῆξίν μου· ἀλλ' ὁ ἀναί-
σθητος οὗτος οὐδόλως ἀπεκρίνετο εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου· οὔτε
κατῶρθωσα ν' ἀποσπάσω ἐκ τοῦ στόματός του μίαν καὶ λέξιν,
ἀλλ' εἰσήρχετο καὶ ἐξήρχετο μὴ καταδεχόμενος οὐδὲ βλέμμα
νὰ ρίπτῃ ἐπάνω μου. Τὴν δεκάτην ἑκτὴν λοιπὸν ἡμέραν, ἐλθὼν
ὁ ἀστυνόμος· — Φίλε μου, μοὶ εἶπε, τὰ βάσανά σου ἔλαβον
πλέον τέλος· διὸ πρέπει νὰ χαρῆς, ἀφοῦ ἔρχομαι ἐπίτηδες ἵνα
σοὶ δώσω τὴν εὐάρεστον αὐτὴν ἀγγελίαν. Προτοῦ στείλω εἰς
Βούργους τὴν γυναῖκα, μετὰ τῆς ὁποίας ἦσο, τὴν ἐξήτασα, καὶ

αἱ μαρτυρίαι τῆς συνηγοροῦν ὑπὲρ σοῦ· ἐὰν καὶ ὁ ἡμιονηλάτης, μεθ' οὗ ὡδοιπόρησας ἀπὸ Πεγναφλώρ εἰς Κακκαβέλον, ἐπιβεβαιώσῃ ὅσα εἰς τὴν ἀνάκρισίν σου κατέθεσες, σὲ ἀποφυλακίζω αὐθιμερὴν. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος διαμένει εἰς τὴν Ἀστόργαν, ἐπεμψα κλητῆρας νὰ τὸν φέρωσι, καὶ τὸν περιμένω· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ᾔῃ ναι· σύμφωνα μ' ἐσὲ καθόσον ἀφορᾷ τὸ συμβεβηκὸς τῆς βασιάνου, θὰ σὲ ἐλευθερώσω ἀμέσως.

Οἱ λόγοι τοῦ ἀστυνόμου μὲ ἐνέπλησαν χαρᾶς, καὶ ἀπὸ ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἐνόμιζον ἐμαυτὸν ἀπηλλαγμένον παντὸς κινδύνου· ὅθεν ἠὲ χαρίστησα αὐτὸν ἐγκαρδίως, διὰ τὴν ὁποίαν ἠὲ δόκρσε νὰ μοὶ ἀποδώσῃ ἐπεικῇ καὶ σύντομον δικαιοσύνην. Προτοῦ δὲ τελειώσω τὰς εὐχαριστίας μου, ἔφθασε καὶ ὁ ἡμιονηγὸς, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο κλητῆρων. Τοῦτον εὐθὺς ἀνεγνώρισα, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀχρεῖος, ὅστις χωρὶς ἀμφιβολίας εἶχε πωλήσει τὸν ὡδοιπορικόν μου σάκκον μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων μου, φοβηθεὶς μὴ, λέγων ὅτι μὲ γνωρίζει, ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἔσων ἐκ τῆς πωλήσεώς των ὠφελήθη χρημάτων, εἶπεν ἀναισχύντως ὅτι ἀγνοεῖ τίς εἰμὶ, καὶ ὅτι οὐδέποτε μὲ εἶδεν.— Ἀ! προδῶτα, ἔκραξα τότε, εἶπε μᾶλλον ὅτι ἐπώλησες τὰ πράγματά μου, καὶ ὁμολόγησον γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν. Ἰδέ με προσεκτικῶς, ἐγὼ εἰμὶ εἰς ἐκ τῶν νέων τοὺς ὁποίους ἠπειλήσας ὅτι θὰ βασανίσῃς εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ χωρίου Κακκαβέλου, καὶ τοῖς ἐνέπνευσας τὸν πανικὸν ἐκείνον φόβον.— Ἀλλ' ὁ ἡμιονηγὸς ἀποκριθεὶς εἶπε μὲ ἀδιαφορίαν, ὅτι ὁμιλῶ περὶ πραγμάτων πάντῃ ἀγνώστων πρὸς αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενεν ἕως τέλους προσποιούμενος ἄγνοιαν, ἡ ἀποφυλάκισίς μου ἀνεβλήθη.— Τέκνον μου, μοὶ εἶπεν ὁ ἀστυνόμος, βλέπεις ὅτι αἱ καταθέσεις τοῦ ἡμιονηγοῦ εἰσὶν ἀντιφατικά· διὰ τοῦτο δυσκολεύομαι νὰ σὲ ἀπολύσω τῆς φυλακῆς, καί τοι ἐπιθυμῶ τοῦτο ἐγκαρδίως.— Ἐπρεπε λοιπὸν, νὰ ὀπλισθῶ ἐκ νέου διὰ τῆς ὑπομονῆς, νὰ ἐξακολουθῶ ζῶν μὲ ἄρτον καὶ μὲ ὕδωρ, καὶ νὰ βλέπω πᾶσαν πρωΐαν τὸν σιωπηλὸν δεσμοφύλακα. Ὅσάκις ἐσυλλογιζόμην ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐκφύγω τοὺς ὀξεῖς ὄνυχας τῆς δικαιοσύνης,

καί τοι οὐδέν ἔγκλημα πράξας, ἡ ἰδέα αὕτη μὲ ἀπήλπιζε, καὶ προετίμων τὸ ὑπόγειον τῶν ληστῶν. — Εἰς τὸ καταχθόνιον ἐκείνο βάραθρον, ἔλεγον, ἐδοκίμαζον ὀλιγωτέρας δυσαρρεσκείας, παρὰ τὴν εἰρκτὴν ταύτην· διότι ἐκεῖ ἔτρωγόν καὶ ἔπινον μετὰ τῶν ληστῶν, συνωμίζουν εὐθύμως μετ' αὐτῶν καὶ ἔζων ὑποτρέφων τὴν γλυκεῖαν τῆς δραπετεύσεως ἐλπίδα· ἐνῶ ἐδῶ, καί τοι ἄθῳος, θὰ λογίζομαι ἴσως πολὺ εὐτυχῆς, ἂν καταδιασκασθῶ εἰς δημόσια τοῦλάχιστον ἔργα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

*Πῶς ἔτυχε, τέλος πάντων, γὰρ ἐξέλθῃ τῆς φυλακῆς
ὁ Ζιβλάς, καὶ ποῦ ἔπειτα μετέβη.*

Ἐνῶ δὲ ἐπέρων τὰς ἡμέρας μου διασκεδάζων μὲ τὰς σκέψεις μου, τὰ συμβάντα μου, ὅπως κατέθεσα αὐτὰ εἰς τὴν ἀνάκρισίν μου, διεδόθησαν εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Ὅθεν πλῆθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἤρχοντο περιεργείας χάριν νὰ μὲ βλέπωσιν ἄλληλοδιαδόχως ἐκ τινος θυρίδος δι' ἧς εἰσεχώρει τὸ φῶς εἰς τὴν φυλακὴν μου, καὶ ἀφοῦ μὲ ἐθεώρουν ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἀνεχώρουν. Τὸ καινοφανὲς τοῦτο πρᾶγμα μὲ ἐξέπληξε τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσω ἀφ' ἧς ἐφυλακίσθην οὐδέποτε εἶδον ἄνθρωπον παρουσιασθέντα εἰς τὴν θυρίδα, ἥτις ἔβλεπε πρὸς τὴν αὐλὴν τοῦ δεσμωτηρίου, ἐνθα ἐπεκράτει ἡ σιγὴ καὶ ἡ φρίκη. Ἐνόησα ἐντεῦθεν, ὅτι ἐγένετο λόγος περὶ ἐμοῦ εἰς τὴν πόλιν· ἀλλ' ἠγνόουν, ἐὰν ἐκτούτου ἔπρεπε νὰ μαντεύσω καλόν τι, ἢ ἀπαίσιον.

Εἰς ἐκ τῶν πρώτων ἐν τῇ θυρίδι παρουσιασθέντων ὑπῆρξε καὶ ὁ ψαλτίσκος τοῦ Μονδεγνέδο, ὅστις φοβηθεὶς καὶ αὐτὸς τὰς βασάνους ἐδόθη τότε εἰς φυγὴν. Τὸν ἀνεγνώρισα· ἐπίσης μὲ ἐγνώρισε καὶ αὐτὸς μὴ προσποιηθεὶς ὡς ὁ ἡμιονηγὸς ἄγνοϊαν. Μετὰ τὸν ἀμοιβαῖον ἡμῶν ἀσπασμὸν, ἤλθομεν ἀμφο-

τεροι εἰς ἐκτεταμένην συνομιλίαν· ἐγὼ μὲν τῷ διηγήθην λεπτομερῶς τὰ συμβάντα μου ἅτινα διπλοῦν ἐπέφερον ἀποτέλεσμα εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἀκροατῶν μου, τῶν μὲν ἐπισύρας τὸν γέλωτα τῶν δὲ ἐλκύσα τὴν πρὸς ἐμὲ συμπάθειαν ὁ ψάλτης δὲ μοι ἐξέθεσε πᾶν ὅ,τι ἠκολούθησεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ χωρίου Κακαβέλου, μεταξὺ τοῦ ἡμιονηγοῦ καὶ τῆς γυναικὸς, ὅταν καταληφθέντες ὑπὸ τοῦ πανικοῦ φόβου, ἀπεχωρίσθημεν· ἐν ἐνὶ λόγῳ, μοι εἶπε πᾶν ὅ,τι ἀνέφερον ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. Ἐπειτα ἀποχαιρετῶν με μοι ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ καταβάλῃ ἄνευ ἀναβολῆς πᾶσαν προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεώς μου. Ἄπαντες τότε οἱ χάριν περιεργείας ἐρχόμενοι ἐλυποῦντο διὰ τὸ δυστύχημά μου· μάλιστα δὲ οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν μοι ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ προσπαθήσωσι παντοιοτρόπως πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπολύσεώς μου.

Ἐφύλαξαν τῶντι τὴν ὑπόσχεσίν των. Ὡμίλησαν ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν ἀστυνόμον, ὅστις μὴ ἀμφιβάλλων πλέον περὶ τῆς ἀθωότητός μου, καὶ μάλιστα ὅταν ὁ ψάλτης τῷ διηγήθῃ πᾶν ὅ,τι ἐγνώριζεν, ἦλθε μετὰ τρεῖς ἐβδομάδας εἰς τὴν εἰρκτὴν μου, καί. — Ἀπὸ ἐμὲ ἐξηρτᾶτο, Ζιλβλᾶς, μοι εἶπε, νὰ σὲ κρατήσω ἀκόμη ἐδῶ, ἐὰν ἤμην ἀστυνόμος αὐστηρότερος τῷο συναδέλφῳ μου· ἀλλ' ἐγὼ μὴ θέλων νὰ παρατείνω ἐπὶ πολὺ τὴν κράτησίν σου, σὲ ἀπολύω· ἀπελθε λοιπὸν, εἶσαι ἀπὸ τοῦδε ἐλεύθερος, καὶ δύνασαι νὰ ἐξελθῇς ἐντεῦθεν ὁπόταν θέλῃς. Εἶπέ μοι ὁμως ἐν τι, ἐξηκολούθησε λέγων, ἐὰν σὲ ὀδηγήσωμεν ἐντὸς τοῦ δάσους ὅπου κεῖται τὸ ὑπόγειον, ἡμπορεῖς νὰ τὸ ἀνακαλύψῃς; — Ὁχι, κύριε ἀστυνόμε, τῷ ἀπεκρίθην, διότι ὅτε εἰσῆλθον εἰς αὐτὸ ἦτο νύξ, καὶ ὅτε ἐξῆλθον ἦτο λυκαυγές· διὰ τοῦτο μοι εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ γνωρίσω ποῦ τὸ ὑπόγειον κεῖται. — Τότε ὁ ἀστυνόμος ἀνεχώρησε λέγων, ὅτι θέλει διατάξει τὸν δεσμοφύλακα νὰ μὲ ἀφήσῃ ἐλεύθερον. Μετ' ὀλίγον ἦλθε τῶντι ὁ δεσμοφύλαξ εἰς τὴν φυλακὴν μου, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τινος πυλωροῦ φέροντος ὑπὸ

μάλης δέμα ἐκ καννάβεως· ἀμφότεροι τότε ἀφήρεσαν ἀπ' ἐμοῦ ἐν ἄκρα σιωπῇ καὶ σοβαρότητι τὸν τε ἐπενδύτην καὶ τὴν ἐξ ἐριούχου λεπτοῦ καὶ σχεδὸν νέου περισκελίδα μου· ἔπειτα, ἐνδύσαντές με τετριμμένον ἐκ χονδροῦ λινοῦ χιτῶνα μὲ ὥθησαν ἔξω τῆς θύρας τοῦ δεσμωτηρίου.

Ἡ αἰσχύνη, διότι ἔβλεπον ἐμαυτὸν οὕτω κακῶς ἐνδεδυμένον, ἐμετρίαζε τὴν χαρὰν, ἣν συνήθως αἰσθάνονται οἱ ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπολυόμενοι δεσμῶται. Ἐπεθύμουν μὲν νὰ ἐξέλθω τῆς πόλεως αὐθωρεῖ, ἵνα μὴ με ἴδῃ τὸ πλῆθος, πρὸς ὃ οὐδόλως ἐτόλμων ν' ἀτενίσω τα βλέμματά μου· ἀλλ' ἡ εὐγνωμοσύνη ὑπερίσχυσε τῆς ἐντροπῆς μου. Μετέβην, λοιπὸν, νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν ψάλτην, εἰς ὃν ἤμην καθυποχρεωμένος· αὐτὸς δὲ, ἰδὼν με τοιουτοτρόπως ἐνδεδυμένον, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὸν γέλωτά του. — Τί κατάστασις εἶναι αὕτη! Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπεν· ὀλίγον ἔλειψε νὰ μὴ σε γνωρίσω ὑπ' αὐτὰ τὰ ἐνδύματα· ἡ δικαιοσύνη, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, σὲ περιεποιήθη φιλοφρονέστατα. — Κατὰ τῆς δικαιοσύνης οὐδὲν ἔχω παράπονον, τῷ ἀπεκρίθην διότι αὕτη εἶναι δικαιοτάτη· ἀλλὰ κατὰ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῆς, τοὺς δοποίους ἠγάπων νὰ ὦσι τιμιώτεροι· ὥφειλον οἱ κύριοι οὗτοι νὰ μοῦ ἀφήσωσι τοῦλάχιστον τὰ ἐνδύματα, ἀφοῦ ὥς μοὶ φαίνεται, τὰ ἐπλήρωσα ἀκριβώτατα. — Ἐχεις δίκαιον φίλε μου, μοὶ εἶπε πάλιν ὁ ψάλτης, ἀλλὰ, ἐνδέχεται νὰ σοὶ εἴπωσιν ὅτι οὕτω πράτοντες, τηροῦσι τὰς ἐν χρήσει διατυπώσεις. Αἶ! νομίζεις, παραδείγματος χάριν, ὅτι ὁ ἵππος σου ἀπεδόθη εἰς τὸν πρῶτον ἰδιοκτήτην του; Ἄς ᾔναι δά! μὴ πιστεύσης τοῦτο· ἐπὶ τοῦ παρόντος εὐρίσκεται εἰς τὸν σταῦλον τοῦ γραμματέως τοῦ δικαστηρίου, ἐνθα ἐτέθη, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς πειστήριον τῆς ἐνεργηθείσης κλοπῆς· ἀμφιβάλλω λοιπὸν, ἂν τὸ πτωχὸν ἀρχοντόπουλον θὰ λάβῃ ἐκεῖθεν τὴν ὑπουρίδα καὶ τοῦ ἵππου του. Ἀλλ' ἂς ἀλλάξωμεν τὴν ὁμιλίαν, ἐξηκολούθησεν ὁ ψάλτης λέγων. Εἰπέ μοι, τίνα σκοπὸν ἔχεις; τί προτίθεσαι νὰ πράξῃς τώρα; — Θέλω, τῷ εἶπον, νὰ ὑπάγω εἰς

Βούργους πρὸς ἐντάμωσιν τῆς εὐγενοῦς ἐκείνης κυρίας, τὴν ὁποίαν ἠλευθέρωσα, ἐλπίζων νὰ λάβω ἀπ' αὐτῆς νομίσματα τινα, καὶ ν' ἀγοράσω δι' αὐτῶν νέαν ἐνδυμασίαν· ἔπειτα δὲ νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Σαλαμάγκαν εἰς ἣν διὰ τῶν λατινικῶν μὲν νὰ πορίζωμαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν. "Ο,τι ὁμῶς μὲ θέτει εἰς ἀμηχανίαν εἶναι, ὅτι εὐρίσκομαι πολὺ μακρὰν τῶν Βούργων καὶ ἀγνοῶ πῶς νὰ οἰκονομήσω εἰς τὸν δρόμον τὰ ἔξοδα τῆς τροφῆς μου· διότι, ὡς ἠξέύρεις, κακοπερᾶ τις πολὺ, ὅταν ὁδοιπορῇ ἔχων κενὰ τὰ θυλάκια. — Σὲ ἐννοῶ, ἐπανελάβεν ὁ ψάλτης, διὸ σοὶ προσφέρω τὸ βαλάντιόν μου τὸ ὁποῖον, τῇ ἀληθείᾳ, δὲν εἶναι πλούσιον· διότι ὡς ἠξέύρεις ὁ ψάλτης δὲν εἶναι ἐπίσκοπος. — Συγχρόνως δὲ τὸ ἔσυρεν ἀπὸ τοῦ θυλακίου του, καὶ μοὶ τὸ ἐνεχείρισε μὲ τόσην καλοκαγαθίαν, ὥστε δὲν ἠδυνήθην νὰ μὴ τὸ δεχθῶ ὅπως ἦτον. "Οθεν, τὸν νῦ χαρίστησα ἐγκαρδίως, ὡς ἂν μοι ἐδώρησεν ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ κόσμου, καὶ τῷ ὑπεσχέθην ἀπείρους ἐκδουλεύσεις, τὰς ὁποίας αὐδέποτε ἐπραγματοποίησα. Ἐπειτα, ἀφοῦ τὸν ἀπεχαιρέτησα, ἐξῆλθον τῆς πόλεως ἀποφυγὼν νὰ ἐνταμώσω τοὺς ἄλλους οἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀποφυλάκισίν μου, ἀρκεσθεῖς μόνον νὰ τοὺς εὐλογῶ νοερῶς.

Ὁ ψαλτίσκος εἶχε πολὺ δίκαιον νὰ μὴ μοι ἐπαινέσῃ τὸ βαλάντιόν του· διότι ὀλίγιστα εὔρον ἐν αὐτῷ νομίσματα, καὶ ταῦτα χάλκινα· κατ' εὐτυχίαν μου ὁμῶς, ἀπὸ δύο μηνῶν εἶχον ἀρκούντως συνειθίσει εἰς τὴν ὀλιγάρκειαν, καὶ ὅταν ἔφθασα εἰς τὴν μικρὸν ἀπέχουσιν τῶν Βούργων κώμην Πόντε δὲ Μούλα, μοὶ ἔμενον ἔτι τινὰ ρεάλια. Θέλων νὰ μάθω τι περὶ τῆς δόνα Μενσίας, ἀπεφάσισα νὰ διανυκτερεύσω εἰς τὴν εἰρημένην κώμην· διὸ εἰσῆλθον ἐντὸς ξενοδοχείου τοῦ ὁποίου ἡ διευθύντρια ἦτο γυνὴ μικρόσωμος, λίαν ἰσχνή, ὀξύθυμος, καὶ ἀπολίτευτος. Ἡ ψυχρά της πρὸς ἐμὲ ὑποδοχὴ μοὶ ἔδωκε νὰ ἐννοήσω ἀμέσως, ὅτι ἡ ἐνδυμασία μου κακὴν τῆς ἔκαμεν ἐντύπωσιν, καὶ εἶχεν ὅλα τὰ δίκαια. Ἐπειτα λαβὼν θέσιν εἰς τὴν τράπεζαν, ἔφαγον ὀλίγον ἄρτον μὲ τυρὸν, καὶ ἔπιον ποτήριά

τινα ἀχρειεστάτου οἴνου, τὸν ὁποῖον κατ' αἵτησίν μου μοι προσέφερεν. Ἐνῷ δὲ ἐγευρόμην φαγητὸν ἀνάλογον τοῦ ἱματισμοῦ μου, ἠθέλησα νὰ ἔλθω εἰς συνομιλίαν μετὰ τῆς ξενοδόχου ἥτις δι' ἀγερώχου μορφασμοῦ, μοι ἔδωκε νὰ ἐννοήσω ἀρκούντως ὅτι περιεφρόνει τὴν συνδιάλεξίν μου. Τὴν παρεκάλεσα νὰ μοι εἴπῃ καὶ, ἂν γνωρίζῃ τὸν Μαρκέσιον Δελαγουάρδιαν, ἂν ἡ ἔπαυλις τοῦ ἀπέχῃ πολὺ τῆς κώμης, καὶ τέλος, ἂν ἡξεύρῃ τί ἀπέγεινεν ἡ μαρκεσία σύζυγός του. — Περὶ πολλῶν πραγμάτων μὲ ἐρωτᾷς βλέπω, μοι ἀπεκρίθη αὕτη λίαν περιφρονητικῶς. — Καὶ ὅμως, ἂν καὶ μὲ πολλήν της δυσαρέσκειαν, μοι εἶπεν ὅμως ὅτι ἡ ἔπαυλις τοῦ δὸν Ἀμβροσίου ἀπέχει μίαν σχεδὸ ὥραν τῆς Πόντε δὲ Μουέλα.

Ἀφοῦ ἐτελείωσα τὸ ἐσπερινόν μου δεῖπνον ἐζήτησα, ἐπειδὴ ἡ νύξ εἶχε προχωρήσει, νὰ μοι παραχωρηθῇ δωμάτιόν τι πρὸς ἀνάπαυσίν μου. — Πρὸς σέ δωμάτιον! μοι εἶπεν ἡ ξενοδόχος ἐξακοντίσασά μοι βλέμμα πλήρες περιφρονήσεως· δι' ἀνθρώπους οἵτινες δειπνοῦν μὲ τυρὸν μόνον, δὲν ἔχω δωμάτιον. Ἐπειτα, ὅλαι αἱ κλῖναι παρεχωρήθησαν εἰς τινὰς ἐπισήμους ἱππότες, τοὺς ὁποίους περιμένω νὰ ἔλθωσιν ἀπόψε καὶ νὰ κοιμηθῶσιν ἐδῶ. Ὅ,τι ὅμως πρὸς χάριν σου ἡμπορῶ νὰ κάμω, εἶναι νὰ σέ κλείσω εἰς τὸν χορτοβολῶνα, καὶ νομίζω ὅτι δὲν θὰ ᾔῃναι ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν κοιμᾶσαι ἐπάνω τῶν ἀχύρων. — Καὶ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν· διὰ τοῦτο δὲν τῇ ἀπεκρίθην τίποτε, ἀλλὰ φρονίμως ποιῶν ἀπεφάσισα νὰ μεταβῶ εἰς τὸν ἀχυρῶνα, ἔνθα μὲ κατέλαβεν ἀμέσως ὁ ὕπνος ὡς τὸν προ πολλοῦ γεγυμνασμένον εἰς τὴν κακοπάθειαν ἄνθρωπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Πῶς ἡ δόνα Μερσία ὑπεδέχθη τὸν Ζιλβλάς εἰς Βούργους.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἡγέρθη ἐνωρίτερον τοῦ συγῆθους. Ὑπῆγον με-

τὰ ταῦτα νὰ λογαριασθῶ μετὰ τῆς ξενοδόχου, ἥτις ἦτον ἤδη ἐξυπνος καὶ μοὶ ἐφάνη καταδεκτικωτέρα καὶ μᾶλλον εὐθυμος παρὰ τὴν προλαβοῦσαν ἐσπέραν, τουθ' ὅπερ ἀπέδωκα εἰς τὴν παρουσίαν τριῶν στρατιωτῶν τοῦ τάγματος τῆς 'Αγίας 'Ερμανδάτης, συνομιλούντων τότε μετ' αὐτῆς οἰκειότατα. Ἐπειδὴ δὲ ἐκοιμήθησαν τὴν νύκτα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, δι' αὐτοὺς τοὺς ἐπισήμους ἱππότας ἦσαν ἀναμφιβόλως προωρισμέναι ὅλαι αἱ κλῖναι.

Ἐν τῇ κώμῃ ἠρώτησα περὶ τῆς εἰς τὴν ἑπαυλιν, εἰς ἣν προετιθέμην νὰ ὑπάγω, ἀγούσης ὁδοῦ καὶ ἀπετάνθην τυχαίως πρὸς τινὰ ἕμοιον κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῷ εἰς Πεγναφλῶρ ξενοδόχῳ μου. Οὗτος μὴ ἄρκεσθεις ν' ἀποκριθῇ εἰς ὅ,τι ἀπλῶς τὸν ἠρώτων, προσέθηκεν ἔτι, ὅτι ὁ δὸν Ἀμβρόσιος πρὸ τριῶν ἐβδομάδων ἀπεδίωξε, καὶ ὅτι ἡ μαρκεσία σύζυγός του ἐκλείσθη ἐντὸς μοναστηρίου καλογραιῶν κειμένου εἰς Βούργους, οὗτινος μοὶ εἶπε καὶ τὸ ὄνομα. Ὅθεν, ἀντὶ τῆς πρὸς τὴν ἑπαυλιν ὁδοῦ, ὅπως ἀπεφάσισα πρότερον, ἔλαβον τὴν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἔσπευσα νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Μονὴν ἐν ἣ ἡ δόνα Μενσία διετέλει μονάζουσα. Παρεκάλεσα τότε τὴν θυρωρὸν νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν κυρίαν, ὅτι νέος τις, ἀρτίως ἐξελθὼν τῶν φυλακῶν τῆς Ἀστόργας ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἐνταμώσῃ. Ἡ θυρωρὸς ὑπῆγε παραχρῆμα καὶ μὲ ἀνήγγειλε πρὸς αὐτήν· μετὰ τινὰς δὲ στιγμὰς ἐπιτρέψασα μὲ εἰσῆγαγεν ἐντὸς τοῦ ἐντευκτηρίου, ὅπου εἶδον μετ' οὐ πολὺ παρουσιαζομένην εἰς τὰς κιγκλίδας, καὶ πενθίμως ἐνδεδυμένην, τὴν χήραν τοῦ δὸν Ἀμβροσίου.

— Καλῶς ἦλθετε, μοὶ εἶπεν ἡ κυρία χαριέντως μειδιῶσα. Πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν εἶχον γράψῃ πρὸς τινὰ τῶν ἐν Ἀστόργᾳ οἰκείων μου, παραγγέλουσα αὐτῷ νὰ σᾶς εὔρῃ, καὶ νὰ σᾶς εἴπῃ ἀντ' ἐμοῦ ὅτι, ἅμα μετὰ τὴν ἐλευθέρωσίν σας, σᾶς περιμένω ἀνυπομόνως νὰ ἔλθητε πρὸς ἐντάμωσίν μου, βεβαία οὔσα περὶ τῆς ταχείας ἀποφυλακίσεώς σας· διότι ὅταν ἐφυλακίσθητε πολὺ σὲ ὑπερασπίσθην ἐνώπιον τοῦ ἀστυνόμου. Ὁ δὲ φίλος μου, μοὶ ἀπεκρίθη, ὅτι σᾶς ἀπέλυσαν μὲν ἐκ τῆς φυλακῆς, ἀγνοεῖ ὅ-

μως τί ἀπεγείνατε. Τούτου ἔνεκα, ἐφοβούμην μὴ δὲν σᾶς ἐξα-
ναΐδω πλέον, καὶ στερηθῶ τῆς ἡδονῆς τοῦ νὰ δείξω καὶ πράγ-
ματι τὴν πρὸς ὑμᾶς εὐγνωμοσύνην μου, τοῦθ' ὅπερ μὲ ἐλύπει
θανασίμως. Παρηγορήθητε, λοιπὸν, προσέθηκεν αὕτη παρατη-
ρήσασα τὴν ἐντροπὴν ἣν ἡσθανόμην παρουσιασθεὶς πρὸς αὐτὴν
ὑπὸ τοιαύτην ἐλεεινὴν ἐνδυμασίαν, καὶ μὴ στενοχωρῆσθε διόλου
διότι σᾶς βλέπω εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Πρέπει νὰ μὲ θεω-
ρήσητε ὡς τὴν ἀχαριστοτέραν τῶν γυναικῶν, ἂν, μετὰ τριαύ-
την σημαντικὴν πρὸς ἐμὲ ἐκδούλευσιν, δὲν πράξω τι ὑπὲρ ὑ-
μῶν. Προτίθεμαι λοιπὸν νὰ σᾶς ἀποσπάσω ἀπὸ τὴν ἀθλίαν αὐ-
τὴν θέσιν, τοῦθ' ὅπερ ὀφείλω καὶ δύναμαι. Ἐπειδὴ δὲ εἰμὶ κά-
τοχος μεγάλης περιουσίας, ἡμπορῶ νὰ ἐξοφλήσω οὐδόλως στε-
νοχωρουμένη τὴν πρὸς ὑμᾶς ὀφειλὴν μου.

Τὰ συμβάντα μου, ἐξηκολούθησεν αὕτη λέγουσα, μέχρι τῆς
ἡμέρας καθ' ἣν ἀμφότεροι ἐφυλακίσθημεν, σᾶς εἶναι γνωστά·
ἤδη δὲ θέλω διηγηθῆ πρὸς ὑμᾶς ὅσα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης
μέχρι τοῦδε μοὶ συνέβησαν. Ὁ ἀστυνόμος τῆς Ἀστόργας ἀ-
κούσας ὑπ' ἐμοῦ τὴν πιστὴν διήγησιν τῆς ἱστορίας μου, μὲ
ἔπεμψεν εἰς Βούργους, καθεῖθεν δὲ μετέβην εἰς τὴν ἑπαυλιν
τοῦ δὸν Ἀμβροσίου. Ἡ ἐκεῖτε ἐπιστροφή μου ἐξέπληξε πάν-
τας· μοὶ εἶπον δὲ ὅτι πολὺ ἀργὰ ἐπέστρεψα, ὅτι ὁ μαρκέσιος
προσβληθεὶς ἔνεκα τῆς φυγῆς μου ὡς ὑπὸ κεραυνοῦ, ἡσθένησεν
καὶ ὅτι οἱ ἰατροὶ ἀπηλπίσθησαν περὶ τῆς ζωῆς του. Τοῦτο μοὶ
ἔδωκε νέαν ἀφορμὴν νὰ μεμφθῶ τὴν κατ' ἐμοῦ δυσμένειαν τῆς
τύχης. Εἶπον ἐν τούτοις νὰ τῷ ἀναγγείλωσιν, ὅτι ἐπέστρεψα.
Ἐπειτα δὲ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν κοιτῶνά του ἐγονυπέτησα παρὰ
τὸ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης του ἔνδακρυς, καὶ κατατεθλιμμέ-
νη.— Τίς σᾶς ἔφερε ἐδῶ Μενσία ; ἠρώτησεν ἅμα ἰδὼν με· μή-
πως ἤλθετε νὰ συμπληρώσητε τὸ ἔργαν σας ; Δὲν ἀρκεῖ, ὅτι
μοῦ ἀφαιρεῖτε τὴν ζωὴν, ἀλλὰ πρὸς περισσοτέραν σας εὐχαρί-
στησιν, θέλετε νὰ γενῆτε μάρτυς καὶ τοῦ θανάτου μου ;— Αὐ-
θέντα, τῷ ἀπεκρίθην, ἡ Ἰνὲς ὥφειλε νὰ σᾶς εἴπῃ, ὅτι ἔφυγον
μετὰ τοῦ πρώτου συζύγου μου· καὶ ἂν θλιβερόν τι περιστατι-

κὸν, ἔνεκα τοῦ ὁποίου διὰ παντὸς τὸν ἀπώλεσα, δὲν συνέβαινε καθ' ὁδὸν, οὐδέποτε θὰ μὲ ἐβλέπατε πλέον.— Καὶ συγχρόνως τῷ διηγήθην, ὅτι μᾶς συνέλαβον οἱ λησταί, καὶ ὅτι τὸν μὲν δὸν Ἀλβάρον ἐφόνευσαν, ἐμὲ δὲ ἔσυραν αἰχμάλωτον εἰς τι ὑπόγειον. Ὅταν δὲ ἔπαυσα ὁμιλοῦσα, ὁδὸν Ἀμβρόσιος μοι ἔτεινε τὴν χεῖρα, καὶ μοι εἶπε περιπαθῶς.— Ἀρκεῖ, κυρία, τοῦ λοιποῦ οὐδένα ἔχω παράπονον καθ' ὑμῶν. Ἐἴ τι δικαίωμα ἔχω τῶντε νὰ σᾶς ἐλέγξω; Ἀνευρίσκετε προσφιλεῖ σύζυγον, καὶ χάριν αὐτοῦ μὲ ἐγκαταλείπετε; ἢ μπορῶ, λοιπόν, νὰ μεφθῶ τοιαύτην διαγωγὴν; Ὁχι, φίλη μου, πολὺ ἄδικος θὰ ᾔμην' ἂν ἐγόγγυζον περὶ τούτου. Ἴδου διατὶ ἐμποδίσθην νὰ σᾶς καταδιώξω, ἂν καὶ ὁ θάνατός μου εἶναι συνέπεια τῆς φυγῆς σας. Ἐσεβάσθην τὰ ἐφ' ὑμῶν ἱερὰ δίκαια τοῦ ἄρπαγός σας, καὶ μάλιστα τὴν πρὸς αὐτὸν κλίσιν σας. Τέλος πάντων σᾶς δίδω ὅλα τὰ δίκαια, καὶ διὰ τῆς ἐπανόδου σας ἐνταῦθα, κερδίζετε πάλιν πληρέστατα τὴν ἀγάπην μου· ἀλλ' ἀλλοίμονον! ὀλίγον χρόνον θὰ τὴν ἀπολαύσω, διότι αἰσθάνομαι προσεγγίζουσιν τὴν τελευταίαν μου ὥραν. Μόλις μοι ἀπεδόθητε, καὶ ἀνάγκη νὰ σᾶς δώσω τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν.— Εἰς τοὺς συγκινητικοὺς τούτους λόγους, ἡ ῥοὴ τῶν δακρύων μου ἐδιπλασιάσθη· ἐλυπήθην, καὶ ἐφανέρωσα διὰ τούτου τὴν ἄπειρον πρὸς αὐτὸν συμπάθειάν μου. Ἀμφιβάλλω ἂν διὰ τὸν ἄωρον θάνατον τοῦ δὸν Ἀλβάρου, ὃν τῶντε ἠγάπων μέχρι λατρείας, ἔχυσά τόσα δάκρυα. Ἐν τούτοις, ἡ προκίσθησις τοῦ δὸν Ἀμβροσίου περὶ τοῦ πλησιάζοντος θανάτου του ἐπαλήθευσε· διότι ἀπεβίωσε τὴν ἐπιοῦσαν, καὶ οὕτως ἔμεινα ἀπόλυτος κυρία τῆς κολοσσιαίας του περιουσίας, ἥς μὲ κατέστησε κληρονόμον ὅτε μὲ ἐνυμφεύθη, ἀποφασίσασα νὰ ποιήσω καλὴν αὐτῆς χρῆσιν. Καί τοι νέα, οὐδέποτε θέλω ῥιφθῆ εἰς τὰς ἀγκάλας τρίτου συζύγου. Πλὴν τοῦ ὅτι τὸ τοιοῦτον ἀρμόζει, ὥς μοι φαίνεται, εἰς γυναῖκας ἀπολεσάσας πᾶσαν αἰδῶ καὶ εὐχισθησίαν, προσθέτω ἔτι, ὅτι ἀηδίασα ὀλοτελῶς τὸν κόσμον· ὅθεν ἀπεφάσισα νὰ διανύσω τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μου ἐντὸς τῆς Μονῆς ταύτης, ἐνασχολουμένη εἰς ἀγαθοεργίας.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ μετὰ τῆς δόνα Μενσίας συνδιάλεξις μου. Αὐτὴ δὲ, λαβοῦσα ἔπειτα τὸ ὑπὸ τὴν ἐσθῆτά της βαλάντιον μοὶ τὸ προσέφερε, καὶ μοὶ εἶπε· — Λάβετε πρὸς τὸ παρὸν ἑκατὸν δουκάτα, ἅτινα σᾶς δίδω μόνον ἵνα ἐνδυθῆτε· ἀκολουθῶς ἔλθετε πάλιν νὰ μὲ ἴδῃτε, διότι σκοπὸν ἔχω, νὰ μὴ περιορίσω εἰς τόσον μικρὸν πρᾶγμα τὴν εὐγνωμοσύνην μου. — Ἀφοῦ τὴν ὑπαχάριστῃσα ἀπειράκις, τῇ ὠρκίσθην νὰ μὴ ἀναχωρήσω ἐκ Βούργων, προτοῦ τὴν ἀποχαιρετήσω. Μετὰ τὸν ὄρκον τοῦτον, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχον βεβαίως τόσῃν ὀρεξίν νὰ παραβῶ, ὑπῆγον πρὸς εὖρεσιν ξενοδοχείου τινὸς, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ πρῶτον ὅπερ ἀπῆντησα. Ἐκεῖ ἐζήτησα νὰ μοὶ δώσωσι δωμάτιον· καὶ ἵνα προλάβω τὴν κακὴν ιδέαν ἣν ἡ ταπεινὴ μου ἐνδυμασία ἔμελλεν ἀφεύκτως νὰ δώσῃ, εἶπυν πρὸς τὸν ξενοδόχον ὅτι, ἂν καὶ μὲ βλέπῃ μὲ τοιοῦτον ἐξωτερικόν, εἶμαι ὅμως εἰς θέσιν νὰ καλοπληρώσω τὸ κατάλυμά μου. Εἰς τοὺς λόγους μου αὐτοὺς ὁ ξενοδόχος, Μαζουέλος ὀνομαζόμενος, σκώπτῃς ὢν ἐκ φύσεως, ἀφοῦ μ' ἐθεώρησε περιέργως ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, μοὶ ἀπεκρίθη μὲ ἥθος ψυχρὸν καὶ πονηρὸν, ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἀνάγκην τοιαύτης βεβαιότητος, ἵνα πεισθῇ ὅτι θὰ δαπανήσω πολλὰ εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του, διότι τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐνδυμάτων μου, διὰ τῶν ὁποίων βλέπει τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν μου, οὐδὲ διστάζει παντελῶς ὅτι εἶμαι εὐγενὴς εἰς ἄκρον πλούσιος. Ἐνόησα ὅτι μὲ ἐνέπαιζεν ὁ ἀχρεῖος· ἵνα δὲ παύσῃ ἀμέσως τῶν χλευασμῶν του, ἔδειξα πρὸς αὐτὸν τὸ βαλάντιόν μου, ἠρίθμῃσα μάλιστα ἐνώπιόν του ἐπὶ τινος τραπέζης τὰ δουκάτα μου, καὶ εἶδον ὅτι τὰ νομίσματά μου τὸν διέθεσαν νὰ φρονῇ περὶ ἐμοῦ εὐνοϊκώτερον. Τὸν παρεκάλεσα τότε νὰ διατάξῃ νὰ μοὶ φέρωσι ῥάπτῃν τινά. Ἀλλ' οὗτος. — Προτιμότερον εἶναι μοὶ εἶπε, νὰ σᾶς φέρω ἱματιοκάπηλόν τινα, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ν' ἀγοράσητε ἑτοιμα ἐνδύματα, καὶ νὰ ἐνδυθῆτε ἀμέσως. — Ἐνέκρινά τὴν συμβουλήν του, καὶ ἀπεφάσισα νὰ τὴν ἀκολουθήσω· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπλησίαζεν ἡ νύξ, ἀνέβαλα διὰ τὴν αὔριον τὴν ἀγοράν, φροντίσας μόνον νὰ δειπνήσω καλῶς,

πρὸς ἀποζημίωσιν τῆς κακῆς τροφῆς δι' ἧς ἔζων, ἀφότου ἐδρα-
πέτευσά ἐκ τοῦ ὑπογείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

*Πῶς ἐνεδύθη ὁ Ζιλβλάς· τί τῷ ἐδώρησεν αὐθις ἡ εὐγενῆς
κυρία, καὶ μετὰ τίνος ἀνεχώρησεν ἐκ Βούργων.*

Παρετέθη ἐνώπιόν μου δαψιλὲς ἐκ προβατείου μηροῦ ἐφθὸν
κρέας, ὅπερ κατεβρόχθισα ὁλόκληρον σχεδὸν, πιών καὶ τὸν ἀ-
νάλογον οἶνον· μετὰ δὲ τοῦτο, ἐξηπλώθην εἰς τὴν κλίνην μου,
ἥτις ἦτον ἱκανῶς ἀναπαυτικὴ, ἐλπίζων νὰ μὲ κυριεύσῃ ὕπνος
βαθύτατος. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἠδυνήθην νὰ κλείσω ὄμμα, συλλο-
γιζόμενος τὸ εἶδος τῆς ἐνδυμασίας, ἣν ἔμελλον ν' ἀγοράσω.
—Τί ποιητέον; ἔλεγον· ν' ἀκολουθήσω τὸν πρῶτον μου σκοπόν;
Ν' ἀγοράσω δηλαδὴ ἐσθῆτα ποδήρη, ὡς ἐκείνην τῶν μοναχῶν,
καὶ νὰ ὑπάγω εἰς Σαλαμάγκαν θηρεύων διδασκαλικὴν ἔδραν;
Ἀλλὰ τίς ἡ ἀνάγκη νὰ ἐνδυθῶ ὡς προλύτης, ἐνῶ οὐδὲ τὴν ἐλα-
χίστην ἔχω διάθεσιν, ἢ ῥοπὴν ν' ἀφιερῶ εἰς τὸ στάδιον τοῦτο;
Ὁχι, τούναντίον αἰσθάνομαι κλίσεις ὅλως ἀντιθέτους. Θέλω,
δηλαδὴ, νὰ ζωσθῶ τὸ ξίφος καὶ νὰ καταβάλω πᾶσαν προσπά-
θειαν νὰ κατασταθῶ πλούσιος.—Ὅθεν ἀπεφάσισα νὰ στολισθῶ
ὡς ἱππότης, βέβαιος ὢν ὅτι ὑπὸ τοιοῦτο σχῆμα εὐκόλως θὰ
εὔρω ἐντιμὸν καὶ ἐπικερδῆ θέσιν. Ὑπὸ τοιαύτης λοιπὸν κολα-
κευτικῆς ιδέας κατεχόμενος, περιέμενον ἐν ἄκρᾳ ἀνυπομονησίᾳ
τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου· καὶ ἅμα αἱ πρῶταί του ἀκτῖνες προ-
σέβαλον τὴν ὄρασίν μου, ἠγέρθην ἀμέσως ποιήσας τοιοῦτον ἐκ-
τακτον θόρυβον, ὥστε ἀφύπνισα ὅλους τοὺς ἐν τῷ ξενοδοχείῳ
κοιμωμένους ἔτι, ἔκραζα τοὺς εἰς τὰς κλῖνας των διατελοῦντας
ἔτι ἱππρέτας οἵτινες ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὰς κραυγὰς μου κα-
ταρώμενοι. Ἐβιάσθησαν ἐν τούτοις γὰρ ἐγερθῶσι καὶ αὐτοὶ καὶ

ποτέ δὲν ἤθελον τοὺς ἀφήσει ἡσύχους εἰάν δὲν μοι ἔφερον τὸν ἱματιοκάπηλον. Ἐν τούτοις μετ' οὐ πολὺ παρουσιάσθη εἰς τοιοῦτος ἀκολουθούμενος ὑπὸ δύο ὑπηρετῶν ἕκαστος τῶν ὁποίων ἔφερεν ὀγκῶδες ἐκ πρασίνου ὑφάσματος δέμα. Ὁ ἱματιοκάπηλος ἀφοῦ μὲ ἡσπασθῇ εὐγενέστατα. — Κύριε ἱππότα μοι εἶπεν, εἰσθε λίαν εὐτυχῆς διότι ἐτύχατε ἐμπόρου τοιούτου, οἷος ἐγώ. Δὲν λέγω τοῦτο πρὸς ἑλεγχον τῶν συναδέλφων μου· μὴ γένοιτο νὰ προσάψω τὴν ἐλαχίστην ἀδικίαν εἰς τὴν ὑπόληψίν των! ἀλλὰ, καὶ ἅς μείνῃ ὁ λόγος μεταξὺ μας, οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν εἶναι εὐσυνείδητος· διότι οὐδενὸς ἐξαιρουμένου, ὅλοι εἰσὶν ἀσυνείδητοι· ὥς τοὺς Ἑβραίους, καὶ μόνον ἐγὼ ἔχω διάκρισιν καὶ ἠθικὴν ἐπάνω μου· διὰ τοῦτο περιοριζόμενος εἰς ἑλλογον ὠφέλειαν, ἀρκοῦμαι ἂν κερδίσω τὴν δραχμὴν εἰς τὸ πεντάλεπτον· θέλω νὰ εἶπω δηλαδή, τὸ πεντάλεπτον εἰς τὴν δραχμὴν. Χάρις δὲ τῷ Θεῷ, ἐξασκῶ τὸ ἐπάγγελμά μου μὲ πολλὴν εἰλικρίνειαν. —

Ὁ ἱματιοκάπηλος μετὰ τὸ προοίμιόν του τοῦτο, ὅπερ ἀνοήτως φερόμενος ἐξέλαβον κατὰ γράμμα, διέταξε τοὺς ὑπηρέτας του νὰ λύσωσι τὰ δέματά των. Τούτου γενομένου, μοι ἔδειξεν ἐνδύματα διαφόρων χρωμάτων· πρὸς δὲ μοι παρουσίασε πλεῖστα ἄλλα ἐριοῦχα κοινότατα, τὰ ὁποῖα ἀπέβαλον μετὰ περιφρονήσεως, διότι μοι ἐφάνησαν πολὺ μέτρια. Τελευταῖον μοι ἔδωκε νὰ δοκιμάσω ἐνδυμασίαν τινά, κατασκευασθεῖσαν, φαίνεται, ἐπίτηδες διὰ τὸ ἀνάστημά μου, ἥτις καὶ τοι ὀλίγον τετριμμένη μοι ἤρρεσεν. Συνίστατο δὲ ἐκ κολοβίου μὲ σχιστὰς χειρίδας, περισκελίδος καὶ ἐπενδύτου, πάντων ἐκ κυανοῦ βελουδίου καὶ χρυσοποικίλων. Ἐπειδὴ, ὥς προεῖπον, μοι ἤρρεσαν, ὁ ἱματιοκάπηλος παρετήρησε τὴν κλίσιν μου, καὶ μοι εἶπεν ὅτι ἔχω λεπτοτάτην εὐαισθησίαν. — Μὰ τὸν Θεὸν ἔκραξεν οὗτος, βλέπω ὅτι εἰσθε ἀρκετὰ ἔμπειρος τοῦ νὰ διακρίνεται τὸ καλὸν πρᾶγμα. Σᾶς λέγω λοιπὸν, ὅτι ἡ στολὴ αὕτη εἶχε κατασκευασθῇ δι' ἓνα τῶν μεγιστάνων τοῦ βασιλείου, καὶ μόλις τὴν ἐφόρεσε τρίς. Βλέπετε τὸ βελουδὸν αὐτῆς; ὠραιότερον αὐτοῦ δὲν γίνεται· ὅσον δὲ διὰ τὰ χρυσοκεντήματα, πιστεύω νὰ ὁμολογή-

σητε καὶ ἡμεῖς ὅτι καλλιτέραν αὐτῆς ἐργασίαν δὲν εἶδατε. — Τί λοιπὸν ζητεῖτε δι' ὅλα αὐτά; τὸν ἠρώτησα. — 'Εξῆντα δουκάτα, μοὶ ἀπεκρίθη, τὰ ὅποια σᾶς ὀρκίζομαι ὡς τίμιος ἔμπορος δὲν ἐδέχθην, ὅταν ἄλλοτε μοὶ τὰ ἔδωκαν, — 'Η αἰτούμενη τιμὴ ἦτο θετική. Τῷ προσέφερα, ἐν τούτοις τεσσαράκοντα πέντε δουκάτα, καὶ νομίζω, ὅτι τὰ ἐνδύματα μόλις ἤξιζον κατὰ τὸ ἥμισυ. — Εὐγενέστατε κύριε, μοὶ εἶπε πάλιν ὁ ἱματιοκάπηλος μὲ κρύον ὕφος· ποτὲ δὲν συνειθίζω νὰ πωλῶ τὰς πραγματείας μου ὑπερτιμημένας· διὰ τοῦτο ζητῶ πάντοτε τὴν τελευταίαν τιμὴν. Ἰδέτε, ἐξηκολούθησε, δεικνύων μοι ὅσα ἐνδύματα πρὸ ὀλίγου περιεφρόνησα, ἀγοράσατε αὐτά, καὶ σᾶς τὰ δίδω πολὺ εὐθηνά. — Οὕτω πράττων ἠρέθιζεν ἔτι μᾶλλον τὴν ἐπιθυμίαν μου τοῦ ν' ἀγοράσω τὰ ὅσα διαπραγματευόμην· φρονῶν δὲ ὅτι οὗτος οὐδεμίαν ἤθελε δεχθῇ ἐλάττωσιν, τῷ ἐμέτρησα τὰ ἐξήκοντα δουκάτα. Ὅταν δὲ εἶδεν ὅτι τῷ τὰ ἔδωκα μετὰ τοσαύτης εὐκολίας, μ' ὅλην τὴν ἠθικὴν του, μετενόνησε, νομίζω, ὅχι ὀλίγον μὴ ζητήσας πλεότερα. Ὑπερευχαριστηθεὶς ἐν τούτοις, ὅτι ἐκέρδισε τὴν δραχμὴν εἰς τὸ πεντάλεπτον, ἀνεχώρησε μετὰ τῶν ὑπηρετῶν του, τοὺς ὁποίους ἐννοεῖται δὲν ἐλησμόνησα.

Ἀπέκτησα λοιπὸν ἐπενδύτην, κολόβιον καὶ περισκελίδα, ὅλα ἱκανῶς καθάρια. Ἐπρεπεν ἐπίσης νὰ σκεφθῶ καὶ περὶ τῆς λοιπῆς ἐνδυμασίας μου, τοῦθ' ὅπερ μὲ ἀπασχόλησε μέχρι τῆς μεσημβρίας σχεδόν· ἠγόρασα λοιπὸν λινοστολὰς, πῖλον, μεταξωτὰς περικνημίδας, ἐμβάδας, καὶ ξίφος, ἅτινα ἐφόρεσα ἀμέσως. Πόσῃν ἡσθάνθην χαρὰν, ὅταν εἶδον ἐμαυτὸν τόσον λαμπρὰ ἐφωδιασμένον! Οἱ ὀφθαλμοί μου οὐδόλως ἐχόρταινον, οὕτως εἶπεῖν, βλέποντες τὸν καλλωπισμὸν μου· οὐδέποτε ταῶς εἶδε τοσοῦτον φιλαρέσκως τὰ πτερὰ του. Οὕτω ἐνδεδυμένος μετέβην αὐθημερὸν πρὸς δευτέραν ἐπίσκεψιν τῆς δόνα Μενσίας, ὑποδεχθείσης με εὐμενέστατα, καὶ ἐπαναλαβούσης τὰς εὐγνωμοσύνας της διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἐκδούλευσίν μου. Εὐχηθεῖσά μοι, ἔπειτα ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, μὲ ἀπεχαιρέτησε, καὶ ἀνεχώρησε δοῦσά μοι δακτυλίδιόν τι ἀξίας τριάκοντα περίπου πιστοῦ

λῶν τὸ ὅποιον μὲ παρεκάλεσε νὰ φυλάξω πρὸς ἐνθύμησιν.

Ἐμείνα ἐμβρόντητος ὅταν εἶδον νὰ μοὶ δώσῃ δακτυλίδιον μόνον, ἐν ᾧ ἤλπιζον νὰ μοὶ προσφέρῃ πολυτιμότερον τούτου δῶρον. Ὅθεν ὀλίγον εὐχαριστημένος ἐκ τῆς μεγαλοδωρίας της ἐπέστρεψα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον συλλογιζόμενος· ἀλλ' ἐνῶ εἰσηρχόμεν, εἶδον ἄνθρωπόν τινα ἀκολουθοῦντα τὰ βήματά μου. Οὗτος ἀποβαλὼν τὸν μανδύαν διὰ τοῦ ὁποίου ἦτο κεκαλυμμένος μέχρι τῆς ρινὸς, ἔδειξεν ὀγκώδη σάκκον, ὃν ἔφερεν ὑπὸ μάλης. Ἰδόντες τὸν σάκκον τοῦτον, πλήρῃ καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα νομισμάτων, ἠνοιξάμεν ἅπαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐγὼ μάλιστα ἐνόμισα ὅτι ἀκούω τὴν φωνὴν ἀγγέλου, ὅταν ὁ κομιστὴς ἀποθέτων τὸν σάκκον ἐπὶ τινος τραπέζης μοὶ εἶπεν. — Ἰδοὺ, κύριε Ζιλβλάς, τί σὰς προσφέρει ἡ κυρία μαρκεσία. — Ἐχαιρέτησα αὐτὸν τότε ἐδαφιαίως καὶ τὸν κατηνώχλησα μὲ τὰς ἀπείρους φιλοφρονήσεις μου· ἅμα δ' αὐτοῦ ἐξελθόντος τοῦ ξενοδοχείου, ἐρρίφθην ἐπὶ τοῦ σάκκου, ὡς τις ἰέραξ ἐπὶ τῆς λείας του, καὶ τὸν μετέφερον εἰς τὸν θάλαμόν μου, ἐνθα τὸν ἔλυσα ἄνευ ἀναβολῆς, καὶ εὔρον ἐντὸς αὐτοῦ χίλια δουκάτα. Ἐνῶ δὲ ἠρίθμουν αὐτὰ, εἰσῆλθεν ὁ ξενοδόχος, ἀκούσας πρὸ ὀλίγου καὶ αὐτὸς τοὺς λόγους τοῦ κομιστοῦ, ἵνα πληροφορηθῇ, τί ἐμπεριεῖχεν ὁ σάκκος. Ἰδὼν οὗτος τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης κείμενα χρυσᾶ νομίσματα, κατέστη ἐμβρόντητος. — Τί διάβολον, ἔκραξε πολλὰ χρήματα βλέπω! — Ἐπειτα, ὑπομειδιῶν μὲ πονηρίαν προσέθηκε. — Πολὺ καλὰ ἠξεύρετε, ὡς φαίνεται, νὰ ὠφελησθε ἀπὸ τὰς γυναῖκας· διότι, ἐνῶ μόλις ἔχετε εἰκοσιτέσσαρας ὥρας εἰς τοὺς Βούργους, ἠρχίσατε νὰ φορολογῆτε μαρκεσίας.

Ὁ λόγος οὗτος παντελῶς δὲν μὲ δυσηρέστησε· ἠθέλησα μάλιστα ν' ἀφήσω τὸν Μαζουέλον εἰς τὴν πλάνην του, ἀφοῦ ἐξ αὐτῆς ἠσθανόμην ἡδονὴν τινα. Διὰ τοῦτο δὲν θαυμάζω πλέον, διατὶ οἱ νέοι ἀγαπῶσι νὰ τοὺς ὑπολαμβάνωσιν ὡς ἀνθρώπους τυχηροὺς εἰς τὰς ἐργολαβίας των· καὶ ἔμως, ἡ ἀγνότης τῶν ἡθῶν μου, ὑπερίσχυσε τῆς ματαιότητός μου· διὸ ἐξήγαγον τῆς ἀπάτης τοῦ τὸν ξενοδόχον, διηγηθεὶς πρὸς αὐτὸν τὴν ἱστορίαν

τῆς δόνα Μενσίας, ἣν ἠκροάσθη προσεκτικώτατα. Κατόπιν τῷ εἶπον πῶς διέκειντο αἱ ὑποθέσεις μου· καὶ ἐπειδὴ ἐφαίνετο ἐπιθυμῶν τὸ καλὸν μου, τὸν παρεκάλεσα νὰ μὲ συνδράμῃ διὰ τῶν συμβουλῶν του· οὗτος δὲ, σκεφθεὶς ὀλίγον, εἶπεν ἔπειτα σπουδαίως πῶς. — Δὲν ἠξεύρετε, κύριε Ζιλβλᾶς, πόσην συμπάθειαν ἔλαβον πρὸς ὑμᾶς· ἐπειδὴ δὲ, καθὼς βλέπω, ἔχετε πολλὴν ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμὲ, ἀφοῦ μὲ ὁμιλεῖτε ἀνυποκρίτως, θὰ σᾶς εἶπω καὶ ἐγὼ ἄνευ προσωποληψίας εἰς τί σᾶς νομίζω κατάλληλον. Μοὶ φαίνεσθε, φίλε μου, ἐπίτηδες γεγεννημένος διὰ τὴν Αὐλήν· σᾶς συμβουλεύω λοιπὸν νὰ ὑπάγητε ἐκεῖ, καὶ νὰ προσκολληθῆτε εἰς τινὰ Μεγιστᾶνα· ἀλλ' ὅμως προσπαθήσατε ν' ἀναμιχθῆτε εἰς τὰς ὑποθέσεις του, ἢ νὰ λάβητε μέρος εἰς τὰς διασκεδάσεις του· ἄλλως θὰ παρέρχηται ὁ καιρὸς σας πλησίον του ἐπὶ ματαίῳ. Γνωρίζω τοὺς ἄρχοντας· αὐτοὶ περιφρονοῦν τὸν ζῆλον, καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τιμίου ὑπηρέτου, καὶ μόνον ὅσους θεωροῦν χρησίμους διὰ τοὺς σκοποὺς των περιποιοῦνται. Ἔχετε προσέτι καὶ ἄλλο μέσον προαγωγῆς, ἐξηκολούθησεν ὁ Μοζουέλος λέγων, εἰσθε νέος καλοκαμωμένος, ὥστε καὶ πνευματώδης· ἂν δὲν ἦσθε ἀδιάφορον ἦτο τοῦτο, διότι δὲν χρειάζεται πολὺ νὰ ζαλίσῃ τις τὴν κεφαλὴν πλουσίας χήρας, ἢ ὠραίας ὑπάνδρου κατὰ τῆς συζύγου της δυσηρεστημένης. Ἄν ὁ ἔρως καταστρέφῃ τοὺς πλουσίους, πολλάκις ὅμως πλουτίζει τοὺς ἐντελῶς ἀκτήμονας. Γνωμοδοτῶ λοιπὸν νὰ ὑπάγητε εἰς τὴν Μαδρίτην, ὅχι ὅμως ἄνευ ἀκολουθίας, διότι ἐκεῖ καθὼς παντοῦ, ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κρίνοντες τὸν ἄνθρωπον, θέλουν ἐκτιμήσει καὶ ὑμᾶς ἀναλόγως τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐπιδείξεώς σας. Ὅθεν φροντίζω ἐγὼ αὐτὸς νὰ σᾶς προμηθεύσω ὑπηρέτην πιστὸν, τίμιον καὶ κατὰ πάντα ἀξιόλογον, ἐν ἐνὶ λόγῳ πλάσμα τῶν χειρῶν μου· ὑμεῖς δὲ ἀγαράσατε δύο ἡμιόνους, τὴν μὲν διὰ τὸν ἑαυτὸν σας, τὴν δὲ διὰ τὸν ὑπηρέτην σας, καὶ ἀναχωρήσατε ὅσον ἔνεστι ταχύτερον.

Ἡ συμβουλή του μοὶ ἤρесе, καὶ τὴν ἠκολούθησα. Ἐν πρώτῃαν λοιπὸν τῆς ἐπιούσης ἠγόρασα δύο δυνατὰς ἡμιόνους,

ἐκράτησα καὶ τὸν ὑπηρέτην τὸν ὁποῖον ὁ ξενοδόχος μοι ἐσύ-
στησε νέον τριακονταετῇ ὥς ἔγγιστα, ἔχοντα τὸ ἦθος ἀπλοῦν
καὶ εὐλαβές, γεννηθέντα, ὥς μοι εἶπεν, εἰς τὸ βασίλειον τῆς
Γαλλικίας καὶ Ἀμβρόσιον Λαμέλαν ὀνομαζόμενον. Παρετήρη-
σα ὁμῶς εἰς αὐτὸν παράδοξόν τι· δὲν ὁμοίαζε δηλαδὴ εἰς τοὺς
ἄλλους ὑπηρέτας, οἵτινες εἰσὶν ὥς ἐπιτοπλεῖστον εἰς ἄκρον ἰ-
διοτελεῖς· τούναντίον αὐτὸς ἀδιαφορῶν ἡρνήθη νὰ συμφωνήσῃ
μετ' ἐμοῦ περὶ μισθοῦ, εἰπὼν μοι ὅτι ἀρκεῖται εἰς ὅ,τι ἐκ προ-
αιρέσεως τῷ δώσω. Ἦγόρασα προσέτι ζεῦγος ὁδοιπορικῶν ὑπο-
δημάτων καὶ μάρσιπον, ἵνα ἀσφαλίσω ἐντὸς αὐτοῦ τὴν λινο-
στολὴν καὶ τὰ δουκάτα μου. Ἐπειτα ἐφιλοδώρησα τὸν ξενο-
δόχον μου· καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν πρὸ τῆς αὐγῆς ἀνεχώ-
ρησα ἐκ Βούργων διὰ τὴν Μαδρίτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

*Εἶθα παρατηρεῖται, ὅτι δὲν πρέπει νὰ βασιζώμεθα
πολὺ εἰς τὴν εὐημερίαν.*

Τὴν πρώτην τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἡμέραν διενυκτερεύσαμεν
εἰς τὸ Δουέγνας, τὴν δὲ δευτέραν περὶ τὴν 4 ὥραν Μ. Μ. ἀ-
φίχθημεν εἰς τὸ Βαλλαδολὲδ, καὶ κατελύσαμεν εἰς τι ξενοδο-
χεῖον, ὅπερ μοι ἐφάνη τὸ καλλίτερον τῆς πόλεως. Ἀναθέσας
εἰς τὸν ὑπηρέτην μου τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἡμιόνων ἀνέβην εἰς-
τινα θάλαμον, καὶ παρήγγειλα εἰς ἓνα τῶν ὑπηρετῶν τοῦ κα-
ταστήματος νὰ ἀναβιδάσῃ τὸν μάρσιπόν μου. Τούτου γενομέ-
νου, ἐπειδὴ ἡσθανόμην ἐμαυτὸν κεκοπιακότα ἐκ τῆς ὁδοιπο-
ρίας, ἐρρίφθην φορῶν τὰ ὑποδήματά μου, εἰς τὴν κλίνην μου,
καὶ ἀνεπαισθήτως ἀπεκοιμήθην. Ὅταν δὲ ἐξύπνησα, ἦτο σχε-
δὸν νύξ. Ἐκραζα τότε τὸν Ἀμβρόσιον, ἀλλ' οὗτος ἔλειπεν
ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον· ὅταν ὁμῶς μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε καὶ τὸν
ἠρώτησα πόθεν ἔρχεται.— Ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, κύριε, μοι ἀ-
πεκρίθη μὲ ἦθος εὐλαβές, εἰς ἣν ὑπῆγον, ἵνα εὐχαριστήσω τὸν

Θεόν, ὅστις μᾶς διεφύλαξεν ἀπὸ Βούργων μέχρι Βαλλαδολὲδ ἀβλαβεῖς. — Ἐνέκρινα τὴν θεοσεβῆ του πρᾶξιν, ἔπειτα τὸν διέταξα νὰ εἶπῃ πρὸς τὸν ξενοδόχον νὰ ἐτοιμάσῃ διὰ τὸν δεῖπνόν μου ἕν ὁπτὸν εἰς τὸν ὀβελὸν ὀρνίθιον.

Ἐν ᾧ τῷ ἔδιδον τὴν διαταγὴν μου αὐτὴν, εἰσῆλθεν αἴφνης ὁ ξενοδόχος εἰς τὸν θάλαμόν μου μὲ τὸ φῶς εἰς τὴν χεῖρα, καὶ φέγγων κυρίαν τινὰ, ὡραίαν μᾶλλον, ὥς μοι ἐφάνη, ἢ νέαν, πολυτελέστατα ἐνδεδυμένην, καὶ στηριζομένην ἐπὶ τοῦ βραχίονος γέροντος ἀκολουθούτου. Εἶπετο δὲ αὐτῇ μικρὸς ἄραψ κρατῶν ὑψωμένην τὴν οὐράν τοῦ ἐπενδύτου της. Ἡ ἐκπληξίς μου ὑπῆρξεν ὅχι μικρά, ὅταν ἡ κυρία αὕτη χαιρετήσασά με εὐσεβάστως, μὲ ἠρώτησεν ἂν ἦμαι ὁ ἄρχων Ζιλβλᾶς τοῦ Σαντιλλάν. Ἀμα τῇ ἀπεκρίθην καταφατικῶς, ἄφησεν εὐθὺς τὸν βραχίονα τοῦ ἀκολουθούτου της, καὶ ἔσπευσε νὰ μὲ ἐναγκαλισθῇ μετ' ἐνθουσιώδους χαρᾶς διπλασιασάσης τὸν θαυμασμόν μου. — Εἶη διὰ παντὸς εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψίστου! ἔκραξεν αὕτη τέλος πάντων σᾶς εὐρίσκω! Ὑμεῖς κύριε ἱππότα, ὑμεῖς εἰσθε ὁ τὸν ὅποιον ζητῶ. — Τὸ προοίμιον τοῦτο μ' ἐνεθύμισε τοῦ παρασίτου τῆς Πεγναφλῶρ, καὶ ἤρχισα νὰ ὑποπτεύωμαι τὴν κυρίαν ὡς ἀληθῆ τυχοδιώκτριαν· ὅταν ὁμῶς προέβη εἰς τὴν ὀμιλίαν, διελύθη ἡ ὑποψία μου. — Εἶμαι, ἐξηκολούθησεν αὕτη, πρωτεξαδέλφη τῆς δόνα Μενσίας Μοσκούέρα, τῆς τοσοῦτον ὑποχρεωμένης πρὸς ὑμᾶς, ἥτις, δι' ἐπιστολῆς της ἦν ἔλαβον σήμερον τὴν πρωτάν, μοι ἀναγγέλλῃ τὴν εἰς Μαδρίτην διεύθυνσίν σας, καὶ μὲ παρακαλεῖ, ἂν διαβῇτε ἐντεῦθεν, νὰ σᾶς φιλοξενήσω. Ὅθεν πρὸ δύο ὥρων περιφέρομαι εἰς ὅλην τὴν πόλιν καὶ μεταβαίνουσα ἀπὸ ξενοδοχείου εἰς ξενοδοχεῖον ἐρωτῶ περὶ ὑμῶν τοὺς ἐν τοῖς ξενοδοχείοις· καθὰ δὲ μοι περιέγραφεν ὁ ξενοδόχος τὰ χαρακτηριστικὰ ὑμῶν, ἐνόησα ὅτι ὑμεῖς εἰσθε ὁ ἐλευθερωτὴς τῆς ἐξαδέλφης μου. Ἄ! ἐπειδὴ ἠξιώθην νὰ σᾶς ἐνταμώσω, θέλετε ἰδῆν κατα πόσον εἶμαι εὐγνώμων πρὸς τοὺς προσφέροντας τὰς ἐκδουλεύσεις των εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἀγαπητὴν μου ἐξαδέλφην. Εὐχα-

ρεστήθητε λοιπὸν νὰ ἔλθητε ἀμέσως, ἵνα καταλύσῃτε εἰς τὴν οἰκίαν μου εἰς ἣν ἐλπίζω νὰ τύχητε μεγαλειτέρων περιποιήσεων, ἢ ἐδῶ. — Ἡθέλησα ν' ἀποφύγω τὴν πρόσκλησίν της, παρατηρῶν εἰς αὐτὴν ὅτι θὰ τὴν ἐνοχλήσω πολὺ· ἀλλ' αὕτη οὐδόλως ἐνέδωσεν εἰς τὰς ἐιστάσεις μου. Παρὰ τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου ἴστατο ἅμαξα περιμένουσα ἡμᾶς· ἡ δὲ κυρία ἐπεμελήθη νὰ τεθῇ ἐντὸς αὐτῆς ὁ μάρσιπός μου, διότι, ὡς ἔλεγεν αὕτη, εἰς τὸ Βαλλαδολεδὺν ὑπάρχουσιν ἱκανοὶ κλέπται· καὶ ἔλεγεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Τέλος ἀνέβην μετ' αὐτῆς καὶ τοῦ γέροντος ἀκολουθούτου ἐπὶ τῆς ἁμάξης, καὶ ἀφέθην ν' ἀπαχθῶ τοιουτοτρόπως τοῦ ξενοδοχείου πρὸς μεγίστην δυσαρέσκειαν τοῦ ξενοδόχου, ὅστις ἐνόει ἐκ τούτου τὴν μεγάλην του ζημίαν, ἐνῶ ἤλπιζε νὰ ὠφεληθῇ, ἐὰν ἔμενον μετὰ τῆς κυρίας τοῦ ἀκολουθούτου, καὶ τοῦ μικροῦ ἄραβος εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του.

Ἡ ἅμαξα ἡμῶν κυλισθεῖσα ἐπὶ τινα λεπτὰ ἐστάθη. Καταβάντες τότε ἐξ αὐτῆς, εἰσῆλθομεν ἐντὸς οἰκίας ἀρκετὰ μεγάλης, καὶ ἀνέβημεν εἰς τινα θάλαμον ἀρκετὰ καθαρὸν, καὶ ἐξ εἰκοσιν ἕως τριάκοντα λαμπάδων φωτιζόμενον. Εἰς τὸν πρόδρομον ἴσταντο πλεῖστοι τῶν θεραπόντων τοὺς ὁπαίους ἠρώτησεν ἡ κυρία, ἂν ὁ δὸν Ῥαφαήλ ἦλθεν· αὐτοὶ δὲ ἠρνήθησαν τοῦτο. Τότε ἀποτανοθεῖσα πρὸς ἐμέ. — Περιμένω, κύριε Ζιλβλάς, μοὶ εἶπε, τὸν ἀδελφόν μου ὅστις ἀφεύκτως ἐπιστρέφει ἀπόψε ἀπὸ τὴν ἐπαυλὴν μας δύο μόνον ὥρας ἀπέχουσιν ἐντεῦθεν. Πόσῃν χαρὰν θὰ αἰσθανθῇ, ὅταν εὕρῃ εἰς τὸν οἶκόν του ἄνθρωπον, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁλόκληρος ἡ οἰκογένειά μας εἶναι ὑποχρεωμένη! — Καθ' ἣν στιγμὴν ἔδιδε τοιοῦτον τέλος εἰς τὴν ὁμιλίαν της, ἠκούσαμεν θόρυβον, καὶ ταυτοχρόνως ἐμάθομεν ὅτι ἀφίχθη ὁ δὸν Ῥαφαήλ, ὅστις μετ' ὀλίγον εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμόν μας. Ἦτο δὲ νέος μὲ ὠραῖον ἀνάστημα, καὶ χαριέστατος. — Χαίρω, ἀδελφέ μου, διὰ τὴν ἐπιστροφὴν σας, τῷ εἶπεν ἡ κυρία, διότι θὰ μὲ βοηθήσετε νὰ περιποιηθῶμεν ἐπαξίως τὸν κύριον Ζιλβλάς τοῦ Σαντιλλάν, τὸν ὁποῖον οὐδόλως εἴμεθα ἄξιοι νὰ εὐχαριστήσωμεν διὰ τὴν πρὸς τὴν συγγενῇ μας δόνα Μεγσίαν καλοσύνην του. Ἴδου, προ-

σέθηκε παρουσιάζουσα τῷ ἀδελφῷ ἐπιστολήν τινα, ἀναγνώ-
σατε, καὶ θὰ ἰδῆτε τί μᾶς γράφει ἐκείνη. — Ὁ δὸν Ῥαφαήλ ἤ-
νοιξε τὸ γραμματίον, καὶ ἀνέγνωσε μεγαλοφώνως τὰ ἐξῆς.
« Ἀγαπητὴ μου Καμίλλη, ὁ κύριος Ζιλβλᾶς τοῦ Σαντιλλάν, ὁ
» διασώσας τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν μου, ἀνεχώρησε πρὸ ὀλίγου
» διὰ τὴν Μανδρίτην. Τοῦτον, ἐπειδὴ πρόκειται νὰ περάσῃ ἀπὸ
» Βαλλαδολέδ, σᾶς ἐξορκίζω ἐν ἐνόματι τῆς συγγενείας μας καὶ
» μάλιστα τῆς συνδεούσης ἡμᾶς φιλίας, νὰ περιποιηθῆτε, καὶ
» κρατήσητε ἐπὶ τινὰς ἡμέρας πλησίον σας. Κολακεύομαι πιστεύ-
» ούσα ὅτι θέλετε μοὶ παρέξει τὴν εὐχαρίστησιν αὐτὴν, καὶ
» ὅτι ὁ ἐλευθερωτὴς μου θέλει ὑποδοχῆ παρ' ὑμῶν, καὶ τοῦ
» ἐξαδέλφου μου δὸν Ῥαφαήλ, φιλοφρενέστατα. Ἐκ Βούργων.

« Ἡ προσφιλὴς ἐξαδέλφη σας.

ΔΟΝΑ ΜΕΝΣΙΑ. »

— Πῶς ! ἔκραξεν ὁ δὸν Ῥαφαήλ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς
ἐπιστολῆς, πρὸς τὸν ἱππότην τοῦτον ὀφείλεται ἡ τιμὴ καὶ ἡ
ζωὴ τῆς συγγενοῦς μου ; Ἄ ! Πόσον εἰμὶ εὐγνώμων πρὸς τὸν
Θεὸν διὰ τὴν εὐτυχὴ αὐτὴν συνάντησιν ! — Ταῦτα λέγων μ' ἐ-
πλησίασε, καὶ ἀφοῦ μὲ ἐνηγκαλίσθη οἰκείως. — Αἰσθάνομαι με-
γίστην χαρὰν, μοὶ εἶπεν, ἀξιωθεὶς νὰ δεχθῶ εἰς τὴν οἰκίαν μου
τὸν κύριον Ζιλβλᾶς τοῦ Σαντιλλάν ! Ἦτο περιττὴ πᾶσα ὑπὸ τῆς
μαρκεσίας τῆς ἐξαδέλφης μου σύστασις τοῦ νὰ σᾶς περιποιη-
θῶμεν· ὥφειλε μόνον νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ ἀπλῶς ὅτι θέλετε δια-
βῆ ἑντεῦθεν, καὶ τοῦτο ἤρκει· ἄλλως τε, ἐγὼ καὶ ἡ ἀδελφὴ
μου Καμίλλη, γνωρίζομεν κάλλιστα, πῶς πρέπει νὰ μεταχει-
ρισθῶμεν ἄνθρωπον, τὴν μεγαλειτέραν ἀποδόσαντα ἐκδούλευσιν
εἰς πρόσωπον τῆς οἰκογενείας μας περιπαθέστατα παρ' ἡμῶν
ἀγαπώμενον. — Εἰς τοὺς κολακευτικοὺς τούτους λόγους, τοὺς
ὁποίους διεδέχθησαν πολλοὶ ἄλλοι ὅμοιοι αὐτοῖς, ἀπεκρίθην
ἔσον ἔνεστι καλλίτερον. Μετὰ ταῦτα, ἰδὼν οὗτος ὅτι ἐφόρουν
ἔτι τὰ ὑποδήματά μου, διέταξε τοὺς ὑπηρέτας του καὶ τὰ ἀ-
φῆρεσαν ἀπὸ τοὺς πόδας μου.

Μετέβημεν ἔπειτα εἰς ἕτερον θάλαμον εἰς ὃν ὑπῆρχε προπαι-

ρασκευασμένη τράπεζα, περίξ τῆς ὁποίας ἔκαθήσαμεν καὶ οἱ τρεῖς, ὁ δὸν 'Ραφαήλ, δηλαδή, ἡ Καμίλλη καὶ ἐγώ. Ἐνῶ δὲ ἐδειπνοῦμεν, μοὶ εἶπον ἀπείρους φιλοφρονητικούς λόγους καὶ πᾶσα λέξις ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξερχομένη, ἐξεθειάζετο ὡς ῥῆσις ἀξιοθαύμαστος. Ἦτο, τῶντι περίεργον νὰ βλέπη τις, πόσον ἐπροθυμοποιοῦντο, τίς πρῶτος νὰ μοὶ προσφέρῃ ἐκ τῶν παρατεθειμένων ἐδεσμάτων. Ὁ δὸν 'Γαφαήλ προέπινε συνεχῶς ὑπὲρ τῆς δόνα Μενσίας, ἐγὼ δὲ ἠκολούθουν τὸ παράδειγμά του, καὶ ἡ Καμίλλη, ἥτις συνέκρουε μετ' ἐμοῦ τὸ ποτήριόν της, μοὶ ἐφαίνετο ἐνίοτε ὅτι ἐξηκόντιζε βλέμματα δηλοῦντα κατὶ. Παρετήρησα μάλιστα, ὅτι αὕτη ὑπέκλεπτε τὸν καιρὸν εἰς τοῦτο, ὡς ἂν ἐφοβῆτο μὴ ὁ ἀδελφός της τὸ ἐννοήσῃ. Τί πλειότερον ἠθελον ἵνα πεισθῶ, ὅτι ἡ κυρία μὲ ἠγάπα; ἤλπισα λοιπὸν, νὰ ὠφεληθῶ ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, ὅσον ὀλίγον καιρὸν καὶ ἂν ἔμελλον νὰ διατρίψω εἰς τὸ Βαλλαδολὲδ, καὶ ἡ ἐλπίς αὕτη ὑπῆρξεν ἡ μόνη αἰτία τοῦ νὰ ἐνδώσω εὐκόλως εἰς τὰς παρακλήσεις των τοῦ νὰ μείνω ἡμέρας τινὰς πλησίον των· διὸ μὲ εὐχαρίστησαν διότι ἐνέδωκα εἰς τὰς θελήσεις των· ἡ δὲ χαρὰ τὴν ὁποίαν ἡ Καμίλλη διὰ τοῦτο ἔδειξε, μοῦ ἐνίσχυσε τὴν ἰδέαν ἣν εἶχον συλλάβει, ὅτι αὕτη μὲ εὐρίσκει καθόλου τῆς ἀρεσκείας της.

Ὁ δὸν 'Ραφαήλ βλέπων ὅτι ἀπεφάσισα νὰ διατρίψω ἐπὶ τινὰς ἡμέρας παρ' αὐτῷ, μοὶ ἐπρότεινε νὰ ὑπάγω μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἑπαυλὶν του, ἣν μοὶ περιέγραψε μεγαλοπρεπῶς καὶ μοὶ ἐξέθεσεν ὅσας προϋτίθεται νὰ μοὶ παρέξῃ ἐκεῖ διασκεδάσεις. — Ὅτε μὲν, ἔλεγεν οὗτος, θὰ διασκεδάζωμεν θηρεύοντες, ὅτε δὲ ἀλιεύοντες· ἐὰν ὁ περίπατος σᾶς ἀρέσκη, ἔχομεν δάση, καὶ κήπους εἰς ἄκρον τερπνούς. Πλὴν τούτων, θὰ ἔχωμεν ἐκεῖ τοιαύτην ἐκλεκτὴν συναναστροφὴν, ὥστε ἐλπίζω νὰ μὴ σᾶς κυριεύσῃ ἡ πληξίς. — Ἐδέχθην τὴν πρότασιν· ἀπεφασίσθη δὲ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ὠραίαν ἐκείνην ἑπαυλιν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν. Ἠγέρθημεν τότε ἀπὸ τῆς τραπέζης, διαλογιζόμενοι ἐν τόσῳ λαμπρὸν σχέδιον· ὁ δὲ δὸν 'Ραφαήλ μοὶ ἐφάνη εἰς ἄκρον περιχαρής. — Κύριε Ζιλβλάς, εἶπε περιπτύσσων με, σᾶς ἀφίνω μετὰ

τῆς ἀδελφῆς μου, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐπιστρέφω πάλιν ἅμα δώσω τὰς ἀποχρώσας περὶ τοῦ σχεδίου μου διαταγὰς· πρὸς δὲ νὰ εἰδοποιήσω ὅλα τὰ πρόσωπα μετὰ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ ἀναχωρήσωμεν αὐριον.— Ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου· ἐγὼ δὲ ἐξηκολούθησα συνομιλῶν μετὰ τῆς κυρίας, ἥτις καὶ διὰ λόγων ἐβεβαίον ὡς ἀληθῆ τὰ τρυφερά βλέμματα ἅτινα πρὸ ὀλίγου μοὶ ἔρριψε. Λαβοῦσα ἔπειτα τὴν χεῖρά μου, καὶ παραταρήσασα τὸ δακτυλίδιον μου.— Λαμπρὸν ἔχετε, μοὶ εἶπεν, ἀδάμαντα, ἀλλ' εἶναι πολὺ μικρὸς. Εἴσθε εἰδήμων τῶν τιμαλφῶν λίθων ; — Ὅχι, κυρία τῇ ἀπεκρίθην. — Λυποῦμαι, ἐπανελάβεν αὐτὴ, διότι τότε ἠθέλατε μοὶ εἰπεῖν ἐν γνώσει, πόσου τιμᾶται τοῦτο. — Ταῦτα λέγουσα, μοὶ ἔδειξεν ὀγκώδη λυχνίτην, ὃν ἐφόρει εἰς τὸν δάκτυλόν της, ἐν ᾧ δὲ τὸν παρετήρουν, μοὶ εἶπεν πάλιν.— Θεὸς μου τις, κύριε, ὢν ἄλλοτε κυβερνήτης τῶν ἐπὶ τῶν Φιλιππίνων νήσων ἰσπανικῶν ἀποικιῶν, μοὶ ἐδώρησε τὸν λίθον τοῦτον τὸν ὁποῖον οἱ ἀδαμαντουργοὶ τοῦ Βαλλαδολὲδ ἐξετίμησαν ἀντὶ τριακοσίων πιστολῶν.— Τὸ πιστεύω, τῇ εἶπον, διότι τὸν εὗρίσκω καθ' ὑπερβολὴν ὠραῖον.— Ἀφοῦ σὰς ἤρесе, ἐπανελάβεν αὐτὴ, συγκατανεύω νὰ τὸν ἀνταλλάξω μὲ τὸν ἀδάμαντά σας.— Εἶπε, καὶ ἔλαβεν ἀμέσως τὸ δακτυλίδιον μου, τὸ δὲ ἑαυτῆς ἐπέρασεν εἰς τὸν μικρὸν μου δάκτυλον. Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ταύτην ἣν ὑπέλαβον ὡς καινοφανῆ ἐρωτικὸν τρόπον φιλοδωρήματος, ἡ Καμίλλη μου ἔθλιψε τὴν χεῖρα, καὶ μὲ ἐθεώρησε μὲ περιπάθειαν· ἔπειτα διακόψασα αἴφνης τὴν συνομιλίαν, μὲ ἐκαλονύκτισε, καὶ ἔφυγεν ὅπως τεταραγμένη, ὡς ἂν ἡσχύνθη ἐκτεθεῖσα εἰς βαθμὸν, ὥστε νὰ ἀνακαλύψω ἐντελῶς τὰ αἰσθήματα της.

Καί τοι ἐργολάβος πρωτόπειρος, ἐνόησα ὁμῶς, τί χαριστικὸν εἶχε δι' ἐμὲ ἡ κατεσπευσμένη ἀναχώρησίς της· διὸ ἤλπιζα ὅτι εἰς τὴν ἐξοχὴν θὰ διασκεδάσω θαυμάσια. Τοιαῦτα εὐφρόσυνα διαλογιζόμενος, καὶ τὴν ἀνθηρὰν κατάστασιν τῶν πραγμάτων μου κατὰ νοῦν ἔχων, ἐκλείσθην εἰς τὸν κοιτῶνά μου, ἀφοῦ προηγουμένως εἶπον πρὸς τὸν ὑπηρέτην μου νὰ μὲ ἐξυπνίσῃ λίαν

πρωῖ. Ἀλλ' ἀντὶ ὕπνου παρεδόθην εἰς τὰς γλυκυτάτας σκέψεις τὰς ὁποίας ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης κείμενος μάρσιπος καὶ ὁ λυχνίτης λίθος μου μοὶ ἐνέπνευσαν. — Χάρις τῷ Θεῷ, ἔλεγον, ἂν ἄλλοτε ὑπῆρξα δυστυχῆς, σήμερον δὲν εἶμαι πλέον· ἐκεῖ χίλια δουκάτα, ἐδῶ δακτυλίδιον ἀξίας τριακοσίων πιστολῶν· ἰδοὺ λοιπὸν ἀπέκτησα κεφάλαιον, δι' οὗ δύναμαι νὰ ζήσω ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Τοῦ Μαζουέλου οἱ λόγοι δὲν ἦσαν, βλέπω, κολακεῖαι· διότι ἀφοῦ μὲ τόσην εὐκολίαν κατέκτησα τὴν καρδίαν τῆς Καμίλλης, βεβαίως εἰς τὴν Μανδρίτην θὰ τρελλαθοῦν αἱ γυναῖκες δι' ἐμέ. — Αἱ χάριτες τῆς μεγαλοπρεποῦς αὐτῆς γυναικὸς παρίσταντο εἰς τὴν φαντασίαν μου μὲ ὅλα τῶν τὰ θέλγητρα, καὶ προησθανόμην τὴν ἡδονὴν τῶν τέρψεων ἃς ὁ δὸν Ῥαφαήλ ἐν τῇ ἐπαύλει του μοὶ προπαρεσκεύαζεν. Ἐν τούτοις, τοιαύτας ἀπολαύσεις ὀνειροπολῶν ἐνύσταξα, καὶ ἐκδυθεὶς ἀπεκοιμήθην.

Ὅταν τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἐξύπνησα, καὶ εἶδον ὅτι ἡ ἡμέρα ἦτο πολὺ προκεχωρημένη, ἠπόρησα, διατί ὁ ὑπηρέτης μου τὸν ὁποῖον παρήγγειλα νὰ μὲ ἐξυπνήσῃ ἐνωρίς, δὲν ἐφάνη εἰσέτι, — Ὁ Ἀμβρόσιος, εἶπον πρὸς ἑμαυτὸν, ὁ πιστός μου Ἀμβρόσιος, πρέπει νὰ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἄλλως σήμερον εἶναι πολὺ ὀκνηρός. — Ἀλλ' ἀμέσως μετεβλήθη ἡ περὶ αὐτοῦ ἰδέα μου· διότι ἐγερθεὶς καὶ μὴ ἰδὼν πλέον τὸν μάρσιπόν μου, ὑπωπτεύθην ὅτι τὴν νύκτα τὸν ἔκλεψε. Διὰ νὰ βεβαιωθῶ ὅμως σαφέστερον περὶ τῶν ὑπονοιῶν μου, ἤνοιξα τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνός μου, καὶ ἔκραξα, προσκαλῶν ἐπανειλημμένως τὸν ὑποκριτὴν ὑπηρέτην μου· ἀλλ' ἀντὶ τούτου παρουσιάσθη ἐνώπιόν μου γέρων τις εἰπὼν μοι. — Τί προστάζετε κύριε; προτοῦ ἐξημερώσῃ ὅλοι οἱ ἄνθρωποί σας ἀνεχώρησάν ἐκ τῆς οἰκίας μου. — Πῶς! ἐκ τῆς οἰκίας σας, δὲν εἶμαι λοιπὸν εἰς τοῦ δὸν Ῥαφαήλ; — Ἀγνοῶ τίς εἶναι ὁ κύριος περὶ τοῦ ὁποίου μοὶ ὁμιλεῖτε, ἀπεκρίθη ὁ γέρων· ἠξέύρω μόνον ὅτι εὕρισκεσθε ἐντὸς ξενοδοχείου, ἐγὼ δὲ εἶμαι ὁ ξενοδόχος. Γνωρίζω πρὸς τούτοις, ὅτι χθὲς τὴν ἑσπέραν μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἀφίξεώς σας, ἐλθοῦντα ἡ κυρία μετὰ τῆς ὁποίας ἐδειπνήσατε, ἔλαθεν ὑπὸ

ἐνοίκιον τὰ δωράτια αὐτὰ τοῦ ξενοδοχείου, πρὸς ὑποδοχὴν, ὡς ἔλεγε, μεγάλου ἄρχοντος ἀγνώριστα περιηγουμένου. Ἐννοεῖται ὅτι μὲ προεπλήρωσε.

Τότε ἐγνώρισα ἀκριβῶς τὰ πάντα· τότε ἐνόησα τί ὑποκείμενα ἦσαν ἢτε Καμίλλη καὶ ὁ δὸν Ῥαφαήλ, καὶ ἐπείσθην ὅτι ὁ ὑπηρέτης μου ἔχων ἀκριβῆ τῶν ὑποθέσεών μου γνῶσιν, μ' ἐπώλησεν εἰς τοὺς ἀπαταιῶνας αὐτούς. Ἀλλὰ πολὺ ἀπέχων τοῦ ν' ἀποδώσω εἰς ἑμαυτὸν τὸ σφάλμα διὰ τὸ θλιβερὸν τοῦτο συμβεβηκὸς, καὶ νὰ σκεφθῶ ὅτι οὐδέποτε θὰ συνέβαινε τοῦτο, ἂν ἀνοήτως φερόμενος δὲν ἐξεμυστηρευόμην ἄνευ ἀνάγκης πρὸς τὸν Μαζουέλον τὰ κατ' ἐμὲ, ἐμέμφθην ἐξ ἐναντίας τὴν ἄλλως ἀθώαν τύχην μου, καὶ κατηράσθην ἀπειράκις τὴν μοῖράν μου. Ὁ διευθυντὴς τοῦ ξενοδοχείου, πρὸς ὃν διηγήθην τὸ συμβάν ὅπερ ἐγνώριζεν ἴσως κάλλιον ἐμοῦ, ἔδειξεν ὅτι μὲ λυπεῖται, καὶ ὅτι θλίβεται κατὰκαρδὰ διότι ἡ σκηνὴ αὕτη συνέβη εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του. Πιστεύω ὅμως ὅτι, μ' ὅλας τὰς διαβεβαιώσεις του, μετεῖχεν οὐχ ἥττον καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ ὁ εἰς Βούργους ξενοδόχος, τοῦ τεχνάσματος οὗτινος τὴν ἐπινόησιν πρὸς αὐτὸν πάντοτε ἀπέδωκα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Μετὰ τὸ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον δυσάρεστον συμβάντου, τί ἀπεφάσισεν ὁ Ζιλβλάς νὰ πράξῃ.

Ἀφοῦ μάτην ἐκλαυσα τὴν δυστυχίαν μου, ἐσκέφθην τέλος ὅτι, ἀντὶ νὰ κατατήκωμαι θλιβόμενος, ὥφειλον μᾶλλον ν' ἀντιταχθῶ κατὰ τῆς σκληρᾶς μου τύχης. Ὅθεν ὠπλίσθην διὰ τῆς ὑπομονῆς, καὶ πρὸς παρηγορίαν μου ἔλεγον ἐν ᾧ ἐνεδυόμην. — Λογίζομαι ἔτι λίαν εὐτυχὴς, ἀφοῦ οἱ ἀπαταιῶνες οὗτοι δὲν ἀφῆρσαν τὰ ἐνδύματά μου, καὶ τινὰ δουκᾶτα ἅτινα εἰς τὰ θυλάκιά μου εἶχον, εὐγνωμονῶ δὲ πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν διάκρισιν τῶν αὐτῶν. Ἰδίως ἐφάνησαν ἀρκούντως γενναίως

ψυχοὶ ἀφήσαντες καὶ τὰ ὑποδήματά μου, τὰ ὅποια εὐθὺς ἐπώλησα πρὸς τὸν ξενοδόχον ἑλαττον τῶν 2[3 τῆς ἀγορᾶς των. Τέλος ἐξῆλθον τοῦ ξενοδοχείου εὐχαριστῶν τὸν Θεόν, διότι οὐδεμίαν εἶχον ἀνάγκην ἀχθοφόρου πρὸς μεταφορὰν τοῦ μάρσιπου μου. Πρῶτόν μου ἔργον ὑπῆρξε νὰ μεταβῶ εἰς τὸν σταῦλον τοῦ ξενοδοχείου εἰς ὃ τὴν προτεραίαν κατέλυσα, ἵνα βεβαιωθῶ ἂν αἱ ἡμίονοί μου ὑπάρχουσιν ἐκεῖ εἰσέτι, καὶ τοι πεπεισμένος ὅτι ὁ Ἀμβρόσιος βεβαίως ἀπήγαγε καὶ αὐτάς· εἶθε ἐφρόνουν πάντοτε οὕτως ὀρθῶς περὶ αὐτοῦ! Ἐμαθον λοιπὸν ὅτι ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐσπέρας ἔσχε τὴν καλοσύνην νὰ τὰς λάβῃ ἐκεῖθεν. Ἀπελπισθεὶς πλέον ὅτι οὐδ' αὐτάς, οὐδὲ τὸν προσφιλῆ μου μάρσιπον θὰ ἴδω τοῦ λοιποῦ, περιφερόμενην εἰς τὰς ὁδοὺς περίλυπος, καὶ διαλογιζόμενος τὸ πρακτέον. Κατὰ πρῶτον ἠθέλησα νὰ ἐπανέλθω εἰς Βούργους, καὶ νὰ προστρέξω αὐθις εἰς τὴν μεγαλοδωρίαν τῆς δόνα Μενσίας· ἀλλὰ σκεφθεὶς ὅτι, τοῦτο πράττων, καταχρῶμαι τῆς καλοσύνης τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς γυναικὸς, καὶ ἴσως μὲ ἐκλάβῃ ὥς τι κτῆνος, παρήτησα τὴν ιδέαν αὐτήν. Ὁρκίσθην ἐντούτοις, νὰ φυλάττωμαι τοῦ λοιποῦ ἐκ τῶν παγίδων τῶν γυναικῶν, καὶ νὰ μὴ δίδω πίστην οὐδ' εἰς αὐτήν ἔτι τὴν σῶφρονα Σουσάνναν. Ρίπτων ἐνίοτε τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ δακτυλιδίου, καὶ συλλογιζόμενος ὅτι εἶναι δῶρον τῆς Καμίλλης, ἐστέναζον ἐκ θλίψεως. — Ἀλλοίμονον! ἔλεγον πρὸς ἑμαυτὸν, εἰδήμων τῶν λυχνιτῶν λίθων δὲν εἶμαι, γνωρίζω ὅμως τὰ ἀνταλλάσσοντα αὐτοὺς ὑποκείμενα· διὰ τοῦτο φρονῶ μὴ ἀναγκαίαν τὴν μετάβασίν μου εἰς τινὰ ἀδαμαντουργὸν, ἵνα μὴ μάθῃ καὶ αὐτὸς ὅτι εἶμαι ἀνόητος.

Καὶ ὅμως κατελήφθην ὑπὸ ἀκράτου ἐπιθυμίας ἵνα βεβαιωθῶ περὶ τῆς ἀξίας τοῦ δακτυλιδίου. Ὅθεν τὸ ἐδειξα εἰς τινὰ γλύπτην τιμαλφῶν λίθων ἐκτιμήσαντα αὐτὸ ἀντὶ τριῶν δουκάτων. Ἡ ἐκτίμησις αὕτῃ καὶ ἂν δέν μοι ἐφάνη παράδοξος, δέν μ' ἐμπόδισεν ὅμως νὰ πέμψω εἰς κόρακας τὴν ἀνεψιάν τοῦ διοικητοῦ τῶν Φιλιππίνων νήσων, μᾶλλον δ' εἰπεῖν ἀνενέωσα τὸ δῶρόν του. Ἐξερχομένου μου τοῦ λιθογλύπτου, διέβη πλη-

σιέστατα ἑμοῦ νέος τις, ὅστις ἐστάθη νὰ μὲ ἴδῃ. Ἄλλ' ἐγὼ, ἂν καὶ τὸν ἐγνώρισα πολὺ καλὰ, ἐλησμόνησα ὅμως τίς εἶναι. — Πῶς! Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπεν αὐτὸς, ἢ προσποιῆσαι ὅτι δὲν μὲ γνωρίζεις, ἢ διετῆς ἀποχωρισμὸς ἡλλοίωσε τόσον τὸν υἱὸν τοῦ κουρέως Νουνέζ, ὥστε νὰ μὴ ἐνθυμῆσαι πλέον τὸν συμπολίτην καὶ ποτέ συμμαθητὴν σου Φαβρίκιον, μεθ' οὗ τοσάκις ἦλθες εἰς ἔριδας εἰς τοῦ διδασκάλου Γοδινέζ περὶ τοῦ βαθμοῦ καὶ τῶν καθόλου τῆς μεταφυσικῆς.

Πρὶν ἔτι τελειώσῃ τὴν ὁμιλίαν του, ἐνεθυμήθην αὐτοῦ, καὶ παρευθὺς ἠσπάσθημεν ἀμφοτέρω ἐγκαρδίως. — Ἐ! φίλε μου, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Φαβρίκιος, πόσον χαίρω βλέπων σε πάλιν! οὐδὲ δύναμαι νὰ ἐκφράσω τὴν ἡδονὴν ἣν αἰσθάνομαι διὰ τοῦτο. . . Ἀλλὰ, μὲ ἠρώτησε θαυμάζων, εἰς τίνα κατάστασιν σὲ βλέπω; Μὰ τὴν ἀλήθειαν εἶσαι ἐνδεδυμένος ὡς ἡγεμονόπαις! Ἴδὲ τί ὠραῖον ξίφος, μεταξωταὶ περικνημίδες, κολόβιον, καὶ βελούδιος ἐπενδύτης χρυσοκέντητος! Διάβολε! ὅλα αὐτὰ ἀποδεικνύουν λαμπροτάτην τύχην, καὶ ἡμπορῶ νὰ στοιχηματίσω ὅτι ἀσώτου τινὸς γραίας γίνεσαι μέτοχος τῶν μεγαλοδωριῶν. — Ἀπατᾶσαι, φίλε μου, τῷ εἶπον, αἱ ὑποθέσεις μου δὲν εὐρίσκονται εἰς τοιαύτην ἀνθηρὰν κατάστασιν ὁποῖαν τὴν φαντάζεσαι. — Εἰς ἄλλους, ἀντεῖπεν ὁ Φαβρίκιος, εἰς ἄλλους γίνου ἐχέμυθος. Εἶπέ μοι παρακαλῶ, κύριε Ζιλβλᾶς, τίς σοὶ ἐδώρησε τὸ ὠραῖον τοῦτο εἰς τὸν δάκτυλόν σου δακτυλίδιον; — Γυνὴ τις πανοῦργος, ἀγαπητέ μοι Φαβρίκιε, τῷ ἀπήντησα· μάθε, φίλε, ὅτι ἀντὶ νὰ φορέσω τὸν σκουῖφον εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν γυναικῶν τοῦ Βαλλαδολὲδ, τὸν ἐφόρεσαν αὐταὶ εἰς τὴν ἰδικήν μου. —

Μετὰ τοιαύτης ψυχικῆς ὀδύνης προέφερον τὰς τελευταίας αὐτὰς λέξεις, ὥστε ὁ Φαβρίκιος ἐνόησεν εὐθὺς ὅτι ἔγεινα θῦμα ἀστείου τινος παιγνιδίου· διὸ μὲ ἐβίασε νὰ τῷ εἶπω τὰ κατὰ τοῦ ὠραίου φύλου παράπονά μου. Ἀπεφάσισα ἐντεῦθεν νὰ θεραπεύσω τὴν περιέργειάν του· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ διήγησις τῶν συμβάντων μου ἦτο λίαν ἐκτεταμένη, καὶ ἐπειδὴ ἠθέλο-

μεν νὰ μὴ ἀποχωρισθῶμεν ταχέως, εἰσῆλθομεν εἰς τι καπη-
 λεῖον, ἵνα συνδιαλεχθῶμεν ἐκεῖ ἀνετώτερον. Ἐν ᾧ δὲ προεγευ-
 ματίζομεν, τῷ διηγήθην πᾶν ὅ,τι μοὶ συνέβη ἀφ' ἧς ἀνεχώρησα
 ἐκ τοῦ Ὀβιέδου, καὶ τὰ συμβάντα μου τῷ ἐφάνησαν λίαν πα-
 ράδοξα. Δείξας μοι ὅτι συμμερίζεται τὴν λύπην μου διὰ τὴν
 οἰκτρὰν θέσιν εἰς ἣν διατελῶ, μοὶ εἶπε. — Πρέπει νὰ λησμο-
 νῇ τις, φίλε μου, ἅπαντα τὰ δεινὰ τοῦ παρόντος βίου· ἰ-
 δοὺ κατὰ τί διαφέρει τῶν ἀδυνάτων καρδιῶν ἡ σταθερὰ καὶ
 γενναία ψυχὴ. Ὁ φρόνιμος, καὶ ἂν περιπέσῃ εἰς δυστυχήματα,
 ἀναμένει μεθ' ὑπομονῆς καιροὺς εὐτυχεστέρους. Ποτὲ, ὡς λέ-
 γει ὁ Κικέρων, δὲν πρέπει νὰ καταβάλληται τις οὕτως, ὥστε
 νὰ μὴ ἐνθυμῇται πλέον ὅτι εἶναι ἄνθρωπος. Τοιοῦτος ἐστὶν ὁ
 χαρακτήρ μου· αἱ συμφοραὶ οὐδόλως μὲ καταθλίβουσι, τῶν δὲ
 δυστυχιῶν μου ἀεὶ ποτε ἀνώτερος γίνομαι. Ἠγάπων, φέρ' εἰ-
 πεῖν, κόρην ἐκ τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν τοῦ Ὀβιέδου, καὶ
 ἀντηγαπώμην ὑπ' αὐτῆς· τὴν ἐζήτησα ἀπὸ τοῦ πατρός της
 εἰς γάμον, καὶ αὐτὸς μοὶ τὴν ἤρνήθη. Πᾶς τις, πλὴν ἐμοῦ,
 ἀπέθνησκε τότε ἀπὸ λύπης· ἐγὼ ὁμῶς (θαύμασον τὴν ἰσχὺν
 τοῦ πνεύματός μου) ἀπήγαγον αὐτήν. Ἐνέα ἦτο ζωηρὰ, ἄ-
 φροντις, φιλάρεσκος, καὶ τὸ φιλήδονον αὐτῆς τὴν ὥθει πάντο-
 τε εἰς παρεκτροπὰς ἐναντίον τοῦ καθήκοντός της. Ἐπὶ ἑξ μῆνας
 περιεπλανήθημεν εἰς τὸ βασίλειον τῆς Γαλλικίας· μετὰ ταῦτα
 ὁμῶς, ἐπειδὴ ἠρέσκετο περιηγουμένη, ἐπεθύμησε νὰ μεταβῇ
 εἰς τὴν Πορτογαλίαν, ἀλλὰ μετ' ἄλλου συνοδοιπόρου· ἰδοὺ
 καὶ ἄλλο ἀντικείμενον ἀπελπισίας! Καὶ ὁμῶς, τὸ νέον τοῦτο
 δυστύχημα ὑπέμεινα αὐθις μετὰ μεγάλης γενναιοψυχίας, φα-
 νεῖς φρονιμώτερος καὶ αὐτοῦ τοῦ Μενελάου· διότι ἀπέχων
 τοῦ νὰ ὀπλισθῶ κατὰ τοῦ ἄρπαγος τῆς Ἑλένης μου Πάριδος,
 ἐκ τοῦ ἐναντίου ηὐχαρίστησα αὐτὸν μεγάλως ἀπαλλάξας με
 αὐτῆς. Ἐπειτα, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης μετὰ τῆς δικαιοσύνης
 ἔριδος μὴ θέλων νὰ ἐπανέλθω εἰς τὰς Ἀστουρίας μετέβην εἰς
 τὸ βασίλειον τοῦ Λεὼν δαπανῶν εἰς τὰς πόλεις ἐξ ὧν διαίβαι-
 νον τὰ λείψανα τοῦ ἀργυρίου, ὅπερ ἐγὼ καὶ ἡ ἄπιστός μου ἐ-

κλέψαμεν ἀναχωροῦντες ἐκ τοῦ Ὀβιέδου. Ὅταν δὲ εἰσῆλθον εἰς τὴν Παλανσίαν ἐν μόνον δουκάτον ὑπῆρχεν εἰς τὰ θυλάκιά μου δι' οὗ ἐβιάσθην ν' ἀγοράσω ζεῦγος ὑποδημάτων. Τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρημάτων δέν μοι ἐπῆρκεσεν ἐπὶ πολὺν χρόνον· ὅθεν ἡ θέσις μου κατέστη οὕτω δυσχερής, ὥστε ἀπὸ τοῦδε ἀπεῖχον σχεδὸν τροφῆς. Ἐπρεπεν ἄρα νὰ ἐπιληφθῶ τὸ ταχύτερον ἔργου τινός· διὸ ἀπεφάσισα νὰ γείνω ὑπηρέτης. Πρῶτον εἰσῆλθον ὡς τοιοῦτος παρὰ τινι πλουσίῳ ἐμπόρῳ ἐριούχων, οὗτινος ὁ μονογενὴς υἱὸς ἦτον ἄσωτος. Παρὰ τῷ ἐμπόρῳ αὐτῷ εὔρον μὲν ἄσυλον κατὰ τῆς πείνης, περιέπεσα ὅμως εἰς ἄλλους, μάλιστα δὲ εἰς μεγάλους περισπασμούς. Ὁ πατήρ μὲ διέταττε νὰ κατασκοπεύω τὸν υἱόν του, οὗτος δὲ μὲ παρεκάλει νὰ τὸν βοηθῶ τοῦ ν' ἀπατᾷ τὸν πατέρα του· ἔπρεπεν ἄρα νὰ ἐκλέξω ἐν ἐκ τῶν δύο. Σκεφθεὶς ὀλίγον προστίμησα τὴν παράκλησιν τῆς διαταγῆς, καὶ ἡ προτίμησις αὕτη ἐγένετο παρὰ τὸν ἀποπομπῆς μου. Ἐπειτα συνεστήθην πρὸς τινα γέροντα ἐπαγγελλόμενον τὸν ζωγράφον. Οὗτος ἠθέλησε, φιλίας χάριν, νὰ μοὶ παραδώσῃ τὰ προκαταρκτικὰ μαθήματα τῆς ἐπιστήμης του· ἀλλὰ γυμνάζων με εἰς αὐτὰ, μὲ ἄφηνε ν' ἀποθνήσκω τῆς πείνης. Τοῦτο ἤρκει ν' ἀηδιάσω τὴν ζωγραφικὴν καὶ τὴν ἐν Παλανσίᾳ διαμονήν· ὅθεν ἐλθὼν εἰς τὸ Βαλλαδολέδ εἰσῆλθον πρὸς μεγίστην μου εὐτυχίαν ὡς ὑπηρέτης παρὰ τινι οἰκονόμῳ τοῦ Νοσοκομείου, παρ' ᾧ διατελῶ ἔτι καὶ εἰμὶ κατὰ πάντα εὐχαριστημένος· διότι ὁ κύριός μου, Ἐμμανουὴλ Ὁρδονέζ ὀνομαζόμενος, εἶναι εἰς ἄκρον θεοσεβῆς, καὶ ἐνάρετος· ἀείποτε δὲ μὲ ὀφθαλμοῦς εἰς γῆν νενεοκότας βαδίζει κοατῶν εἰς τὴν χεῖρα μακρότατον κομβολόγιον. Λέγεται ὅτι, ἐξ αὐτῆς τῆς νεανικῆς τοῦ ἡλικίας διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τῶν πτωχῶν, καὶ ἔκτοτε προσηλώθη εἰς τοῦτο μετὰ τοσοῦτου ζήλου, ὥστε οἱ κόποι του δέν ἔμεινον ἀβράβευτοι. Τί ἀφθονία! Διευθύνων τὰς ὑποθέσεις τῶν πτωχῶν αὐτὸς ἐπλούτησεν.

Ὅταν ὁ Φαβρίκιος ἔπαυσε διηγούμενος.—Χαίρω, τῷ εἶπον, βλέπων σε ἀρκούμενον εἰς τὴν τύχην σου· ἀλλὰ (ἔστω μεταξὺ

ἡμῶν ὁ λόγος) ἡδύνασο, μοὶ φαίνεται, νὰ παραστήσης εἰς τὸν κόσμον καλλίτερον παρὰ τὸ τοῦ ὑπηρετοῦ πρόσωπον· διότι νέος με τοιαύτην, ὡς σὺ, ἀτομικὴν ἀξίαν δὲν πρέπει νὰ ἐνασχολῇται εἰς ἔργον τοσοῦτο ποταπόν. — Δὲν σκέπτεσαι καλῶς Ζιλβλᾶς, μοὶ ἀπεκρίθη· ἤξευρε, φίλε μου, ὅτι εἰς ἄνθρωπον τοῦ χαρακτῆρός μου καλλιτέρα τῆς παρούσης κατάστασις δὲν δίδεται. Εἶν' ἀληθὲς ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑπηρετοῦ εἶναι ἐπίπονον, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν εὐήθη· ἐν ᾧ διὰ τὸν πνευματώδη νέον καθίσταται ἀρκετὰ ἡδονικόν. Ὅταν τις ὑπερέχη τῶν ἄλλων κατὰ τὴν εὐφυΐαν, γινόμενος οὗτος ὑπηρετῆς, οὐδέποτε ἐκτελεῖ ἀτέχνως, ὡς ἀνόητος, τὴν ὑπηρεσίαν του, ἀλλ' εἰσέρχεται εἰς οἰκίαν τινὰ μᾶλλον ἵνα προστάζῃ ἢ νὰ ὑπηρετῇ. Ἀφοῦ προηγουμένως σπουδάσῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ κυρίου του, συμμορφοῦται ἔπειτα μετὰ τὰ ἐλαττώματά του, καὶ οὕτω κερδίζει τὴν ἐμπιστοσύνην του, καὶ τὸν σύρει ἐπομένως ἀπὸ τὴν μύτην. Οὕτω φέρομαι καὶ ἐγὼ πρὸς τὸν οἰκονόμον μου. Ἐγνώρισα πρῶτον ὅτι εἶναι ὑποκριτής· ἐνόησα ὅτι ἀγαπᾷ νὰ τὸν ὑπολαμβάνωσιν ὡς ἅγιον· προσεποιήθη ὅτι ἀπατῶμαι ὑπ' αὐτοῦ, τοῦθ' ὅπερ οὐδόλως με βλάπτει, μάλιστα δὲ ἔπραξά τι περισσότερον, ἐμιμήθη ἡν δηλαδὴ τοὺς τρόπους του, καὶ ὑποκρινόμενος εἰς αὐτὸν, ὅπως αὐτὸς ὑπεκρίνετο εἰς τοὺς ἄλλους ἐξηπάτησα τὸν ἀπαταιῶνα, καὶ οὕτω βαθμηδὸν ἔγεινα ἄλλος αὐτός. Διὰ τοῦτο ἐλπίζω διὰ τῆς προστασίας του ν' ἀναμιχθῶ ποτε εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν πτωχῶν, καὶ καθὼς αὐτός, οὕτω καὶ ἐγὼ πλουτήσω ἴσως· διότι ἐξίσου με αὐτὸν αἰσθάνομαι ὑπερβολικὸν πόθον διὰ τὴν περιουσίαν των. —

Ὡραίας ἐλπίδας ὑποτρέφεις, ἀγαπητέ μοι Φαβρίκιε, τῷ ἀπεκρίθην, καὶ, μὰ τὴν ἀλήθειαν· σὲ μακαρίζω ἀπὸ τοῦδε. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ὅμως, ἐπανέρχομαι εἰς τὸ πρῶτον μου σχέδιον, ἀλάσσω δηλαδὴ τὴν χρυσοποίκιλτον στολὴν μου εἰς μακρὰν καλογηρικὴν ἐσθῆτα, ὑπάγω εἰς Σαλαμάγκαν, καὶ ἐκεῖ τασσόμενος ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ πανεπιστημίου, ἐπαγγέλλομαι τὸν παιδαγωγόν. — Ἀξιόλογον σχέδιον! ἐφώνησεν ὁ Φαβρίκιος, θαυ-

μασία ἐπίνοια ! τί τρέλλα, νὰ γείνης διδάσκαλος εἰς τοιαύτην ἡλικίαν ! Ἀγνοεῖς, δυστυχῇ, ὅτι ἀναδεχόμενος τοιοῦτον ἐπάγγελμα ὑποβάλλεσαι εἰς ὑποχρεώσεις ; Ἀφ' ἧς τοποθετηθῇς που, ὅλοι ἐν τῷ οἴκῳ θέλουν σὲ κατασκοπεύει, αἱ ἐλάχισται πράξεις σου ἀκριβῶς θὰ ἐξετάζωνται, σὺ δὲ θέλεις ἀναγκασθῇ νὰ ᾔσῃ ἀκαταπαύστως συνεσταλμένος, νὰ λαμβάνῃς ὑποκριτικὸν ὕφος, καὶ νὰ φαίνησαι ὅτι ἔχεις ἐπάνω σου ὅλας τὰς ἀρετὰς τοῦ κόσμου. Οὐδεμία σχεδὸν στιγμὴ θέλει σοὶ μένει πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἡδονῶν σου. Ὑπόχρεως νὰ ἐπιτηρῇς ἀδιαλείπτως τὸν μαθητὴν σου θέλεις διατελεῖ διδάσκων αὐτὸν τὴν λατινικὴν, καὶ ἐπιπλήττων ὅσάκις λέγει ἢ πράττει τι ἀντιβαῖνον τὴν εὐσχημοσύνην, τοῦθ' ὅπερ θέλει σοὶ δίδει ὅχι μικρὰν ἐνόχλησιν. Μετὰ τόσους κόπους καὶ στενοχωρίας, τίς ἔσεται ὁ καρπὸς τῶν ἀγώνων σου ; Ἄν ὁ εὐγενὴς μαθητὴς σου ᾔῃ διεφθαρμένος, θὰ εἴπωσιν ὅτι ἔγεινε τοιοῦτος, διότι τῷ ἔδωκας κακὴν ἀνατροφὴν· οἱ δὲ γονεῖς του θέλουσι σὲ ἀποβάλλει ἄνευ ἀνταμοιβῆς, καὶ ἴσως οὐδὲ τὰ δίδακτρα σοὶ πληρώσωσι. Μὴ μοι ἀναφέρῃς λοιπὸν περὶ τοῦ διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος, διότι τοῦτο εἶναι ἔργον καθ' ὑπερβολὴν ὀχληρόν· ἀλλὰ λέγε μοι περὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ τοῦ ἀπλουστάτου τῶν ἐπαγγελημάτων καὶ μὴ ὑποχρεοῦντος τινὰ εἰς οὐδέν. Ἄν ὁ κύριος ᾔῃ ἀνθρώπος ἐλαττωματικὸς, ὁ πνευματώδης θεράπων παραβλέπει τὰ ἐλαττώματά του καὶ μάλιστα πολλάκις στρέφει αὐτὰ πρὸς ἰδιὸν τοῦ ὄφελος. Ὁ ὑπηρέτης καλῆς οἰκίας ζῇ ἄφροντις· τρώγει, πίνει, καὶ ἀφοῦ κορεσθῇ, κοιμᾶται ἡσυχος ὡς ἀρχοντόπουλον, οὔτε περὶ τοῦ κρέατος οὔτε περὶ τοῦ ἄρτου μεριμνῶν.

Ἄν ἀπαριθμήσω φίλε μου, ἐν πρὸς ἐν ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τῶν ὑπηρετῶν, ποτὲ δὲν θὰ τελειώσω. Πείσθητι λοιπὸν εἰς τοὺς λόγους μου, Ζιλβλᾶς, καὶ ἄφες διὰ παντὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ γείνης παιδαγωγὸς μιμούμενος ἐμὲ κατὰ τοῦτο. — Ἔστω, Φαβρίκιε, τῷ ἀπεκρίθην· ἀλλ' ὅμως κυρίου ὡς τὸν οἰκονόμον σου δὲν εὕρισκει τις εὐκόλως· ἂν ἀποφασίσω νὰ γείνω ὑπηρέτης εὐχομαι νὰ εὕρω καλὴν θέσιν. — Ω ! ἔχεις δίκαιον,

μοὶ εἶπε πάλιν ὁ Φαβρίκιος· ἐγὼ τὸ ἀναδέχομαι, προκειμένου μάλιστα ν' ἀποσπάσω κομψὸν νέον ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημίου. —

Ἡ προσεγγίζουσα ἔνδεια ἐξ' ἧς ἐπαπειλούμην, καὶ τὸ εὐδαῖμον ἐξωτερικὸν τοῦ Φαβρίκιου μ' ἐπεισαν μᾶλλον, ἢ οἱ πειστικοὶ τοῦ λόγου· διὸ ἀπεφάσισα νὰ γείνω ὑπηρέτης. Ἐξήλθομεν λοιπὸν ἐπὶ τούτῳ τοῦ καπηλείου· ὁ δὲ συμπολίτης μου μοὶ εἶπε. — Τὴν στιγμὴν ταύτην πρόκειται νὰ σὲ ὀδηγήσω εἰς τὴν οἰκίαν ἀνθρώπου, πρὸς ὃν καταφεύγωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ διαθέσιμοι τῶν ὑπηρετῶν· διότι οὗτος ἔχει τινὰς ἀναγγέλοντας αὐτῷ πᾶν ὅ,τι εἰς τὰς οἰκογενείας συμβαίνει. Γνωρίζει τίνες ἔχουσιν ἀνάγκην αὐτῶν, καὶ φυλάττει λεπτομερῆ ἑλεγχον οὐ μόνον τῶν χηρευουσῶν θέσεων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν καλῶν ἢ κακῶν ιδιωμάτων τῶν οἰκοδεσποτῶν. Αὐτὸς ἐ χρημάτισε δὲν ἡξεύρω εἰς τί μοναστήριον καλόγηρος, καὶ αὐτὸς τέλος μοὶ ἐπρομήθευσε τὴν θέσιν ἣν ἤδη ἔχω. —

Περὶ τοιοῦτου ἀλλοκότου ἀγγελιογραφείου ὁμιλῶν, ὁ τοῦ κουρέως Νουνέζ υἱὸς μὲ ἔφερεν εἰς τινὰ στενωπὸν, καὶ εἰσῆλθομεν ἐντὸς μικρᾶς οἰκίας εἰς ἣν εὗρωμεν ἄνθρωπὸν τινὰ πεντηκοντούτη περίπου γράφοντα ἐπὶ τραπέζης, ὃν ἐχαιρετήσαμεν ἐδαφιαίως· ἀλλ' οὗτος εἶτε ἐκ φύσεως ὑπερήφανος ὢν, εἶτε συνειθισμέεος νὰ βλέπῃ ἀείποτε ἐνώπιόν του ὑπηρετάς μόνον ἢ ἀμαξοδηγούς, εἶχε τὴν κακὴν ἑξὶν νὰ δέχεται ἕκαστον μεθ' ὑπεροψίας· ὅθεν οὐδόλως ἠγέρθη, ἀλλ' ἠρκέσθη νὰ νεύσῃ ὀλίγον τὴν κεφαλὴν. Μὲ ἐθεώρησεν ὁμως μετ' ἰδιαζούσης προσοχῆς, ἐξ ἧς ἐνόησα, ὅτι οὗτος ἐθαύμαζε λέγων, πῶς εἶναι δυνατόν νέος φορῶν χρυσοποίκιλτα ἐνδύματα ζητεῖ θέσιν ὑπηρετοῦ, ἐνῶ περισσότερο εἶχε λόγον νὰ νομίσῃ ὅτι ἐγὼ ζητῶ τοιοῦτον. Ἐν τούτοις ὁ δισταγμὸς τοῦ ἐντὸς ὀλίγου ἐξέλειψεν, ἅμα τοῦ Φαβρίκιου λαβόντος τὸν λόγον. — Εὐαρεστήθητε, κύριε Ἄρια Λονδόνα, τῷ εἶπε, νὰ παρουσιάσω ὑμῖν τὸν κάλλιστον τῶν φίλων μου, νέου ἐξ ἐντίμου οἰκογενείας καταγόμενον, τὸν ὁποῖον αἱ δυστυχίαι ἀναγκάζουσι νὰ μετέλθῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑπηρετοῦ. Ὅθεν σᾶς παρακαλῶ νὰ τὸν συστήσητε εἰς τι ἀξιόλογον

μέρος, καὶ ἔστε βέβαιος ὅτι θέλει σᾶς ἀνταμείψει δεόντως. — Ὅλοι σεῖς ἐν πρᾶγμα εἷσθε, κύριοι, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ Ἄριαν. διότι, πρὶν ἔτι τοποθετηθῆτέ που, ὑπόσχεσθε πολλὰ, ἅμα ὅμως τύχητε θέσεως, εὐθὺς λησμονεῖτε τὰς ὑποσχέσεις σας. — Πῶς τοῦτο ! μήπως εἷσθε κακοευχαριστημένος ἀπ' ἐμοῦ ; ἠρώτησεν ὁ Φαβρίκιος, ἢ μήπως δὲν ἔπραξα ὅπως ἔπρεπε, τὸ πρὸς ὑμᾶς χρέος μου ; — Ἡδύνασθε νὰ τὸ πράψετε καλλίτερον, εἶπε πάλιν ὁ Ἄριαν, διότι ἡ θέσις σας ἀξίζει ὅσον ἡ τοῦ ἐπιστάτου, ἐνῶ ἡμεῖς μ' ἐπληρώσατε ὥς νὰ σᾶς ἔθεσα πλησίον ποιητοῦ τινος. — Τότε λαβὼν καὶ ἐγὼ τὸν λόγον εἶπον πρὸς τὸν κύριον Ἄριαν ὅτι, ἵνα πεισθῇ περὶ τῆς εὐγνωμοσύνης μου, θέλω ὥστε ἡ ἀμοιβὴ νὰ προηγηθῇ τῆς ἐκδουλεύσεως· καὶ ἀμέσως ἔλαβον ἀπὸ τοῦ θυλακίου μου δύο δουκάτα ἅτινα τῷ προσέφερα βεβαιῶν αὐτὸν νὰ μὴ περιορισθῶ εἰς ταῦτα μόνον, ἀν τύχω καλῆς οἰκίας.

Οἱ τρόποι μου τῷ ἤρεσαν· διὸ μοὶ εἶπεν, ὅτι οὕτως ἀγαπᾷ νὰ φέρωνται πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι. — Ἐχω, προσέθηκε, σημειωμένας εἰς τὸν κατάλογόν μου ἀξιολόγους οἰκίας αἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην ὑπηρετῶν· θὰ σᾶς εἶπω αὐτάς ἀμέσως, ὑμεῖς δὲ ἐκλέξατε ὁποῖαν σᾶς ἀρέσει. — Ταῦτα εἰπὼν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς ρινὸς του τὰ δίοπτρα, ἤνοιξε κατάλογόν τινα ἐπὶ τῆς τραπέζης κείμενον, ἔστρεψε φύλλα τινὰ αὐτοῦ, καὶ ἤρχισε ν' ἀναγινώσκη τὰ ἐξῆς. — Ὁ λοχαγὸς Τορβελλῖνος, ἄνθρωπος ὀξύθυμος, ἄγριος καὶ ιδιότροπος, οὐδέποτε παύει ἐπιπλήττων, ὑβρίζων, ραβδίζων καὶ συνεχῶς ἀκρωτηριάζων τοὺς ὑπηρέτας του. — Ἄς ἴδωμεν ἄλλον, ἐφώναξα ἀκούσας τὰ ἐλαττώματα ταῦτα, ὁ λοχαγὸς οὗτος δὲν εἶναι τῆς ἀρεσκείας μου. — Τὸ ὀρμητικόν μου εἰς τὸ λέγειν ἐκείνησε τὸ μειδίαμα τοῦ Ἀρία, ὅστις ἐξηκολούθησε τὴν πρὸ μικροῦ διακοπεῖσαν ἀνάγνωσιν. — Ἡ δὲ Μανουέλα Σανδοβάλ, προβεβηκυῖα, χήρα ἐπὶ κληρος, γυνὴ δύστροπος καὶ παράλογος, μένει πρὸς τὸ παρὸν ἄνευ θεράποντος· αὕτη συνήθως διατηρεῖ ἓνα μόνον ὑπηρέτην, καὶ τοῦτον ἐκ τῶν κοινῶν, πρὸς δὲ οὐδ' ὀλόκληρον ἡμέραν τὸν κρατεῖ. Σώζε-

ται πρὸ δέκα ἐτῶν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἑνδυμα δι' οὗ ἐνδύονται οἱ κατὰ καιρὸν ὑπηρεταί τῆς, οἵουδήποτε ἀναστήματος καὶ ἂν ᾧσι· μᾶλλον δὲ τὸ φοροῦσιν, ἵνα τὸ δοκιμάσωσι· τούτου δ' ἕνεκα διατηρεῖται εἰσέτι νέον, καίτοι χρησιμεῦσαν εἰς δισχιλίους. — Ὁ δόκτωρ Ἀλβάρος Φανέζ, χημικὸς ἰατρός, ὑστερεῖται θαλαμηπόλου. Οὗτος παρέχει μὲν τροφὴν ἄφθονον εἰς τοὺς ὑπηρετάς του, περιποιεῖται καὶ πληρώνει ἀδρῶς αὐτοὺς, ἀλλ' ἐκτελεῖ ἐπ' αὐτῶν τὰ πειράματα τῶν φαρμάκων του, διὰ τοῦτο εὐρίσκεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄνευ ὑπηρετοῦ. —

Ω! τὸ πιστεύω, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Φαβρίκιος γελῶν. Μὰ τὸν Θεόν! ἀξιολόγους οἰκίας μᾶς προτείνετε! — Ὑπομονή, εἶπεν, αὐθις ὁ Ἀρίας Λονδόνας, δὲν ἐτελειώσαμεν εἰσέτι. Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι ἐξ ὧν θὰ εὐχαριστηθῇτε. — Ἐπὶ τούτῳ ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ καταλόγου οὕτω. — Ἡ δόνα Ἀλφόνσα Σόλις, γραῖα εὐλαβὴς, ἣτις διατελεῖ τὰ δύο τρίτα τῆς ἡμέρας εἰς τὴν ἐκκλησίαν προσευχομένη, εἰς ἣν ἀπαιτεῖ νὰ παρευρίσκηται καὶ ἴσταται ἀείποτε πλησίον τῆς ὁ ὑπηρετῆς τῆς, ὑστερεῖται πρὸ τριῶν ἐβδομάδων θεράποντος. — Ὁ θεολόγος Σεδίλλος, ἀρχαῖος κανονικὸς καὶ μέλος τοῦ ἐνταῦθα ἐκκλησιαστικοῦ Συλλόγου, ἀπέβαλε χθὲς τὴν ἐσπέραν τὸν θαλαμηπόλον του. — Σταθῇτε ἐδῶ, κύριε Ἀρία Λονδόνα, ἐφώνησεν ὁ Φαβρίκιος, ἡ οἰκία αὕτη μᾶς εὐχαριστεῖ. Τὸν κληρικὸν Σεδίλλον γνωρίζω κάλιστα διότι εἶναι στενὸς φίλος τοῦ κυρίου μου. Ἠξεύρω προσέτι καὶ τὴν οἰκονόμον του Ὑακίνθην, γραῖαν ψευδευλαβῇ, διευθύνουσαν τὰ τῆς οἰκίας του ἣτις εἶναι ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων οἰκιῶν τοῦ Βαλλαδολέδ. Εἰς ταύτην πᾶς τις ζῇ ἀνέτως, καὶ τρέφεται πλουσιοπαρόχως, Πρὸς δὲ, ἐπειδὴ ὁ Θεολόγος οὗτος εἶναι γέρων, καὶ πάσχων ἤδη ὑπὸ χρονίας ἀρθρίτιδος, θέλει διαθέσει ἐντὸς ὀλίγου τὴν διαθήκην του, ἐξ ἧς δυνατὸν νὰ ἐλπίσῃ τις κληρονομίαν. Ἐξαίρετος οἰκία δι' ὑπηρετὴν! Ζιλβλάς, φίλε μου, προσέθηκε στραφεὶς πρὸς ἐμέ, μὴ δαπανῶμεν τὸν καιρὸν ἐπὶ ματαίῳ· δράμωμεν εὐθὺς πρὸς τὸν κληρικόν, πρὸς ὃν θέλω σὲ παρουσιάσει αὐτὸς ἐγὼ καὶ ἐγγυηθῇ ὑπὲρ σοῦ. — Φοβούμενοι μὴ μᾶς δια-

φύγη τοιαύτη ἀξιόλογος εὐκαιρία ἀπεχαιρετήσαμεν κατεσπευσμένως τὸν κύριον Ἄριαν ὅστις μὲ ἐβεβαίωσε, χάριν τοῦ φιλοδωρήματος ἐννοεῖται, ὅτι ἂν τυχὸν ἀποτύχω τῆς θέσεως αὐτῆς, δύναται νὰ μοὶ εὖρη ἄλλην ἐπίσης ἀξιόλογον.

213 A A A

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ο Φαβρίκιος φέρει τὸν Ζιλβλᾶς πρὸς τὸν θεολόγον Σεδίλλιον καὶ κατορθεῖ τὴν παραδοχήν του. Εἰς τίνα κατάστασιν εὖρον τὸν κανονικὸν τοῦτον. Χαρακτήρ τῆς οἰκονόμου του Ὑακίνθης.

Ἐφοβούμεθα τοσοῦτο πολὺ μὴ φθάσωμεν παρακαίρως εἰς τοῦ γέροντος θεολόγου, ὥστε δι' ἑνὸς, οὕτως εἰπεῖν, πηδήματος ἐφθάσαμεν ἀπὸ τῆς στενωποῦ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἧς τὴν θύραν εὐρόντες κεκλεισμένην ἐκρούσαμεν. Δωδεκαετὲς κοράσιον, ὅπερ ἡ οἰκονόμος κατώρθωσεν εἰς τὸ πείσμα τῆς κακολογίας νὰ νομίζωσιν ὡς ἀνεψιάν της, ἐλθὼν ἤνοιξε τὴν θύραν· ἐν ᾧ δὲ τὴν ἐρωτῶμεν ἂν μᾶς ἐπιτρέπεται ἡ ἄδεια νὰ ἐνταμώσωμεν τὸν κανονικὸν, ἐφθασε καὶ ἡ κυρία Ὑακίνθη. Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο μὲν εἰς ὥριμον ἤδη ἡλικίαν, ἀλλ' εἶχεν ἀκμαῖον τὸ κάλλος· ἰδίως ἐθαύμασα τὴν ἔτι σωζομένην τρυφερότητα τοῦ προσώπου της. Ἐφόρει μακρὰν ἐξ ἐρίου κοινοτάτου ἐσθῆτα καὶ πλατεῖαν δερματίνην ζώνην ἐξ ἧς ἐκρέματο, ἔνθεν μὲν ὀρμαθὸς κλειδῶν, ἔνθεν δὲ παχύκοκκον κομβολόγιον. Ἀμα ἰδόντες αὐτήν, τὴν ἐχαιρετήσαμεν βαθυσεβάστως, καὶ μᾶς ἀντεχαιρέτη-

σεν εὐγενῶς μὲν, κοσμίως δὲ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς γῆν ἔ-
χουσα κεκλιμένους.

— Ἐμαθον, κυρία, τῇ εἶπεν ὁ σύντροφός μου, ὅτι ἡ δσιό-
της τοῦ ὁ κύριος Σεδίλλος ἔχει ἀνάγκην ὑπηρέτου τιμίου, ἔρ-
χομαι λοιπὸν νὰ τῷ συστήσω ἓνα, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐλπίζω
νὰ εὐχαριστηθῇ. — Ἡ οἰκονόμος ἀκούσασα ταῦτα ἀνύψωσε
τοὺς ὀφθαλμοὺς, μ' ἐθεώρησεν ἀσκαρδαμυκτεῖ, καὶ μὴ δυνα-
μένη νὰ συμβιάσῃ τὴν πεποικιλμένην μου ἐνδυμασίαν μὲ τὰ
λεγόμενα τοῦ Φαβρίκιου, ἠρώτησεν ἂν ὁ ἐπιζητῶν τὴν χηρεύ-
ουσαν θέσιν εἰμὶ ἐγώ. — Ναί, τῇ ἀπεκρίθη ὁ υἱὸς τοῦ Νου-
νέζ. Μὴ σᾶς φανῇ τοῦτο παράδοξον, κυρία, διότι τῷ συνέβησαν
πολλὰ δυστυχήματα, ἔνεκα τῶν ὁποίων εὐρίσκεται εἰς τὴν δυ-
σάρεστον ἀνάγκην νὰ γείνῃ ὑπηρέτης· μόνη δὲ παρηγορία δι'
αὐτὸν εἶναι, προσέθηκεν ὁ Φαβρίκιος μὲ γλυκὺν τόνον, νὰ εἰ-
σέλθῃ, ἂν ἔχῃ τὴν εὐτυχίαν, εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὴν, καὶ νὰ συ-
ζῇ μετὰ τῆς ἐναρέτου Ὑακίνθης ἥτις ἤξιζε νὰ ᾔῃαι ἡ οἰκονό-
μος τοῦ πατριάρχου τῶν Ἰνδιῶν. — Ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἡ
ψευδευλαβὴς ἔπαυσε θεωροῦσά με, καὶ ἔρριψε τὰ βλέμματά
της ἐπὶ τοῦ χαρίεντος νεανίου ὅστις τῇ ὠμίλει· ἰδοῦσα δὲ τὰ
χαρακτηριστικά του, τὰ ὁποῖα δὲν τῇ ᾔσαν τελείως ἄγνωστα, ἐ-
ξεπλάγη. — Μοὶ φαίνεται, τῷ εἶπε, καί ποῦ σᾶς εἶδον, καὶ ἐπει-
δὴ αἱ ἰδίαι μου εἰσὶ συγκεχυμέναι, βοηθήσατέ με νὰ σᾶς ἐν-
θυμηθῶ. — Ἐνάρετος Ὑακίνθη, τῇ ἀπεκρίθη ὁ Φαβρίκιος, κα-
θίσταμαι εἰς ἄκρον ὑπερήφανος, ἐλκύσας ἐπ' ἐμοὶ τὴν περιέρ-
γειν ὑμῶν· δὲς ἦλθον ἐνταῦθα μετὰ τοῦ κυρίου μου Ἐμμα-
νουὴλ Ὁρδονέζ. — Ἀ! τῶνόντι, ἐπανελάβεν ἡ οἰκονόμος, τὸ ἐν-
θυμοῦμαι, καὶ σᾶς ἀναγνωρίζω. Ἐπειδὴ λειπὸν ἀνήκετε εἰς τὸν
αἰδεσιμώτατον Ὁρδονέζ, ἔπεται ὅτι εἴσθε χρηστὸς καὶ τίμιος
νέος· μόνη δὲ ἡ παρὰ τῇ αἰδεσιμότητί του θέσις σας εἶναι ἀ-
ποχρῶσα σύστασις ὑπὲρ ὑμῶν· διὰ τοῦτο ὁ νέος οὗτος δὲν δύ-
ναται νὰ ἔχῃ καλλίτερον ὑμῶν ἐγγυητήν. Ἐλθετε λοιπὸν νὰ σᾶς
παρουσιάσω πρὸς τὴν αἰδεσιμότητά του, μεθ' οὗ δύνασθε νὰ

ὁμιλήσητε. Ἐλπίζω δὲ ὅτι εὐχαρίστως θέλει δεχθῆν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ νέου παρ' ὑμῶν συσταινόμενον. —

Ἠκολουθήσαμεν τότε τὴν κυρίαν Ὑακίνθην. Ὁ κανονικὸς κατῴκει εἰς τὸ ἰσόγειον πάτωμα συγείμενον τοῦτο ἐκ τεσσάρων θαλάμων καλῶς σεσανιδωμένων. Ἡ οἰκονόμος ἡμᾶς μὲν ἄφησεν εἰς τὸν πρῶτον θάλαμον ἵνα προσμείνωμεν ὀλίγον, αὐτὴ δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν δεύτερον ἔνθα ἦτον ὁ θεολόγος. Μείνασα δὲ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μετ' αὐτοῦ μόνη ὅπως ἀναφέρῃ αὐτῷ περὶ ἡμῶν ἐπανῆλθε, λέγουσα ὅτι ἔχομεν τὴν ἄδειαν νὰ εἰσέλθωμεν. Τὸν γέροντα τοῦτον ποδαγρὸν εὔρομεν κεχωσμένον εἰς τι ἀνάκλιντρον, καὶ ἔχοντα προσκεφάλαια μὲν ὑπὸ τὴν κεφαλὴν, στρωμάτια δὲ ὑπὸ τοὺς βραχίονας, καὶ τοὺς πόδας ἐστηριγμένους ἐπὶ ὀγκώδους ἐρράμμένου τάπητος πλήρους πτίλων. Ὅταν ἤλθομεν δι' ἀπείρων ὑποκλίσεων πλησίον τοῦ, ὁ Φαβρίκιος λαβὼν αὐθις τὸν λόγον ἐπανελάβε καὶ πρὸς αὐτὸν ὅσα καὶ πρὸς τὴν οἰκονόμον πρότερον· πρὸς δὲ ἐξεθείασε τὰ προτερήματά μου, ἰδίως δὲ ὠμίλησεν ἐν ἐκτάσει περὶ τῆς τιμῆς ἣν ἄλλοτε ἀπέκτησα παρὰ τῷ διδασκάλῳ Γοδινέζ ἐρίζων περὶ φιλοσοφίας, ὥς ἂν ἀπηρεῖτο μεγάλη φιλοσοφία τοῦ νὰ γείνη τις ὑπηρέτης κανονικοῦ. Ἐντούτοις, τὰ ὑπὲρ ἐμοῦ ἐγκώμια τοῦ φίλου μου ἐξεθάμβωσαν τὸν θεολόγον, ὅστις ἰδὼν ἐνταυτῷ ὅτι εἰμὶ ἀρεστὸς τῇ κυρίᾳ Ὑακίνθῃ, εἶπε πρὸς τὸν ἐγγυητήν μου. — Ἔστω, δέχομαι, φίλε, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου τὸν νέον τοῦτον ἐπειδὴ μοι ἤρρεσεν ἀρκετά· περὶ δὲ τῆς χρηστοτηθείας τοῦ οὐδόλως ἀμφιβάλλω, ἀφοῦ μοι παρουσιάζεται ὁ νέος οὗτος ὑπὸ ὑπηρέτου τοῦ κυρίου Ὁρδονέζ. Ἀμα ὁ Φαβρίκιος ἰδὼν ὅτι ἔγεινα δεκτὸς, ἡσπάσθη μετὰ σεβασμοῦ τὴν δεξιὰν τοῦ κανονικοῦ, καὶ ἔτι μεγαλειτέρου τὴν τῆς οἰκονόμου, καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ὑπερευχαριστημένος, εἰπὼν μοι μυστικῶς νὰ μείνω, καὶ ὅτι θέλομεν ἐνταμωθῇ πάλιν. Τούτου ἐξελθόντος, ὁ θεολόγος μὲ ἠρώτησε πῶς ὀνομάζομαι, καὶ διατὶ ἄφησα τὴν πατρίδα μου· διὸ ὑπεχρεώθην νὰ διηγηθῶ, ἐνώπιον μάλιστα τῆς κυρίας Ὑακίνθης, τὴν ἱστορίαν μου, ἥτις διεσκέδασεν ἀμ-

φοτέρους, ἰδίως δὲ τὸ τελευταῖόν μου συμβάν. Ἡ Καμίλλη καὶ ὁ δὸν Ῥαφαήλ ἐκίνησαν τοσοῦτον σφοδρῶς τὸν γέλωτα τοῦ τε κληρικοῦ καὶ τῆς οἰκονόμου, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον τοῦ ποδαγροῦ· διότι καγχάζων μετὰ σφοδρότητος, κατελήφθη ὑπὸ βηχὸς τοσοῦτον ὀξείας, ὥστε ὑπέθεσα ὅτι προσήγγισεν ἡ τελευταία του ὥρα. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχε διαθέσειν ἔτι τὴν διαθήκην του, φαντάσθητε κατὰ πόσον ἐταράχθη ἡ οἰκονόμος! Εἶδον αὐτὴν τρέμουσαν καὶ πεφοβισμένην νὰ σπεύσῃ πρὸς βοήθειαν τῆς ὀσιότητός του, καὶ νὰ τῷ παρέξῃ ὅλα τὰ βοηθητικὰ μέσα, ὅσα ἀπαιτοῦνται πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἐκ τοῦ βηχὸς κινδυνευόντων νηπίων· νὰ τρίβῃ δηλαδή τὸ μέτωπόν του, νὰ τὸν τύπτῃ ἐπὶ τῶν νώτων κτλ. Ἐντούτοις ὁ φόβος τῆς οἰκονόμου ἀπέβη μάταιος· ὁ βῆξ τοῦ γέροντος ἔπαυσεν, αὐτὴ δὲ καθησύχασεν. Ἡθέλησα τότε νὰ δώσω τέλος εἰς τὴν ἱστορίαν μου, ἀλλ' ἡ Ὑακίνθη φοβουμένη μὴ ἐπαναληφθῇ ὁ βῆξ, ἀντέστη εἰς τοῦτο. Παραλαβοῦσα δὲ ἐμὲ ἀπὸ τοῦ θαλάμου τοῦ κανονικοῦ μὲ ἔφερεν αὐτὴ εἰς τὸ ἱματιοφυλάκιον, ὅπου μεταξὺ πλείστων ἄλλων ἐνδυμάτων ὑπῆρχε καὶ τὸ τοῦ προκατόχου μου, τὸ ὁποῖον μοὶ ἔδωκε καὶ ἐνεδύθην, εἰς δὲ τὴν θέσιν του ἀνήρτησε τὸ ἐμὸν, τοῦθ' ὅπερ εἶδον εὐχαρίστως, διότι ἤλπιζον νὰ τὸ φορέσω πάλιν. Μετὰ δὲ ταῦτα μετέβημεν ἀμφότεροι πρὸς παρασκευὴν τοῦ γεύματος.

Εἰς τὴν μαγειρικὴν τέχνην δὲν ἤμην πρωτόπειρος, διδαχθεὶς κατ' εὐτυχίαν τὰς πρώτας αὐτῆς ἀρχὰς ὑπὸ τῆς κυρᾶς Λεωνάρδας οὔσης μαγείρου ἀξιολόγου· καὶ ὁμῶς παραβαλλομένη μετὰ τῆς κυρίας Ὑακίνθης ἦτο πολὺ κατωτέρα ταύτης, διότι ἡ οἰκονόμος αὕτη ἦτον ὑπερτέρα, ἴσως, εἰς τὴν συσκευασίαν τῶν ἐδεσμάτων καὶ αὐτοῦ ἔτι τοῦ μαγείρου τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Τολέδου. Ἡξευρε μάλιστα νὰ κατασκευάζῃ ζωμοὺς ἐξαιρέτους, διότι ἐγινώριζε κάλλιον παντὸς ἄλλου νὰ ἐκλέγῃ καὶ νὰ ἐνώνῃ τοὺς χυμοὺς τῶν κρεάτων· τοὺς δὲ μυττωτοὺς τῆς οὔτως ἐκκρίκευεν, ὥστε ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς ἡδυτάτην γεῦσιν.

Ὄταν τὸ γεῦμα ἡτοιμάσθῃ, ἐπανήλθομεν εἰς τὸν θάλαμον τοῦ κανονικοῦ, εἰς ὃν ἐγὼ μὲν ὑπνέπιζον τὴν τράπεζαν πλησίον τοῦ ἀνακλίντρου τοῦ γέροντος, ἡ δὲ οἰκονόμος ἐπέραςε τὸ ἄκρον χειρομάκτρου εἰς τὸν λαιμοδέτην του, τὰς δὲ δύο γωνίας τοῦ αὐτοῦ χειρομάκρου ἥπλωσεν ἐπὶ τῶν ὤμων του. Μετ' ὀλίγον ἔθεσα ἐπὶ τῆς τραπέζης ζωμόν, ἄξιον νὰ παρατεθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐπισημοτέρου ἐκκλησιαστικοῦ τῆς Μαδρίτης· πρὸς δὲ καὶ δύο εἶδη ἐδεσμάτων, ἅτινα θὰ ἡρέθιζον τὴν ἡδυπάθειαν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντιβασιλέως, ἃν ἡ κυρία Ὑακίνθη δὲν ἐφείδετο τῶν ἀρωμάτων, φοβουμένη μὴ ὑποτροπιάσῃ ἡ ἀρθρίτις τοῦ θεολόγου. Αὐτὸς δὲ, ὃν ἐνόμιζον ἐντελῶς παράλυτον, ἰδὼν τὰ ἐνώπιόν του κείμενα ἐδέσματα, ἠγέρθη, καὶ μοὶ ἀπέδειξεν ὅτι δὲν εἶχεν ἀπολέσει καθ' ὁλοκληρίαν τὴν χρῆσιν τῶν χειρῶν του. Ἐλευθερωθεὶς τῇ συνδρομῇ ἡμῶν ἐκ τῶν προσκεφαλαίων του ἤρχισεν εὐθύμως νὰ γεύηται. Ἄν καὶ ἡ χεὶρ του ἔτρεμεν, οὐχ ἥττον ὅμως ἐποίει ἀξιόλογον χρῆσιν αὐτῆς, κινῶν αὐτὴν ἐλευθέρως, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι μεχριστοῦ ἐνθέσῃ τὸ ἐδεσμα εἰς τὸ στόμα του, ἔχυνεν ἐπὶ τοῦ χειρομάκτρου τὸ ἥμισυ αὐτοῦ. Ὄταν ἔπαυσε ῥοφῶν, ἔλαβον τὸν ζωμόν, καὶ ἔφερον ὀπτὴν πέρδικα ἔχουσαν εἰς τὰ πλάγια τῆς δύο ὀρτυγας· ταῦτα πάντα διεμέλισεν ἡ κυρία Ὑακίνθη, καὶ ἐπομένως ἀνεδέχθη τὴν φροντίδα νὰ τὸν ποτίζῃ ἐν τῷ μεταξὺ οἶνον, ἠνωμένον μὲ ὀλίγον ὕδωρ, ἐντὸς βαθέος καὶ πλατέος ἀργυροῦ ποτηρίου ὅπερ ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρά της οὕτως, ὥς νὰ ἐπότιζε δεκαπεντάμηνον νήπιον. Ὅπως τὰ πρότερον παρατεθέντα ἐδέσματα, οὕτω καὶ τὴν πέρδικα μετὰ τῶν ὀρτύγων κατεβρόχθισε λαιμάργως· καὶ ἀφοῦ οὗτος ἐχόρτασε κατὰ κόρον, ἡ ψευδευλαβὴς τότε ἀφήρεσε τὸ χειρόμακτρον, ἔθεσεν ὑπὸ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς βραχίονάς του τὰ προσκεφάλαια, καὶ τὸν ἄφησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου ν' ἀπολαύσῃ ἡσυχῶς τὴν μακαριότητα ἐκείνην ἣν συνήθως μετὰ τὸ γεῦμα ἀπολαμβάνομεν. Μετὰ ταῦτα ἀποσχευάσαντες τὴν τράπεζαν ὑπήγαμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα γευθῶμεν.

Ἰδοὺ πῶς ὁ κανονικός μας καθ' ἐκάστην ἐγευματίζεν, ὡς ἴσως ὁ μᾶλλον κοιλιόδουλος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συλλόγου. Τὸ δεῖπνόν του ὁμῶς ἦτο λιτότερον, ἀφοῦ ἤρκειτο εἰς ἓν μόνον ὀπτὸν ὀρνίθιον, ἢ λαγιδέα, καὶ τινὰ ἐξ ὀπωρῶν γλυκύεφθα. Ἐν τούτοις εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὴν ἔτρωγον καὶ ἔπινον καλῶς, καὶ διῆγον ζωὴν ἡδυτάτην· ἐν τῷ μόνον μὲ δυσηρέσκει· ὥφειλον δηλαδὴ νὰ φυλάττω ἄγρυπνος δίκην νοσοκόμου τὸν κύριόν μου, διότι οὗτος οὐ μόνον ὑπὸ δυσουρίας ἐπασχεν ἔνεκα τῆς ὁποίας ἠναγκάζετο νὰ ζητῇ πολὺ συνεχῶς τὸ οὐροδοχεῖόν του, ἀλλ' ὑπέκειτο καὶ εἰς ἰδρώτα, καὶ ὁσάκις τοῦτο συνέβαινε ὥφειλον ν' ἀλλάσσω τὸ ὑποκάμισόν του. — Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπε τὴν ἀκόλουθον νύκτα, ἔχεις, βλέπω, ἐπιδεξιότητα καὶ προθυμίαν. διὰ τοῦτο προβλέπω ὅτι θέλω ὠφεληθῇ πολὺ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας σου. Σοὶ συνιστῶ μόνον νὰ περιποιῇσαι τὴν κυρίαν Ἰακίνθην, καὶ νὰ πράττης εὐπειθῶς πᾶν ὅ,τι σοὶ εἶπει, ὡς ἂν σὲ διέταττον ἐγὼ αὐτός· ἡ γυνὴ αὕτη μὲ δουλεύει δεκαπενταετίαν ὁλόκληρον μὲ ὅλως ἰδιάζοντα ζῆλον, καὶ τοσαύτην λαμβάνει φροντίδα περὶ ἐμοῦ, ὥστε τὰς πρὸς ἐμὲ ἐκδουλεύσεις τῆς οὐδέποτε θὰ δυνηθῶ ν' ἀνταμείψω ἐπαξίως. Διὰ τοῦτο δὲν συστήλλομαι νὰ εἶπω, ὅτι τὴν ἀγαπῶ περισσότερο τῶν συγγενῶν μου, καὶ ὅτι χάριν αὐτῆς ἀπέπεμψα ἐντεῦθεν καλῶς ποιῶν τὸν ἐξ ἀδελφῆς ἀνεψιόν μου, διότι οὐδόλως ἐσέβετο τὴν πτωχὴν αὐτὴν γυναῖκα. Ὁ ἀχρεῖος! ἀντὶ νὰ ἐκτιμᾷ τὴν πρὸς ἐμὲ εἰλικρινῇ αὐτῆς ἀφοσίωσιν, ἐκ τοῦ ἐναντίου τὴν ὑβρίζει ἀποκαλῶν αὐτὴν ψευδευβλαβῇ· διότι σήμερον εἰς τὰ ὄμματα τῆς νεολαίας μας ἡ ἀρετὴ νομίζεται ὑπόκρισις. Χάρις ὁμῶς τῷ θεῷ, ἐξεφορτώθην ὑπὸ τοῦ φαυλοβίου αὐτοῦ. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ τιμῶ κάλλιον τοὺς ἀγαπῶντάς με παρὰ τοὺς ἐξ αἵματος συγγενεῖς μου, καὶ τότε μόνον ὑποχρεοῦμαι, ὅταν τις πράξῃ καλόν τι ὑπὲρ ἐμοῦ. — Ἐχετε δίκαιον, αἰδεσιμώτατε, τῷ εἶπον· ἡ εὐγνωμοσύνη πρέπει νὰ ἔχῃ περισσοτέραν δύναμιν ἐφ' ἡμῶν παρὰ τοὺς νόμους τῆς φύσεως. — Ἀναμφιβόλως, ἐπανελάβεν οὕτως· κατὰ πόσον δὲ φροντίζω περὶ τῶν συγγενῶν μου, ἡ διαθήκη μου αὕτη θέλει

τὸ ἀποδείξει. Ἐν αὐτῇ ἡ οἰκονόμος μου θέλει ἔχει ἀξιόλογον θέσιν, ἀλλ' οὔτε σὺ θέλεις λησμονηθῇ, ἀν' ἐξακολουθῇς, ὅπως ἤρχισας, νὰ πράττης προθύμως τὸ καθήκόν σου. Ὁ ὑπηρέτης, ὃν χθὲς ἀπέπεμψα, ἀμελήσας τὰ χρέη του ἐστερήθη καλοῦ κληροδοτήματος. Ἄν ὁ ἀνόητος δὲν μ' ἐδίαζεν ἔνεκα τῆς κακῆς του διαγωγῆς νὰ τὸν ἀποβάλω, θὰ τὸν ἐπλούτιζον· ἀλλ' οὗτος εἰς τοσοῦτον ἀλαζονείας ἔφθασε βαθμὸν, ὥστε οὐδὲ τὸ ἀνῆκον σέβας πρὸς τὴν κυρίαν Ὑακίνθην κατεδέχετο νὰ φέρῃ· καὶ τοσοῦτον ἦτον ὀκνηρὸς, ὥστε ἀφέφευγε καὶ τὸν ἐλάχιστον κόπον. Ἰδίως τῷ ἐφαίνετο δύσκολον ν' ἀγρυπνῇ πλησίον μου, διῷσχυριζόμενος ὅτι ἡ ἀγρυπνία ἦτο δι' αὐτὸν ἐπιπονώτατον ἔργον. — Ἄ! ὁ ἄφρων! ἔκραξα, ὥς νὰ μὲ ὑπηγόρευσε τοῦτο ὁ ἀγαθὸς δαίμων τοῦ Φαβρικίου, οὐδόλως ἦτον ἄξιος νὰ ᾔῃαι πλησίον σεβασμίου, οἷος ἡμεῖς, γέροντος. Ὁ ἔχων τὴν τύχην νὰ σᾶς δουλεύῃ ὑπηρέτης, πρέπει νὰ ᾔῃαι προικισμένος μὲ ἀκάματον ζῆλον, νὰ ἐκπληροῖ χαίρων τὸ καθήκόν του, καὶ ποτὲ νὰ μὴ λέγῃ ὅτι ἐκοπίασεν, ἔστω καὶ νὰ ἔρρυσεν ἀπὸ τοῦ σώματός του ἰδρὼς ἄφθονος. —

Οἱ λόγοι οὗτοι, ὥς παρετήρησα, ὑπερήρεσαν εἰς τὸν θεολόγον, ἰδίως δὲ ὅταν τὸν ἐβεβαίωσα, ὅτι αἰείποτε θὰ ὑποτάσσωμαι εἰς τὰς θελήσεις τῆς κυρίας Ὑακίνθης. Ἐπιθυμῶν λοιπὸν νὰ ἐκληφθῶ ὡς ὑπηρέτης τὸν ὅποιον ὁ κόπος οὐδόλως ἀποθάρρύνει, ἐξετέλουν τὰ ἔργα μου μεθ' ὅσης πλείστης προθυμίας. Οὐδέποτε ἐφάνην δυσηρεστημένος ἔνεκα τῶν ἀϋπνιῶν μου· καὶ ὁμῶς τοῦτο μοὶ ἦτο ὀχληρότατον, καὶ ἂν δὲν ὑπέτρεφον τὴν ἐλπίδα τῆς κληρονομίας, ταχέως θὰ ἀηδίαζον τὸ ἐπάγγελμά μου, διότι δὲν ἠδυνάμην πλέον ν' ἀνθέξω ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς ἀδιαλείπτους ἀγρυπνίας, καί τοι ἔχων ὥρων τινῶν τὴν ἡμέραν ἀναπαυσιν. Ἡ δὲ οἰκονόμος, πρέπει νὰ τὴν δικαιώσω κατὰ τοῦτο, πολὺ μὲ περιεποιεῖτο, τοῦθ' ὅπερ ἀπέδωκα εἰς τὰς προσπαθείας μου τοῦ νὰ κερδίσω τὴν εὐνοίαν της διὰ τῶν περιποιητικῶν καὶ ταπεινῶν τρόπων μου. Συντρώγων μετ' αὐτῆς καὶ τῆς ἀνεψιᾶς της Ἰνεσίλλης ἀντήλλασ-

στον τὰ πινάκια, τοῖς ἔδιδον νὰ πῖωσιν οἶνον, καὶ ἐφρόντιζον πρὸ πάντων νὰ ταῖς προσφέρω τὰ ἐδέσματα. Διὰ τῶν τρόπων μου λοιπὸν τούτων ἀπέκτησα ἀμφοτέρων τὴν φιλίαν. Ἐξελθούσης ποτὲ τῆς κυρίας Ὑακίνθης ἐκ τῆς οἰκίας πρὸς ἀγορὰν τροφίμων, ἔμεινα μόνος μετὰ τῆς Ἰνεσίλλης, μεθ' ἧς ἤρχισα νὰ συνομιλῶ. Τὴν ἠρώτησα δὲ ἂν ζῶσιν οἱ γονεῖς της. — Ὡ! ὄχι, μοὶ ἀπεκρίθη, πρὸ πολλοῦ ἀπέθανον, ὡς μοὶ τὸ εἶπεν ἡ καλὴ μου θεία, διότι ἐγὼ ποτὲ δὲν τοὺς εἶδον. — Ἐπίστευσα εἰλικρινῶς τὴν μικρὰν, καὶ τοι τῆς ἀποκρίσεώς της μὴ οὔσης καταφατικῆς· οὕτω δὲ ἐπιτηδείως ἔθεσα εἰς κίνησιν τὴν γλῶσσάν της, ὥστε μοὶ εἶπε πλείοτερα ὅσων ἐπεθύμουν νὰ ἠξέυρω. Ἐμαθον λοιπὸν, μᾶλλον δὲ ἐμάντευσα ἐκ τινων ἀπερισκέπτων λόγων διαφυγόντων ἀπὸ τοῦ στόματός της, ὅτι ἡ καλὴ της θεία εἶχεν εὐνοοῦμένον της τινὰ ὑπηρετοῦντα παρὰ τινι γέροντι κανονικῶς οὔτινος διεχειρίζετο τὰ ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα, καὶ ὅτι οἱ εὐδαίμονες οὗτοι ὑπηρετᾶται σκοπὸν εἶχον διὰ τοῦ γάμου, τοῦ ὁποίου προαπελάμβανον τὰς ἡδύτητας, νὰ ἐνώσωσιν ὅσα ὑπὸ τῶν κυρίων των ἐσφετερίζοντο. Εἶπον προηγουμένως ὅτι ἡ κυρία Ὑακίνθη, καὶ τοι προβεβηκυῖα, διετήρει ἔτι τὸ κάλλος της· καὶ ὁμῶς ἵνα κατορθώσῃ τοῦτο οὐδενὸς μέσου ἐφείδετο, διότι πλὴν τοῦ κλύσματος τοῦ ὁποίου ἐποίει καθ' ἐκάστην πρωτὰν χρῆσιν, ἐρρῶφα, προτοῦ κοιμηθῆ καὶ ἅμα ἐγείρετο τῆς κλίνης, ἐξαίρετα ἐκχυλίσματα. Πρὸς δὲ ἐκοιμᾶτο τὴν νύκτα ἡσύχως. Ἐν ᾧ ἐγὼ διενυκτέρευον νοσηλεύων τὸν κύριόν μου. Ὅτι ὁμῶς συνετέλει πλείοτερον ἴσως τούτων εἰς τὴν ἀνθηρὰν τοῦ χρώματός της διατήρησιν, ἦτον, ὡς μοὶ εἶπεν ἡ Ἰνασίλλα, τὸ πλαστὸν ἔλκος (φουντανέλλα) ὅπερ εἶχεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς κνήμας της

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Τίνα θεραπευτικά μέσα ἔλαβον πρὸς ἴσασιν τοῦ καρονικοῦ ὅταν οὗτος ἡσθένησε· τί ἐκ τούτων συνέβη, καὶ τί διὰ τῆς διαθήκης του ἐγκατέλειψε τῷ Ζιλβλάς.

Τρεῖς κατὰ συνέχειαν μῆνας διετέλεσα ὑπηρετῶν τὸν θεολόγον Σεδίλλον οὐδόλως μεμψιμοιρῶν δι' ὅσας ἔνεκα αὐτοῦ ἐπέρων κακὰς νύκτας. Περὶ τὰ τέλη δὲ τοῦ τρίτου μηνὸς ἡσθένησε καταληφθεὶς ὑπὸ πυρετοῦ ἐξ οὗ ἡρεθίσθη καὶ τὸ πάθος τῆς ἀρθρίτιδος· ὅθεν κατὰ πρῶτον ἤδη ἐπὶ τῆς μακροχρονίου ζωῆς του κατέφυγεν εἰς τὴν ἐπικουρίαν τοῦ ἱατροῦ, ζητήσας τὸν δόκτορα Σαγγράδον ὃν οἱ κάτοικοι τοῦ Βαλλαδολὲδ ἐθεώρουν ὡς ἄλλον Ἰπποκράτην. Ἡ κυρία Ὑακίνθη ἦτο γνώμης νὰ διαθέσῃ ὁ κανονικὸς τὴν διαθήκην του πρὸ πάντων, μάλιστα δὲ τῷ εἶπε περὶ τούτου ἐν παρόδῳ λέξεις τινάς· ἀλλ' οὗτος πλὴν τοῦ ὅτι δὲν ἐπίστευεν ἔτι τοσοῦτον πλησίον τὸ τέλος του, ἦτο προσέτι εἰς τινὰ πράγματα εἰς ἄκρον ἰσχυρογνώμων. Μετέβην λοιπὸν νὰ προσκαλέσω τὸν δόκτορα Σαγγράδον, ὃν εὐρὼν ἔφερον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀσθενοῦς. Ὁ ἱατρὸς οὗτος εἶχε τὸ ἀνάστημα ὑψηλόν, τὸ σῶμα ἰσχνὸν καὶ ὠχρόν· ἐξήσκει δὲ πρὸ τεσσαράκοντα σχεδὸν ἐτῶν τὸ ἐπάγγελμά του ἔχων αἰείποτε ἀνὰ χεῖρας τὴν ψαλίδα τῶν Μοιρῶν. Τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ σοφοῦ τούτου δόκτορος ἦτο σοβαρὸν, ἡ δμιλία του περισκεμμένη, καὶ αἱ ἐκφράσεις του ἐπιδεικτικῶς ἀξιοπρεπεῖς· οἱ δὲ συλλογισμοὶ του ἐφαίνοντο γεωμετρικοὶ, καὶ αἱ δοξασίαι του λίαν ἀλλόκοτοι.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς καταστάσεως τοῦ ἀσθενοῦς, τῷ εἶπε διὰ σχολαστικοῦ ἥθους. — Ἐδῶ πρόκειται νὰ θεραπεύσωμεν πρὸ πάντων τὴν ἐπισχεθεῖσαν ἀδηλον διαπνοήν. Πᾶς ἄλλος, πλὴν ἐμοῦ, ἤθελε διορίσει ἀναμφιβόλως φάρμακα ἀλατώδη, διουρητικά, ἀτρώδη, ἠνωμένα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θείῳ καὶ καὶ ὑδραργύρῳ· ἀλλ' ὅμως τὰ καθαρτικά καὶ ἰδρωτικά φάρ-

πρακα εἰσὶν οὐσίαι τὰ μάλιστα ἐπιβλαβεῖς καὶ ὑπὸ τῶν ἀγυρ-
τῶν ἐπινοηθεῖσαι· πρὸς δὲ ἅπασαι αἱ χημικαὶ συσκευασίαι βέ-
βαιον ὅτι γίνονται πρὸς βλάβην τῆς ὑγείας. Ἐγὼ δὲ πρὸς थे-
ραπείαν τῶν ἀσθενῶν μου μεταχειρίζομαι ἀείποτε ἀπλούστερα
καὶ ἀσφαλέστερα μέσα. Εἶπατέ μοι παρακαλῶ, τίς εἶναι ἡ συ-
νήθης τροφή σας;— Ζωμοὶ καὶ κρέατα πολύχυμα, ἀπεκρίθη ὁ
κανονικός. — Πῶς! Ζωμοὶ καὶ κρέατα πολύχυμα! ἐφώνησεν
ὁ δόκτωρ μὲ ἐκπληξιν. Ἄ! τῇ ἀληθείᾳ οὐδόλως θαυμάζω πλέον
διατί ἀσθενεῖτε! τὰ ὀρεκτικὰ φαγητὰ, πάτερ μου, ἐστὶν ἡδονὴ
δηλητηριώδης, εἰσὶ παγίδες ἃς ἰδρύει διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἡ
ἡδυπάθεια πρὸς βεβαιότεραν αὐτῶν ἀπώλειαν. Ἀπέχετε λοι-
πὸν τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τῶν εὐχύμων τροφῶν, καὶ ποιεῖτε χρῆσιν
τῶν ἀχύμων μόνον, καθὼς συντελεστικωτέρων εἰς τὴν διατήρη-
σιν τῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑγείας. Ἐπειδὴ τὸ αἷμα οὐδεμίαν ἔχει
γεῦσιν, ζητεῖ καὶ αὐτὸ τὴν ὁμοειδῆ τροφήν του. Πίνετε οἶνον;
ἠρώτησεν αὐτὸς τὸν ἀσθενῆ. — Πίνω, ἀπεκρίθη ὁ θεολόγος, ἀλλ'
ἠνωμένον μὲ ὀλίγον ὕδωρ. — ὦ! ἐνώσατέ τον ὅσον θέλετε, ἐ-
πανέλαβεν ὁ ἱατρός· πόση ἀκράτεια! τί κακὴ δίαιτα! Ἀπορῶ,
μὰ τὸν Ἀσκληπιὸν, πῶς ἐζήσατε ἕως τώρα! Τί ἡλικίαν ἔχετε;—
Τὸ ἑξήκοστὸν ἑννατον σχεδὸν ἔτος διατρέχω, ἀπεκρίθη ὁ κανονικός.
— Τῶνόντι, εἶπε πάλιν ὁ ἱατρός, τὸ πρόωρον γῆρας εἶνε ἀείποτε
ὁ καρπὸς τῆς ἀκρασίας· ἂν ὅμως ἐφ' ὅρου ζωῆς ὑμῶν ἐπίνατε
μόνον καθαρὸν ὕδωρ, καὶ ἐλαμβάνατε ἀπλὴν τροφήν, μῆλα, φέρ'
εἰπεῖν, ἐφθὰ, πῖσα καὶ κυάμους, δὲν ἠθέλατε πᾶσχει ἤδη ὑπὸ
τῆς ἀρθρίτιδος, ἀλλὰ τὰ μέλη σας ἐν γένει θὰ ἐξετέλουν ἔτι
μετ' εὐκολίας τὰς λειτουργίας των. Οὐδόλως ἀπελπίζομαι ἐν
τούτοις, ἀρκεῖ νὰ ἐκταλέσητε κατὰ γράμμα τὰς παραγγελίας
μου.— Ὁ θεολόγος μας ὅσον λαίμαργος καὶ ἂν ἦτο, ὑπεσχέθη
νὰ τὸν ὑπακούσῃ εἰς ὅ,τι ἤθελε τὸν διατάξει.

Ὁ Σαγγράδος τότε μὲ ἐπεμψε καὶ ἔφερον χειρουργὸν τινα
γνώριμον αὐτῷ, καὶ ἀμέσως τὸν διέταξε νὰ ἐξάξῃ ἐκ τοῦ βρα-
χίονος τοῦ κυρίου μου ἄφθονον αἷμα, ἵνα ἀρχίσῃ, ὡς ἔλεγε,
τὴν θεραπείαν τῆς ἐπισχεθείσης ἀδήλου διαπνοῆς. Τούτου γε-

νομένου, εἶπε πρὸς τὸν χειρουργόν. — Μετὰ τρεῖς ὥρας ἔλθετε πάλιν, κύριε Μαρτίνε Ὀνέζ, νὰ τὸν φλεβοτομήσητε, καὶ αὐριον τὴν πρωΐαν ἐπαναλαμβάνετε τὴν ἀφαίμαξιν. Οἱ φρονοῦντες ὅτι τὸ αἷμα καθίσταται ἀναγκαῖον πρὸς διατήρησιν τῆς υἰγείας ἀπατῶνται· διὰ τοῦτο δὲν τολμοῦν νὰ ἐκβάλωσι πολὺ αἷμα ἀπὸ τοῦ ἀσθενοῦς. Ἐπειδὴ ὁ πάσχων μήτε εἰς κίνησιν μήτε εἰς οὐσιώδη σωματικὴν ἀσκήσιν ὑποχρεοῦται, ἀλλ' ἡσυχάζει ἵνα μὴ ἀποθάνῃ, διὰ τοῦτο ἔχει ἀνάγκην τοσούτου αἵματος ὅσου ὁ κοιμώμενος ἄνθρωπος· ἀμφοτέρων δὲ ἡ ζωὴ συνίσταται εἰς τὸν σφυγμὸν καὶ τὴν ἀναπνοήν. — Ὁ ἀγαθὸς κανονικὸς, φρονῶν ὅτι ἱατρὸς ὡς αὐτὸν ἔξοχος ἀδύνατον εἶναι νὰ παραλογίζεται, ἐνέδωκεν ἄνευ ἀντιστάσεως εἰς τὴν φλεβοτομίαν. Μετὰ τὴν περὶ ἀφθόνου καὶ ἀλλεπαλλήλου ἀφαιμάξεως παραγγελίαν του, εἶπε προσέτι ὁ ἱατρὸς ὅτι πρέπει ἐπίσης νὰ δίδωμεν εἰς τὸν κανονικὸν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν θερμὸν ὕδωρ, βεβαιῶν ὅτι τοῦτο ἀφθόνως λαμβανόμενον θεωρεῖται ὡς πανάκεια καθ' ὅλων τῶν ἀσθενειῶν. Ἐπειτα ἀνεχώρησε λέγων ἐμπιστευτικῶς πως τῇ τε κυρίᾳ Ὑακίνθῃ καὶ ἐμοὶ ὅτι, ὀφείλομεν νὰ συμμορφωθῶμεν ἀκριβῶς μὲ τὰς διαταγὰς του, ἄλλως οὐδόλως ἐγγυᾶται περὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀσθενοῦς. Ἡ οἰκονόμος ἥτις ἐφρόνει ἴσως διαφερετικώτερον τοῦ ἱατροῦ περὶ τῆς μεθόδου του, ὑπεσχέθη ὅτι θέλει τὰς ἀκολουθήσει μετὰ πλείστης ἀκριβείας· ὅθεν εὐθὺς ἐθέσαμεν ὕδωρ εἰς τὴν θερμορρόην, καὶ κατὰ τὰς συστάσεις τοῦ ἱατροῦ εἰπόντες νὰ μὴ φεισθῶμεν τοῦ ὕδατος εἰς πᾶν εἶδος ἀσθενείας, ἐδώκαμεν καὶ ἡμεῖς ἀμέσως πρὸς τὸν κύριόν μας νὰ πῖνῃ ἐξ αὐτοῦ ὀκτὼ ἕως δέκα λίτρας ἀπνευστί. Μετὰ μίαν δὲ ὥραν τὸ ἐπανελάβομεν, καὶ ἐξακολοθοῦντες ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν νὰ πράττωμεν τὸ αὐτὸ, ἐχύσαμεν εἰς τὸν στόμαχόν του κατακλυσμὸν ὕδατος. Οὐχ ἥττον ἐβοήθησεν ἡμᾶς καὶ ὁ χειρουργὸς διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων καὶ ἀφθόνων ἀφαιμάξεων, καὶ οὕτως ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἐφέρομεν τὸν γέροντα κανονικὸν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου.

Ὁ ταλαίπωρος ἐκκλησιαστικὸς τὰ λοίσθιοια πνέων, ἐπειδὴ

τῷ προσέφερον νὰ πῖη μέγα ποτήριον πλήρες ἀντιπαθητικοῦ φαρμάκου, μοι εἶπε μετὰ φωνῆς ἀδυνάτου. — Ἀρκεῖ, Ζιλβλᾶς, μά μοι δίδης πλέον νερόν. Προβλέπω, φίλε μου, μ' ὅλην τὴν ἱαματικὴν τοῦ ὕδατος δύναμιν, τὸν ἄφευκτον θάνατόν μου· ἂν καὶ μοι μένει σταγὼν τις αἵματος, δὲν αἰσθάνομαι ὅμως ἐμαυτὸν καλλίτερα· ἀπόδειξίς, ὅτι ὁ ἐμπειρότερος τῶν ἱατρῶν ἀδύνατον νὰ παρατείνῃ τὴν ζωὴν μας, ὅταν τὸ ἀνιαρὸν τέλος αὐτῆς φθάσῃ. Ὡθεν ἀπαιτεῖται νὰ προπαρασκευῶ διὰ τὴν εἰς τὴν αἰωνιότητα μετάβασίν μου· ὕπαγε λοιπὸν νὰ μοι φέρῃς συμβολαιογράφον, ἵνα οὗτος γράψῃ τὴν διαθήκην μου. — Τὰς τελευταίας ταύτας λέψεις ἀκούσας προσεποιήθη, καὶ τοι οὐδόλως λυπηθεὶς ἐνδομύχως, ὅτι μὲ ἔθλιψαν ὑπερβαλλόντως, τοῦθ' ὅπερ εἶναι σύνηθες εἰς τοὺς κληρονόμους, ὅταν παρουσιάζεται παρομοία περίστασις, καὶ ὑποκρύψας τὴν προθυμίαν ἣν εἶχον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας του. — Χάρις τῷ Θεῷ, αἰδεσιμώτατε, τῷ εἶπον, δὲν βλέπω τὴν ἀσθενειάν σας ἐπικίνδυνον, καὶ θέλετε ἀναλάβει ταχέως. — Ὅχι, ὄχι, τέκνον μου, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ἱερεὺς, τετέλεσται· αἰσθάνομαι τὸ εἰς τὰς φλέβας μου ὀλίγον αἷμα ἐκλείπον, καὶ τὸν θάνατον προσεγγίζοντα. Ὑπαγε λοιπὸν ταχέως ὅπου σὲ διέταξα. — Εἶδον τῶντι τὸν κανονικὸν ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἐπὶ τὸ χεῖρον τραπέντα, καὶ ἡ παραγγελία του μοι ἐφάνη οὕτω κατεπείγουσα, ὥστε ἔτρεξα δρομαίως νὰ τὴν ἐκτελέσω. Διὸ ἀφῆσας παρ' αὐτῷ τὴν Ὑακίνθην ἥτις πλειότερον ἐμοῦ ἐφοβεῖτο μὴ ὁ ἀσθενὴς ἀποθάνῃ ἀδιάθετος, μετέβην εἰς τὸ πρῶτον δειχθέν μοι συμβολαιογραφεῖον ὅπου εὗρών τὸν συμβολαιογράφον. — Κύριε, τῷ εἶπον, ὁ κανονικὸς Σεδίλλλος ὁ κύριός μου πνέει σχεδὸν τὰ λοίσθια, καὶ θέλει νὰ συνταχθῇ παρ' ὑμῶν ἡ διαθήκη του· σπεύσατε λοιπὸν, διότι οὐδὲ στιγμῆς καιρὸν ἔχομεν. — Ὁ συμβολαιογράφος ἦτο γερόντιόν τι εὐθυμον, καὶ ἀγαπῶν τοὺς ἀστεϊσμούς. — Τίς ἱατρὸς τὸν ἐπισκέπτεται; μὲ ἠρώτησεν. — Ὁ δόκτωρ Σαγγράδος, τῷ ἀπεκρίθην. — Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀκούσας, ἔλαβε κατεσπευσμένως τὸν μανδύαν καὶ τὸν πῖλόν του, καὶ ἔκραξε. — Σπεύσωμεν πρὸς Θεοῦ, διότι

ὁ ἰατρὸς αὐτὸς διευθύνει τοὺς ἀσθενεῖς του εἰς τὸν ἄλλον κόσμον τοσοῦτον ταχέως, ὥστε οὐδὲ τὸν πρέποντα χρόνον δίδει εἰς αὐτοὺς νὰ προσκαλέσωσι συμβολαιογράφον. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πολλῶν διαθηκῶν μοι ἔγεινεν ὑποβολεύς.

Ταῦτα λέγων ἐξῆλθεν ἐν σπουδῇ μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐν ᾧ ἐβαδίζωμεν ἀμφοτέροι τροχάδην, ἵνα προλάβωμεν τὴν ἀγωνίαν, τῷ εἶπον.—Γνωρίζετε, κύριε, ὅτι ὁ εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ θανάτου διαθέτων τὴν διαθήκην του στερεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μνημονικοῦ· ἐὰν λοιπὸν ὁ κύριός μου μὲ λησμονήσῃ, παρακαλῶ ὑμᾶς νὰ φέρητε εἰς τὴν μνήμην του τὸν πρὸς αὐτὸν ζῆλόν μου.—Εὐχαρίστως, τέκνον μου, μοι ἀπεκρίθη ὁ συμβολαιογράφος· ἔσο βέβαιος περὶ τούτου. Εἶναι τῶντι δίκαιον ὁ κύριος ν' ἀνταμείβῃ τὸν ὑπηρέτην ὅστις τὸν εὐηρέστησε· θὰ τὸν προτρέψω μάλιστα νὰ σοὶ ἀφήσῃ τι ἄξιον λόγου, ἀρκεῖ νὰ ᾔῃαι διατεθειμένος οὕτως, ὥστε ν' ἀναγνωρίσῃ τὰς ἐκδουλεύσεις σου.—Ὅταν εἰσῆλθομεν εἰς τὸν θάλαμόν του, ὁ κανονικὸς εἶχεν εἰσέτι τὰς φρένας του. Ἡ δὲ κυρία Ὑακίνθη, ὑγρὸν ἔχουσα τὸ πρόσωπον ἐκ βεδιασμένων δακρύων, ἵστατο πλησίον του ὑποκρινόμενη ἤδη τὸ μέρος της, καὶ προδιαθέτουσα τὸν ἀγαθὸν ἱερέα νὰ τῇ κληροδοτήσῃ ὅσον ἔνεστι πλειότερα. Ἀφήσαντες τὸν συμβολαιογράφον μόνον μετὰ τοῦ κυρίου μου μετέβημεν, ἐγὼ τε καὶ ἡ Ὑακίνθη, εἰς τὸν ἀντιθάλαμον ἐνθα εὗρομεν τὸν χειρουργὸν, σταλέντα ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ καὶ περιμένοντα, ἵνα φλεβοτομήσῃ καὶ πάλιν τὸν πάσχοντα· ἀλλ' ἡμεῖς ἀποτρέψαμεν αὐτὸν τοῦ σκοποῦ του.—Περιμείνατε ὀλίγον κύριε Μαρτίνε, τῷ εἶπεν ἡ οἰκονόμος· εἶναι ἤδη ἀπηγορευμένη ἡ εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ αἰδεσιμωτάτου Σεδίλλου εἰσοδος, διότι ὑπαγορεύει τὰς τελευταίας βουλήσεις του πρὸς τὸν μετ' αὐτοῦ συμβολαιογράφον. Μετὰ τὴν διαθήκην του ὁμῶς ἔχετε καιρὸν νὰ τὸν φλεβοτομήσητε ὅσον θέλετε.

Ἐν τούτοις ἡ ψευδευβλαβὴς καὶ ἐγὼ ἐφοβούμεθα μεγάλως, μὴ ὁ γέρων θεολόγος ἐκπνεύσῃ ὑπαγορεύων τὴν διαθήκην του· εὐτυχῶς ὁμῶς ἡ πρᾶξις ἥτις μᾶς ἀνησύχει ἐξετελέσθη. Ὁ δὲ

θυμβολαιογράφος ἐξῆλθε τοῦ κοιτῶνος τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ ἀπαντήσας με κατὰ τὴν διάβασίν του, μὲ ἔτυψεν ἐλαφρῶς ἐπὶ τῶν νώτων, καὶ μοὶ εἶπε μειδιῶν. — Σοῦ ἐνεθυμήθη εἰς τὴν διαθήκην του, Ζιλβλάς. — Ἐπὶ τούτῳ ἠσθάνθη τοιαύτην ὑπερβολικὴν χαρὰν, ὥστε ἔταξα νὰ δέωμαι ἀπαύστως τῷ Θεῷ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κυρίου μου μετὰ τὸν θάνατόν του ὅστις μετ' οὐ πολὺ συνέβη· διότι τοῦ χειρουργοῦ φλεβοτομήσαντος αὐτὸν αὖθις, ὁ ταλαίπωρος γέρων, ὅστις ἦτον ἤδη λίαν ἐξησθενημένος, ἐξέπνευσε τὴν αὐτὴν σχεδὸν στιγμὴν. Ἐν ᾧ οὗτος παρέδιδε τὸ πνεῦμα, ἦλθε καὶ ὁ ἱατρὸς ὅστις, καίτοι συνεισμιζόμενος νὰ βλέπῃ τοὺς ἀσθενεῖς του διευθυνομένους εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἔμεινεν ὀλίγον ἐκστατικός. Ἐν τούτοις χωρὶς ν' ἀποδώσῃ τὸν θάνατον τοῦ κανονικοῦ εἰς τὴν ὑδατοποσίαν καὶ εἰς τὰς ἀφαιμάξεις, ἀνεχώρησε λέγων μὲ κρῖνον ὕψος, ὅτι τοῦτο προῆλθε, διότι δὲν τῷ ἐξέβαλον ἱκανὸν αἷμα, καὶ δὲν τὸν ἐπότισαν θερμὸν ὕδωρ ὅσον ἔπρεπε. Ὁ δὲ χειρουργὸς βλέπων ἐπίσης ὅτι δὲν ἦτο τοῦ λοιποῦ ἀναγκαῖος, ἠκολούθησε τὸν δόκτορα Σαγγράδον· ἔλεγον δὲ ἀμφότεροι ὅτι ἀπὸ τὴν πρώτην τῆς ἀσθενείας του ἡμέραν εἶχον καταδεδικασμένον τὸν θεολόγον εἰς θάνατον. Τῶνόντι, οὐδέποτε σχεδὸν ἠπατῶντο, ὅσάκις ἐπέφερον τοιαύτην κρίσιν.

Ἄμα μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ κυρίου μου, ἡ Ὑακίνθη, ἡ Ἰνεσίλλα καὶ ἐγὼ τὴν ἐθρηνήσαμεν τοσοῦτον ἐναρμονίως, ὥστε οἱ κλαυθμοὶ μας ἠκούοντο εἰς ἅπασαν τὴν συνοικίαν. Ἡ ψευδευλαβλὴς ράλιστα, ἥτις εἶχεν ἰσχυροτέρους λόγους νὰ χαίρῃ, ὠδύρετο οὕτως οἰκτρῶς, ὥς ἂν ἦτο ἡ μᾶλλον περίλυπος γυνή. Τούτων ἕνεκα ὁ θάλαμος ἐνεπλήσθη ἐν ἀκαρεῖ ἀνθρώπων ἐλθόντων οὐχὶ ἐκ συμπαθείας, ἀλλὰ χάριν περιεργείας. Οἱ δὲ συγγενεῖς τοῦ μακαρίτου ἅμα μαθόντες τὸν θάνατόν του εἰσῆλθον προπετῶς εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἔθεσαν πανταχόσε σφραγίδας. Ἰδόντες οὗτοι τὴν οἰκονόμον περίλυπον ὑπέθεσαν κατ' ἀρχὰς ὅτι ὁ κανονικὸς ἐτελεύτησεν ἀδιάθετος· βεβαιωθέντες ὁμῶς μετ' ὀλίγον ὅτι ὑπῆρχε διαθήκη καθ' ὅλους τοὺς τύπους συντεταγ-

μένη, ἐλυπήθησαν μεγάλως. Ὄταν δὲ ἀπεσφράγισαν αὐτὴν καὶ εἶδον, ὅτι ὁ διαθέτης τὰ πολυτιμότερά του πράγματα ἐκληροδότηι τῇ κυρίᾳ Ὑακίνθῃ καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς, ἐξεφώνησαν τὸν ἐπικήδειόν του λόγον διὰ λέξεων ὀλίγην παρεχουσῶν τιμὴν τῇ μνήμῃ του. Συγχρόνως ἤλεγξαν ἀρκούντως καὶ τὴν ψευδευλαβὴν χωρὶς νὰ φεισθῶσι καὶ ἐμοῦ. Ὁμολογητέον ὅτι μοὶ ἔπρεπον οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν· διότι ὁ θεολόγος, Κύριος ἀναπαύσοι τὴν ψυχὴν του! θέλων νὰ μὲ ὑποχρεώσῃ ἵνα τὸν ἐνθυμῶμαι διὰ παντός, ἐξηγεῖτο οὕτω δι' ἐνὸς ἄρθρου εἰς τὴν διαθήκην του. « Ἐπειδὴ ὁ Ζιλβλάς εἶναι νέος πεπαιδευμένος, » ἵνα συντελέσω τοῦ νὰ γείνη σοφός, τῷ κληροδοτῷ τὴν βιβλιοθήκην μου μεθ' ὅλων τῶν ἐν αὐτῇ βιβλίων καὶ χειρογράφων μου ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξχιρέσεως. »

Ἦγνόουν ποῦ ἔκειτο ἡ ὑποτιθεμένη αὕτη βιβλιοθήκη, διότι εἰς τὴν οἰκίαν του οὐδέποτε εἶδον τοιαύτην. Ἐγνώριζον μόνον ὅτι ἐν τινὶ δωματίῳ ὑπῆρχον χαρτῖα τινὰ, καὶ πέντε ἕως ἑξ βιβλία τεθειμένα ἐπὶ δύο ἐλατίνων σανιδίων· αὕτη ἦτον ἡ κληρονομία μου. Προσέτι τὰ βιβλία αὐτὰ ἦσαν οὐχὶ μεγάλης χρησιμότητος· διότι τὸ μὲν ἐτιτλοφορεῖτο « ὁ ἐντελής Μάγειρος » τὸ δὲ ἐπραγματεύετο περὶ δυσπεψίας καὶ τῶν μέσων τῆς θεραπείας αὐτῆς, καὶ τὰ λοιπὰ ἐμπεριεῖχον τὰ τέσσαρα μέρη τῆς ἀκολουθίας τῶν ἱερωμένων, ἧς οἱ στίχοι ἦσαν ἡμιτετριμμένοι. Ἐκ τῶν χειρογράφων δὲ τὸ περιεργότερον ἦτον ἡ δικογραφία δίκης τινός, ἣν εἶχε ποτε διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν του πρόσδοον.

Ἐξετάσας μετὰ πλειοτέρας, παρ' ὅσον ἤξιζε προσοχῆς τὸ κληροδότημά μου ἐγκατέλειψα αὐτὸ πρὸς ὄφελος τῶν συγγενῶν τοῦ ἀποβιώσαντος, τοσοῦτον διὰ τοῦτο φθονησάντων με. Μάλιστα δὲ παρέδωκα πρὸς αὐτοὺς καὶ αὐτὴν ἣν ἐφόρουν ἐνδιμασίαν, καὶ ἀνέλαβον τὴν ιδιόκτητόν μου, ἀρκούμενος εἰς μόνους τοὺς μισθοὺς μου, τὸν καρπὸν τῶν ὑπηρεσιῶν μου. Ἐπειτα μετέβην πρὸς εὖρεσιν ἄλλου κυρίου. Ἀλλ' ἡ κυρία Ὑακίνθη, πλὴν τοῦ χρηματικοῦ ὅπερ ἐκληρονόμησε, ἔλαβε καὶ ἄπειρα οἰκιακὰ ἐπιπλα καὶ σκεύη, ἅτινα βοηθεία τοῦ ἐραστοῦ της, εἶχεν ὑποκλέψει ἀσθενούντος τοῦ θεολόγου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

*Ο Ζιλβλᾶς ἀναλαμβάνει ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἱατρῷ
Σαγγράδῳ, καὶ καθίσταται περίφημος ἱατρός.*

Ἀπεφάσισα νὰ ὑπάγω πρὸς τὸν κύριον Ἄρια Λονδόνα, καὶ νὰ ἐκλέξω ἀπὸ τοῦ καταλόγου τοῦ νέαν ὑπηρετοῦ θέσιν· ἐνῶ δὲ ἤμην ἐγγὺς νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν στενωπὸν ἐν ᾗ κατῴκει, ἀπῆντησα τὸν δόκτορα Σαγγράδον, τὸν ὁποῖον ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ κυρίου μου δὲν εἶδον, καὶ ἔλαβον τὴν τόλμην νὰ τῷ προσφέρω τὰς προσρήσεις μου. Οὗτος, ἂν καὶ εἶχον μεταβεβλημένην τὴν ἐνδυμασίαν μου, εὐθὺς μὲ ἀνεγνώρισε καὶ οἶονεὶ χαίρων ὅτι μὲ εἶδεν.— Σὲ βλέπω τέλος πάντων, τέκνον μου, μοὶ εἶπε· μάθε ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην σὲ εἶχον κατὰ νοῦν. Ἐπειδὴ ἔχω ἀνάγκην ἀξίου ὑπηρετοῦ, καὶ ἐπειδὴ μοὶ φαίνεται νέος ἐξαίρετος, σὲ θεωρῶ κατάλληλον δι' ἐμὲ ἂν γνωρίζης ν' ἀναγινώσκης καὶ νὰ γράφης.— Ἐὰν οὕτως ἔχη, ἐξοχώτατε τῷ ἀπεκρίθην τίθεμαι ὑπὸ τὰς διαταγὰς, διότι ἀμφοτέρω γνωρίζω. — Τότε ἤμπορεῖς νὰ μοὶ φανῇς χρήσιμος ἐπανελάθεν ὁ ἱατρός· ἐλθὲ λοιπὸν πλησίον μου καὶ δὲν θὰ μετανοήσης, διότι θὰ σὲ μεταχειρίζομαι οὐχὶ ὡς ὑπηρετὴν. Ὅτι δὲν θὰ σοὶ δίδω μισθὸν, τοῦτο εἶναι βέβαιον· ἄλλως τε οὐδενὸς πράγματος θὰ στερεῖσαι· θέλω φροτυντίζει δηλαδὴ περὶ τῆς τακτικῆς τροφῆς καὶ ἐνδυμασίας σου, πρὸς δὲ θέλω σὲ διδάξει τὴν ὑψηλὴν ἐπιστήμην τοῦ θεραπεύειν πάσας τὰς νόσους. Ἐν ἐνὶ λόγῳ θέλω σὲ θεωρεῖ ὡς μαθητὴν μου μᾶλλον παρὰ ὑπερέτην.

Ἐδέχθην τὴν πρότασιν τοῦ δόκτορος, ἐλπίζων ὅτι ὑπὸ τοιοῦτον σοφὸν διδάσκαλον θέλω κατασταθῇ καὶ ἐγὼ ἐξοχος εἰς τὴν ἱατρικὴν. Μὲ ἔφερε λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀμέσως, ἵνα μὲ ἐγκαταστήσῃ εἰς τὸ ἔργον ὅπερ μοὶ προσεδιόρισε· τοῦτο δ' ἦτο νὰ γράφω τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τῶν ἀσθενῶν οἵτινες τὸν προσεχάλουν, ὅταν ἦτο ἀπὸν ἐκ τῆς οἰ-

κίας του. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὑπῆρχε κατάλογος εἰς ὃν γραῖά τις θαλαμηπόλος, ἡ μόνη ὑπηρετίς του, ἐσημείου τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ νοσοῦντος· ἀλλ' αὕτη οὐ μόνον ἦτο ἀνορθόγραφος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ χαρακτήρ τῆς γραφῆς τῆς τοσοῦτον ἦτον ἀχρεῖος, ὥστε πολλάκις οὐδ' αὐτὴ ἠδύνατο νὰ τὴν ἀναγνώσῃ. Ὅθεν ἐπεφορτίσθην νὰ κρατῶ αὐτὸς ἐγὼ τὸν εἰρημένον κατάλογον, ὃν κατὰ δίκαιον λόγον ὥφειλε νὰ ὀνομάσῃ τις ληξιαρχικὸν βιβλίον τῶν ἀποβιασάντων, ἀφοῦ οἱ ἐν αὐτῷ ἐγγεγραμμένοι ἄνθρωποι ὅλοι σχεδὸν ἀπέθνησκον. Κατέγραφον, οὕτως εἰπεῖν, τὰ ὀνόματα τῶν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν μεταβησομένων, ὅπως γράφωσιν οἱ γραμματεῖς τῶν δημοσίων ἀμαξῶν τὰ τῶν ἐπὶ μισθῷ λαμβανόντων αὐτά. Ὁ κάλαμος ὡς ἐπιτοπλεῖστον δὲν ἐπιπτεν ἀπὸ τὴν χεῖρά μου, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἰατρὸς χαίρων τοιαύτην, οἶαν ὁ ἐξοχώτατος Σαγγράδος, ὑπόληψιν, οὐδόλως ὑπῆρχεν ἐν Βαλλαδολὲδ. Ἐφημίσθη δὲ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἔνεκα τῆς ἐπιδεικτικῆς πολυλογίας του, καὶ τινῶν ἐπιτυχῶν ἐπισκέψεων του αἵτινες τῷ περιεποίησαν τιμὴν ἥς οὐδόλως ἦτο ἄξιος.

Πελατῶν δὲν ἐστερεῖτο, καὶ κατὰ συνέπειαν περιουσίας· ἀλλ' ὅμως αὐτός τε καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν ἔζων ἐν τῇ οἰκίᾳ του λιτότατα, τῆς συνήθους τροφῆς ὡς ἐπιτοπλεῖστον οὔσης ἐν πύσων, κυάμων, ἐφθῶν μήλων ἢ τυροῦ· τοιαύτη τροφή εἶναι, ὡς ἔλεγε, καταλληλοτέρα πάσης ἄλλης διὰ τὸν στόμαχον ὡς συντείνουσα εἰς τὴν λέχυσιν, δηλαδή εἰς τὴν εὐκόλον τριβὴν. Ἐντούτοις, καὶ τοι πιστεύων εἰς τὸ εὐπεπτον τῶν εἰρημένων τροφῶν, πάλιν ἀπηγόρευε τὴν κατὰ κόρον γεῦσιν αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ ἐδείκνυσεν αὐτὸν λογικώτερον. Ἀλλὰ, ἂν καὶ ἀπέτρεπεν ἐμέ τε καὶ τὴν θεραπείαν τῆς πολυφαγίας, ἀντὶ ταύτης ἐσυγχώρει νὰ πίνωμεν ὕδωρ ὅσον ἠθέλαμεν. Τὴν ποσότητα τοῦ ὕδατος δὲν μᾶς προσεδιόρισε μὲν, οὐχ ἦττον ὅμως μᾶς ἔλεγεν ἐνίοτε. — Πίστε τέκνα μου, ἐκ τοῦ ὕδατος ἀφθένως, διότι ἡ ὑγεία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑγρότητος τῶν σπλάγχχνων. Τὸ ὕδωρ καθὼ γενικὸν διαλυτικὸν διαλύει ἅπαντα τὰ ἅλατα, ἐπισπεύδει τὴν

κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος ὅταν αὕτη γίνηται βραδέως, καὶ με-
τριάζει τὴν ὀρμὴν τῆς ὕλης πολὺ ταχέϊα. — Ὁ δόκτωρ
μας τοσαύτην εἶχε πεποιθήσιν εἰς τὰς δοξασίας του αὐτὰς, ὥστε
καὶ αὐτὸς ἔτι, καὶ τοὶ προβεβηκώς, πλὴν τοῦ ὕδατος οὐδενὸς
ἄλλου ποτοῦ ἐποίει χρῆσιν. Ὡρίζε δὲ τὸ γῆρας εἰς φυσικὴν,
οὕτως εἰπεῖν, φθίσιν μακραίνουσαν καὶ κατατήκουσαν τὸν ἄνθρω-
πον, καὶ ἐπὶ τῷ ὀρισμῷ αὐτῷ ὥκτειρε τὴν ἀμάθειαν τῶν ἀπο-
καλούντων τὸν οἶνον, τὸ γάλα τῶν γερόντων. Ἐκ τοῦ ἐναν-
τίου ἐπίστευσεν ἀδιστακτῶς ὅτι ὁ οἶνος φθείρει καὶ ἀφανίζει
τὴν ὑγείαν, καὶ ἔλεγε λίαν εὐφραδῶς ὅτι τὸ δλέθριον ἐκεῖνο
ποτὸν εἶναι διὰ τοὺς γέροντας, καὶ δι' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα,
ἐπίβουλος φίλος, ἀπατηλὴ ἡδονή.

Εἰ καὶ αἱ διδασκαλίαι τοῦ ἱατροῦ ἐφαίνοντο ἔλλογοι, οὐχ
ἤττον ὁμῶς, μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἀφ' ἧς μὲ παρέλαβε πλησίον
του μὲ κατέλαβε τοιαύτη διάρροια, ὥστε ἡσθάνομην φρικτοὺς
εἰς τὸν στόμαχον πόνους οὓς ἐτόλμησα ν' ἀποδώσω εἰς τὸ γενι-
κὸν διαλυτικόν, καὶ εἰς τὴν κακὴν τροφήν. Τὰ περὶ τούτου
παράπονά μου ὑπέβαλον μὲν πρὸς τὸν κύριόν μου, φρονῶν ὅτι
ἤθελε συγκατανεύσει ἴσως εἰς τὴν μετρίασιν τῆς αὐστηρότητός
του, καὶ μοὶ ἐπιτρέψει νὰ πίνω ἐν ὥρᾳ τοῦ δείπνου ὀλίγον οἶνον.
ἀλλ' οὗτος, ἐπειδὴ τοῦ ποτοῦ τούτου ἦτον ἄσπονδος ἐχθρὸς, οὐδε-
μίαν ἀκρόασιν ἔδωκεν εἰς τὰ παράπονά μου. — Ὅταν ἀποκτήσης,
μοὶ εἶπε, τὴν ἔξιν τοῦ πίνειν ὕδωρ, τότε θέλεις γνωρίσει τὸ
ἐξαίρετον τοῦ ποτοῦ τούτου. Ἐντούτοις, ἐὰν ἀηδιάζης πίνων
καθαρὸν ὕδωρ, ὑπάρχουσιν ἀθῶα μέσα βοηθοῦντα τὸν στόμα-
χον κατὰ τῆς ἀηδίας τῶν ὑδατωδῶν ποτῶν· ὁ ἐλελίφασκος
τουτέστι, καὶ τὸ βερόνικον (*veronique*) παρέχουσιν εἰς αὐτὰ
ἡδυτάτην γεῦσιν· ἐὰν δὲ θελήσης νὰ καταστήσης αὐτὸ ἡδονι-
κώτερον, ἀρκεῖ νὰ τὸ ἐνώσῃς μὲ ἄνθη τοῦ χαιρεφύλλου, μὲ λι-
βανωτίδα ἢ μήκωνα.

Μάτην ἢ ἐξοχότης του μοὶ ἐξεθείαζε τὸ ὕδωρ, μάτην μὲ
ἐδίδασκε τὸ μυστήριον τοῦ μετασχηματισμοῦ αὐτοῦ εἰς νέκ-
ταρ· ἐγὼ ὁμῶς ἔπινον ἐξ αὐτοῦ μετρίως, τοῦθ' ὅπερ παρατη-

ρήσας. — Ἀληθῶς, Ζιλβλάς, μοι εἶπεν, οὐδόλως θαυμάζω διατὶ δὲν ἀπολαύεις ἐντελοῦς ὑγείας, ἀφοῦ, φίλε μου, δὲν πίνεις ἱκανὸν ὕδωρ. Τοῦτο λαμβανόμενον εἰς μικρὰν ποσότητα ἐρεθίζει τὴν χολὴν μόνον, καὶ δίδει εἰς αὐτὴν πλειοτέραν ἐνέργειαν, ἐνῶ πρέπει νὰ πνίγεται ἐντὸς ἀφθόνου ὑγροῦ. Μὴ φοβοῦ, ἀγαπητόν μου τέκνον, ὅτι ἡ ἀφθονία τοῦ ὕδατος ἀδυνατεῖ ἢ ψυχραίνει τὸν στόμαχόν σου· μακρὰν ἀπὸ σοῦ τοιοῦτος πανικὸς φόβος τὸν ὁποῖον σοὶ ἐπιφέρει ἴσως ἡ ἀλλεπάλληλος ὕδατοποσία· ἐγὼ σοὶ ἐγγυῶμαι τοῦτο, καὶ ἂν δυσπιστῇς εἰς ἐμέ, αὐτὸς ὁ Κέλσος σοὶ τὸ ἐγγυᾶται. Ὁ σοφώτατος ἐκεῖνος Λατῖνος ἐγκωμιάζει θαυμασίως τὸ ὕδωρ, καὶ ἔπειτα λέγει ῥητῶς, ὅτι ὅσοι, ἀγαπῶντες νὰ πίνωσι τὸν οἶνον, προφασίζονται ἀτονίαν τοῦ στομάχου, ἀδικοῦσι προφανῶς τὸ ὄργανον τοῦτο τοῦ σώματος, καὶ καταγίνονται νὰ σκεπάσωσιν οὕτω τὴν ἡδυπάθειάν των. —

Ἐπειδὴ δὲ εἰσελθὼν ἄπχξ εἰς τὸ στάδιον τῆς ἱατρικῆς ἐνόμιζον ἀπρεπὲς τοῦ νὰ φανῶ ἀπειθὴς καὶ ἀνεπίδεκτος μαθήσεως, προσεποιήθην ὅτι ἐπείσθην εἰς τὴν ὀρθότητα τῶν δοξασιῶν του· δύναμαι μάλιστα νὰ εἶπω ὅτι τῶνόντι τὸν ἐπίστευσα. Πεποιθὼς καὶ εἰς τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κέλσου ἐξηκολούθησα τὴν ὕδατοποσίαν, μᾶλλον δὲ νὰ πνίγω ἐντὸς τοῦ ὕδατος τὴν χολὴν μου πίνων ἀφθόνως ἐκ τοῦ ποτοῦ τούτου· ἂν καὶ βαθμιαίως ἡσθάνομην ἐκ τούτου τὴν ὑγείαν μου ἐπὶ τὰ χεῖρω βαίνουσαν, οὐχ ἥττον ἡ πρόληψις ὑπερίσχυσε τοῦ πειράματος. Εἶχον, ὥς ἕκαστος τὸ βλέπει, μεγάλην ἔρρῃςιν νὰ γείνω ἱατρός καὶ ὁμῶς δὲν ἡδυνήθην νὰ ἀνθέξω ἕως τέλους εἰς τοὺς πόνους μου οἵτινες ἠὔξησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀπεφάσισα ἐπὶ τέλους ν' ἀναχωρήσω ἀπὸ τοῦ δόκτορος Σαγγράδου· ἀλλ' οὗτος ἀναθέσας μοι νέαν ὑπηρεσίαν κατώρθωσε νὰ μεταβάλῃ τὸν σκοπὸν μου. — Ἀκουσον, Ζιλβλάς, μοι εἶπεν ἡμέραν τινὰ, δὲν ὁμοιάζω εἰς τοὺς σκληροὺς καὶ ἀχαρίστους ἐκείνους κυρίους οἵτινες τότε ἀνταμείδουσι τὰς ἐκδουλεύσεις τῶν ὑπηρετῶν των,, ὅτε οὗτοι φθάσωσιν εἰς τὸ γῆρας. Ἀλλ' ἐγὼ, διότι εἶμαι εὐχαριστημένος ἀπὸ σοῦ, καὶ διότι σὲ ἀγαπῶ, ἀπεφάσισα, χωρὶς νὰ προσμεί-

νω νὰ μὲ ὑπηρετήσης πλείοτερον χρόνον, νὰ σὲ καταστήσω ἀπὸ τοῦδε εὐτυχῇ. Θέλω σοὶ ἀποκαλύψει αὐθωρεὶ τὸ μυστήριον τῆς ἐπωφελεστάτης ἐπιστήμης ἣν πρὸ τοσούτων ἐτῶν ἐπαγγέλλομαι. Ἰατροί τινες φρονοῦσιν ὅτι διὰ τὴν ἐκμάθησιν αὐτῆς ἀπαιτοῦνται γνώσεις πολλῶν ἄλλων ἐπιπόνων ἐπιστημῶν· ἐγὼ ὅμως συντέμνων τὴν ἐκτεταμένην αὐτὴν ὁδὸν θέλω σὲ ἀπαλλάξει τοῦ κόπου νὰ σπουδάσης τὴν φυσικὴν, τὴν φαρμακοποιίαν, τὴν βοτανικὴν, τὴν ἀνατομίαν κτλ. Ὅθεν, φίλε μου, τὰ μόνα φάρμακα τὰ συντελοῦντα εἰς τὴν θεραπείαν τῶν νοσούντων εἰσὶν ἡ ἀφαίμαξις καὶ τὸ θερμὸν ὕδωρ· ἰδοὺ τὸ μυστήριον τοῦ θεραπεύειν πάσας τὰς ἀσθενείας. Ναὶ, τὸ ἀπλοῦν τοῦτο μυστήριον ὅπερ σοὶ ἀπεκάλυψα ἤδη, καὶ τὸ ὁποῖον ἀκατάληπτον ὄν εἰς τοὺς συναδέλφους μου, ἡ φύσις δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑποκρύψῃ ἀπὸ τῶν παρατηρήσεών μου, περιορίζεται εἰς ἀμφότερα ταῦτα, εἰς τε τὴν φλεβοτομίαν καὶ τὴν συνεχῇ ὕδατοποσίαν. Οὐδὲν πλέον ἔχω νὰ σὲ διδάξω, διότι γνωρίζεις ἤδη τὴν ἱατρικὴν κατὰ βάθος· ὠφελούμενος δὲ ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς πολυετοῦς μου πείρας καθίστασαι διὰ μιᾶς, ὡς ἐγὼ, ἐπιστήμων. Δύνασαι λοιπὸν νὰ μὲ βοηθήσης ἀπὸ τοῦδε, τὴν μὲν πρῶτάν σημειῶν εἰς τὸν κατάλογόν μας τοὺς προσερχομένους ἵνα μὲ προσκαλέσωσι, μετὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν ἐξερχόμενος πρὸς ἐπίσκεψίν τινων ἐκ τῶν ἀσθενῶν μου. Ἐνῶ ἐγὼ θέλω παρέχει τὴν συνδρομὴν μου εἰς τὴν θεραπείαν τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ κλήρου, σὺ θέλεις μεταβαίνει ἀντ' ἐμοῦ εἰς τὰς οἰκίας τῶν τῆς τρίτης τάξεως εἰς ἃς πιθανὸν νὰ μὲ προσκαλέσωσιν· ἀφοῦ δὲ ἐργασθῇς οὕτω ἐπὶ τινα χρόνον, θελω σὲ κατατάξει εἰς τὴν χορείαν μας. Σὺ Ζιλβλᾶς, πρὶν ἔτι γείνης ἱατρὸς, εἶσαι πεπαιδευμένος· ἐνῶ οἱ πρὸ ἐτῶν ἐπαγγελλόμενοι τὸν ἱατρὸν, καὶ οἱ πλείστοι αὐτῶν καθ' ὅλον των τὸν βίον, εἰσὶν ἀμαθεῖς.

Ἡὕχαρίστησα τὸν δόκτορα ἀναδείξαντά με τοσοῦτον ταχέως ἱκανὸν ἵνα τῷ χρησιμεύσω ὡς βοηθός του, καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης ὁρμώμενος διὰ τὰς πρὸς ἐμὲ καλοσύνας του, τῷ ὑπεσχέθην ὅτι θέλω ἀκολουθήσει διὰ παντὸς τὸ σύστημά του, ἔστω καὶ ἀν-

τίθετον εἰς τὸ τοῦ Ἰπποκράτους. Καὶ ὁμῶς ἡ ὑπόσχεσίς μου οὐδόλως ἦτον εἰλικρινής, διότι τὴν περὶ ὕδατος δοξασίαν τοῦ ἐντελῶς ἀπεδοκίμαζον, ἔχων ἀμετάθετον ἀπόφασιν νὰ πίνω καθ' ἐκάστην, ὅταν μεταβαίνω πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀσθενῶν μου, οἶνον. Ἀνήρτησα λοιπὸν καὶ δεῦτερον εἰς τὸ ἄγκιστρον τὸ πεποικιλμένον μου φόρεμα, καὶ ἐνεδύθην ἕτερον τοῦ κυρίου μου ἵνα ὁμοιάσω ἱατρῷ. Οὕτω δὲ ἐνδεδυμένος ἤτοιμάσθην νὰ ἐξασκήσω τὴν ἱατρικὴν εἰς λογαριασμὸν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην αὐτῆς. Πρῶτος ἀσθενὴς ὃν ἐσκέφθην ἦτο ἀστυνομικὸς κλητὴρ πάσχων ὑπὸ πλευρίτιδος· τοῦτον διέταξα νὰ φλεβοτομήσωσιν ἀλύπητα καὶ νὰ τὸν ποτίζωσιν ἀδιαλείπτως ἄφθονον ὕδωρ. Εἰσῆλθον ἔπειτα εἰς τινος πλακουντοποιοῦ τὸν ὁποῖον ἡ ἀρθρίτις ἠνάγκαζε νὰ ἐκβάλλῃ τρομερωτάτας κραυγὰς· καὶ τούτου ὅπως καὶ τοῦ κλητῆρος οὐδόλως ἐφείσθην τοῦ αἵματος, πρὸς δὲ παρήγγειλα νὰ τῷ δίδωσιν ἐκάστην στιγμὴν ἀφειδῶς ὕδωρ. Πρὸς ἀμοιβὴν τῶν ἐπισκέψεών μου ἐπληρώθην παρ' ἀμφοτέρων δώδεκα ρεάλια, τοῦθ' ὅπερ συνετέλεσε τοῦ νὰ νοστιμευθῶ τοσοῦτον τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, ὥστε τὰ κάκιστα ἡνέχον νὰ γίνωσιν. Ἀμα ἐξελθὼν τοῦ πλακουντοποιοῦ, ἀπῆντησα τὸν Φαβρίκιον ὃν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ κανονικοῦ Σεδίλλου οὐδόλως εἶδον. Θεωρήσας με ἱκανὴν ὥραν μετ' ἀπορίας ἐδόθη ἔπειτα εἰς ἄκρατον γέλωτα· καὶ εἶχε δίκαιον, διότι τὰ ἄκρα τοῦ μακροῦ μου ἐπενδύτου ἐσύροντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τὸ δὲ κολόβιον καὶ ἡ περισκελὶς μου ἦσαν ἀμφοτέρα τετράκις μεγαλείτερά καὶ πλατύτερα τοῦ δέοντος, ὥστε ἐδείκνυον ἐξωτερικὸν ὅλως ἀλλόκοτον καὶ γελοῖον. Τὸν ἄφησα λοιπὸν καὶ ἐγέλασεν ὅσον ἤθελε· ἀλλ' ὁμῶς, καὶ τοὶ ἐπιθυμῶν νὰ τὸν μιμηθῶ, ἐβιάσθην νὰ κρατήσω ἑμαυτοῦ, θέλων νὰ διατηρήσω ἐν τῇ ὁδῷ τὴν δέουσαν ἀξιοπρέπειαν, καὶ νὰ ὑποκριθῶ καλλίτερον τὸ πρόσωπον τοῦ ἱατροῦ τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐμπαιγμοῦ ἄξιον. Ἀφοῦ τὸ γελοῖον ἐξωτερικόν μου ἐκίνησε τὸν καγχασμὸν τοῦ Φαβρικίου φαντάσθητε κατὰ πόσον ἡ σοφιστικὴ μου τὸν ἐδιπλασίασεν. Ὅταν δὲ ἐκοράσθη γελῶν — Μὰ τὸν Θεὸν, Ζιλβλάς, μοὶ εἶπε, πολὺ νόστιμα σὲ βλέπω ἐστολι-

σμένον. Ποῖος διάβολος σὲ μετεμόρφωσε τοιοῦτοτρόπως; — Ὁ-
μίλει ἡσυχώτερα, φίλε μου, τῷ ἀπεκρίθην· σεβάσθητι τὸν νέον
Ἰπποκράτην! Μάθε ὅτι εἶμαι ὁ βοηθὸς τοῦ δόκτορος Σαγγρά-
δου τοῦ περιφημοτέρου τῶν ἱατρῶν τοῦ Βαλλαδολέδ, παρ' ᾧ
διατελῶ ὑπερετῶν πρὸ τριῶν ἐβδομάδων. Αὐτὸς λοιπὸν μὲ ἐδί-
δαξε τὴν ἱατρικὴν· καὶ ἐπειδὴ μόνος του ἀδυνατεῖ νὰ προφθάσῃ
εἰς ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς σῖτινες τὸν προσκαλοῦσι, μ' ἐπεφόρτισε
πρὸς ἀνακούφισίν του νὰ ἐπισκέπτωμαι τινὰς ἐξ αὐτῶν· ὅθεν
αὐτὸς μὲν παρέχει τὰς βοηθείας τῆς ἐπιστήμης του πρὸς τοὺς
ὑψηλῆς περιωπῆς ἀνθρώπους, ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν ὄχλον. — Πολὺ
καλὰ, εἶπεν αὖθις ὁ Φαβρίκιος, ἀφίνει μὲ ἄλλους λόγους εἰς
τὴν διάθεσίν σου τὸ αἷμα τοῦ κοινοῦ λαοῦ, ἐν ᾧ αὐτὸς κρατεῖ
δι' αὐτὸν τὸ τῶν εὐγενῶν. Σὲ συγχαίρω λοιπὸν διὰ τὸ μερί-
διόν σου, διότι προτιμότερον νὰ ἔχη τις διαφορὰν μετὰ τοῦ ὄ-
χλου παρὰ τοὺς μεγάλους. Ζήτω ὁ ἱατρὸς τοῦ προαστείου! δι-
ότι τὰ λάθη του μόλις παρατηροῦνται, καὶ αἱ δολοφονίαι του οὐ-
δένα ποιοῦσι κρότον. Ναί, φίλτατε Ζιλβλᾶς, προσέθηκε λέγων,
τὸ ἐπάγγελμά σου εἶναι ἐπίφθονον, καὶ ὥς εἶπεν ὁ μέγας Ἀ-
λέξανδρος, ἂν δὲν ἤμην Φαβρίκιος ἐπεθύμουν νὰ ἦμαι Ζιλβλᾶς.
Θέλων ν' ἀποδείξω πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ κουρέως Νουνέζ ὅτι
δικαίως ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἐνεστώσης μου θέσεως, τῷ
ἔδειξα τὰ ὑπὸ τοῦ κλητῆρος καὶ τοῦ πλακουντοποιοῦ προσφερ-
θέντα ρέαλια, καὶ ἐπομένως εἰσῆλθομεν εἰς τι καπηλεῖον ὅπου
διέταξα νὰ μᾶς φέρωσιν οἶνον ἀρκετὰ καλὸν τὸν ὁποῖον ἐπειδὴ
εἶχον πολλὴν ἐπιθυμίαν νὰ γευθῶ, εὖρον καλλίτερον παρ' ὅτι
πράγματι ἦτο. Ἐπιὼν λοιπὸν ἐξ αὐτοῦ ὅσον ἡδυνήθη, πλειό-
τερον· καὶ, ἃς μὲ συγχωρήσῃ ὁ σοφὸς Κέλσος, ὅσω ἔχυνον ἐκ
τοῦ ποτοῦ τούτου εἰς τὸν στόμαχόν μου, τόσω ἡσθανόμην ὅτι
τὸ σπλάγχχνον αὐτὸ οὐδόλως ἐπειράζετο διὰ τὸ ἄδικον ὅπερ τῷ
ἔπραττον. Εἰς τὸ καπηλεῖον τοῦτο ἐμείναμεν ἱκανὰς ὥρας γε-
λῶντες ὅχι ὀλίγον πρὸς βλάβην τῶν κυρίων μας, ὥς τοῦτο συ-
νήθως γίνεται μετὰ τῶν ὑπηρετῶν. Ἐπειτα, ἰδόντες ὅτι ἡ νύξ
προσῆγγιζε, ἀπεχωρίσθημεν ὑποσχεθέντες ἀμοιβαίως νὰ συν-

αντηθῶμεν αὖθις τὴν αὖριον μετὰ μεσημβρίαν εἰς τὸ αὐτὸ κατὰ πηλεῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ὁ Ζιλβλᾶς ἐξακολουθεῖ μετερχόμενος τὴν ἰατρικὴν μετ' ἰσῆς ἐπιτυχίας καὶ ἰκανότητος. Συμβὰν προελθὼν ἐκ τοῦ ἀνευρεθέντος δακτυλιδίου.

Μόλις εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν, ἔφθασε καὶ ὁ δόκτωρ Σαγγράδος πρὸς ὃν ἔδωκα λόγον περὶ τῶν ἀσθενῶν οὓς ἐπισκέφθην, καὶ ταυτοχρόνως τῷ ἐνεχείρισα τὰ ἐναπολειφθέντα μοι ὀκτὼ ρεάλια, ἐκ τῶν δώδεκα ἅτινα ἔλαβον ὡς ἀμοιβὴν τῶν ἐπισκέψεών μου. — Μόνον ὀκτὼ ρεάλια μοι εἶπεν ὁ ἰατρὸς ἀριθμήσας προηγουμένως αὐτά· διὰ δύο ἐπισκέψεις ἢ ἀντιμισθία εἶναι ἐντελεστέα· ἔστω ἐν τούτοις, πρέπει νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς ὅ,τι μᾶς δίδουσι. — Ὅθεν ἐκράτησεν ἐξ αὐτῶν τὰ ἑξ, καὶ δίδων μοι τὰ λοιπὰ δύο. — Λάβε αὐτὰ Ζιλβλᾶς μοι εἶπεν, ὡς ἀπαρχὴν χρηματικοῦ κεφαλαίου· θέλω προσέτι νὰ πράξω μετὰ σοῦ ὠφέλιμόν τινα διὰ σέ συμφωνίαν. Ἀπὸ τοῦδε σοὶ παραχωρῶ τὸ τέταρτον τῶν ὧσων μοι φέρεις χρημάτων, καὶ ἐντὸς μικροῦ, φίλε μου, θέλεις πλουτίσει· διότι, ἂν ὁ Θεὸς εὐδοκήσῃ, τὸ ἐνεστὼς ἔτος θέλομεν ἔχει πολλοὺς ἀσθενεῖς.

Εἶχον ἀποχωρῶντα λόγον νὰ ἀρκεσθῶ εἰς τὸ μερίδιόν μου· διότι, προθέμενος νὰ φυλάττω καθ' ἑκάστην τὸ τρίτον τῆς ἐκ τῶν ἐπισκέψεών μου ἀντιμισθίας, καὶ λαμβάνων προσέτι τὸ τέταρτον τοῦ ὑπολοίπου, ὠφελούμην οὕτω, ἂν τῶντι ἢ ἀριθμητικὴ εἶναι ἐπιστήμη ἀλάνθαστος, τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου. Τοῦτο μοι ἐνέπνευσε νέον ζῆλον εἰς τὴν ἰατρικὴν. Διὸ τὴν ἐπιοῦσαν εὐθὺς μετὰ τὸ πρόγευμα ἐνεδύθην τὴν στολὴν τοῦ βοηθοῦ, καὶ ἔδραμον τῇ δε κακεῖσε ἀναζητῶν ἀσθενεῖς ἐξ ὧν ἐπισκέφθην πλείοτέρους τῶν ὧσων ἐσημείωσα εἰς τὸν κατάλογον, καὶ διώ-

ρισα εἰς ἅπαντας τὰ αὐτὰ φάρμακα, ἂν καὶ διέφερον αἱ νόσοι των. Μέχρις ἐνταῦθα τὰ πράγματα ἔβαινον κατ' εὐχὴν, οὐδεὶς δὲ, χάρις τῷ Θεῷ, ἐξανέστη κατὰ τῶν συνταγῶν μου· ἀλλ' ὅμως ὅσον ἄξιον λόγου καὶ ἂν ἦ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ, τοῦτο οὐδ' ἐπικριτῶν οὐδὲ φθονερῶν στερεῖται. Ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἀρωματοπώλου τινὸς οὗ ὁ υἱὸς ἔπασχεν ἐξ ὑδρωπικίας, εὗρον παρὰ τῷ ἀσθενεῖ ἱατρὸν τινὰ μικροῦ ἀναστήματος, μελάγχρουν, καὶ Κουχίλλον ὀνομαζόμενον, ὃν προσεκάλεσε πρὸ ἐμοῦ συγγενῆς τις τοῦ οἰκοδεσπότου πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ πάσχοντος. Εἰσελθὼν προσεκύνησα ἐδαφιαίως ἅπαντας, καὶ ἰδίως τὸν ἱατρὸν, φρονῶν ὅτι ἐπίτηδες τὸν προσεκάλεσαν, ἵνα τὸν συμβουλευθῶ περὶ τοῦ πάθους τοῦ ἀσθενοῦς. Ἀλλ' ὁ ἱατρὸς μὲ ἀντησπάσθη μετὰ μεγάλης σοβαρότητος· ἔπειτα θεωρήσας με ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μετὰ πλείστης προσοχῆς. — Κύριε ἱατρε, μοὶ εἶπε, συγχωρήσατε παρακαλῶ τὴν περιέργειάν μου· ἐπίστευον ὅτι γνωρίζω ἅπαντας τοὺς ἐν Βαλλαδολεδ συναδέλφους μου, καὶ ὅμως βεβαιώθητε ὅτι ἡμεῖς μοὶ εἴσθε πάντῃ ἄγνωστος· φαίνεται λοιπὸν ὅτι νεωστὶ ἀπεκατεστάθητε εἰς τὴν πόλιν μας. — Εἶμαι τῷ ἀπεκρίθην, δόκιμος ἱατρὸς ἐργαζόμενος ὑπὸ τὸν δόκτορα Σαγγράδον. — Σὰς συγχαίρω, διότι ἡσπάσθητε τὸ σύστημα ἀνδρὸς τοσοῦτον δοκίμου, ἐπανελάβεν ὁ Κουχίλλος εὐγενῶς. Ἄν καὶ φαίνεσθε πολὺ νέος, οὐδόλως ἀμφιβάλλω ὅτι κατέστητε ἐμπειρότατος. — Εἶπε δὲ τοῦτο μετὰ τολύτης ἀφελείας, ὥστε ἡγνόουν ἂν τὸ εἶπε σπουδάζων ἢ παίζων. Ἐν ᾧ δὲ ἐσκεπτόμην τί νὰ τῷ ἀπαντήσω, ὁ ἀρωματοπώλης λαβὼν τότε τὸν λόγον εἶπεν. — Εἶμαι κύριοι, πολὺ πεπεισμένος ὅτι ἀμφοτέροι εἴσθε ἐντελεῖς εἰς τὴν ἱατρικὴν· ὅθεν ἐξετάσατε παρακαλῶ τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας τοῦ υἱοῦ μου, καὶ διορίσατε ὅ,τι συντελεστικὸν πρὸς ἱασίν του.

Ἐπὶ τούτοις ὁ μικρὸς τὸ ἀνάστημα ἱατρὸς ἤρχησεν ἐξετάζων τὸν ἀσθενῆ· καὶ ἀφοῦ μοὶ παρέστησεν ὅλα τὰ συμπτώματα τὰ χαρακτηρίζοντα τὴν φύσιν τῆς ἀσθενείας, μὲ ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους τί μέσον θεραπείας ἀρμόζει νὰ ἐπιληφθῶμεν. —

Γνωμοδοτῶ, τῷ ἀπεκρίθην, ἵνα φλεβοτομῇται καθ' ἐκάστην καὶ νὰ πίνη ἀδιαλείπτως καὶ ἀφθόνως θερμὸν ὕδωρ.— Ὁ κοντὸς ἰατρὸς ἀκούσας τοῦτο μοι εἶπε μειδιῶν, καὶ μὲ ἥθος πολὺ πονηρόν.— Καὶ φρονεῖτε ὅτι τοιοῦτον θεραπευτικὸν μέσον δύναται νὰ σώσῃ τὸν πάσχοντα ;— Ἀναμφισβόλως, ἐφώνησα δι' ἀποφασιστικοῦ τόνου· θὰ ἴδῃται τὸν ἀσθενῆ ἐν ἀκαρεῖ θεραπευμένον. Τὰ μέσα ταῦτα πρέπει νὰ φέρωσι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, διότι εἶναι φάρμακα εἰδικὰ καθ' ὅλων τῶν ἀσθενειῶν· καὶ ἂν ἔχετε ἀμφισβολίαν τινὰ περὶ τούτου ἐρωτήσατε τὴν ἐξοχότητά του τὸν κύριον Σαγγράδον.— Ἐὰν οὕτως ἔχῃ, εἶπε πάλιν ὁ ἰατρὸς, ὁ Κέλσος σφάλλει μεγάλως βεβαιῶν ὅτι πρὸς εὐχερεστέραν θεραπείαν τῆς ὑδρωπικίας ἀπαιτεῖται νὰ ὑποβληθῇ ὁ πάσχων εἰς τὴν δίαιτάν τῆς δίψης καὶ τῆς πείνης.— Ὁ Κέλσος, εἶπον πρὸς αὐτὸν, δὲν εἶναι τὸ χρηστήριόν μου· ὡς ἄνθρωπος ἠπατήθη καὶ αὐτὸς, ὅπως τόσοι ἄλλοι, διὰ τοῦτο πράττω ἐνίοτε ἐναντίον τῆς μεθόδου του.— Ἐξ ὧσων εἶπατε, ἐπανελάβεν ὁ Κουχίλλος, ἐγνώρισα τὴν ἀσφαλῆ καὶ εὐχάριστον τοῦ δόκτορος Σαγγράδου μέθοδον ἣν προσπαθεῖ νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς τοὺς δοκίμους του· ὅλη του, δηλαδή, ἡ ἱατρικὴ περιορίζεται εἰς τὴν ἀφαίμαξιν καὶ ὑδατοποσίαν. Ὅθεν, οὐδόλως θαυμάζω πλέον διατὶ τόσοι τίμιοι ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσιν εἰς τὰς χεῖράς του...— Μὴ δὲ προσβολὰς, ὑπολαβὼν εἶπον ὀργίλως, ἄνδρα τοῦ αὐτοῦ μὲ ὑμᾶς ἐπαγγέλματος μὴ κατακρίνετε οὕτω ! Ἡξευρε, κύριε ἰατρὲ, ὅτι ἄνευ φλεβοτομίας καὶ θερμῆς ὑδατοποσίας, πολλοὶ τῶν ἀσθενῶν πέμπονται εἰς τὸν ᾄδην· καὶ ὑμεῖς ἴσως ἐστείλατε ἐκεῖ πλείοντες παρὰ πάντα ἄλλον. Ἐὰν δὲ ἀπεχθῶς διάκεισθε κατὰ τοῦ κυρίου Σαγγράδου δημοσιεύσατε κατ' αὐτοῦ διατριβὴν τινά, αὐτὸς δὲ ἀφεύκτως θέλει σᾶς ἀποκριθῇ, καὶ τότε βλέπομεν τίς ἐξ ὑμῶν ἔσεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ γέλωτος τῶν ἀνθρώπων.— Μὰ τὸν ἅγιον Ἰάκωβον καὶ τὸν ἅγιον Διονύσιον, ὑπαλαβὼν εἶπε καὶ αὐτὸς προπετῶς, ἀγνοεῖς φαίνεται τί πρᾶγμα εἶναι ὁ δόκτωρ Κουχίλλος· μάθε λοιπὸν ὅτι ἔχω ῥάμφος καὶ ὄνυχας, καὶ οὐ-

δόλως φοβοῦμαι τὸν Σαγγράδον σου ὅστις, καὶ τοὶ ματαιό-
φρων καὶ κενόδοξος, οὐχ ἤττον εἶναι καταγέλαστος. — Ὁ ἀ-
χρεῖος τρόπος τοῦ κοντοῦ ἱατροῦ μὲ παρώργισε, διὸ τῷ ἀπεκρίθην
μετὰ πικρίας· οὗτος πάλιν ἀνταπεκρίθη διὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου, καὶ
οὕτως ἤρχισαμον ἀμέσως τὰ γρονθοκοπήματα. Καιρὸν εἶχομεν νὰ
φιλοδωρηθῶμεν ἀμοιβαίως διὰ γρόνθων οὐκ ὀλίγων, καὶ ν' ἀπο-
σπάσωμεν δράγματά τινα τριχῶν ἀπὸ τῶν κεφαλῶν μας, ἀλλ'
ὁ ἀρωματοπώλης καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ μεσολαβήσαντες μᾶς
ἐξεχώρισαν μὲ μεγάλην δυσκολίαν. Μετὰ ταῦτα, ἐμοῦ μὲν ἐπλή-
ρωσαν τὴν ἐπίσκεψιν καὶ μὲ ἀπέπεμψαν, ἐκράτησαν δὲ τὸν ἀν-
τίπαλόν μου ὅστις κατὰ τὰ φαινόμενα τοῖς ἐφάνη ἐμπειρότερός
μου.

Μετὰ τὸ δυσάρεστον τοῦτο συμβᾶν ὀλίγον ἔλειψε νὰ μοὶ
συμβῇ καὶ ἕτερον. Ὑπῆγον πρὸς ἐπίσκεψιν σωματώδους τινὸς
ψάλτου ὑπὸ πυρετοῦ πάσχοντος. Οὗτος ἅμα ἀκούσας ὅτι διο-
ρίζω εἰς τοὺς ἀσθενεῖς θερμὸν ὕδωρ, τοσοῦτον ἀπειθῆς ἐφάνη
κατὰ τοῦ εἰδικοῦ τούτου φαρμάκου, ὥστε ἤρχισε βλα-
σφημῶν, καὶ στολίζων με δι' ἀπείρων ὕβρεων· μάλιστα δὲ μὲ
ἠπείλησεν ὅτι θέλει μὲ ρίψει ἀπὸ τοῦ παραθύρου ἂν δὲν ἐξέλ-
θω τὸ ταχύτερον ἐκ τῆς οἰκίας του. Μὴ θέλων νὰ ἐπαναλάβῃ
τὴν ἀπειλήν του ἣν ἠδύνατο εὐκόλως νὰ πραγματοποιήσῃ ἐνέ-
δωκα ἀμέσως εἰς τὴν βίαν καὶ ἀνεχώρησα. Ὅθεν τὴν ἡμέραν
ἐκείνην διέκοψα τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἀσθενῶν μου, καὶ καθά
μετὰ τοῦ Φαβρικίου συνεννοήθημεν, ὑπῆγον εἰς τὸ καπηλεῖον
ὅπου φθὰς οὗτος πρὸ ἐμοῦ μὲ περιέμενε. Ἐπειδὴ δὲ εὗρέθη-
μεν ἀμφοτέρω εὐδιάθετοι νὰ πῖωμεν, ἐδόθημεν εἰς τὴν οἶνο-
ποσίαν μέχρι κραιπάλης, καὶ ἐπομένως ἐπεστρέψαμεν εἰς τοὺς
κυρίους μας ἀξιόλογα διωρθωμένοι, δηλαδὴ ἡμιμεθυσμένοι.
Ἀλλ' ἡ μέθη μου διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ κυρίου Σαγγρά-
δου· διότι, διηγούμενος πρὸς αὐτὸν τὴν μετὰ τοῦ Κουχίλλου
ἔριν μου, ὠρίλουν τοσοῦτον ἐναγωνίως, ὥστε τὴν ἐκ τοῦ οἶνου
ἐξαψίν μου ἐξέλαβεν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἔτι ἐκ τῆς μάχης διαρ-
κούσης ταραχῆς μου. Πρὸς δὲ καὶ αὐτὴ ἡ διήγησίς μου τὸν ἠρέ-

θισε· διὸ φρονῶν ἑαυτὸν προσβεβλημένον ὑπὸ τοῦ Κουχίλλου·—
 Κάλλιστα ἔπραξας, Ζιλβλάς, μοι εἶπε, ὑπερασπισθεὶς τὴν τιμὴν
 τῶν φαρμάκων μας ἐναντίον τοῦ ἐκτρώματος τούτου τῆς Ἰα-
 τρικῆς Σχολῆς. Τὶ λοιπὸν; νομίζει ὅτι δὲν εἶναι συγκεχωρημένη
 ἡ εἰς τοὺς ἐξ ὑδρωπικίας πάσχοντας χρῆσις τῶν ὑδατωδῶν
 ποτῶν; Ὁ ἀμαθέστατος! Ἐγὼ ὅμως διίσχυρίζομαι, ὅτι πρέ-
 πει νὰ τοῖς δίδονται ταῦτα. Ναὶ, ἐξηκολούθησε λέγων, τὸ ὕδωρ
 ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ θεραπεύειν ὅλα τὰ εἶδη τῆς ὑδρωπικίας,
 ὡς ὠφελεῖ ἐπίσης εἰς τοὺς ρευματισμοὺς καὶ τὸν ἱκτερον· εἶναι
 προσέτι ἐξαίρετον φάρμακον διὰ τοὺς πυρετοὺς οἵτινες φλογί-
 ζουσι καὶ παγόνουσιν ἐν ταυτῷ, μάλιστα δὲ θαυμάσιον διὰ τὰ
 νοσήματα τὰ προερχόμενα ὑπὸ ψυχρῶν, ὀρρώδων καὶ φλεγμα-
 τικῶν διαθέσεων. Ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται παράδοξος εἰς τοὺς
 νέους ἰατροὺς, οἷος ὁ Κουχίλλος, ἀλλ' εἶναι πληρέστατα παρα-
 δεδεγμένη εἰς τὴν ἱατρικὴν· καὶ ἂν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶχον τὴν
 ἱκανότητα τοῦ σκέπτεσθαι λογικῶς, ἀντὶ νὰ μὲ κατακρίνωσιν
 οὕτως, ἤθελον μιμηθῆ τὴν μέθοδόν μου, καὶ γείνει οἱ μᾶλλον
 ζηλωταὶ τῶν ὀπαδῶν μου.—

Ὁ Σαγγράδος λοιπὸν τοσοῦτον ὠργίσθη κατὰ τοῦ Κουχίλλου,
 ὥστε οὐδ' ὑποπτεύθη καὶ τὴν οἶνοποσίαν μου· ἀφοῦ μάλιστα
 προσέθηκα εἰς τὴν διήγησίν μου καὶ τινὰ περιστατικὰ πλάσ-
 ματα ὄντα τῆς φαντασίας μου, καὶ τοῦτο ἵνα αὐξήσω πλειότε-
 ρον τὴν κατὰ τοῦ κοντοῦ δόκτορος ὀργὴν του. Καίτοι εἰς ἄκρον
 τεταραγμένος, οὐχ ἥττον παρετήρησεν ὅτι κατ'αὐτὴν τὴν ἐσπέ-
 ραν ἔπινον ὑπὲρ τὸ δέον ὕδωρ.

Ὁ οἶνος τῶνόντι μοι ἐπέφερεν ὑπερβολικὴν δίψαν. Πᾶς τις
 πλὴν τοῦ Σαγγράδου ἤθελεν ὑποπτευθῆ τοῦτο βλέπων με βο-
 φοῦντα ὑπερμεγέθη ποτήρια πλήρη ὕδατος· οὗτος ὅμως, πισεύ-
 σας ἐν τῇ ἀπλότητί του ὅτι ἐνοστιμευόμην ἤδη τὸ ὕδωρ, μοι
 εἶπεν ὑπομειδιῶν·—Ἀφ' ὅ,τι βλέπω, Ζιλβλάς, δὲν ἀποστρέφε-
 σαι πλέον τόσον πολὺ τὸ ὕδωρ, καὶ τῇ ἀληθείᾳ τὸ πίνεις ὡς
 νέκταρ. Τοῦτο ὅμως οὐδόλως μ' ἐκπλήττει, φίλε μου, διότι ἐγνώ-
 ριζον κάλλιστα ὅτι ἐντὸς μικροῦ ἤθελες ἐξοικειωθῆ πρὸς τὸ

ποτόν τοῦτο.—“Ολα τὰ πράγματα ἔχουσι τὸν καιρόν των, ἐξοχώτατε, τῷ εἶπον· καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην εὐχαρίστως ἔδιδον ἀντὶ κοτύλης ὕδατος πίθον πλήρη οἴνου.— ‘Ἡ ἀπόκρισίς μου αὕτη εὐηρέστησε τῷ ἱατρῷ. Ἐπειδὴ δὲ ἤθελε νὰ μὴ τὸν διαφύγῃ καὶ αἰτία τοσοῦτω κατάλληλος, ἵνα ἀνυψώσῃ μέχρι οὐρανοῦ τὴν ἀξιολογότητα τοῦ ὕδατος, ἤρχισεν αὖθις νὰ τὸ ἐγκωμιάζῃ οὐχὶ ὡς ἀπαθὴς ῥήτωρ, ἀλλ’ ἐνθουσιῶν.—Μυριάκις, Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπε, μυριάκις, φίλε μου, προτιμητέα καὶ ἀβλαβῆ τὰ τῶν ἀρχαίων αἰώνων θερμοπώλια τῶν καθ’ ἡμᾶς οἰνοπολείων· διότι εἰς ἐκεῖνα ἐσύχναζον οἱ ἄνθρωποι οὐχὶ ἵνα φθείρῳσιν ἀτίμως τὴν περιουσίαν καὶ τὴν ζωὴν των μεθοκοποῦντες, ἀλλὰ συνήρχοντο ἵνα εὐθυμῶσιν ἐντίμως καὶ ἀκινδύνως πίνοντες θερμὸν ὕδωρ! Θαυμασία τῶντι ἡ περὶ τοῦ πολιτικοῦ βίου των διδασκάλων τῆς ἀρχαιότητος συνετὴ πρόνοια, ἰδρυσάντων δημοσίους τόπους ἐνθα ἐδίδετο εἰς ἅπαντας τοὺς προσερχομένους ὕδωρ πρὸς πόσιν· τὸν δὲ οἶνον εἶχον ὑπεριωρισμένον εἰς τὰ φαρμακεῖα, καὶ μόνον δυνάμει συνταγῆς ἱατρῶν ἐπετρέπετο ἡ χρῆσις του. Σοφὴ τῶντι πρόνοια! Ἐν τούτοις, σώζεται ἀναμφιβόλως μικρὸν λείψανον τῆς ἀρχαίας λιτότητος ἄξιον τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος, ἀφοῦ εὐρίσκεται καὶ σήμερον ἐτι ἐλάχιστος ἀριθμὸς ἀνθρώπων ποιούντων, ὡς σὺ καὶ ἐγὼ, χρῆσιν θερμοῦ ὕδατος (οὐχὶ ὅμως ζέοντος διότι τοῦτο ὡς παρετήρησα καθίσταται βαρὺ καὶ ἥττον ἀρμόζον εἰς τὸν στόμαχον) καὶ πιστευόντων ἀδιστακτως ὅτι διὰ τούτου ἕκαστος προφυλάσσεται ἢ θεραπεύεται ὑφ’ ὅλων τῶν ἀσθενειῶν.—

Ἐνῷ οὗτος ἐκενολόγει μετὰ τοσαύτης εὐφραδείας ταῦτα, μοὶ ἐπῆλθεν ὄρεξις νὰ καγχάσω· ἐφύλαξα ὅμως τὴν σοβαρότητά μου. Ἐπραξα μάλιστα τι πλειότερον, ἐφάνην σύμφωνος μὲ τὰς ιδέας του, ἐμέμφθην τὴν χρῆσιν τοῦ οἴνου, καὶ ὤκτειρα τὴν ἀθλιότητα τῶν ἐχόντων δυστυχῶς τὴν ἑξὶν τοῦ ἀγαπᾶν τὸ ὀλέθριον τοῦτο ποτόν. Ἐπειτα, ἐπειδὴ οὐδόλως ἦτο κατεσβεσμένη ἡ δίψα μου, ἐπλήρωσα μέγα ποτήριον ὕδατος, ὅπερ ἀφοῦ κατέπιον.— Ἐμπρὸς, ἐξοχώτατε, εἶπον πρὸς τὸν κύριόν μου, ἃς πίνωμεν μέχρι κόρου ἐκ τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου ὑγροῦ! ἃς ἐπαναφέρωμεν εἰς

τὸν οἶκόν σας τὰ ἀρχαῖα ἐκεῖνα θερμοπώλια, ὧν τὴν στέρησιν ὑπερλυπεῖσθε.—Ταῦτα ἐμοῦ εἰπόντcs ὁ δόκτωρ ἐχειροκρότησε, καὶ μὲ προέτρεψεν ἐπὶ ὥραν ὁλόκληρον νὰ μὴ πῖω ποτὲ ἄλλο ποτὸν πλὴν τοῦ ὕδατος. Ἵνα ἐξοικειώσω ἐμαυτὸν πρὸς τοῦτο, τῷ ὑποσχέθην νὰ πίνω ἐξ αὐτοῦ ἀνὰ πᾶσαν ἐσπέραν μεγάλην ποσότητα· καὶ πρὸς εὐκολωτέραν τήρησιν τῆς ὑποσχέσεώς μου κατεκλίνθην ἀποφασίσας νὰ ἐπισκέπτωμαι καθ' ἐκάστην τὸ καπηλεῖον.

Ἡ δυσαρέσκεια ἥτις μοι προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀρωματοπώλου οὐδέν μοι ἐπέφερε πρόσκομμα πρὸς ἐξακολουθήσιν τῆς ἱατρικῆς τέχνης μου· ὅθεν τὴν ἐπιούσαν διώρισα αὖθις εἰς τοὺς ἀσθενεῖς μου φλεβοτομίας καὶ θερμὴν ὑδροποσίαν. Ἐξελθὼν τῆς οἰκίας ποιητοῦ τινος πάσχοντος ὑπὸ φρενίτιδος ἀπῆντησα γραῖαν, ἥτις μ' ἐπλησίασε καὶ μὲ ἠρώτησεν ἂν ἦμαι ἱατρός. Ἀποκριθέντος μου καταφατικῶς.—Ἐξοχώτατε, ἐπανέλαβεν αὕτη, ἐὰν οὕτως ἔχη, καθικευτεύω ὑμᾶς ὑποκλινέστατα ἵνα ἐπισκεφθῆτε τὴν ἀνεψιάν μου, ἥτις ἀπὸ τῆς χθὲς ἀσθενεῖ καὶ ἀγνοῶ τὸ πάθος της.—Ἠκολούθησα ἀμέσως τὴν γραῖαν ἥτις μὲ ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν της, καὶ μὲ εἰσῆξεν ἐντὸς θαλάμου ἱκανῶς κομψοῦ, ἐνθα ἡ ἀσθενὴς ἔκειτο κλινήρης, ἥς τὴν ἀσθένειαν ἐπλησίασα νὰ ἐξετάσω. Κατὰ πρῶτον τὰ χαρακτηριστικά της μὲ προσέβαλον· ἔπειτα δὲ, θεωρήσας αὐτὴν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μετὰ περιεργείας, ἀνεγνώρισα ἄνευ δισταγμοῦ τὴν ὑποκριθεῖσαν οὕτως ἐπιτηδεῖως τὸ πρόσωπον τῆς Καμίλλης τυχοδιώκτριαν· ἀλλ' αὕτη, ἥ ὅτι ἦτο καταβεβλημένη ἐκ τῆς ἀσθενείας, ἥ ὅτι τὸ τοῦ ἱατροῦ ἔνδυμα μὲ κατέστησε δυσεπίγνωστον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, οὐδόλως ὥς φαίνεται μὲ ἐγνώρισε. Λαβὼν τὴν χεῖρά της ἵνα ἐξετάσω τὸν σφυγμὸν, εἶδον εἰς τὸν δάκτυλόν της τὸ δακτυλίδιόν μου, τοῦθ' ὅπερ μὲ ἐτάραξε δεινῶς, διότι ἔβλεπον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δικαιοματικῶς μοὶ ἀνῆκε, καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸ λάβω. Εἶχον μὲν μεγίστην ἔφεσιν νὰ καταβάλω πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως τὸ ἀναλάβω· ἀλλ' ἐσκέφθην ὅτι αἱ γυναῖκες αὐταὶ πιθανὸν νὰ δοθῶσιν εἰς τὰς κραυγὰς, καὶ ὁ δὸν Ῥαφαήλ, ἥ ἄλλος τις προ-

στάτης τοῦ ὠραίου φύλου τρέξῃ εἰς τὰς φωνάς των, καὶ οὕτω ματαιωθῇ ὁ σκοπός μου· διὰ τοῦτο ἐφυλάχθην πολὺ μὴ τὸν πραγματοποιήσω προτιμήσας νὰ ὑποκριθῶ ἤδη καὶ νὰ συμβουλευθῶ κατόπιν ἐπὶ τούτῳ τὸν Φαβρίκιον, ὅπερ καὶ ἔπραξα. Ἡ γραῖα ἐν τούτοις μὲ ἐβίαζε νὰ τῇ εἶπω τὸ πάθος τῆς ἀνεψιάς της, ἐγὼ δὲν ἤμην δὲ τόσον ἀνόητος, ὥστε νὰ δμολογήσω ἄγνοιαν· ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐπηγγέλθην τὸν εὐφυῆ, καὶ κατὰ μίμησιν τοῦ διδασκάλου μου εἶπον μετὰ σοβαρότητος, ὅτι ἡ ἀσθένεια τῆς νέας προέρχεται ἔνεκα τῆς ὀλοσχεροῦς ἐπισχέσεως τῆς ἀδῆλου διαπνοῆς, καὶ ἐπομένως ἀνάγκη νὰ φλεβοτομηθῇ ὅσον ἔνεστι τάχιον· διότι ἡ ἀφαίμαξις εἶναι ὁ φυσικὸς βοηθὸς τῆς ἀδῆλου διαπνοῆς. Ἀκολουθῶν, ἵνα βαδίσω ἀκριβῶς κατὰ τοὺς κανόνας μας διώρισα ἐπίσης καὶ τὸ θερμὸν ὕδωρ.

Συνέτεμον ὅσον μοι ἦτο δυνατόν τὴν ἐπίσκεψίν μου, καὶ ἔσπευσα πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ Φαβρίκιου, ὃν συναντήτας καθ' ἡν ὥραν ἐξήρχετο πρὸς ἐκτέλεσιν παραγγελίας τινὸς τοῦ κυρίου του, τῷ διηγήθην τὸ νέον μου συμβάν, καὶ τὸν ἠρώτησα ἐν ταυτῷ ἂν ἦναι καὶ αὐτὸς γνώμης νὰ ἐνεργήσω διὰ τῆς δικαιοσύνης τὴν σύλληψιν τῆς Καμίλλης. — Ὅχι δά! μοὶ ἀπεκρίθη οὗτος· φυλάχθητι, πρὸς Θεοῦ, ὅσον δύνασαι, καὶ μὴ μεταχειρισθῇς τοιοῦτο μέσον πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ δακτυλιδίου σου· διότι οἱ ὑπηρέται τῆς δικαιοσύνης οὐδόλως ἀγαπῶσι τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ξένου πράγματος. Ἐλησμόνησας φαίνεται τὴν εἰς Ἀστόργαν φυλάκισίν σου· ποῦ ὁ ἵππος σου; ποῦ τὰ χρήματά σου; μήπως καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ἐνδύματά σου δὲν ἐσφτερίσθησαν; Ἀλλ' ἡμεῖς, ὅπως ἀναλάβωμεν τὸν ἀδάμαντά σου, πρέπει μᾶλλον νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν ἀτομικὴν μας ἐπιδεξιότητα. Διὸ ἀναδέχομαι τὴν ἐφεύρεσιν πανουργίας τινὸς, περὶ ἧς θέλω σκεφθῇ πορευόμενος εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ὅπου πρόκειται νὰ εἶπω δύο λέξεις τῷ φροντιστῇ ὑπαγορευθείσας μοι ὑπὸ τοῦ κυρίου μου. Σὺ δὲ ἀπελθε, καὶ πρόσμεινόν με παρὰ τὴν θύραν τοῦ γνωστοῦ μας καπηλείου οὐδόλως ἀνησυχῶν, διότι ἐλπίζω ἐντὸς ὀλίγου νὰ σὲ ἐνταμώσω ἐκεῖ. —

Καὶ ὁμῶς ἐπὶ τρεῖς περίπου ὥρας τὸν περιέμενον· ὅταν ἐπὶ τέλους ἔφθασε, δὲν τὸν ἀνεγνώρισα κατὰ πρῶτον. Πλὴν τῆς μεταβολῆς τῶν ἐνδυμάτων του καὶ τῆς δίκην ψιάθου πεπλεγμένης κόμης του, εἶχε θέσει καὶ πλαστὸν μύστακα καλύπτοντα τὸ ἥμισυ τοῦ προσώπου του. Πρὸς δὲ ἦτον ἐζωσμένος ἐπὶ τῆς ὀσφύος μὲ μέγα ξίφος οὕτινος ἡ λαβὴ εἶχε τριῶν τουλάχιστον ποδῶν περιφέρειαν, καὶ ἐβάδιζεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ πέντε ἀνδρῶν ἐχόντων, ὡς αὐτὸς, εὐτολμον τὸ ἦθος, πυκνοὺς τοὺς μύστακας, καὶ μακρὰ παλαιόσπαθα.— Δοῦλος τῆς εὐγενείας σας, κύριε Ζιλβλάς, μοὶ εἶπεν ἐλθὼν πλησίον μου· ἰδοὺ ἐγὼ ἀστυνόμος τῆς νέας κατασκευῆς, καὶ σὶ συνοδεύοντές με ἀνδρεῖοι οὗτοι εἰσὶ κλητῆρες ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐργοστασίου. Ἦδη δὲ πρόκειται νὰ μᾶς ὀδηγήσῃς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς ἥτις σοῦ ἔκλεψε τὸν ἀδάμαντα, καὶ σοὶ δίδομεν τὸν λόγον τῆς τιμῆς μας ὅτι θὰ σοὶ τὸν ἀποδώσῃ ἐκοῦσα ἄκουσα.— Ἐκ τῶν λόγων του ἐνόησα τὸ στρατήγημα τοῦ Φαβρίκιου, ὅπερ ἐμνηχανεύθη πρὸς χάριν μου· διὸ τὸν ἐνηγκαλίσθην, δείξας διὰ τούτου ὅτι ἐνέκρινα πληρέστατα τὴν λυσιτελῆ ἐπίνοιάν του· καὶ ταυτοχρόνως ἠσπάσθην καὶ τοὺς ψευδοκλητῆρας. Οὗτοι ἰδίως ἦσαν τρεῖς ὑπηρέται καὶ δύο κευρεῖς ἅπαντες φίλοι του, τοὺς ὁποῖους ὑπεχρέωσε νὰ παραστήσωσι τὸ πρόσωπον τοῦτο. Μετὰ τὸν ἀμοιβαῖον ἡμῶν ἀσπασμὸν, διέταξα νὰ φέρωσιν οἶνον ἵνα φιλεύσω τὴν ἐνωμοτίαν· καὶ περὶ λύχνων ἀφ᾽ ἧς μετέβημεν σύμπαντες εἰς τὸν τῆς Καμίλλης οἶκον, οὕτινος τὴν θύραν εὐρόντες κεκλεισμένην ἐκρούσαμεν. Ἡ γραῖα ἐλθοῦσα ἤνοιξεν αὐτὴν, καὶ ὑπολαβοῦσα τοὺς μετ' αὐτοῦ ἐλθόντας ὡς θηρευτικοὺς τῆς διακαισύνης κύνας, οἵτινες δὲν εἰσῆλθον ἀνάιτίως εἰς τοιαύτην οἰκίαν, ἐτρόμαξε καθ' ὑπερβολήν.— Ἀναλάβετε τὸ θάρρος σας, καλὴ μου μῆτερ, τῇ εἶπεν ὁ Φαβρίκιος· ἡ ὑπόθεσις ἔνεκα τῆς ὁποίας ἤλθομεν ἐδῶ εἶναι πολὺ μικρὰ, καὶ διὰ τοῦτο ἐλπίζω νὰ λάβῃ σύντομον τέλος, διότι εἴμεθα ἄνθρωποι ἄρκετὰ δραστήριοι.— Ταῦτα αὐτοῦ λέγοντος, ἡμεῖς προέβημεν μέχρι τοῦ κοιτῶνος τῆς ἀσθενοῦς ὀδηγούμενοι ὑπὸ τῆς γραίας, ἥτις προεπο-

ρεύετο φέγγουσα διὰ κηρίου ἐπὶ ἀργυροῦ κηροπήγιου στηριζομένου. Λαβὼν τότε ἀπὸ τῶν χειρῶν της τὸ κηροπήγιον ἦλθον πλησίον τῆς κλίνης, ἵνα ἀναγνώρισῃ ἡ ἀσθενὴς τὰ χαρακτηριστικά μου. — Ἀπιστον γύναιον! τῇ εἶπον, ἀναγνώρισον τὸν εὐπιστον Ζιλβλᾶς ὃν ἀτίμως ἠπάτησας! Ἄ! κακοῦργος γυνή, σὲ ἀνευρίσκω τέλος πάντων, ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ μάτην σὲ ἐζήτησα! Ἡ δικαιοσύνη ἐδέχθη τὴν κατὰ σοῦ ἀναφοράν μου, καὶ διέταξε τὴν γενναιότητά του νὰ σὲ συλλήβῃ. Ἐμπρός! κύριε ἀστυνόμε, εἶπον στραφεῖς πρὸς τὸν Φαβρίκιον, πράξατε ὅ,τι διετάχθητε! — Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μὲ προτρέψῃτε ὑμεῖς, ἀπεκρίθη οὗτος τραχύνων τὴν φωνήν του, ὅταν πρόκηται νὰ ἐκτελέσω τὸ καθήκόν μου. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν γνωρίζω τὴν προκομμένην αὐτὴν καὶ πρὸ δέκα ἐτῶν εἶναι σημειωμένη εἰς τὸν κατάλογόν μου μετὰ κόκκινα γράμματα. Σηκωθῆτε, κυρία μου· ἐνδυθῆτε γρήγορα. Πρόκειται νὰ σᾶς χρησιμεύσω ὡς ἀκόλουθος, καὶ νὰ σᾶς ὁδηγήσω, ἂν εὐαρεστῇσθε, εἰς τὰς φυλακὰς τῆς πόλεως. —

Ἡ Καμίλλη ἐν τούτοις, ὅσον ἀσθενὴς καὶ ἂν ἦτον, ἰδοῦσα ὅτι δύο ἐκ τῶν μεγάλους μύστακας φερόντων κλητῆρων ἤτοιμάζοντο νὰ τὴν καταβιβάσωσιν ἐκ τῆς κλίνης της βιαίως, ἀνεκάθησεν οἰκαιοθελῶς, ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους της ἱκετικῶς, καὶ βλέπουσά με μετὰ ὀφθαλμοῦς ἐν οἷς ἦτον ἐζωγραφισμένος ὁ τρόμος. — Σᾶς ἐξορκίζω, κύριε Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπεν, ἐν ὀνόματι τῆς σεβασμίας μητρὸς ἧτις σᾶς ἐγέννησε νὰ λάβετε οἶκτον δι' ἐμέ· διότι μᾶλλον δυστυχὴς ἢ ἐνοχος εἶμαι, ὥς τοῦτο θέλετε βεβαιωθῇ ἂν καταδεχθῆτε ν' ἀκούσητε τὴν ἱστορίαν μου. — Ὁχι δεσποσύνη Καμίλλη, ἐκραξά· ὄχι, λείπει ἀπ' ἐμοῦ ἡ διάθεσις νὰ σὲ ἀκούσω, διότι γνωρίζω κάλλιστα ὅτι ἔχεις πολλὴν ἐπιτηδειότητα νὰ πλάττῃς μυθιστορίας. — Λοιπὸν ἐπ' ἀνέλαβεν αὕτη, ἐπειδὴ δὲν μοὶ εἶναι συγχωρημένον νὰ δικαιολογηθῶ, ἀναλάβετε τὸ δακτυλίδιον σας, καὶ μὴ με καταστρέφετε. — Ταῦτα λέγουσα ἐξέβαλε τὸ δακτυλίδιον μου ἀπὸ τοῦ δακτύλου της, καὶ μοὶ τὸ ἔδωκεν. Ἀλλ' ὅμως, μὴ ἀρκεσθεῖς εἰς τοῦτο μόνον, ἐζήτησα νὰ μοὶ ἀποδοθῶσι καὶ τὰ χίλια δουκάτα

ἄτινα μοὶ ἔκλεψαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.— Ὡ! Περὶ τῶν δουκάτων
 σας, κύριε εἶπεν αὐθὺς ἡ Καμίλλη, μὴ μὲ ἐρωτᾶτε, διότι ὁ ἀ-
 χρεῖος δὸν Ῥαφαήλ, τὸν ὁποῖον ἔκτοτε οὐδόλως εἶδον, ἀπὸ ἐ-
 κείνης τῆς νυκτὸς τὰ ἔλαβε καὶ ἔγεινεν ἄφαντος. — Ἐ! μικρά
 μου, εἶπε τότε ὁ Φαβρίκιος, ἐπειδὴ θέλεις ν' ἀπαλλαγῇς ἡμῶν
 ἐπλάσας τὸν μῦθον, ὅτι δῆθεν δὲν ἔλαβες μέρος εἰς τὸ πλα-
 κούντιον; Αἶ δά! δὲν πιστεύω τόσον εὐθηνὰ νὰ γλυτώσης ἀπὸ
 τὰς χειράς μας. Ἀρκεῖ ὅτι θεωρεῖσαι συνένοχος τοῦ δὸν Ῥαφαήλ,
 καὶ εἶσαι ὑπόχρεως νὰ δώσης εἰς ἡμᾶς λόγον περὶ τοῦ παρελ-
 θόντος βίου σου, οὐδ' ἀμφιβάλλω ὅτι ἀφεύκτως ἔχεις πολ-
 λὰ πράγματα κεκρυμμένα ἐντὸς τῆς συνειδήσεώς σου. Ἐλθέ ἐν
 τούτοις εἰς τὴν φυλακὴν εἰς ἣν θέλεις ὑποβληθῇ εἰς γενικὴν ἐ-
 ξομολόγησιν. Εἰς τὴν αὐτὴν φυλακὴν προτίθεμαι νὰ φέρω καὶ
 αὐτὴν τὴν καλὴν γερόντισσαν ἥτις, ὡς νομίζω, γνωρίζει ἀπείρους
 ἱστορίας, τὰς ὁποίας ὁ κύριος ἀνακριτὴς δὲν θέλει δυσαρεστηθῇ
 ἀκούων.—

Ἄλλ' ἵνα κινήσωσι τὸν οἶκτόν μας μετεχειρίσθησαν ἀμφό-
 τεραι πᾶν μέσον· διὸ ἐπλήρωσαν τὸν κοιτῶνα κραυγῶν, κλαυ-
 θμῶν καὶ παραπόνων. Ἐν ᾧ δὲ ἡ γραῖα γονυπετὴς ἤδη νῦν μὲν
 ἐνώπιον τοῦ ἀστυνόμου, νῦν δὲ τῶν κλητῆρων ἐπειρᾶτο νὰ ἐμ-
 πνεύσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν συμπάθειαν, ἡ Καμίλλη ἐδέετό μοι διὰ
 τρόπου συγκινητικωτάτου νὰ τὴν λυτρώσω ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς
 δικαιοσύνης. Ἦτο τῶντι ἀξιοθέατον τὸ πρᾶγμα. Προσποιηθεὶς
 τότε ὅτι τὴν ἐλυπήθην, εἶπον πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Νουνέζ. —
 Ἐπειδὴ, κύριε ἀστυνόμε, ἀνέλαβον τὸν ἀδάμαντά μου, λησμονῶ
 τὰ λοιπὰ· τούτου ἕνεκα δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἐνοχλῇται πλειότε-
 ρον ἢ δυστυχὲς αὕτη γυνή· οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτω-
 λοῦ.— Ἀς ἦναι δά! ἀπεκρίθη εἰρωνικῶς πῶς ὁ Φαβρίκιος, εἰσθε
 βλέπω φιλάνθρωπος! διὰ τοῦτο σᾶς θεωρῶ ἀκατάλληλον διὰ
 κλητῆρα. Ἐγὼ ἐν τούτοις ὀφείλω νὰ ἐκτελέσω τὸ καθήκον μου,
 διότι ἔχω ῥητὴν διαταγὴν νὰ συλλάβω καὶ φυλακίσω τὰς ἀτί-
 μους αὐτάς, ἵνα τιμωρηθῶσι πρὸς παραδιγματοισμὸν.— Ἐ! συγ-
 γνώμην, κύριε ἀστυνόμε, εἶπον πάλιν· φανῆτε συγκρατατικώτε-

ρος εἰς τὴν παράκλησίν μου, καὶ παραβλέψατε πρὸς στιγμὴν τὸ καθήκόν σας χάριν τοῦ δώρου ὅπερ θέλουσι σᾶς προσφέρει αἱ κυρίαι αὗται. — ὦ ! τότε ἀλλάσει τὸ πρᾶγμα, ἐπανέλαβεν ὁ Φαβρίκιος· ἰδοὺ ῥητορικὸν σχῆμα καταλληλότετον. Ἔστω λοιπόν· ἀλλ' ἄς ἴδωμεν τί θὰ μοι δώσουν. — Ἐχὼ εἶπεν ἡ Καμίλλη, ἐκ μαργαριτῶν περιδέραιον καὶ ἐνώτια πολύτιμα. — Πολὺ καλὰ, ὑπολαβὼν εἶπεν ἀποτόμως ὁ Φαβρίκιος· ἀλλ' ἐὰν ταῦτα εἰσὶν ἐκ τῶν Φιλιππίνων νήσων, δὲν τὰ θέλω. — Λάβετέ τα ὡς γνήσια, ἐπανέλαβεν αὕτη, σᾶς ἐγγυῶμαι περὶ τούτου. — Εἶπε, καὶ ταυτοχρόνως διέταξε τὴν γραῖαν νὰ φέρῃ πυξίδα τινὰ ἐξ ἧς ἐξέβαλε τὸ περιδέραιον καὶ τὰ ἐνώτια, καὶ παρέδωκεν αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κυρίου ἀστυνύμου. Οὗτος δὲ, καὶ τοι οὐδόλως ὄν εἰδημονέστερος ἐμοῦ εἰς τὴν διάκρισιν τῆς γνησιότητος τῶν τιμαλφῶν λίθων, δὲν ἀμφέβαλεν ὅμως ἔτι οἱ συγκροτοῦντες τὰ ἐνώτια ἀδάμαντες ὡς καὶ οἱ μαργαρίται ἦσαν ψευδεῖς. Διὸ, θεωρήσας αὐτοὺς προσεκτικῶς. — Αὐτὰ τὰ κοσμήματα, εἶπε μοι φαίνονται μὲν δόκιμα, ἀλλ' ἂν προστεθῇ εἰς αὐτὰ καὶ τὸ εἰς χεῖρας τοῦ ἄρχοντος Ζιλβλᾶς κηροπήγιον, δὲν ἀποκρίνομαι πλέον περὶ τῆς εἰς τὴν ὑπηγεσίαν πίστεώς μου. — Δὲν πιστεύω, εἶπον τότε πρὸς τὴν Καμίλλην δι' ἓν τόσον εὐτελὲς πρᾶγμα νὰ διαρρήξῃτε συμβιβασμὸν τόσον ἐπωφελῇ εἰς ὑμᾶς. — Λέγων τοὺς τελευταίους τούτους λόγους, ἀφῆρεσα τὸ κηρίον, καὶ αὐτὸ μὲν παρέδωκα τῇ γραίᾳ, τὸ δὲ κηροπήγιον τῷ Φαβρικίῳ ὅστις, ἀρκούμενος εἰς τοῦτο, ἴσως διότι δὲν ἔβλεπε ἐντὸς τοῦ θαλάμου εὐμετακόμιστόν τι, εἶπε πρὸς τὰς γυναῖκας. — Ὑγιαίνοιτε, κυρίαι διόλου μὴ ἀνησυχεῖτε. Θέλω ὁμιλήσει ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τὸ κύριον Διευθυντήν, πρὸς ὃν θέλω σᾶς πρραστήσει καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς χιόνος λευκοτέρας· διότι ἔχομεν τὴν ἐπιτηδειότητα νὰ στρέφωμεν πρὸς τὸ συμφέρον μας τὰ πράγματα, καὶ τότε μόνον τῷ ἀναφέρομεν πιστῶς αὐτὰ ὅταν δὲν μᾶς ὑποχρεοῖ τι νὰ τῷ εἰπώμεν ψεῦδη. —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Συνέχεια περὶ τῆς τύχης τοῦ ἀνευρεθέντος δακτυλιδίου. Ὁ

Ζιβλᾶς παραιτεῖται τῆς ἱατρικῆς καὶ ἀναχωρεῖ ἀπὸ
Βαλλαδολέδ.

Μετὰ τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ σχεδίου τοῦ Φαβρίκιου, ἐξήλθομεν τῆς οἰκίας τῆς Καμίλλης, μεγαλοφρονοῦντες δι' ἐπιτυχίαν, τῶν προσδοκιῶν μας ἀνωτέραν· διότι ἡ πρόθεσίς μας ἦτο νὰ λάβωμεν τὸ δακτυλίδιον μόνον· ἀλλ' ἡμεῖς ἀφηρέσαμεν μετ' ἄκρας ἀδιαφορίας καὶ τὰ λοιπὰ εἶδη. Ὅθεν, ἀντὶ νὰ μᾶς τύπῃ τὸ συνειδὸς ὅτι ἐνηργήσαμεν κλοπὴν εἰς οἰκίαν φαυλοβίων γυναικῶν, ἐνομίσαμεν ἐκ τοῦ ἐναντίου ὅτι ἐπράξαμεν ἔργον ἀξιέπαινον. Ὅταν δὲ ἐξήλθομεν εἰς τὴν ὁδόν.— Κύριοι μᾶς εἶπεν ὁ Φαβρίκιος, μετὰ τοιαύτην ἐπιτυχῇ ἐκστρατείαν ἁρμόζει ν' ἀποχωρισθῶμεν χωρὶς νὰ εὐθυμήσωμεν ἔχοντες τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα; Ὅχι, φίλοι μου, ἐγὼ δὲν φρονῶ οὕτω, ἀλλ' εἶμαι γνώμης νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ γνωστόν μας καπηλεῖον, καὶ νὰ διανυκτερεύσωμεν ἐκεῖ συνευθυμοῦντες· τὸ δὲ κηροπήγιον, τὸ περιδέραϊον καὶ τὰ ἐνώτια πωλοῦμεν αὐρίον, καὶ τὰ χρήματα ἀδελφικῶς ἔπειτα διαμεριζόμεθα. Τούτου γενομένου, ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἀναλαμβάνει τὴν πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄγουσαν ὁδόν, καὶ δικαιολογεῖται ὅσον τὸ δυνατόν καλλίτερον πρὸς τὸν κύριόν του. — Ἡ ἰδέα τοῦ κυρίου ἀστυνόμου μᾶς ἐφάνη ἄρκούντως ὀρθή· διὸ ἐπεστρέψαμεν ἅπαντες εἰς τὸ καπηλεῖον, οἱ μὲν φρονοῦντες ὅτι εὖρον αἰτιολογημένην τινὰ πρόφασιν διότι ἐκοιμήθησαν ἔξω, οἱ δὲ ὅλως ἀδιαφοροῦντες ἂν ἀποβληθῶσι τῶν οἰκιῶν τῶν κυρίων των.

Ἀμα ἀφικθέντες εἰς τὸ καπηλεῖον διστάξαμεν καὶ μᾶς ἦτοίμασαν καλὸν δεῖπνον· ἔπειτα δὲ ἐκαθήσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν μὲ τόσην ὀρεξιν, ὅση ἦτο καὶ ἡ χαρά μας. Τὸ δεῖπνον ἐκαρυκεύθη δι' ἀπείρων χαριεντισμῶν, ὁ Φαβρίκιος μάλιστα ὅστις ἐγνώριζε νὰ φαιδρύνῃ τὴν συνομιλίαν, μεγάλως ἔτερπε τοὺς συνδείπνους ἐκφράζων ἀπείρους ἀστεῖσμούς· πλήρεις κα-

στιλλιανοῦ ἄλατος, κρείττονος καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀττικοῦ. Ἄλλ' εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ θορυβώδους γέλωτός μας ἡ εὐθυμία μας αἴφνης διεκόπη ἐκ τινος ἀπροσδοκῆτου καὶ λίαν δυσαρέστου συμβάντος. Ἀνὴρ τις ἱκανῶς εὐειδὴς καὶ δύο ἄλλοι εἰς ἄκρον δυσειδεῖς, εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἐδειπνοῦμεν· μετ' αὐτοῦς ἐφάνησαν ἄλλοι τρεῖς, καὶ οὕτως ἀνὰ τρεῖς ἠριθμήσαμεν μέχοι τῶν δώδεκα. Ἦσαν δὲ ὥπλισμένοι μὲ παραβίνας λόγχας καὶ ξίφη. Εὐθὺς ἐνοήσαμεν ὅτι εἶναι ἡ περίπολος, διὰ τοῦτο δὲν ἐδυσκολεύθημεν νὰ συμπεράνωμεν τὴν σκοπὸν τῶν. Κατ' ἀρχὰς εἶχομεν ἐπιθυμίαν τινὰ νὰ ἀντισταθῶμεν πρὸς αὐτούς· ἀλλ' οὗτοι ἐν μιᾷ στιγμῇ μᾶς περιεκύκλωσαν, καὶ πολλοὶ πρὸς ὀλίγους, μάλιστα δὲ ὥπλισμένοι, ἀνεχαίτισαν τὴν ὁρμὴν μας.— Κύριοι, μᾶς εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς περιπόλου ἐμπαικτικῶς πῶς, γνωρίζω διὰ τίνος πνευματώδους τεχνάσματος ἀφῆρέσατε πρὸ ὀλίγου δακτυλίδιον τι ἀπὸ τοῦ δακτύλου τυχοδιωκτρίας τινός. Ἡ πρᾶξις τῶνόντι εἶναι ἐξαίρετος καὶ ἀξία δημοσίας ἀνταμοιβῆς, ἣν ἀδύνατον νὰ διαφύγητε. Ἡ δικαιοσύνη, ἔτοιμον ἔχουσα δι' ὑμᾶς εἰς τὰ ἀνάκτορά της δωμάτιον, δὲν θέλει λείψει ν' ἀναγνωρίσῃ κατόρθωμα τοσοῦτον ἀγχίνουν.— Ὅλοι ἡμεῖς πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνοντο οἱ ἐμπαικτικοὶ αὐτοὶ λόγοι κατεταράχθημεν, ἡλλοιωθῆ τὸ πρόσωπόν μας, καὶ ἡσθάνθημεν τὸν αὐτὸν τρόμον ὃν ἀρτίως ἐνεπνεύσαμεν τῇ Καμίλλῃ. Ὁ Φαβρίκιος ὁμῶς, καὶ τοι ὥχρὸς κατεταραγμένος, ἠθέλησε νὰ μᾶς δικαιολογήσῃ.— Κύριε, εἶπε πρὸς τὸν περιπολάρχην, ὁ σκοπός μας δὲν ἦτο κακὸς, καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ συγχωρήσῃτε τὴν μικρὰν αὐτὴν ἀπάτην.— Διάβουλε! ἀπεκρίθη οὗτος, μικρὰν ἀπάτην λέγετε αὐτήν; δὲν ἤξεύρετε ὅτι εἶναι ἀξία ἀγχόνης; Πλὴν τῆς αὐτοδικίας ἥτις εἶναι ἀσυγχώρητος, ἐλάβετε προσέτι βία κηροπήγιον, περιδέραιον καὶ ἐνώτια, περίστασις ἥτις ἀναμφιβόλως φέρει τοὺς αὐτουργοὺς εἰς τὴν κρεμάλαν καὶ μάλιστα ἂν, ἵνα πράξῃσι τὴν κλοπὴν ἀσφαλέστερον, ἀναλάβωσι σχῆμα ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων. Ἀθλιοὶ πρὸς πραγματοποίησιν τῶν κακῶν σας σκοπῶν, ἐτολμήσατε νὰ

λάβετε πρόσωπα τιμίων ἀνθρώπων! Μὰ τὴν ἀλήθειαν, πολὺ εὐ-
 τυχεῖς θέλετε λογισθῇ ἂν καταδικασθῇτε εἰς ἰσόβια μόνον δε-
 σμά. — Ἐκ τούτων ἐννοήσαντες ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι σοβα-
 ρώτερον ἅφ' ὅ,τι τὸ ἐνομίσαμεν πρὶν, ἐρρίφθημεν σύμπαντες
 εἰς τοὺς πόδας του, δεόμενοι αὐτοῦ ἵνα λυπηθῇ τὴν νεότητά
 μας· ἀλλ' αἱ δεήσεις μας ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς. Πρὸς δέ, πρᾶγ-
 μα ὅλως ἔκτακτον, ἀπέρριψε τὴν πρότασίν μας τοῦ νὰ τῷ δω-
 ρήσωμεν τὸ περιδέραιον, τὰ ἐνώτια καὶ τὸ κηροπήγιον· ἀπε-
 ποιήθη μάλιστα νὰ δεχθῇ καὶ αὐτὸ τὸ δακτυλίδιον μου, ἵσως
 διότι τὸ προσέφερον εἰς αὐτὸν ὡς καλὸς σύντροφος· ἐν ἐνὶ λό-
 γῳ ἐφάνη ἀδυσώπητος· διὸ διέταξε καὶ ἀφώπλισαν τοὺς συν-
 τρόφους μου, καὶ μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὰς εἰρκτάς τῆς πόλεως.
 Ἐνῷ δὲ μᾶς συνώδευον εἰς τῶν χωροφυλάκων μὲ ἐβεβαίωσεν,
 ὅτι ἡ σύνοικος τῇ Καμίλλῃ γραῖα, ὑποπτευθεῖα ἡμᾶς ὡς ψευ-
 δεῖς ὑπηρέτας τῆς δικαιοσύνης, ἠκολούθησε μέχρι τοῦ καπη-
 λείου τὰ ἵχνη μας, ἐκεῖ δὲ πεισθεῖσα περὶ τῆς ἀληθείας τῶν
 ὑπονοιῶν της, κατήγγειλε τὴν πρᾶξίν μας λόγῳ ἐκδικήσεως
 πρὸς τὴν περίπολον.

Πρῶτον ἐσκάλευσαν πανταχόθεν τὰ ἐνδύματά μας· ἔπειτα
 ἔλαβον τὸ περιδέραιον, τὰ ἐνώτια καὶ τὸ κηροπήγιον, καὶ τέ-
 λος ἤρπασαν διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου τὸ δακτυλίδιον μου μετὰ
 τοῦ λυχνίτου τῶν Φιλιππίνων νήσων ὃν ἔφερον δυστυχῶς εἰς
 τὸ θυλάκιόν μου· πρὸς δὲ οὐδ' αὐτῶν ἔτι τῶν *ρεαλλίων* μου
 ἅτινα ὠφελήθην τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐκ τῶν ἐπισκέψεών μου ἐ-
 φείσθησαν, τοῦθ' ὅπερ μὲ ἔπεισεν ὅτι οἱ λειτουργοὶ τῆς δι-
 καιοσύνης ἐν Βαλλαδολὲδ, ὡς καὶ ἐν Ἀστόργα, ἐπίσης γνω-
 ρίζουσι πῶς νὰ πράττωσι τὸ καθήκόν των, καὶ ὅτι ἐν γέ-
 νει τῶν κυρίων αὐτῶν ὁ τρόπος εἶναι ὁμοιόμορφος. Ἐνῷ ἄ-
 φήρουν ἀπ' ἐμοῦ τοὺς πολυτίμους λίθους καὶ τὰ χρήματά μου,
 ὁ διοικῶν τὴν περίπολον ἀξιωματικὸς, παρὼν ἤδη, διηγεῖτο
 πρὸς τοὺς ὑπηρέτας τῆς ἀρπαγῆς τὴν πρᾶξίν μας. Αὕτη τοὺς
 ἐφάνη οὕτω σοβαρὰ, ὥστε οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἔκρινον ἡμᾶς
 ἀξίους θανάτου· ἄλλοι ὅμως ἥττον αὐστηροὶ ἔλεγον, ὅτι δυνα-

τὸν ν ἀπαλλαχθῶμεν τῆς κατηγορίας διὰ διακοσίων ἑκαστος μαστιγώσεων καὶ τινων ἐτῶν καθείρξεως. Μεχριστοῦ ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, μᾶς ἐκλείσαν ἐντὸς στενοτάτης εἰρκτῆς, ἔνθα κατεκλίνθημεν ἐπὶ τοῦ ἀχύρου ἐστρωμένου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀπαραλλάκτως ὡς τὸ εἰς τοὺς σταύλους διὰ τοὺς ἵππους ὑπόστρωμα. Ἐν τούτοις ὁ κύριος Ἐμμανουὴλ Ὁρδονέζ μαθὼν τὴν συμφορὰν μας ἀπεφάσισεν ἀπὸ τῆς ἐπιούσης νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ Φαβρικίου, τοῦθ' ὅπερ οὐδόλως ἠδύνατο ἄλλως νὰ κατορθώσῃ, εἰμὴ ἐλευθερῶν συγχρόνως καὶ ὅλους ἡμᾶς· ἄλλως τε ἠθέλαμεν μείνει ἐπὶ πολὺν ἴσως χρόνον εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ θὰ ἐξερχώμεθα ἐκεῖθεν μόνον ἵνα ἀποσταλῶμεν εἰς τὰς εἰρκτάς τοῦ Ναυστάθμου. Ὁ κύριος Ὁρδονέζ μεγάλως ὑπελήπτετο ὑπὸ τῶν κατοίκων, διὰ τοῦτο αἱ μεσιτεῖαί του εἰσηκούοντο. Ἐμεσίτευσεν λοιπὸν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ εἴτε ἔνεκα τῆς ἀτομικῆς του ὑπολήψεως, εἴτε τῆς τῶν φίλων του, ἐπέτυχεν μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὴν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου ἀπόλυσίν μας. Ἀλλ' ὅμως ἡ ἔξοδός μας πολὺ διέφερε τῆς εἰσόδου, διότι τὸ κηροπήγιον, τὸ περιδέραιον, τὰ ἐνώμια, τὸ δακτυλίδιον μου καὶ ὁ λυχνίτης λίθος, ταῦτα πάντα ἐκεῖ ἔμειναν. Τὸ γεγονός τοῦτο μ' ἐνεθύμισε τῶν στίχων τοῦ Βιργιλίου ὧν ἡ ἀρχὴ «*Sic vos non vobis*».

Ἀμα μετὰ τὴν ἀποφυλάκισιν ἡμῶν ἐπανήλθομεν εἰς τὰς οἰκίας τῶν κυρίων μας. Ὁ δόκτωρ Σαγγράδος μὲ ἐδέχθη φιλοφρόνως καὶ μοι εἶπε. — Μόλις σήμερον τὴν πρωτὴν ἔμαθον, πτωχέ μου Ζιλβλᾶς, τὸ δυστύχημά σου, καὶ ἤμην ἑτοιμος νὰ μεσιτεύσω δραστηρίως ὑπὲρ σοῦ. Παρηγορήθητι λοιπὸν, φίλε μου, διὰ τὸ συμβᾶν τοῦτο, καὶ ἀφοσιώθητι ὑπὲρ ποτε εἰς τὴν ἱατρικὴν. — Τὸν αὐτὸν σκοπὸν τρέφω καὶ ἐγὼ, ἐξοχώτατε, τῷ ἀπεκρίθην. — Καὶ τῇ ἀληθείᾳ, ἐδόθη ἐν αὐτῇ ψυχῇ τε καὶ σώματι. Ἄν κοὶ ἀσθενεῖς δὲν μᾶς ἔλειπον, συνέβη κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ὡς εὐτυχῶς τὸ προεῖπεν ὁ κύριός μου, νὰ ἐπιπολάσωσιν ἄπειροι ἀσθένειαι· διότι εἰς τε τὴν πόλιν καὶ τὰ προάστεια αὐτῆς ἀνεφάνησαν κακοήθεις πυρετοὶ, καὶ κατὰ συνέ-

πειαν ἅπαντες οἱ ἱατροὶ τοῦ Βαλλαδολέδ, μάλιστα ἡμεῖς, εἶ-
 χον πελάτας. Οὐδεμία παρήρχετο ἡμέρα χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῶ-
 μεν ἑκτὼ ἢ δέκα ἀσθενεῖς· ἐκ τούτου ἕκαστος ἄς συμπεράνη
 πόσον θερμὸν ὕδωρ ἐδώκαμεν εἰς αὐτοὺς νὰ πῖωσι, καὶ πόσον
 αἷμα αὐτῶν ἔρρευσε. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι ἔτι νὰ ἐννοήσω, διατὶ
 ἀπέθνησκον ὅλοι· εἰκάζω ὅμως, ὅτι ἡ τὰ μέσα τῆς θεραπείας
 ἦσαν ἀκατάλληλα ἢ αἱ ἀσθένειαι τῶν κατήντησαν ἀνία-
 τοι. Σπανίως ἐπεσκεπτόμεθα τὸν αὐτὸν ἀσθενῆ τρίς· διότι
 ἀπὸ τῆς δευτέρας ἔτι ἐπισκέψεώς μας, ἢ τὸν εὐρίσκαμεν πνέ-
 οντα τὰ λοίσθια, ἢ ἐμυθάνομεν ὅτι τὸν ἐνεταφίασαν. Ἐ-
 πειδὴ δὲ ἡμῖν νέος ἱατρὸς μὴ λαβὼν εἰσέτι τὸν ἀπαιτούμενον
 χρόνον ἵνα ἀποσκληρυνθῶ εἰς τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ἐλυπούμην
 θανασίμως διὰ τὰ ἀπαίσια αὐτὰ συμβάντα, δι' ἃ ἐλλόγως ἢ
 δύναντο νὰ μὲ αἰτιῶνται. — Ἐξοχώταπε, εἶπον ἐσπέραν τινὰ
 πρὸς τὸν ἱατρὸν Σαγγράδον, ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ
 οὐρανοῦ ὅτι ἀκολουθῶ ἐπακριβῶς τὴν μέθοδόν σης· καὶ ὅμως
 ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς μου μεταβαίνουσιν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ὥς νὰ
 λαμβάνωσιν εὐχαρίστησιν ἀποθνήσκοντες, ἵνα σμικρύνωσι φαί-
 νεται τὴν ἀξίαν τῆς ἱατρικῆς μας. Δύο ἐξ αὐτῶν ἀπήντησα
 σήμερον νὰ φέρωνται εἰς τὸν τάφον· — Αὐτὸ τοῦτο σχεδὸν
 ἤθελον νὰ σοὶ εἶπω καὶ ἐγὼ, τέκνον μου, ἀπεκρίθη ὁ Σαγγρά-
 dos· σπανίως λαμβάνω τὴν ἡδονὴν τοῦ νὰ βλέπω τεθεραπευ-
 μένους τοὺς πίπτοντας εἰς τὰς χεῖράς μου· καὶ ἂν δὲν εἶχον
 πλήρη τὴν πεποίθησιν εἰς τὰς ἀρχάς μου, ἄς ἀκολουθῶ πιστῶς,
 ἤθελον θεωρήσει τὰ φάρμακά μου ὥς ἐπιβλαβῆ εἰς ὅλας σχε-
 δὸν τὰς νόσους τῶν ὁποίων τὴν θεραπείαν ἐπιλαμβάνομαι. —
 Ἄν καταδέχεσθε νὰ μοῦ ἀκούσητε, κύριε, τῷ εἶπον πάλιν, ἄς
 ἀλλάζωμεν μέθοδον· ἄς δώσωμεν χάριν περιεργείας εἰς τοὺς
 ἀσθενεῖς μας χημικὰ φάρμακα· ἄς δοκιμάσωμεν τὸ πρινοκόκ-
 κιον· τὸ δὲ χεῖριστον ὅπερ δυνατόν νὰ μᾶς συμβῇ εἶναι, ὅτι
 θέλει ἐπιφέρει τὸ αὐτὸ τῆς ἀφαιμάξεως καὶ τοῦ θερμοῦ ὕδα-
 τος ἀποτέλεσμα. — Εὐχαρίστως ἤθελον πράξει τὴν δοκιμὴν
 αὐτὴν, ἀπεκρίθη ὁ Σαγγράδος, ἂν τοῦτο δὲν εἶχε τὰς συνετ-

πείας του· ἀλλ' ἐγὼ ἐδημοσίευσα σύγγραμά τι εἰς ὃ συνιστῶ καὶ ἐκθειάζω τὰς ἀλλεπαλλήλους φλεβοτομίας καὶ τὴν χρῆσιν τῆς θερμopoσίας· γίνεται λοιπὸν νὰ κατηγορήσω αὐτὸς ἐγὼ τὸ σύγγραμμά μου;— ὦ! ἔχετε δίκαιον, τῷ ἀπεκρίθην ποτὲ μὴ δώσητε τοιοῦτον θρίαμβον εἰς τοὺς ἐχθροὺς σας, ἵνα μὴ εἴπωσιν ὅτι μετεβάλατε φρόνημα, καὶ τότε θέλουν καταστρέψει τὴν φήμην σας Ἐρρέτωσαν μᾶλλον λαὸς, εὐγενεῖς καὶ κληρὸς! ἡμεῖς δὲ ἅς βαδίζωμεν πάντοτε ἣν ἐχαράξαμεν ὁδόν. Ἐντούτοις οἱ συνάδελφοί μας, καὶ τοὶ ἀποστρεφόμενοι τὴν ἀφαίμαξιν, ὀλιγώτερον ἡμῶν θαυματουργοῦσι; φρονῶ ὅτι τὰ φάρμακά των τοιαύτην ἔχουσιν ἀξίαν, οἷαν τὰ ἡμέτερα εἰδικὰ ἱατρικά.—

Ἐξηκολουθήσαμεν λοιπὸν ἐργαζόμενοι ἐκ νέου μετὰ πλειότερας προθυμίας, καὶ οὕτω προέβημεν εἰς τὸ ἔργον μας, ὥστε ἐντὸς ἑξ ἑβδομάδων κατεστήσαμεν τόσας χήρας καὶ ὀρφανὰ, ὅσας καὶ ἡ πολιτορκία τῆς Τρωάδος· οἱ δὲ θάνατοι τοσοῦτον ἀλλεπαλλήλως συνέβαινον, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι εἰς τὸ Βαλλαδολὲδ ἐνέσκηψεν ἡ πανώλης! Τούτου ἕνεκα ἤρχοντο καθ' ἐκάστην εἰς τὴν οἰκίαν μας νῦν μὲν πατὴρ ζητῶν λόγον περὶ υἱοῦ τὸν ὁποῖον ἐθανατώσαμεν, νῦν δὲ θεῖος ἐγκαλῶν ἡμᾶς διὰ τὸν θάνατον ἀνεψιοῦ. Οἱ ἀνεψιοὶ ὁμῶς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ὁποίων οἱ θεῖοι καὶ οἱ πατέρες ἐκακοποιήθησαν ἐκ τῶν φαρμάκων μας οὐδέποτε ἐφάνησαν εἰς τὴν οἰκίαν μας. Οἱ σύζυγοι ἦσαν ἐπίσης διακριτικώτεροι οὐδόλως παρενοχλήσαντες ἡμᾶς διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν γυναικῶν των· τινῶν ὁμῶς ἐκ τῶν λελυπημένων, τῶν ὁποίων τεὺς ὄνειδισμοὺς ἔπρεπε νὰ ὑπομείνωμεν, τοσοῦτον ἀγρία ἦτον ἡ λύπη, ὥστε ἀπερισκέπτως ὁμιλοῦντες ὠνόμαζον ἡμᾶς ἀμαθεῖς, δολοφόνους. Τὰ ἐπίθετα αὐτὰ πολὺ μὲ ἠρέθιζον· ἀλλ' ὁ κύριός μου συνειθισμένος ὢν εἰς τὰ τοιαῦτα τὰ ἤκουεν ἀταράχως. Τοῦ χρόνου προϊόντος ἠδυνάμην ἴσως νὰ ἐξοικειωθῶ καὶ ἐγὼ, ὡς αὐτὸς, πρὸς τὰς ὕβρεις ἀλλ' ὁ οὐρανὸς, θέλων ν' ἀπαλλάξῃ βεβαίως τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Βαλλαδολὲδ μίαν ἀπὸ τὰς μάλιστα των, ηὐδόκησε νὰ πα-

ρουσιάση ἀφορμήν τινα ἱκανὴν ν' ἀηδιάσω τὴν ἱατρικὴν ἣν με-
τηρχόμην τοσοῦτον ἐπιτυχῶς. Τοῦτο ἔρχομαι ἤδη νὰ ἐκθέσω
πιστῶς καὶ λεπτομερῶς, ἀδιαφορῶν ἐὰν ὁ ἀναγνώστης γελάσῃ
πρὸς βλάβην μου.

Εἰς τὴν συνοικίαν μας ἔκειτο σφαιριστήριον ἔνθα οἱ ὀκνη-
ροὶ τῆς πόλεως συνερχόμενοι καθ' ἐκάστην διεσκέδαζον παί-
ζοντες. Ἐκεῖ ἐσύχναζε καὶ τις ἐκ τῶν ἐπιτηδείων ἐκείνων
σφαιροπαικτῶν οἵτινες γινόμενοι αὐτοχειροτόνητοι διαιτηταὶ
ἀποφασίζουσι τὰς ἐν τοῖς σφαιριστηρίοις διαφοράς. Οὗτος κα-
τήγετο ἐκ τῆς Βισκαΐας, καὶ ἤθελε νὰ τὸν ὀνομάζωσι δὸν Ῥο-
δρῖγον Μονδραγόν. Ἦτο ἡλικίας τριάκοντα ὡς ἔγγιστα ἐτῶν,
μέτριος τὸ ἀνάστημα, ἰσχνὸς, ἀλλὰ νευρώδης. Πλὴν τῶν δύο
σπινθηροβολούντων μικρῶν ὀφθαλμῶν του κινουμένων εἰς τὸ
κρανίον του ὡς ἂν ἠπεύλουν τοὺς θεωροῦντας αὐτὸν, εἶχε τὴν
ῥίνα σιμοειδῆ πίπτουσαν ἐπὶ ξανθοῦ μύστακος ἀγκιστροειδῶς
μέχρι τῶν κροτάφων ὑψουμένου. Πρὸς δὲ ἡ ὀμιλία του τοσοῦ-
τον ἦτο τραχεῖα καὶ ἀγρία, ὥστε αὕτη μόνη ἤρκει νὰ ἐμ-
πνεύσῃ τὸν τρόμον. Ὁ γεννάδας λοιπὸν οὗτος εἶχε γείνει ὁ
τύραννος τοῦ σφαιριστηρίου δικάζων δεσποτικῶς καὶ ἀνεκκλή-
τως τὰς μεταξὺ τῶν συμπαικτῶν ἀναφυομένας ἀμφισβητήσεις·
ἂν δέ τις ἐτόλμα νὰ ἀντεῖπῃ εἰς τὰς ἀποφάσεις του ἐλάμβα-
νεν ἀφεύκτως τὴν ἐπιούσαν ἔγγραφον μονομαχίας προσκλητή-
ριον. Ὁ εὐγενέστατος δὸν Ῥοδρῖγος, τὸν ὁποῖον ὁ πρὸ τοῦ ὀ-
νόματός του ταττόμενος τίτλος Δὸν οὐδόλως ἐκώλυε νὰ ᾔῃναι
ἀγροῖκος, καὶ τοι τοιοῦτος, οἷον τὸν ἐζωγράφισα, ἔφερεν ἐν
τούτοις εἰς τρυφερὰν συναίσθησιν τὴν διευθύντριαν τοῦ σφαιρι-
στηρίου, γυναῖκα τεσσαρακοντούτη σχεδὸν, πλουσίαν, ἀρκούν-
τως εὖειδῆ, καὶ πρὸ δεκαπέντε μηνῶν χήραν. Ἀγνοῶ πῶς κα-
τώρθωσε νὰ τὸν ἀγαπήσῃ αὕτη· τοῦτο δὲ ὅχι βέβαια διὰ τὸ
κάλλος του, ἀλλὰ δι' ἐν τι τὸ ὁποῖον δὲν θέλω νὰ εἵπω. Ὁ-
πωσδῆποτε ἡ χήρα τὸν ἐνοστιμεύθη, καὶ ἀπεφάσισε μὲ τὰ σω-
στάτης νὰ τὸν συζευχθῇ· ἀλλ' ἐν ᾧ ἠτοιμάζετο αὕτη νὰ πραγ-
ματοποιήσῃ τὸν γάμον τοῦτον ἠσθένησε, καὶ πρὸς δυστυχίαν

της προσεκλήθην ἐγὼ νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ. Ἄν καὶ ἡ νόσος της δὲν ἐχαρακτηρίζετο ὡς κακοήθης πυρετός, τὰ φάρμακά μου ἐν τούτοις ἤρκουν νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν ἐπικίνδυνον. Ὅθεν μετὰ τέσσαρας ἡμέρας τὸ μὲν κατάστημα τοῦ σφαιριστηρίου ἐνέπλησα θρήνων καὶ ὀδυρμῶν, τὴν δὲ διευθύντριαν αὐτοῦ ἔπεμψα ἐκεῖ ὅπου ἔστελλον ὅλους μου τοὺς ἀσθενεῖς. Τῆς δὲ περιουσίας της νόμιμοι κληρονόμοι ἐγένοντο οἱ συγγενεῖς της. Ὁ δὲν Ῥοδρίγος ἀπελπισθεὶς διότι ἀπώλεσεν ἀνεπιστρεπτὴ τὴν μελλονυμφὸν του, μᾶλλον δὲ τὴν ἐλπίδα ἐπικερδοῦς δι' αὐτὸν γάμου, οὐ μόνον ὠργίσθη εἰς ἄκρον κατ' ἐμοῦ, ἀλλ' ὠρκίσθη προσέτι νὰ διατρυπήσῃ μὲ τὸ ξίφος του τὸ σῶμά μου, καὶ νὰ μὲ φονεύσῃ ὅπου μὲ ἀπαντήσῃ. Ἐν τούτοις γείτων τις φιλάνθρωπος ἔσχε τὴν καλοσύνην νὰ μοὶ εἴπῃ περὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἐγνώριζον ἐκ τοῦ πλησίου τὸν Μονδραγὸν, μακρὰν τοῦ νὰ περιφρονήσω τὴν ἀγγελίαν αὐτὴν, ἐκ τοῦ ἐναντίου τοιοῦτος φόβος καὶ τρόμος μὲ κατέλαβεν, ὥστε οὐδόλως ἐτόλμων νὰ ἐξέλθω τῆς οἰκίας μου φοβούμενος μὴ ἀπαντήσω πρὸς τὸν διαβολάνθρωπον αὐτὸν, ὃν ἀκαταπαύστως ἐφανταζόμην εἰσερχόμενον μανιωδῶς εἰς τὸν θάλαμόν μου, καὶ οὕτως οὐδὲ στιγμὴν εἶχον ἡσυχίαν. Τοῦτο μὲ ἠνάγκασε νὰ παραιτηθῶ τῆς ἱατρικῆς, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐσκεπτόμην ἢ τὴν ἐκ τῆς ἀνησυχίας ἀπαλλαγὴν μου. Ὅθεν ἐνεδύθην αὖθις τὸ πεποικιλμένον μου φόρεμα, καὶ ἀσπασθεὶς τὸν κύριόν μου ὅστις δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀναχώρησίν μου, ἐξῆλθον περὶ τὸ λυκαυγὲς τῆς πόλεως ὅχι ἄνευ φόβου μὴ συναντηθῶ καθ' ὁδὸν μετὰ τοῦ δὲν Ῥοδρίγου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

*Τίνα ὁδὸν ἔλαβεν ὁ Ζιλβλᾶς ἐξελθὼν τοῦ Βαλλαδολεῖδ,
καὶ μετὰ τίτος συνηνητήθη καθ' ὁδόν.*

Ἐβάδιζον λοιπὸν λίαν κατεσπευμένως, καὶ ἐνίοτε ἔστρεφον

τὴν κεφαλὴν ἠπισθέν μου, ἵνα ἴδω μὴ ὁ φοβερός ἐκεῖνος Βισκαϊ-
ανὸς ἀκολουθῇ τὰ ἵχνη μου· ἡ δὲ φαντασία μου τοσοῦτον ἦτο
προκατειλημμένη ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ὥστε πᾶν δένδρον
πάντα θάμνον ἐξελάμβανον ἀντὶ τούτου, καὶ καθ' ἐκάστην στι-
γμὴν ἠσθανόμην τὴν καρδίαν μου πάλλουςαν ἐκ τοῦ τρόμου.
Ἐν τούτοις μετὰ ὁδοιπορίαν μιᾶς περίπου ὥρας ἐνεθάρρυνθην,
καὶ ἐμετρίασα τὸ βάδισμά μου διευθυνόμενος πρὸς τὴν Μαδρί-
την εἰς ἣν προεθέμην νὰ ὑπάγω. Τὴν ἐν Βαλλαδολὲδ διατριβὴν
μου εὐχαρίστως ἐγκατέλειψα· ὅ,τι δὲ μὲ ἔθλιψε κυρίως, ἦτον
ὅτι ἀπεχωρίσθην τοῦ Φαβρικίου, τοῦ προσφιλοῦς μου Πυλάδου,
τὸν ὁποῖον οὐδὲ ν' ἀποχαιρετήσω ἠδυνήθην. Ἐπίσης δὲν ἐλυ-
πήθην διότι παρήτησα τὴν ἱατρικὴν· τούναντίον παρεκάλουν
τὸν Θεὸν νὰ μοῦ συγχωρήσῃ τὴν ἁμαρτίαν ὅτι τὴν ἐξήσκησα·
Ἀλλ' ὅμως ἠρίθμουν μεθ' ἡδονῆς τὰ ἐν τοῖς θυλακίοις μου ἀρ-
γύρια, καὶ τοι προερχόμενα ἐκ τῆς ἀντιμισθίας τῶν δολοφο-
νιῶν μου, ὁμοιάζων κατὰ τοῦτο μὲ τὰς γυναῖκας ἐκεῖνας αἵτι-
νες παραιτοῦνται μὲν τῆς ἀκολασίας των, φυλάττουσιν ὅμως ἀ-
ξιόλογα τὰ ἐκ τῆς ἀκολασίας των αὐτῆς προελθόντα κέρδη. Ὁ-
λον μου τὸ χρηματικὸν κεφάλαιον συνίστατο ἐκ τινων *ρεαλίων*,
ἀξίας πέντε σχεδὸν δουκάτων, δι' ὧν ἠλπιζον νὰ μεταβῶ εἰς Μα-
δρίτην, πεπεισμένος ὢν ὅτι ἐκεῖ θέλω τύχει καλῆς θέσεως. Ἀλ-
λως τε, καὶ ὁ πόθος μου τοῦ ν' ἀποκατασταθῶ εἰς τὴν περιώ-
νυμον ἐκείνην πρωτεύουσαν ἣν μοὶ ἐξεθείασαν ὡς τὴν ἐπιτομὴν
ὅλων τῶν θαυμασίων τοῦ κόσμου, ἦτο μέγας.

Ἐν ᾧ δὲ ἀνελογιζόμην πᾶν ὅ,τι περὶ τῆς πόλεως ἐκείνης ἔ-
μαθον, καὶ προῆσθανόμην τὰς ἡδονὰς ὅσας ἀπολαμβάνουσιν ἐν
αὐτῇ οἱ κάτοικοι, ἤκουπα τὴν φωνὴν ἀνθρώπου βαίνοντος ἐπὶ
τὰ ἵχνη μου, καὶ ἄδοντος μεγαλοφώνως, ὅστις ἐπὶ μὲν τῶν νώ-
των ἔφερε δερμάτινον σάκκον, ἀπὸ δὲ τοῦ λαιμοῦ του εἶχε κρε-
μαμένην κιθάραν, καὶ περὶ τὴν ὀσφὺν ἦτον ἐζωσμένος μὲ ξίφος
ἀρκούντως μακρόν. Ἐβάδιζε δὲ οὕτω ταχέως, ὥστε ἐντὸς μι-
κροῦ μὲ ἔφθασε. Οὗτος ἦν εἷς ἐκ τῶν δύο κουρέων μετὰ τῶν
ὁποίων ἤμην πεφυλακισμένος διὰ τὸ συμβεβηκὸς τοῦ δακτυλι-

δίου. Καί τοι μετηλλαγμένην ἔχοντες ἀμφοτέροι τὴν ἐνδυμασίαν εὐθὺς ἀνεγνωρίσθημεν, καὶ κατέστημεν ἐκπληκτοὶ ὡς συναντηθέντες ἀνελπίστως ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ. Ὅσῃν χαρὰν τῷ ἀπέδειξα ὅτι τὸν ἔχω συνοδοιπόρον μου, τὴν αὐτὴν μοὶ ἐφάνη ἔχων καὶ αὐτὸς διότι μὲ ἐπαναβλέπει. Τῷ διηγήθην διατί ἐγκατέλειψα τὸ Βαλλαδολὲδ, καὶ αὐτὸς θέλων νὰ μοὶ δείξῃ τὴν αὐτὴν ἐμπιστοσύνην, μοὶ εἶπεν ὅτι ἦλθεν εἰς ἔριδας μετὰ τοῦ κυρίου του, καὶ ὅτι ἀμφοτέροι ἔδωκαν ἀμοιβαίως τὸν αἰώνιον ἀποχαιρετισμόν. — Ἐὰν ἐπεθύμουν, προσέθηκε λέγων, τὴν περαιτέρω εἰς τὸ Βαλλαδολὲδ διαμονήν μου, εὐκόλόν μοι ἦτο νὰ εὕρω ἀντὶ ἐνὸς δέκα κουρεῖα· διότι (τὸ λέγω χωρὶς νὰ καυχῶμαι) εἰς τὴν Ἰσπανίαν κουρεὺς ἔχων τὴν ἐπιτηδειότητα νὰ ξυρίζῃ κάλλιον ἐμοῦ ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ἐπὶ τὰ κάτω καὶ νὰ βοστρυχοποιῇ μύστακας δὲν ὑπάρχει. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἠδυνήθην ν' ἀνθέξω ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν ἄκρατον ἐπιθυμίαν μου τοῦ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν πατρίδα μου ἀφ' ἧς πρὸ δέκα ἐτῶν ἐξῆλθον. Ποθῶ ν' ἀναπνεύσω πάλιν τὸν γενέθλιον ἀέρα, καὶ νὰ βεβαιωθῶ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν γονέων μου, πλησίον τῶν ὁποίων ἐλπίζω νὰ εὑρεθῶ μεθαύριον· διότι τὸ μέρος ὅπου κατοικοῦν, καὶ ὅπερ καλεῖται Ὀλμέδον εἶναι μέγα χωρίον ἐντεῦθεν τῆς Σεγοβίας κείμενον.

Ἀπεφάσισα νὰ συνοδεύσω τὸν κουρέα τοῦτον μέχρι τοῦ χωρίου του, κακεῖθεν νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Σεγοβίαν ἐνθα νὰ τύχω ἀρμοδίου εὐκαιρίας διὰ τὴν Μαδρίτην. Ὅδοιποροῦντες συνωμιλοῦμεν περὶ ἀντικειμένων ὅλως ἀδιαφόρων. Ὁ νέος οὗτος ἦτον εὐθυμὸς καὶ χαρίεις. Μετὰ συνομιλίαν ὥραν ὁλόκληρον διαρκέσασαν μὲ ἠρώτησεν ἂν πεινῶ. Ἐγὼ δὲ τῷ ἀπεκρίθην ὅτι θέλει ἰδῆ τοῦτο εἰς τὸ πρῶτον ξενοδοχεῖον. — Ἀλλ' ἕωσοῦ φθάσωμεν εἰς αὐτὸ, μοὶ εἶπε, πρέπει νὰ ἀναπαυθῶμεν ὀλίγον καὶ ἐπομένως νὰ προγευματίσωμεν ἐκ τῶν εἰς τὸ σακκίον μου ὑπαρχόντων τροφίμων. Ὅταν ὁδοιπορῶ, προσέθηκε, πάντοτε φροντίζω νὰ ἦμαι ἐφωδιασμένος ἀπὸ τρόφιμα. Οὐδέποτε βαρύνω τοὺς ὤμους μου φέρων ἐνδύματα, λινοστολὰς καὶ ἄλλα ἄχρηστα εἶδη, ἀποστρεφόμενος εἰς ἄκρον τὰ περιττά· ἀλλὰ θέτω ἐντὸς τοῦ

σακκιδίου μου τὴν ἀναγκαίαν μόνον δι' ἐμὲ τροφήν, τὰ ξυράφιά μου, καὶ ὀλίγον σαπώνιον, ἐξ ὧν ἔχω ἀπόλυτον ἀνάγκην. — Ἐπήνεσα τὴν φρόνησίν του, καὶ συνήνεσα προθύμως εἰς τὴν πρότασίν του τοῦ νὰ ἀναπαυθῶμεν. Ἐπείνων, καὶ ἡτοιμαζόμεν νὰ προγευματίσω μὲ τὰ σωστά μου ἀπὸ τοῦ ἐξαιρέτου, ὡς πρὸ ὀλίγου μοὶ εἶπε, φαγητοῦ του. Διὸ ἀπεμακρύνθημεν ὀλίγον τῆς δημοσίας ὁδοῦ, καὶ ἐκαθήσαμεν ἐπὶ τῆς χλόης ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ καλὸς μου κουρεὺς ἤπλωσε τὰς ζωοτροφίας του συνισταμένας ἐκ πέντε ἢ ἑξ κρομμύων, καὶ ἐκ τινων τεμαχίων ἄρτου· ἀλλ' ὅ,τι ἄξιον λόγου ἐμπεριεῖχεν ὁ σάκκος του, τοῦτο ἦτο μικρὸς τις ἀσκὸς πλήρης, ὡς ἔλεγεν, ἐκλεκτοῦ οἴνου. Ἄν καὶ τὰ ἐδέσματά του δὲν ἦσαν ὀρεκτικά, οὐχ ἦττον ὁμῶς, ἐπειδὴ ἐπολιορκούμεθα ἀμφότεροι ὑπὸ τῆς πείνης, τὰ εὖρομεν πολὺ νόστιμα· ἐκενώσαμεν ἐπίσης καὶ τὸν ἀσκὸν ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε δύο περίπου ὀκάδων οἶνος τοῦ ὁποίου τὴν ἀξιολογότητα δικαίως μοὶ ἐπήνεσεν. Ἠγέρθημεν μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπανελάβομεν τὴν ὁδοιπορίαν μας μετὰ φαιδρότητος. Ὁ κουρεὺς πρὸς ὃν εἶπεν ὁ Φαβρίκιος ὅτι μοὶ συνέβησαν πράγματα ὅλως παράδοξα, μὲ παρεκάλεσε νὰ τὰ διηγηθῶ ἐγὼ αὐτὸς πρὸς αὐτόν. Ἐνόμισα λοιπὸν ὅτι οὐδὲν ἡδυνάμην ν' ἀρνηθῶ εἰς ἄνθρωπον οὕτω πλουσιοπαρόχως φιλοξενήσαντά με· ὅθεν ἱκανοποίησα τὴν περιέργειάν του. Ἐπειτα τῷ εἶπον νὰ μοὶ ἐκθέσῃ καὶ αὐτὸς χάριν εὐγνωμοσύνης τὸν βίον του. — Ὡ! ἡ ἱστορία μου, ἔκραξεν οὗτος, εἶναι ἀναξία διηγήσεως· διότι περιέχει ἀπλούστατα γεγονότα. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν ἄλλο τι καλλίτερον νὰ πράξωμεν, θὰ σᾶς τὴν διηγηθῶ ὁποία καὶ ἂν ἦναι. — Καὶ συγχρόνως ἤρχισε διηγούμενος ὡς ἔγγιστα οὕτω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ἱστορία τοῦ βοηθοῦ κουρέως.

Φερνάνδος Περὲς Φουέντας ὁ πάππος μου (ἀναλαμβάνω ἐξ ἀρχῆς τὴν ἱστορίαν μου), χρηματίσας ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη κουρέως τοῦ χωρίου Ὀλμέδου, ἀπεβίωσε καὶ ἀφῆκε τέσσαρας υἱούς. Τούτων ὁ πρεσβύτερος Νικόλαος ὀνομαζόμενος κατέλαβε τὸ ἐργαστήριον τοῦ πατρός του καὶ τὸν διεδέχθη εἰς τὸ ἐπάγγελμά του· Βερτράνδος δὲ ὁ δευτερότοκος ἔχων αἰείποτε κατὰ νοῦν τὸ ἐμπορικὸν στάδιον ἐγένετο ῥωποπώλης· καὶ ὁ τρίτος Θωμᾶς λεγόμενος ἐδόθη εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα. Ὁ δὲ τέταρτος, ὃν ὠνόμαζον Πέτρον, ἐπειδὴ εἶχε κλίσιν εἰς τὴν φιλολογίαν, ἐπώλησε τεμάχιον γῆς λαχὸν εἰς τὸ μερίδιόν του, καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ Ὀλμέδου ἵνα κατοικήσῃ εἰς τὴν Μαδρίτην ἔνθα διὰ τε τῆς παιδείας καὶ τῆς ἀγχινοίας του ἤλπιζέ ποτε νὰ διαπρέψῃ. Οἱ ἄλλοι τρεῖς ἀδελφοὶ οὐδόλως ἀπεχωρίσθησαν· ἀλλ' ἀποκατασταθέντες εἰς τὸ Ὀλμέδον ἐνυμφεύθησαν θυγατέρας γεωργῶν ἀπροίκους μὲν σχεδὸν, γονίμους δὲ εἰς ἄκρον καὶ πρὸς ἀλλήλας φιλοτιμουμένους τίς ἐξ αὐτῶν νὰ γεννήσῃ πολυαριθμότερα τέκνα. Ἡ μήτηρ μου καὶ σύζυγος τοῦ κουρέως ἐντὸς τῶν πέντε πρώτων ἐτῶν τῆς ὑπανδρείας τῆς ἐγέννησε καὶ αὐτὴ ἕξ τέκνα ἐν οἷς συμπεριλαμβάνομαι καὶ ἐγώ. Ὁ πατήρ μου μὲ ἐγύμνασε πολὺ ἐνωρὶς νὰ ξυρίζω· καὶ ὅταν συνεπλήρῳσα τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας μου, ἐκρέμασεν ἀπὸ τῶν νώτων μου τὸν σάκκον τοῦτον, περιέζωσε τὴν ὀσφύν μου μὲ μακρὸν ξίφος, καί. — "Ὑπαγε, Διέγα, μοὶ εἶπεν, εἶσαι πλέον ἱκανὸς νὰ πορίζεσαι μόνος τὰ πρὸς τροφήν σου· περίελθε τόπους, ταξείδευε ἵνα διαλύσῃς τὴν νάρκην σου καὶ τελειοποιηθῇς εἰς τὴν τέχνην σου. "Ὑπαγε, καὶ τότε νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸ Ὀλμέδον, ὅταν περιέλθῃς τὴν Ἰσπανίαν· οὐδὲ ν' ἀκούσω τὸ ὄνομά σου, ἕως οὗ πραγματοποιήσῃς τὸ τα-

ξείδιόν σου τοῦτο. — Ταῦτα εἰπὼν μὲ ἡσπάσθη φιλοστόργως καὶ μὲ ὥθησεν ἔξω τῆς οἰκίας.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ ἀποχαιρετισμὸς τοῦ πατρός μου· ἀλλ' ἡ μήτηρ μου, ἥς τὰ ἤθη ἦσαν ἥττον σκληρὰ, μᾶλλον συνεκινήθη διὰ τὴν ἀναχώρησίν μου. Ἐχυσε δάκρυά τινα καὶ ἔθεσε λάθρα εἰς τὴν χεῖρά μου χρυσοῦν νόμισμα. Ἐξελθὼν λοιπὸν οὕτω τοῦ Ὀλμέδου ἔλαβον τὴν πρὸς Σεγοβίαν ἄγουσαν. Ἀλλὰ μόλις προχωρήσας ἑκατὸν βήματα ἐστάθην ἵνα ἐπισκεφθῶ τὸν σάκκον μου, νὰ ἴδω τί ἐμπεριεῖχε, καὶ νὰ γνωρίζω ἀκριβῶς τίνων πραγμάτων εἰμὶ κάτοχος. Εὗρον λοιπὸν ἐντὸς αὐτοῦ θήκην ἐγκλείουσαν δύο ξυράφια ἅτινα ἐξύρισαν ἴσως δέκα γενεάς ἀνθρώπων, τόσον ἦσαν μεταχειρισμένα· λωρίον δερμάτινον ἵνα τὰ ἀκονίζω, καὶ τεμάχιον σαπωνίου. Πλὴν τούτων ὑπῆρχον εἰς τὸν σάκκον καννάβινον ὑποκάμισον ὅλως νέον, ζεῦγος πεπαιωμένων τοῦ πατρός μου ὑποδημάτων, καὶ τοῦθ' ὅπερ μ' ἐχαροποίησε πλείοτερον, εἴκοσιν ὥς ἔγγιστα ρεάλια τετυλιγμένα ἐντὸς λινοῦ βράκους. Ἴδου ὅλη μου ἡ περιουσία. Ἐκ τούτου κρίνατε πόσῃν ὁ κουρεὺς *Μαστρονικόλας* εἶχε πεποίθησιν εἰς τὴν τέχνην μου, ἀφοῦ μὲ ἄφησε ν' ἀναχωρήσω μὲ τόσα ὀλίγα πράγματα. Ἐντούτοις περιουσία ἐξ ἑνὸς δουκάτου καὶ εἴκοσι ρεαλίων συνισταμένη ἦτο ἱκανὴ νὰ θαμβώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς νέου οὐδέποτε ἀποκτήσαντος ἀργύρια· διὸ ἐνάμιζον τὰ χρηματικά μου κεφάλαια ἀνεξάντλητα, καὶ ἐξηκολούθησα ὅλως περιχαρὴς τὸν δρόμον μου θεωρῶν ἐκ διαλειμμάτων τὴν λαβὴν τοῦ παλαιοσπάθου μου, οὕτινρς ἡ λεπίς ἔτυπτε κατὰ πᾶν βῆμα τὸ γαστροκνήμιόν μου, ἡ περιεπλέκετο εἰς τὰς κνήμας μου.

Περὶ τὴν δείλην ἀφίχθην εἰς τὸ χωρίον Ἀττακινὲς καταπεινασμένος καὶ κατέλυσα εἰς τὸ πανδοχεῖον· ἐπειδὴ δὲ εἶχον τὰ μέσα νὰ δαπανήσω ἐζήτησα ἐντόνως νὰ μοὶ φέρωσι δεῖπνον. Ὁ πανδοχεὺς μὲ ἐθεώρησε πρὸς στιγμὴν καὶ γνωρίσας τὸ ὑποκείμενόν μου μοὶ εἶπε μετὰ γλυκύτητος· — Πολὺ καλὰ, εὐγενῇ μου, ἐλπίζω νὰ εὐχαριστηθῆτε, ἀφοῦ θὰ σᾶς περιποιηθῶμεν ἐδῶ, ὥς

πρίγκιπα. — Ὁμιλῶν οὕτω μὲ ὠδήγησεν εἰς τινὰ θαλαμίσκον εἰς ὃν μετὰ ἓν τέταρτον μοὶ ἔφερε φαγητὸν κατεσκευασμένον ἐκ κρέατος αἰλούρου ὅπερ ἐγεύθην μὲ τὴν αὐτὴν ὄρεξιν ὥς ἂν ἦτο ἐκ κρέατος λαγωῦ ἢ κονίκλου (κουνέλι). Τὸ ἐξαίρετον τοῦτο ἔδεσμα συνώδευσα καὶ μὲ οἶνον καλλίτερον τοῦ ὁποίου, ὥς μὲ ἐβεβαίου ὁ πανδοχεὺς, οὐδ' αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔπινε. Καὶ ὁμῶς παρετήρησα ὅτι ὁ οἶνος ἦτο διεφθαρμένος· Ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως μ' ἐκώλυσε νὰ τὸν τιμήσω, ὥς ἐτίμησα καὶ τὸ ἐκ γαλῆς φαγητόν. Ἵνα συμπληρώσῃ τὴν περιποίησίν του ὥς εἰς πρίγκιπα, ἐδέησεν ἐπὶ τέλους νὰ κοιμηθῶ ἐπὶ κλίνης ἱκανῆς μᾶλλον νὰ μοὶ ἐπιφέρῃ ἀϋπνίαν ἢ νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ. Φαντάσθητε κράβατον στενότατον, καὶ τόσον κοντὸν, ὥστε καὶ τοι μικροῦ ἀναστήματος δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐκτείνω τοῦ πόδας μου. Πρὸς δὲ, ἀντὶ στρώματος ἐκ πτίλων, εἶχον ἀπλοῦν ἀχυρόστρωμα ἐσχισμένον εἰς διάφορα μέρη, καὶ κεκαλυμμένον μὲ ὀθώνην εἰς διπλοῦν, ἥτις ἀφότου τελευταῖον ἐπλύθη πρέπει νὰ ἐστρώθῃ ἑκατοντάκις εἰς ὁδοιπόρους. Ἐν τούτοις, καὶ τοι τοιαύτης οὔσης τῆς κλίνης μου ὥς τὴν παρέστητα, καὶ τοῦ στομάχου μου πλήρους τοῦ ἐκ κρέατος αἰλούρου φαγητοῦ καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ πανδοχέως ἐπαινεθέντος ἀξιολόγου οἴνου, ἐκοιμήθην, χάρις εἰς τὴν νεότητά καὶ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν μου, ὕπνον βαθύτατον καὶ διήνυσα τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτὸς ἄνευ δυσπεψίας.

Ὅταν τὴν ἐπιοῦσαν προεγευμάτισα, καὶ ἐπλήρωσα ἄδρῶς τὸ δοθέν μοι ἐξαίρετον φαγητόν, ἀνεχώρησα κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Σεγοβίαν, εἰς ἣν ἅμα ἀφίχθεις εὔρον εὐτυχῶς κουρεῖον, ὅπου μὲ ἐδέχθησαν διὰ τὴν τροφήν καὶ τὸν ἱματισμόν μου μόνον· ἀλλ' ὁμῶς περισσότερον τῶν δέκα μηνῶν δὲν ἔμεινα εἰς αὐτό, διότι ἕτερος κουρεὺς, μετὰ τοῦ ὁποίου ἤμην φιλικῶς συνδεδεμένος, καὶ ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Μανδρίτην μὲ ἀπεπλάνησε καὶ ἀνεχώρησα μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, εἰς ἣν εὔρον ἐπίσης ἄνευ δυσκολίας, καὶ μὲ τὰς αὐτάς, ὥς εἰς τὴν Σεγοβίαν συμφωνίας, ἐργασίαν εἰς τι κουρεῖον ὑπὸ πολλῶν θαμῶνων φοιτῶμενον, καθὼς γειτνιάζον τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου

Σταυροῦ τῇ παρακειμένη τῷ Θεάτρῳ τοῦ Πρίγκιπος. Ὁ κύριός μου, δύο βοηθοὶ κουρεῖς, καὶ ἐγὼ μόλις ἐπηρκοῦμεν εἰς τὸ ξυρίζειν τοὺς προσερχομένους. Εἰς τὸ κουρεῖον τοῦτο ἔβλεπον καθ' ἐκάστην διαφόρων ἐπαγγελμάτων ἀνθρώπους, καὶ μεταξὺ ἄλλων ἠθοποιούς καὶ ποιητάς. Ἡμέραν τινὰ δύο ποιηταὶ εὗρεθέντες ἐκεῖ τυχαίως συνωμίλουν περὶ τῶν συγχρόνων των ποιητῶν καὶ ποιημάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἤκουσα ν' ἀναφαίρωσι καὶ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου· τοῦτο μὲ κατέστησε προσεκτικώτερον ἢ πρὶν εἰς τὴν συνομιλίαν των. — Ὁ δὸν Ζουὰν Ζαβαλέτα, ἔλεγεν ὁ μὲν, εἶναι ποιητῆς ἐξ οὗ κατ' ἐμὴν γνώμην τὸ κοινὸν οὐδὲν πρέπει νὰ ἐλπίζῃ, διότι εἶναι ψυχρὸς εἰς τὰς ἐκφράσεις του καὶ ἄνευ ποιητικῆς φαντασίας· τούτων ἕνεκα τὸ τελευταῖόν του ποίημα δεινῶς διεσύρθη. — Καὶ ὁ Λουδοβίκος Βέλες Γουεβάρρα, δὲν εἶναι κατώτερος τοῦ Ζαβαλέτα, ἔλεγεν ὁ δὲ, μήπως τὸ παρ' αὐτοῦ δημοσιευθὲν σύγγραμμα ἦτο καλλίτερον; ἀμφιβάλλω ἂν εἰδέ τις ἀθλιέστερόν τοῦ πονήματος τούτου. — Ἀγνοῶ πόσων ἔτι ἄλλων ποιητῶν ἐμνημόνευσαν τὰ ὀνόματα, διότι τὰ ἐλησμονήσα· τοῦτο μόνον ἐνθυμοῦμαι ὅτι κατηγόρησαν ἅπαντας, καὶ μόνον τοῦ θεοῦ μου ἐφείσθησαν, ὁμιλήσαντες περὶ αὐτοῦ μετὰ πλείονος σέβας, καὶ ὁμολογοῦντες ἀμφότεροι ὅτι εἶναι ἀνὴρ ἄξιος ἐπαίνων. — Τῷ αὐτῷ, ἔλεγεν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ δὸν Πέτρος Φουέντας εἶναι ἄριστος συγγραφεύς· τὰ ποιήματά του εἰσὶ πλήρη λεπτῆς τινος ἀστειότητος, μεμιγμένης πολυμαθείᾳ, ἣτις τὰ καθιστᾷ δηκτικὰ καὶ λίαν εὐάρεστα. Διὸ οὐδύλως ἐκπλήττομαι διὰ τί ὑπολήπτεται ἀπὸ τε τὴν Αὐλὴν καὶ τοὺς πολίτας, καὶ διὰ τί πολλοὶ τῶν Μεγιστάνων τῷ χορηγοῦσι σύνταξιν. — Πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἔλεγεν ὁ ἕτερος, ἀπολαμβάνει μεγάλα εἰσοδήματα· πρὸς δὲ ἔχει τροφὴν καὶ κατάλυμα εἰς τὸ μέγαρον τοῦ δουκὸς Μεδίνα Σέλι ἀνέξοδον· ἐπειδὴ δὲ εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται δαπάνην ἔπεται ὅτι ἦναι κάτοχος μεγάλης περιουσίας. —

Ἐξ ὧν περὶ τοῦ θεοῦ μου ἀμφότεροι οἱ ποιηταὶ εἶπον, οὐδεμία λέξις μοι διέφυγεν, ἀλλ' ἅπασαι ἐνετυπώθησαν εἰς τὴν μνήμην μου. Ἡ οἰκογένειά μας εἶχε μὲν μάθει περὶ αὐτοῦ

εἰς τὸ Ὀλμέδον παρ' ὁδοιπόρων, ὅτι ἕνεκα τῶν συγγραμμάτων του ἀπέκτησε φήμην εἰς τὴν Μαδρίτην· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν κατεδέχετο νὰ μᾶς γράφῃ, καὶ ἐφαίνετο ἐντελῶς κεχωρισμένος ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ὅλως ἀδιάφοροι δι' αὐτόν. Ἐντούτοις, ἐπειδὴ κατὰ τὴν παροιμίαν, τὸ αἶμα νερὸν δὲν γίνεται· ἅμα ἀκούσας περὶ τῆς ἀνθηρᾶς του καταστάσεως, καὶ μαθὼν τὴν κατοικίαν του ἐπεθύμησα τὰ τὸν ἴδω· ἀλλ' ὅμως ἐν τι μὲ ἐκράτει· ἀμφότεροι οἱ ποιηταὶ τὸν ὠνόμαζον δὸν Πέτρον, καὶ αὐτὸ τὸ Δὸν μ' ἔθεσεν εἰς ἀμφιβολίαν μὴ ὁ ποιητὴς οὗτος εἶναι ἄλλος τις παρὰ τὸν θεῖόν μου. Ἐντούτοις ἡ ἀμφιβολία αὕτη οὐδόλως μὲ ἀνεχίτησε φρονῶν ὅτι, ὅπως ἔγεινεν ἑξοχος ποιητὴς, οὕτως ἠδύνατο ἀξιόλογα νὰ λάβῃ καὶ τὸν τίτλον τοῦ εὐγενοῦς· διὸ ἀπεφάσισα νὰ μεταβῶ πρὸς ἐντάμωσίν του. Πρωτὶν λοιπὸν τινὰ ἐκαλλωπίσθην ἐπὶ τούτῳ ὅσον ἔνεστι καλλίτερον, καὶ ἐξῆλθον τοῦ κουρείου ἀδεία τοῦ κυρίου μου, ἐπιειρόμενος ὅπως οὖν τῇ συγγενείᾳ μετ' ἀνδρὸς ἀπολαύοντος ἕνεκα τῆς ἀγχινοίας του τοσαύτης ὑπολήψεως. Καὶ οἱ κουρεῖς οὐχ ἥττον εἰσὶν, ὡς οἱ ἄλλοι, ἐπιρρέπεις εἰς τὴν κενοδοξίαν. Ἦρχισα λοιπὸν νὰ μεγαλοφρονῶ περὶ τῆς καταγωγῆς μου· καὶ βαδίζων προπετῶς ἠρώτησα καὶ μοὶ εἶπον ποῦ κεῖται τὸ μέγαρον τοῦ δουκὸς Μεδίνα Σέλι. Ἄμα παρουσιασθεῖς εἰς τὴν θύραν εἶπον τῷ θυρωρῷ, ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ ἐνταμώσω τὸν εὐγενέστατον δὸν Πέτρον Φουένταν. Ὁ θυρωρὸς δείξας μοι διὰ τοῦ λιχανοῦ μικρὸν τινα εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς αὐλῆς κλίμακα. — Ἀνάβα ἐκεῖθεν, καὶ ἀπερίθῃ, καὶ κροῦσον ἔπειτα τὴν πρώτην πρὸς δεξιὰν θύραν. — Τούτου γενομένου, νέος τις ἐλθὼν ἤνοιξεν αὐτήν, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἠρώτησα ποῦ κατοικεῖ ὁ δὸν Πέτρος Φουέντας. — Ἐδῶ, μοὶ ἀπεκρίθη δείξας μοι καὶ αὐτὸς θάλαμόν τινα· ἀλλὰ, προσέθηκε λέγων, δὲν εἶναι ἡ κατάλληλος ὥρα νὰ τῷ ὁμιλήσῃς. — Πρέπει νὰ τὸν ἴδω, τῷ εἶπαν πάλιν, διότι τῷ φέρω εἰδήσεις ἐκ τῆς οἰκογενείας του. — Καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον Πάπαν ἀνέρχεται, πάλιν δὲν ἠμπορεῖς νὰ εἰσέλθῃς κατ' αὐτήν τὴν στιγμήν εἰς τὸν θάλαμόν του, διότι συνθέτει στίχους, καὶ ὅταν ἐκ-

ασχολῆται εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν, πολὺ προσέχομεν μὴ τὸν διακέψωμεν ἀπὸ τὸ ἔργον του. Κάμε ἐντούτοις ἓνα γύρον, καὶ ἐπίστρεψον τὴν μεσημβρίαν ἀκριβῶς ὅτε δύνασαι νὰ τὸν ἴδῃς. —

Ἀνεχώρησα, καὶ περιῆλθον μέχρι τῆς μεσημβρίας τὴν πόλιν ἀκαταπαύστως διαλογιζόμενος πῶς θέλει μὲ ὑποδεχθῇ ὁ θεὸς μου. — Πιστεύω, ἔλεγον, κρίνων τοῦτο ἐκ τῶν ἰδίων μου αἰσθημάτων, ὅτι θὰ χαρῇ ἅμα μὲ ἴδῃ. — Διὸ προητοιμαζόμενην εἰς ἀναγνώρισιν λίαν συγκινητικὴν. Ἐντούτοις κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσάν μοι ὥραν ἐπέστρεψα κατὰσπευσμένως εἰς τὸν οἶκόν του· ὁ δὲ θαλαμηπόλος του ἅμα ἰδὼν με. — Ἦλθες μοι εἶπεν, εἰς κατάλληλον ὥραν, διότι ὁ κύριός μου μετ' ὀλίγον ἐξέρχεται. Πρόσμεινον λοιπὸν ἐδῶ ὀλίγον ἕωσοῦ σὲ ἀναγγεῖλω. — Ταῦτα εἰπὼν μὲ ἄφησεν εἰς τὸν ἀντιθάλαμον μόνον, ἐξ οὗ μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐπανελθὼν μὲ εἰσήγαγεν εἰς τὸν θάλαμον τοῦ κυρίου του, ὃν ἐκ τῆς φυσιογνωμίας του ἐχούσης πολλὴν μὲ τὴν τῆς οἰκογενείας μας ὁμοιότητά ἐγνώρισα ἀμέσως, καὶ μοι ἐφάνη ὅτι αὐτὸς οὗτος εἶναι ὁ θεὸς μου Θωμᾶς, τόσον παλὸ ὁμοιάζον κατὰ τοὺς χαρακτῆρας ἀμφότεροι. Τὸν προσηγόρευσα ὑποκλινέστατα, καὶ τῷ εἶπον, ὅτι εἰμὶ υἱὸς τοῦ *Μαστρονικόλα* Φουέντα κυυρέως τοῦ Ὀλμέδου, ὅτι πρὸ τριῶν ἐβδομάδων ἐξασκῶ εἰς τὴν Μεδρίτην, ὡς βοηθός, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρός μου, καὶ ὅτι πρὸς τελειοποίησιν τῆς τέχνης μου σκοπεύω νὰ περιέλθω τὴν Ἰσπανίαν. Ὁμιλῶν οὕτω εἶδον τὸν θεῖόν μου βεβυθισμένον εἰς τὰς σκέψεις του, καὶ ἀμφιταλαντευόμενον κατὰ τὰ φαινόμενα ἂν πρέπη νὰ μὴ με ἀναγνώρισῃ ὡς ἀνεψιόν του, ἢ νὰ μὲ ξεφορτωθῇ ἐπιτηδείως· προετίμησε δὲ τὸ δεύτερον, καὶ λαβὼν ὕψος προσηνές. — Λοιπὸν, φίλε μου, μοι εἶπεν ὑπομειδιῶν, ὁ πατήρ σου καὶ οἱ θεῖοί σου πῶς ἔχουσι; πῶς διάκεινται αἱ ὑποθέσεις των; — Ἦρχισα τότε νὰ τῷ παραστήσω τὸν ὑπέρμετρον πολλαπλασιασμόν τῆς οἰκογενείας μας· τῷ ἀπηρίθμησα ὀνομαστὶ ἅπαντα τὰ ἄρρενα καὶ θήλεα τέκνα των, συμπεριλαβὼν εἰς τὸν ἑλεγχον τοῦτον ἀνεξαίρετως καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἀναδόχους των. Εἰς τὴν λει-

πτομέρειαν ταύτην ἐφάνη οὐδόλως ἐνδιαφερόμενος· θέλων δὲ νὰ δώσῃ εἰς τὴν συνομιλίαν μας ἄμεσον τέλος. — Διέγο, μοὶ εἶπεν, εἶμαι καὶ ἐγὼ ἐντελῶς σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην τοῦ πατρός σου τοῦ νὰ περιέλθῃς τόπους πρὸς τελειοποιάσιν τῆς τέχνης σου· διὸ σὲ συμβουλεύω νὰ μὴ σταθῇς περισσότερον καιρὸν εἰς τὴν Μαδρίτην, διότι ἡ πόλις αὕτη, παιδί μου, εἶναι φωλεὰ διαφθορᾶς, καὶ ἡ ἐν αὐτῇ διατριβὴ τῶν νέων καθίσταται ὀλεθρία εἰς τὰ ἥθη των. Θὰ πράξῃς λοιπὸν ἀξιόλογα ἂν ὑπάγῃς εἰς τὰς ἄλλας τοῦ βασιλείου πόλεις, εἰς ἃς τὰ ἥθη ἦττον ἰσὶ διεφθαρμένα. Ὑπαγε, καὶ ὅταν ᾔσῃ ἐτοιμος ν' ἀναχωρήσῃς, ἐλθὲ πάλιν νὰ μὲ ἴδῃς, ἵνα σοι προσφέρω ἐν πεντάφραγον δι' ἔξοδα τῆς περιηγήσεώς σου εἰς τὴν Ἰσπανίαν. — Ταῦτα λέγων μὲ ἐξέβαλε τοῦ θαλάμου ἡπίως, καὶ μὲ ἀπέπεμψεν.

Ἵνα ἐννοήσω τὸν σκοπὸν τῆς ἀπὸ πλησίον τοῦ ἀπομακρύνσεώς μου δὲν εἶχον τόσῃν εὐφυΐαν· διὸ ἐπανελθὼν εἰς τὸ κουρεῖον διηγήθην πρὸς τὸν κύριόν μου τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπισκέψεώς μου· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς μὴ κατανοήσας, φαίνεται καλὸν λίτερον ἐμοῦ τὰ διανοήματα τοῦ λογιωτάτου δὸν Πέτρου θείου μου. — Δὲν εἶμαι σύμφωνος μὲ τὴν ιδέαν τοῦ θείου σου, μοὶ εἶπεν· ἀντὶ νὰ περιπλανᾶσαι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ὡς ἀλήτης, ἔπρεπε μᾶλλον νομίζω, νὰ σὲ προτρέψῃ νὰ μείνης ἐδῶ. Ἐχων μεγάλας μετὰ τῶν εὐγενῶν σχέσεις δύναται εὐκόλως νὰ σὲ συστήσῃ εἰς τινὰ ἐπίσημον οἰκίαν, καὶ νὰ εὗρεθῇς εἰς θέσιν ὥστε κατ'ὀλίγον νὰ πλουτήσῃς. — Ἀφαρπασθεὶς ὑπὸ τοῦ λόγου τούτου τοῦ παριστάνοντος εἰς τὴν φαντασίαν μου κολακευτικὰς ιδέας, μετέβην μετὰ δύο ἡμέρας εἰς τοῦ θείου μου, καὶ τῷ προέτεινα, ἵνα διὰ τῶν μεσιτειῶν τοῦ εἰσέλθω ὡς θεράπων εἰς εὐγενῆ αὐλικόν· ἀλλ' ἡ πρότασίς μου δὲν ἦτο τῆς διαθέσεώς του. Ἀνὴρ μάταιος, ἐλευθέραν ἔχων τὴν εἴσοδον εἰς τὰ μέγαρα τῶν μεγιστάνων, καὶ συντρώγων καθ' ἑκάστην μετ' αὐτῶν, εὐχαριστεῖται ποτὲ, ἐν ᾧ αὐτὸς κάθηται εἰς τὴν τράπεζαν τῶν μεγάλων, νὰ βλέπῃ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ ὁμοτράπεζον μὲ τοὺς ὑπηρέτας; Ὁ μικρὸς Διέγος τότε θέλει γείνει αἷτιος

νὰ ἐρυθρίᾳ ὁ εὐγενὴς δὸν Πέτρος. Ἀπέκρουσε λοιπὸν, καὶ μάλιστα πολὺ τραχέως, τὴν αἵτησίν μου. — Τί λέγεις, φαυλόβιε ! μοὶ εἶπεν ἐμμανῶς, ζητεῖς νὰ ἀφήσης τὴν τέχνην σου, αἶ ! Φύγε ἀπ' ἐμπρός μου, ἄθλιε ! ὕπαγε εἰς ὅσους σοὶ δίδουν τοιαύτας ὀλεθρίας συμβουλάς. Ἐκβα γρήγορα ἐκ τῆς οἰκίας μου, καὶ μὴ πατήσης εἰς τὸ ἐξῆς ἐδῶ τὸν πόδα σου, εἰδὲ μὴ θὰ σὲ τιμωρήσω ὥς σοὶ πρέπει. — Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ θείου μου, καὶ μάλιστα καθ' ὃν τρόπον τοὺς ἀπήγγειλε πολὺ μὲ ἐτάραξαν. Ὅθεν ἀνεχώρησα δακρύων καὶ καταλελυπημένος διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ σκληρότητά του. Ἐντούτοις ἀσίποτε ζωηρὸς καὶ ὑπερόπτης ὢν παρηγόρησα ἐμαυτόν· μάλιστα δὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως μετέβην ἀμέσως εἰς τὴν ἀγανάκτησιν, καὶ ἀπεφάσισα νὰ λησμονήσω διὰ παντὸς τὸν κακὸν τοῦτον συγγενῆ, ἀφοῦ καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἔζησα μέχρι τῆς σήμερον ἄριστα.

Οὐδὲν πλέον διελογιζόμην παρὰ τὴν τελειοποίησιν τῆς τέχνης μου, καταγινόμενος ἀνενδότως εἰς τὸ ἔργον μου. Διὸ ἀπὸ μὲν τῆς πρωΐας μέχρι τῆς ἐσπέρας ἐξύριζον, ὕστερον δὲ ἐγυμναζόμην χάριν διασκεδάσεως τὴν κιθάραν. Διδάσκαλον τοῦ ὀργάνου τούτου εἶχον γέροντά τινα κιθαρωδὸν, τὸν ὁποῖον ἐξύριζον, καὶ μοὶ παρέδιδε συγχρόνως τὴν φωνητικὴν μουσικὴν ἣν τωόντι ἐντελῶς ἐγνώριζε, διότι ἐχρημάτισεν ἄλλοτε ψάλτης μητροπολιτικῆς τινος ἐκκλησίας. Ὁ γέρων οὗτος ὠνομάζετο Μάρκος Ὁβρεγὼν, ἄνθρωπος μὲ πολλὴν φρόνησιν, καὶ τοσοῦτον ἀγχίνους ὅσην πεῖραν εἶχε τῶν τοῦ κόσμου· μὲ ἠγάπα δὲ ὥς ἰδιὸν τοῦ τέκνον. Ὁ διδάσκαλός μου λοιπὸν ἦτο θεράπων τῆς συζύγου ἱατροῦ τινος, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκία ἀπεῖχε τριάκοντα μόλις βήματα τοῦ κουρείου μας. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἐργασίαν μου μετέβχινον τὸ ἐσπέρας πρὸς ἐντάμωσίν του, καὶ ἀμφότεροι καθήμενοι ἐπὶ τὸ κατώφλιον τῆς θύρας ἐξετελοῦμεν μουσικὴν ἁρμονίαν, ἣν οἱ γείτονες εὐχαρίστως ἤκουον, ὅχι ἕνεκα τῆς ἡδείας φωνῆς μας, ἀλλὰ πλήττοντες, εἰ καὶ ἀτέχνως, τὰς χορδὰς τῆς κιθάρας μας ἐτραγωδοῦμεν ἀμφότεροι μεθοδικῶς τὸ μέρος μας, καὶ τοῦτο ἤρκει νὰ καθηδύνει τοὺς ἀκροα-

τάς μας. Ἰδίως δὲ διεσκεδάζομεν τὴν σύζυγον τοῦ ἱατροῦ δόνα Μεργελίαν ἥτις ἱσταμένη εἰς τὴν μεσαύλην μᾶς ἤκροατο, καὶ ἐνίοτε μᾶς ὑπεχρέου νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν ὅσα ἔσματα μᾶλλον τῇ ἤρεσκον, οὐδόλως ἀποτρέποντος τοῦτο τοῦ συζύγου της μὴ ὄντος ζηλοτύπου καίτοι Ἰσπανοῦ καὶ γέροντος σχεδόν. Τὸν ἱατρὸν τοῦτον ἐπησχόλει ὁλόκληρον τὸ ἐπάγγελμά του, καὶ ὅταν τὴν ἐσπέραν ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν του καταβεβλημένος ἐκ τῶν ἐπισκέψεων, ἐκοιμᾶτο ἐνωρίτερον παρὰ τὸ σὺνηθες, οὐδόλως ἀνησυχῶν δι' ἣν ἔδιδεν ἡ σύζυγός του προσοχὴν εἰς τὰς μουσικὰς μας συμφωνίας, φρονῶν ἴσως ὅτι ἡ ἀθῶα αὕτη διασκεδάσις ἦτο ἀνίκανος νὰ ἐπιφέρῃ εἰς αὐτὴν ἐπικίνδυνον ἐντύπωσιν. Πλὴν τούτου, οὐδ' ἐφάντάζετό ποτε ὅτι τοιαύτης φύσεως διασκεδάσις δύναται νὰ τῷ παρέξῃ ἀφορμὴν φόβου· διότι ἡ Μεργελίνα, καίτοι νέα καὶ ὑπερβαλλόντως ὠραία, εἶχεν ἀρετὴν οὕτως ἀγρίαν ὥστε οὐδὲ τὰ βλέμματα τῶν ἀνθρώπων ὑπέφερε. Τὴν ἀβλαβὴ λοιπὸν καὶ ἐντιμὸν αὐτὴν τέρψιν δὲν ἐθεώρει ὡς ἀμάρτημα· διὸ ἐπέτρεπεν ἡμῖν νὰ τραγωδῶμεν ὅσον ἠθέλαμεν.

Ἐσπέραν τινὰ ἄμα ἐλθὼν παρὰ τὴν θύραν τοῦ ἱατροῦ πρὸς ἐπανάληψιν τῶν συνήθων διασκεδάσεών μας εὔρον ἐκεῖ τὸν γέροντα θεράποντα ἀναμένοντά με· λαβὼν με οὗτος ἀπὸ τῆς χειρὸς μοι εἶπεν, ὅτι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς μουσικῆς συμφωνίας ἐπεθύμει νὰ συμπεριπατήσωμεν. Συγχρόνως δὲ με ἔσυρεν εἰς τινὰ ἀτραπὸν, ἐνθα ἰδὼν ὅτι ἠδύνατο νὰ μοι ὁμιλήσῃ ἐλευθέρως· — Διέγο, τέκνον μου, μοι εἶπε περίλυπος, ἔχω τι κατ' ἰδίαν νὰ σοὶ ἀναγγείλω. Πολὺ φοβοῦμαι, τέκνον μου μὴ μέχρι τέλους μετανοήσωμεν ἀμφότεροι, διότι διεσκεδάζομεν πᾶσαν ἐσπέραν κιθαρωδοῦντες εἰς τὴν αὐλείαν θύραν τοῦ κυρίου μου. Ἐγὼ ἀναμφιβόλως σὲ ὑπεραγαπῶ, καὶ χαίρω ὅτι σὲ ἐδίδαξα κιθάραν καὶ μουσικὴν· ἂν ὁμῶς προέβλεπον τὸ δυστύχημα ὅπερ μᾶς ἐπαπειλεῖ, μὰ τὸν Θεόν! ἤθελον ἐκλέξει καταλληλότερον μέρος τῶν παραδόσεών μου. — Ὁ λόγος οὗτος με κατετρόμαξε· διὸ τὸν παρεκάλεσα γὰρ ἐξηγηθῇ σαφέστε-

ρον, καὶ νὰ μοὶ εἴπῃ περὶ τοῦ ἐπαπειλοῦντος ἡμᾶς δυστυχήματος, διότι οὔτε ριψοκίνδυνος ἤμην, οὔτε τὴν τῆς Ἰσπανίας περιήγησίν μου εἶχον ἔτι συμπεπληρωμένην. — Ἵνα ἐννοήσης τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου ὃν διατρέχομεν, εἶπεν αὐθὺς ὁ γέρων, πρέπει νὰ σοὶ διηγηθῶ ὅ,τι ἀναγκαῖον νὰ γνωρίσης.

Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἱατροῦ, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ γέρων, καὶ εἶναι ἔκτοτε ἐν ἔτος σχεδόν, πρωΐαν τινὰ μὲ παρούσiasεν οὗτος πρὸς τὴν σύζυγόν του. — Ἴδου, Μάρκε, εἶπεν, ἰδου ἡ κυρία σου τὴν ὁποίαν θέλεις συνοδεύει πανταχοῦ. — Ἐθαύμασα ἰδὼν τὸ ἐξαίσιον καὶ ζωγραφικὸν κάλλος τῆς δόνα Μεργελίνας· ἰδίως δὲ κατεθέλχθην διὰ τὸ πλήρες γοητείας σεμνοπρεπὲς σχῆμά της. — Αὐθέντα, τῷ ἀπεκρίθην, θεωρῶ ὡς μέγιστόν μου εὐτύχημα ὑπηρετῶν κυρίαν πεπροικισμένην μὲ τσαῦτα θέλγητρα. — Ἡ τοιουτότροπος ἀπόκρισίς μου δυσηρέστησε τὴν Μεργελίαν, καὶ μοὶ εἶπεν ὀργίλως. «Βλέπετε πόσον αὐθάδης εἶναι; ὦ! Ἐγὼ τοιαύτας κολακείας δὲν δέχομαι ν' ἀκούω.» — Ὅταν ἤκουσα νὰ ἐξέρχονται τοιοῦτοι λόγοι ἐκ στόματος τοσοῦτον ὠραίου, κατέστην ἐμβρόντητος, καὶ ἠπόρουν πῶς νὰ συμβιάσω τὸ ἀγροῖκον τῆς ὀμιλίας της μὲ τὰς εἰς τὸ ἄτομόν της δαψιλῶς διακεχυμένας χάριτας. Ὁ σύζυγός της ἦτο συνειθισμένος εἰς τὰ τοιαῦτα· ἔχαιρε δὲ βλέπων τὴν Μεργελίαν τοιοῦτον σπάνιον ἔχουσαν χαρακτῆρα. — Μάρκε, μοὶ εἶπεν οὗτος, ἡ σύζυγός μου εἶναι ὁ τύπος τῆς ἀρετῆς. — Ἰδὼν δ' ἔπειτα αὐτὴν φοροῦσαν τὸ περιώμιόν της καὶ ἐτοίμην νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἵνα ἀκροασθῇ τὴν θείαν λειτουργίαν, μὲ διέταξε νὰ τὴν ἀκολουθήσω. Μόλις ἐξελθόντες τῆς οἰκίας συνηνητήσαμεν, ὡς τοῦτο συνήθως συμβαίνει, ἀνθρώπους οἵτινες ἐκπλαγέντες διὰ τὸ κάλλος της, τῇ εἶπον ἐν παρόδῳ λέξεις τινὰς λίαν κολακευτικάς. Ἐκείνη τοῖς ἀπεκρίνετο τοσοῦτον ἀνοήτως καὶ γελοίως, ὥστε ἀδύνατον νὰ τὸ φαντασθῇτε. Οὗτοι δὲ ἔμενον ἔκθαμβοι διστάζοντες νὰ πιστεύσωσιν ἂν ὑπάρχῃ εἰς τὸν κόσμον γυνὴ μὴ εὐχαριστρυμένη ἐκ τῶν ἐπαίνων. — Ἐ! κυ-

ρία, τῇ εἶπον τότε, μὴ δίδετε προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τῶν προτιμωτέρων ἢ σιωπὴ τῆς ψυχρᾶς δριμύτιος. — Ὅχι, ὅχι, μοὶ ἀπεκρίθη αὕτη, θέλω νὰ δώσω εἰς τοὺς ἀχρεῖους αὐτοὺς νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι εἶμαι γυνὴ ἥτις δὲν ὑποφέρω νὰ μὴ με σέβωνται. — Τέλος ἐξήμεσε τοσαύτας ὑβριστικὰς λέξεις, ὥστε δὲν ἠδυνήθη πλεον νὰ κρατήσω ἑμαυτοῦ καὶ τῇ εἶπον πᾶν ὅ,τι ἐφρόνουν ὑπὸ τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ τὴν δυσαρεστήσω. Τῇ παρέστησα λοιπὸν ὅσον τὸ δυνατόν συνεσταλμένως λέγων, ὅτι ἀδικεῖ μεγάλως τὴν φύσιν καὶ ἀμαυρῶνει ἐνεκα τῆς ἀγριότητός της πλεῖστα ὥραϊα πλεονεκτήματα δι' ὧν αὕτη τὴν ἐπροίκισεν, ὅτι γυνὴ ἔχουσα τὸν χαρακτῆρα ἥπιον καὶ εὐγενῆ δύναται ν' ἀγαπηθῇ καὶ χωρὶς τῆς συνδρομῆς τοῦ κάλλους, ἐν ᾧ ἄλλη, καίτοι ὥραϊα, ἀλλ' ἄνευ καλῆς συμπεριφορᾶς καὶ πραότητος, καθίσταται τὸ ἀντικείμενον τῆς περιφρονήσεως πάντων. Εἰς ταῦτα πόσα ἄλλα ἀφορῶντα τὴν διόρθωσιν τῶν ἡθῶν της προσέθηκα ἀγνοῶ· ἀφοῦ δὲ ἱκανῶς ἠθικολόγησα, ἔπαυσα φοβούμενος μὴ ἡ εἰλικρίνειά μου ὑποκινήσῃ τὴν ὀργὴν τῆς κυρίας μου, καὶ ἀκούσω παρ' αὐτῆς δυσαρέστους τινὰς λέξεις· καὶ ὅμως οὐδόλως ὠργίσθη κατ' ἐμοῦ· ἀλλ' ἠρκέσθη μόνον ν' ἀποδείξῃ τὰς συμβουλὰς μου ἀνωφελεῖς, ὡς καὶ ὅσας ἄλλας ἀνοήτως φερόμενος κατὰ τὰς ἀκολουθούσας ἡμέρας τῇ ἔδωκα.

Παρητήθη λοιπὸν καταδεικνύων ἐπὶ ματαίῳ τὰ ἐλαττώματα της, καὶ τὴν ἀφῆκα χαίρουσαν τὴν φυσικὴν της ἀγριότητα. Ἐντούτοις ἐπίστευες τοῦτο, Διέγο; ἡ ἀτίθασσος καὶ ἀγέρωχος αὕτη γυνὴ πρὸ δύο μηνῶν μετέβαλεν ἐντελῶς ἡθος, καὶ ἤδη διάγει τοσοῦτον εὐγενῶς, καὶ οἱ τρόποι της εἰσὶ τοσοῦτον ἐπαγωγοὶ, ὥστε νομίζεις ὅτι δὲν εἶναι πλεον ἢ Μεργελίνα ἐκείνη ἡ τοσοῦτον ἀνοήτως ἀποκρινομένη πρὸς τοὺς ὀμιλοῦντας αὐτῇ κολακευτικῶς, λίαν εὐαίσθητος πλεον δεικνυομένη εἰς τοὺς ἐπαίνους τῶν. Ἦδη εὐφραίνεται, ὅταν ἀκούῃ νὰ τὴν λέγωσιν ὥραϊαν, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ τὴν ἴδῃ χωρὶς νὰ σκανδαλισθῇ· αἱ κολακεῖαι τὴν εὐχαριστοῦσι, καὶ πλεον οὐδόλως διαφέρει τῶν ἄλλων γυναικῶν. Ἡ ἀλλοίωσίς της αὕτη μόλις εἶναι εὐ-

κατατανόητος· ἀλλὰ τὸ θαυμασιώτερον πάντων εἶναι, ὅτι ὁ αἴτιος τοῦ μεγάλου τούτου θαύματος εἶσαι σύ, Ναὶ ἀγαπητέ μοι Διέγο, ἐξηκολούθησεν ὁ γέρων λέγων, σὺ μετεμόρφωσες οὕτω τὴν δόνα Μεργελίναν. σὺ τὴν τίγριν αὐτὴν κατέστησες πρόβατον· ἐν ἐνὶ λόγῳ σὺ ἐπέσυρες πρὸς σεαυτὸν τὴν προσοχὴν της, τοῦθ' ὅπερ παρετήρησα πολλάκις, καὶ ἐνόησα, καὶ τοι κακῶς γνωρίζων τὰς γυναῖκας, ὅτι ἡ κυρία μου συνέλαβε διὰ σέ σφοδρότατον ἔρωτα. Αὕτη εἶναι, υἱέ μου, ἡ λυπηρὰ ἀγγελία περὶ ἧς σοὶ εἶπον πρὶν καὶ ἡ δύσκολος θέσις εἰς ἣν εὐρισκόμεθα.—

Ἐκ τούτων, εἶπον τότε εἰς τὸν γέροντα, οὐδὲν δυσάρεστον δι' ἡμᾶς ἐξάγω, οὔτε μὲ ἐπαπειλεῖ συμφορά τις ἀγαπώμενος ὑπὸ ὥραίας κυρίας.—Ἄ! Διέγο, ἀνταπήντησεν ὁ γέρων, σκέπτεσαι ὥς νέος τὸ δέλεαρ μόνον βλέπων, οὐδόλως δὲ προσέχων εἰς τὸ ἄγκιστρον. Σὺ μὲν εἰς τὴν ἡδονὴν τοῦ πράγματος ἀποβλέπεις, ἐγὼ δὲ τὰς δυσάρεστους αὐτῆς συνεπείας θεωρῶ. Καλὰ ὑστερινὰ, λέγει, φίλε μου, ἡ κοινὴ παροιμία. Ἄν ἐξακολουθήσης τραγωδῶν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας μας, θὰ ἐρεθίσῃς διὰ τούτου τὸ πάθος τῆς Μεργελίνας, ἥτις μὴ δυναμένη ἴσως νὰ κρατήσῃ ἑαυτῆς, θὰ ἐννοηθῇ ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ καὶ συζύγου της Ὀλορόζου, ὅστις ἐνῶ σήμερον φαίνεται τότον συγκαταβατικὸς μὴ ἔχων ἀποχρῶντα λόγον νὰ ᾔῃαι ζηλότυπος, αὔριον δύναται νὰ γείνη οὕτω μανιώδης, ὥστε καὶ αὐτὴν νὰ ἐκδικηθῇ καὶ ἡμᾶς νὰ βλάβῃ καὶ τότε τετέλεσται.—Ἐστω! κύριε Μάρκε, ὑπολαβὼν εἶπον, παραδέχομαι τοὺς διῖσχυρισμούς σου, καὶ ἀκολουθῶ τὰς συμβουλὰς σου· διὸ ὁδηγήσατέ με πῶς νὰ φερθῶ ἵνα προλάβω ἀπευκταῖόν τι.—Πρέπει νὰ παραιτηθῶμεν τοῦ λοιποῦ τῆς μουσικῆς συμφωνίας, ἐπανελάβεν ὁ γέρων· σὺ δὲ ποτὲ μὴ παρουσιασθῆς ἐνώπιον τῆς κυρίας μου, ἥτις ὅταν πλέον δὲν σὲ ἴδῃ, θὰ ἀναλάβῃ τὴν ἡσυχίαν της. Μείνον λοιπὸν εἰς τοῦ κυρίου σου, ἐγὼ δὲ σὲ εὐρίσκω, καὶ ἐκεῖ ἡμποροῦμεν νὰ κιθαρίζωμεν καὶ νὰ τραγωδῶμεν ἀκινδύνως.—Ὑπακούω, τῷ εἶπον, καὶ σοὶ ὑπόσχομαι νὰ μὴ πατήσω εἰς τὸ ἐξῆς τὸν πόδα μου εἰς τὴν οἰκίαν σας. —

Ἀπεφάσισα τωόντι νὰ μὴ τραγωδήσω ποτὲ εἰς τὴν θύραν τοῦ ἱατροῦ, ἀλλὰ νὰ κλεισθῶ εἰς τὸ κουρεῖόν μας, ἀφοῦ εἶμαι νέος τόσον ἐπικίνδυνος εἰς ὅσους μὲ βλέπουσιν.

Ἐν τούτοις ὁ ἀγαθὸς Μάρκος, καὶ τοι φρονίμως φερθεὶς, εἶδε μετὰ τινος ἡμέρας ὅτι ἡ ἐπίνοιά του πρὸς ἐξασθένησιν τοῦ πάθους τῆς δόνα Μεργελίνας παρῆξεν ἀποτέλεσμα ὅλως ἀντίθετον· διότι ἀπὸ τῆς δευτέρας ἡμέρας μὴ ἀκούουσα αὕτη τὰ ἄσματά μου τὸν ἠρώτησε, τὴν αἰτίαν τῆς διακοπῆς τῶν μουσικῶν μας συμφωνιῶν, καὶ τῆς μὴ ἐλεύσεώς μου εἰς τὴν θύραν της. Ὁ δὲ θεράπων ἀπέδωκε τὴν αἰτίαν αὐτὴν εἰς τὰς πολλὰς μου ἀσχολίας ἕνεκα τῶν ὁποίων οὐδὲ στιγμὴν, ἔλεγε, λαμβάνω καιρὸν νὰ διασκεδάσω. Εἰς τὴν πρόφασιν ταύτην ἐφάνη ὅτι ἠρκέσθη, καὶ ὑπέμεινεν ἐπὶ τρεῖς ἔτι ἡμέρας τὴν ἀπουσίαν μου μεθ' ἱκανῆς σταθερότητος· ἀλλὰ τὴν τετάρτην ἀποβαλοῦσα ἡ κυρία τὴν ὑπομονήν·—Μὲ ἀπατᾷς βλέπω, Μάρκε, εἶπε πρὸς τὸν θεράποντά της· ὁ Διέγος ἄνευ αἰτίας δὲν ἔπαυσε νὰ ἔρχηται· ἐδῶ πρέπει νὰ κρύπτεται μυστήριόν τι τὸ ὁποῖον θέλω νὰ ἀνακαλύψω. Λέγε, σὲ διατάττω νὰ μοὶ εἴπης ὅλην τὴν ἀλήθειαν. — Κυρία τῇ ἀπεκρίθη ὁ Μάρκος προφασιζόμενος τεχνιέντως, ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖτε νὰ μάθητε τὸ πρᾶγμα, σᾶς λέγω λοιπὸν τί συμβαίνει εἰς τὸν νέον μας. Μετὰ τὴν μουσικὴν μας συμφωνίαν, ὅταν ἐπιστρέφῃ εἰς τὰ ἴδια εὐρίσκει τὸ κουτάλι κρεμασμένον, καὶ διὰ τοῦτο δὲν θέλει εἰς τὸ ἐξῆς νὰ κοιμᾶται νήστης. — Πῶς! νήστης! ἐφώνησεν αὕτη μετὰ ψυχικοῦ πόνου· διατί δὲν μοὶ τὸ εἶπες πρίν; Νὰ κοιμᾶται νήστης! ὁ καϋμένος! Ὑπαγε εὐθὺς νὰ τοῦ εἴπης ὅτι τὸν προσμένω νὰ ἔλθῃ ἀπόψε, καὶ ἅς ᾔηται βέβαιος ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θὰ ἐπιστρέφῃ νήστης· θὰ ὑπάρχῃ πάντοτε καὶ δι' αὐτὸν ἓν πινάκιον φαγητοῦ. —

—Τί ἀκούω, κυρία! εἶπεν ὁ γέρων θεράπων προσποιούμενος ἔκπληξιν. Θεέ μου! ὁποία μεταβολή! ὑμεῖς, κυρία, ὑμεῖς ὁμιλεῖτε οὕτω; ἀπὸ πότε δὲ χρονολογεῖται ἡ τόση σας συμπάθεια καὶ εὐαισθησία; — Ἀφ' ἧς εἶσαι πλησίον μου, τῷ ἀπεκρίθη αὕτη ὀργίλως, μᾶλλον δὲ ἀφ' ἧς κατέκρινες τὸν ἀγέρω-

χον τρόπον μου, καὶ κατέβαλες πᾶσαν προσπάθειαν νὰ μαλάξῃς τὴν ἀγριότητα τῶν ἡθῶν μου. Ἀλλ' ἀλλοίμονον! προσέθηκεν ἀναλυθεῖσα εἰς δάκρυα, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου κατήντησα εἰς τὸ ἄλλο, ἀπὸ τῆς ὑπεροψίας καὶ ἀναισθησίας μετέβην ἐν ἀκαρεὶ εἰς τὴν προσήνειαν καὶ εὐαισθησίαν. Ἀγαπῶ τὸν φίλον σου Διέγον, Μάρκε, περιπαθέστατα, καὶ ἡ ἀπουσία του μακρὰν τοῦ νὰ ἐξασθενήσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην μου, ἐκ τοῦ ἐναντίου τῇ δίδει νέας δυνάμεις. — Εἶναι δυνατόν ἐπανελάβεν ὁ γέρων, ὁ νέος οὗτος ὅστις οὐτ' ὦραῖος οὐτ' ὑψηλοῦ ἀναστήματος εἶναι, νὰ γίνῃ τὸ ἀντικείμενον τοσοῦτον σφοδροῦ ἔρωτος; Ἄν τὸ αἶσθημα τοῦτο σᾶς ἐνέπνεεν ἱππότης τις κάτοχος ἐξόχων προτερημάτων ἥστε συγχωρητέα... — Ἄ! Μάρκε, ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἡ Μεργελίνα, ἡ ἐγὼ οὐδεμίαν ἔχω ὁμοιότητα μὲ τὰς ἄλλας τῆς τάξεώς μου γυναῖκας, ἡ σὺ, καί τοι μεγάλην ἔχων τοῦ κόσμου πείραν, ὀλίγον τὰς γνωρίζεις, ἀφοῦ νομίζεις ὅτι ἡ ἀτομικὴ ἀξία βιάζει αὐτὰς ν' ἀγαπήσωσί τινα. Ἐκ τῶν ἐμῶν κρίνουσα τ' ἀλλότρια ὁμολογῶ ὅτι αὗται ἀπερὶσκέπτως ἐμπλέκονται εἰς τὴν παγίδα. Ὁ ἔρως εἶναι παραφροσύνη τις παρασύρουσα ἡμᾶς εἰς ἀντικείμενόν τι, καὶ παρὰ τὴν θέλησιν ἡμῶν μᾶς προσηλώνει εἰς αὐτό· εἶναι, τέλος, ἀσθένεια καταλαμβάνουσα ἡμᾶς ὅπως ἡ λύσσα τὰ ζῶα. Παῦσον λοιπὸν παριστάνων μοι τὸν Διέγον ὡς ἀνάξιον τοῦ ἔρωτός μου ὃν ἄρκει ὅτι τὸν ἀγαπῶ, καὶ εὐρίσκω εἰς αὐτὸν ἅπειρα ὦραῖα προτερήματα ἅτινα δὲν προσβάλλουσι τὴν ὄρασίν σου, καὶ ἴσως δὲν ἔχει. Μάτην μοι λέγεις ὅτι τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τὸ ἀνάστημά του εἶναι ἀνάξια προσοχῆς, ἐνῶ οὗτος μοῦ διεγείρει τὸν θαυμασμόν, καὶ παρίσταται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου ὠραιότερος καὶ αὐτοῦ τοῦ φωτός. Ἡ φωνὴ του προστούτοις ἔχει ἡδύτητά τινα ἥτις μὲ καταθέλγει, καὶ τὴν κιθάραν παίζει μοι φαίνεται μετ' ἰδιαζούσης χάριτος. — Ἀλλὰ, κυρία, ἀνταπεκρίθη ὁ Μάρκος, ἐσκέφθητε τί πρᾶγμα εἶναι ὁ Διέγος; τὴν εὐτελῆ καταγωγὴν του ... — Τί πρὸς τοῦτο; ὑπολαβοῦσα εἶπεν πάλιν αὕτη, μήπως ἐγὼ καλλιτέρα του εἶμαι; ἀλλὰ καὶ ἐξ εὐγενῶν ἐὰν εἴλκον τὸ γένος, πάλιν οὐδεμίαν προσοχὴν ἤθελον δώσει εἰς τοῦτο. —

Ἴδου τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνομιλίας ταύτης· ὁ θεράπων βλέπων ὅτι οὐδόλως ἰσχύει ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῆς κυρίας του, ἔπαυσεν ἀντιπαλαίων μετὰ τῆς ἐπιμονῆς της, ὥς ὁ ἐπιδέξιος ναύτης ὁ ὑποχωρῶν εἰς τὴν τρικυρίαν τὴν ἀπομακρύνουσιν αὐτὸν τοῦ λιμένος ἔνθα προτίθεται ν' ἀγκυροβολήσῃ. Χαριζόμενος λοιπὸν εἰς τὴν προστάτιδά του ὁ γέρων ἔπραξέ τι πλειότερον· ἐλθὼν μὲ ἔλαβε κατ' ἰδίαν, καὶ διηγηθεὶς μοι τὰ μετὰξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης διατρέξαντα. — Βλέπεις, Διέγο, μοὶ εἶπεν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποφύγωμεν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς μουσικῆς μας συμφωνίας εἰς τὴν θύραν τῆς Μεργελίνας. Πρέπει, φίλε μου, νὰ σὲ ἴδῃ αὕτη ἀφεύκτως· ἄλλως ἐνδέχεται νὰ πράξῃ μωρόν τι κίνημα, καὶ οὕτω νὰ βλάβῃ πρὸ πάντων τὴν ὑπόληψίν της. — Ἴνα μὴ φανῶ σκληρὸς, εἶπον πρὸς τὸν Μάρκον ὅτι ἔρχομαι τὴν ἐσπέραν μὲ τὴν κιθάραν μου, καὶ νὰ δώσῃ ἀπὸ τοῦδε τὴν χαροποιὰν ταύτην ἀγγελίαν εἰς τὴν κυρίαν του· τοῦθ' ὅπερ καὶ ἔπραξεν. Ἡ ἐρωτομανὴς γυνὴ τότε μαθοῦσα ὅτι τὴν αὐτὴν ἐσπέραν θέλει λάβει τὴν ἡδονὴν νὰ μὲ ἀκούσῃ ᾄδοντά ἐνεπλήσθη χαρᾶς.

Ἄλλ' ὅμως περιστατικόν τι ἀρκούντως ἀηδὲς ὀλίγου ἐδέησε ν' ἀποστερήσῃ αὐτὴν τῆς ἐλπίδος της. Τὴν ἐσπέραν ἐξελθὼν τοῦ κουρείου πολὺ ἀργὰ κατελήφθη ὑπὸ τῆς νυκτὸς ἥτις ἐξ' ἁμαρτιῶν μου ἦτο τόσον ζορερὰ, ὥστε ἐβάδιζον ψηλαφῶν. Μόλις διελθὼν τὸ ἥμισυ τῆς ὁδοῦ ἠσθάνθην ἔκ τινος παραθύρου σολιζομένην τὴν κεφαλὴν μου δι' ἀγγείου πλήρους δυσωδεσμάτων ὕλων. Ἡ ζημία μου (καὶ τὸ λέγω εἰλικρινῶς) ἦτο μηδαμινή· τόσον κομψῶς ἤμην ἐνδεδυμένος! Οὕτω λοιπὸν διακείμενος ἠγνόουν τί ν' ἀποφασίσω· νὰ ἐπανέλθω εἰς τὰ ἴδια; ὥραϊον θέαμα διὰ τοὺς συντρόφους μου! ἤθελον γείνει τὸ ἀντικείμενον τῶν ἀχρειεστέρων ἀστεϊσμῶν των· νὰ ὑπάγω πάλιν εἰς τῆς Μεργελίνας τόσον λαμπρῶς ἐστολισμένος; καὶ τοῦτο μὲ ἐδυσκόλευεν. Ἀπεφάσισα τέλος νὰ μεταβῶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱατροῦ. Εἰς τὴν θύραν εὔρον τὸν γέροντα Μάρκον περιμένοντά με· οὗτος μοὶ εἶπεν ὅτι ὁ δόκτωρ Ὀλορόζος ἀπὸ τινων ἤδη στιγ-

μῶν κοιμᾶται, καὶ δυνάμεθα ἐλευθέρως νὰ διασκεδάσωμεν.— Ἐπρεπε πρὸ πάντων νὰ καθάρίσω τὰ ἐνδύματά μου, τῷ ἀπεκρίθην.— Καὶ ταυτοχρόνως τῷ διηγήθην τὸ δυστύχημά μου, ὅπερ ἀκούσας ἐφάνη ὡς δυσαρεστηθεὶς, καὶ ἐπομένως μὲ εἰσήγαγεν ἐντὸς αἰθούσης ἐν ἣ εὗρίσκετο ἡ κυρία του. Αὕτη δὲ ἅμα μαθοῦσα τὸ ἀηδὲς συμβάν μου, καὶ ἰδοῦσα τὴν δυσώδη κατάστασιν τῶν ἐνδυμάτων μου κατελυπήθη, ὡς ἂν μοι συνέβη τὸ μεγαλείτερον τοῦ κόσμου δυστύχημα· ἔπειτα κακίζουσα κατὰ τοῦ στολίσαντός με τοσοῦτον λαμπρῶς, ἐξέμεσε κατ' αὐτοῦ ὅσας ἠδυνήθη κατάρας.— Ἐ! κυρία μου, τῇ εἶπεν ὁ Μάρκος, μετριάσατε παρακαλῶ τὸν θυμόν σας καὶ μὴ ταραττεσθε τόσον, ἀφοῦ τὸ γεγονός εἶναι τυχαῖον.— Διατὶ νὰ μὴ πειραχθῶ, ἐφώνησεν αὕτη ὀργίλως· γίνεται νὰ μὴ ἀγανακτήσω ἐναντίον των, ἀφοῦ περιεφρόνησαν τόσον βαναύσως τὸ ἀρνάκι μου, τὸ ἄκακον τοῦτο περιστέρι τὸ ὁποῖον, ὡς βλέπεις, διόλου δὲν παραπονεῖται διὰ τὴν προσβολὴν ἣτις τῷ ἔγεινε; Ἄ! διατὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ μὴ ἦμαι ἀνὴρ νὰ τὸν ἐκδικήσω! —

Ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια τούτοις ἔλεγε δεικνύουσα οὕτω οὐ μόνον διὰ λόγων, ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ἔρωτός της· διότι, ἐνῶ ὁ Μάρκος ἐνησχολεῖτο νὰ καθαρίζει διὰ χειρομάκτρον τὰ ἐνδύματά μου, ἡ σύζυγος τοῦ ἱατροῦ ἔδραμεν εἰς τὸν θάλαμόν της καὶ ἔφερε ναρθήκιόν τι πλήρες ἀρωμάτων διαφόρων εἰδῶν, ἐξ ὧν ἄλλα μὲν ἔκαυσε καὶ διὰ τοῦ καπνοῦ των ἡρωμάτισε τὰ φορέματά μου, ἄλλα δὲ ἐρῥάντισεν ἐπ' αὐτῶν. Τοῦ θυμιάματος καὶ τοῦ ῥαντισμοῦ περαιωθέντος, ἡ καλοκᾶγαθος αὕτη γυνὴ μεταβᾶσα αὐτὴ εἰς τὸ μαγειρεῖον ἔφερεν ἐκεῖθεν ἄρτον, οἶνον καὶ τινὰ τεμάχια ἐφθοῦ κρέατος ὅπερ ἐφρόντισε νὰ φυλάξῃ δι' ἐμὲ, καὶ μὲ προέτρεπε νὰ γευθῶ. Ἐλάμβανε δὲ μεγίστην εὐχαρίστησιν νὰ μὲ ὑπηρετῇ νῦν μὲν κόπτουσα εἰς τεμάχια τὸ κρέας ὅπερ μοὶ προσέφερε, νῦν δὲ πληροῦσα τὸ ποτήριόν μου οἴνου, καὶ τοι τοῦ Μάρκου, καὶ ἐμοῦ ἔτι, ἐναντιουμένου εἰς τοῦτο. Μετὰ τὸ δεῖπνον ἡμεῖς οἱ κύριοι μουσικοὶ ἠτοιμάσθημεν νὰ παίζωμεν τὰς κιθάρας μας τὰς ὁ-

ποίας συνωδεύομεν καὶ μὲ τὴν φωνὴν μας τοσοῦτον ἑναρμονίως, ὥστε κατεγοητεύσαμεν τὴν Μεργελίναν· διότι εἵπομεν τῶντι ἄσματα τῶν ὁποίων αἱ λέξεις πολὺ ἐκολάκευον τὸν ἔρωτά της· σημειωτέον ὅμως ὅτι τραγωδῶν τὴν ἔβλεπον ἐνίοτε μὲ τὴν ἄκραν τοῦ ὀφθαλμοῦ μου οὕτως, ὥστε ἔθετον τὸ πῦρ εἰς τὸ στυπεῖον· διότι τὸ παιγνίδιον τοῦτο ἤρχισα, μὰ τὴν ἀλήθειαν, νὰ νοστιμεύωμαι καὶ ἐγώ. Ἐντούτοις τὴν συμφωνίαν, καὶ τοὶ ἱκανὴν ὥραν διαρκέσασαν, οὐδόλως ἐβαρύνθην· ἡ Μεργελίνα μάλιστα εἰς ἣν αἱ ὥραι ἐφαίνοντο στιγμαὶ, ἐπεθύμει νὰ μᾶς ἀκούῃ δι' ὅλης τῆς νυκτός, ἂν ὁ γέρων θεράπων, πρὸς ὃν αἱ στιγμαὶ ἐφαίνοντο ὥραι, δὲν τῇ ὑπενθύμιζεν ὅτι εἶναι πλέον ἄργά. Δεκάκις αὕτη τὸν ὑπεχρέωσε νὰ ἐπαναλάβῃ τοῦτο, ἀλλ' εἶχε νὰ κάμῃ μὲ ἀκούραστον ἄνθρωπον, ὅστις τότε τὴν ἀφῆκεν ἡσυχον, ὅταν ἐγὼ ἀνεχώρησα. Ὁ Μάρκος καθὼ φρόνιμος καὶ νουνεχὴς, βλέπων τὴν κυρίαν του παραδεδομένην εἰς παράφορον πάθος, ἐφοβήθη μὴ συμβῇ τι ἀπευκταῖον, ὃ δὲ φόβος του μετ' ὀλίγον ἐπαλήθευσε· διότι ὁ ἱατρὸς εἴτε ὑπενόησε μυστικὴν τινα συνενόησιν, εἴτε ὁ τῆς ζηλοτυπίας δαίμων, ὅστις μέχρι τοῦδε τὸν ἐσεβάσθη, ἠθέλησε νὰ τὸν πειράξῃ, οὐ μόνον τὰς μουσικὰς μας συμφωνίας ἐμέμφθη, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀπηγόρευσε δεσποτικῶς, χωρὶς καὶ νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν διαγωγὴν του ταύτην, ἀρκεσθεὶς μόνον νὰ εἴπῃ ὅτι οὐδόλως ὑποφέρει τοῦ λοιποῦ νὰ δέχωνται ξένους εἰς τὴν οἰκίαν του.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ ἱατροῦ, ἀφορῶσαν ἐμὲ ἰδίως, μοὶ ἀνήγγειλεν ὁ Μάρκος. Τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο μὲ ἐλύπησε θανασίμως· διότι ὑπέτρεφον ἐλπίδας ἃς ἐλυπούμην ν' ἀπολέσω. Καὶ ὅμως, ἵνα ἐκθέσω τὰ πράγματα ὡς ἀληθὴς ἱστορικὸς, δμολογῶ ὅτι ὑπέμεινα γενναίως τὴν συμφορὰν μου. Ἀλλ' ἡ Μεργελίνα οὐδόλως μὲ ἐμιμήθη. Τὸ πάθος της κατέστη σφοδρότερον.— Ἀγαπητέ μοι Μάρκε, εἶπε πρὸς τὸν θεράποντά της, ἀπὸ σοῦ περιμένω βοήθειαν. Προσπάθησον, σὲ παρακαλῶ, νὰ εὔρῃς μέσον τι, ἵνα ἐνταμωθῶ κρυφίως μετὰ τοῦ Διέγου. — Τί ζητεῖτε παρ' ἐμοῦ, κυρία; τῇ ἀπεκρίθη ὁ γέρων μετ' ὀργῆς ὅ-

λίγα ἔπραξα ὑπὲρ ὑμῶν; Δὲν ἐπιθυμῶ πλέον χάριν τοῦ ἀνοήτου ἔρωτός σας νὰ γίνω συνεργὸς τῆς ἀτιμίας τοῦ κυρίου μου, νὰ βλάψω τὴν ὑπόληψίν σας, καὶ νὰ δυσφημισθῶ ἐγὼ ὅστις ἀείποτε ἐχρημάτισα ὑπηρετῆς ἀνεπιλήπτου διαγωγῆς· ὅθεν προτιμότερον νὰ ἐγκαταλείψω τὴν οἰκίαν σας ἢ νὰ ὑπηρετῶ οὕτως ἀτίμως.— Ἄ! Μάρκε, ὑπέλαβεν ἡ κυρία ὅλη τρέμουσα ἐκ τῶν τελευταίων τοῦ γέροντος λόγων· μοῦ διαπερᾶς τὴν καρδίαν ὅταν λέγῃς νὰ ἀναχωρήσῃς. Σκληρὲ! σκέπτεσαι νὰ μὲ ἐγκαταλείψῃς; ἄφοῦ μὲ κατήντησες εἰς τοιαύτην θέσιν; Ἀπόδος μοι πρῶτον τὸ ἀγέρωχόν μου ἦθος, τὸν ἄγριον τρόπον μου ἅπερ μοι ἀφῆρεςας; ὦ! διατὶ νὰ μὴ ἔχω ἔτι τὰ εὐτυχῆ ἐκεῖνα ἐλαττώματα! σήμερον θὰ ἦμην ἡσυχος, ἐνῶ ἐνδοῦσα εἰς τὰς ἀλόγους προτροπὰς σου ἀπώλεσα τὴν ἀνάπαυσιν ἣν ἀπῆλαυον. Ἀντὶ δὲ νὰ ἐπανορθώσῃς τὰ ἦθῃ μου, διέφθειρες αὐτά... Ἀλλὰ τί λέγω ἡ ἀθλία, προσέθηκε κλαίουσα, διατὶ σὲ ἐπιπλήττω ἀδίκως; Ὅχι, πάτερ μου, ἀντὶ σοῦ, παραίτιος τῆς δυστυχίας μου εἶναι ἡ κακὴ μου μοῖρα ἥτις μοὶ προπαρεσκεύαζε τοσαύτην θλίψιν. Σὲ ἐξορκίζω λοιπὸν μὴ δώσῃς οὐδεμίαν προσοχὴν εἰς ὅσους λόγους ἀνοήτως φερομένη ἐξέφρασα, διότι τὸ πάθος μου, φεῦ! μοῦ ταραττεῖ τὸν ἐγκέφαλον· εὐσπλαγχνίσθητι τὴν ἀδυναμίαν μου, σὲ μόνον θεωρῶ ὡς παρήγορόν μου, καὶ ἂν ἡ ζωὴ μου σοὶ ᾔηται προσφιλὴς, μὴ μοι ἀρνηθῇς τὴν συνδρομὴν σου.—

Ταῦτα λέγουσα ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα, καὶ τέλος ἔπαυσε τὴν ὁμιλίαν τῆς μὴ δυναμένη νὰ ἐξακολουθήσῃ αὐτήν. Ἐλαβε τότε ἀπὸ τοῦ θυλακίου τῆς τὸ μανδύλιον καὶ καλύψασα δι' αὐτοῦ τὸ πρόσωπόν τῆς ἐρρίφθη ἐπὶ τινος θρονίου ὡς ὁ ἐνδοὺς εἰς λίαν μακρὰν θλίψιν. Ὁ γέρων Μάρκος, ὅστις ἦτο ἴσως ὁ κάλλιστος τῶν ὑπηρετῶν, δὲν ἀνθεῖξε βλέπων θέαμα τοσοῦτο συγκινητικόν, ἀλλὰ καμφθεὶς καὶ αὐτὸς ἦνωσε τὰ δάκρυά του μὲ τὰ τῆς κυρίας του, καὶ ἐπὶ τέλους τῇ εἶπε συμπαθητικῶς.— Ἄ! κυρία μου, πόσον ἐλκυστικὴ εἴσθε! ἀδυνατῶ πλέον ν' ἀντιπαραταχθῶ κατὰ τῆς θλίψεώς σας ἥτις ὑπερίσχυ-

σεν ἤδη τῆς ἀρετῆς μου· διὸ σᾶς ὑπόσχομαι τὴν συνδρομὴν μου. Οὐδόλως θαυμάζω πλέον, διατὶ ὁ ἔρως ἔχει τὴν ἰσχὺν τοῦ νὰ καταπείσῃ ὑμᾶς ἵνα λησμονήσητε τὸ καθήκόν σας, ἀφοῦ ἀπλῆ πρὸς ὑμᾶς συμπάθεια εἶναι ἱκανὴ πρὸς παράβασιν τοῦ χρέους μου. — Ὁ θεράπων λοιπὸν, καὶ τοι ἀμέμπτου διαγωγῆς, ἀπεφάσισε νὰ συντελέσῃ λίαν φιλοφρόνως εἰς τὸ πάθος τῆς Μεργελίνας· ὅθεν πρῶτον τινὰ ἐλθὼν μοι διηγήθη τὰ πάντα καὶ ἀναχωρῶν μοι εἶπεν ὅτι θέλει σκεφθῇ προηγουμένως τίνι τρόπῳ δύναται νὰ εὐκολύνῃ τὴν μυστικὴν μετὰ τῆς κυρίας του συνέντευξίν μου. Τοῦτο ἀνεπτέρωσε τὰς ἐλπίδας μου· ἀλλὰ μετὰ δύο ἡμέρας ἔλαβον ἀπαίσιόν τινα ἀγγελίαν. Βοηθός τις τοῦ κατὰ τὴν συνοικίαν μας φαρμακείου ἐλθὼν εἰς τὸ κουρεῖον νὰ ξυρισθῇ. — Κύριε Διέγο μοι εἶπεν ἐνῶ ἠτοιμαζόμην νὰ τὸν ξυρίσω, πῶς διάκεινται αἱ μετὰ τοῦ γέροντος θεράποντος καὶ φίλου σου Μάρκου Ὀβριγῶνος σχέσεις σου; ἔμαθες ἂν ἀποπέμπεται τῆς οἰκίας τοῦ δόκτορος Ὀλορόζου; — Ἀγνοῶ τοῦτο, τῷ ἀπεκρίθην. — Καὶ ὅμως εἶναι βέβαιον, ἀνταπεκρίθη οὗτος, σήμερον ἀφεύκτως ἀποβάλλεται, διότι ἀμφότεροι οἱ κύριοί μας συνδιελέχθησαν πρό τινων ὥρων ἐνώπιόν μου περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἰδοὺ ἀκριβῶς ἡ συνομιλία των. — Ἐχω αἵτησίν τινα νὰ σᾶς ὑποβάλλω, κύριε Ἀπουνταδόρε, εἶπεν ὁ ἱατρός πρὸς τὸν κύριόν μου· ὁ γέρων ὑπηρέτης μου, τὸν ὁποῖον ἔχω εἰς τὴν οἰκίαν μου, οὐδόλως μὲ εὐχαριστεῖ, τούτου ἕνεκα πολὺ ἐπεθύμουν ἂν εὔρισκον γραῖάν τινα πιστὴν, αὐστηράν καὶ ἄγρυπνον ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς φύλαξ τῆς συζύγου μου. — Σᾶς ἐννοῶ ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ κύριός μου, ἔχετε ἀνάγκην ἴσως τῆς ἄλλοτε παιδαγωγοῦ τῆς συζύγου μου, τῆς κυρᾶς Μελανσίας ἥτις πρὸ ἑξ ἑβδομάδων, ἀφότου δηλαδὴ ἐχήρευσα, μένει εἰσέτι πλησίον μου. Τὴν γραῖαν αὐτὴν καὶ τοι πολὺ χρήσιμον εἰς τὴν οἰκιακὴν μου οἰκονομίαν, σᾶς παραχωρῶ, προκειμένου περὶ τῆς τιμῆς σας ὑπὲρ ἧς ἐνδιαφέρομαι. Εἰς αὐτὴν, ἐξοχώτατε, δύνασθε νὰ ἔχητε πλήρη τὴν πεποίθησιν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ μετώπου σας, διότι εἶναι ὁ ἀδάμας τῶν παιδαγωγῶν, καὶ

αυτόχρονα δράκων ἵνα φυλάξῃ τὴν σωφροσύνην τοῦ γυναικείου φύλου. Ἐπὶ δώδεκα πλήρη ἔτη εἶχον αὐτὴν πλησίον τῆς συζύγου μου ἥτις καὶ νέα ἦτο, ὡς τὸ γνωρίζετε, καὶ ὠραία· ἀλλ' ὅμως οὐδὲ τὴν σκιὰν ἐραστοῦ εἶδον εἰς τὴν οἰκίαν μου. Ὡ! μὰ τὴν ἀλήθειαν! ἡ παιδαγωγὸς μου δὲν ἡστεΐζετο. Ὁμολογῶ ὅτι ἡ μακαρίτισσα κατ' ἀρχὰς ἦτο πολὺ ἐπιβρέπῃς εἰς ἐρωτοτροπίας, ἀλλ' ἡ κυρὰ Μελανσία τὰς ἐξήλειψεν ἐν ἀκαρεῖ, καὶ τῇ ἐνέπνευσε τὴν πρὸς τὴν ἀρετὴν κλίσιν· Τέλος ἡ παιδαγωγὸς αὕτη εἶναι θησαυρὸς ἀνεκτίμητος, καὶ ἀπειράκις θέλετε μὲ εὐγνωμονεῖ, διότι σᾶς τὴν παρεχώρησα. — Ὁ ἱατρὸς ἀκούσας ταῦτα ὑπερεχάρη· ὅθεν συνεφώνησαν ἀμφότεροι, ὁ κύριος Ἀπουνταδόρος δηλαδή καὶ ὁ ἱατρὸς, ἵνα ἡ παιδαγωγὸς μεταβῇ αὐθημερὸν εἰς τὴν οἰκίαν τούτου πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ γέροντος Μάρκου. —

Ἡ ἀγγελία αὕτη, ἣν ἐνόμισα ἀληθῆ, ὡς τωόντι ἦτο, ἀνέτρεψε τὰς ἡδυτάτας ἐλπίδας δι' ὧν ἤρχισα πάλιν νὰ ὑποστρέψωμαι· ὁ δὲ Μάρκος ἐλθὼν μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐπεβεβαίωσε πρὸς μεγίστην μου λύπην ὅλα ὅσα ὁ βοηθὸς τοῦ φαρμακοποιοῦ μοι διηγήθη. — Ἀκριβέ μου Διέγο, μοὶ εἶπεν ὁ καλὸς γέρων, Χαίρω ὅτι ὁ δόκτωρ Ὀλορόζος μὲ ἀπέβαλε τῆς οἰκίας του, τοῦθ' ὅπερ μὲ ἀπαλάττει ἐκ πολλῶν περισπασμῶν. Πλὴν τοῦ ὅτι θὰ ἔβλεπον μετὰ δυσαρесκείας ἐμαυτὸν πεφορτισμένον ὑπὸ τοιαύτης αἰσχυρᾶς ἐντολῆς, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἐφεύρω πανουργίας καὶ μέσα ἀφορῶντα τὴν ἐν τῷ κρυπτῷ μετὰ τῆς Μεργελίνας συνομιλίαν σου. Πόσον μὲ προσέβαλλε τοῦτο! Ἐντούτοις ἀπηλλάγην, χάρις τῷ Θεῷ, ἐκ τῆς δυσαρέστου αὐτῆς φροντίδος καὶ τῶν ἐπισφαλῶν συνεπειῶν της. Σὺ δὲ, υἱέ μου, παρηγορήθητι διὰ τὴν ἀπώλειαν στιγμῶν τινων ἡδονῆς, ἥτις πιθανὸν νὰ σοὶ ἐπέφερεν ἀπείρους θλίψεις. — Ἀπεδέχθην τὴν ἠθικὴν συμβουλὴν τοῦ Μάρκου, καὶ ἐπειδὴ οὐδεμίαν εἶχον πλέον ἐλπίδα, τάρητήθην τοῦ ἐπιχειρήματός μου. Οὔτε ἤμην δὰ ἐξ ἐκείνων τῶν ἰσχυρογνωμόνων ἐραστῶν τῶν πρὸς τὰ ἐμπόδια ἀντιτασσομένων· ἀλλὰ καὶ τοιοῦτος εἶναι ἡμην, ἡ κυρὰ Μετ

λανσία ἤθελε μὲ ἀναγκάσει νὰ ὑποχωρήσω· διότι ὁ χαρακτήρ αὐτῆς, καθά μοι εἶπον, ἦτο ἱκανὸς νὰ ἀπελπίσῃ πάντα ἐρατὴ στήν. Ἐντούτοις, ἂν καὶ μοὶ τὴν ἐζωγράφησαν ὑπὸ τοιαῦτα χρώματα, ἔμαθον ὁμῶς μετὰ τινος ἡμέρας ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ ἱατροῦ ἀπεκοίμησε τὸν πολυόμματον αὐτὸν Ἄργον, καὶ διέφθειρε τὴν ἀξιοπιστίαν της. Ἐνῶ ἐξηρχόμην ἵνα ξυρίσω γείτονά μου τινά, ἀπήντησα γραῖαν ἣτις ἐμπόδισε τὴν περαιτέρω πορείαν μου καὶ μὲ ἠρώτησε πῶς ὀνομάζομαι. — Διέγος Φουέντας, τῇ ἀπεκρίθην. — Σὲ λοιπὸν ζητῶ, ἐπανέλαβεν αὕτη· ἐλθὲ τὴν νύκτα ταύτην εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας τῆς δόνα Μεργελίνας, καὶ ὅταν ἐκεῖ φθάσῃς εἰδοποιήσον τὴν ἄφιξίν σου διὰ τινος σημείου, καὶ ἀμέσως θὰ σὲ εἰσάξωσι. — Πολὺ καλὰ τῇ εἶπον, πρέπει ὁμῶς νὰ συνεννοηθῶμεν περὶ τοῦ δοθησομένου σημείου· ἐπειδὴ ἀπομιμοῦμαι τῆς γαλῆς θαυμασίως, θὰ ριαουρίσω ὥς αὐτὴν πολλάκις. — Ἀρκεῖ τοῦτο, εἶπεν ἡ ἀγγελιοφόρος· ὑπάγω νὰ τὸ εἶπω τῆς κυρίας. Δούλη σας, κύριε Διέγο, εἴθε ὁ Θεὸς σὲ ἐξεσφαλίσῃ ἀπὸ παντὸς κινδύνου! Ἄπόσον εἶσε νόστιμος! Μὰ τὴν ὀσίαν Ἀγνήν, πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἦμαι τώρα δεκαπέντε χρόνων, διότι τότε δὲν θὰ σὲ ἐζήτουν διὰ τὰς ἄλλας! — Ταῦτα εἰποῦσα ἡ ὑποχρεωτικὴ γραῖα ἀνέχωρησε.

Φαντάσθητε ἤδη πόσον μανιωδῶς μὲ ἐνθουσίασεν ἡ μεσιτεία της. — Χαίρετε διὰ παντὸς, εἶπον, ἠθικαὶ συμβουλαὶ τοῦ Μάρκου! — Καὶ περιέμενον ἀνυπομόνως τὴν ἔλυσιν τῆς νυκτός. Ὅταν δὲ ὑπέλαβον τὸν δόκτωρα Ὀλορόζον κοιμώμενον, ἦλθον παρὰ τὴν θύραν του καὶ ἤρχισα νὰ ριαουρίζω τόσον δυνατὰ, ὥστε πρέπει νὰ ἠκούετο πολὺ μακρὰν, τοῦθ' ὅπερ περιεποίει οὐκ ὀλίγην τιμὴν εἰς τὸν διδάσκαλον ὅστις μ' ἐδίδαξε τοιαύτην ὠραίαν τέχνην. Μετ' ὀλίγον κατέβη αὐτὴ ἡ Μεργελίνα, ἥνοιξεν ἀψόφως τὴν θύραν, καὶ ἅμα εἰσῆλθον, ἐκλείσεν αὐτὴν πάλιν. Ἐπειτα μετέβημεν ἐντὸς τῆς αὐτῆς αἰθούσης, ἐνθα ἐδώσαμεν πρό τινων ἡμερῶν τὴν τελευταίαν μουσικὴν συμφωνίαν, φωτιζομένης ἐκ τοῦ ἀμυδροῦ φωτὸς λυχνίας ἐπὶ

τῆς ἐστίας τεθειμέν-ς. Ἐνταῦθα ἐκαθήσαμεν πλησίον ἀλλήλων ἵνα συνομιλήσωμεν, ὄντες ἀμφοτέροι λίαν συγκεκινημένοι, ἀλλὰ διαφοροτρόπως· διότι ἐκείνης μὲν ἡ συγκίνησις προήρχετο ἐκ τῆς ἡδονῆς, ἐμοῦ δὲ ἐκ τοῦ τρόμου. Μάτην ἡ θελξικάρδιος κυρία μὲ ἐβεβαίου, ὅτι ἀπὸ τοῦ συζύγου τῆς οὐδὲς φόβος ἐπίκειται· ἐγὼ ὅμως ἠτθανόμην φρικίασιν ἣτις κατετάραττε τὴν χαράν μου. — Πῶς κατωρθώσατε, κυρία, τῇ εἶπον, νὰ ἐξαπατήσητε τὴν ἄγρυπνον προσοχὴν τῆς φύλακός σας; Ἐξ ὧν ἤκουσα νὰ λέγωσι περὶ τῆς κυρᾶς Μελανσίας, οὐδέποτε ἤλπιζον νὰ εὐρεθῶσι μέσα δι' ὧν νὰ μάθω τι περὶ ὑμῶν, οὐχ ἥττον νὰ σᾶς ἐνταμώσω κατ' ἰδίαν. — Ἡ δόνα Μεργελίνα ὑπομειδιάσασα εἰς ταῦτα. — Θὰ παύσητε ἀπορῶν εἰς ταύτην τὴν νυκτερινὴν καὶ μυστικὴν συνάντησίν μας, μοὶ ἀπεκρίθη, ὅταν μάθητε τὰ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς φύλακός μου διατρέξαντα. Τῆς Μελανσίας ἅμα εἰσελθούσης εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ σύζυγός μου, αὐτὴν μὲν ἐπήνεσε καθ' ὑπερβολὴν, πρὸς ἐμὲ δὲ εἶπε. — Σᾶς παραδίδω, Μεργελίνα, εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς εὐύπολῆπτου αὐτῆς γυναικὸς, τοῦ προτύπου τούτου ὅλων τῶν ἀρετῶν· εἶναι κάτοπτρον ὅπερ θέλετε ἔχει ἀκαταπαύστως ἐνώπιόν σας, ἵνα ὁδηγῆσθε εἰς τὴν φρόνησιν. Ἡ θαυμασία αὕτη γυνὴ ἐπὶ δώδεκα πλήρη ἔτη ὑπῆρξε παιδαγωγὸς τῆς συζύγου φαρμακοποιοῦ τινος φίλου μου, ἀλλὰ τὴν ἐπαιδαγώγησεν . . . ὥς οὐδεμίᾳ ἄλλῃ· τὴν κατέστησε σχεδὸν ἁγίαν. —

Ὁ ἔπαινος αὐτὸς, ὃν ἡ σοβαρὰ ὄψις τῆς Μελανσίας ἐπεβεβαίου, πολλῶν δακρύων καὶ ἀπελπισίας μοὶ ἐγένετο παραίτιος. Διαλογιζομένη τὰς συμβουλὰς ἃς ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἐσπέρας ὤφειλον ν' ἀκούω, καὶ τοὺς καθ' ἐκάστην ἐλέγχους οὓς ἔμελλον νὰ ὑποφέρω, προέβλεπον ὅτι ἤθελον γείνει ἡ δυστυχέστερα τοῦ κόσμου γυνή. Τοιαύτην σκληραγωγίαν ἀπὸ τῆς φύλακος ἀναμένουσα, εἶπον πρὸς αὐτὴν ὀργίλως ἅμα ἐμείναμεν μόναι. — Ἐτοιμάζεσαι βεβαίως νὰ μὲ κακομεταχειρισθῇς· προλαμβάνω ὅμως νὰ σοὶ εἶπω, ὅτι δὲν εἶμαι τόσον, ὅσον νομίζεις, ὑπομονητικὴ· πρόσσεξον δὲ μὴ δοκιμάσης καὶ σὺ ἀπ' ἐ-

μοῦ ὅχι ὀλίγας πικρίας. Σοὶ λέγω ἐντούτοις, ὅτι τὸ εἰς τὴν καρδίαν μου ἐμφωλεῦον πάθος αἱ συμβουλαί σου οὐδόλως θέλουσι κατορθώσαι ν' ἀποσπάσωσι. Λάβε λοιπὸν ἐπὶ τούτῳ τὰ μέτρα σου. Διπλασίασον ὅσον δύνασαι τὴν προσοχήν σου, καὶ ἔσο βεβαία ὅτι θὰ μεταχειρισθῶ πᾶν μέσον πρὸς ἀπάτην σου.— Ἀφοῦ τῇ ὠμίλησα οὕτω, ἡ σοβαρὰ παιδαγωγὸς (ἥτις, ὡς ἐνόμιζον, ἦτο ἐτοίμη ν' ἀρχίσῃ ὡς πρῶτον δοκίμιον τὰς νοῦτθεσίας της) ἐφαιδρύνθη, καὶ μοὶ εἶπε μὲ ἱλαρὸν ἦθος.— Ἔχετε, κυρία, κλίσιν ἥτις μὲ μαγεύει, καὶ ἡ εἰλικρίνειά σας διεγείρει τὴν ἰδικήν μου· διὰ τοῦτο βλέπω ὅτι ἐπλάσθημεν ἵνα συμβοηθώμεθα. Α ! ὠραία Μεργελίνα, εἰσθε πολὺ ἠπατημένη ἂν κρίνετε περὶ ἐμοῦ ἐκ τῶν λόγων τοῦ συζύγου σας, ἢ ἐκ τῆς κατηφοῦς μου φυσιογνωμίας ! Καὶ ὅμως οὐδόλως εἰμὶ ἐχθρὰ τῶν ἡδονῶν· καὶ ἂν ἔγεια ἄλλο τε ὑπουργοῦς τῆς ζηλοτυπίας τῶν συζύγων, ἔπραξα τοῦτο θέλουσα νὰ φανῶ ὠφέλιμος εἰς τὰς εὐεεῖς γυναῖκας. Τὴν τέχνην τῆς ὑποκρισίας πρὸ πολλῶν ἐτῶν μετέρχομαι, δι' ἧς, δύναμαι νὰ εἶπω, διττῶς εὐτυχῶ, ἀπολαμβάνουσα δηλαδὴ ἐξ ἴσου ἀπὸ τῆς ἐκ τῆς ἀμαρτίας προκυψάσης ὠφελείας, καὶ ἀπὸ τῆς ἐκ τῆς ἀρετῆς πρσγυγνομένης φήμης. Ὁ ἄνθρωπος (ἔστω μεταξὺ ἡμῶν ὁ λόγος) τοιοῦτοτρόπως μόνον εἶναι ἐνάρετος· ἡ δὲ ἀληθὴς ἀρετὴ τοσοῦτον εἶναι δυσκατόρθωτος, καὶ ἡ πραγματικὴ κτῆσις αὐτῆς τοσοῦτον ἐργώδης, ὥστε τὴν σήμερον ἕκαστος ἀρκεῖται ἔχων αὐτὴν κατ' ἐπιφάνειαν μόνον.

Ἀφήσατέ με λοιπὸν, ἐξηκολούθησεν ἡ παιδαγωγὸς λέγουσα, ἀφήσατέ με νὰ σᾶς καθοδηγήσω, καὶ ὁ γέρων ἱατρὸς Ὀλορόζος ἀρκούντως θέλει καυχᾶται διὰ τοῦτο, ἐν ᾧ τῇ ἀληθείᾳ θὰ λάβῃ τὴν αὐτὴν τοῦ κυρίου Ἀπουνταδόρου τύχην· διότι τὸ μέτωπον τοῦ ἱατροῦ δέν μοι φαίνεται ἀξιοσεβαστότερον τοῦ μετώπου τοῦ φαρμακοποιοῦ. Πτωχὲ Ἀπουνταδόρε ! πόσα παιγνίδια δέν σοι ἐπαίξαμεν, ἐγὼ καὶ ἡ σύζυγός σου ! Τὶ ἀξιαγάπητος γυνὴ ! Κύριος ἀναπαύσοι τὴν ψυχὴν της ! Ἐπέρασε σᾶς βεβαιῶ, κυρία μου, ἐξαίρετα τὴν νεότητά της. Εἶχε δέν

ἤξεύρω πόσους ἐραστάς τοὺς ὁποίους εἰσῆγον ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ σύζυγου τῆς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς. Βλέπετέ με λοιπὸν μὲ ὄμμα εὐνοϊκώτερον, καὶ ἔστε βεβαία ὅτι δὲν θέλετε μὲ εὔρει κατὰ τὰ προτερήματα ὑποδεεστέραν τοῦ προκατόχου μου γέροντος θεράποντός σας, οὔτε θὰ ζημιωθῆτε κατὰ τι ἐκ τῆς ἀλλαγῆς· τοῦναντίον ἐλπίζω νὰ φανῶ πρὸ ὑμᾶς χρησιμωτέρα ἴσως ἐκείνου. —

Φαντάσθητε ἤδη, Διέγο, κατὰ πόσον ἐχάρην, ὅταν ἡ παιδαγωγὸς μοι ἤνοιξε μετὰ τοσαύτης παρρησίας τὴν καρδίαν τῆς, ἐν ᾧ τὴν ἐνόμιζον αὐστηρῶν ἀρχῶν γυναῖκα. Ἴδοὺ πῶς ἐσφαλμένως κρίνουνσι περὶ τῶν γυναικῶν οἱ ἄνθρωποι! Ἀφοῦ δ' εἰλικρινῆς τρόπος τῆς μὲ ἐξιλέωσε, τὴν περιέπτυξα εἰς τὰς ἀγκάλας μου μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἱκανοῦ νὰ τὴν πείσῃ περὶ τῆς ἀμέτρου χαρᾶς ἣν εἶχον ἀποκτήσασα αὐτὴν ὡς παιδαγωγόν μου. Κατόπιν τῇ ἐξεμυστηρεύθην τὰ αἰσθήματά μου πάντα, καὶ τὴν παρεκάλεσα νὰ μοι οἰκονομήσῃ τὸ ταχύτερον μυστικὴν μεθ' ὑμῶν συνέντευξιν. Ἐδέχθη τοῦτο, καὶ σήμερον τὴν πρωτὴν ἐξεκίνησε τὴν γραῖαν ἥτις σᾶς ὠμίλησε καθ' ὁδόν, καὶ ἥτις ἔνεκα τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδειότητός τῆς πολλάκις ἐχρησίμευσε καὶ διὰ τὴν σύζυγον τοῦ φαρμακοποιοῦ. Ἀλλὰ τὸ γελοιωδέστερον τοῦ συμβάντος τούτου εἶναι, ἐξηκολούθησεν ἡ Μεργελίνα γελῶσα, ὅτι ἡ Μελανσία μαθοῦσα παρ' ἐμοῦ ὅτι ὁ σύζυγός μου συνήθως κοιμᾶται βαθύτατα, ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίνης πλησίον του, καὶ ἤδη κατέχει τὴν θέσιν μου. — Τόσον χειρότερα, εἶπον τότε πρὸς τὴν Μεργελίναν· ἡ ἐπίνοια αὕτη οὐδόλως μοι ἀρέσκει, διότι ὁ σύζυγός σας ἐνδέχεται νὰ ἐξυπνήσῃ καὶ νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀπάτην. — Ἀδύνατον, ἐπανέλαβεν αὕτη μετὰ σπουδῆς, ἔσο ἡσυχος κατὰ τοῦτο, καὶ μὴ δηλητηριάζῃς ἔνεκα ματαίου φόβου τὴν ἡδονὴν ἣν ἀπολαμβάνεις διατελῶν μετὰ νέας ποθοῦσης τὸ καλὸν σου. —

Ἡ σύζυγος τοῦ γέροντος ἱατροῦ βλέπουσα ὅτι οἱ λόγοι τῆς οὐδόλως διεσκέδαζον τὸν φόβον μου, ἐπελήφθη παντός μέσου ἱκανοῦ πρὸς καθησύχασίν του, καὶ ἐπέτυχεν. Ὅθεν οὐδὲν ἄλ-

λο διελογιζόμενην παρὰ τὴν ἐκ τῆς περιστάσεως ὠφέλειαν. Ἄλλ' ἐν ᾧ ὁ θεὸς Ἐρως ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν Γελώτων καὶ τῶν Χαρίτων προπαρασκευάζεται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν μου, ἡκούσθη κτύπος δυνατὸς εἰς τὴν αὐλαίαν θύραν. Ὁ ἔρως τότε καὶ ἅπαντα ἡ συνοδία του ἱπτάμενοι ἔφυγον ὡς τὰ ἀπὸ δειλίας καταληφθέντα πτηνὰ τὰ ἐκ τινος μεγάλου κρότου αἰφνηδίως ἐξιππασθέντα. Ἡ Μεργελίνα τότε μὲ ἔκρυψεν ἀμέσως ὑπὸ τράπεζαν κειμένην ἐντὸς τῆς αἰθούσης, ἔσβεσε τὸ φῶς τοῦ λύχνου, καὶ, καθὰ συνεννοήθησαν μετὰ τῆς παιδαγωγοῦ τὶ ὠφείλον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ πράξωσιν, ἔδραμεν ἀμέσως πρὸς τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος τοῦ συζύγου της. Ἐν τούτοις ἐξηκολούθουν νὰ κτυπῶσι τὴν θύραν τοσοῦτον δυνατὰ, ὥστε ἐκ τοῦ κρότου ἀντήχει ἅπαπα ἡ οἰκία. Ὁ ἱατρὸς ἐξύπνησε τότε ἔντρομος, καὶ ἔκραξε τὴν Μελανσίαν· αὕτη δὲ δι' ἐνὸς πηδήματος (ἂν καὶ ὁ ἱατρὸς ὑπολαμβάνων αὐτὴν ὡς τὴν σύζυγόν του ἔκραξε νὰ μὴ ἐγερθῇ) κατέβη ἀπὸ τῆς κλίνης, καὶ εὔρεν εἰς τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος τὴν κυρίαν της ἥτις αἰσθανομένη τὴν παιδαγωγὸν πλησίον της κράζει δῆθεν καὶ αὐτὴ τὴν Μελανσίαν, καὶ τῇ λέγει νὰ ὑπάγῃ καὶ ἴδῃ, τίς ὁ κρούων τὴν θύραν.— Κυρία, τῇ ἀποκρίνεται ἡ παιδαγωγὸς, ἰδοὺ ἤλθον· ὀρίσατε παρακαλῶ νὰ κοιμηθῇτε πάλιν, καὶ ἐγὼ ὑπάγω νὰ μάθω ποῖος εἶναι.— Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἡ Μεργελίνα ἐκδυθεῖσα κατεκλίνθη πλησίον τοῦ δόκτορος οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν περὶ τῆς ἀπάτης λαβόντος· καὶ τοῦτο, διότι ἡ κωμωδία αὕτη ἐπαίχθη εἰς τὸ σκότος ὑπὸ δύο ὑποκριτριῶν ἐξ ὧν ἡ μὲν ἦτο ἀμίμητος, ἡ δὲ εἶχε πολλὴν ἔφεσιν νὰ γίνῃ τοιαύτη.

Μετ' οὗ πολὺ ἐπανῆλθεν ἡ παιδαγωγὸς κεκαλυμμένη διὰ τοῦ νυκτικοῦ χειτῶνος, καὶ κρατοῦσα τὸ κηροπήγιον εἰς τὴν χεῖρα.— Λάβετε τὸν κόπον νὰ ἐγερθῇτε, ἐξοχώτατε, εἶπε πρὸς τὸν κύριόν της, διότι ὁ γείτων μας βιβλιοπώλης Φερνάνδος Βουένδιας προσεβλήθη ἐξ ἀποπληξίας καὶ σᾶς προσκαλοῦν νὰ τὸν ἐπισκεφθῇτε· ὅθεν τρέξατε ἀμέσως νὰ τὸν σώσητε.— Ὁ

ἰατρὸς ἐνεδύθη τάχιστα καὶ ἀνεχώρησεν. Ἡ δὲ σύζυγός του τὸ εὐνητήριον ἔνδυμα φοροῦσα εἰσῆλθε μετὰ τῆς παιδαγωγοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν εἰς ἣν ἤμην κεκρυμμένος, καὶ ἀμφότεραι μὲ ἐξέβαλον τῆς τραπέζης σχεδὸν νεκρόν.— Σύνελθε, Διέγο, μοὶ εἶπεν ἡ Μεργελίνα, καὶ μὴ φοβοῦ!— Συγχρόνως δὲ μοὶ διηγήθη ἐν συντόμῳ τὰ διατρέξαντα. Ἡθέλησε μὲν νὰ ἐπαναλάβῃ μετ' ἐμοῦ τὴν πρὸ μικροῦ διακοπεῖσαν συνομιλίαν, ἀλλ' ἡ παιδαγωγὸς ἀντέστη λέγουσα.— Ὁ σύζυγός σας, κυρία, ἐνδέχεται νὰ εὔρῃ τὸν βιβλιοπώλην μὴ ζῶντα, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ ἀμέσως. Ἄλλως τε, προσέθηκεν αὕτη βλέπουσά με τρέμοντα ἐκ τοῦ φόβου, τί θὰ ὠφεληθῆτε ὑπὸ τοῦ δυστυχοῦς τούτου παιδίου; μήπως εἶναι πλέον εἰς κατάστασιν νὰ συνομιλήσητε; Προτιμότερον λοιπὸν ν' ἀναβάλλετε τὸ πρᾶγμα διὰ τὴν αὔριον, καὶ αὐτὸν ἀφήσατε ἐλεύθερον ν' ἀναχωρήσῃ. Ἡ δόνα Μεργελίνα ἐνέδωκε μὲν εἰς τὴν πρότασιν τῆς παιδαγωγοῦ, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς δυσαρεσκείας· τόσον πολὺ ἠγάπα τὸ ἐνεστώς· πιστεύω δὲ νὰ ἐθλίβῃ θανασίμως, διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ φορέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ συζύγου τῆς τὸν νέον σκοῦφον τὸν δόποιον τῷ προώριζε.

Τὸ κατ' ἐμὲ, μακρὰν τοῦ νὰ λυπηθῶ διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς πολυτίμου εὐνοίας τοῦ ἔρωτος, τούναντίον ἡὐχαριστήθην διὰ τὴν ἐκ τοῦ κινδύνου σωτηρίαν μου, καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὸ κουρεῖον ὅπου διήνυσα τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτὸς διαλογιζόμενος τὰ συμβάντα μου. Μέχρι τινὸς ἐδίστασα ἂν ἔπρεπε νὰ ὑπάγω καὶ τὴν προσεχῇ νύκτα εἰς τὴν συνέντευξιν. Ἄν καὶ ἐφρόνουν ὅτι ἡ δευτέρα αὕτη ἀνοησία μου ἤθελεν ἀποβῆ χείρων τῆς πρώτης, ὁ διάβολος ὅμως, ὅστις ἀείποτε μᾶς παρενοχλεῖ, μᾶλλον δὲ μᾶς ἔχει ὑποχειρίους ὁσάκις σκεπτόμεθα τὰ τοιαῦτα, μοὶ ὑπέμνησεν ὅτι θὰ ἦμαι λίαν ἄφρων ἂν ὑποχωρήσω ἐνώπιον τοσοῦτον λαμπροῦ σταδίου. Παρέστησε μάλιστα εἰς τὴν φαντασίαν μου τὴν Μεργελίναν περιβεβλημένην μὲ νέα θέλγητρα, καὶ ἐμεγάλυνε τῶν βαθμὸν τῶν ἡδονῶν αἵτινες μὲ περιέμενον. Διὸ, ἀποφασίσας νὰ ἐξακολουθήσω τὸ στάδιόν μου μετὰ πλείο-

νος σταθερότητος, μετέβην τὴν νύκτα τῆς ἐπιούσης μικρὸν πρὸ τοῦ μεσονυκτίου πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱατροῦ, καὶ ἐστάθην ἐνώπιον τῆς αὐλαίας θύρας. Ἡ νύξ ἦτο λίαν ζοφερά· οὐδ' εἰς ἄστὴρ ἐφαίνετο λάμπων. Ἰνα δὲ ἀναγγείλω τὴν ἄφιξίν μου ἔκρισα δὶς ἢ τρίς, καὶ ἐπειδὴ οὐδεὶς κατέβη ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν οὐ μόνον ἐπανέλαβον τοὺς κριγμοὺς, ἀλλ' ἐμιμήθην ὅλους τοὺς διαφόρους τριγμοὺς τῆς γαλῆς τοὺς ὁποίους μοὶ ἔμαθεν ἄλλοτε ποιμὴν τις εἰς τὸ Ὀλμέδον, καὶ τόσον θαυμασίως ἐπέτυχον εἰς τὰ ριαουρίσματα, ὥστε γείτων τις ὅστις ἐπέστρεφε τότε εἰς τὴν οἰκίαν του ὑπολαβὼν με ὡς ἀληθῆ αἴλουρον ἔλαβεν ἀπὸ γῆς λιθάριον τι τυχὸν πρὸ τῶν ποδῶν του, καὶ μοὶ τὸ ἐπέρριψεν ὅλαις δυνάμεσι λέγων.— Ἀνάθεμά σοι διαβολόγατε!— Ὁ λίθος προσέβαλε τὸ κρανίον μου, καὶ τόσον ἐταράχθη ἐν ἀκαρεὶ ὁ ἐγκέφαλός μου, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ πέσω ὑπτίως. Ἦσθάνθην ὅτι ἐπληγώθην κάκιστα. Τὶ πλειότερον ἤθελον, ἵνα ἀηδιάσω τὰς ἐρωτικὰς σχέσεις; ἀποβαλὼν δὲ τὸν ἔρωτα διὰ τοῦ αἵματός μου, ἐπανῆλθον εἰς τὸ κουρεῖον, ὅπου ἐξύπνησα καὶ ἔθεσα εἰς κίνησιν ὅλους. Ὁ κύριός μου ἐπισκεφθεὶς τὴν πληγὴν μου, καὶ ἐπιδένων αὐτὴν ἀπεφάνθη ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνος· καὶ ὅμως δὲν εἶχε κακὰς συνεπείας, ἀφοῦ μετὰ τρεῖς ἐβδομάδας οὐδὲ ἵχνος πλέον αὐτῆς ἐφαίνετο. Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ οὐδὲν ἔμαθον περὶ τῆς Μεργελίνας. Πείθομαι ὅμως ὅτι ἡ κυρὰ Μελανσία, ἵνα ἀποσπάσῃ αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, τῇ ἐπρομήθευσε καλλίτερον ἐμοῦ φίλον, τοῦθ' ὅπερ μοὶ ἦτο πολὺ ἀδιάφορον· καὶ ὅταν εἶδον τὴν πληγὴν μου ἐντελῶς τεθεραπευμένην ἀνεχώρησα ἐκ Μαδρίτης, καὶ ἐξηκολούθησα τὴν ἐν Ἰσπανίᾳ περιήγησίν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ὁ Ζιλβλᾶς καὶ ὁ συντροφός του τί συνδιελέχθησαν μετὰ τινος ὁδοιπόρου, ὃν ἀπῆντησαν καθήμενον πλησίον πηγῆς εἰς ἣν ἔβαπτε ξηρὸν ἄρτον.

Ὁ κύριος Διέγος Φουέντας μοὶ ἐξέθηκε καὶ ἄλλα περιστα-

τικά τοῦ βίου του, ἅτινα κατόπιν τῷ συνέβησαν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ θεωρῶ ὀλίγον ἄξια διηγήσεως τ' ἀποσιωπῶ. Ἐγὼ ὁμῶς ἐβιάσθην νὰ τὰ ἀκούσω, καὶ τότε ἔπαυσε διηγούμενος ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὸ χωρίον Πόντε-Δουέρο ἔνθα διετρίψαμεν τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Εἰς τὸ πανδοχεῖον ὅπου κατελύσαμεν διετάξαμεν καὶ μᾶς ἔφερον ζωμὸν ἐκ λαχάνων καὶ ὀπτὸν λαγῶν ὃν μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἐξετάτάσαμεν. Τὴν δ' ἐπιούσαν πληρώσαντες τὸν ἀσκὸν μας ἐξαιρέτου οἴνου, καὶ θέσαντες ἐντὸς τοῦ σάκκου μας τεμάχιά τινα ἄρτου καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀπὸ τοῦ δείπνου μας πλεονάσαντος λαγωῦ ἐξήλθομεν τοῦ πανδοχείου περὶ τὸ λυκαυγὲς καὶ ἐξηκολουθήσαμεν τὴν πορείαν μας.

Μετὰ δύο περίπου ὥρων ὁδοιπορίαν κατελείφθημεν ἀμφότεροι ὑπὸ τῆς πείνης· ἰδόντες δὲ διακόσια ὡς ἔγγιστα βήματα πέραν τῆς ὁδοῦ πλῆθος μεγάλων δένδρων ἀποτελούντων εἰς τὴν πεδιάδα σκιὰν τερπνοτάτην μετέβημεν ἐκεῖσε ἵνα ἀναπαυθῶμεν. Ἐκεῖ εὔρομεν νέον τινὰ εἰκοσιεπταετῇ περίπου βάπτοντα ἐντὸς πηγαίου ὕδατος τεμάχια ξηροῦ ἄρτου· παρὰ τὸ πλευρόν του δὲ ἔκειτο ἐπὶ τῆς χλόης ἐξηπλωμένον μέγα παλαιόσπαθον, πρὸς δὲ καὶ γυλιὸς ὃν εἶχεν ἀποπεφορτισμένον. Ὁ ἱματισμὸς τοῦ μᾶς ἐφάνη λίαν πενιχρὸς, ἀλλ' ὁ νέος ἦτο ὠραίου ἀναστήματος καὶ εὐειδῆς. Ὅταν ἤλθομεν πλησίον του, τὸν ἠσπάσθημεν εὐγενῶς, μᾶς ἀντησπάσθη καὶ αὐτὸς ἐπίσης, καὶ ἐπομένως μᾶς παρουσίασε τεμάχιά τινα τοῦ ξηροῦ ἄρτου του, καὶ μᾶς ἠρώτησεν ὑπομειδιῶν ἂν καταδεχώμεθα νὰ συμμεθέξωμεν τοῦ γεύματός του.— Εὐχαρίστως, τῷ ἀπεκρίθημεν, ἂν συγκατανεύσητε νὰ ἐνόσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ φαγητόν μας μετὰ τοῦ ὑμετέρου, ἵνα καταστῇ τὸ πρόγευμα μᾶλλον οὔσιῳδες. — Αὐτὸς μὲν ἐδέχθη τοῦτο μετὰ πλείστης χαρᾶς, ἡμεῖς δὲ κατεθέσαμεν ἀμέσως τὰ τρόφιμά μας, τοῦθ' ὃ περ ὑπερήρυσεν εἰς τὸν ἄγνωστον.— Πῶς ! κύριοι, ἐφώνησεν οὗτος ἐνθουσιωδῶς, εἰσθε βλέπω ἄρκετὰ καλὰ ἐφωδιασμένοι ! καὶ καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ἄνθρωποι προβλεπτικοί· ἐν ᾧ ἐγὼ

ὅταν ταξειδεύω, πολὺ ὀλίγην φροντίδα λαμβάνω περὶ τῆς τροφῆς μου ἀνατιθέμενος τοῦτο εἰς τὴν τύχην. Ἐν τούτοις, καὶ τοι διάγων οὕτως ὡς μὲ βλέπετε, σᾶς λέγω ὅμως χωρὶς νὰ καυχθῶ, ὅτι ἐνίοτε παριστάνω πρόσωπον ἀρκούντως ἐπιδεικτικόν. Ἦξεύρετε, κύριοι, ὅτι ὁ κόσμος συνήθως μὲ θεωρεῖ ὡς ἡγεμόνα, καὶ ὅτι σύρω κατόπιν μου φρουράν; — Σᾶς ἐννοῶ, εἶπεν ὁ Διέγος, θέλετε δηλαδὴ νὰ μᾶς ἀποδείξητε ὅτι εἴσθε ὑποκριτῆς τοῦ θεάτρου. — Τὸ ἐμαντεύσατε, ἀπεκρίθη ὁ ἄγνωστος. Πρὸ δεκαπέντε σχεδὸν ἐτῶν παριστάνω κωμωδίας· παιδίον δὲ ἔτι ἐλάβανον μέρος εἰς μικράς πάραστάσεις. — Θέλετε, φίλε μου, νὰ σᾶς εἶπω εἰλικρινῶς, ὅ,τι φρονῶ; εἶπε πάλιν ὁ κουρεὺς νεύων διὰ τῆς κεφαλῆς, δυσκολεύομαι νὰ πιστεύσω εἰς ὅσα λέγετε. Γνωρίζω τοὺς ὑποκριτάς, καὶ οἱ κύριοι ἐκεῖνοι οὐδέποτε ταξειδεύουν, ὡς ὑμεῖς, πεζῇ, οὔτε δειπνοῦν ὡς ὁ ἅγιος Ἀντώνιος· ἀμφιβάλλω μάλιστα ἂν ποτε ὑπῆρξατε λυχνοκαθαριστῆς τοῦ θεάτρου. — Ἡμπορεῖτε νὰ φρονῆτε περὶ ἐμοῦ ὅπως θέλετε, ἀνταπήντησεν ὁ κωμωδός· ἐγὼ ὅμως ἐπιμένω λέγων ὅτι εἰς τὰς παραστάσεις λαμβάνω τὰ κυριώτερα πρόσωπα· ὑποκρίνομαι τοὺς ἐραστὰς. — Ἐὰν ἀληθές τοῦτο, εἶπεν ὁ συνοδοιπόρος μου, σᾶς συγχαίρω, καὶ λογίζομαι εὐτυχῆς μετὰ τοῦ κυρίου Ζιλβᾶς, διότι θὰ ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ προγευματίσωμεν μὲ ὑποκείμενον τοσοῦτον ἐπίσημον. —

Ἦρχισαμεν τότε κόπτοντες ἐπανειλημμένως διὰ τῶν ὁδόντων μας τὸν ξηρὸν ἄρτον καὶ τὰ πολύτιμα λείψανα τοῦ λαγῶ, δίδοντες ἅμα καὶ εἰς τὸν ἀσκὸν μας ἀσπασμοὺς τοσοῦτον ἀλλεπαλλήλους, ὥστε ἐν ἀκαρεὶ τὸν ἐκενώσαμεν. Εἵμεθα δὲ καὶ οἱ τρεῖς τοσοῦτον ἐνησχολημένοι εἰς τοῦτο, ὥστε καθ' ὅλον τὸ πρόγευμα οὐδὲ λέξις ἐξήρχετο τοῦ στόματός μας. Μετὰ ταῦτα ὅμως ἐδόθημεν αὐθις εἰς τὴν συνεμιλίαν. — Ἀπορῶ, φίλε μου, εἶπεν ὁ κουρεὺς πρὸς τὸν κωμωδὸν, βλέπων ὑμᾶς εἰς τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν, ἐν ᾗ ὡς ἥρως τοῦ θεάτρου ἔπρεπε νὰ μὴ ἔχητε ἐξωτερικὸν τόσον πενιχρόν. Συγχωρήσατε ἂν σᾶς λέγω ἐλευθέρως ὅ,τι φρονῶ. — Ἐλευθέρως! ἐφώνησεν ὁ ἡ-

θοποιός, ἅ! τρώντι ἔχετε δίκαιον, διότι οὐδόλως γνωρίζετε
 τὸν Μελχίορα Ζαπάταν. Χάρις τῷ Θεῷ, παντάπασι δὲν ὁμοιά-
 ζω εἰς τοὺς ἀντιστρόφως ἐκλαμβάνοντας τὰ πράγματα· εὐχα-
 ριστοῦμαι μάλιστα ὅταν μοὶ ὁμιλῶσι μὲ εἰλικρίνειαν, διότι καὶ
 ἐγὼ ἀγαπῶ ἐπίσης νὰ λέγω ὅ,τι ἔχω εἰς τὴν καρδίαν μου. Τῇ
 ἀληθείᾳ πλούσιος δὲν εἶμαι· ἰδέτε, εἶπε καὶ ἔδειξεν ἡμῖν τὸν
 ἐκ προγραμμάτων τοῦ θεάτρου ὑπερβραμένον ὑπενδύτην του,
 πκρατηρήσατε τί ὕφασμα μεταχειρίζομαι συνήθως πρὸς ὑποβ-
 ραφὴν. Ἄν δὲ ἔχετε περιέργειαν νὰ ἴδητε καὶ τὴν ἱματιοθήκην
 μου θὰ εὐχαριστήσω τὴν περιέργειάν σας.—Καὶ ταυτοχρόνως ἔ-
 συρεν ἀπὸ τοῦ γυλιοῦ του μάτιόν τι κεκαλυμμένον ὑπὸ πεπα-
 λαιωμένων ἐκ ψευδαργύρου ταινιῶν, τετριμμένον τινὰ πῖλον
 ἐστολισμένον ὑπὸ παλαιῶν πτερῶν, ζεῦγος μεταξοῦφῶν περι-
 κνημίδων κατατετρυπημένων καὶ ζεῦγος ἐξ ἐρυθροῦ μαροκίνου
 ὑποδημάτων εἰς ἄκρον μεταχειρισμένων.—Βλέπετε ; μᾶς εἶ-
 πεν ἔπειτα· εἶμαι σχεδὸν ἐπαίτης.—Τοῦτο μ' ἐκπλήττει, ἀντα-
 πήντησεν ὁ Διέγος· δὲν ἔχετε λοιπὸν μήτε σύζυγον μήτε θυγα-
 τέρα!—Σύζυγον ἔχω ὡραίαν μάλιστα καὶ νέαν, εἶπεν αὖθις ὁ Ζα-
 πάτας, ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτῆς πάλιν προκοπὴν δὲν εἶδον. Ἀκού-
 σατε καὶ θὰ ἴδητε πόσον μὲ κατατρέχει ἡ τύχη! Νυμφεύο-
 μαι ἀξιέραστον ὑποκρίτριαν ἐλπίζων ὅτι δὲν θέλει μὲ ἀφήσει
 ν' ἀποθάνω τῆς πείνης· ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν μου εἶναι το-
 σοῦτον σῶφρων, ὥστε καθίσταται ἀνεπίδεκτος διαφθορᾶς. Ποῖος
 διάβολος δὲν θὰ ἠπατᾶτο, ὡς ἐγὼ ; Τίς ἤλπιζεν ὅτι μεταξὺ
 τῶν ὑποκριτριῶν τῶν χωρίων θὰ τύχη καὶ τις ἐνάρετος, καὶ
 αὐτὴ νὰ πέσῃ εἰς τὰς χεῖράς μου ;—Τρώντι, εἶπεν ὁ κουρεὺς,
 τοῦτο εἶναι παίγνιον τῆς δυστυχίας. Ἀλλὰ διατὶ δὲν ἐλάβετε
 σύζυγον ὑποκρίτριάν τινα ἐκ τῆς ἐν Μαδρίτῃ μεγάλης ἐται-
 ρίας ; τότε θὰ ἦσθε βέβαιος τοῦ σκοποῦ σας.—Ἔχεται δί-
 καιον, ἐπανέλαβεν ὁ ἠθοποιός· ἀλλὰ, διάβوله! διόλου δὲν
 εἶναι συγχωρημένον εἰς ταπεινὸν κωμῶδὸν τῶν χωρίων, οὔτε
 νὰ φαντασθῇ καὶ, ὅτι δύναται νὰ λάβῃ σύζυγον ἐκ τῶν πε-
 ριφήμων ἐκείνων ἡρώϊσῶν. Τοῦτο μόλις κατορθωτὸν εἰς ὑπο-

κριτὴν τοῦ βασιλικοῦ θεάτρου· πολλοὶ ὅμως καὶ ἐξ αὐτῶν βιάζονται νὰ προμηθευθῶσι συζύγους ἐκ τῆς πόλεως ἥτις κατ' εὐτυχίαν τῶν ἔχει ἀπείρους τοιαύτας, καὶ οὕτως ἀξιολόγους, ὥστε δύνανται νὰ παραβληθῶσι μετὰ τῶν ἡγεμονίδων τοῦ θεάτρου.

— Πῶς λοιπὸν δὲν ἐφροντίσατε νὰ εἰσαχθῆτε εἰς αὐτὴν τὴν ἑταιρίαν; τὸν ἠρώτησεν ὁ συνοδοιπόρος μου· μήπως ἵνα εἰσέλθῃ τις εἰς αὐτὴν ἀπαιτοῦντα πάμπολλα προτερήματα; — Ἄς ᾔηται δά! ἀπεκρίθη ὁ Μελχίωρ, ἀστεϊζέσθε ἴσως ὅταν λέγητε πάμπολλα προτερήματα. Ἡ ἑταιρία αὕτη σύγκειται ἐξ εἰκοσιν ἡθοποιῶν· ἐρωτήσατε τὸ κοινὸν περὶ τῶν προτερημάτων των, καὶ αὐτὸ θέλει σᾶς εἶπῃ, ὅτι οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν εἰσὶν ἄξιοι νὰ φέρωσιν ἐπὶ τῶν ὥμων τὴν πῆραν. Τούτου οὕτως ἔχοντος, δὲν εἶναι πάλιν εὐκόλον νὰ γείνη τις δεκτός· ἀλλ' ἵνα κατορθωθῇ τοῦτο ἀπαιτοῦνται ἡχρήματα, ἢ ἰσχυροὶ φίλοι, καὶ οὕτως ἀναπληροῦται τὸ μέτριον τῶν προτερημάτων. Τοῦτο ἐγνώρισα ἐξ οἰκείας μου πείρας· εἷς τινα ἐν Μαδρίτῃ παράστασιν εἰς ἣν ἔλαβον μέρος, ἐν ᾧ ἤλπιζον νὰ μὲ χειροκροτήσωσιν οἱ θεαταί, τοῦναντίον ἐνεπαίχθην καὶ ἐσυρίχθην ὑπ' αὐτῶν διὰ τὸν διάβολον· διότι ἔκραξα πλεον τοῦ δέοντος, ἔλαβον σχήματα ἀλλόκοτα, καὶ πολλάκις ἐξῆλθον τῶν ὁρίων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· πρὸς δὲ ἀπαγγέλων ἐγρονθοκόπησα εἰς τὴν σιαγόνα τὴν ἡρώϊδα μου. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὑπεκρίθην ὥς μέγας κωμῳδὸς ἐκείνης τῆς πόλεως· καὶ ὅμως αὐτοὶ οἱ θεαταὶ οἵτινες θέλγονται βλέποντες εἰς ἐκείνους, τοὺς λίαν εὐαρέστους αὐτοὺς τρόπους, εἰς ἐμὲ δὲν τοὺς ὑπέφεραν. Ἴδου τί εἶναι ἡ πρόληψις! ὅθεν, ἐπειδὴ ἡ παράστασίς μου οὐδόλως εὐηρέστησε, καὶ ἐπειδὴ ἐστερούμην τῶν μέσων τοῦ νὰ γείνω δεκτός εἰς τὴν ἑταιρίαν εἰς τὸ πείσμα τῶν συριζάντων με, ἐπιστρέφω ἤδη ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ζαμόραν, ἵνα ἐνωθῶ μετὰ τῆς συζύγου μου καὶ τῶν συντρόφων μου τῶν ὁποίων τὰ πράγματα ἀμφιβάλλω ἂν βαδίζουσι καλλίτερα. Εἴθε μὴ βιασθῶμεν, νὰ ζητήσωμεν ἔλεος, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ μεταβῶμεν ἐκ τῆς πόλεως

ἐκείνης εἰς ἄλλην, ὡς μᾶς συνέβη τοῦτο πολλάκις! —

Ταῦτα εἰπὼν ὁ δραματικὸς ἡγεμὼν ἠγέρθη, ἐκρέμασεν ἀπὸ τοῦ ὤμου τὸν γυλιὸν του, ἐζώσθη τὸ ξίφος, καὶ μᾶς ἀπεχαιρέτησε σοβαρῶς λέγων.

. « Ὑγιαίνετε, κύριοι,

« Εἴθε ἐπιδαφιλεύσωσιν ἐφ' ὑμῶν οἱ θεοὶ ἀνεξάντλητα τὰ » ἐλέη των! »

— Καὶ ὑμεῖς, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Διέγος διὰ τοῦ τοῦ αὐτοῦ τόνου, εἴθε εὖρητε εἰς τὴν Ζαμόραν τὴν σύζυγόν σας μεταβεβλημένην καὶ εὐκατάστατον! — Ὁ κύριος Ζαπάτας ἅμα στρέψας πρὸς ἡμᾶς τὰ νῶτα, ἤρχισε χειρονομῶν καὶ ἀπαγγέλλων. Ἡμεῖς δὲ, ἵνα ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν μνήμην του τὴν πρώτην θεατρικὴν παράστασίν του, τὸν ἐσυρίξαμεν. Οἱ συριγμοὶ μας ἀντήχησαν εἰς τὰ ὦτά του, καὶ νομίζει ὅτι ἀκούει εἰσέτι τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Μαδρίτης συρίγματα. Ἐστρεψε τὴν κεφαλὴν του ἠπισθεν· καὶ βλέπων ὅτι ἐλαμβάνομεν ἡδονὴν σκώπτοντες αὐτὸν, μακρὰν τοῦ νὰ πειραχθῇ εἰς τοὺς ἐμπαιγμούς μας, ἐκ τοῦ ἐναντίου ἔλαβεν εὐχαρίστως μέρος εἰς τὰς εὐτραπελίας μας, καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του γελῶν ἀπὸ καρδίας. Ἡμεῖς δὲ, ἀφοῦ ἐγελάσαμεν ἐπίσης κατὰ κόρον, ἐξήθομεν εἰς τὴν λεωφόρον καὶ ἐπορεύθημεν ἐπὶ τὰ πρόσω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Εἰς τίνα κατάστασιν ἀνεῦρεν ὁ Διέγος τὴν οἰκογένειάν του.

Πῶς οὗτος συνευθύμησε μετὰ τοῦ Ζιλβλάς, καὶ ἔπειτα ἀπεχωρίσθησαν.

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν μετέβημεν νὰ κοιμηθῶμεν εἰς μικρὸν τι χωρίον (οὗ τὸ ὄνομα ἐλησμόνησα) κείμενον μεταξὺ Μοῦάδος καὶ Βαλπουέστα· τὴν δ' ἐπιοῦσαν περὶ τὴν ἐνδεκάτην Π. Μ. ὥραν ἀφίχθημεν εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Ὀλμέδου. — Κύριε Ζιλ-

Βλαῆς, μοὶ εἶπεν ὁ συνοδοιπότης μου, ἰδοὺ ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς μου ὅν μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐπαναβλέπω, τόσον εἶναι φησικὸν ν' ἀγαπῶμεν τὴν πατρίδα μας! -- Κύριε Διέγο, τῷ ἀπεκρίθην, ὁ δεικνύων τοσαύτην ἀγάπην διὰ τὸν τόπον του ὀφείλει, μοὶ φαίνεται, νὰ ὁμιλῇ περὶ αὐτοῦ καλλίτερον παρ' ὅ,τι ἐπράξατε πρίν. Τὸ Ὀλμέδον, βλέπω, εἶναι πόλις καὶ οὐχὶ χωρίον ὥς μοὶ τὸ παραστήσατε ἔπρεπε καὶ νὰ τὸ χαρακτηρίσητε ὥς μεγάλην κώμην. — Ἄς μὲ συγχωρήσῃ τὸ Ὀλμέδον, ἐπανελάβεν ὁ κουρεὺς· σᾶς λέγω ὅμως ὅτι, ἀφοῦ εἶδον τὴν Μαδρίτην, τὸ Τολέδον, τὴν Σαραγόσσαν καὶ τόσας ἄλλας μεγαλοπόλεις εἰς ἃς διέτριψα περιερχόμενος τὴν Ἰσπανίαν, αἱ μικραὶ μοὶ φαίνονται ὥς χωρία. — Ἐντούτοις ἐφ' ὅσον προεβαίνομεν εἰς τὴν πεδιάδα, μᾶς ἐφαίνετο ὅτι ἐβλέπομεν ἐγγὺς τοῦ Ὀλμέδου συνηγμένον πολὺν λαόν. Ὅταν δὲ ἤλθομεν ἐγγύτερον καὶ ἠδυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὰ ἀντικείμενα, εὗρομεν εἰς τί νὰ ἐνασχολήσωμεν τὰ βλέμματά μας.

Ἐκεῖ ὑπῆρχον τρεῖς σκηναὶ τεταμέναι κατὰ μικρὰ ἀπ' ἀλλήλων διαστήματα, καὶ πολὺ πλησίον αὐτῶν μέγας ἀριθμὸς μαγεύρων καὶ ὑπομαγεύρων προπαρασκευαζόντων μεγαλοπρεπὲς συμπόσιον. Οἱ μὲν ἔθετον ἐπὶ τραπεζῶν ὑπὸ τὰς σκηναὶς κειμένων τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη· οἱ δὲ ἐπλήρουν τὰς πηλίνους φιάλας οἴνου· ἕτεροι δὲ ἐνησχολοῦντο εἰς τὸ μαγεῖρευμα κρεάτων διαφόρων εἰδῶν. Ἀλλ' ὅ,τι ἐκίνησε μᾶλλον τῶν ἄλλων τὴν περιέργειάν μου ἦτο μέγα τι θέατρον περιβεβλημένον ἐκ ναστοχάρτου ἐζωγραφισμένου ὑπὸ διαφόρων χρωμάτων, καὶ καταπεφορτισμένου ὑπὸ ἐλληνικῶν καὶ λατινικῶν ἀποφθεγμάτων. Ὁ κουρεὺς ἅμα ἰδὼν τὰς ἐπιγραφάς. — Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐλληνικαὶ ῥήσεις, μοὶ εἶπεν, ἀπόζουσι σφόδρα τὸν θεῖόν μου Θωμᾶν, καὶ στοιχηματίζω ὅτι εἰσὶν ἔργα τῶν χειρῶν του· διότι (τὸ λέγω δὲ πρὸς ὑμᾶς μόνον) εἶναι ἐξησκημένος περὶ τὰ τοιαῦτα, γνωρίζων ἐκ στήθους ἅπειρα συγγράμματα. Ὅ,τι ὅμως μ' ἐνοχλεῖ εἶναι, ὅτι ὁμιλῶν ἀείποτε ἀναφέρει ἐξ αὐτῶν περικοπὰς τὰς ὁποίας οὐδεὶς εὐχαριστεῖται ν' ἀκούῃ. Πλὴν τούτου, ὁ

θεῖός μου μετέφρασε Λατίνους ποιητάς καὶ Ἑλλήνας συγγραφεῖς· εἶναι προσέτι ἐγκρατὴς τῆς ἀρχαιολογίας, ὥς τοῦτο δηλοῦται ἐκ τῶν ὠραίων σχολίων ἅτινα ἔγραψεν. Ἄνευ αὐτοῦ δὲ ἄγνωστον θὰ ἦτο εἰς ἡμᾶς, ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ παῖδες ἔκλαιον ὅταν ἐμαστιγοῦντο. Ὅθεν τὴν ἀνακάλυψιν αὐτὴν ὀφείλομεν εἰς τὴν πολυμαθειάν του. —

Ἄφοῦ ὃ τε συνοδοιπóρος μου καὶ ἐγὼ ἐθεωρήσαμεν ὅλα τὰ πράγματα περὶ ὧν ἀνωτέρω ὠμίλησα, κατελήφθημεν ὑπὸ τοῦ πόθου ἵνα μάθωμεν τὸν σκοπὸν τῶν ὑπ' ὅψιν μας προπαρασκευῶν. Ἐνῷ δὲ προειρχόμεθα ἵνα ἐρωτήσωμεν περὶ αὐτῶν τὸν διατάκτην τοῦ συμποσίου, ὁ Διέγος ἀνεγνώρισε τὸν θεῖόν του Θωμᾶν Φουένταν, πρὸς ὃν ἐδράμομεν μετὰ σπουδῆς. Ἀλλ' ὁ διδάσκαλος οὐδόλως ἐγνώρισε κατὰ πρῶτον τὸν ἀνεψιόν του· διότι ἔνεκα τῆς πολυχρονίου ἀπουσίας τοῦ νέου εὔρε παρηλλαγμένην τὴν φυσιογνωμίαν του. Ὅταν δ' ἐπὶ τέλους τὸν ἀνεγνώρισε καὶ αὐτὸς, τὸν ἠσπάσθη φιλοστόργως, καὶ τῷ εἶπεν εὐμενῶς. — Ἐ! σὲ βλέπω τέλος πάντων, Διέγο μου, φίλτατέ μου ἀνεψιέ· ἰδοὺ λοιπὸν ἐπανῆλθες εἰς τὴν πατρίδα σου, ἵνα ἴδῃς τοὺς ἐφεσίους σου θεοὺς. Ὡ τρεῖς καὶ τετράκις εὐδαίμων ἡμέρα! *Albo dies notanda lapillo*. Πολλὰ νέα ἔχω νὰ σοὶ ἀναγγείλω, τέκνον μου· ὁ θεῖός σου Πέτρος, ὁ ποιητής, κατέστη τὸ θυμὰ τοῦ Πλούτωνος ἀποβιώσας πρὸ τριῶν ἤδη μηνῶν. Ὁ φιλάργυρος οὗτος, ζῶν ἔτι ἐφοβεῖτο μὴ στερηθῇ τὸν ἀπολύτως ἀναγκαίων. *Argenti pabebat amore* (χλωμὸς ἔνεκα φιλοχρηματίας) Καίτοι ἀδρότατα μισθοδοτούμενος ὑπὸ τινων μεγιστάνων, οὐδὲ δέκα πιστόλας ἐδαπάνᾳ κατ' ἔτος διὰ τροφήν του· ὑπερετεῖτο δὲ ὑφ' ἐνὸς μόνου ὑπηρέτου, πρὸς ὃν οὐδόλως ἐχορήγει τροφήν. Ὁ μωρὸς οὗτος, ἀφρονέστερος καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἑλλήνος Ἀριστίππου διατάξαντος τοὺς δούλους του νὰ ρίψωσιν εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Λιβύης ὅλα του τὰ πλούτη, ἅτινα οὗτοι ἔφερον, ὥς φορτίον ὀχληρὸν κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν, συνεσώρυσεν ὅσον χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἠδυνήθη νὰ συνάξῃ, καὶ διὰ ποίους; διὰ κληρονόμους οὓς δὲν ἤθελε νὰ ἴδῃ. Ὅθεν ἄπασαν τὴν πε-

ριουσίαν του εἰς τριάκοντα χιλιάδας δουκάτων συνισταμένην ἐκληρονομήσαμεν ἡμεῖς οἱ ἀδελφοί του, ὁ πατήρ σου δηλαδή, ὁ θεῖός σου Βερτράνδος καὶ ἐγώ, καὶ διεμοιράσθημεν πρὸς ἀλλήλους ἐξίσου. Χάρις δὲ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτὴν εἴμεθα ἤδη εἰς θέσιν ν' ἀποκαταστήσωμεν καλῶς τὰ τέκνα μας. Ὁ ἀδελφός μου Νικόλαος ὑπάνδρευσεν ἀρτίως τὸν ἀδελφὴν σου Θηρεσίαν μετὰ τοῦ υἱοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν δικαστῶν μας: *Connu-bio junxit stabili propriamque dicavit* (συνήγαγεν αὐτὴν εἰς γάμον σταθερὸν καὶ τὴν ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν). Αὐτὸν λοιπὸν τὸν πανευδαίμονα γάμον πανηγυρίζομεν πρὸ δύο ἡμερῶν μετὰ τοσαύτης ἐπιδείξεως. Αἱ τρεῖς αὗται σκηναὶ ἐστήθησαν εἰς τὴν πεδιάδα ὑπὸ τῶν κληρονόμων τοῦ Πέτρου καὶ ἕκαστος ἀλληλοδιαδόχως ἀποτελεῖ τὴν δαπάνην τῆς ἡμέρας. Ἐπεθύμουν, ἀνεψιέ μου, νὰ ἔφθανες ἐγκαίρως· διότι τότε ἤθελες παρευρεθῇ ἀρχῇθεν εἰς τὰς διασκεδάσεις μας. Ἡ ἡμέρα τῶν γάμων, ἣτις ἦτο προχθές, ἐωρτάσθη δαπάνη τοῦ πατρός σου δόντος ἀξιόλογον συμπόσιον ὅπερ διεδέχθη ἱπποδρόμιόν τι. Ὁ δὲ θεῖός σου, ὁ ἔμπορος ἔδωκε χθές εἰς τοὺς προσκεκλημένους λιτὸν μὲν γεῦμα, ἀλλὰ μᾶς διεσκέδασε διὰ τινος βουκολικῆς παραστάσεως. Ἐνέδυσε δίκην ποιμένων δέκα εὐεϊδεῖς νέους καὶ ἰσαρίθμους νέας καταναλώσας πρὸς καλλωπισμὸν τῶν ὅσας ταινίας καὶ καρφίδας εἶχεν εἰς τὸ κατάστημά του. Ἡ λαμπροστόλιστος αὕτη νεολαία ἐσχημάτισε διαφόρους χοροὺς καὶ ἔψαλεν ἄπειρα ἄγνᾶ, συγκινητικὰ καὶ ἀπλοῖκᾶ ᾠσματα. Ἡ παράστασις ὁμῶς, καί τοι πολυδάπανος, οὐδεμίαν ἐπέφερεν εἰς τοὺς θεατὰς ἐντύπωσιν· ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν ἀγαπῶσι πλέον οἱ ἄνθρωποι τὰ βουκολικὰ ποιήματα.

Σήμερον δὲ, ἐξηκολούθησεν ὁ θεῖος τοῦ Διέγου λέγων, ὅ,τι γίνεται εἶναι διὰ λαγαριασμὸν μου, καὶ πρέπει νὰ παρέξω εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ Ὀλμέδου θέαμά τι τῆς ἐπινοίας μου: *Finis coronabit opus* (τὸ τέλος στεφανώσκει τὸ ἔργον.) Ὅθεν κατὰ παραγγελίαν μου ἐπήχθη τὸ ξύλινον τοῦτο θέατρον, ἐπὶ τοῦ ὀπίου, Θεοῦ βοηθοῦντος, θέλει παρασταθῇ ὑπὸ τῶν μα-

θητῶν μου τραγικόν τι δράμα ὑπ' ἐμοῦ συντεθέν, καὶ φέρον τὸν τίτλον «*Αἱ τέρψεις τοῦ Μουλέϋ Βουζαντούφ βασιλέως τοῦ Μαρόκου*». Ἐλπίζω δὲ νὰ ἐπιτύχη ἐντελῶς ἡ παράστασις, διότι ἡ ἀπαγγελία τῶν μαθητῶν μου ἀμιλλᾶται μὲ τὴν τῶν ἡθοποιῶν τῆς Μαδρίτης. Εἶναι αὐτοὶ παῖδες εὐγενῶν ἐκ Πεναφιέλ καὶ Σεγοβίας, τοὺς ὁποίους ἔχω ὑποτρόφους εἰς τὴν οἰκίαν μου. Τί ἀξιόλογοι ὑποκριταί! ἔπρεπεν ὁμῶς νὰ γίνωσι τοιοῦτοι ἀφοῦ αὐτὸς ἐγὼ τοὺς ἐγύμνασα· μόνη ἡ ἀπαγγελία των θέλει τιμήσει: *ut ita dicam* (οὕτως εἰπεῖν) τὸν διδάσκαλον. Περὶ δὲ τοῦ ποιήματος οὐδέν σοι λέγω ἀφίνων νὰ σὲ καθυδύνη αἴφνης τοῦτο· περιορίζομαι μόνον νὰ σοὶ εἶπω ἀπλῶς ὅτι θέλει ἐκπλήξει ἅπαντας τοὺς θεατὰς, διότι εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν τραγωδιῶν αἵτινες, ἔνεκα τῶν εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ θεατοῦ παριστανομένων φονικῶν εἰκόνων, συγκινοῦσι τὴν ψυχὴν. Εἶμαι δὲ σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην τοῦ Ἀριστοτέλους εἰπόντος ὅτι πρέπει νὰ διεγείρῃ τις τὸν τρόμον. Ἄ! ἐὰν ἡμὴν μέλος θεατρικῆς τινος ἐταιρίας, ἤθελον παρουσιάζει πάντοτε ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡγεμόνας αἰμοχαρεῖς καὶ ἥρωας δολοφόνους· ἤθελον κολυμβᾶν ἐντὸς τοῦ αἵματος, καὶ οἱ θεαταί μου ἀείποτε ἤθελον βλέπει εἰς τὰς τραγῳδίας μου τὴν καταστροφὴν οὐ μόνον τῶν πρωτίστων προσώπων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν φυλάκων οὐδ' αὐτοῦ τοῦ ὑποβολέως ἐξαιρουμένου. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀγαπῶ ὅσα ἐπιφέρουσι τρόμον, ἀφοῦ τοιαύτη εἶναι ἡ κλίσις μου. Ὅθεν, ὡσάκις παριστάνονται τοιαῦτα ποιήματα, τότε τρέχει σωρηδὸν τὸ πλῆθος εἰς τὸ θέατρον, τότε οἰκονομεῖται τὸ πολυδάπανον τῶν ὑποκριτῶν, τότε χορηγεῖται μέτριος πόρος ζωῆς εἰς τοὺς ποιητάς.—

Ἐν ᾧ ἔδιδε τέλος εἰς τὴν ὁμιλίαν του, εἶδομεν μεγάλην συρροὴν ἀνθρώπων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἐξερχομένων τοῦ χωρίου καὶ προχωρούντων πρὸς τὴν πεδιάδα. Ἦσαν δὲ οἱ νεόνυμφοι συνοδευόμενοι ὑπὸ τε τῶν συγγενῶν καὶ φίλων τῶν πρὸ τῶν ὁποίων ἐβάδιζε δωδεκάς μουσικῶν οἵτινες ἐπαίνιζον ἐκ συμφώνου καὶ ἀπετέλουν ἀρμονίαν λίαν θορυβώδη.

Ἐδράμομεν εἰς προὔπαντησίν των, καὶ ὁ Διέγος ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν οἰκείων του. Ἄπαντες τότε ὕψωσαν κραυγὰς ἀγαλλιάσεως, καὶ ἕκαστος ἐπροθυμοποιεῖτο τίς πρῶτος νὰ τρέξῃ πρὸς αὐτόν· οὗτος δὲ ἦτο ὑπόχρεως νὰ δεχθῇ τὰς φιλικὰς ἐνδείξεις των. Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του ἐν γένει καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ παρευρεθέντες τὸν ἡσπάσθησαν· μετὰ ταῦτα ὁ πατήρ του τῷ εἶπε. — Καλῶς ἦλθες, Διέγο! Ἴδου, φίλε μου, ἀνευρίσκεις τοὺς γανεῖς σου ὁπωσοῦν εὐτραφεῖς· τόσον μόνον σοὶ λέγω τώρα, ἀκολούθως ὅμως θὰ σοὶ τὸ ἐξηγίσω λεπτομερέστερον. — Ἐντούτοις τὸ πλῆθος προέβη εἰς τὴν πεδιάδα, καὶ καταλαβόντες τὰς σκηνὰς ἐκάθησαν κύκλῳ τῶν ἀρτίως ἐν αὐταῖς προπαρασκευασθεισῶν τραπεζῶν. Ἐγὼ δὲ συνέφαγον εἰς τὴν αὐτὴν τράπεζαν μετὰ τοῦ συντρόφου μου καὶ τῶν νεόνυμφων, οἵτινες μοὶ ἐφάνησαν κατάλληλοι. Τὸ γεῦμα ἐπεκτάθη ἐπὶ πολλὰς ὥρας χάρις εἰς τὴν ματαιοφροσύνην τοῦ διδασκάλου θελήσαντος νὰ προσφέρῃ αὐτὸ εἰς τρεῖς τάξεις ἵνα ὑπερέχῃ καὶ κατὰ τοῦτο τοὺς ἀδελφούς του οἵτινες δὲν ἐφάνησαν τοσοῦτον μεγαλοπρεπεῖς.

Μετὰ τὸ συμπόσιον ὅλοι οἱ σύνδειπνοι ἔδειξαν μεγίστην ἀνυπομονησίαν ἵνα ἴδωσι παριστανομένην τὴν τραγωδίαν τοῦ λογιωτάτου Θωμᾶ, μὴ ἀμφιβάλλοντες, ὡς ἔλεγον, ὅτι προῖόν νοὸς τοσοῦτον ἐξόχου εἶναι ἄξιον ἀκροάσεως. Ὅθεν ἦλθομεν ἐγγὺς τοῦ θεάτρου ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἅπαντες οἱ μουσικοὶ εἶχον καταλάβει ἤδη τὰς θέσεις των ἵνα παίξωσι κατὰ τὰς διαπαύσεις τῶν σκηνῶν τὰ ὄργανά των. Ἐνῷ δ' ἕκαστος περιέμενεν ἐν σιγῇ τὴν ἐναρξιν τῆς παραστάσεως, παρουσιάσθησαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς οἱ ὑποκριταί· ὁ δὲ ποιητὴς τὸ ποίημα ἐν χειρὶ ἔχων, εἰσῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὰ παρασκήνια δίκην ὑποβολέως. Δικαίως εἶχε παραστήσει ἡμῖν τὸ ποίημά του ὡς τραγικόν· διότι εἰς μὲν τὴν πρώτην πρᾶξιν ὁ βασιλεὺς τοῦ Μαρόκου ἐφόνευσε χάριν διασκεδάσεως διὰ τῶν βελῶν ἑκατὸν μαύρους δούλους, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἀπέτεμε τὰς κεφαλὰς τριάκοντα ὡς ἔγγιστα ἀξιωματικῶν πορτογάλλων αἰχμαλωτισθέντων ἄλλοτε ὑφ' ἐνὸς

τῶν στρατηγῶν του, καὶ τέλος εἰς τὴν τρίτην, ὁ μονάρχης οὗτος ἀηδιᾶσας τὰς γυναῖκάς του ἔθεσεν ἰδιοχείρως τὸ πῦρ εἰς τι μεμονωμένον ἀνάκτορόν του ὅπου ἦσαν κεκλεισμένοι, καὶ ἀπετέφρωσεν αὐτὸ μετ' αὐτῶν. Οἱ μαῦροι δοῦλοι ὡς καὶ οἱ πορτογάλλοι ἀξιωματικοὶ ἦσαν τεχνηέντως κατεσκευασμένοι ἐκ λύγου· τὸ δ' ἀνάκτορον περιβεβλημένον ὦν, ὡς εἶπον, ἐκ ναστοχάρτου ἐπυρπολήθη ὅλον διὰ τῶν περὶ αὐτὸ πυροτεχνημάτων. Ὁ ἐμπρησμὸς οὗτος συνοδευθεὶς ὑπὸ μυρίων ἀλγεινῶν κραυγῶν ἐξερχομένων δῆθεν ἐκ τῶν φλογῶν, ἦτο ἡ καταστροφή τοῦ δράματος, καὶ οὕτως ἔκλεισε τὸ θέατρον εἰς τρόπον διασκεδαστικώτατον. Ἀπασα τότε ἡ πεδιάς ἀντήχησεν ἀπὸ τῶν χειροκροτήσεων τῶν θεατῶν ἐπιδοκimasάντων τραγωδίαν τοσοῦτον λαμπράν, τοῦθ' ὅπερ ἐδικαίωσε τὴν πρὸς τὰ καλὰ αἴσθησιν τοῦ ποιητοῦ, καὶ ἀπέδειξε δ.ὰ τούτου ὅτι ἐγνώριζε τῶντι νὰ ἐκλέγῃ τὴν ὕλην τῶν ποιημάτων του.

Μετὰ τὰς « Τέρψεις τοῦ Μολέϋ Βουζαντοῦφ » ἐνόμιζον ὅτι οὐδὲν ἀξιοθέατον ὑπῆρχε πλέον· καὶ ὁμῶς ἠπατήθη. Τὰ τύμπανα καὶ αἱ σάλπιγγες ἀνήγειλαν ἡμῖν νέον θέαμα, τὴν διανομὴν τῶν βραβείων· διότι ὁ Θωμᾶς Φουέντας ἵνα καταστήσῃ τὴν ἐορτὴν λαμπροτέραν, συνήθροισε τοὺς μαθητάς του, ὑποτρόφους ἢ μὴ, ἵνα βραβεύσῃ αὐθημερὸν τοὺς ἐκ τούτων εὐδοκιμήσαντας δίδων αὐτοῖς βιβλία ἀγορασθέντα δαπάνῃ αὐτοῦ ἐκ τῆς Σεγαβίας. Ὅθεν μετέφερον αὐθωρεὶ ἀπὸ τοῦ σχολίου εἰς τὸ θέατρον δύο μικρὰ βάθρα, καὶ βιβλιοθήκην τινὰ πλήρη παλαιῶν ἀχρήστων βιβλίων κομψῶς δεδεμένων. Ὅλοι τότε οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὴν παράστασιν τῆς τραγωδίας μαθηταὶ παρουσιάσθησαν αὐθις εἰς τὴν σκηνὴν καὶ ἐστάθησαν ἐν παρατάξει ἐνώπιον τοῦ λογιωτάτου Θωμᾶ καθημένου τούτου μετὰ τοιαύτης προσπεποιημένης σοβαρότητος οἷαν λαμβάνουσιν ἀκαδημιακοὶ τινες, καὶ κρατοῦντος ἐν χειρὶ φύλλον χάρτου ἐφ' οὗ ἦσαν ἐγγεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν ὧν ἔμελλε νὰ βραβεύσῃ μαθητῶν. Τὸν ὡς εἴρηται κατάλογον παρέδωκε τῷ ὑποκριθέντι τὸν βασιλέα τοῦ Μαρόκου μαθητῇ· οὗτος δὲ ἤρχισεν ἐκφωνῶν

τὰ ὀνόματα, καὶ ἕκαστος τῶν μαθητῶν ἀκούων τὸ ὄνομά του προσήρχετο μετὰ σέβας, ἐλάμβανεν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ διδασκάλου βιβλίον τι· ἔπειτα ἐστεφανοῦτο διὰ κλάδου δάφνης καὶ ἐκαθέζετο ἐπὶ τοῦ ἐνός ἐκ τῶν δύο βάθρων ἵνα ᾗ ἐκτεθειμένος εἰς τὰ βλέμματα τῶν ὑπὸ τοῦ θάμβους κατεχομένων θεατῶν· Ἐντούτοις ὅσῃν καὶ ἂν εἶχεν ὁ διδάσκαλος ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ διαλνθῶσιν οἱ παρόντες εὐχαριστημένοι, δὲν τὸ κατῴρθωσε· διότι, δοὺς ἅπαντα τὰ βραβεῖα, ὡς τοῦτο συνήθως συμβαίνει, εἰς τοὺς ὑποτρόφους μαθητάς, μητέρες τινὲς τῶν ἐκτὸς, ὀργισθεῖσαι ἐπὶ τούτῳ εἰς ἅκρον ἐμέμφθησαν τὸν διδάσκολον ὡς μεροληπτικόν, καὶ ἡ τελετὴ αὕτη, ἣτις μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ὑπῆρξεν ἔνδοξος δι' αὐτὸν, παρ' ὀλίγον νὰ λάβῃ τοιοῦτον ὀλέθριον τέλος, οἷον τὸ συμπόσιον τῶν Λαπίθων.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

*Ἀφίξεις τοῦ Ζιλβλάς εἰς Μαδρίτην, καὶ ὑπὸ τίνα κύριον
ὑπηρέτησε τὸ πρῶτον εἰς τὴν πόλιν ταύτην.*

Ἡμέρας τινὰς διατρίψας πλησίον τοῦ Διέγου ἀνεχώρησα ἔπει-
τα μετὰ τινος ἐκ Σεγοβίας ἐμποροῦ ὅστις διέβαινε ἐκ τοῦ
Ολμέδου. Ὁ ἔμπορος οὗτος ἐπέστρεφε μετὰ τεσσάρων ἡμιόνων
κενῶν φορτίου ἐκ Βαλλαδολεδὸς ὅπου εἶχε μεταφέρει πραγμα-
τείας. Καθ' ὁδὸν ἐσχετίσθημεν ἀμοιβαίως, καὶ οὗτος εἰς τόσῃν μὲ
ἔλαβεν ἀγάπην, ὥστε, ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Σεγοβίαν, ἠθέλη-
σεν ἀπολύτως νὰ καταλύσω εἰς τὴν αἰκίαν του εἰς ἣν μὲ ὑπε-
χρέωσε νὰ μείνω δύο ἡμέρας. Ὅταν δὲ μὲ εἶδεν ἑτοιμον ν' ἀνα-
χωρήσω δι' ἡμιόνου εἰς τὴν Μαδρίτην, μοὶ ἔδωκεν ἐπιστολὴν
παρακαλῶν με νὰ τὴν ἐπιδώσω αὐτοχειρὶ πρὸς ὃν ἐπιγράφεται,
οὐδόλως εἰπὼν μοι ὅτι ἡ εἰρημένη ἐπιστολὴ ἦτο συστατικὸν
γράμμα. Τοῦτο ἅμα φθὰς εἰς Μαδρίτην ἐνεχείρισα πρὸς τὸν
κύριον Ματθαῖον Μελανδέζ ἔμπορον ἐριούχων ὑφασμάτων καὶ
κατοικοῦντα παρὰ τὴν πύλιν τοῦ Ἡλίου εἰς τὴν γωνίαν τῆς
ἐδοῦ τῶν Κιβωτοποιῶν. Ὁ ἔμπορος ἀποσφραγίσας καὶ ἀναγνοὺς
τὴν ἐπιστολὴν μοὶ εἶπεν ἔπειτα εὐμενῶς: — Κύριε Ζιλβλάς, ὁ

ἀνταποκριτής μου Πέτρος Παλάσιος μοι γράφει ὑπὲρ ὑμῶν μετὰ τοσαύτης ἐπιμονῆς, ὥστε εὐχαρίστως σᾶς δέχομαι εἰς τὴν οἰκίαν μου. Πρὸς δὲ μὲ παρακαλεῖ νὰ σᾶς εὕρω καλὴν τινα θέσιν, τοῦθ' ὅπερ ἀναδέχομαι προθύμως, καὶ εἰμὶ βέβαιος ὅτι οὐδεμίαν θέλω ἀπαντήσῃ δυσκολίαν τοῦ νὰ σᾶς τοποθετήσω καταλλήλως.

Ἐδέχθην τὴν πρότασιν τοῦ Μελανδὲζ μετὰ πλείστης χαρᾶς, μεθ' ὅσης δυσαρεσκείας ἔβλεπον τὰ χρηματικά μου μέσα ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἐλαττούμενα· δὲν τὸν ἐβάρυνα ὁμῶς ἐπὶ πολὺν χρόνον, διότι μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας μοι εἶπεν, ὅτι μὲ ἐσύστησε πρὸς τινα ἱππότην φίλον του ἔχοντα ἀνάγκην θαλαμηπόλου, καὶ ὅτι καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ἡ θέσις αὕτη δὲν θέλει μὲ διαφύγει. Τῶνόντι, μετ' οὐ πολὺ ἦλθε καὶ ὁ ἱππότης πρὸς ὃν εἶπεν ὁ Μελανδὲζ δεικνύων με·—Ἴδου, εὐγενέστατε, ὁ νέος, περὶ τοῦ ὁποίου σᾶς ὠμίλησα· σᾶς τὸν συσταίνω δὲ ὡς τίμιον καὶ χρηστοήθη, καὶ ἐγὼ σᾶς ἐγγυῶμαι περὶ αὐτοῦ.—Ὁ ἱππότης θεωρήσας με μετὰ προσοχῆς εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ ἡ φυσιογνωμία μου τῷ ἀρέσκει, μὲ δέχεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Ἀπόκειται λοιπὸν εἰς ἐμὲ νὰ τὸν ἀκολουθήσω ἀμέσως ἵνα μὲ καθοδηγήσῃ εἰς τὰ χρέη μου. Ταῦτα εἰπὼν τὸν μὲν ἔμπορον ἀπεχαιρέτησεν, ἐμὲ δὲ ἔφερεν εἰς τὴν μεγάλην ὁδὸν, καταντικρὺ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Φιλίππου. Ἐκεῖ εἰσῆλθαμεν εἰς τινα οἰκίαν ἀρκούντως μεγαλοπρεπῇ ἣς ἐκράτει τὸ ἐν χώρισμα· ἀναβάντες μικράν τινα ἐκ πέντε ἕως ἑξ βαθμίδων κλίμακα εἰσῆλθομεν ἔπειτα ἐντὸς θαλάμου ἀσφαλιζομένου ὑπὸ δύο πολὺ στερεῶν θυρῶν, ἐξ ὧν ἡ πρὸς τὸν πρόδρομον εἶχεν ἐν τῷ μέσῳ κιγκλιδωτὸν θυρίδιον, τὰς ὁποίας ἤνοιξεν. Ἀπὸ τοῦ θαλάμου τούτου μετέβημεν εἰς ἕτερον, ἐνθα εἶχε τὴν κλίνην του καὶ τινα ἐπιπλα καθάρια μᾶλλον ἢ πολυτελῆ.

Μεθ' ὅσης προσοχῆς μὲ ἐθεώρησεν ὁ νέος κύριός μου εἰς τοῦ Μελανδὲζ, μετ' ἴσης καὶ μάλιστα πλειοτέρας τὸν παρετήρησα ἤδη καὶ ἐγὼ. Ἦτον ἀνὴρ πεντηκοντούτης περίπου, καὶ κατὰ τὸν χαρακτῆρα ψυχρὸς καὶ σοβαρός· ἄλλως τε μοι ἐφάνη φύσει

ἀγαθός, καὶ οὐδόλως ἐφρόνησα κακῶς περὶ αὐτοῦ. Ἄφου μὲ ἠρώτησε πολλὰ περὶ τῆς οἰκογενείας μου καὶ ἠὺχαριστεῖτο ἐκ τῶν ἀποκρίσεών μου.—Ζιλβλάς, μοὶ εἶπεν ἐπὶ τέλους, ὥς παρετήρησα εἶσαι νέος πολὺ ἔμφρων, καὶ χαίρω διότι σὲ προσέλαβον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου. Σὺ δὲ ἐλπίζω νὰ εὐχαριστηθῇς ἐπίσης ἐκ τῆς θέσεώς σου· θέλω σοὶ δίδει ἀνὰ ἑξ ρεάλια (1) καθ' ἐκάστην τόσον διὰ τὴν τροφήν καὶ τὸν ἱματισμόν σου, ὅσον καὶ διὰ μισθόν, πλὴν τῶν μικρῶν ὠφελειῶν ἃς θέλεις ἀπολαμβάνει ὑπηρετῶν με. Ἄλλως τε καὶ ἡ ὑπηρεσία σου δὲν εἶναι ἐπίπονος, διότι οὐδέποτε σιτεύομαι κατ' οἶκον, ἀλλὰ τρώγω εἰς τὴν πόλιν. Ἡ μόνη σου λοιπὸν ὑπηρεσία εἶναι νὰ ψήχῃς πᾶσαν πρωΐαν τὰ ἐνδύματά μου, καὶ ἔπειτα μέχρι τῆς ἑσπέρας εἶσαι ἐλεύθερος. Σοὶ συνιστῶ ὁμῶς τοῦτο· πρόσεχε νὰ ἐπιστρέφῃς τὴν ἑσπέραν ἐνωρίς καὶ νὰ μὲ περιμένῃς εἰς τὴν θύραν μου· ἰδοὺ τί ἀπαιτῶ ἀπὸ σοῦ.—Μετὰ τὴν διαταγὴν ταύτην λαβὼν ἀπὸ τοῦ θυλακίου τοῦ ἑξ ρεάλια, μοὶ τὰ ἔδωκεν, ἵνα ἀρχίσῃ πρῶτος τὴν διατήρησιν τῶν συμφωνιῶν. Ἐξήλθομεν ἔπειτα ἀμφοτέροι τοῦ θαλάμου οὗ τὰς θύρας ἐκλείσεν αὐτὸς οὗτος, καὶ λαβὼν τὰς κλεῖς.—Φίλε μου, μοὶ εἶπε, μὴ με ἀκολουθήσῃς· θεωρῶ τοῦτο ὥς μὴ ἀναγκαῖον· ὕπαγε δὲ ὅπου ἂν θέλῃς, περίελθε τὴν πόλιν· ἀλλ' ὅταν τὴν ἑσπέραν ἐπιστρέψω, νὰ σὲ εὕρω ἐδῶ εἰς ταύτην τὴν κλίμακα.—Ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησε καὶ μὲ ἀφῆκε νὰ διαθέσω ἑμαυτὸν ὅπως θέλω.

—Μὰ τὴν ἀλήθειαν, Ζιλβλάς, εἶπον τότε κατ' ἑμαυτὸν, εἰς καλλίτερον κύριον ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃς! Πῶς! εὐρίσκεις ἄνθρωπον ὅστις διὰ τὴν καθαριότητα τῶν ἐνδυμάτων του καὶ τὴν διευθέτησιν τῶν ἐπίπλων τοῦ θαλάμου του σοὶ δίδει ἑξ ρεάλια καθ' ἐκάστην, πρὸς δὲ καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ νὰ περιφέρεισαι καὶ νὰ εὐθυμῇς ὥς ὁ εἰς τὰς ἡμέρας τῶν διακοπῶν μαθητής! . . . Μὰ τὸν Θεόν! εὐδαιμονεστέρα ταύτης θέσις δὲν

(1) Νόμισμα ἀξίας πεντήκοντα περίπου λεπτῶν.

ὑπάρχει. Οὐδὲν πλεον θαυμάζω διατὶ εἶχον τοσαύτην κλίσιν νὰ ἔλθω εἰς τὴν Μαδρίτην προησθανόμην ἀναμφιβόλως τὴν ἐνταῦθα ἀναμένουσάν με εὐτυχίαν.—Ἐωσοῦ περιτρέξω τὰς ὁδοὺς, καὶ διασκεδάσω θεωρῶν τὰ καινοφανῆ δι' ἐμὲ ἀντικείμενα ἅτινα οὐκ ὀλίγον μὲ ἀπησχόλησαν, παρῆλθεν ἡ ἡμέρα. Τὴν δ' ἐσπέραν ἀφοῦ ἐδείπνησα εἰς τι μαγειρεῖον μικρὸν τῆς οἰκίας μας ἀπέχων, ἔσπευσα νὰ καταλάβω τὴν ὑπὸ τοῦ κυρίου μου ἐπιδειχθεῖσάν μοι θέσιν, καὶ μετὰ μίαν σχεδὸν ὥραν ἔφθασε καὶ αὐτὸς, εὐχαριστηθεὶς εἰς ἄκρον διὰ τὴν ἀκρίβειάν μου.—Πολὺ καλὰ, Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπε, τοῦτο μοὶ ἀρέσκει· ἀγαπῶ τοὺς ἐκτελοῦντας μετὰ προσοχῆς τὰ χρέη των ὑπηρέτας.—Ταῦτα λέγων ἤνοιξε τὰς δύο θύρας τοῦ θαλάμου του, καὶ ἅμα εἰσῆλθομεν εἰς αὐτὸ, τὰς ἐκλείσεν αὖθις. Ἐπειδὴ δὲ ὁ θάλαμος ἦτο σκοτεινός, ἔλαβε πυρίτην λίνον καὶ ἑναυσμα δι' ὧν ἀνῆψε κηρίον, καὶ ἔπειτα βοηθούμενος ὑπ' ἐμοῦ ἐξεδύθη. Ὅταν δὲ ἐξηπλώθη εἰς τὴν κλίνην του, ἀνῆψα καὶ ἐγὼ κατὰ διαταγὴν του τὴν ἐπὶ τῆς ἐστίας λυχνίαν, καὶ ἔφερον τὸ κηρίον εἰς τὸν ἀντιθάλαμον ἔνθα ἐκοιμήθη ἐπὶ μικρᾷ ἄνευ παραπετασμάτων κλίνης. Ὁ κύριός μου ἠγέρθη τὴν ἐπιοῦσαν μετὰ τῆς ἐννάτης καὶ δεκάτης ὥρας· καὶ ἀφοῦ ἐκαθάρισα διὰ ψήκτρας τὰ ἐνδύματά του μοὶ ἔδωκε τὰ ἐξ ῥεάλια, καὶ μὲ ἀπέλυσε μέχρι τῆς ἐσπέρας. Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε καὶ αὐτὸς κλείσας προηγουμένως μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὰς θύρας, καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς κεχωρισμένοι ἀλλήλων μέχρι τῆς ἐσπέρας.

Τοιοῦτος ἦν ὁ βίος μας, τὸν ὅποιον εὕρισκον λίαν εὐάρεστον. Ἀλλ' ὅ,τι ἀστειότερον ἐν αὐτῷ ὑπῆρχεν, ἦτο ὅτι ἠγνόουν τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου μου. Οὐδ' αὐτὸς ὁ Μελανδέζ, ὅστις ἐγνώριζε τὸν ἱππότην τοῦτον μόνον διότι ἤρχετο ἐνίοτε εἰς τὸ κατὰστημά του καὶ τῷ ἐπώλει ἐκ διαλειμάτων ἐριοῦχον ὕφασμα, οὐδ' αὐτὸς λέγω ὁ Μελανδέζ ἤξευρε τοῦτο, οὐδ' οἱ γείτονές μας οὐς ἠρώτησα χάριν περιεργείας περὶ τοῦ κυρίου μου ἠδυνήθησαν νὰ θεραπεύσωσι καλλίτερον τὴν περιέργειάν μου, εἰπόντες μοι ἀπλῶς ὅτι ἦτο πρὸς αὐτοὺς ἄγνωστος, καὶ τοι ἐπὶ

διετίαν ὀλόκληρον κατοικῶν εἰς τὴν αὐτὴν συνοικίαν. Μοὶ εἶπον προσέτι ὅτι μετ' οὐδενὸς τῶν γειτόνων του ἐσχετίσθη· καὶ τινες ἐξ αὐτῶν συνειθισμένοι νὰ ἐπιφέρωσιν ἀπερίσκεπτα συμπεράσματα, ὑπέθεσαν ἐκ τούτου ὅτι πιθανὸν νὰ μὴ ᾖναι τιμίου χαρακτῆρος ἄνθρωπος, μάλιστα δὲ κατήντησαν καὶ νὰ τὸν ὑποπτευθῶσιν ὡς κατάσκοπον τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας, καὶ εὐσπλαγχνίᾳ φερόμενοι μὲ προέτρεψαν νὰ λάβω ἐπὶ τούτῳ τὰ μέτρα μου. Ἡ ἀγγελία αὕτη μὲ κατετάραξε, διενοήθην ὅτι ἐὰν τὰ διαθρυλλούμενα ᾖσιν ἀληθῆ, ἐπικεῖται κίνδυνος μὴ ἐπισκεφθῶ τὰς εἰρκτὰς τῆς Μαδρίτης αἵτινες ἀμφιβάλλω ἐὰν ᾖσιν εὐαρεστώτεραι τῶν λοιπῶν. Εἰς τὴν ἀθώότητά μου δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐπιστηριχθῶ, διότι αἱ προλαβοῦσαι συμφοραὶ μου συνετέλεσαν ὥστε νὰ τρέμω τὴν δικαιοσύνην εἰς τοὺς ὀνύχας τῆς ὁποίας δις ἤμην περιπεπλεγμένος· καὶ ἔκτοτε ἐγνώρισα ὅτι αὕτη καὶ ἂν δὲν καταδικάζῃ εἰς θάνατον τοὺς ἀθώους, δὲν φυλάττει ὅμως τοσοῦτον ἀκριβῶς τοὺς νόμους τῆς φιλοξενίας· τούτου ἕνεκα εἶναι ἀείποτε θλιβερώτατον νὰ κατοικήσῃ τις, ἔστω καὶ διὰ τινὰς ἡμέρας, εἰς τὰ ἀνάκτορά της.

Δι' ὑπόθεσιν οὕτω σπουδαίαν ἔδραμον νὰ συμβουλευθῶ τὸν Μελανδέζ· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἠγνόει τίνα συμβουλὴν νὰ μοὶ δώσῃ. Καί τοι ἀδυνατῶν νὰ πιστεύσῃ τὸν κύριόν μου διὰ κατάσκοπον, οὐχ ᾔττον ὅμως οὔτε τὴν βεβαιότητα εἶχεν ὅτι δὲν εἶναι τοιοῦτος. Διὸ ἀπεφάσισα νὰ προσέχω τὸν προστάτην μου, καὶ νὰ τὸν ἐγκαταλείψω διὰ παντός, ἅμα ἴδω ὅτι τωόντι εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Κράτους· ἀλλ' ἐφαντάσθην ὅτι ἡ φρόνησις καὶ τὸ συμφέρον μου ἀπαιτοῦσι νὰ βεβαιωθῶ τὸ πρᾶγμα μετὰ θετικότητος· ὅθεν ἤρχισα ἐξετάζων περιέργως τὰς πράξεις του, καὶ ἵνα τὸν δοκιμάσω, τῷ εἶπον ἐσπέραν τινὰ ἐν ᾧ τὸν ἐξέδουον. — Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κακολογίας ἀγνοῶ, κύριε, πῶς πρέπει νὰ διὰγῃ τις. Πόσον κακοὶ εἶναι οἱ ἄνθρωποι! Ἐχομεν προστούτους καὶ γείτονας οἵτινες δὲ ἀξίζουσιν διὰ τὸν διάβολον. Οἱ κακότροποι! Ἀδύνατον νὰ φαντασθῆτε, κύριε, τίνι τρόπῳ ὁμιλοῦσι

περὶ ὑμῶν. — Ἐστω ἰ Ζιλβλᾶς, μοὶ ἀπεκρίθη. Ἀλλὰ, τί ἡμ-
ποροῦν νὰ εἶπουν, φίλε μου; — Ἄ ἰ κύριε, τῷ εἶπον αὐθις, ἡ
κακολογία ἀείποτε εὐρίσκει ὕλην ρίπτουσα καὶ κατ' αὐτῆς ἔτι
τῆς ἀρετῆς τὰ βέλη της. Οἱ γείτονές μας λοιπὸν διαδίδουσιν
ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι ἐπικίνδυνοι, καὶ ἡ Αὐλὴ ὀφείλει νὰ ἐπιτη-
ρῇ τὴν διαγωγὴν μας· ἐν ἐνὶ λόγῳ θεωροῦσιν ὑμᾶς ὡς κατὰ-
σκοπον τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας. — Ταῦτα λέγων
ἔβλεπον κατὰ πρόσωπον τὸν κύριόν μου, ὡς ποτε ὁ μέγας
Ἀλέξανδρος τὸν ἱατρόν του, καὶ μετεχειρίσθην ὅλον τὸν διο-
ρατικόν μου νοῦν, ἵνα ἐννοήσω ὁποῖα, τῷ ἐπέφερον οἱ λό-
γοι μου ἐντύπωσιν. Μοὶ ἐφάνη ὡς νὰ παρετήρησα εἰς τὸν
προστάτην μου φρικίαν τινὰ ἣτις συνεφώνει πολὺ μὲ τοὺς
συμπερασμοὺς τῶν γειτόνων, καὶ τὸν εἶδον βεβυθισμένον εἰς
σκέψεις ἃς εὐνοϊκῶς δὲν ἐξήγησα. Συνελθὼν ἐντούτοις μοὶ εἶπε
μετὰ φυσιογνωμίας ἱκανῶς ἡσύχου. — Ἄφες, Ζιλβλᾶς, τοὺς
γείτονάς μας νὰ φρονοῦν ὅ,τι καὶ ὅπως θέλουν· ἡμεῖς δὲ μὴ
ταράττωμεν ἔνεκα τῶν ὑπονοιῶν των τὴν ἀνάπαυσίν μας, οὐδὲ
νὰ λυπώμεθα παντελῶς διὰ τὴν περὶ ἡμῶν κακὴν των ιδέαν,
ὅταν μάλιστα οὐδέποτε ἐδώκαμεν εἰς αὐτοὺς ἀφορμὴν νὰ ἔ-
χωσι ταιαύτην ιδέαν. —

Ταῦτα λέγων κατεκλίνθη. Τὸ αὐτὸ ἔπραξα καὶ ἐγὼ, ἀγνῶν
τί νὰ ἀποφασίσω. Τὴν δὲ ἀκόλουθον πρωΐαν, ἐν ᾗ ἡτοιμαζόμε-
θα νὰ ἐξέλθωμεν, ἠκούσαμεν σφοδρὸν κτύπον εἰς τὴν πρώτην
ἐπὶ τῆς κλίμακος θύραν. Ὁ κύριός μου ἤνοιξε τὴν ἐσωτέραν
καὶ διὰ τῆς κεγκλιδωτῆς θυρίδος τῆς ἄλλης παρετήρησε καὶ
εἶδεν ἄνθρωπόν τινὰ εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένον. — Κύριε ἱππότη,
τῷ εἶπεν οὕτως, εἰμὶ κλητὴρ τῆς ἀστυνομίας καὶ ἀποστέλλο-
μαι ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ κυρίου ἀστυνόμου ἵνα σᾶς ὁδηγήσω ἐνώ-
πιόν του. — Τί μὲ θέλει; ἀπεκρίθη ὁ προστάτης μου. — Ἀ-
γνοῶ, εὐγενέστατε, ἀνταπήντησεν ὁ κλητὴρ· δύνασθε νὰ μάθη-
τε τοῦτο ἐξ αὐτοῦ τούτου. — Προσφέρατε τὰς προσρήσεις μου
πρὸς τὸν κύριον ἀστυνόμον, ἐπανελάβεν ὁ κύριός μου, καὶ
συγχρόνως εἶπατε πρὸς αὐτὸν ὅτι οὐδεμίαν ἔχω διαφορὰν

μετ' αὐτοῦ. — Εἶπε, καὶ ἔκλεισεν αὖθις ἐκθύμως τὴν θύραν, καὶ ἀφοῦ περιεπάτησεν ὀλίγον ὡς ἄνθρωπος, πρὸς ὃν κατ' ἐμὴν γνώμην οἱ λόγοι τοῦ κλητῆρος παρέχουσιν ἱκανὴν ἀφορμὴν σκέψεως, μοὶ ἔδωκεν ἔπειτα τὰ ἐξ ρεάλιά μου, καὶ — Ὑπαγε, Ζιλβλάς, μοὶ εἶπεν· ἔχεις τὴν ἄδειαν, φίλε μου, νὰ περάσῃς τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας ὅπου ἂν θέλῃς· ἐγὼ δὲ θὰ ἐξέλθω ἀργότερον. — Ἐκ τούτων ὑπενόησα ὅτι ἐφοβεῖτο μὴ συλληφθῇ, καὶ τοῦτο τὸν ἐβίαζε νὰ μείνῃ εἰς τὸ οἶκημά του. Τὸν ἄφησα ἐκεῖ· ἀλλ' ἵνα ἴδω μὴ ἡπατώμην εἰς τὰς ὑπονοίας μου, ἐκρύβην εἰς τινα θέσιν ἐξ ἧς ἡδυνάμην νὰ τὸν ἴδω ἂν θὰ ἐξέλθῃ. Εἶχον δὲ σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ φυλάζω εἰς αὐτὸ τὸ μέρος μέχρι τῆς μεσημβρίας· ἀλλ' οὗτος μὲ ἡλευθέρωσεν ἐκ τοῦ κόπου τούτου, διότι μετὰ μίαν ὥραν εἶδον αὐτὸν βαδίζοντα θαρράλέως, τοῦθ' ὅπερ συνετάραξε κατὰ πρῶτον τὸ διορατικόν μου. Ἐντούτοις ἀπέχων τοῦ νὰ πιστεύσω εἰς τὰ φαινόμενα, ἐφρόνουν περὶ αὐτοῦ τὰ ἐναντία, διότι ἔτυχε δικαστοῦ οὐχὶ τοσοῦτον εὐμενοῦς. Ἐσκέφθην λοιπὸν ὅτι ἡ θαρράλεότης του δυνατὸν νὰ ἦτο προσπεποιημένη, μάλιστα δὲ ἐφαντάσθην ὅτι ἔμεινεν εἰς τὴν οἰκίαν του μόνον ἵνα λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ ὅσον χρυσὸν ἢ πολυτίμους λίθους εἶχε, καὶ ἴσως διὰ ταχείας φυγῆς παρέξῃ εἰς ἑαυτὸν ἄσυλον. Διὸ, πᾶσα ἐλπίς τοῦ νὰ τὸν ἴδω αὖθις ἐξέλειψε. καὶ ἐδίσταζον ἂν πρέπη νὰ τὸν προσμείνω τὴν ἐσπέραν εἰς τὴν προδιωρισμένην θέσιν· τόσον ἤμην πεπεισμένος ὅτι αὐθημερὸν ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πόλεως ἵνα σωθῇ ὑπὸ τοῦ ἐπαπειλοῦντος αὐτὸν κινδύνου. Ὑπῆγον ἐν τούτοις, καὶ πρὸς μεγίστην μου ἐκπληξιν εἶδον τὸν κύριόν μου ἐπανερχόμενον κατὰ τὸ σῶνηθες· χωρὶς δὲ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἐλαχίστην ἀνησυχίαν ἀπεκοιμήθη, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἡγέρθη μετὰ τῆς αὐτῆς ἀταραξίας.

Ἄμα τούτου ἐνδυθέντος, ἐκρούσθη αἰφνης ἡ θύρα. Ὁ κύριός μου προβάς παρετήρησε διὰ τῆς κιγκλιδωτῆς θυρίδος, καὶ ἀνεγνώρισε τὸν κλητῆρα τῆς προλαβούσης, ὃν ἠρώτησε τί θέλει. — Ἀνοίξατε, τῷ ἀπεκρίθη ὁ κλητῆρ, ἦλθεν ὁ κύριος ἀστυνό-

μος.—Τὸ φοβερὸν τοῦτο ὄνομα ἀκούσας ἡσθάνθη ὅλον τὸ εἰς τὰς φλέβας μου αἷμα πεπηγμένον· διότι, πολλὰ ὑποστὰς ἐκ τῶν χειρῶν των ἐφοβούμεν τούς κυρίους αὐτούς χειρότερον τῶν δαιμόνων, καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην εἶθε εὐρισκόμεν ἑκατὸν λεύγας μακρὰν τῆς Μαδρίτης. Ὁ προστάτης μου ὁμως ἤττον ἐμοῦ ἐταράχθη· ἤνοιξεν εὐθὺς τὴν θύραν καὶ ὑπεδέχθη τὸν ἀστυνόμον μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ.—Βλέπετε, τῷ εἶπεν ὁ ἀστυνόμος, ὅτι ἔρχομαι εἰς τὴν οἰκίαν σας ἔχων εὐάριθμον συνοδίαν, καὶ τοῦτο διότι ἀγαπῶ νὰ γίνωνται τὰ πράγματα χωρὶς κρότου. Ἄν καὶ πολλὰ λέγωνται καθ' ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ γείνη χάριν ὑμῶν οἰκονομία τις. Εἶπατέ μοι, παρακαλῶ, πῶς ὀνομάζεσθε, καὶ τί πράττετε εἰς τὴν Μαδρίτην;—Ἐγεννήθη, κύριε, τῷ ἀπεκρίθη ὁ κύριός μου, εἰς τὴν Νέαν Καστιλλίαν, καὶ ὀνομάζομαι δὸν Βερνάρδος Καστιλ-Βλάζος. Ὡς πρὸς τὰς ἀσχολίας μου διατελῶ περιπατῶν, φοιτῶν εἰς τὰ θέατρα καὶ καθ' ἑκάστην εὐθυμῶν μετ' ὀλιγίστων φίλων εὐαρέστου συμπεριφορᾶς.—Ἐχετε ἀναμφιβόλως μεγάλα εἰσοδήματα, ἐπανέλαβεν ὁ ἀστυνόμος.—Ὁχι, Κύριε, ἀνταπήντησεν ὁ προστάτης μου, οὔτε εἰσοδήματα, οὔτε κτήματα, οὔτε οἰκίαν ἔχω.—Πῶς ζῆτε λοιπόν; ἠρώτησε πάλιν ὁ ἀστυνόμος.—Θέλετε τὸ ἰδεῖ, ἀνταπεκρίθη ὁ δὸν Βερνάρδος·—καὶ συγχρόνως ἀνύψωσε παραπέτασμά τι, ἤνοιξε θύραν τινά, ἥτις μεχριτοῦδε διέφυγε τὰ βλέμματά μου, ἔπειτα ἄλλην ὀπισθεν τῆς πρώτης κειμένην, καὶ εἰσῆξε τὸν ἀστυνόμον ἐντὸς θαλαμίσκου ἔνθα τῷ ἔδειξε μέγα κιβώτιον πλήρες χρυσῶν νομισμάτων.

—Ἡξεύρετε, κύριε ἀστυνόμε, τῷ εἶπεν ἔπειτα, ὅτι οἱ Ἰσπανοὶ ἐν γένει εἰσὶν ἐχθροὶ τῆς ἐργασίας· καὶ ὁμως, εἰ καὶ ἀποστρέφονται τὸν κόπον, δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι κατὰ τοῦτο πυλὺ ὑπερέχω αὐτῶν, διότι εἶμαι οὕτως ὀκνηρὸς, ὥστε καθίσταμαι ἀνίκανος εἰς πᾶσαν ἐνασχόλησιν. Τὰ ἐλαττώματά μου ἂν ἐξελάβανον ὡς ἀρετάς, τὴν ὀκνηρίαν μου θὰ ὠνόμαζον φιλοσοφικὴν ἀπάθειαν, καὶ θὰ ἔλεγον, ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἔρ-

γον ἀνδρὸς ἐμφρονος ἐπανερχομένου ἐξ ὅσων ἐπιδιώκουσιν εἰς τὸν κόσμον οἱ ἄνθρωποι ἐξ ἀμίλλης. Ἀλλ' ὁμολογῶ εἰλικρινῶς ὅτι εἶμαι ἐκ φύσεως ὀκνηρὸς, μάλιστα δὲ εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε ἤθελον προτιμήσει, νομίζω, ν' ἀποθάνω τῆς πείνης, ἂν ἤμην βεβιασμένος νὰ ζῶ διὰ τῆς ἐργασίας. Ὅθεν, ἵνα διανύσω βίον ἀνάλογον τῆς διαθέσεως μου, καὶ ἵνα ἀποφύγω τὸν κόπον ἐπιμελούμενος τὰ κτήματά μου, μάλιστα δὲ ἵνα ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τοῦ ἐπιστάτου, μετέβαλον ἅπασαν τὴν πατρικὴν καὶ μητρικὴν μου περιουσίαν, συνισταμένην ἐκ πολλῶν ἀξιολόγων κληρονομιῶν, εἰς ἀργύρια, καὶ ἤδη ἔχω ἐντὸς τοῦ κιβωτίου τούτου πεντήκοντα χιλιάδας χρυσῶν νομισμάτων, πλεόλυτα δηλαδὴ ἐξ ὅσων μοὶ ἀναγκαιοῦσι διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μου, δεδόσθω καὶ νὰ ζήσω αἰῶνα ὀλόκληρον, διότι μόλις δαπανῶ ἐκ τῶν νομισμάτων αὐτῶν χίλια κατ' ἔτος, καὶ ἤδη διήνυσα τὴν δεκάτην σχεδὸν πενταετηρίδα μου. Τὸ μέλλον λοιπὸν οὐδόλως πτοοῦμαι, διότι, χάρις τῷ Θεῷ, εἰς οὐδένα ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων παθῶν ἅτινα καταστρέφουσιν ὡς ἐπὶ τοπολὺ τοὺς ἀνθρώπους εἰμὶ ἑκδοτός· τὰ πολυποίκιλα δηλαδὴ φαγητὰ ὀλίγον ἀγαπῶ· εἰς τὸ χαρτοπαίγιον καταγίνομαι ἐνίοτε, ἀλλὰ χάριν διασκεδάσεως· τὰς δὲ γυναῖκας ἀπεχαιρέτησα διὰ παντός. Ὅθεν οὐδόλως φοβοῦμαι μὴ εἰς τὸ γῆράς μου συναριθμηθῶ μετὰ τῶν φιληδόνων ἐκείνων πολιοκροτάφων πρὸς οὓς αἱ ἐρωτότροποι γυναῖκες πωλοῦσι τὰ θέλγητρά των μὲ τὸ βάρος τοῦ χρυσίου.

— Πόσον εὐδαίμων εἴσθε ! τῷ εἶπε τότε ὁ ἀστυνόμος. Κακῶς σᾶς ὑποπτεύονται ὡς κατάσκοπον, πρᾶγμα πάντῃ ἀνάρμοστον εἰς τὸν χαρακτῆρά σας. Εὐγε ! δὸν Βερνάρδε, προσέθηκεν, ἐξακολουθήσατε καὶ εἰς τὸ μέλλον τὸν αὐτὸν βίον, καὶ ἐγὼ πολὺ ἀπέχων τοῦ νὰ ἐνοχλήσω τὰς ἡσυχούς ἡμέρας σας, ἐκ τοῦ ἐναντίου κηρύσσομαι ἀπὸ τοῦδε προστάτης ὑμῶν· ἐξαιτούμαι λοιπὸν τὴν φιλίαν σας, καὶ σᾶς προσφέρω τὴν ἐμήν.— Ἀ ! κύριε, ἐφώνησεν ὁ κύριός μου συγκινηθεὶς ὑπὸ τῶν ὑποχρεωτικῶν αὐτῶν λόγων, δέχομαι μετὰ πάσης χαρᾶς καὶ σεβασ-

μοῦ τὴν πολύτιμόν μοι προσφορὰν ὑμῶν. Διὰ τῆς φιλίας σας διπλασιάζω τὰ πλούτη μου, καὶ ἀναβιβάζομαι εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς εὐδαιμονίας.— Μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, ἣν ἐγώ τε καὶ ὁ κλητὴρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ θαλαμίσκου, ὁ ἀστυνόμος ἀπεχαιρέτησε τὸν δὸν Βερνάρδον, ὅστις δὲν ἠδύνατο τίνι τρόπῳ ν' τῷ ἀποδείξει δεόντως τὴν εὐγνωμοσύνην του. Ἐγὼ δὲ, ἵνα συντρέξω κατὰ τι τὸν κύριόν μου, καὶ νὰ φανῶ ἐπίσης περιποιητικὸς εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐκολάκευσα ὑπὲρ τὸ δέον τὸν κλητῆρα, καὶ ἀναχωροῦντα τῷ προσέφερα ἀπείρους ὑποκλίσεις, ἂν καὶ ἐνδομύχως, ἡσθανόμην δι' αὐτὸν τὴν περιφρόνησιν καὶ τὴν ἀποστροφὴν ἐκείνην ἣν πᾶς τίμιος ἄνθρωπος ἐκ φύσεως ἔχει πρὸς τὸν κλητῆρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἐκπληξίς τοῦ Ζιλβλᾶς συναντηθέντες ἐν Μαδρίτῃ μετὰ τοῦ ἀρχιληστοῦ 'Ρολάνδου' τίνα περίεργα γεγονότα τῷ διηγήθη ὁ ληστής οὗτος.

Ὁ δὸν Βερνάρδος Κάστιλ Βλάζος συνοδεύσας μέχρι τῆς ὁδοῦ τὸν ἀστυνόμον, ἐπέστρεψε μετὰ σπουδῆς, καὶ ἔκλεισε τὸ κιβώτιον ὥς καὶ ὅλας τὰς πρὸς ἀσφάλειαν αὐτοῦ θύρας. Τούτου γενομένου ἐξήλθομεν τῆς οἰκίας ἀμφότεροι ὑπερευχαριστημένοι, αὐτὸς μὲν διότι ἀπέκτησεν ἰσχυρὸν φίλον, ἐγὼ δὲ διότι ἐξησφάλισα τὰ καθ' ἑκάστην χορηγούμενά μοι ἐξ ῥεάλια. Ποθῶν νὰ διηγηθῶ τῷ Μελανδὲζ τὸ γεγονὸς τοῦτο μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν του· ἀλλ' ἐν ᾧ ἤμην πλησίον αὐτῆς, ἀπήντησα τὸν ἀρχιληστὴν Ῥολάνδον τὸν ὅποιον ἅμα ἰδὼν ἐξεπλάγην, καὶ ἐφρικίασα. Μὲ ἀνεγνώρισε καὶ αὐτὸς, μὲ ἐπλησίασε σοβαρῶς, καὶ μετὰ φυσιογνωμίας ἀνδρὸς φυλάττοντος ἔτι τὴν ὑπεροχὴν του μὲ διέταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Ὑπήκουσα τρέμων, καὶ εἶπον κατ' ἐμαυτόν.— Θὰ μὲ ἀναγκάσῃ ἀναμφιβόλως νὰ τῷ πληρώσω

πάν' ὅ,τι τῷ ὀφείλω. Ποῦ ἄρα μέ φέρει ! μήπως ἔχη καὶ ἐντὸς τῆς Μαδρίτης ὑπόγειόν τι ; ὦ ! δυστυχία μου ! ἂν ἤμην βέβαιος τούτου, θὰ ἔβλεπεν ἀμέσως ὅτι δὲν εἶμαι ποδαγρός.— Ἐβάδιζον λοιπὸν ὀπισθέν του, καὶ δίδων ὅλην μου τὴν προσοχὴν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔμελλε νὰ σταθῇ ἀπεφάσισα νὰ τραπῶ εἰς φυγὴν, ἐὰν τὸ μέρος ἐκεῖνο μοὶ φανῇ κατὰ τι ὑποπτον.

Ἄλλ' ὁ Ῥολάνδος διεσκέδασεν εὐθὺς τὸν φόβον μου. Εἰσελθὼν οὗτος ἐντὸς γνωστοῦ καπηλείου, εἰς ὃ τὸν ἠκολούθησα καὶ ἐγὼ, ἐζήτησε νὰ τῷ φέρωσιν ἐκλεκτὸν οἶνον· πρὸς δὲ εἶπε πρὸς τὸν ξενοδόχον νὰ μᾶς ἐτοιμάσῃ γεῦμα. Ἐωσοῦ γείνη τοῦτο, μετέβημεν εἰς τινα θάλαμον ἔνθα ὁ ἀρχιληστής ἰδὼν ὅτι εἴμεθα μόνοι, μοὶ ὠμίλησεν οὕτω.— Ἀπορεῖς βέβαια, Ζιλβλάς, βλέπων ἐνταῦθα τὸν πάλαι ἀρχηγόν σου· ἄλλ' ἔτι περισσότερον θὰ θαυμάσῃς ὅταν μάθῃς ὅσα θὰ σοὶ διηγηθῶ, Ἀφ' ἧς σὲ ἀφῆκα εἰς τὸ ὑπόγειον καὶ ἀνεχώρησα μετὰ τῶν συντρόφων μου ἵνα πωλήσωμεν εἰς τὴν Μανσίλλαν τὰ κτήνη ἅτινα ἐλαφυραγωγήσαμεν τὴν προλαβοῦσαν τῆς φυγῆς σου ἐσπέραν, ἀπηντήσαμεν ἐπὶ τῆς λεωφόρου τὸν υἱὸν τοῦ ἀστυνόμου τῆς Λεὼν συνοδευόμενον ὑπὸ τεσσάρων καλῶς ὠπλισμένων ἱππέων ἐρχομένων κατόπιν τοῦ ὀχήματός του. Τοὺς δύο ἐξ αὐτῶν ἐρρίψαμεν καταγῆς, οἱ δὲ λοιποὶ δύο εὔρον εἰς τὴν φυγὴν τὴν σωτηρίαν των. Ὁ ἀμαξηλάτης τότε φοβηθεὶς διὰ τὴν ζωὴν τοῦ κυρίου του, ἤρχισε κραυγάζων καὶ παρακαλῶν.— Μὴ, πρὸς Θεοῦ, ἀγαπητοί μου κύριοι, ἔλεγε, μὴ φονεύσητε τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ κυρίου ἀστυνόμου τῆς Λεὼν !— Αἱ ἱκεσίαι τοῦ ἀμαξηλάτου οὐ μόνον δὲν ἐκίνησαν τὸν οἶκτον τῶν συντρόφων μου, τοῦναντίον ἐξῆψαν ἔτι μᾶλλον τὴν ὀργὴν των.— Σύντροφοι, μᾶς εἶπεν εἰς ἐξ αὐτῶν, ἰδοὺ εὐκαιρία νὰ μὴ ἀφήσωμεν νὰ διαφύγῃ τὰς χεῖράς μας ὁ υἱὸς τοῦ θανασίμου ἐχθροῦ τῶν συναδέλφων μας. Ὁ πατὴρ τοῦ νέου τούτου ὀλίγων ἄρα ὁμοτέχνων μας τὸν θάνατον διέταξεν ; ἰδοὺ καιρὸς κατάλληλος νὰ τοὺς ἐκδικήσωμεν καὶ προσφέρωμεν τὸ θῦμα τοῦτο ὡς ὀλοκαύτωμα εἰς τὰς σκιὰς των αἵτινες τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ ἀπαιτοῦσιν ἀφεύκτως. —

Οἱ λοιποὶ τῶν ὁπαδῶν μου ἐπήνεσαν τὴν ἰδέαν του, ἰδίως δὲ ὁ ὑπαρχηγός μου ἤδη ἦτο ἕτοιμος νὰ λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ μεγάλου ἱερέως καὶ νὰ θυσιάσῃ τὸν νέον, ἐὰν δὲν ἐκράτουν τὴν χειρὰ του.—Στῆθι, τῷ εἶπον, διατὶ ἄνευ ἀνάγκης νὰ χύσωμεναῖμα; Μικρὰ βαρβαρότης εἶναι νὰ σφάζῃ τις ἄνθρωπον ἀφοῦ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀπαντᾷ παρ' αὐτοῦ ἀντίστασιν; Ἄς ἀρκεσθῶμεν λοιπὸν ἀφαιροῦντες τὸ βαλάντιόν του μόνον. Ἄλλως τε ὁ νέος οὗτος οὐδόλως εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις τοῦ πατρός του· ὁ δὲ πατήρ του καταδικάζων ἡμᾶς εἰς θάνατον πράττει τὸ καθήκόν του, ὡς πράττομεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἡμέτερον ληστεύοντες τοὺς ὁδοιπόρους.—

Ἡ πρὸς διάσωσιν τῆς ζῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀστυνόμου μεσολάβησίς μου δὲν ὑπῆρξεν ἀνωφελής δι' αὐτόν. Ἐλάβομεν μόνον ὅσα εἶχεν ἀργύρια καὶ τοὺς ἵππους τῶν δύο ὑφ' ἡμῶν φονευθέντων, καὶ ἀπήλθομεν εἰς τὴν Μανσίλλαν ἐνθα ἐπωλήσαμεν αὐτοὺς ὡς καὶ τὰ λοιπὰ κτήνη. Ἐπειτα δὲ ἐπανήλθομεν εἰς τὸ ὑπόγειον τὴν ἐπιούσαν πρὸ τοῦ λυκαυγοῦς, καὶ ἐξεπλάγηνμεν οὐκ ὀλίγον εὐρόντες τὴν καταπακτὴν ἀνεωγμένην. Ἀλλ' ἡ ἐκπληξίς μας ὑπῆρξεν ἔτι μεγαλειτέρα, ὅταν ἴδωμεν δεδεμένην εἰς τὸ μαγειρεῖον τὴν Λεωνάρδαν ἣτις ἐν βραχυλογίᾳ μᾶς διηγήθη τὰ πάντα. Ἐνθυμηθέντες τότε τὸν κωλικοπόνον σου ἐγελάσαμεν ἀρλούντως, καὶ ἐθαυμάσαμεν πῶς κατώρθωσας νὰ μᾶς ἀπατήσῃς, ἐν ᾧ οὐδέποτε σ' ἐνομίζομεν ἱκανὸν νὰ μᾶς παίξῃς παιγνίδιον τοσοῦτον ἀξιόλογον· διὸ σοῦ ἐσυγχωρήσαμεν τὸ σφάλμα χάριν τοῦ ἐφευρετικοῦ σου νοός. Λύσαντες τὴν μάγειρον, εἰς αὐτὴν μὲν παρηγγείλαμεν νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ γεῦμα, ἡμεῖς δὲ μετέβημεν ἵνα ἐπιμεληθῶμεν τοὺς ἵππους μας εἰς τὸν σταῦλον ἐνθα ὁ γέρων Δομίγκος, ὅστις πρὸ εἰκοσιτεσσάρων ὥρων ἔκειτο ἄνευ τῆς ἐλαχίστης βοηθείας, ἔπνεε τὰ λοίσθια. Καὶ ἂν εἴχωμεν τὴν θέλησιν νὰ τὸν βοηθήσωμεν, μᾶς ἔλειπεν ὁμῶς ὁ καιρός· διότι ὁ δυστυχὴς εἶχεν ἀπολέσει ἐντελῶς τὰς αἰσθήσεις του, καὶ ἦτο τόσο καταβεβλημένος, ὥστε, καὶ τοὶ ἔχοντες τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν, ἀφήσαμεν ἐν τοσοῦτῳ τὸν πτωχόν

αὐτὸν διάβολον μεταξὺ ζωῆς καὶ τάφου. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο οὐδόλως μᾶς ἐκώλυσε νὰ καθήσωμεν εἰς τὴν τράπεζαν· γευθέντες δὲ κατὰ κόρον ἀπεσύρθημεν εἰς τοὺς κοινῶνάς μας, καὶ ἐκοιμήθημεν μέχρι τῆς ἐσπέρας. Μετὰ τὴν ἔγερσιν ἡμῶν ἡ Λεωνόρδα ἐλθοῦσα μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ Δομίγκος δὲν ἔζη πλέον. Τοῦτον μετεφέρομεν τότε εἰς τὸ ὑπόγειον κοιμητήριον ὅπου, ἂν ἐνθυμῆσαι, ἐκοιμήθης ἄλλοτε, καὶ ἐκεῖ τὸν ἐθάψαμεν, ὡς ἂν εἶχε τὴν τιμὴν νὰ ᾖναι σύντροφός μας.

Μετὰ πέντε ἢ ἑξ ἡμέρας ἐξερχόμενοι τοῦ δάσους διὰ τινὰ ἐκδρομὴν ἀπηντήσαμεν πρῶταν τινὰ τυχαίως τρία μεταβατικὰ ἀποσπάσματα, ἐξ ἐφίππων χωροφυλάκων τῆς Ἀγίας Ἑρμανδάτης συγκεείμενα, καιροφυλακτοῦντα, φαίνεται, ἵνα ἐπιτεθῶσι καθ' ἡμῶν. Κατὰ πρῶτον εἶδομεν τὸ ἐν μόνον ἀπόσπασμα ὅπερ, καί τοι ἀνώτερον ἡμῶν τὸν ἀριθμὸν, τὸ περιεφρονήσαμεν καὶ τὸ προσεβάλομεν· ἄλλ' ἅμα συνεπλάκημεν μετ' αὐτοῦ, τὰ ἄλλα δύο ἀποσπάσματα εὐρόντα πρὶν τὸ μέσον νὰ ἐνεδρεύσωσιν, ἐρρίφθησαν καὶ αὐτὰ καθ' ἡμῶν μετὰ τοσαύτης ὀρμῆς, ὥστε ἡ ἀνδρεία μας κατέστη ἄχρηστος. Διὸ ἠναγκάσθημεν νὰ ἐνδώσωμεν εἰς τὴν πληθὺν τῶν ἐχθρῶν μας. Εἰς τὴν συμπλοκὴν ἔπεσον μαχόμενοι ὁ ὑπαρχηγὸς καὶ δύο τῶν συντρόφων μας οἱ δὲ λοιποὶ δύο ὡς καὶ καὶ ἐγὼ περιεζώσθημεν πανταχόθεν καὶ ἐστενοχωρήθημεν οὕτως, ὥστε συνελήφθημεν ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων ζῶντες· τότε δὲ ἐκ τῶν τριῶν ἀποσπασμάτων τὰ μὲν δύο μᾶς συνώδευσαν εἰς τὴν Λεών, τὸ δὲ τρίτον μετέβη πρὸς καταστροφὴν τῆς κρύπτης μας ἀνακαλυφθείσης οὕτω πως. Χωρικός τις τοῦ Λουκένου, διερχόμενος τὸ δάσος ἵνα μεταβῇ εἰς τὸ χωρίον του εἶδε τυχαίως τὴν καταπακτὴν τοῦ ὑπογείου μας ἀνοικτὴν (ὅπως δηλαδὴ τὴν ἄφησας, διότι συνέβη τοῦτο ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐξῆλθες καὶ ἔφυγες μετὰ τῆς γυναικὸς ἐκείνης) καὶ ἐνόησε μὲν ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ληστήριόν μας, δὲν ἐτόλμησεν ὅμως νὰ εἰσέλθῃ· ἀρκεσθεὶς μόνον νὰ κατασκοπεύσῃ τὰ περίξ καὶ πρὸς εὐχερεστέραν ἀνεύρεσιν τῆς θέσεως ἀφῆρσε διὰ τοῦ μαχαιριδίου του τὸν φλοιὸν

δένδρων τινῶν παρὰ τὸ ὑπόγειον κειμένων καὶ ἄλλων ἔτι κατὰ διαστήματα μέχρι τῶν ὀρίων τοῦ δάσους. Μεταβὰς δ' ἔπειτα εἰς Λεὼν, ἀνέφερε τὴν ἀνακάλυψίν του πρὸς τὸν ἀστυνόμον ὅστις ὑπερεχάρη οὐκ ὀλίγον, καὶ μάλιστα διότι ὁ υἱὸς του εἶχε ληστευθῇ ὑπὸ τῆς συμμορίας μας. Ὅθεν ὥπλισε τρία ἀποσπάσματα καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰ, ὁδηγοῦντος τοῦ χωρικοῦ, ἵνα μᾶς συλλάβῃ.

Ἡ εἰς τὴν πόλιν τῆς Λεὼν ἄφιξις μου ὑπῆρξεν ἡμέρα ἐορτῆς εἰς ἅπαντας τοὺς κατοίκους. Καὶ στρατάρχης τῆς Πορτογαλλίας αἰχμάλωτος ἂν ἦμην, πάλιν ὁ λαὸς δὲν θὰ συνωθεῖτο τόσον ἵνα με ἴδῃ. — Ἴδου, ἔλεγον, ἰδου ὁ διαβόητος ἀρχιληστής, ὁ τρόμος τῶν περιχώρων! Οἱ σύντροφοί του καὶ αὐτὸς ἀξίζει νὰ διαμελισθῶσι διὰ τῆς ὁδοντάγρας. — Μᾶς παρέστησαν ἐπὶ τέλους ἐνώπιον τοῦ ἀστυνόμου ὅστις ἤρχισεν ἐλέγχων με πικρότατα. — Βλέπεις λοιπὸν, κακοῦργε; μοὶ εἶπεν ἡ θεία δίκη βαρυνθεῖσα πλέον τὸν ἄτακτον βίον σου καὶ τὰ κακουργήματά σου σὲ παραδίδει τέλος εἰς τὴν δικαιοσύνην μου! — Κύριε ἀστυνόμε, τῷ ἀπεκρίθην, καί τοι ἔνοχος πολλῶν ἐγκλημάτων, διὰ τὸν θάνατον καὶ τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ δὲν δύνασθε νὰ μὲ ἐλέγξῃτε σώσας αὐτὸν ἐκ βεβαίου θανάτου ὅθεν ὀφείλετε καὶ ἡμεῖς πρὸς ἐμὲ ὅπωςδῆποτε εὐγνωμοσύνην τινά. — Ἄ! ἄθλιε, ἐφώνησεν ὁ ἀστυνόμος, εἰς ἀνθρώπους τοῦ χαρακτῆρός σου οὐδέποτε πρέπει νὰ φανῇ τις γεναῖος! Δεδόσθω ὅτι ἔχω τὴν θέλησιν νὰ σὲ σώσω, τὸ καθήκόν μου ὅμως δὲν μοι τὸ ἐπιτρέπει. — Εἶπε, καὶ διέταξε νὰ μᾶς κλείσωσιν εἰς σκοτεινὴν εἴρκτην εἰς ἣν δὲν ἀφῆκε τοὺς δύο συντρόφους μου νὰ ταλαιπωρῶνται ἐπὶ πολὺ, ἀλλὰ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐξήγαγεν αὐτοὺς τοῦ δεσμοτηρίου ἵνα ὑποκριθῶσιν ἐπὶ τῆς κεντρικῆς πλατείας τραγικόν τι πρόσωπον. Ἐμὲ δὲ ἀφῆκεν ἐπὶ τρεῖς ἐβδομάδας κατὰκλειστον, καὶ ἐφρόνουν ὅτι ἡ καταδίκη μου ἀνεβλήθη ἀπλῶς, ἵνα καταστήσωσιν αὐτὴν φρικωδεστέραν. Ἐντούτοις, ἐνῶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν περιέμενον νὰ δώσω τέλος τῶν ἡμερῶν μου διὰ θανάτου ὅπως

καινοφανοῦς εἰς ἐμὲ, αἴφνης κατὰ διαταγὴν τοῦ παρουσιάζομαι αὐθις ἐνώπιον τοῦ ἀστυνόμου. — Ἀκουσον τὴν περὶ σοῦ ἀπόφασίν μου, μοὶ εἶπεν οὗτος· εἶσαι ἀπὸ τοῦδε ἐλεύθερος. Χωρὶς σοῦ ὁ μονογενὴς μου υἱὸς ἤθελε δολοφονηθῆ ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ. Ὡς πατὴρ ἠθέλησα νὰ φανῶ εὐγνώμων διὰ τὴν ἐκδούλευσιν ταύτην, ἀλλ' ὡς δικαστὴς, ἐπειδὴ δὲν ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν μου νὰ σὲ ἀπολύσω, ἐζήτησα παρὰ τῷ βασιλεῖ τὴν χάριν σου ἣν καὶ ἀπήλαυσα. Ὑπαγε λοιπὸν ὅπου ἂν θέλῃς! Ἀλλὰ σε συμβουλεύω νὰ ὠφεληθῇς ἐκ τῆς εὐτυχοῦς ταύτης περιστάσεως. Σύνελθε εἰς ἑαυτόν· ἄφες διὰ παντὸς τὸν ληστρικὸν βίον. Ἀπελθε. —

Οἱ λόγοι τοῦ μὲ συνεκίνησαν· ἔλαβον λοιπὸν τὴν πρὸς τὴν Μαδρίτην ἄγουσαν, ἀπόφασιν ἔχων ἀμετάθετον νὰ δώσω τέλος τῶν ἀταξιῶν μου, καὶ νὰ ζήσω τοῦ λοιποῦ τιμίως εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν. Ἐλθὼν δ' ἐνταῦθα εὔρον τοὺς μὲν γονεῖς μου μὴ ὑπάρχοντας εἰς τὴν ζωὴν, τὴν δὲ περιουσίαν των διαχειριζομένην ὑπὸ τινος συγγενοῦς μου γέροντος δόντος μοι τοιοῦτον αὐτῆς ἀκριβὴ λογαριασμὸν, οἷον δίδουσιν ὅλοι οἱ κηδεμόνες, δηλαδὴ οὐδὲ τὸ τεταρτημόριον ἴσως τῆς κληρονομίας, ἐκκαθαρισθείσης αὐτῆς εἰς τρεῖς χιλιάδας μόλις δουκάτων. Ἀλλὰ, τί νὰ γείνη; μήπως φιλονεικῶν ὠφελούμην τί; Τὰ ἐδέχθην ἐκὼν ἄκων, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὀκνηρίας, ἠγόρασα τὴν θέσιν τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος, εἰς ἣν τοσοῦτον εὐδοκιμῶ, ὥστε νομίζει τις ὅτι εἰς ὅλην τὴν ζωὴν μου αὐτὸ μόνον τὸ ἐπάγγελμα ἐξήσκουν. Ἄν οἱ συνάδελφοί μου ἐγνώριζον τὸν βίον μου, φιλοτιμίας ἔνεκα ἤθελον ἐναντιωθῆ εἰς τὴν παραδοχὴν μου· εὐτυχῶς ὅμως ἀγνοοῦσι τοῦτο, ἢ προσποιοῦνται ἄγνοιαν, τοῦθ' ὅπερ εἶναι τὸ αὐτό· διότι εἰς τὸν ἐντιμον τοῦτον τῆς ὑπηρεσίας κλάδον πᾶς τις ἔχει συμφέρον νὰ φυλάττει μυστικὰς τὰς πράξεις του καὶ τὴν διαγωγὴν του, διὰ τοῦτο, χάρις τῷ Θεῷ, οὐδένα λόγον ἔχουσι νὰ μέμφωνται ἀμοιβαίως. Ἀνάθεμα τὸν καλλίτερον! Ἐντούτοις, φίλε μου, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Ῥολάνδος, ἀπόκειται ἤδη νὰ σοὶ ἐκμυστηρευθῶ τί ἐνδομύχως

φρονῶ. Τὸ τοῦ κλητῆρος ἐπάγγελμα ὅπερ ἀρτίως ἐνηγκαλίσθην οὐδόλως μοι ἀρέσκει· διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ τρόπον τοῦ φέρεσθαι ἐπιτηδειότατον καὶ ἄκραν ἐχεμυθίαν. Ὁ κλητὴρ ὀφείλει νὰ ᾔηται γεγυμνασμένος εἰς ἐντέχνους καὶ ἀποκρύφους μηχανορραφίας. Ὡ! πόσον ποθῶ τὴν παλαιάν μου τέχνην! εἶν' ἀθηθὲς ὅτι εἰς τὴν δευτέραν ὑπάρχει πλειότερα ἀσφάλεια, ἀλλ' εἰς τὴν ἄλλην εὐρίσκω περισσοτέραν χάριν, καὶ ἀγαπῶ τὴν ἐλευθερίαν. Διαλογίζομαι λοιπὸν νὰ στείλω κατὰ διαβόλου τὸ ἐπάγγελμά μου τοῦτο, καὶ ἡμέραν τινα ν' ἀναχωρήσω ἐντεῦθεν, καὶ νὰ ὑπάγω εἰς τὰ ὄρη ἐξ ὧν πηγάζει ὁ Τάγος ποταμός. Ἐκεῖ γνωρίζω ὑπόγειόν τι ἐνθα ἐμφωλεύει πολυάριθμος συμμορία Καταλάνων ληστῶν. Ἐὰν λοιπὸν θέλῃς νὰ με ἀκολουθήσῃς, θὰ αὐξήσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν γενναίων ἐκείνων ὧν θὰ ᾔμαι δεύτερος ἀρχηγός· ἵνα δὲ σὲ δεχθῶσι προθύμως, θὰ τοῖς βεβαιώσω ὅτι δεκάκις σὲ εἶδον μαχόμενον παρὰ τὸ πλευρόν μου· θὰ ὑψώσω μέχρι νεφελῶν τὴν ἀνδρείαν σου, καὶ θὰ σὲ συστήσω ἔτι μᾶλλον παρ' ὅσον συσταίνει στρατηγός τις ἀξιωματικὸν οὗτινος θέλει τὸν προβιβασμόν. Τὸ δὲ δόλιον πρὸς ἡμᾶς φέρσιμόν σου θέλω ἀποσιωπήσει ἐντελῶς, διότι τοῦτο θέλει σὲ καταστήσει ὑποπτον. Λέγε λοιπόν! θέλεις νὰ με ἀκολουθήσῃς; περιμένω τὴν ἀπόκρισίν σου.

— Ἀμφοτέρων ἡμῶν αἱ κλίσεις διαφέρουσιν, ἀπεκρίθην πρὸς τὸν Ῥολάνδον· ὑμεῖς μὲν ἐγεννήθητε διὰ τολμηράς ἐπιχειρήσεις, ἐγὼ δὲ διὰ ζωὴν γλυκεῖαν καὶ ἥσυχον. — Σὲ ἐννοῶ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Ῥολάνδος, ἡ κυρία τὴν ὁποίαν ὁ ἔρως συνετέλεσε ν' ἀπαγάγῃς σοῦ κυριεύει εἰσέτι τὴν καρδίαν, καὶ βέβαια περᾶς μετ' αὐτῆς ἐνταῦθα εἰς τὴν Μαδρίτην τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην ζωὴν ἣν τόσον ἀγαπᾷς. Εἶπε καὶ, κύριε Ζιλβλᾶς, ὅτι τὴν ἔφερες εἰς τὴν οἰκίαν της, καὶ δαπανᾷς μετ' αὐτῆς τὰ ὅσα ἔκλεψες ἀπὸ τοῦ ὑπογείου χρήματα. — Ἀπατᾷσθε, τῷ ἀπεκρίθην. — Καὶ ἵνα τὸν ἐξάξω ἐκ τῆς πλάνης του, τῷ διηγήθην, ὅταν συνετρώγαμεν, τὴν ἱστορίαν τῆς κυρίας, τῷ ἐξέθηκα ἐπίσης πᾶν ὅ,τι μοὶ συνέβη ἀφ' ἧς ἐγκατέλειψα τὴν

συμμορίαν των. Περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματος μοὶ ἀνέφερεν οὗτος πάλιν περὶ τῶν Καταλάνων, προσθεὶς ὅτι ἀπεφάσισε νὰ ἐνωθῇ μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπειράθη αὖθις νὰ μὲ πείσῃ εἰς τοῦτο. Βλέπων ὅμως τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης μου μετέβαλεν αἴφνης στάσιν καὶ τόνον, καὶ ἀφοῦ μὲ ἐθεώρησε μὲ βλέμμα πλήρες ὑπεροφίας, μοὶ εἶπε μετὰ πλείστης σοβαρότητος. — Ἐπειδὴ εἶσαι τόσον ἄνανδρος, ὥστε παρὰ τὴν τιμὴν τοῦ νὰ καταχθῇς εἰς ἐταιρίαν γενναίων ἀνδρῶν, προτιμᾷς τὴν δουλικὴν κατάστασιν, σὲ ἐγκαταλείπω νὰ κυλίῃσαι εἰς τὴν χαμέρπειαν τῶν κλίσεών σου. Πρόσεξον δὲ εἰς ὅ,τι θὰ σοὶ εἴπω, καὶ οἱ λόγοι μου νὰ μείνωσιν ἐγκεχαραγμένοι εἰς τὴν μνήμην σου! Λησμόνησον ἐντελῶς τὴν παροῦσαν ἐντευξίν μας, οὐδὲ νὰ εἴπῃς λέξιν περὶ ἐμοῦ εἰς οὐδένα· εἰ δὲ μὴ, ἂν μάθω ὅτι ἀνέμιξες τὸ ὄνομά μου εἰς τὰς ὁμιλίαις σου . . . δέν σοι λέγω περισσότερα, μὲ γνωρίζεις. — Ταῦτα εἰπὼν, ἔκραξε τὸν ξενοδόχον, καὶ ἐπλήρωσε τὴν δαπάνην τοῦ γεύματος. Ἐπειτα ἠγέρθημεν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἵνα ἀναχωρήσωμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ὁ Ζιλβλᾶς ἀφίγει τὴν οἰκίαν τοῦ δόγ. Βερνάρδου Κάστιλ Βλάζου, καὶ γίνεται ὑπηρέτης φιληδόγου τιτὸς νέου.

Ἐν ᾧ ἐξηρχώμεθα τοῦ καπηλείου καὶ ἀπεχαιρετώμεθα, διέβαινε καὶ ὁ κύριός μου ἐκ τῆς ὁδοῦ. Μὲ εἶδε, καὶ παρετήρησα ὅτι πολλάκις ἐθεώρησε τὸν ἀρχιληστήν· ἐνόησα ἐκ τούτου ὅτι εὕρισκετο εἰς ἀπορίαν συναντήσας με μετὰ τοιούτου ὑποκειμένου. Εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ Ῥολάνδου δέν ἦτο εὐνοϊκὸν εἰς τὰ ἥθη του· διότι ἦτο τὸ ἀνάστημα ὑπὲρ τὸ δέον ὑψηλὸς, τὸ πρόσωπον εἶχεν ἐπίμηκες, καὶ τὴν ῥίνα ὡς τὴν τοῦ ψιτακοῦ· τὸ δὲ πρόσωπόν του, καίτοι μὴ δυσειδές,

τοῦτο οὐδόλως ἐκώλυε νὰ φαίνεται αὐτόχρημα κλέπτης.

Εἰς τοὺς συμπερασμούς μου οὐδέποτε ἠπατήθην. Τὴν ἐσπέραν εὔρον τὸν δὸν Βερνάρδον ἀναπολοῦντο τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ Ῥολάνδου, καὶ λίαν διατεθειμένον νὰ πιστεύσῃ ὅλα τὰ ὠραῖα πράγματα ὅσα θὰ τῷ ἔλεγον, ἐὰν ἐλάμβανον τὴν τόλμην νὰ ὁμιλήσω. — Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπεν οὗτος, τίς εἶναι ὁ χονδροειδέστατος ἐκεῖνος μετὰ τοῦ ὁποίου σὲ εἶδον σήμερον; — Εἶναι δικαστικὸς κλητὴρ τῷ ἀπεκρίθην. — Καὶ ἐνόμισα ὅτι ἤθελεν ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ἀπόκρισίν μου καὶ περιορισθῇ ἕως ἐδῶ· ἀλλ' ὁ κύριός μου μὲ καθυπέβαλεν εἰς πολλὰς ἄλλας ἐρωτήσεις· καὶ ἐπειδὴ τῷ ἐφάνην ἀμηχανῶν διότι ἐνεθυμήθην τῶν ἀπειλῶν τοῦ Ῥολάνδου, διέκοψεν εὐθὺς τὴν συνομιλίαν καὶ κατεκλίνθη. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης, ἀφοῦ ἐξετέλεσα τὰς συνήθεις ἐργασίας μου, μοὶ ἔδωκεν ἕξ δουκάτα ἀντὶ τῶν ἑξαρεαλίων καί· — Λάβε αὐτὰ, φίλε μου, μοὶ εἶπεν, ἅτινα σοὶ προσφέρω διὰ τὴν μέχρι τῆς σήμερον παρ' ἐμοὶ ὑπηρεσίαν σου, καὶ ὕπαγε νὰ εὔρης ἄλλην οἰκίαν, διότι δέν μοι συμφέρει νὰ διατηρῶ ὑπρέτην ἔχοντα τοιαύτας ἐξαιρέτους γνωριμίας. — Ἐσπευσα πρὸς δικαιολόγησίν μου νὰ τῷ εἶπω, ὅτι τὸν κλητῆρα ἐκεῖνον γνωρίζω ἐκ Βαλλαδολὲδ ὅπου τῷ ἐχορήγησα φάρμακά τινα ὅτε ἐπηγγελλόμεν ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν· ἀλλ' ὁ δὸν Βερνάνδος ἐνδοιάζων μοὶ ἀπεκρίθη. — Πολὺ καλὰ, ἡ πρόφασίς σου εἶναι ἱκανῶς εὐφυής· ὠφείλες ὅμως νὰ ἀποκριθῇς οὕτω χθὲς τὴν ἐσπέραν, καὶ ὅχι νὰ εὔρεθῇς εἰς ἀμηχανίαν. — Μὰ τὴν ἀλήθειαν, κύριε, τῷ ἀνταπεκρίθην, δέν ἐτόλμων νὰ σᾶς τὸ εἶπω χάριν συστολῆς ἥτις προὔξενησε τὴν ἀμηχανίαν μου. — Βέβαια, μοὶ εἶπεν αὐθις τύπτων μὲ ἐλαφρῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου, πρέπει νὰ ᾔσῃ νέος πολὺ διακριτικός! Οὐδέποτε σὲ ἐπίστευον τόσον πονηρόν. Ἀπελθε τέκνον μου, εἶσαι ἐλεύθερος. Ὑπηρετῆς ἔχων γνωριμίας μετὰ κλητῆρων μοὶ εἶναι ἄχρηστος. — Τὸ δυσάρεστον τοῦτο συμβὰν ἔσπευσα πάραυτα νὰ κοινοποιήσω πρὸς τὸν Μελανδέζ, ὅστις πρὸς παρηγορίαν μου μοὶ εἶπεν ὅτι προτίθεται νὰ μὲ εἰσάξῃ εἰς καλλιτέραν οἰκίαν. Μετ'

ὀλίγας ἡμέρας τῶντι. — Ζιλβλάς, φίλε μου, μοι εἶπε, νὰ ἤξευρες ὁποῖαν ἀπροσδόκητον εὐτυχίαν ἔχω νὰ σοὶ ἀναγγείλω! Ἐπέτυχον διὰ σὲ ἀξιολογωτάτην θέσιν. Πρόκειται νὰ σὲ θέσω πλησίον τοῦ δὸν Μαθθία Σίλβα νέου εὐγενεστάτου, καὶ ἐξ ἐκείνων μάλιστα τοὺς ὁποίους ὀνομάζουσι καλλωπιστάς ἢ φιληδόνους, οὗτινος ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι ἔμπορος, πωλῶν εἰς αὐτὸν ἐριοῦχα ὑφάσματα ἐπὶ πιστώσει μὲν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀρχοντίσκων τούτων ὁ ἔμπορος οὐδέποτε ζημιοῦται· διότι ὡς ἐπιτοπλεῖστον νυμφεύονται πλουσίας κληρονόμους αἵτινες ἐξοφλοῦσι τὰ χρέη των. Ὅταν ὁμῶς τοῦτο δὲν συμβῇ, ὁ γινώσκων καλῶς τὸ συμφέρον τοῦ ἔμπορος πωλεῖ πάντοτε πρὸς αὐτοὺς τὰς πραγματείας του εἰς τοιαύτην ὑπέρογκον ἀξίαν, ὥστε τὸ τεταρτομόριον τοῦ κεφαλαίου καὶ ἂν πληρωθῇ, πάλιν κερδίζει. Τοῦ δὸν Μαθθία τούτου ὁ ἐπιστάτης εἶναι στενότατός μου φίλος· ὑπάγωμεν νὰ τὸν εὕρωμεν, διότι εἰς αὐτὸν ἀπόκειται νὰ σὲ παρουσιάσῃ πρὸς τὸν κύριόν του, καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι πρὸς χάριν μου θὰ σὲ περιποιηθῇ ἐξαίρετα. —

Ἐνῶ διευθυνώμεθα πρὸς τὸ μέγαρον τοῦ δὸν Μαθθία, μοι εἶπε καθ' ὁδὸν ὁ ἔμπορος. — Πρὸ πάντων κρίνω ἀναγκαῖον νὰ σοὶ ἐκθέσω τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐπιστάτου, ἵνα ἐπὶ τούτῳ ῥυθμίσῃς τὴν μετ' αὐτοῦ διαγωγὴν σου. Ὀνομάζεται οὗτος Γρηγόριος Ῥοδριγέζ εἶναι (καὶ τὸ λέγω εἰς σὲ μόνον) εἰς ἄκρον οὐτιδανὸς, ὅστις, φρονῶν ὅτι ἐγεννήθη διὰ μεγάλας ὑποθέσεις, ἠκολούθησε τὸν προορισμόν του, καὶ διὰ τῆς καταστροφῆς δύο οἰκιῶν εἰς ἃς ἐχρημάτισεν ἐπιστάτης ἐπλούτησε. Προλαμβάνω προσέτι νὰ σοὶ εἶπω ὅτι εἶναι εἰς ἄκρον ματαιόφρων· χαίρει βλέπων τοὺς λοιποὺς ὑπηρέτας ἔρποντας πρὸ τῶν ποδῶν του, καὶ ἀπαιτεῖ παρ' αὐτῶν ν' ἀποτείνωνται εἰς αὐτὰν πρῶτον προκειμένου νὰ ζητήσωσιν ἀπὸ τοῦ κυρίου των χάριν τινα, ἔστω καὶ τὴν ἐλαχίστην· διότι ἂν τύχῃ καὶ τὴν ἀπολάσῃ ἀνευ τῆς συμμετοχῆς του, αἰείποτε ἔχει πρόχειρα δόλικα μέσα νὰ μηδενήσῃ τὴν χάριν ἢ νὰ τὴν καταστήσῃ ἀνωφελῆ. Κανόνισον λοιπὸν ἐπὶ τούτῳ τὴν διαγωγὴν σου με-

τάβηθι συνεχῶς πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ κυρίου 'Ροδριγέζ, τιμῶν μάλιστα αὐτὸν ὑπὲρ τὸν κύριόν σου, καὶ ποίησον χρῆσιν παντὸς μέσου ἵνα ἐλκύσης πρὸς σεαυτὸν τὴν εὐνοϊάν του· διότι ἡ φιλία αὐτοῦ θὰ σοὶ ᾔηται ὠφελιμωτάτη. Τοὺς μισθοὺς σου θέλει σοὶ πληρῶνει τακτικῶς· καὶ ἂν ἔχῃς τὴν ἐπιτηδειότητα νὰ κερδίσης τὴν ἐμπιστοσύνην του, δυνατὸν νὰ σοὶ δίδῃ ἐνίοτε νὰ ροκανίζῃς καὶ σὺ μερικὰ κοκκαλάκια ἐξ ὧν ἔχει ἄπειρα· διότι ὁ δὸν Ματθίας ὡς νέος εὐγενὴς περὶ τῶν ἡδονῶν του μόνον μεριμνᾷ, περὶ δὲ τῶν οἰκιακῶν του πραγμάτων καθόλου ἀδιαφορεῖ. Ἐξαίρετος οἰκία δι' ἐπιστάτην! —

Ἄμα ἀφικθέντες εἰς τὸ μέγαρον, ἐζητήσαμεν νὰ ὁμιλήσωμεν τῷ κυρίῳ 'Ροδριγέζ· μᾶς εἶπον ὅτι δυνάμεθα νὰ τὸν εὕρωμεν εἰς τὸν θάλαμόν του ἔνθα ὑπῆρχε τῶνόντι, καὶ συνωμίλει μετὰ τινος χωρικοῦ ἔχοντος τούτου ἀνὰ χειρὸς μέγα ἐκ κυανοῦ ὑφάσματος βαλάντιον πλήρες νομισμάτων. Ὁ ἐπιστάτης, ὅστις μοὶ ἐφάνη ὠχρότερος καὶ ἰχνότερος νέας γυναικὸς κατατρυχομένης ὑπὸ τοῦ ἀγάμου βίου, ἠγέρθη καὶ προὔπεδέχθη ἀγκάλαις ἀνοικταῖς τὸν Μελανδέζ, πράξαντος κατὰ τούτου τὸ αὐτὸ, καὶ οὕτως ἐνηγκαλίσθησαν ἀμφότεροι δι' ἐνδείξεων φιλίας μᾶλλον ἐπιτετηδευμένης ἢ φυσικῆς. Μετὰ ταῦτα ἐγένετο λόγος καὶ περὶ ἐμοῦ. Ὁ 'Ροδριγέζ ἀφοῦ μὲ ἐθεώρησε προσεκτικῶς ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, μοὶ εἶπεν. ἐπὶ τέλους εὐμενέστατα, ὅτι εἶμαι τοιοῦτος, οἷος ἀρμόζει εἰς κύριον ὡς τὸν δὸν Ματθίαν, καὶ ὅτι ἀναλαμβάνει εὐχαρίστως τὴν πρὸς τὸν εὐγενῆ κύριόν του παρουσιάσιν μου. Ἐπὶ τούτῳ ὁ Μελανδέζ τῷ ἔδωκε νὰ ἐννοήσῃ κατὰ πόσον ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ μοὶ παρέξῃ τὴν προστασίαν του. Μετὰ τινὰς κολακευτικούς πρὸς αὐτὸν λόγους μὲ ἀφῆκε μόνον μετ' αὐτοῦ καὶ ἀνεχώρησε. Τοῦ ἐμπόρου ἅμα ἐξελθόντος, ὁ 'Ροδριγέζ μοὶ εἶπεν. — Εὐθὺς θέλω σὲ παρουσιάσῃ πρὸς τὸν κύριόν μου, ἅμα ξεφορτωθῶ τὸν καλὸν τοῦτον γεωργόν. — Ἐλθὼν τότε πλησίον τοῦ χωρικοῦ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸ βαλάντιον καὶ, — Ταλέγο, τῷ εἶπεν, φέρε νὰ ἴδωμεν ἐὰν

τὰ πεντακόσια πιστόλια ὑπάρχωσιν ἀληθῶς ἐδῶ μέσα. — Ταῦτα εἰπὼν, ἠρίθμησεν αὐτὸς οὗτος τὰ νομίσματα, καὶ εὐρῶν αὐτὰ ἀνελλιπῇ ἔδωκε πρὸς τὸν γεωργὸν ἀπόδειξιν παραλαβῆς καὶ τὸν ἀπέπεμψεν. Ὑστερον, θεὸς αὐθις τὰ νομίσματα ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ βαλαντίου. — Καιρὸς εἶναι, μοὶ εἶπε, νὰ σὲ παρουσιάσω πρὸς τὸν κύριόν μου· ἐπειδὴ οὗτος συνειθίζει νὰ καταβαίνει ἀπὸ τῆς κλίνης περὶ τὴν μεσημβρίαν, καὶ ἐπειδὴ ἤδη ἐσήμανεν ἡ πρώτη μ. μ. ἔπεται ὅτι ἐξημέρωσεν εἰς τὸν κοιτῶνά του. —

Ὁ δὸν Μαθίας μόλις, τῶνόντι, εἶχεν ἐγερθῇ. Ἐφόρει εἰσέτι τὸν εὐναῖον χιτῶνά του, καὶ ἔκειτο ἐκτάδην ἐπὶ τινος ἀνακλίντρου ἔχων τὸν πόδα ἐξηπλωμένον ἐπὶ ἐνὸς τῶν στηριγμάτων του· ἐταλαντεύετο δὲ τῇδε κάκεισε ῥοφῶν ταβάκον, καὶ συνομίλει μετὰ τινος θεράποντος, τόπον ἐπέχοντος Ἀλαμηπόλου, ἐτοίμου νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ. — Αὐθέντα, τῷ εἶπεν ὁ ἐπιστάτης, ἰδοὺ νέος ὃν λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σᾶς συστήσω πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ προχθὲς ἀποβληθέντος. Περὶ τοῦ νέου τούτου ἐγγυᾶται ὁ κύριος Μελανδὲζ, καὶ βεβαιοῖ ὅτι εἶναι τίμος· πιστεύω λοιπὸν ὅτι θέλετε εὐχαριστηθῇ πολὺ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του. — Ἀρκεῖ, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Μαθίας· ἐπειδὴ ὑμεῖς μοὶ τὸν συσταίνετε, δέχομαι αὐτὸν τυφλοῖς ὄμμασιν, τὸν καθιστῶ θαλαμηπόλον μου, καὶ οὕτω δίδω πέρας εἰς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν. Πρόκειται ἤδη νὰ συνομιλήσωμεν περὶ ἄλλων ἀντικειμένων, καὶ ἦλθετε εἰς κατάλληλον ὥραν, φίλε μου· ἄλλως τε ἤθελον πέμψει νὰ σᾶς ζητήσω. Ἐχω νὰ σᾶς ἀναγγείλω, ἀγαπητέ μοι Ῥοδριγέζ, δυσάρεστόν τι· χθὲς τὴν νύκτα μεγίστην εἶχον καταδρομὴν εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, διὰ τοῦτο ἀπώλεσα οὐ μόνον τὰς ἑκατὸν πιστόλας ἃς ἔφερον μετ' ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ διακοσίας προσέτι ἃς ὀφείλω διὰ μόνου τοῦ λόγου. Γνωρίζετε πόσον ἀναπόφευκτον εἶναι εἰς ἡμᾶς τοὺς εὐγενεῖς νὰ ἐξοφλῶμεν ἀμελλητὶ τοιαύτης φύσεως χρέη, τοῦθ' ὅπερ ἀπαιτεῖ καὶ ἡ τιμὴ μας, ἐνῶ περὶ τῶν λοιπῶν χρεῶν μας ἀδιαφορῶμεν ἄνευ τύψεως συνειδότης. Ἀπόκειται λοιπὸν εἰς ὑμᾶς νὰ εὕρητε ἀμέ-

ὥς διακοσίας πιστόλας, καὶ νὰ τὰς πέμψητε πρὸς τὴν κόμισ-
σαν Πετρόζαν.—Αὐθέντα, ἀπεκρίθη ὁ ἐπιστάτης, εὐκολώτερον
εἶναι νὰ εἶπῃ τις τοῦτο, ἢ νὰ τὸ ἐκτελέσῃ· εἶπατέ μοι, παρα-
καλῶ, πόθεν νὰ πορισθῶ τὴν ποσότητα αὐτήν; ἐκ τῶν ἐνοι-
κιαστῶν σας; ἀλλὰ, καὶ τοὶ ἀπειλῶν αὐτοὺς καθ' ἐκάστην,
οὐδ' ὁβολὸν δύναμαι ἐξ αὐτῶν νὰ εἰσπράξω, καὶ ὅμως ὀφείλω
νὰ φροντίζω περὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως τῶν ὑπηρετῶν
σας, καὶ καταγινόμενος ἀδιακόπως πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν
οἰκιακῶν σας ἀναγκῶν κοπιᾶζω οὕτως, ὥστε ὁ ἰδρὼς ῥέει
ἄφθονος ἀπὸ τοῦ σώματός μου. Εἶν' ἀληθὲς ὅτι μέχρι τοῦδε,
Θεοῦ βοηθοῦντος, τὸ κοτώρθωσα, ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε ἀγνοῶ τίνα
ἄγιον νὰ ἐπικαλεσθῶ, διότι τῶνόντι εὐρίσκομαι εἰς ἄκραν ἀμη-
χανίαν.—Τὰ πολλὰ λόγια εἶναι πτώχια, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ δὸν
Μαθίας, καὶ αἱ λεπτομέρειαί σας μοὶ προξενοῦν ἀηδίαν. Μηδέ-
ποτε ἔλπιζε, 'Ροδριγέζ, ὅτι θ' ἀλλάξω τρόπον τοῦ ζῆν, καὶ νὰ
καταγίνωμαι ἐπιμελούμενος τὰ κτήματά μου. 'Ωραία τῶνόντι
διασκέδασις δι' ἄνθρωπον ὡς ἐμὲ φιλήδονον!—Ὑπομονή, ἐπα-
νέλαθεν ὁ ἐπιστάτης, ἀλλ' ὅπως βαδίζουσιν αἱ ὑποθέσεις,
προβλέπω ὅτι μετ' ὀλίγον θέλετε ἀπαλλαχθῆ τῆς φροντίδος
αὐτῆς.—Μὴ με σκοτίζετε, τῷ εἶπεν αὐθις ὀργίλως ὁ δὸν Ματ-
θίας· μὴ γίνεσθε δολοφόνος τῆς ἡσυχίας μου. Ἀφετέ μοι νὰ
καταστραφῶ προτοῦ ἐννοήσω τοῦτο. Σᾶς λέγω μόνον ὅτι τὰς
διακοσίας πιστόλας θέλω ἀφεύκτως.—Ἔστω! εἶπεν ὁ 'Ρο-
δριγέζ· θὰ βιασθῶ νὰ προστρέξω πάλιν πρὸς τὸν γέροντα ὅστις
πρὸ τινων ἡμερῶν σᾶς ἐδάνεισε λαβὼν ὑπέρογκον τόκον.—Προσ-
τρέξατε καὶ εἰς τὸν διάβολον αὐτὸν ἂν θέλετε, ἀπεκρίθη ὁ δὸν
Μαθίας, ἀρκεῖ νὰ μοὶ φέρητε τὰς διακοσίας πιστόλας καὶ
διὰ τὰ λοιπὰ ἀδιαφορῶ.

Καθ' ἣν στιγμὴν προέφερε τὰς λέξεις ταύτας μετ' ἡθους
ὀργίλου καὶ κατηφοῦς, καὶ ὁ ἐπιστάτης ἀνεχώρει, εἰσῆλθεν εἰς
τὸν κοιτῶνα νέος τις ἐξ εὐγενῶν Ἀντώνιος Σαντελλὲς ὀνομα-
ζόμενος.—Τί ἔχεις, φίλε μου; ἠρώτησεν οὗτος τὸν κύριόν μου·
σὲ βλέπω σύννου καὶ παρωργισμένον! πῶς! στοιχηματίζω ὅτι

ὁ αἷτιος ὅλων αὐτῶν εἶναι ὁ χονδροκέφαλος αὐτὸς ὅστις ἤδη ἐξῆλθε.—Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Μαθίας, εἶναι ὁ ἐπιστάτης μου. Ὅσακις ἔρχεται νὰ μοὶ ὁμιλήσῃ, μὲ φέρει εἰς θέσιν νὰ περάσω κακὰ τέταρτα τῆς ὥρας μετ' αὐτοῦ. Ἀναφέρων ἀείποτε περὶ τῶν ὑποθέσεών μου μοὶ λέγει ὅτι σπαταλῶ τὴν περιουσίαν μου . . . Τὸ κτῆνος! τίς τῷ λέγει ὅτι τὴν καταστρέφει αὐτός;—Ἀδελφέ μου, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, τὰ αὐτὰ πάσχω καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ οἰκονόμου μου ὅστις ἀμφιβάλλω ἐὰν ἔχῃ πλεϊότερον τοῦ ἐπιστάτου σου λογικόν. Ὅσακις ὁ ἀχρεῖος, ἐνδίδων ἐπὶ τέλους εἰς τὰς κατ' ἐπανάληψιν διαταγὰς μου, μοὶ φέρῃ χρήματα, νομίζει ὅτι μοὶ τὰ δίδει ἀπὸ τὰ ἰδιά του. Ἀρχίζει τότε συμβουλεύων με χονδροειδέστατα, καὶ λέγων μοι ὅτι εἰμὶ κατεστραμμένος, ὅτι κατέσχον τὰ εἰσοδήματά μου, κτλ. ὥστε ἵνα μὴ ἀκούω τὰς μωρολογίας του, βιάζομαι νὰ τὸν διακόψω.—Καὶ ὁμῶς, εἶπεν ὁ Μαθίας, χωρὶς αὐτῶν οὐδὲ βῆμα δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν, ἀφοῦ κατήντησαν δι' ἡμᾶς ἀναγκαῖον κακόν.—Συμφωνῶ, εἶπεν αὖθις ὁ Σαντελλές . . . Ἀλλὰ πρόσμεινον ὀλίγον, ἐξηκολούθησε λέγων καὶ γελῶν ὅλαις δυνάμεσι, μοῦ ἐχώρησεν εἰς τὸν νοῦν ἰδέα τις ἀρκετὰ ἀστεῖα, νοστιμότεραν τῆς ὁποίας οὐδεὶς ποτε ἐφαντάσθη. Τὰς μετὰ τῶν ἐπιστατῶν μας σπουδαίας σκηναὶς δυνάμεθα νὰ μετατρέψωμεν εἰς κωμικάς, καὶ οὕτω νὰ διασκεδάζωμεν τοῦ λοιποῦ μὲ ὅ,τι ἤδη μᾶς λυπεῖ. Ἀκουσον δὲ πῶς ὅσακις λαμβάνεις ἀνάγκην χρημάτων, ἐγὼ νὰ ζητῶ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ ἐπιστάτου σου, τὸ αὐτὸ πρᾶξον καὶ σὺ μετὰ τοῦ οἰκονόμου μου, καὶ τότε ἂς μᾶς συμβουλεύουν ὅσον θέλουν, ἡμεῖς θὰ τοὺς ἀκούωμεν μὲ ἀδιαφορίαν. Ὁ μὲν ἐπιστάτης σου νὰ δίδῃ λόγον τῆς διαχειρίσεώς του πρὸς ἐμὲ, ὁ δὲ οἰκονόμος μου νὰ παραδίδῃ τοὺς λογαριασμούς του πρὸς σέ, καὶ οὕτω, ἐγὼ μὲν θέλω μανθάνει τὰς ἀσωτείας σου, σὺ δὲ τὰς ἰδικάς μου. Τί λέγεις; σ' ἀρέσκει αὕτῃ ἡ διασκεδάσις;—

Τὴν ἀστεειότητα ταύτην διεδέχθησαν πολλάι ἄλλαι νοστιμώτεραι αὐτῆς κινήσασαι τὴν χαρὰν τῶν εὐγενῶν νέων, καὶ

ἐξηκολούθησαν τὴν συνομιλίαν τῶν μετὰ πολλῆς ζωηρότητος, διχκοπέισης ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου Ῥοδριγέζ εἰσελθόντος μετὰ τινος γεροντίου σχεδὸν φαλακροῦ. Ὁ δὸν Ἀντώνιος ἠθέλησε τότε νὰ ἐξέλθῃ. — Ὑγίαινε, δὸν Ματθία, εἶπε πρὸς τὸν κύριόν μου· ἀνχωρῶ καὶ μετ' ὀλίγον βλέπομεθα πάλιν. Σὲ ἀφίνω μετὰ τῶν κυρίων τούτων μεθ' ὧν ἔχεις ἀναμφιβόλως νὰ θεωρήσῃς σπουδαίαν τινὰ ὑπόθεσιν. — Ὅχι, ὄχι, τῷ ἀπεκρίθη ὁ κύριός μου, μένε· οὐδόλως εἶσαι περιττός. Ὁ γέρων τὸν ὅποιον βλέπεις εἶναι πολὺ ἐχέμυθος καὶ τίμιος· οὗτος μοὶ δανίζει χρήματα, κρατῶν ὅμως τὸν τόκον ἀπὸ τοῦ κεφαλαίου πρὸς εἴκοσι τοῖς ἑκατόν. — Πῶς! πρὸς εἴκοσι τοῖς ἑκατόν! ἐφώνησεν ὁ Σαντελλὰς θαυμάζων. Μὰ τὴν ἀλήθειαν εἶσαι πολὺ εὐτυχής, ἀφοῦ ἔπεσες εἰς καλὰς χεῖρας· ἐμὲ ὅμως δὲν περιποιοῦνται τόσον ἡπίως, διότι ἀγοράζω τὸ ἀργύριον μὲ τὸ ἔαρὸς τοῦ χρυσαίου δανειζόμενος μὲ ἑκπτώσιν τοῦ τριτημορίου ἐκ τοῦ κεφαλαίου λόγῳ τόκου. — Αἰσχρὰ τοκογλυφία! εἶπε τότε ὁ γέρων τοκιστής· οἱ ἀπατεῶνες! μήπως συλλογίζονται ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλος κόσμος; Δὲν θαυμάζω πλέον διατὶ ἡ τοσαύτη ἐναντίον τῶν τοκιστῶν κατακραυγή. Τοῦτο λοιπὸν προέρχεται, διότι ὁ ὑπέρογκος τόκος ὃν εὐάριθμοι τοκογλύφοι λαμβάνουσι δανείζοντες τὰ χρήματά τῶν κατέστρεψε διὰ παντὸς τὴν ὑπόληψιν ἡμῶν. Ἐὰν ἅπαντες οἱ συνάδελφοί μου μοὶ ὁμοιάζον κατὰ τι, οὐδέποτε ἐδυσφημιζόμεθα, διότι τὸ κατ' ἐμὲ δανείζω κατ' ἐξοχὴν χαριζόμενος εἰς τὸν πλησίον μου. Ἀ! ἂν οἱ καιροὶ ἦσαν, ὥς ἄλλοτε, δεξιοὶ, ἤθελον σὰς δίδει τὸ βαλάντιόν μου ἀτόκως καὶ ὅμως ὅποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ ἐπικρατοῦσα δυστυχία, ἀπέχω πάλιν τοῦ νὰ δανείζω λαμβάνων τόκον ἀνώτερον τῶν εἴκοσι τοῖς ἑκατόν. Ἀλλ' ἴσως εἴπωσιν ὅτι τὸ ἀργύριον ἐκρύβη αὐθις εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς· ἂν ὅμως τοῦτο δὲν εὐρίσκεται πλέον, τότε ἡ σπανιότης τοῦ ἀναγκάζει ἐπὶ τέλους τὴν ἡθικὴν μου νὰ παρεκτραπῇ.

Πόσων χρημάτων ἔχετε ἀνάγκην; ἠρώτησεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν κύριόν μου. — Διακοσίων πιστολῶν, ἀπεκρίθη ὁ δὸν

Μαθίας.—Εἰς τὸ βαλάντιον τοῦτο ὑπάρχουσι τετράκόσιαι, ἐπανελάβεν ὁ τοκιστὴς ἐξ ὧν σὰς δίδω τὰς ἡμισείας.—Καὶ συγχρόνως ἐξέβαλεν ἔσωθεν τοῦ ὑπενδύτου τοῦ πάνινον ἐκ κυανοῦ ὑφάσματος σακκίδιον ὅπερ μοι ἐφάνη αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἐμπεριέχον τὰς πεντακοσίας πιστόλας ἃς ὁ χωρικὸς Ταλέγος ἔδωκε πρὸ ὀλίγου τῷ Ῥοδριγέζ. Εὐθὺς ἐνόησα τί τρέχει, καὶ εἶδον προφανέστατα ὅτι ὁ Μελανδὲζ ἐλλόγως μοι εἶχεν ἐγκωμιάσει τὴν ἐμπειρίαν τοῦ ἐπιστάτου τούτου. Ὁ γέρων ἐκένωσεν ἐπὶ τραπέζης τὸ βαλάντιον, καὶ ἤρχισεν ἀριθμῶν τὰ νομίσματα ὧν ἡ ὄψις ἐξῆψε τὴν ἀπληστίαν τοῦ κυρίου μου.—Κύριε Δεσκομουλγάδο, εἶπεν οὗτος πρὸς τὸν τοκιστὴν, ἰδοὺ τί ἐσκέφθην· ἀνόητος ὅπου εἶμαι! δανείζομαι μόνον ὅσα ὀφείλω νὰ πληρώσω πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς ὑποσχέσεώς μου, καὶ οὐδόλως διαλογίζομαι ὅτι μένω ἄνευ λεπτοῦ, καὶ ὅτι αὔριον εἰμι βεβιασμένος νὰ προστρέξω αὐθις πρὸς ὑμᾶς· Εἶμαι λοιπὸν γνώμης νὰ παστρεύσω καὶ τὰς τετρακοσίας πιστόλας, ἵνα ἀπαλλάξω ὑμᾶς τοῦ κόπου τοῦ νὰ ἐπανεέλθητε.—Αὐθέντα, ἀπεκρίθη ὁ γέρων, μέρος τῶν χρημάτων τούτων εἶχον προσδιωρίσει διὰ τινὰ φιλάνθρωπον κληρικὸν ὅστις ἔχει μεγάλην ἀκίνητον περιουσίαν ἧς τὰς προσόδους μεταχειρίζεται φιλελεημόνως ἀποσπῶν ἐκ τοῦ κόσμου κοράσια, καὶ εὐπρεπίζων δι' ἐπίπλων τὰ ἀναχωρητήριά των· ἀλλ' ἐπειδὴ ὑμεῖς ἔχετε ἀπόλυτον ἀνάγκην ὅλου τοῦ ποσοῦ, ἀφίνω αὐτὸ εἰς τὴν διάθεσίν σας, ἀρκεῖ μόνον νὰ σκεφθῆτε περὶ τῆς ἀσφαλείας . . . —Ἦ! ὅσον δι' ἀσφάλειαν, ὑπέλαβεν ὁ Ῥοδριγέζ σύρων ἀπὸ τοῦ θυλακίου τοῦ χαρτίον τι, σὰς δίδομεν συνάλλαγμα· ἰδοὺ ἐν ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ ἄρχων Μαθίας θὰ ὑπογράψῃ μόνον. Δυνάμει τούτου θέλετε πληρωθῇ ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας παρὰ τινος τῶν ἐνοικιαστῶν του, τοῦ πλουσίου γεωργοῦ Ταλέγου κατοίκου τοῦ Μοντεζάρ, πεντακοσίας πιστόλας.—Ἐχει καλῶς, ἀπήντησεν ὁ τοκιστὴς· δὲν ἀντιτείνω ὅσον ὀλίγον ἔλλογοι ἐὰν ὦσιν αἱ προτάσεις αἵτινες μοι γίνονται, τὰς δέχομαι εὐθὺς ἄνευ παρατηρήσεων.—Ὁ ἐπιστάτης τότε παρουσίασε τὸν κάλαμον πρὸς τὸν κύριόν του.

οὗτος δὲ χωρὶς καὶ ν' ἀναγνώσῃ τὸ συνάλλαγμα, ὑπέγραψεν αὐτὸ συρίζων.

Τῆς ὑποθέσεως ταύτης περαιωθείσης, ὁ μὲν γέρων ἀπεχαιρέτησε τὸν κύριόν μου, οὗτος δὲ ἔδραμεν ἵνα τὸν ἐναγκαλισθῇ λέγων αὐτῷ — Καλὴν ἐντάμωσιν, κύριε τοκιστά· εἰμὶ ὅλος εἰς τὰς προσταγὰς σας. Ἄγνοῶ διατί οἱ ἄνθρωποι σᾶς ὑπολαμβάνουσιν ὡς ἀπατεῶνας, ἐν ᾧ ἐγὼ σᾶς εὐρίσκω λίαν ἀναγκαίους εἰς τὸ Κράτος· ὑμεῖς εἴσθε ὁ παρήγορος ἀπείρων ἀρχοντίσκων, ὑμεῖς ἡ καταφυγὴ ὅλων τῶν εὐγενῶν ὧν τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουσι τὰ ἔσοδα.— Ἐχεις δίκαιον, ἐφώνησεν ὁ Σαντελλές· οἱ τοκισταί, φίλε μου, εἶναι ἄνθρωποι χρήσιμοι, καὶ ἕκαστος ὀφείλει νὰ τοὺς τιμᾷ· διὸ ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ, διότι τοκίζει ἐλπίπτων τὸ πεμπτημόριον ἐκ τοῦ κεφαλαίου διὰ τόκον.— Ταῦτα εἰπὼν ἦλθε πρὸς τὸν γέροντα, τὸν περιέλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ οὕτως ἀμφότεροι οἱ καλωπισταί τὸν ἔρριπτον χάριν διασκεδάσεως ὁ μὲν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ δὲ, ὡς ἂν ἐπαιζόν τὴν σφαῖραν. Ἀφοῦ ἐσφαιρομάχησαν ἀρκούντως, τὸν ἀπέλυσαν καὶ ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ ἐπιστάτου, ὅστις ἤξιζε μᾶλλον ἐκείνου τῶν ἐναγκαλισμῶν των, μάλιστα δὲ περισσοτέρου πράγματος.

Ἐξελθόντος τοῦ Ῥοδριγέζ μετὰ τοῦ καταχθονίου τοκογλύφου, ὁ δὸν Μαθθίας ἐπεμψε διὰ τοῦ ὑπηρέτου, ὃν εἶχον εὐρεῖ εἰς τὸν θάλαμον, τὸ ἥμισυ τῶν νομισμάτων αὐτῶν πρὸς τὴν κόμισσαν Πετρόζαν, τὸ δὲ λοιπὸν ἔθεσεν ἐντὸς μακροῦ χρυσῷ καὶ σηρικῷ πεποικιλμένου βαλαντίου ὅπερ συνήθως ἐν τῷ θυλακίῳ του ἔφερεν. Ὑπερχαίρων δὲ ὅτι κατέστη αὐθις κεφαλαιούχος εἶπεν εὐθύμως πρὸς τὸν δὸν Ἀντώνιον. — Τί θέλομεν πράξει σήμερον; ἔλθε συνεννοηθῶμεν περὶ τούτου.— Ὁμιλεῖς φρονιμώτατα, ἀπεκρίθη ὁ Σαντελλές· τοῦτο θέλω καὶ ἐγὼ, ἅς τὸ ἀποφασίσωμεν.— Ἐν ᾧ ἔμελλον νὰ συσκεφθῶσι περὶ τοῦ πρακτέου ἀφίχθησαν δύο ἕτεροι εὐγενεῖς, ὁδὸν Ἀλέξιος Σεζιάρ καὶ ὁ δὸν Φερνάνδος Γαμβόας ἀμφότεροι ὁμήλικες σχεδὸν μετὰ τοῦ κυρίου μου, δηλαδὴ τριακονταετῆς ὡς ἔγγιστα. Οἱ

τέσσαρες οὗτοι ἰππόται ἡσπάσθησαν ἀλλήλους μετὰ τῆς αὐτῆς περιπαθείας, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι πρὸ δέκα ἐτῶν εἶχον νὰ ἐνταμωθῶσι. Μετὰ ταῦτα ὁ πάντων εὐθυμότερος δὸν Φερνάνδος ἀποτεινόμενος πρὸς τε τὸν δὸν Μαθίαν καὶ τὸν δὸν Ἀντώνιον. — Κύριοι, τοῖς εἶπε, ποῦ γευματίζετε σήμερον; ἂν δὲν ἐδώκατε πρὸς τινὰ τὸν λόγον σας, θέλω σᾶς φέρεи εἰς τι καὶ πηλεῖον ὅπου θέλετε πῖναι οἶνον ὡς τὸ νέκταρ τῶν θεῶν· εἰς τὸ αὐτὸ καπηλεῖον ἐδείπνησα χθὲς τὴν ἐσπέραν καὶ ἀνεχώρησα ἐκείθεν σήμερον περὶ τὴν ἕκτην τῆς πρωΐας ὥραν. — Εἴθε νὰ ἐπέρων καὶ ἐγὼ τὴν νύκτα μου τόσον γνωστικά! ἐφώνησεν ὁ κύριός μου, διότι τότε δὲν ἤθελον φθείρει τὰ χρήματά μου.

— Ἐγὼ, φίλοι μου, εἶπεν ὁ Σαντελλές, διετέλεσα χθὲς τὴν νύκτα εἰς εὐθυμίαν ὅλως καινοφανῆ· διότι ἀγαπῶ τὴν ἀλλαγὴν τῶν ἡδονῶν, καὶ τὸ ποικίλον τῶν διασκεδάσεων καθιστᾷ εὐάρεστον τὸν βίον. Φίλος μού τις μὲ συμπαρέλαβεν εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς ἐξ ἐκείνων τῶν εἰσπρακτόρων οἵτινες ὑπηρετοῦντες τὸ δημόσιον ὑπηρετοῦσι τὸ ἑαυτῶν συμφέρον. Ἐκεῖ εἶδον μεγαλοπρέπειαν, φιλοκαλίαν καὶ πολυτελεῖαν τράπεζαν· ἀλλ' εἰς τὸν οἰκοδεσπότην καὶ τὴν σύζυγόν του εὖρον καταγέλαστόν τι τὸ ὁποῖον μὲ εὐφράναν. Ὁ εἰσπράκτωρ, ἂν καὶ ὀχραιοκότερος τῶν ὁμοίων τοῦ προσεποιεῖτο τὸν εὐγενῆ· ἡ δὲ γυνή του, καὶ τοιούτερβαλλόντως δυσειδής, ὑπεκρίνετο τὴν ἀξιέραστον, καὶ ἔλεγεν εἰς προφορὰν βισκαϊκὴν πλείστας ὅσας ἀνοησίας ἀποτελοῦσας αὐτὰς ἀηδεστέρας. Προσθετέον τούτοις καὶ πέντε μέχρις ἐξ παιδία καθήμενα μετὰ τοῦ παιδαγοῦ των εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ κρίνατε ἐκ τούτων ἂν ὁ οἰκογενειακὸς ἐκείνος δεῖπνος μὲ ἔτερψε.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, κύριοι, εἶπεν ὁ δὸν Ἀλέξιος Σεζιάρ, ἐδείπνησα μετὰ τῆς ἡθοποιοῦ Ἀρσενίας εἰς τὸν οἶκόν της. Εἰς τὴν τράπεζαν εἵμεθα ἐξ ἧτοι ἡ Ἀρσενία, ἡ Φλωριμόνδα μετὰ τινος ἐρωτοτρόπου φίλης της, ὁ Μαρκέσιος Ζεννέτ, ὁ δὸν Ζουὰν Μογκάδος καὶ ὁ δοῦλός σας. Ἄπαντες διετελέσαμεν καθ' ὅλην τὴν νύκτα πίνοντες καὶ χαριεντιζόμενοι. Πόση ἡδυπάθεια! Ὁμολογῶ ὅτι, ἦτε Ἀρσενία καὶ ἡ Φλωριμόνδα δὲν ἔχουσιν ἰδιάζον πνεῦμα· οὐχ ἥττον ὁμῶς διὰ τῶν συνεχῶν συναναστρο-

φῶν ἀπέκτησαν ἀμφότεραι ἰδιόν τι, τόπον ἐπέχον ἀγχινοίας· εἰσὶ δὲ φιλοπαίγμονες, ζῶνται, εὐθυμοί, προτερήματα μυριάκις προτιμητέα τῆς σεμνότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Πῶς ἐγνωρίσθη ὁ Ζιλβλᾶς μετὰ τῶν θεραπόντων τῶν εὐγενῶν γένων. Τὶ θαυμάσιον μυατήριον ἐδιδάχθη παρ' αὐτῶν, ἵνα ἀποκτήσῃ ἀκόπως σχεδὸν φήμην πνευματώδους γένου, καὶ εἰς τίνα παράδοξον ὄρκον τὸν καθυπέβηλον.

Οἱ εὐγενεῖς μας ἐξηκολούθησαν οὕτω συνδιαλεγόμενοι με-
χριστοῦ ὁ δὸν Μαθίας, ὃν ἐν τῷ μεταξὺ ἐβοήθουν νὰ ἐνδυθῇ, ἤ-
τοιμάσθη πρὸς ἔξοδον. Μὲ διέταξε τότε νὰ τὸν ἀκολουθήσω,
καὶ ἅπαντες οἱ γυναικάρεσκοι αὐτοὶ ἔλαβον τὴν ἄγουσαν πρὸς
τὸ κατηλεῖον ὅπου ὁ δὸν Φερνάνδος Γαμβόας προὔτίθετο νὰ
τοὺς φέρῃ. Ἦρχισα λοιπὸν βαδίζων ὀπισθεν ἐκείνων μετὰ
τριῶν ἄλλων ὑπηρετῶν· διότι ἕκαστος τῶν ἵπποτῶν εἶχε τὸν
ἑαυτοῦ. Εἶδον μετ' ἐκπλήξεως ὅτι καὶ οἱ τρεῖς τῶν θε-
ραπόντων ἐμιμοῦντο τοὺς τρόπους τῶν κυρίων των, καὶ
ὑπεκρίνοντο θαυμασίως τὸ ἦθος αὐτῶν. Ἐχαιρέτισα αὐτοὺς ὡς
νέος σύντροφός των, καὶ μὲ ἀντεχαιρέτισαν ἐπίσης· καί τις ἐξ
αὐτῶν θεωρήσας με ὀλίγον.— Συνάδελφε, μοὶ εἶπεν, ἡ συμπε-
ριφορά σου ἀποδεικνύει ὅτι πρῶτον ἤδη ὑπηρετεῖς πλησίον εὐ-
γενῶν.— Ἀλλοίμονον! ναί, τῷ ἀπεκρίθην, ἀλλ' οὔτε εἶναι πο-
λὺς καιρὸς ἀφότου ἦλθον εἰς τὴν Μαδρίτην. — Καθὼς βλέπω,
ἐπανέλαβεν ἐκεῖνος, εἶσαι ἐπαρχιώτης, ὡς τοῦτο φαίνεται ἐκ τῆς
δειλίας καὶ τῆς συστολῆς σου· πρὸς δὲ λείπει ἀπὸ τῶν πράξε-
ών σου καὶ ἡ τριβή. Ἀδιάφορον ὅμως, ἡμεῖς σοὶ ὑποσχόμεθα
νὰ διαλύσωμεν ἐντὸς μικροῦ χρόνου τὴν νάρκην σου.— Μὲ κα-
λακεύεις ἴσως; τῷ εἶπον αὖθις.— Ὁχι, μοὶ ἀπεκρίθη, ὅχι.

δὲν ὑπάρχει ἀνόητος τὸν ὁποῖον νὰ μὴ μορφώσωμεν· ἔσο βέβαιος περὶ τούτου. —

Τίς ἡ ἀνάγκη νὰ μοὶ εἴπῃ περισσότερα; Ἐνόησα εὐθὺς ὅτι εἶχον συναδέλφους καλοήθεις, καὶ ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ πέσω εἰς καλλιτέρας χεῖρας ἵνα γίνω κομψὸς νέος. Ἀφικθέντες εἰς τὸ καπηλεῖον εὗρομεν προπαρασκευασμένον τὸ δεῖπνον, διότι ὁ ἄρχων δὸν Φερνάνδος εἶχε λάβει ἀπὸ πρωΐας τὴν πρόνοιαν νὰ διατάξῃ τοῦτο. Οἱ κύριοί μας τότε ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἡμεῖς διετάχθημεν νὰ τοὺς ὑπηρετῶμεν. Τότε δὲ ἤρχισαν συνομιλοῦντες μετὰ πολλῆς φαιδρότητος, ἐγὼ δὲ ἤκουον αὐτοὺς μετ' ἀνεκφράστου ἡδονῆς. Ὁ χαρακτήρ, τὰ φρονήματα καὶ αἱ ἐκφράσεις των μὲ κατεγοήτευσον. Τίς ζωηρότης! Ὅποια φαντασίας γεννήματα! Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι μοὶ ἐφάνησαν καινοφανῆ ὄντα. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὰς ἀπώρας, ἐθέσαμεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἱκανὰς φιάλας ἐξαιρέτου οἴνου, καὶ ἀφήσαμεν αὐτοὺς μόνους, ἵνα δειπνήτῳμεν καὶ ἡμεῖς ἐν τινι μικρᾷ αἰθούσῃ ἐνθα ὑπῆρχεν ἡ δι' ἡμᾶς παρασκευασθεῖσα τράπεζα.

Ὅτι οἱ συναδελφοί μου εἶχον προτερήματα πλεονέκτα ἐξ ὧν κατὰ πρῶτον ὑπέθεσα, ἐβεβαιώθην τοῦτο ἐντὸς μικροῦ. Οὗτοι οὐ μόνον τοὺς τρόπους τῶν κυρίων των ἐμιμήθησαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ὁμιλίαν των ἐπετηδεύθησαν, μάλιστα δὲ κατάρθωσαν τοῦτο μετὰ τοσαύτης ἐπιτυχίας, ὥστε τὸ ὕψος τῶν ἀχρείων τούτων οὐδόλως σχεδὸν διέφερε τοῦ τῶν κυρίων των. Ἐθαύμαζον προσέτι τὸ ἐλεύθερον καὶ χαρίεν ἦθος των· πρὸς δὲ ἡ ἀγχίνοιά των τοσοῦτον μὲ ἐγοήτευσεν, ὥστε ἀπηλπίζομην ὅτι οὐδέποτε θέλω ἀξιωθῆ νὰ γείνω καὶ ἐγὼ ὅπως αὐτοὶ πνευματώδης. Ὁ θεράπων τοῦ δὸν Φερνάνδου, ἐπειδὴ ὁ κύριός του ἐφίλευε τοὺς ἡμετέρους, κατὰ μίμησιν ἐκείνου διέθεσε καὶ αὐτὸς τὰ τῆς τραπέζης μας, καὶ ἵνα μὴ φανῇ κατὰ τι ὑποδεέστερός του, προσεκάλεσε τὸν ξενοδόχον καὶ τῷ εἶπε· — Δότε μας, κύριε, δέκα φιάλας ἐκλεκτοῦ οἴνου, καὶ κατὰ τὴν συνθήκάν σας προσθέσατε αὐτὰς εἰς λογαριασμὸν

τοῦ κυρίου μου. — Εὐχαρίστως, ἀκεκρίθη δὲ κάπηλος· ἀλλὰ, κύριε Γάσπαρε, ἤξεύρετε ὅτι ὁ δὸν Φερνάνδος μοὶ χρεωστεῖ ἀκόμη μερικά γεύματα, καὶ ἂν διὰ τῶν προσπαθειῶν σας πληρωθῶ χρήματά τινα . . . — Ω! μείνατε ἥσυχος διὰ τὸ χρέος του, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ θεράπων, ἐγὼ ἀποκρίνομαι δι' αὐτόν· διότι τὰ χρέη τοῦ κυρίου μου εἶναι χρυσὸς ἀκατέργαστος. Ὅτι ἀπειρόκαλοί τινες πιστωταὶ του κατέσχον τὰ εἰσοδήματά του, τοῦτο εἶναι βέβαιον· οὐχ ἦττον ὁμῶς ἐλπίζω νὰ ἐπιτύχωμεν ὁσονοῦπω τὴν ἄρσιν τῶν κατασχέσεων, καὶ τότε θέλομεν σᾶς πληρώσει ἀνεξετάστως ὅποιονδῆποτε μᾶς παρουσιάσητε κατάλογον. — Ὁ κάπηλος, καὶ τοι μαθὼν περὶ τῶν κατασχέσεων, μᾶς ἔφερεν ἐντοσοῦτω τὸν οἶνον ὃν ἐπίομεν ὑπὲρ τῆς ἄρσεως αὐτῶν. Ἀστεῖον ἦτο τωρὸντι ἐάν τις ἔβλεπε τὰς κατὰ πᾶσαν στιγμὴν μεταξὺ ἡμῶν προπόσεις, καὶ πῶς ἐδίδομεν πρὸς ἀλλήλους τὰς ἐπωνυμίας τῶν κυρίων μας· ὁ θεράπων τοῦ δὸν Ἀντωνίου φέρ' εἶπεῖν, ὠνόμαζε τὸν τοῦ δὸν Φερνάνδου Γαμβόαν, τούτου δὲ ὁ ὑπηρέτης ἐκάλει τὸν τοῦ δὸν Ἀντωνίου Σαντελλέν, ἐμὲ δὲ ἔλεγον Σίλβαν· καὶ ἅπαντες κατὰ μικρὸν ἐμεθύσαμεν ὑπὸ τὰς δεδανεισμένας αὐτὰς ἐπωνυμίας, ὥς ἐμέθυσαν καὶ οἱ εὐγενεῖς κύριοι οἱ ἀληθῶς φέροντες αὐτάς.

Ἄν καὶ εἰς τὸ συμπόσιον τοῦτο ἦττον τῶν συνδαιτυμόνων μου διέπρεψα, οἱ συνάδελφοί μου ὁμῶς μοὶ ἐφανέρωσαν ὅτι ἦσαν ἀρκούντως εὐχαριστημένοι ἀπ' ἐμοῦ. — Σίλβα, μοὶ εἶπεν ὁ μᾶλλον ἀνάλατος ἐξ αὐτῶν, ἰδοὺ τί ἐσκέφθην περὶ ὑμῶν, φίλε μου· βλέπω ὅτι ἔχεις μεγάλην εὐφυΐαν, ἀλλ' ἀγνοεῖς ἔτι τὴν χρῆσιν αὐτῆς. Φοβούμενος μὴ εἴπῃς τι ἀπρεπὲς ἐμποδίζεσαι νὰ λαλῇς ὅ,τι τύχει· σήμερον ὁμῶς οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων λέγοντες ὅ,τι τοῖς ἔλθει εἰς τὸν νοῦν θεωροῦνται πνευματώδεις. Θέλεις καὶ σὺ νὰ διαπρέψῃς; ἀκολούθησον τὴν φυσικὴν σου ζωηρότητα, λέγε ἀδιαφόρως πᾶν ὅ,τι σοῦ ἔρχεται εἰς τὸ στόμα, καὶ ἡ ἀπερিসκεψία σου θέλει ἐκληφθῇ ὡς εὐγενὴς τόλμη. Ἐὰν ἀπείρους εἴπῃς ἀνοήτους λόγους, καὶ μετ' αὐτῶν μία μόνη ἀστεῖα λέξις σοῦ διαφύγῃ τὰ χεῖλη, πα-

ραβλέπουσι τότε τὰς μωρολογίας σου, παραδέχονται τὸ ἀστεῖον, καὶ λαμβάνουσιν ὑψηλὴν περὶ τοῦ ἀτόμου σου ἰδέαν. Εἰς τοῦτο καταγίνονται τοσοῦτον εὐδοκίμως οἱ κύριοί μας, τοῦτο πρέπει νὰ μεταχειρισθῇ πᾶς ὁ θέλων ν' ἀποκτήσῃ ὄνομα ἀνδρὸς ἔχοντος ἰδιάζον πνεῦμα.—

Ποθὼν εἰς ἄκρον νὰ ὑποληφθῶ καὶ ἐγὼ ὡς ἀγχίνους, καὶ βλέπων ὅτι τὸ μυστήριον εἰς ὃ μὲ ἐμύησε πρὸς κατόρθωσιν τούτου ἦτο εὐκολότατον, ἀπεφάσισα νὰ μὴ τὸ ἀμελήσω. Ἐδοκίμασα τοῦτο ἀμέσως, καὶ ὁ οἶνος κατέστησεν ἐπιτυχῇ τὴν δοκιμὴν μου· ὠμίλησα δηλαδὴ ἀδιακρίτως ὅ,τι ἔφθασα, καὶ κατ' εὐτυχίαν μεταξὺ πολλῶν μωρολογιῶν ἔμιξα καὶ τινὰς πνευματώδεις λέξεις αἵτινες εἴλκυσαν ἐπάνω μου τοὺς ἐπαίνους τῶν συναδέλφων μου. Ἡ δοκιμὴ αὕτη μὲ ἐνεθάρρυνε· τότε ἐπολλαπλασίασα τὴν ζωηρότητά μου πρὸς ἐφεύρεσιν εὐφυῶν τινῶν ἀστεϊσμῶν, καὶ ἡ τύχη ηὐδόκησεν αὐθις ὥστε αἱ προσπάθειάί μου νὰ μὴ ἀποβῶσιν ἀνωφελεῖς.

— Λοιπόν! μοὶ εἶπε τότε ἐκεῖνος τῶν συναδέλφων μου ὅστις μοὶ ὠμίλησε πρῶτος καθ' ὁδόν· βλέπεις, φίλε μου, πῶς ὅπως οὖν ἐξευγενίσθης; οὔτε δύο εἰσέτι παρῆλθον ὥραι ἀφ' ἧς διατελεῖς μεθ' ἡμῶν καὶ δὲν εἶσαι πλέον ὁ αὐτός, καὶ καθ' ἐκάστην ὀφθαλμοφανῶς θὰ μεταβάλλεσαι· ἰδοὺ τὶ ἀξίζει νὰ ὑπηρετῇ τις εὐγενεῖς! ἰδοὺ κατὰ πόσον τυῦτο ἀναπτύσσει τὸν νοῦν! ἐν ᾧ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον ἀποβαίνει τὸ ἐναντίον.— Ἀναμφιβόλως, τῷ ἀπεκρίθην, διὸ θέλω τοῦ λοιποῦ ν' ἀφιερῶσω ἑμαυτὸν ὑπηρετῶν τοὺς εὐγενεῖς. — Ὅμιλεῖς ἐξαίρετα, ἐφώνησεν ὁ θεράπων τοῦ δὸν Φερνάνδου ὢν ἡμιμεθυσμένος· οὐδὲν ὁλως ἀρμόζει εἰς τοὺς ἰδιώτας νὰ ἔχωσιν, ὡς ἡμεῖς, ἔξοχον νοῦν. Ἐλθετε λοιπόν, κύριοι, νὰ ὀρκισθῶμεν ὅτι οὐδέποτε θέλομεν ὑπηρετῆσαι τοιοῦτους βαναύσους· ὁμώσωμεν περὶ τούτου εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγός!—

Μετὰ τὴν χειροκρότησιν τῆς ἰδέας του, λαβόντες τὰ ποτήρια εἰς χεῖρας ἐδώκαμεν ἅπαντες τὸν γελοῖον αὐτὸν ὄρκον. Εἰς τὴν τράπεζαν ἐκαθήσχευεν μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν οἱ κύ-

ριοί μας εὐηρεστήθησαν ν' ἀναχωρήσωσι, καὶ ἐπειδὴ ἦτο με-
σονύκτιον, ἡ ἀναχώρησίς των ἐφάνη εἰς τοὺς συναδέλφους μου
ἄκρα νηφαλιότης· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι τὰ ἀρχοντόπου-
λά μας ἀφῆκαν τὸ καπηλεῖον τόσον ἐνωρίς, μόνον ἵνα μεταβῶ-
σιν εἰς τὴν οἰκίαν περιφήμου τινὸς ἐταίρας οἰκούσης εἰς τὴν
συνοικίαν τῶν ἀνακτόρων, καὶ ἥς ἡ θύρα ἦτο νυχθημερὸν ἀνεω-
γμένη εἰς τοὺς φιληδόνους. Ἡ γυνὴ αὐτὴ ἦτο τριάκοντα πέν-
τε ἕως τεσσαράκοντα ἐτῶν, ὡραιότατῃ ἔτι, χαρίεσσα, καὶ το-
σοῦτον ἐξησκημένη εἰς τὴν τέχνην τοῦ ἀρέσκειν εἰς ἅπαντας, ὥ-
στε ἐπώλει, ὡς ἔλεγον, ἀκριβώτερον τὰ λείψανα τοῦ κάλλους
της. παρ' ὅ,τι ἐπώλει τὰς ἀπαρχὰς αὐτοῦ. Προσέτι ὑπῆρχον ἄ-
είποτε εἰς τὴν οἰκίαν της δύο ἢ τρεῖς ἄλλαι πρώτης τάξεως
ἐταῖραι, αἵτινες οὐχ ἦττον συνετέλουν εἰς τὴν μεγάλην συρροὴν
τῶν φιληδόνων, καὶ ἐκεῖ μετὰ τὴν μεσημβρίαν κατεγίνοντο
εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, ἔπειτα ἐδείπνουν τὴν ἐσπέραν, καὶ τέ-
λος διενυκτέρευον πίνοντες καὶ εὐθυμοῦντες. Οἱ κύριοί μας ἔ-
μειναν ἐκεῖ μέχρι τῆς πρωΐας, καὶ ἡμεῖς ὡσαύτως χωρὶς νὰ
μᾶς καταλάβῃ ἡ πλῆξις· διότι ἐν ᾧ ἐκεῖνοι διετέλουν εὐφραι-
νόμενοι μετὰ τῶν ἐταιρῶν, ἡμεῖς διεσκεδάζομεν ἐπίσης με-
τὰς θαλαμηπόλους αὐτῶν. Τέλος ἀπεχωρίσθημεν ἅπαντες περὶ
τὸ λυκαυγὲς, καὶ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν μετέβη εἰς τὰ ἴδια ἵνα ἀ-
ναπαυθῇ.

Ὁ κύριός μου ἐγερθεὶς τὴν μεσημβρίαν κατὰ τὸ σῶνθηες
ἐνεδύθη, καὶ μετέβη εἰς τὸ μέγαρον τοῦ δὸν Ἀντωνίου Σαν-
τελλῆς ὅπου τὸν ἠκολούθησα καὶ ἐγώ. Ἐκεῖ εὗρομεν τὸν δὸν
Ἀλβάρων Ἀκούνα εὐγενῆ γέροντα καὶ ἄριστον διδάσκαλον τῆς
ἀσωτίας, πρὸς ὃν ἀφιεροῦντο ἅπαντες οἱ νέοι οἱ θέλοντες νὰ
γείνωσι κομψοί. Ὁ τῆς διαφθορᾶς οὗτος διδάσκαλος ἐγύμναζε
τοὺς μαθητάς του εἰς τὴν ἡδονὴν, καὶ τοὺς ἐδίδασκε τὴν τέχνην
τοῦ διαπρέπειν εἰς τὰς συναναστροφάς, καὶ τὰ μέσα τοῦ σπα-
ταλᾶν τὴν πατρῴαν κληρονομίαν. Τὴν δὲ ἑαυτοῦ οὐδένα εἶχε φό-
βον μὴ καταφάγῃ, διότι τοῦτο ἦτο πρᾶγμα πρὸ πολλοῦ τετελε-
σμένον. Μετὰ τὸν ἀμοιβαῖον τῶν τριῶν ἵπποτῶν ἀσπασμὸν,

ὁ Σαντελλῆς εἶπε πρὸς τὸν κύριόν μου.—Μὲ τὴν ἀλήθειαν, δὸν Ματθία, εἰς κατάλληλον ὥραν ἔφθασες! Ὁ δὸν Ἀλβάρος μοι λέγει νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν οἰκίαν ἰδιώτου τινὸς ἔχοντος προσκεκλημένους εἰς τὸ γεῦμα τὸν Μαρκέσιον Ζεννέτ καὶ τὸν δὸν Ζουὰν Μογκάδον· σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν, ἔλθετε καὶ ὑμεῖς μεθ' ἡμῶν.—Πῶς ὀνομάζεται ὁ ἰδιώτης αὐτός; ἠρώτησεν ὁ δὸν Ματθίας.—Γρηγόριος Νοριέγας, εἶπε τότε ὁ δὸν Ἀλβάρος, καὶ ἐν βραχυλογίᾳ σᾶς λέγω ἤδη τί εἶναι αὐτός ὁ νέος. Ὁ πατήρ του, ἔμπορος ὢν πολυτίμων λίθων, μετέβη χάριν ἐμπορίου εἰς μεμακρυσμένας χώρας, καὶ ἀναχωρῶν ἀφῆκε τῷ υἱῷ νὰ νέμῃται τὰ μεγάλα εἰσοδήματά του. Ὁ Γρηγόριος μιμούμενος κατὰ τοῦτο τοὺς ἀρχοντίσκους κλίνει, ἐν τῇ μωρίᾳ του, νὰ καταφάγῃ ἀπασαν τὴν περιουσίαν τοῦ πατρὸς του· καὶ ἐν ᾧ ἡ φύσις τὸν ἐπλάσεν εὐήθη, αὐτὸς θέλει νὰ νομίζεται πνευματώδης. Μὲ παρεκάλεσε λοιπὸν νὰ γείνω ὁδηγός του· διὸ τὸν γυμνάζω, καὶ δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὑμᾶς, κύριοι, ὅτι τὸν διώρθωσα ἀξιόλογα. Τὸ δὲ κεφάλαιον τοῦ εἰσοδήματός του ἐπαισθητῶς ἡλαττώθη.—Ἀναμφιβόλως, ἐφώνησεν ὁ Σαντελλῆς, καὶ καθὰ προβλέπω, ὁ ἰδιώτης σὰς Γρηγόριος γρήγορα θὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Πτωχοτροφεῖον. Ἀγωμεν, δὸν Ματθία, ἐξηκολούθησεν ὁ δὸν Ἀντώνιος λέγων, ἐλθέ νὰ γνωρισθῶμεν μετὰ τοῦ νέου αὐτοῦ, καὶ συντελέσωμεν εἰς τὸν ὀλεθρόν του.—Συμφωνῶ, ἀπεκρίθη ὁ κύριός μου, διότι αἱ ἀγενεῖς ἐκεῖνοι ἄρχοντες ὅσῳ φαντάζονται ἑαυτοὺς ἰσοτίμους μας, τόσῳ χαίρω βλέπων κατεστραμμένην τὴν περιουσίαν των. Οὐδὲν, παραδείγματος χάριν, μὲ εὐφραίνει τοσοῦτον, ὅσον ἡ καταστροφὴ τοιοῦτου ἰδιώτου ὃν τὸ χαρτοπαίγνιον καὶ ἡ ματαιότης τοῦ νὰ φαίνεται ὡς ἔχων σχέσεις μετ' ἐπισήμων προσώπων βιάζει νὰ πωλήσῃ ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν οἰκίαν του.—Ὡ! ἐπανελάθεν ὁ δὸν Ἀντώνιος, αὐτὸν δὲ τὸν νέον δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ τὸν λυπηθῇ τις· διότι δυστυχῶν οὐχ ἥττον θέλει εἶναι βλάξ, ὅσον ὑπῆρξε τοιοῦτος εὐτυχῶν.—

Ὁ Σαντελλῆς, ὁ κύριός μου καὶ ὁ δὸν Ἀλβάρος μετέβησαν

καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γρηγορίου Νοριέγα, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ Μογικὸν τοὺς ἠκολουθήσαμεν ἀμφότεροι ἐν χαρᾷ, βέβαιοι ὅτι θέλομεν εὖρεῖ δεῖπνον ἀδάπανον, καὶ θέλομεν συντελέσει καὶ ἡμεῖς ἐν μέρει εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ ιδιώτου. Ἀμα εἰσελθόντες εἶδομεν πλῆθος ἀνθρώπων ἐνασχολουμένων εἰς τὴν προπαρασκευὴν τοῦ δεῖπνου· ἀπὸ δὲ τῶν καρυκευμάτων τοιαύτη ἐξήρχετο ὁσμή, ὥστε ἠρέθιζε τὴν ὀρεξιν ὅλων ἡμῶν. Πρὸ ἡμῶν εἶχον φθάσει ὁ μαρκέσιος Ζεννέτ καὶ ὁ δὸν Ζουὰν Μογκάδος. Ὁ οἰκοδεσπότης μοὶ ἐφάνη εἰς ἄκρον μωρός· μάτην προσεπάθει νὰ μιμηθῇ τοὺς τρόπους τῶν εὐγενῶν νέων, ἀθλιέστατον ἀπομίμημα τῶν ἀρίστων τούτων πρωτοτύπων, ἢ μᾶλλον εἶπεῖν, ἦτο πτωχὸς τις τῷ πνεύματι θέλων νὰ φανῇ ἐλευθέριος. Φαντάσθητε λοιπὸν τοιοῦτου χαρακτῆρος ἄνθρωπον ἐν μέσῳ πέντε φιλοσκωμμένων ὧν κύριος σκοπὸς ἦτο νὰ τὸν ἐμπαίξωσι καὶ νὰ τὸν καθυποβάλωσιν εἰς μεγάλας δαπάνας. Μετὰ τὰς πρώτας δὲ ἀξιώσεις.—Κύριοι, εἶπεν ὁ δὸν Ἀλβάρος, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς συστήσω τὸν κύριον Γρηγόριον Νοριέγα ὡς ἐντελέστατον τῶν ἵπποτῶν καὶ κάτοχον ἀπείρων λαμπρῶν προτερημάτων. Ἡξεύρετε εἰς τίνα βαθμὸν ἔχει τὸ πνεῦμά του καλλιεργημένον; δοκιμάσατε καὶ θὰ ἴδητε. Ἐπίσης εἶναι δεινὸς εἰς πᾶν εἶδος ἐπιστήμης, ἀπὸ τῆς ἀκριβεστεράς καὶ τῆς μᾶλλον συνεπτυγμένης λογικῆς μέχρι τῆς ὀρθογραφίας.—ὦ! μὲ κολακεύετε, δὸν Ἀλβάρε, ὑπέλαβεν ὁ ιδιώτης γελῶν ἀηδέστατα· τοῦναντίον ἀποδίδω ὑμῖν τοὺς ἐπαίνους ἀντιστρόφως, καὶ σᾶς λέγω ὅτι ὑμεῖς ἐστέ ἡ πηγὴ τῆς πολυμαθείας.—Οὐδέποτε προεθέμην, ἐπανελάβεν ὁ δὸν Ἀλβάρος, νὰ ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτὸν τοσοῦτον πνευματώδη ἐπαινον· ἀλλὰ σᾶς βεβαιῶ, κύριοι, ὅτι ὁ ἄρχων Γρηγόριος ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἀποκτήσει ὄνομα εἰς τὸν κόσμον.—Ἀναμφιβόλως, εἶπεν ὁ δὸν Ἀντώνιος· τὸ ἐπ' ἐμοί, ὅ,τι θελκτικὸν εὕρισκω εἰς τὸν κύριον, ὅ,τι φρονῶ ἀνώτερον καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς ὀρθογραφίας εἶναι ἢ μετὰ πολλῆς κρίσεως γινομένη παρ' αὐτοῦ ἐκλογὴ τῶν προσώπων μεθ' ὧν συναναστρέφεται· διότι ἀντὶ νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ιδιωτικὸν ἐμπόριον,

ἀγαπᾷ νὰ ἔχῃ γνωριμίας μετ' εὐγενῶν νέων, ἀδιοφορῶν ἂν ἐκ τούτου καθυποβάλλεται εἰς δαπάνας. Τί ἄλλο δηλοῖ τοῦτο παρὰ αἶσθημα φιλοφροσύνης θαυμάσιον; ἰδοὺ ὅ,τι ὀνομάζεται δαπάνη μετὰ φιλοκαλίας καὶ διακρίσεως γινομένη.—

Μετὰ τοὺς εἰρωνικοὺς τούτους λόγους εἶπον ἀπείρου, ἄλλους τοιούτους, καὶ ὁ ἀτυχὴς Γρηγόριος παντοιοτρόπως ὑπ' αὐτῶν ἐνεπαίχθη. Τὴν δὲ πληγὴν τῶν ἀλληλοδιαδόχως ἐκτοξευομένων κατ' αὐτοῦ βελῶν οὐδόλως ἠσθάνετο ὁ ἀνόητος· τούναντίον ὅ,τι καὶ ἂν τῷ ἔλεγον τὰ ἐξελάμβανε κατὰ γράμμα, καὶ ἐφαίνετο ὑπερευχαριστημένος ὑπὸ τῶν συνδείπνων του, μάλιστα δὲ τοῖς ἐγνώριζε καὶ μεγαλειτέραν χάριν διὰ τοὺς χλευασμούς των. Καθ' ὅλην λοιπὸν τὴν διάρκειαν τῆς τραπέζης κατέστη τὸ ἀντικείμενον τῆς χλεύης ὅλων τῶν εὐγενῶν, οἵτινες διετέλεσαν εὐθυμουῦντες μέχρι τῆς πρωΐας. Ἡμεῖς δὲ, κατὰ μίμησιν τῶν κυρίων μας, ἐπίομεν τόσον ἀφθόνως, ὥστε ὅταν ἀνεχωρήταμεν ἀπὸ τοῦ προσφιλοῦς μας ἰδιώτου εἵμεθα ἀξιάλογα διωρθωμένοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

*Ὁ Ζιλβ.λᾶς εὐτυχεῖ καὶ γνωρίζεται
μετὰ τινος ὠραίας νέας.*

Ὁρας τινὰς κοιμηθεὶς ἐξύπνησα πολὺ εὐθυμος, καὶ ἐνθυμηθεὶς τὰς ὑπὸ τοῦ Μελανδέζ δοθείσας μοι συμβουλὰς ὑπῆγον, ἕωσοῦ ἐγερθῇ ὁ κύριός μου, πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐπιστάτου μας, οὗτινος ἡ κενοδοξία, ὡς μοὶ ἐφάνη, ἐκολακεύθη ὀλίγον διὰ τὴν προθυμίαν τοῦ νὰ τῷ προσφέρω τὸ σέβας μου. Διὸ μὲ ἐδέχθη φιλοφρόνως, καὶ μὲ ἠρώτησεν ἂν εὐχαριστῶμαι ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν τῶν εὐγενῶν νέων.—Ὁ βίος των, τῷ ἀπεκρίθην, εἶναι καινοφανὴς δι' ἐμέ· ἀλλ' ἐλπίζω νὰ ἐξοικειωθῶ εἰς αὐτὸν κατόπιν.—

Ἐξοικειώθην τῶντι, καὶ μάλιστα ταχέως, μεταβαλὼν τρόπον καὶ φρόνημα· διότι ἐν ᾧ πρὶν ἤμην φρόνιμος καὶ σεμνός, ἔγεινα ἤδη ζωηρός, αὐθάδης, φλύαρος. Ὅθεν διὰ τὴν μεταμόρφωσίν μου ὁ θεράπων τοῦ δὸν Ἀντωνίου με συνεχάρη, καὶ μοι εἶπεν ἐνταυτῷ ὅτι, ἵνα κατασταθῶ περίφημος ἀπαιτεῖται λαμπρὰ ἐρωτικὴ τύχη, ὅτι πρὸς τελειοποίησιν κομποῦ τινος νέου τοῦτο εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον, ὅτι ὅλοι οἱ συνάδελφοί μας ἠγαπῶντο ὑπὸ τινωνῶραίων γυναικῶν, καὶ ὅτι αὐτὸς οὗτος εἶναι κύριος τῶν θελγήτρων δύο εὐγενῶν κυριῶν. Ἐψεύδετο ἴσως ὁ ἄχρεϊος.—Κύριε Μογικῶν, τῷ ἀπεκρίθην, εἰσθε βεβαίως νέος εὐειδής, λίαν πνευματώδης, καὶ κάτοχος πολλῶν προτερημάτων· δὲν ἐννοῶ ὅμως πῶς εἶναι δυνατόν γυναῖκες ἐκ τῆς τάξεως τῶν εὐγενῶν, μετὰ τῶν ὁποίων οὔτε καὶ συνοικεῖτε, νὰ συλλάβωσιν ἔρωτα εἰς ἄνθρωπον τοῦ εἶδους σας.—Ὡ! ἔχετε δίκαιον, μοι ἀπεκρίθη· ἀλλὰ μήπως ἡξεύρουσιν τίς εἶμαι; Παρουσιαζόμενος εἰς αὐτὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὸν ἱματισμὸν τοῦ κυρίου μου ἐνεργῶ τὰς κατακτήσεις μου. Ἰδοὺ δὲ πῶς· ἐνδύομαι ὡς εὐγενής, μιμοῦμαι τοὺς τρόπους των, ὑπάγω εἰς τὸν περίπατον, πειράζω ὅσας γυναῖκας ἀπαντήσω, ἕωσού τύχῃ ἐξ αὐτῶν μιᾶς ἥτις ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ ἱερά μου, τὴν ἀκολουθῶ, καὶ φέρομαι οὕτως ἐπιδεξίως, ὥστε μοι δίδει ἐπὶ τέλους τὴν ἄδειαν νὰ τῇ ὁμιλήσω. Τῇ λέγω τότε ὅτι ὀνομάζομαι δὸν Ἀντώνιος Σαντελλές, τῇ ζητῶ μυστικὴν συνέντευξιν, ἡ κυρία προσποιεῖται ὅτι δῆθεν δὲν θέλει, ἐγὼ τὴν στενοχωρῶ, ἐκείνη ἐνδίδει κτλ. Ἀπὸ τὸ μέσον μεταχειρίζομαι, φίλε μου, ὅσας προκείται περὶ ἐρωτικῆς τύχης· ὅθεν σὲ συμβουλεύω ν' ἀκολουθήσης καὶ σὺ τὸ παράδειγμά μου.—

Ποθῶν εἰς ἄκρον νὰ γείνω καὶ ἐγὼ περίφημος νέος, παρέδεχθην τὴν συμβουλὴν του· πλὴν τούτου, ἐπειδὴ ἡσθανόμην κλίσιν τινὰ εἰς ἐρωτικὰς σχέσεις, διανοήθην νὰ ἐνδυθῶ ὡς ἀρχοντόπουλον, καὶ νὰ ὑπάγω πρὸς ἀνέυρεσιν τυχαίου ἔρωτος. Μὴ τολμῶν νὰ μεταβάλω ἔνδυμα εἰς τὸ μέγαρόν μας φόβῳ μὴ παρατηρηθῶ, ἔλαβον ἐκ τοῦ ἱματιοφυλακίου τοῦ κυρίου μου πλήρη ὥραϊαν στολὴν, ἐσχημάτισα αὐτὴν εἰς δέμα, καὶ

τὴν μετέφερον εἰς τὴν οἰκίαν κουρέως τινὸς φίλου μου, εἰς ἣν ἡδυνάμην νὰ ἐνδυθῶ ἐν ἀνέσει. Βοηθεία δὲ τοῦ κουρέως τούτου ἐστολίσθη ὅσον ἔνεστι καλλίτερον, καὶ ὅταν ἐνομίσαμεν ὅτι οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀνάγκη ἄλλης τινὸς προσθήκης εἰς τὸν καλ-
λωπισμόν μου, μετέβην πρὸς τὸν λειμῶνα τοῦ Ἀγίου Ἱερωνύ-
μου, βέβαιος ὢν ὅτι δὲν ἤθελον ἐπιστρέψει ἐκεῖθεν ἄπρακτος.
Δὲν ὑπεχρεώθην ὁμῶς νὰ τρέξω πολὺ μακρὰν πρὸς ἐπιτυχίαν
τοῦ σκοποῦ μου.

Διαβαίνων στενωπὸν τινα, εἶδον ἐξελθοῦσαν ἐκ τινος οἰκίσκου
καὶ ἀναβᾶσαν ἐπὶ δημοσίου ἀμᾶξης παρὰ τὴν θύραν κειμένης
κυρίαν τινὰ πολυτελῶς ἐνδεδυμένην καὶ πλήρη ὠραιότητος.
Ἐστάθην εὐθὺς ἵνα τὴν θεωρήσω. μάλιστα δὲ τὴν ἐχαιρέτισα
οὕτως, ὥστε τῇ ἔδωκα νὰ ἐννοήσῃ ὅτι μοὶ ἤρρεσεν. Αὕτη δὲ
ἵνα μοι φανερώσῃ ὅτι ἀξίζει περισσότερον παρ' ὅτι τὴν ὑπέθε-
σα, ὕψωσεν ὀλίγον τὸν πέπλον τῆς, καὶ ἔδειξε τὸ χαριέστα-
τον αὐτῆς πρόσωπον. Ἡ ἄμαξα ἐντούτοις ἀνεχώρησεν, ἐγὼ δὲ
ἐστάθην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ὡς ἐμβρόντητος ἕνεκα τῆς μορφῆς ἣν
ἤδη εἶδον. — Τί ὠραῖον πρόσωπον! ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν· διά-
βολε! αὕτῃ ἤρκει ἵνα τελειοποιηθῶ. Ἐὰν αἱ δύο τοῦ Μαγι-
κῶν ἐρωμέναι εἰσὶν, ὡς αὕτῃ, ὠραῖαι, ἰδοὺ εὐδαιμονία ἀχρείου
ἀνθρώπου· ἤθελον δὲ μακαρίζει τὴν τύχην μου ἐὰν ἀπέκτων
τοιαύτην τῆς καρδίας μου δέσποιναν. — Τοιαῦτα διαλογιζό-
μενος ἔρριψα τυχαίως τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τοῦ οἰκίσκου
ἐξ οὗ ἐξῆλθεν ἀρτίως ἡ ἀξιέραστος ἐκείνη γυνή, καὶ εἶδον εἰς τὸ
παράθυρον τῆς ἰσογείου αἰθούσης γραῖαι, ἥτις μοὶ ἔνευσε νὰ εἰσ-
έλθω. Ἐτρεξα ταχέως εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐντὸς αἰθούσης ἱκανῶς
κομψῆς εὗρον τὴν σεβασμίαν καὶ προνοητικὴν γραῖαν, ἥτις ὑ-
πολαβοῦσά με διὰ μαρκέσιον τοῦλάχιστον μὲ προσηγόρευσεν
εὐσεβάστως καὶ μοὶ εἶπε. — Πιθανόν, εὐγενέστατε, ὅτι συνε-
λάβετε κακὴν ἰδέαν περὶ γυναικὸς ἥτις, καί τοι οὐδόλως γνω-
ρίζουσα ὑμᾶς, ἔνευσε ἵνα εἰσέλθητε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς· ἀλλ'
ὅταν μάθητε ὅτι δὲν φέρομαι οὕτω πρὸς τὸν τυχόντα, τότε
θέλετε κρίνει ἴσως εὐνοϊκώτερον περὶ ἐμοῦ. Μήπως εἰσθε αὐ-
λικός; — Ναί, φίλη μου, τῇ ἀπεκρίθην ἐκτείνων τὸν δεξιὸν

πόδα καὶ κλίνων τὸ σῶμα ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἰσχίου· ἀνήκω, χωρὶς νὰ καυχηθῶ, εἰς μίαν τῶν ἐπισημοτέρων οἰκογενειῶν τῆς Ἰσπανίας. — Φαίνεται τοῦτο ἐκ τῆς φυγιογνωμίας σας, ἐπανελάβεν ἡ γραῖα· σᾶς λέγω λοιπὸν καὶ ἐγὼ ὅτι ἀγαπῶνὰ χαρίζομαι εἰς τοὺς εὐγενεῖς, ἔχω τὴν ἀδυναμίαν αὐτήν. Σᾶς εἶδον ἐκ τοῦ παραθύρου μου, καὶ μοι ἐφάνη ὅτι παρετηρήσατε μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὴν εὐγενῆ κυρίαν ἣτις ἀνεχώρησε πρὸ ὀλίγου ἐντεῦθεν. Εἶπατέ μοι εἰλικρινῶς, μήπως σᾶς ἤρεσε ; — Ὁμνύω ὡς αὐλικὸς, ὅτι ἡ νέα ἐκείνη μοῦ προσέβαλε τὰς αἰσθήσεις, τῇ ἀπεκρίθην, διότι οὐδέποτε εἶδον ἐπαγωγότερον τοῦ πλάσματος τούτου κάλλος ! Διὸ σᾶς παρακαλῶ, καλὴ μου γερόντισσα, φιλιώσατέ με μετ' αὐτῆς, καὶ θὰ ἴδῃτε πόσον θὰ ᾔμαι εὐγνώμων πρὸς ὑμᾶς. Ἀποδίδων τις πρὸς ἡμᾶς τοὺς μεγάλους τοιαύτης φύσεως ἐκδουλεύσεις πράττει ἀξιόλογα, διότι τὰς ἀνταμείβομεν καλλίτερον τῶν ἄλλων.

— Εἶπον πρὸ ὀλίγου, ἀνταπήντησεν ἡ γραῖα, ὅτι εἶμαι ὅλως ἀφωσιωμένη εἰς ἄτομα τῆς τάξεώς σας, καὶ ἀγαπῶ νὰ φαίνωμαι εἰς αὐτὰ χρήσιμος. Δέχομαι ἐδῶ φερ' εἰπεῖν, γυναικάς τινας τὰς ὁποίας ἡ κατ' ἐπιφάνειαν ἀρετὴ ἐμποδίζει νὰ βλέπωσιν οἵκαδε τοὺς φίλους των· ὅθεν παραχωρῶ εἰς αὐτὰς τὴν οἰκίαν μου ἵνα συμβιβάσωσι τὴν κλίσιν των μετὰ τῆς κοσμιότητος. — Καλῶς πράττετε, τῇ εἶπον, καὶ κατὰ τὰ φαινόμενα τὴν αὐτὴν εὐκολίαν παρέσχετε πρὸ ὀλίγου καὶ εἰς τὴν εὐγενῆ κυρίαν περὶ ἧς γίνεται ἤδη λόγος. — Ὅχι, μοι ἀπεκρίθη ἡ γραῖα· ἡ νέα αὕτη εἶναι χήρα εὐγενῆς καὶ ζητεῖ ἐραστήν· ἀλλ' εἶναι τόσον δύσκολος εἰς τὴν ἐκλογὴν της, ὥστε ἀμφιβάλλω ἂν μετὰ τοσαῦτα προτερήματα θὰ ἐλκύσητε τὴν προσοχὴν της· διότι τρεῖς μέχρι τοῦδε τῇ παρουσίασα εὐγενεῖς ἱππότας, καὶ τοὺς τρεῖς περιεφρόνησεν. — ὦ σᾶς καθικετεύω, ἀκριβήμου κυρία, ἔκραξα μετὰ τινος ἐλπίδος, ἐκθέσατέ με εἰς τὰ βέλη της μόνον, καὶ σᾶς δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου ὅτι θέλετε ἀποζημιωθῇ γενναίως. Εἶμαι περίεργος νὰ εὕρεθῶ κατ' ἰδίαν μετὰ ωραίας δυσκόλου, διότι δέν μοι ἔτυχεν εἰσέτι

ν' ἀπαντήσω τοιοῦτον χαρακτῆρα. — Ἐσὼ, μοὶ εἶπεν ἡ γραῖα, ἔλθετε πάλιν αὖριον τὴν αὐτὴν ὥς σήμερον ὥραν, καὶ ἐλπίζω νὰ εὐχαριστηθῇ ἡ περιέργειά σας. — Ἐρχομαι ἀφεύκτως, τῷ ἀπεκρίθην, καὶ τότε βλέπομεν εἴαν νέος, ὥς ἐγώ, εὐγενὴς δύναται ν' ἀποτύχη κατακτῆσεως. —

Ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησα πλέον νὰ τρέξω κατόπιν ἄλλης τύχης, ἐπανῆλθον εἰς τοῦ κουρέως, ἀλλ' εἰς ἄκρον ἀνυπόμονος νὰ ἴδω τὰς συνεπείας τοῦ συμβάντος μου. Τὴν δὲ ἐπιοῦσαν καλλωπισθεὶς καλλίτερον μετέβην πρὸ τῆς διωρισμένης ὥρας εἰς τὸν οἰκίσκον τῆς γραίας. — Εἴσθε πολὺ ἀκριβοῦς, εὐγενέστατε, μοὶ εἶπε, καὶ σᾶς εὐχαριστῶ ὅτι ὁμῶς ἀξίζει καὶ τὸν κόπον εἶναι βέβαιον. Μάθετε λοιπὸν, ὅτι ἐντάμωσα τὴν ὥραίαν μας χήραν, καὶ συνωμιλήσαμεν πολλὴν ὥραν περὶ τοῦ ἀτόμου σας. Μοὶ ἀπηγόρευσε μὲν νὰ σᾶς εἶπω τοῦτο, ἀλλ' ἐγώ, ἐπειδὴ ἔλαβον ἰδιαιτέραν κλίσιν πρὸς ὑμᾶς δὲν σιωπῶ· σᾶς λέγω λοιπὸν, ὅτι σᾶς ἀγαπᾷ, καὶ ἐντὸς ὀλίγου θέλετε κατασταθῇ ὁ εὐδαιμονέστερος τῶν εὐγενῶν, διότι ἡ κυρία (καὶ τὸ λέγω εἰς ὑμᾶς μόνον) εἶναι ἐνθεσις (βουκιά) εἰς ἄκρον ὀρεκτικὴ. Ἐπειδὴ μετὰ τοῦ συζύγου τῆς ὀλίγον χρόνον ἔζησε, καὶ ἡ ὑπανδρία τῆς σκιά ἦτο καὶ παρῆλθεν, ἔχει ὅλα τὰ πλεονεκτήματα κόρης ἀνυπάνδρου. — Λέγουσα τοῦτο ἡ ἀγαθὴ γραῖα ὑπενόει ἀναμφιβόλως μίαν ἐκ τῶν εὐφυῶν ἐκείνων νεανίδων, αἵτινες γνωρίζουσι νὰ διάγωσιν ἄνευ πλήξεως τὸν ἀγαμὸν των βίον.

Ἐντούτοις ἔφθασε μετ' ὀλίγον ἐπὶ δημοσίου πάλιν ἀμάξης ἡ ἡρώϊνη τῆς συνεντεύξεως μεγαλοπρεπῶς ἐνδεδυμένη. Ἀμα αὐτῆς εἰσελθούσης εἰς τὴν αἴθουσαν, παρουσιάσθην καὶ ἐγώ εἰς τὴν σκηνὴν διὰ πέντε ἢ ἕξ, κατὰ τὸ ἔθος τῶν εὐγενῶν, ὑποκλίσεων καὶ τῶν σχετικῶν αὐταῖς χειρονομιῶν ἐκτελεσθεισῶν μετὰ πλείστης ὅσης χάριτος. Μετὰ ταῦτα τὴν ἐπλησίασα οἰκειότατα, καὶ τῇ εἶπον. — Βλέπετε, φιλτάτη μου, ἐνώπιόν σας εὐγενὴ νέον τετρωμένον ὑπὸ τῶν βελῶν τοῦ υἱοῦ τῆς Ἀφροδίτης. Ἀπὸ τῆς χθὲς ἡ εἰκὼν σας παρίσταται ἀκαταπαύστως εἰς τὴν φαντασίαν μου καὶ ἐξώρισεν ἀπὸ τῆς καρδίας

μου δούκισσαν ἥτις ἤρχιζεν ἐγκαταστηνομένη εἰς αὐτήν. — Ἐνδοξότατος δι' ἐμὲ ὁ θρίαμβος, ἀπεκρίθη αὕτη ἀφαιρέσασκ τὸν πέπλον τῆς· οὐδεμίαν ἐντούτοις αἰσθάνομαι διὰ τὸν θρίαμβόν μου χαρὰν, διότι οἱ εὐγενεῖς μας ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰσὶν ἀστάτου χαρακτῆρος νέοι, καὶ λέγεται, ὅτι δυσκολώτερον νὰ ἐμποδίσῃ τις τὴν καρδίαν των παρὰ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν πυροβόλου. — Ἐ! προσφιλὴς μου κυρία, εἶπον αὖθις, ἄφεςτε ἂν εὐαρεστῇσθε, τὸ μέλλον· καὶ σκέφθητε περὶ τοῦ ἐνεστῶτος. Εἴσθε ὠρῖα, ἐγὼ δὲ ἐραστής. Ἄν ὁ ἔρως μου σᾶς εὐαρεστήῃ, ἔλθετε νὰ συνομολογήσωμεν ἄνευ σκέψεως ἀμοιβαίαν ἀγάπην. Ἐπιβῶμεν τοῦ πλοίου ὡς ναῦται, περιφρονήσωμεν τοὺς κινδύνους τῆς θαλασσοπλοίας, εἰς μόνας τὰς ἡδονὰς αὐτῆς ἀποβλέποντες. —

Ταῦτα εἰπὼν προσέπεσα ἐνθουσιώδης εἰς τοὺς πόδας τῆς νύμφης μου, καὶ ἵνα μιμηθῶ ὅσον ἐνεστι κάλλιον τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος ἐραστάς, τὴν ἐβίασα δι' ἀναισχύντου τρόπου ἵνα συμπληρώσῃ τὴν εὐδαιμονίαν μου. Εἰς τὰς ἐπιμόνους παρακλήσεις μου ἐνόμισα ὅτι μικρὸν συνεκινήθη, δὲν ἔκρινεν ὁμῶς εὐλογον καὶ νὰ ἐνδώσῃ ἔτι ὅθεν ἀπωθήσασά με. — Στῆτε, μοὶ εἶπεν, εἴσθε πολὺ ὀρμητικὸς, ἄφεςτε τὴν ἀναίδειαν. Πολὺ ὑποπτεύομαι μὴ εὐρίσκομαι μετὰ τινος ἀκολάστου. — Ἀπαγε! κυρία, ἔκραξα· εἶναι δυνατόν ν' ἀποστρέφεσθε ὅ,τι αἱ κοινότεραι τῶν γυναικῶν ἀγαπῶσι; κατὰ τῆς ἀσωτίας μόνον τινὲς τῶν γυναικῶν τοῦ λαοῦ ἐξανίστανται. — Ἀρκεῖ, ἐπανέλαβεν αὕτη, πείθομαι εἰς δικαιολόγησιν τόσον ἰσχυράν, καὶ καθὰ βλέπω εἰς ὑμᾶς τοὺς εὐγενεῖς αἱ προσποιήσεις καθίστανται ἀνωφελεῖς. Τούτου ἕνεκα ἡ γυνὴ κατὰ τὸ ἥμισυ πρέπει νὰ ἐνδώσῃ. Μάθετε τὴν νίκην σας, προσέθηκεν αὕτη διὰ προσπεποιημένης συστολῆς ὡς ἂν ἡ αἰδώς τῆς ἔπασχεν ἐκ τῆς ὁμολογίας αὐτῆς· μοὶ ἐνεπνεύσατε αἰσθήματα ἅτινα οὐδέποτε συνέλαβον πρὸς ἄνθρωπον· δὲν βλέπω δὲ τὴν ἀνάγκην νὰ μάθω τίς εἴσθε, ἵνα ἀποφασίσω ἐκλέγων ὑμᾶς ἐραστήν μου. Εἰμὶ βεβαία περὶ τῆς εὐγενοῦς ὑμῶν καταγωγῆς, καὶ μάλιστα περὶ τῆς τιμιότητός

σας· καὶ ὅμως δὲν ἀρκοῦσι ταῦτα πρὸς βεβαίωσίν μου· διότι, ὅσον προδιατεθειμένη καὶ ἂν ᾦμαι ὑπὲρ ὑμῶν, δὲν θέλω ν' ἀγαπήσω ἄνθρωπον ἄγνωστον.—

Ἐνεθυμήθην τότε τοῦ θεράποντος τοῦ δὸν Ἀντωνίου, εἰπόντος μοι, τὶ μέσον μεταχειρίζεται εἰς παρομοίας περιστάσεις, καὶ θέλων κατὰ μίμησιν αὐτοῦ νὰ οἰκαιοποιηθῶ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου μου εἶπον πρὸς τὴν χήραν μου.—Οὐδόλως ἀντιτείνω, κυρία, τοῦ νὰ σᾶς φανερώσω τὸ ὄνομά μου, διότι καθὼ ἐπίσημον ἀξίζει ὁμολογίας. Ἠκούσατε ποτὲ περὶ τοῦ δὸν Μαθθία Σίλβα;—Πολλάκις, ἀπεκρίθη αὕτη, δύναμαι μάλιστα νὰ σᾶς εἶπω ὅτι τὸν εἶδον εἰς τὴν οἰκίαν φίλης μου τινος.—Καί τοι γεγυμνασμένος ἤδη εἰς τὴν ἀναίδειαν ἢ ἀπόκρισίς της μὲ ἔφε-
ρεν ὀλίγον εἰς ἀμηχανίαν. Συνῆλθον ὅμως εὐθύς· καὶ διὰ τῆς ἀγχινοίας μου προσπαθῶν νὰ ἐξέλθω αὐτῆς.—Λοιπὸν! ἄγγελέ μου, εἶπον αὐθις, γνωρίζετε εὐγενῆ . . . τὸν ὁποῖον . . . γνωρίζω καὶ ἐγὼ ἐπίσης . . . Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται νὰ σᾶς τὸ εἶπω, λέγω λοιπὸν ὅτι ἀνήκω εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν. Ὁ πάππος του ἐνυμφεύθη τὴν γυναικαδέλφην τοῦ θείου τοῦ πατρός μου· εἴμεθα, ὡς βλέπετε, πλησιέστατοι συγγενεῖς. Ὀνομάζομαι δὸν Καῖσαρ, καὶ εἶμαι μονογενὴς υἱὸς τοῦ περιφήμου δὸν Φερνάνδου Ῥιβέϊρα πεσόντος πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν εἰς τινὰ μάχην συγκροτηθεῖσαν κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Πορτογαλίας. Ἐπεθύμουν ἤδη νὰ περιγράψω λεπτομερῶς τὰ περὶ τῆς μάχης ταύτης ἥτις ὑπῆρξε διὰ τὸν διάβολον πεισματώδης, ἀλλὰ τὰ σιωπῶ, ἵνα μὴ παρέρχωνται ἐπὶ ματαίῳ αἱ πολῦτιμοι στιγμαὶ τὰς ὁποίας ὁ ἔρως ἀπαιτεῖ νὰ μεταχειρισθῶ εὐαρεστότερον.—

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν αὐτὴν κατέστην ἐπίμων καὶ περιπαθέστερος, καὶ ὅμως οὐδὲ βῆμα προὔχώρησα· ἡ δὲ ὑπὸ τῆς θεᾶς μου ἀπονεμηθεῖσά μοι εὖνοια εἰς οὐδὲν ἄλλο μοὶ ἐχρησίμευσε παρὰ τοὺς στεναγμούς μου δι' ὅ,τι μοὶ ἀπεποιήθη. Ἡ σκληρά! εἰσελθοῦσα εἰς τὴν παρὰ τὴν αὐλαίαν θύραν κειμένην ἅμαξαν ἀνεχώρησεν· ἐγὼ δὲ ἐπαυλῆθον εἰς τὰ ἴδια ὑπερευχαριστημέ-

νος ὑπὸ τῆς καλῆς μου τύχης, καί τοι μὴ ἐντελῶς εὐτυχῆς. Ἐλεγον δὲ κατ' ἑμαυτόν·—Ἐάν κατὰ τὸ ἡμισυ μόνον ἀπῆλαυσα τῶν θελγῆτρων της, τοῦτο προῆλθε, διότι ἡ κυρία τῆς καρδίας μου εὐγενῆς οὖσα δὲν ἐνέκρινε νὰ ἐνδώσῃ ἀπὸ τῆς πρώτης ἔτι συνεντεύξεως εἰς τὰς ὁρμάς μου. Ἄν μεγαλοφρονοῦσα εἰς τὴν εὐγένειάν της ἀνέβαλε πρὸς καιρὸν τὴν εὐτυχίαν μου, οὐχ ἥττον ὅμως ἤλπιζον νὰ διαρκέσῃ ἡμέρας τινὰς μόνον ἢ ἀναβολή. Ἀλλ' εἶναι πολὺ βέβαιον ὅτι προσεφέρθη εἰς αὐτὴν ὥς εἰς τὴν μᾶλλον πανοῦργον τυχοδιώκτριαν. Ἐντούτοις προτιμήσας νὰ θεωρήσω τὸ πρᾶγμα ὑπὸ τὴν καλὴν μᾶλλον ἢ τὴν κακὴν τοῦ ἔποψιν, ἐνέμεινα εἰς τὴν ἀγαθὴν ἰδέαν ἣν περὶ τῆς χήρας μου πρὸ ὀλίγου συνέλαβον. Ἐν ᾧ δὲ ἀπεχωριζόμεθα, συνεφωνήσαμεν ἀμφότεροι νὰ ἐνταμωθῶμεν αὐθις τὴν μεθαύριον· καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ νὰ φθάσω εἰς τὸν κολοφῶνα τῶν μελλόντων πόθων μου, μοὶ ἔδιδε προαίσθησιν ἡδονῶν κολακευτικωτάτην.

Τοιαύτας χαρμολύπους ἰδέας ἀναπολῶν εἰς τὴν φαντασίαν μου, ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κουρέως, ἔνθα μεταβαλὼν ἐνδυμασίαν ὑπῆγον πρὸς ἀνέυρεσιν τοῦ κυρίου μου εἰς τι σφαιριστήριον, ὅπου ἐγνώριζον ὅτι μετέβαινε συνήθως. Εὐρὼν τοῦτον ἐκεῖ καταγινόμενον εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον τὸν ἐπλησίασα, καὶ ἐκ τῆς φυσιογνωμίας του ἐνόησα ὅτι ἐκέρδιζε· διότι ὁ κύριός μου πολὺ ἀπεῖχε τοῦ νὰ ὁμοιάσῃ εἰς τοὺς φλεγματώδεις ἐκείνους χαρτοπαίκτας, οἵτινες εἴτε γίνονται πλούσιοι εἴτε καταστρέφονται, δὲν ἀλλάζουσιν ὄψιν· ἐν ᾧ αὐτὸς εὐτυχῶν μὲν εἰς τὸ παιγνίδιον ἦτο φαιδρὸς καὶ ἀστεῖος, δυστυχῶν δὲ σκυθρωπότατος. Ἐξελθὼν αὐτοῦ τοῦ σφαιριστηρίου μετέβη εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον, μέχρι τῆς πύλης τοῦ ὁποίου τὸν ἠκολούθησα· ἐκεῖ δὲ δούς μοι ἐν δουκάτῳ· — Λάβε αὐτὸ, Ζιλβᾶς, μοὶ εἶπεν, ἵνα αἰσθανθῇς καὶ σὺ ὅτι ἐκέρδισα σήμερον. Ὑπαγε, εὐθύμησον μέχρι τοῦ μεσονυκτίου μετὰ τῶν συντρόφων σου, ὕστερον δὲ ἐλθὲ πρὸς ἐντάμωσίν μου εἰς τῆς Ἀρσενίας, εἰς ἣν πρόκειται νὰ δειπνήσω μετὰ τοῦ δὸν Ἀλεξίου Σεζιάρ.

— Εἶπε, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον· ἐγὼ δὲ διελογιζόμενῃ μετὰ τίνος νὰ δαπανήσω τὸ χρυσοῦν μου νόμισμα. Δὲν ἐσκέφθην ὁμῶς ἐπὶ πολὺ, διότι παρουσιάσθη αἴφνης ἐνώπιόν μου ὁ θεράπων τοῦ δὸν Ἀλεξίου Κλαρίνος, μετὰ τοῦ ὁποίου μετέβην εἰς τι καπηλεῖον ὅπου συνευθημήσαμεν μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Καθεῖθεν δὲ μετέβημεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἀρσενίας, εἰς ἣν καὶ ὁ Κλαρίνος εἶχε διαταγὴν παρὰ τοῦ κυρίου του νὰ εὔρεθῇ. Τὴν θύραν τῆς οἰκίας ἤνοιξεν ἡμῖν μικρὸς τις ὑπηρέτης, καὶ μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὴν κάτω αἴθουσαν. Ἐκεῖ εὔρομεν τὰς θαλαμηπόλους τῆς τε Ἀρσενίας καὶ τῆς Φλωριμόνδας συνδιαλεγόμενας καὶ καγχαζούσας, ἐν ᾧ αἱ δέσποιναί των διετέλουν μετὰ τῶν κυρίων μας εἰς τὴν ἄνω αἴθουσαν.

Ἡ ἔλευσις δύο εὐθύμων νέων πρὸ μικροῦ καλῶς δειπνησάντων δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ φανῇ εὐάρεστος εἰς θαλαμηπόλους, καὶ μάλιστα θαλαμηπόλους ὑποκριτριῶν τοῦ θεάτρου· ἰδὼν δὲ ὅτι ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἦτο ἡ χήρα μου, ἡ ἀξιολάτρευτός μου χήρα ἣν ὑπέθετον κόμισσαν ἢ μαρκεσίαν ἔμεινα ἐκπληκτος. Οὐχ ἦττον κατέστη καὶ αὐτὴ ἐκθαμβος βλέπουσα τὸν προσφιλεῖ της δὸν Καίσαρα Ῥιβεῖρα μεταβεβλημένον εἰς θεράποντα καλωπιστοῦ. Ἐβλέπομεν τότε ἀλλήλους ἄνευ ἀμνηχανίας καὶ τοιαύτη μᾶς κατέλαβεν ἀμφοτέρους ἄκρατος ἐπιθυμία γέλωτος, ὥστε, καί τοι προσπαθήσαντες, οὐδόλως ἠδυνήθημεν νὰ κρατήσωμεν ἑαυτούς. Ἐπειτα δὲ ἡ Δώρα (οὕτως ὠνομάζετο) λαβοῦσά με κατ' ἰδίαν, ἐν ᾧ ὁ Κλαρίνος ὠμίλει μετὰ τῆς συντρόφου της, μοὶ ἔτεινε χαριέντως τὴν χεῖρά της, καὶ μοὶ εἶπεν ἡσύχως. — Δέχθητε, εὐγενέστατε δὸν Καίσαρ τὴν χεῖρά μου· μακρὰν τοῦ νὰ ἐλέγξωμεν ἀλλήλους, ἔλθετε νὰ ἀσπασθῶμεν φιλικῶς, διότι καὶ ὑμεῖς ὑπεκρίθητε θαυμασίως τὸ μέρος σας, οὐχ' ἦττον καὶ ἐγὼ ἐξετέλεσα τὸ ἐμόν. Εἶπατέ μοι ὁμῶς τὴν ἀλήθειαν, μὲ ὑπελάβετε τῶντι ὥς μίαν ἐξ ἐκείνων τῶν ὠραίων εὐγενῶν αἵτινες ἀρέσκονται νὰ πράττωσι τρέλλας τινάς; — Ἀναμφιβόλως, τῇ ἀπεκρίθην· ἀλλ' ὁποῖα τις καὶ ἂν ᾔσθε, φιλτάτη μου, ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἐνδύματός μου οὐδόλως μεταβάλλει τὸ

αἴσθημά μου, Δέχθητε λοιπὸν καὶ ὑμεῖς τὰς ἐκδουλεύσεις μου, καὶ ἐπιτρέψατε ἵνα ὁ θαλαμηπόλος τοῦ δὸν Ματθία τελειώσῃ ὅ,τι ὁ δὸν Καῖσαρ τοσοῦτον εὐτυχῶς ἤρχισεν. — Ἔστω! ἐπανάλαβεν αὕτη, σὲ ἀγαπῶ περισσότερο εἰς τὴν φυσικὴν σου θέσιν ἢ ἄλλως. "Ο,τι ἐγὼ πράττω ὡς γυνή, τοῦτο καὶ σὺ ὡς ἀνὴρ· ἰδοὺ ὁ μεγαλείτερος ἔπαινος ὃν δύναμαι νὰ σοὶ δώσω. "Οθεν σὲ συγκαταριθμῶ μετὰ τῶν λατρευτῶν μου, καὶ ἀπὸ τοῦδε οὐδεμίαν ἔχομεν ἀνάγκην τῆς μεσολαβήσεως τῆς γραίας, ἀλλὰ δύνασαι νὰ ἔρχησαι ἐνταῦθα ἐλευθέρως· διότι ἡμεῖς αἱ δέσποιναι τοῦ θεάτρου ζῶμεν ἀπολύτως καὶ φύρδην μίγδην μετὰ τῶν ἀνδρῶν. Συμβαίνει μὲν ἐνίοτε νὰ γίνηται γνωστὸν τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ τὸ κοινὸν γελαῖ διὰ τοῦτο, καὶ ἡμεῖς, ὡς γνωρίζεις, ἐπλάσθημεν ἵνα τὸ διασκεδάζωμεν. —

Ἐδῶ ἐπαύσαμεν τὴν συνομιλοῦντες, διότι δὲν εἴμεθα πλέον μόνοι. Ἡ συνδιάλεξις μετὰ τῶν λοιπῶν κατέστη τότε ζωντὰ, ἐνθουσιώδης καὶ πλήρης διαφορουμένων λέξεων εὐληπτοτάτων. Ἐκαστος ὠμίλει κατὰ τὸ δοκοῦν· ἰδίως δὲ ἡ θαλαμηπόλος τῆς Ἀρσενίας, ἡ ἀξιέραστός μου Λώρα ὑπερεῖχε τῶν ἄλλων, καὶ ἐδείκνυσεν ἔχουσα πλειοτέραν ἀγχίνουαν ἢ ἀρετήν. Οἱ κύριοί μας πάλιν καὶ αἱ κωμῶδοι συνεχῶς ἐξεκάγχαζον, καὶ οἱ καγχασμοὶ τῶν μέχρῃς ἡμῶν ἠκούοντο, ἐξ ὧν δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἡ συνομιλία καὶ αὐτῶν ἦτο, ὡς ἡ ἡμετέρα, ἐπίσης φρόνιμος. Ἄν τις συνέγραφεν ὅλα τὰ ὠραῖα πράγματα ὅσα ἐρρέθησαν κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἀρσενίας, ἤθελεν ἀπαρτίσει, νομίζω, ἐξ αὐτῶν διδακτικώτατον διὰ τὴν νεολαίαν βιβλίον. Ἐν τούτοις ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως, ἡ πρώτη δηλαδὴ, ἔφθασε, καὶ ἔπρεπε ν' ἀποχωρισθῶμεν. "Οθεν ὁ μὲν Κλαρῖνος ἠκολούθησε τὸν δὸν Ἀλέξιον, ἐγὼ δὲ ἐπὶ πνῆλθον μετὰ τοῦ δὸν Ματθία εἰς τὸ μέγαρόν μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5'.

*Συνδιάλεξις εὐγενῶν τιτῶν περὶ τῶν ἡθοποιῶν τοῦ
Βασιλικοῦ Θεάτρου.*

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ κύριός μου, ἅμα ἐγερθεὶς ἐκ τῆς κλίνης ἔλαβεν ἐπιστολὴν τοῦ δὸν Ἀλεξίου Σεζιάρ, δι' ἧς τὸν προστε-
κάλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του. Μεταβάντες ἐκεῖ εὗρομεν
μετ' αὐτοῦ τὸν Μαρκέσιον Ζεννέτ καὶ εὖειδῆ τινα νέον εὐγενῆ
ὃν οὐδέποτε εἶδον. — Δὸν Μαθία, εἶπεν ὁ Σεζιάρ πρὸς
τὸν προστάτην μου παρουσιάζων αὐτῷ τὸν πρὸς ἐμὲ ἄγνω-
στον ἱππότην τοῦτον, σᾶς συνιστῶ τὸν συγγενῆ μου δὸν Πομ-
πήϊον Δεκάστρο, ὅστις παιδιόθεν σχεδὸν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Πο-
λωνίας διατρίβει. Ἀφικθεὶς δὲ εἰς τὴν Μαδρίτην χθὲς τὴν ἐ-
σπέραν, ἐπιστρέφει αὐριον τὴν πρωΐαν εἰς τὴν Βαρσοβίαν, ὥς-
τε μόλις σήμερον μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ τὸν ἀπολαύσω, καὶ θέ-
λω τὸν πολύτιμον τοῦτον καιρὸν νὰ τὸν διανύσω μετ' αὐτοῦ
εὐαρέστως· διὸ ἐπικαλοῦμαι τὴν εἰς τοῦτο συνδρομὴν ὑμῶν ὡς
καὶ τὴν τοῦ Μαρκεσίου Ζεννέτ. — Ἐπὶ τούτοις ὁ κύριός μου καὶ
ὁ συγγενὴς τοῦ δὸν Ἀλεξίου ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους, καὶ ἡσ-
πάσθησαν ἀμοιβαίως. Ἐγὼ δὲ ἀκούων τὸν δὸν Πομπήϊον ὁμι-
λοῦντα ὑπερευχαριστούμην εἰς τοὺς λόγους του, καὶ μοὶ ἐφάνη
νέος ἔχων βάσιμον καὶ ὑψηλὸν νοῦν.

Ἄπαντες οἱ εὐγενεῖς οὗτοι ἐγευματίσαν εἰς τοῦ Σεζιάρ, καὶ
μετὰ τὸ γεῦμα ἐδόθησαν χάριν διασκεδάσεως εἰς τὸ χαρτο-
παίγνον μέχρι τῆς ὥρας τοῦ θεάτρου. Τότε δὲ ἠγέρθησαν καὶ
μετέβησαν σύμπαντες εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον ἵνα ἴδωσι
παριστανομένην νέαν τραγωδίαν φέρουσαν τὸν τίτλον ἢ Βα-
σίλισσα τῆς Καρχηδόκος. Τῆς παραστάσεως περαιωθείσης,
ἐπανῆλθον ἵνα δειπνήσωσι πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος ὅπου ἐγευμα-
τίσαν· καὶ πρῶτον μὲν ἡ συνομιλία των περιστράφη ἐπὶ τοῦ
παιήματος τοῦ πρὸ μικροῦ παρασταθέντος, ἔπειτα δὲ ἐπὶ τῶν

ἡθοποιῶν.—Τὸ ἔργον τοῦ συγγραφέως ὀλίγον ἐκτιμῶ, ἐφώ-
νησεν ὁ δὸν Ματθίας, διότι οὗτος περιγράφει εἰς αὐτὸ τὸν
Αἰνεῖαν ἀηδέστερον, ἢ ὁ Βιργίλιος εἰς τὴν Αἰνεϊάδα του. Ὁμο-
λογῶ ὅμως ὅτι ἡ παράστασις τῆς τραγωδίας ἐπέτυχε θαυμα-
σίως· ὑμεῖς δὲ δὸν Πομπήϊε τί φρονεῖτε περὶ τούτου ; συμφω-
νεῖτε μὲ τὴν γνώμην μου ;—Εἶδον ὑμᾶς πρὸ ὀλίγου, κύριοι,
εἶπεν ὁ ἱππότης οὗτος μειδιῶν, τοσοῦτον τεθελγμένους ὑπὸ τῶν
ἡθοποιῶν σας καὶ μάλιστα τῶν ὑποκριτριῶν, ὥστε δὲν τολ-
μῶ πλέον νὰ σᾶς εἶπω τίνα ἰδέαν περὶ αὐτῶν ἐσχημάτισχ ἄν-
τίθετος οὔσα τῆς ὑμετέρας. —Κάλλιστα πράττετε, εἶπεν ὁ δὸν
Ἀλέξιος ἀστεῖζόμενος, διότι τὰς ἐπικρίσεις σας κάκιστα ἠθέλο-
μεν ἀποδεχθῆ. Σεβάσθητε δὸν Πομπήϊε τὰς ἡθοποιούς μας ἐ-
νώπιον τῶν σαλπίγγων τῆς φήμης των· ἡμεῖς συμπίνοντες καθ’
ἐκάστην μετ’ αὐτῶν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ τὰς γνωρίζωμεν κάλ-
λιον ὑμῶν· διὸ ἐγγυώμεθα, καὶ μάλιστα ἂν θέλετε ἐγγράφως,
ὑπὲρ τῆς ἐντελείας των. — Οὐδόλως ἀμφιβάλλω εἰς τοῦτο, τῷ
ἀπεκρίθη ὁ συγγενής του, δύνασθε μάλιστα νὰ ἐγγυηθῆτε ἀ-
ξιόλογα περὶ τε τῆς διαγωγῆς καὶ τῆς χρηστοτηθείας αὐτῶν,
ἀφοῦ τοσαύτας μετ’ αὐτῶν ἔχετε φιλικὰς σχέσεις !

Αἱ πολωναὶ ὑποκρίτριάί σας, εἶπεν ὁ Μαρκέσιος Ζεννέτ μει-
διῶν, εἰσὶ τάχα καλλίτεραι ;—Βεβχιότατα, ἐπανέλαθεν ὁ δὸν
Πομπήϊος, ἐκεῖναι πολὺ τούτων ὑπερέχουσι· τινὲς μάλιστα ἐκ
τῶν ἡμετέρων εἰσὶ τοῦλάχιστον ἐλεύθεραι ἐλαττωμάτων.—Ἐ-
κεῖναι ἄρα, εἶπεν αὐθις ὁ μαρκέσιος, δύνανται νὰ στηριχθῶσιν
ἐπὶ τῇ μαρτυρίᾳ ὑμῶν.—Οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην μετ’ αὐτῶν ἔχω
σχέσιν, ἀνταπήντησεν ὁ δὸν Πομπήϊος, οὐδέ λαμβάνω μέρος
εἰς τὰς ἀσωτείας των· διὸ εἰμὶ εἰς θέσιν νὰ κρίνω περὶ τῆς ἀ-
ξίας των ἀμερολήπτως. Ὑμεῖς δὲ, εἶπατέ μοι παρακαλῶ, μὲ
τὰ σωστά σας τὸ λέγετε ὅτι ἔχετε καλὴν ἐταιρίαν ὑποκριτῶν ;
—Ὅχι, μὰ τὴν ζωὴν μου, εἶπεν ὁ μαρκέσιος, οὔτε τὸ φαντά-
ζομαι καὶ, θέλω μόνον νὰ ὑπερασπισθῶ ἐλάχιστον ἀριθμὸν
ὑποκριτῶν παραιτούμενος τῶν λοιπῶν. Συμφωνεῖτε καὶ ὑμεῖς
μετ’ ἐμοῦ ὅτι ἡ ὑποκριθεῖσα τὴν Διδῶ ἡθοποιὸς εἶναι θαυμασία ;

δὲν ἐριμήθη τὸ πρόσωπον τῆς βασιλίσσης ἐκείνης μεθ' ὅλης τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ χάριτος ἀναλόγως τῆς ιδέας ἣν περὶ αὐτῆς ἔχομεν; Εἶδατε μὲ ποίαν ἀξιοθαύμαστον τέχνην ἐλκύει τὴν προσοχὴν τοῦ θεατοῦ, καὶ πόσον κινεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς συναίσθησιν τῶν ὁποίων ἀπομιμεῖται παθῶν; Δικαίως λοιπὸν δύναται τις νὰ τὴν εἴπῃ ἐντελεστάτην εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς ἀπαγγελίας. — Σύμφημι, εἶπεν ὁ δὸν Πομπήϊος· γνωρίζει τῶνόντι τὴν τέχνην τοῦ συγκινεῖν καὶ θέλγειν τοὺς θεατὰς, καὶ δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι οὐδέποτε ὑποκρίτρια παρέστησε τοσοῦτον φυσικῶς τὸ ὑποκρινόμενον πρόσωπον, τοῦθ' ὅπερ καθίστησι λαμπρὰν τὴν παράστασιν· ἀλλ' ὅμως ἡ ἡθοποιὸς αὕτη ἔχει καὶ τινὰ ἐλαττώματα· διότι εἶδον αὐτὴν προσκρούσασαν εἰς δύο ἢ τρία πράγματα. Θέλουσα δηλαδή νὰ δείξῃ ἐκπληξὴν περιστρέφει τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπερβαλλόντως, πρᾶξις ἀπρεπὴς εἰς βασίλισσαν. Προσθετέον εἰς τοῦτο ὅτι τραχύνουσα τὴν φωνὴν τῆς, καὶ τοι φύσει γλυκεῖαν, καταστρέφει τὴν ἡδύτητα αὐτῆς, καὶ ἀποτελεῖ λαρυγγισμὸν ἀρκετὰ δυσάρεστον. Πρὸς δὲ, εἰς πολλὰ μέρη τοῦ ποιήματος, ὡς μοὶ ἐφάνη, ἔδιδε ὑποψίαν ὅτι δὲν ἐνόει τί ἔλεγε. Προτιμῶ ἐν τούτοις νὰ πιστεύσω ὅτι συνεστέλλετο, ἢ νὰ τὴν κατηγορήσω ὅτι ἀμοιρεῖ δεξιότητος.

— Καθὰ βλέπω, εἶπε τότε ὁ δὸν Ματθίας πρὸς τὸν ἐπικριτὴν, δὲν εἴσθε ἐκ τῶν πλεκόντων στεφάνους εἰς τοὺς ὑποκριτάς μας. — Μὲ συγχωρεῖτε, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Πομπήϊος· μεταξὺ τῶν ἐλαττωμάτων των ἀνακαλύπτω πολλὰ προτερήματα. Σὰς λέγω δὲ ὅτι ἡ ὑποκριθεῖσα τὴν θεραπαινίδα ἡθοποιὸς μὲ κατεγοήτευσεν. Μὲ ποίαν χάριν τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο πλάσμα παρίσταται ἐπὶ τῆς σκηνῆς! Πρακενμένου ν' ἀπαγγεῖλῃ ἀστεῖόν τι, συγκερνᾷ τοῦτο διὰ τινος πονηροῦ, ἀλλὰ πλήρους θελγήτρων μειδιάματος, καὶ δίδει εἰς τὸ ἀστεῖον νέαν ἀξίαν. Τὸ μόνον ἐλαττώμα ὅπερ εὕρισκω εἰς αὐτὴν, καὶ διὰ τὸ ὅποιον δύναται τις νὰ τὴν μεμφθῇ, εἶναι ὅτι ἐνθουσιάζεται ἐνίοτε ὑπὲρ τὸ δέον, καὶ ὑπερπηδᾷ τὰ ὅρια τῆς εὐπρεποῦς τόλμης· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα πάλιν τοσοῦτον αὐστηροὶ κριταί· εὐχομαι νὰ διορθώ-

ση τὴν κακὴν αὐτὴν ἔξιν. Πολλάκις ἐν μέσῳ σπουδαίας τινὸς περικοπῆς τοῦ δράματος διακόπτει αἴφνης τὴν συνέχειαν τοῦ λόγου, καὶ παραδίδεται εἰς μωρὰν ἐπιθυμίαν γέλωτος. Θέλετε μοὶ εἶπει ἴσως, ὅτι δι' αὐτὸ τοῦτο οἱ θεαταὶ τὴν χειροκροτοῦσι τοῦτο εἶναι εὐτύχημα.

— Ἀλλὰ περὶ τῶν ὑποκριτῶν τί φρονεῖτε; ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ μαρκέσιος· καὶ κατ' αὐτῶν βεβαίως θὰ ρίψητε τὰς σφαῖρας σας, ἀφοῦ δὲν ἐφείσθητε αὐτῶν κατὰ τῶν ὑποκριτριῶν.— Ὅχι, εἶπεν ὁ δὸν Πομπήϊος, εἶδον ἐκ τῶν ὑποκριτῶν τινὰς νέους, οἵτινες χρηστὰς δίδουσιν ἐλπίδας· ἰδίως δὲ εὐχαριστήθην ἀρκούντως ὑπὸ τοῦ σωματοδουε ἡθοποιοῦ ὑποκριθέντος τὸ πρόσωπον τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Διδουῆς, διότι ἔχει ἀπαγγελίαν φυσικωτάτην ὡς τὴν τῶν ὑποκριτῶν τῆς Πολωνίας.— Ἐὰν ἐκεῖνος σᾶς εὐχαρίστησεν, εἶπεν ὁ Σεζιάρ, ἔπεται ὅτι σᾶς ἤρρεσεν ἔτι μᾶλλον ὁ λαβὼν τὸ πρόσωπον τοῦ Αἰνείου. Τί λέγετε; δὲν εἶναι ἄριστος καὶ μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδός του;— Βεβαιότατα, ἀπεκρίθη ὁ ἐπικριτῆς, ὅλοι οἱ τόνοι τῆς φωνῆς του εἰσὶν ἰδιάζοντες, τινὲς τούτων μάλιστα ὀξύτατοι. Ἀείποτε σχεδὸν τοῦ φυσικοῦ του ἐκβαίνων προφέρει τὰς μὲν πάθος ἐμφαινούσας λέξεις γοργῶς, ἀργῶς δὲ τὰς λοιπὰς, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς συνδέσμους καθίστησι τὴν φωνὴν του βροντώδη. Τί τὰ θέλετε, μὲ ἔτερψεν ἀξιόλογα, ἰδίως δὲ ὅταν διηγῆτο εἰς τὸν ἐξ ἀπορρήτων του τὴν θλίψιν ἣν ἐδοκίμαζεν ἀποχωριζόμενος τὴν ἡγεμονίδα του. Τίς ἄλλος ἠδύνατο νὰ παραστήσῃ τὸ πάθος του κωμικότερον;— Ἄς ἦναι δὰ, ἐξ ἀδελφεί· ἀνταπήντησεν ὁ δὸν Ἀλέξιος· μᾶς δίδεις ἐπὶ τέλους νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἀπὸ τῆς αὐλῆς τῆς Πολωνίας ἐξέλειψεν ἡ τοῦ καλοῦ αἰσθησις. Μάθε ὅτι ὁ ἐν λόγῳ ἡθοποιὸς εἶναι σπάνιος εἰς τὸ εἶδός του! Δὲν ἤκουσας πόσον ἐχειροκροτήθη ὑπὸ τῶν θεατῶν; Ἀπόδειξις ὅτι δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητος.— Ὅχι, κύριοι, τοῦτο οὐδὲν ἀποδεικνύει, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Πομπήϊος. Ἀφετε, παρακαλῶ, τὰς χειροκροτήσεις τῶν θεατῶν οἵτινες ἐπιδαψιλεύουσι συνεχῶς αὐτὰς ἄνευ λόγου εἰς τοὺς ἀναξίους, καὶ σπα-

νιώτατα εἰς τοὺς ἀληθῶς ἀξίους, ὥς μᾶς ἀπέδειξε τοῦτο ὁ Φέδερ διὰ τινος ἀγγινουστάτου μύθου του, τοῦ ὁποίου τὴν διήγησιν ἐπιτρέψατέ μοι ν' ἀρχίσω.

Ἄπας ὁ λαὸς πόλεως τινος συνῆλθεν εἰς εὐρύχωρον πλατεῖαν, ἵνα γείνη θεατῆς παντομιμικῆς παραστάσεως. Μεταξὺ τῶν ὑποκριτῶν ὑπῆρχέ τις τὸν ὁποῖον ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐχειροκρότουν. Ὁ γελωτοποιὸς οὗτος ἠθέλησε μετὰ τὸ πέρας τῆς παραστάσεως νὰ κλείσῃ τὸ θέατρον διὰ τινος καινοφανοῦς θεάματος. Ἐφάνη ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν σκηνὴν μόνος, ἐκυρτώθη, ἔκρυψε τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὸν ἐπενδύτην του, καὶ ἤρχισεν ἀπομιμούμενος τὸν γρυλλισμόν χοιριδίου τοσοῦτον ἐπιτυχῶς, ὥς ἅπαντες ἐπίστευσαν ὅτι ὑπὸ τὸν ἱματισμόν του εἶχε κεκρυμμένον ἀληθὲς χοιρίδιον· διὸ ἐζήτησαν μετὰ κραυγῶν νὰ τινάξῃ τὸν τε ἐπενδύτην καὶ ἱμάτιόν του, ὅπερ καὶ ἔπραξεν· ἐπειδὴ δὲ ὑπ' αὐτὰ χοιρίδιον οὐδόλως ὑπῆρχεν, αἱ χειροκροτήσεις ἐπανελήφθησαν ὑπὸ τοῦ πλήθους μετὰ πλείστου ἐνθουσιασμοῦ. Χωρικός τις, θεατῆς καὶ αὐτός, δυσχεραίνων εἰς τὴν ἔνδειξιν αὐτὴν τοῦ θαυμασμοῦ. — Κύριοι, ἔκραξεν, ἀδίκως θαυμάζετε τοῦ γελωτοποιοῦ τὴν ἐπιτηδειότητα· οὗτος δὲν ὑποκρίνεται καλῶς ὥς τὸ νομίζετε. Ἐγὼ μιμοῦμαι καλλίτερον αὐτοῦ τὸν γρυλλισμόν τοῦ χοιριδίου· καὶ ἐὰν ἀμφιβάλλητε εἰς τοῦτο, ἐπιστρέψατε αὔριον τὴν αὐτὴν ὥραν ἐδῶ, καὶ θέλω σᾶς τὸ ἀποδείξει. — Ὁ λαὸς εὖνους διακείμενος πρὸς τὸν γελωτοποιόν, συνῆλθεν αὖθις τὴν ἐπιοῦσαν πολυαριθμότερος καὶ προδιατεθειμένος νὰ συρίξῃ μᾶλλον τὸν χωρικὸν ἢ νὰ γείνη θεατῆς τῆς ἐπιτηδειότητός του. Ἀμφότεροι οἱ ἀντίζηλοι ἐφάνησαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ὁ γελωτοποιὸς ἤρχισεν αὖθις γρυλλίζων, δι' ὃ ἐχειροκροτήθη πλείοτερον παρὰ τὴν προλαβοῦσαν ἡμέραν. Τότε ὁ χωρικός κυρτωθεὶς καὶ αὐτός, καὶ περιβληθεὶς διὰ τοῦ ἐπενδύτου του ἔθλιψε τὸ ὠτίον τοῦ εἰς τὴν ἀγκάλην του ἀληθοῦς χοιριδίου, καὶ τὸ ἐβίασε νὰ ἐκβάλῃ ὀξυτάτους γρυλλισμούς. Οἱ περιστάμενοι ἐντούτοις οὐδόλως ἐδίστασαν νὰ προσφέρωσι τὸ βραβεῖον τῆς νίκης εἰς τὸν γελωτοποιόν.

τὸν δὲ χωρικὸν κατεφόρτισαν συριγμῶν. Ἀλλ' οὗτος δείξας εὐθὺς πρὸς τοὺς θεατὰς τὸ χοιρίδιον. — Δὲν συρίζετε ἐμὲ, κύριοι, τοῖς εἶπεν, ἀλλὰ τοῦτο τὸ χοιρίδιον. Ἴδου τί κριταὶ εἴσθε. —

Ἐξάδελφε, εἶπεν ὁ δὸν Ἀλέξιος, ὁ μῦθός σου εἶναι ὀπωσοῦν δηκτικός! Ἡμεῖς ἐντούτοις ἐρμύνομεν εἰς ὅσα εἶπομεν. Ἄς ἀλλάξωμεν ἐντούτοις αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν, διότι πλέον κατήντησεν ἀηδής. Ἀναχωρεῖς λοιπὸν αὐρίον, καὶ τοι ἐπιθυμῶν νὰ σὲ ἔχω ἐπὶ πολὺ πλησίον μου; — Εἴθε ἡδυνάμην νὰ παρατείνω ἐπὶ τινα καιρὸν τὴν ἐνταῦθα διαμονήν μου! ἀπεκρίθη ὁ συγγενής του· ἀλλ' ὥς προεῖπον ἀδύνακτον τοῦτο, διότι ἀπεστάλην εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ἰσπανίας δι' ὑπόθεσιν τινα τοῦ Κράτους. Χθὲς ἅμα ἀφίχθεις ἐνταῦθα μετέβην εἰς τοῦ πρωθυπουργοῦ μεθ' οὗ συνδιελέχθην περὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς· αὐρίον δὲ λίαν πρωτὶ ὀφείλω νὰ τὸν ἴδω αὖθις, καὶ μετὰ ταῦτα ἀναχωρῶ εὐθὺς ἐπιστρέφων εἰς τὴν Βαρσοβίαν. — Ὁ ἐστίν, εἶπεν ὁ Σεζιάρ, ἔγεινες πλέον Πολωνὸς καὶ καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα δὲν ἐπανέρχεται πλέον νὰ κατοικήσῃς εἰς τὴν Μαδρίτην. — Νομίζω ὅχι, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Πομπήιος, διότι εὐτυχῶς εὐνοῦμαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας, πρὸς δὲ εἶμαι εἰς ἄκρον εὐχαριστημένος ὑπὸ τῆς αὐλῆς του. Ἐντούτοις, ὅσον πολὺ καὶ ἂν χαίρω τὴν εὐνοίαν τῆς Μεγαλειότητός Του, πιστεύετε ὅτι ἔφθασα εἰς τὴν ἀκμὴν ν' ἀναχωρήσω διὰ παντὸς ἀπὸ τῆς ἐπικρατείας του; — Πῶς συνέβη τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ μαρκήσιος· διηγήθητε αὐτὸ πρὸς ὑμᾶς, παρακαλῶ. — Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Πομπήιος· διότι εἶναι ἐνταυτῷ καὶ ἡ ἱστορία μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ἱστορία τοῦ δούκῃ Πομπηίου Δεκάστρου.

— Δὸν Ἀλέξις, ἐξηκολούθησε λέγων οὗτος, παιδιόθεν, ὥς γνωρίζεις, εἶχον μεγάλην εἰς τὸν στρατιωτικὸν βίον κλίσιν. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πατρίς μας διετέλει τότε ἐν εἰρήνῃ μετὰ τῶν ἄλλων Κρατῶν, μετέβην εἰς τὴν Πολωνίαν κατὰ τῆς ὁποίας οἱ Τοῦρκοι εἶχον κερηρυγμένον τὸν πόλεμον. Ὁ βασιλεὺς, πρὸ ὃν κατώρθωσα νὰ παρουσιασθῶ, μὲ κατέταξεν εἰς τὸν στρατὸν του, τιμήσας με διὰ βαθμοῦ οὐκ εὐκαταφρονήτου. Ὑστερότοκος ὢν υἱὸς οἰκογενείας ἥττον πλουσίας τῆς Ἰσπανίας κατ' ἀνάγκην ἀπαραίτητον ὤφειλον διὰ τῶν κατορθωμάτων μου νὰ ἐλκύσω τὴν πρὸς ἐμὲ τοῦ στρατηγοῦ εὐνοίαν. Ἐπραξα δὲ τοσοῦτον ἀνδρείως τὸ καθήκόν μου, ὥστε μετὰ πολυχρόνιον πόλεμον, τῆς εἰρήνης συνομολογηθείσης, ὁ βασιλεὺς βασιζόμενος εἰς τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ ὑπὸ τῶν Μεραρχῶν γενομένας συστάσεις, μὲ ἀντήμειψε χορηγήσας μοι μισθὸν ἀξιόλογον. Ὅθεν συγκινηθεὶς ἐκ τῆς ἐλευθεριότητος τοῦ Μονάρχου αὐτοῦ οὐδεμίαν παρέλειψα εὐκαιρίαν, ἵνα διὰ τῶν ἐνδελεχῶν ἐνώπιόν του παρουσιάσεών μου Τῷ δηλώσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου. Ὅτε δὲ ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ παρουσιάζωνται πρὸς αὐτὸν, ἤμην ἀείποτε ἐνώπιόν του, καὶ διὰ τῆς διαγωγῆς μου αὐτῆς ἡξιώθην ἀνεπαισθήτως τῆς εὐνοίας τοῦ ἡγεμόνος αὐτοῦ, καὶ ἔτυχον παρ' αὐτοῦ νέων εὐεργεσιῶν.

Διακριθεὶς ποτε εἰς τὸ ἵπποδρόμιον καὶ τὴν ταυρομαχίαν, ἐπηνέθην ὑφ' ἀπάντων τῶν αὐλικῶν διὰ τε τὴν σωματικὴν μου δύναμιν καὶ τὴν ἐπιτηδειότητα. ὅταν δὲ πεφορτισμένος εὐφημιῶν ἐπανῆλθον εἰς τὸ κατάλυμά μου, εὔρον ἐν αὐτῷ γραμμάτιον δι' οὗ παρηγγελλόμην νὰ εἰσέλθω, νυκτὸς ἐπιούσης, εἰς τι ὠρισμένον μέρος ἔνθα κυρία τις, ἥς ἡ κατάκτησις ἔμελλε πλειότερον νὰ μὲ κολακεύσῃ παρὰ τὰς τιμὰς ὅσας ἀπῆλαυσά τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἐπιθυμῶν νὰ μοὶ ἐμιλήσῃ κατ' ἰδίαν. Τὸ γραμμάτιον

τοῦτο περισσοτέραν μοι παρῆξεν ἡδονὴν παρὰ τὰ δαψιλῶς δοθέντα μοι ἐγκώμια, φρονῶν ὅτι ἡ γράφουσά μοι ἦτο ἴσως ὑψηλῆς περιωπῆς γυνή. Φαντάσθητε μετὰ πόσης προθυμίας ἔδραμον εἰς τὴν συνέντευξιν! Γραῖά τις περιμένουσά με ἦδη ἵνα μοι χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγός, μὲ εἰσῆξε διὰ τινος μικρᾶς τοῦ κήπου θύρας εἰς τινὰ μεγάλην οἰκίαν, καὶ μὲ ἐνέκλεισεν ἐντὸς εὐπρεποῦς θαλάμου λέγουσά μοι.—Μείνατε ἐδῶ, ἐγὼ δὲ ὑπάγω νὰ ἀναγγεῖλω εἰς τὴν κυρίαν μου τὴν ἄφιξίν σας.—Ὁ θάλαμος οὗτος ἦτο κεκοσμημένος ἐκ πολλῶν πολυτίμων ἐπίπλων καὶ ἐφωτίζετο ὑπὸ πλῆθους κηρίων, ἀλλὰ παρετήρησα τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτὴν μόνον ἵνα ἐπιβεβαιώσω τὴν ιδέαν ἣν ἀρτίως συνέλαβον περὶ τῆς εὐγενοῦς καταγωγῆς τῆς κυρίας. Ἐὰν πᾶν ὅ,τι ἔβλεπον ἐφαίνετο πείθόν με ὅτι ἡ κυρία κατεῖχε τὸν πρῶτον ἐν τῇ κοινωνίᾳ βαθμὸν, ὅταν ὁμῶς παρουσιάσθῃ τὸ εὐγενὲς καὶ μεγαλοπρεπὲς ἐνταυτῷ ἥθος της ἀφῆρσεν ἀπ' ἐμοῦ πάντα δισταγμόν! Καὶ ὁμῶς πσλὺ ἀπεῖχε τοῦ νὰ ᾔῃαι ὡς τὴν ἐφантаζόμεν.

—Κύριε ἱππότα, μοι εἶπεν αὕτη, μετὰ τὸ κίνημα τοῦτο ὅπερ χάριν ὑμῶν ἔπραξα, κρίνω πάντῃ περιττὸν νὰ ὑποκρύψω τὴν ἀγάπην ἣν πρὸς ὑμᾶς αἰσθάνομαι. Μὴ νομίσητε ὁμῶς ὅτι τὸ αἶσθημα τοῦτο μοι ἐνέπνευσεν ἡ ἀτομικὴ σας ἀξία ἥς δείγματα ἐδώκατε σήμερον ἐνώπιον ὅλης τῆς Αὐλῆς· ὄχι, κύριε, μὲ ἠνάγκασε μόνον νὰ σᾶς τὸ φανερώσω. Εἶδον ὑμᾶς πολλάκις, ἐξήτασα περὶ ὑμῶν, καὶ αἱ καλαὶ πληροφορίες ἅς μοι ἔδωκαν, μὲ ἔπεισαν ν' ἀκολουθήσω τὴν κλίσιν μου. Ποτὲ μὴ φαντασθῆτε ὅτι κατεκτήσατε Ὑψηλότητά τινά· ὄχι, ἀλλ' ἀπλῶς χήραν ἀξιωματικοῦ τῆς βασιλικῆς σωματοφυλακῆς· ὅ,τι ὁμῶς καθιστᾷ τὴν νίκην σας ἐνδοξον, εἶναι ὅτι προτιμῶ ὑμᾶς καὶ αὐτῶν τῶν μεγιστάνων τοῦ βασιλείου. Ὁ πρίγκιψ τοῦ Ραδζιβίλ μὲ ἀγαπᾷ, καὶ ἵνα μοι γείνῃ ἀρεστὸς οὐδενὸς πράγματος φείδεται. Δὲν τὸ κατῴρθωσεν ἐντούτοις· καὶ ὑποφέρω τὰς περιποιήσεις του ἐνεκα ματαφροσύνης.—

Ἄν καὶ ἐξ ὧν μοι εἶπεν ἐνόησα ὅτι εἶχον διαφορὰν

γυναικὸς φιλαρέσκου, οὐχ ἥττον εὐχαριστήθην εἰς τὴν τύχην μου. Ἡ δόνα Ὀρτενσία (οὕτως ὠνομάζετο) ἦτο ἔτι εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας της, τὸ κάλος της μὲ ἐξέπληξε. Πρὸς δὲ, νὰ μοὶ παραχωρήσῃ τὴν κυριότητα καρδίας ἀρνούμενης εἰς πρίγκιπα, δὲν ἦτο μικρὸς δι' ἱππότην Ἰσπανὸν θρίαμβος! Προσέπεσα λοιπὸν εἰς τοὺς πόδας τῆς Ὀρτενσίας, τὴν νύχαρίστησα διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ καλοσύνην της, καὶ τῇ εἶπον πᾶν ὅ,τι ἐρωτόληπτος ἀνὴρ δύναται νὰ εἴπῃ. Αὗται αἱ πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ ἐνδείξεις τῆς εὐγνωμοσύνης μου εὐηρέστησαν τῇ κυρίᾳ. Ὅθεν ἀπεχωρίσθημεν ὡς δύο ἐπιστήθιοι φίλοι, ἀφοῦ προηγουμένως συνεφωνήσαμεν νὰ ἐνταμονώμεθα πᾶσαν ἐσπέραν ὅταν ὁ πρίγκιψ διετέλῃ ἀπὼν ἐκ τῆς οἰκίας της, τοῦθ' ὅπερ ὑπεσχέθη νὰ μοὶ ἀναγγέλλῃ ἐπακριβῶς, καὶ ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν της· τέλος δὲ κατέστην ὁ Ἀδωνις τῆς νέας αὐτῆς Ἀφροδίτης.

Ἀλλ' αἱ ἡδοναὶ τοῦ βίου οὐδύλως εἰσὶν αἰῶδιοι. Ἡ Ὀρτενσία ὅσα προφυλοκτικὰ καὶ ἂν ἔλαβε μέτρα ἵνα ἀπακρύψῃ ἀπὸ τοῦ ἀντιζήλου μου τὰς μετ' αὐτῆς σχέσεις μου. δὲν τὸ κατώρθωσε· διότι θεραπαινὶς τις δυσηρεστημένη οὔσα διεκοίνωσεν εἰς τὸν πρίγκιπα τὸ πρᾶγμα· οὗτος δὲ φύσει μὲν γενναῖος, ἄλλ' ὑπερήφανος, ζηλότυπος καὶ ὀργίλος ἠγανάκτησε διὰ τὴν αὐθάδειάν μου. Ἡ ὀργὴ καὶ ἡ ζηλοτυπία ἐτάραξαν τὸν νοῦν του, καὶ τὴν μανίαν του συμβουλευθεὶς ἀπεφάσισε διὰ τρόπου ἀτίμου νὰ ἐκδικηθῇ. Νύκτα τινὰ καθ' ἣν ἦμην εἰς τὴν Ὀρτενσίας, παραλαβὼν οὗτος ἅπαντας τοὺς ὑπηρέτας του ὠπλισμένους διὰ ῥοπάλων, ἦλθε καὶ ἐνέδρευσε παρὰ τὴν μικρὰν θύραν τοῦ κήπου. Ἐν ᾧ δὲ ἐξηρχόμην διέταξε τοὺς ἀθλίους αὐτοὺς νὰ μὲ συλλάβωσι καὶ διὰ τῶν ῥοπάλων των νὰ μὲ θανατώσωσι.—Κτυπᾶτε, τοῖς ἔλεγε, φονεύσατε τὸν τολμητίαν τοῦτον ὑπὸ τοὺς ῥαβδισμούς σας! οὕτω θέλω νὰ τιμωρήσω τὴν αὐθάδειάν του.—Ὡμίλει ἔτι, ὅταν οἱ δολοφόνοι ἐπετέθησαν σύμπαντες κατ' ἐμοῦ, καὶ τόσον μὲ ἐξυλοκόπησαν, ὥστε μὲ ἐξήπλωσαν κατὰ γῆς ἀναίσθητον· ὕστερον δὲ ἀνεχώρησαν μετὰ τοῦ κυρίου των, πρὸς ὃν ἡ σκληρὰ αὕτη πρᾶξις ὑπῆρξε θέαμα ἡδονικώτατον. Καθ' ὅλον

τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτὸς ἐκείμην ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἰς οἰκτρὰν κατάστασιν· τὴν δὲ πρωΐαν διέβησάν τινες ἐγγύς μου, καὶ ἰδόντες ὅτι ἀνέπνεον ἔτι, μὲ μετέφερον ὑπὸ φιλανθρωπίας ὀρμώμενοι πρὸς τινὰ χειρουργόν. Αἱ πληγαί μου εὐτυχῶς εὐρέθησαν μὴ θανάτηφόροι, καὶ ἐπειδὴ ἔτυχον ἱατροῦ ἐπιτηδείου, ἐθεραπεύθην εἰς δύο μῆνας ἐντελῶς. Μετὰ ταῦτα ἐνεφανίσθην αὖθις εἰς τὴν Αὐλὴν, καὶ ἐπανέλαβον τὰς πρώτας ἐνασχολήσεις μου, πλὴν τῶν τῆς Ὀρτενσίης εἰς τὸν οἶκον τῆς ὁποίας οὐδέποτε πλέον ἐπανῆλθον· ἀλλὰ καὶ αὕτῃ οὐδόλως ἐφρόντισε νὰ μὲ ἴδῃ πάλιν, διότι ὁ πρίγκιψ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτο συνεχώρησε τὴν ἀπίστίαν της.

Ἐπειδὴ τὸ συμβάν μου ἦτο πασίγνωστον καὶ οὐδεὶς μὲ ὑπελάμβανεν ὡς ἄνανδρον, ἅπαντες ἐθαύμαζον βλέποντες τὴν τόσῃν ἀταραξίαν μου ὡς ἂν μὴ προσεβλήθην παρ' οὐδενός· διότι οὐδέποτε ἔλεγον πρὸς τινὰ τὸ φρόνημά μου καὶ ἐφαινόμην ἀμνησικακῶν διὰ τὴν ὕβριν. Ἦγνόουν ἐντεῦθεν τί νὰ ὑποθέσωσι περὶ τῆς προσπεποιημένης ἀναισθησίας μου· διὸ οἱ μὲν ἐφρόνουν ὅτι ἂν καὶ ἤμην γενναῖος, ἡ κοινωνικὴ θέσις τοῦ ὕβριστοῦ μὲ συνεῖχε καὶ μὲ ἠνάγκαζε νὰ καταπίνω τὴν ὕβριν· οἱ δὲ δυσπιστοῦντες, ἐλλόγως, πρὸς τὴν σιωπὴν μου ἐθεώρουν ὡς ψευδῇ γαλήνην τὴν φαινομένην ἀταραξίαν μου. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐσκέφθη, ὡς οἱ δεύτεροι, ὅτι δὲν ὁμοιάζω εἰς τοὺς ἀφίνοντας τὴν ὕβριν ἀτιμώρητον, καὶ εὐκαιρίας τυχούσης ἀδύνατον νὰ μὴ ἐκδικηθῶ τὸν ὕβριστήν μου· ὅθεν, ἵνα βεβαιωθῇ κατὰ πόσον ἐμάντευσε τὸν στοχασμόν μου, μὲ εἰσήγαγεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὸ σπουδαστήριόν του καὶ μοὶ εἶπε. — Γνωρίζω τί σὰς συνέβη, δὸν Πομπήϊε, καὶ θαυμάζω τῶνόντι τὴν ἀταραξίαν σας· προσποιεῖσθε βεβαίως. — Μεγαλειότατε, τῷ ἀπεκρίθην, προσβληθεὶς ἐν ὥρᾳ νυκτὸς ὑπὸ ἀγνώστων ἀνθρώπων, ἀγνοῶ τὸν ὕβριστήν μου· διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παρηγορῶμαι διὰ τὸ δυστύχημά μου. — Οχι, ὀχι, ἐπανέλαβεν ὁ βασιλεὺς, δὲν με ἀπατᾶτε μὲ τοὺς ὀλίγον εἰλικρινεῖς αὐτοὺς λόγους· τὰ πάντα μοὶ εἶπον. Ὁ πρίγκιψ τοῦ Ραδζιβίλ σὰς ἐξέβρισε θα-

νασίμως· εἰσθε εὐγενῆς, καὶ μάλιστα Καστιλλιανὸς, ἀμφοτέρω ἀρκούντως μὲ πείθουσιν ὅτι ἔχετε σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἐκδικηθῆτε. Ἐμπιστεύθητέ μοι λοιπὸν τὸν σκοπὸν σας· τὸ ἀπαίτῳ, καὶ μὴ φοβηθῆτε ὅτι θέλετε μεταμεληθῆ, διότι μοὶ ἐνεμπιστεύθητε τὸ μυστήριόν σας.

— Ἀφοῦ ἡ Υ. Μ. μοὶ τὸ ἐπιτάττει, ἀπεκρίθην, ὀφείλω νὰ ὑπακούσω καὶ νὰ τῇ ἀποκαλύψω τὰ φρονήματά μου. Ναὶ, Μεγαλειότατε, μελετῶ κατὰ τῆς γενομένης μοι ὕβρεως ἐκδίκησιν. Πᾶς ὁ φέρων ὄνομα ὡς τὸ ἐμὸν εἶναι ὑπεύθυνος περὶ αὐτοῦ πρὸς τὴν οἰκογένειάν του. Ἡ Υ. Μ. γνωρίζει πόσον ἀναξίως ἠτιμάσθην· διὸ προτίθεμαι νὰ δολοφονήσω τὸν πρίγκιπα, ἐκδικούμενος οὕτω εἰς τρόπον ἀνάλογον τῆς ὕβρεως. Θέλω ἐμπήξει τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὸ στῆθος του, ἢ συντρίψω τὸ κρανίον του διὰ σφαίρας πιστολίου, καὶ ἔπειτα θὰ διατρωθῶ, ἂν δυνηθῶ, εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Ἴδου ὁ σκοπός μου.

Εἶναι σκληρὰ καὶ βίαιος ἡ ἐκδίκησις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς· καὶ ὁμοίως μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ῥοδζιβίλ γενομένην τοιαύτην ὑμῖν ὕβριν δὲν δύναμαι νὰ μὴ τὸν καταδικάσω. Τρόντι ἄξιός ἐστιν τῆς ἡς τῷ ἐπιφυλάσσετε τιμωρίας· ἀλλὰ μὴ ἐκτελέσητε αὐτὴν τόσον ταχέως· ἄφετέ μοι τὴν φροντίδα τῆς ἐπινοήσεως συμβιβαστικοῦ τινοῦ εἰς ἀμφοτέρους μέσου. — Ἀὖ Μεγαλειότατε, ἐφώνησα μετὰ ψυχικοῦ πόνου, διατὶ μὲ ὑπεχρεώσατε διὰ τὴν πρὸς τὴν Υ. Μ. ἀποκάλυψιν τοῦ μυστηρίου μου ; Τίς συμβιβασμὸς δύναται .. — Ἐὰν δὲν ἐφεύρω τοιοῦτον ἱκανὸν τοῦ νὰ σὲ εὐχαριστήσῃ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἐκτελέσατε τότε τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν ὑμῶν. Οὐδόλως προτίθεμαι νὰ καταχρασθῶ τοῦ μυστηρίου ἢ νὰ προδώσω τὴν τιμὴν ὑμῶν· ἔστε βέβαιος περὶ τούτου. —

Ἦμην ἀνήσυχος νὰ μάθω τίνι τρόπῳ ὁ βασιλεὺς ἐσκόπευε περὶ τῆς φιλικῆς διαλύσεως τῆς διαφορᾶς ταύτης· ἰδοὺ δὲ τί ἐπραξε. Λαβὼν κατ' ἰδίαν τὸν ἀντίζηλόν μου. — Πρίγκιψ, τῷ εἶπεν, ἠτίμασας τὸν δὸν Πομπήϊον Δεκάστρο. Οὐδόλως ἀγνοεῖς τὴν ἐνδοξὸν καταγωγὴν τούτου, ὡς γνωρίζεις ἐπίσης καὶ τὴν

πρὸς τὸν ἱππότην αὐτὸν χάριν τῶν πρὸς ἐμὲ ἐκδουλεύσεών του ἀγάπην μου. Τῷ ὀφείλετε ἱκανοποιήσιν. — Δὲν τὸ ἀποφεύγω, βασιλεῦ, ἀπεκρίθη ὁ πρίγκιψ· εἰμὶ μάλιστα πρόθυμος νὰ τὸν ἱκανοποιήσω καὶ διὰ τῶν ὅπλων, ἐὰν παρAPONῇται διὰ τὸ παράφορον κίνημά μου. — Ὅχι, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, πρέπει νὰ δοθῇ ἄλλη ἱκανοποίησις· ὁ εὐγενὴς ἰσπανὸς ἐννοεῖ κάλλιστα τί θὰ εἴπῃ τιμὴ, καὶ οὐδόλως καταδέχεται νὰ μονομαχήτῃ εὐγενῶς μετ' ἀνάνδρου, οἷος ὑμεῖς, δολοφόνου. Ὅθεν πρὸς ἐξάλειψιν τῆς ἀτίμου πράξεώς σας, ὀφείλετε νὰ προσφέρετε ἰδίᾳ χειρὶ εἰς τὸν ἐχθρόν σας τὴν ῥάβδον καὶ νὰ ὑποστῇτε τοῦς ῥαβδισμούς του. — Θεέ μου! ἔκραξεν ὁ ἀντίζηλός μου. Πῶς! Μεγαλειότατε, δύναταί ποτε ἀνὴρ τῆς τάξεώς μου νὰ ἐξευτελισθῇ καὶ ταπεινωθῇ ἐνώπιον ἀπλοῦ ἱππότου, μάλιστα δὲ νὰ ξυλοκοπηθῇ! — Ὅχι, ἐπανελάβεν ὁ μονάρχης! Θέλω ὑποχρεώσῃ καὶ τὸν δὸν Πομπήϊον νὰ μοὶ ὑποσχεθῇ ὅτι οὐδόλως θὰ σὲ ξυλίσῃ. Ζητήσατε παρ' αὐτοῦ συγγνώμην μόνον διὰ τὸν σκληρόν σας τρόπον, ἀφοῦ τῷ παρουσιάσῃτε τὴν ῥάβδον· τοῦτο μόνον ἀπαιτῶ ἀφ' ὑμῶν.— Ἀδύνατον, Μεγαλειότατε, ὑπολαβὼν εἶπεν ὀργίλως ὁ Ῥαδζιβίλ· ἄλλως τε προτιμῶ νὰ ἐκτεθῶ εἰς τὰ κρύφια βέλη ἅτινα ἡ μνησικακία του μοὶ παρασκευάζει.— Ἡ ζωὴ σου μοὶ εἶναι προσφιλὴς, εἶπεν ὁ βασιλεὺς· διὸ ἐπιθυμῶ ὥστε ἡ ὑπόθεσις αὕτη νὰ μὴ ἔχῃ κακὰς συνεπείας. Ἀλλ' ἵνα λάβῃ αὕτη τέλος, ἤττον δι' ὑμᾶς δυσάρεστον, θέλω χρησιμεύσει ὡς μόνος μάρτυς τῆς ἱκανοποιήσεως ἣν διατάττω νὰ δώσῃτε εἰς τὸν Ἰσπανόν.—

Ὁ βασιλεὺς, ἵνα πείσῃ τὸν πρίγκιπα τοῦ νὰ δεχθῇ τὸ δεινὸν τοῦτο δι' αὐτὸν κίνημα, μετεχειρίσθη πᾶσαν τὴν ὑπεροχὴν του· καὶ ἀφοῦ τὸ κατάρθωσε, μὲ προσεκάλεσεν ἐνώπιόν του, καὶ μοὶ διηγήθη ὅλην τὴν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ μου συνομιλίαν του. Μετὰ ταῦτα μὲ ἠρώτησεν ἐὰν ἀρκῶμαι εἰς τὴν ἱκανοποίησιν ἣν ἀμφότεροι συνεφώνησαν.— Πληρέστατα, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθην, καὶ ὑπόσχομαι οὐ μόνον νὰ μὴ ῥαβδίσω τὸν ὑβριστήν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ῥάβδον ἣν θὰ μοὶ προσφέρῃ νὰ λάβω.— Τούτων οὕτω

διαταχθέντων, ὁ πρίγκιψ καὶ ἐγὼ εὐρέθημέν ποτε εἰς ῥητὴν ὥραν παρὰ τῷ βασιλεῖ, ὅστις ἐκλείσθη μεθ' ἡμῶν εἰς τὸ σπουδαστήριόν του.—Ἐλθετε, εἶπε πρὸς τὸν Ῥαδζιβίλ, ἀναγνωρίσατε τὸ σφάλμα σας, καὶ δείχθητε ἄξιος συγγνώμης!—Ὁ ἀντίζηλός μου τότε ἐζήτησε παρ' ἐμοῦ συγχώρησιν καὶ μοι ἔδωκε ῥάβδον τινα ἣν ἔφερεν εἰς τὴν χεῖρα.—Δὸν Πομπήιε, μοι εἶπεν ὁ μονάρχης ταυτοχρόνως, λάβετε τὴν ῥάβδον, καὶ χωρὶς νὰ σᾶς ἐμποδίσῃ ἡ παρουσία μου ἱκανοποιήσατε τὴν ἐξυβρισθεῖσαν τιμὴν σας! Ἐγὼ δὲ σᾶς ἐπιστρέφω τὸν λόγον ὃν μοι ἐδώκατε νὰ μὴ ῥαβδίσητε τὸν ἐχθρόν σας.—Ὅχι, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθην, ἀρκεῖ ὅτι ἐξετέθη αὐτὸς οὗτος εἰς τοὺς ῥαβδισμούς μου· ὁ ἀτιμασθεὶς Ἰσπανὸς πλείοτερον τούτου δὲν ζητεῖ.—Ἐστω, εἶπεν αὖθις ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ ἀρκεῖσθε εἰς τὴν ἱκανοποίησιν αὐτὴν, ἔχετε ἤδη τὴν ἄδειαν ἀμφότεροι νὰ θεωρήσῃτε τακτικῶς τὴν μεταξὺ ὑμῶν διαφοράν. Ἀντιπαρατάχθητε πρὸς ἀλλήλους διὰ τοῦ ξίφους ἵνα δώσητε εὐγενὲς πέρας εἰς τὴν ἔριν σας.—Τοῦτο ἐπιποθῶ καὶ ἐγὼ, ἐφώνησεν ὁ πρίγκιψ μετ' ἀγανακτήσεως, καὶ τοῦτο μόνον ἀρκεῖ πρὸς παρηγορίαν μου δι' ὃν πρὸ μικροῦ ὑπέστην ἐξευτελισμόν.—

Ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθε τοῦ σπουδαστηρίου πλήρης θυμοῦ καὶ αἰσχύνης, καὶ μετὰ δύο ὥρας μοι ἀνήγγειλεν ὅτι μὲ περιμένει εἰς ἔρημόν τι μέρος, ὅπου μεταβάς εὔρον τὸν πρίγκιπα εὐδιάθετον νὰ μονομαχήσῃ μετ' ἐμοῦ. Ἦτο δ' οὗτος ἡλικίας τεσσαράκοντα πέντε ὡς ἔγγιστα ἐτῶν, ὅστις οὐδὲ τόλμης οὐδ' ἐπιτηδειότητος ἐστερεῖτο· δύναμαι μάλιστα νὰ εἶπω ὅτι ἡμεν ἰσοδύναμοι. — Ἐλθετε, δὸν Πομπήιε, μοι εἶπεν· ἔλθετε νὰ τελειώσωμεν ἐνταῦθα τὴν διαφοράν μας. Ἀμφότεροι ἐσμέν κατειλημμένοι ὑπὸ τοῦ μίσους καὶ τῆς ἐκδικήσεως, ὑμεῖς μὲν διὰ τὴν γενομένην εἰς τὸ πρόσωπόν σας ὕβριν, ἐγὼ δὲ διὰ τὴν ζητηθεῖσαν ἕνεκα ταύτης συγγνώμην.—Ταῦτα εἰπὼν ἐφείλχυσεν τὸ ξίφος οὕτως ἀπροσδοκῆτως, ὥστε μόλις ἔλαβον τὸν καιρὸν νὰ τῷ ἀντιταχθῶ. Κατὰ πρῶτον μὲ ἀπώθησεν ὀρμητικώτατα, ἀλλ' εὐτυχῶς διέφυγον τὰς προσβολάς του. Ἐπειτα τὸν ἀπέ-

κρουσα καὶ ἐγὼ, καὶ ἐνόησα ὅτι εἶχον ἀντίπαλον γνωρίζοντα
νὰ ἀμύνεται καὶ νὰ ἐπιτίθετε· ἀγνοῶ τῇ ἀληθείᾳ ποῖον ἀπο-
τέλεσμα θὰ εἶχεν ἡ μονομαχία, ἐὰν ὀπισθοδρομῶν δὲν ἐξωλί-
σθαινε καὶ ἐπιπτεν ὕπτιος. Ἀνεχαίτησα ἐμαυτὸν πάραυτα, καὶ
εἶπον πρὸς τὸν πρίγκιπα.—Ἐγέρθητε!—Διατί φείδεσθε τῆς
ζωῆς μου; ἀπεκρίθη οὗτος· ἡ εὐσπλαγχνία σας μὲ ἀτιμάζει.
—Δὲν καταδέχομαι, τῷ ἀνταπῆντησα, νὰ ὠφεληθῶ ἐκ τοῦ
ἀτυχήματός σας, διότι τότε ἀδικῶ τὴν δόξαν μου. Καὶ πάλιν
λέγω, ἐγέρθητε, ἵνα ἐξακολουθήσωμεν τὴν μονομαχίαν.

—Δὸν Πομπήϊε, εἶπεν οὗτος ἐγερθεῖς, μετὰ τὴν ἐνδειξιν τοῦ
αὐτῆς γενναιοψυχίας, ἡ τιμὴ οὐδόλως μοι ἐπιτρέπει νὰ ὑψώσω
αὐθις τὸ ξίφος καθ' ὑμῶν. Τί θέλουσιν εἰπεῖ περὶ ἐμοῦ οἱ ἄν-
θρωποι ἐὰν σου διαπεράσω τὴν καρδίαν; Πιθανὸν νὰ μὲ ὑπολά-
βωσιν ὡς ἄνανδρον, διότι ἀφῆρεσα ζωὴν ἀνθρώπου εἰς τὴν ἐξου-
σίαν τοῦ ὁποίου ἦτο ἡ ἐμή. Δὲν δύναμαι λοιπὸν νὰ ὀπλί-
σω τὴν χεῖρά μου καθ' ὑμῶν· ἐκ τοῦ ἐναντίο αἰσθάνο-
μαι τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπιτάττουσάν μοι νὰ μεταβάλω τὴν
καταταράττουσάν με ὀργὴν εἰς τερπνὴν ἀγαλλίασιν. Ὅθεν,
δὸν Πομπήϊε, παύσωμεν μισοῦντες ἀλλήλους, μάλιστα δὲ φι-
λιωθῶμεν.—Ἀ! πρίγκιψ, ἐφώνησα, δέχομαι μετὰ χαρᾶς τοι-
αύτην εὐάρεστον πρότασιν, καὶ σᾶς ὑπόσχομαι ἀπὸ τοῦδε εἰ-
λικρινεστάτην φιλίαν. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ αὐτῆς ὑπόσχομαι πρὸ
πάντων νὰ μὴ πατήσω εἰς τὴν οἰκίαν τῆς δόνα Ὀρτενσίας, ἔστω
καὶ ἂν θελήσῃ νὰ μὲ ἴδῃ αὐθις.—Σᾶς τὴν παραχωρῶ, δὸν Πομ-
πήϊε, εἶπεν οὗτος· εἶναι δικαιοτάτον τοῦτο, ἀφοῦ ἔχει, κατὰ φι-
σικὸν λόγον, κλίσιν πρὸς ὑμᾶς.—Ὅχι, ὄχι, ὑπολαβὼν εἶπον,
ἐπειδὴ τὴν ἀγαπᾶτε, καὶ ἐπειδὴ ἡ εὐνοία ἦν πρὸς ἐμὲ δεικνύει
σᾶς ἐνοχλεῖ, θυσιάζω αὐτὴν χάριν τῆς ἡσυχίας σας.—Ἀ! γεν-
ναιοφρῶν Ἰσπανέ, ἐπανελάβεν ὁ Ῥαδζιβὶλ περιπτύσσων με, πό-
σον μὲ γοητεύει ἡ εὐαισθησία σας! Πόσον μὲ τύπτει ἤδη τὸ
συνειδός! Μετὰ πόσης θλίψεως καὶ αἰσχύνης ἀνακαλῶ εἰς τὴν
μνήμην μου τὴν ὁποίαν σᾶς ἐπέφερα ὕβριν, καὶ ἡ ἱκανοποίησις
ἦν δι' αὐτὴν σᾶς ἔδωκα ἐνώπιον τοῦ βασιλέως μοι φαίνεται

σμικροτάτη. "Ινα δὲ ἐξαλείψω πληρέστατα τὴν ἀτιμίαν, προσφέρω ὑμῖν εἰς γάμον μίαν τῶν ἀνεψιῶν μου, ἣν δύναμαι νὰ διαθέσω. Εἶναι αὕτη κληρονόμος ἀξιολόγου περιουσίας, πρὸς δὲ μόλις δεκαπενταετῆς καὶ ἐξαίσιου καλλονῆς.—

Ἐπὶ τούτῳ ἐξέφρασα πρὸς τὸν πρίγκιπα τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου ἣν ἡ τιμὴ τοῦ νὰ συνάψω ἐξ ἀγχιστείας συγγένειαν μετὰ τῆς οἰκογενείας του μοὶ ὑπηγόρευσεν, καὶ μετὰ τινος ἡμέρας ἐνυμφεύθη τὴν ἀνεψιάν του. Ἀπασα ἡ Αὐλὴ συνεχάρη τὸν πρίγκιπα συντελέσαντα εἰς τὴν εὐδαιμονίαν ἱππότου ὃν αὐτοῦτον ἡτίμασεν· οἱ δὲ φίλοι μου ἐχάρησαν μετ' ἐμοῦ διὰ τὴν εὐτυχῇ ἐκβασιν ὑποθέσεως ἣτις δυνατὸν νὰ ἐλάβανε τραγικὸν τέλος. Ἐκτοτε, κύριοι, διάγω εἰς τὴν Βαρσοβίαν βίον εὐδαίμονα· ἀγαπῶμαι ὑπὸ τῆς συζύγου μου καὶ τὴν ἀγαπῶ μέχρι λατρείας. Ὁ δὲ πρίγκιψ τοῦ Ῥαδζιβίλ μοὶ παρέχει αἰετοτε νέα τῆς φιλίας του δείγματα, καὶ τολμῶ νὰ καυχηθῶ ὅτι εὐνοοῦμαι ὑπὲρ ποτε ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας, ὡς τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τῆς κατ' ἐπιταγὴν του σπουδαίας εἰς Μαδρίτην ἀποστολῆς μου.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

"Ενεκα τίνος συμβάντος ἠναγκάσθη ὁ Ζιλβλᾶς νὰ ζητήσῃ νέαν ὑπηρέτου θέσιν.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ τοῦ δὸν Πομπηίου ἱστορία ἣν ἐγὼ ἤκουσα καὶ ὁ θεράπων τοῦ δὸν Ἀλεξίου ἐπίσης, ἃν καὶ οἱ κύριοί μας ἔλαβον προηγουμένως τὴν πρόνοιαν νὰ μᾶς ἐκβάλωσι τοῦ θαλάμου πρὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς. Ἡμεῖς ὅμως ἀντὶ νὰ ἀποχωρήσωμεν ἐντελῶς, ἐστάθημεν παρὰ τὴν θύραν ἣν ἐξερχόμενοι ἀφήκαμεν ἡμίκλειστον, καὶ ἐντεῦθεν οὐδὲ λέξις μᾶς διέφυγε. Μετὰ ταῦτα οἱ ἄρχοντες ἐξηκολούθησαν τὴν οἰνοποσίαν, ἀλλ' ἡ κραιπάλη των δὲν ἐπεξεντάνθη μέχρι τῆς πρωῒας, διότι ὁ δὸν Πομπήιος προθέμενος νὰ συνδικλεχθῇ λίαν πρωτὶ μετὰ τοῦ πρω-

θυπουργοῦ, ἦτο εὐδιάθετος πρὶν τούτου νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον. Ὁθεν ὁ μαρκέσιος Ζενέτ καὶ ὁ κύριός μου ἀσπασθέντες τὸν ἱππότην τοῦτον τὸν ἀπεχαιρέτησαν καὶ ἀφῆκαν μετὰ τοῦ συγγενοῦς του.

Τούτου ἔνεκα ἐκοιμήθημεν πρὸ τῆς αὐγῆς, καὶ ὁ δὸν Ματθίας μετὰ τὴν ἔγερσίν του με ἐνησχόλησεν εἰς νέον εἶδος ὑπηρεσίας. — Ζιλβλᾶς, μοι εἶπε, λάβε χάρτην καὶ μελάνην, καὶ γράψον καθ' ὑπαγόρευσίν μου δύο ἢ τρεῖς ἐπιστολάς· σὲ καθιστῶ γραμματέα μου. — Κάλλιστα ! εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, ἰδοὺ νέα προσθήκη ἔργου ! Ὡς θεράπων ἀκολουθῶ τὸν κύριόν μου, ὡς θαλαμηπόλος τὸν ἐνδύω, καὶ ὡς γραμματεὺς γράφω ὅ,τι με ὑπαγορεύει. Δόξα τῷ Θεῷ, τοῦ λοιποῦ, ὡς ἡ τριπλῇ Ἑκάτῃ, θέλω ὑποκρίνομαι τρία διαφέροντα ἀπ' ἀλλήλων πρόσωπα. — Ἡξεύρεις τί σκέπτομαι ; ἐξηκολούθησεν ὁ κύριός μου λέγων· ἀλλ' ἔσο ἐχέμυθος, ἄλλως τε κινδυνεύει ἡ ζωὴ σου. Ἐπειδὴ ἀπαντῶ ἐνίοτε νέους καυχωμένους διὰ τὰς ἐρωτικὰς των ἐπιτυχίας, καὶ ἐπειδὴ θέλω νὰ ἦμαι καὶ κατὰ τοῦτο ἀνώτερος αὐτῶν, ἀπεφάσισα νὰ κρατῶ εἰς τὰ θυλάκιά μου πλαστὰ γυναικῶν γραμμάτια, καὶ νὰ ἀναγινώσκω αὐτὰ πρὸς αὐτούς. Τοῦτο θέλει με διασκεδάζει πρὸς στιγμήν· καὶ εὐτυχέστερος τῶν ὁμοίων μου οἵτινες πράττουσι τὰς κατακτήσεις των μόνον ἵνα λάβωσι τὴν ἡδονὴν νὰ τὰς διαδώσωσι, θὰ ἐπαινῶ ἐμαυτὸν ὅτι κατώρθωσα τοῦτο ἀκόπως. Ἀλλὰ προσέθηκε, μεταποίησον τὴν γραφὴν σου οὕτως, ὥστε τὰ γραμμάτια νὰ μὴ γνωρίζωνται ὅτι εἰσὶν ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς γεγραμμένα. —

Ἐλαβον λοιπὸν χάρτην, κάλαμον καὶ μελάνην, καὶ πειθόμενος εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ δὸν Ματθίᾳ ἔγραψα καθ' ὑπαγόρευσίν του ἐρωτικόν τι γραμμάτιον ἔχον οὕτως· « Ἄ ! δὸν Ματ-
» θία, τίνα πρόφασιν θὰ εὔρης πρὸς δικαιολόγησίν σου ἀφοῦ
» δὲν παρευρέθης τὴν νύκτα αὐτὴν εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν τῆς
» συνυντεύξεώς μας θέσιν ; Τίς πλάνη ! Δικαίως ἄρα τιμωροῦ-
»μαι πιστεύσασα ἐν τῇ ματαιοφροσύνῃ μου ὅτι ἄπασαι αἱ
» διασκεδάσεις καὶ αἱ ἀσχολίαι σου ἔμελλον νὰ παραχωρήσωσι

» τὴν θέσιν των εἰς τὴν ἡδονὴν τοῦ νὰ ἴδῃς τὴν δόνα *Κλάραν* » *Μανδόσαν*. » Μετὰ τὸ γραμμάτιον τοῦτο μοὶ ὑπηγόρευσε καὶ ἔγραψα δεύτερον, ὡς ἐπιστελλόμενον δῆθεν ὑπὸ τινος γυναικὸς θυσιαζούσης ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν ἔρωτα πρίγκιπος· καὶ τέλος τρίτον τι δι' οὗ εὐγενὴς τις κυρία τῷ ἀνήγγελλεν ὅτι, ἂν ἦτο βεβαία περὶ τῆς ἐχεμυθίας του ἤθελεν ἐκτελέσει μετ' αὐτοῦ τὸ εἰς Κύθηρα ταξείδιον. Μὴ ἄρκεσθεῖς εἰς μόνην τὴν ὑπαγόρευσιν τῶν ὥραίων τούτων ἐπιστολίων, μὲ ὑπεχρέωσεν ἔτι νὰ τὰ πλαστογράψω θέτων ὑπ' αὐτὰ ὀνόματα γυναικῶν ὑψηλῆς περιωπῆς. Ἦναγκάσθην τότε νὰ τῷ εἶπω, ὅτι τὴν πρᾶξιν ταύτην εὐρίσκω τὰ μάλιστα ἐπικίνδυνον· ἀλλ' οὗτος μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι τότε ὀφείλω νὰ τῷ δίδω τὴν γνώμην μου ὅτε μοι τὴν ζητήσῃ. Ἐσιώπησα ἐκὼν ἄκων, καὶ ἐξετέλεσα τὴν διαταγὴν του. Τούτου γενομένου, ἠγέρθη καὶ τὸν ἐβόήθησα νὰ ἐνδυθῇ. Θεῖς μετὰ ταῦτα τὰ ἐπιστόλια εἰς τὰ θυλάκιά του ἐξῆλθε, καὶ μετέδωκε ἀκολουθούμενος ὑπ' ἐμοῦ ἵνα γευματίσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δὸν Ζουὰν Μογκάδου φιλεύοντες τὴν ἡμέραν ἐκείνην πέντε ἕως ἑξ τῶν φίλων του.

Ἐκεῖ ἐγευματίσαν μετὰ πολλῆς ὀρέξεως καὶ ἡ χαρὰ, τὸ ἐκλεκτότερον τοῦτο ἄρτυμα τῶν εὐωχιῶν, ἐπεκράτει εἰς τὴν τράπεζαν. Ὅλοι οἱ συνδαιτυμόνες ἐφιλοτιμοῦντο τίς μᾶλλον νὰ καθηδύνη τὴν συνδιάλεξιν οἱ μὲν διὰ τῶν ἀστεϊσμῶν των, οἱ δὲ διηγούμενοι ἱστορίας ὧν οἱ ἥρωες αὐτοὶ ἦσαν. Ὁ δὲ κύριός μου τυχὼν εὐκαιρίας τόσῳ καταλλήλου ἐπέδειξε τὰς τρεῖς ἐπιστολάς ἃς εἶχον γεγραμμένας, καὶ ἀνέγνωσεν αὐτάς μεγαλοφώνως καὶ τοσοῦτον ἐμφατικῶς, ὥστε, πλὴν τοῦ γραμματέως του, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐγένοντο ἴσως θύματα τῆς ἀπάτης. Μεταξὺ τῶν ἵπποτῶν, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἀνεγίνωσκεν ἀναισχύντως τὰ ἐπιστόλια. Ὑπῆρχε καὶ τις δὸν Λόπος Βελάτκος ὀνομαζόμενος. Οὗτος ὢν εἰς ἄκρον σεμνοπρεπῆς, μακρὰν τοῦ νὰ χαρῇ ὡς οἱ λοιποὶ διὰ τὰς ὑποτιθεμένας εὐτυχίας τοῦ κυρίου μου, τὸν ἠρώτησε ψυχρῶς, ἂν ἡ κατάκτισσις τῆς δόνα Κλάρας τὸν ἐκοπίασε πολύ. — Οὐδόλως σχεδὸν, τῷ ἀπεκρίθη ὁ δὸν Μαθίας, ἐπειδὴ πρώτη

αὐτὴ ἤρχισε, καὶ ἰδοὺ πῶς. Ἐν ᾧ ἤμην εἰς τὸν περίπατον, μὲ εἶδε, τῇ ἡρεσά, διέταξε νὰ μὲ ἀκολουθήσωσιν, ἔμαθε τίς εἶμαι, μοι ἔγραψε, καὶ τέλος μοι προσεδιόρισεν ὡς τόπον συνεντεύξεως τὴν οἰκίαν τῆς εἰς τὴν πρώτην μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν καθ' ἣν ἅπαντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκοιμῶντο. Ὑπῆγον, ἐννοεῖται, μὲ εἰσῆξαν εἰς τὸν θάλαμόν τῆς . . . Τὰ λοιπὰ ἀποσιωπῶ μὴ θέλων νὰ φανῶ ἀδιάκριτος. —

Τὴν σύντομον ταύτην διήγησιν ὁ ἄρχων Βαλέσκο ἀκούσας ἐθυμώθη σφόδρα, καὶ ἡ ὀργὴ ἡλλοίωσεν εἰς ἄκρον τὸ πρόσωπόν του· ἐντεῦθεν οὐδεμίᾳ ὑφίστατο δυσκολία ἵνα ἐννοήσῃ τις τὸ πρὸς τὴν εἰρημένην γυναῖκα φίλτρον τούτου. Διὸ, ρίψας βλέμμα καταπληκτικὸν ἐπὶ τοῦ κυρίου μου, — "Ὅλα αὐτὰ τὰ γραμμάτια, τῷ εἶπεν, εἰσὶν ἀπολύτως πλαστὰ, ἰδίως δὲ τὸ τῆς Κλάρας Μανδέσας· διότι εἰς τὴν Ἰσπανίαν σωφρονεστέρα αὐτῆς κόρη δὲν ὑπάρχει. Πρὸ δύο ἐτῶν ἱππότης τις οὐχὶ ὑποδεέστερος ὑμῶν κατὰ τε τὴν εὐγένειαν καὶ τὰ προσωπικὰ πλεονεκτήματα, ἐπελήφθη παντὸς μέσου ἵνα ἀγαπηθῇ παρ' αὐτῆς· ἀλλὰ μόλις ἠξιώθη τῆς μᾶλλον ἀθώας εὐνοίας τῆς, καὶ εἶναι ὁ μόνος ὅστις δύναται νὰ καυχᾶται ὅτι πρὸς αὐτὸν μόνον ἔδωκε τοιαύτην ἀγάπης ἐνδειξιν. — "Εἰ τίς λέγει τὸ ἐναντίον; ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ δὸν Μαθίας ἐμπαικτικῶς πῶς. Σύμφημι ὅτι εἶναι κόρη τιμιωτάτη, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ εἶμαι ἐπίσης νέος τιμιώτατος, καὶ ἐπομένως πείσθητε ὅτι τὰ μετὰξὺ ἐμοῦ καὶ αὐτῆς διατρέξαντα ἦσαν τιμιώτατα. — "Αἰ Μὴ ὑπερβολὰς, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ δὸν Λόπος, καὶ ἄνευ ἀστεϊσμῶν εἰσθε συκοφάντης, Οὐδέποτε ἡ δόνα Κλάρα προσεκάλεσεν ὑμᾶς εἰς νυκτερινὴν συνέντευξιν· διὸ δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὴν ἀναίδειάν σου, τολμῶν νὰ ἀμαυρώσῃς τὴν ὑπόληψιν νέας σωφρονεστάτης. Τὰ λοιπὰ ἀποσιωπῶ, διότι καὶ ἐγὼ ἐπίσης δὲν ἐπιθυμῶ νὰ φανῶ ἀδιάκριτος. — Ταῦτα εἰπὼν ἔρριψε βλέμμα περιφρονήσεως ἐφ' ὅλων τῶν ὁμοτραπέζων, καὶ ἀνεχώρησε μετ' ἀπειλητικοῦ ὕφους σημαίνοντος ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη σοβαρὰς ἔχει εἰς τὸ μέλλον συνεπείας. Ὁ δὲ κύριός μου, ὅστις ἦτο ἀρκούντως γενναῖος

δι' εὐγενῇ τοῦ χαρακτῆρός του, περιεφρόνησε τὰς ἀπειλάς τοῦ δὸν Λόπου, καὶ παραδοθεὶς εἰς πλατὺν γέλωτα. — Ὁ ἀνόητος ἰεφώνησε, θέλει καὶ αὐτὸς, ὡς ἄλλοτε οἱ περιπλανώμενοι ἱππότες ὑπερησπίζοντο τὸ κάλλος τῶν δεσποινῶν των, νὰ προστατεύσῃ τὴν σωφροσύνην τῆς ἐρωμένης του· τοῦτό μοι φαίνεται λίαν ἀλλόκοτον. —

Διὰ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Βελάσκου, ὃν ὁ Μογκάδος ματαίως ἠγωνίσθη νὰ ἐμποδίσῃ, τὸ συμπόσιον οὐδόλως ἐταράχθη. Οἱ δὲ ἱππότες οὐδεμίαν δόντες προσοχὴν εἰς τοῦτο ἐξηκολούθησαν εὐθυμοῦντες, καὶ μόνον τὴν αὐγὴν τῆς ἐπιούσης ἀπεχωρίσθησαν. Ἡμεῖς δὲ, ὁ κύριός μου, καὶ ἐγὼ δηλαδὴ κατεκλίνθημεν ἕκαστος εἰς τὴν κλίνην του τὴν πέμπτην τῆς πρώτης ὥραν. Βεβαρυμένος ὑπὸ τοῦ ὕπνου ἤλπιζον νὰ κοιμηθῶ βαθέως· περὶ τούτου ὅμως ἔπρεπε νὰ συνεννοηθῶ μετὰ τοῦ κυρίου μου, μάλλον δὲ μετὰ τοῦ θυρωροῦ ὅστις μετὰ μίαν ὥραν μὲ ἐξύπνησε, καὶ μοι εἶπεν ὅτι εἰς τὴν θύραν περιέμενεν ὑπηρέτης τις θέλων νὰ μοι ὁμιλήτῃ. — Ἄ! κατηραμένε θυρωρέ, ἔκραξα χασμώμενος, ἔλησμόνησας ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγου ἔπεσα εἰς τὴν κλίνην; Εἶπε εἰς τὸν ὑπηρέτην ἐκεῖνον ὅτι κοιμῶμαι καὶ ἄς ἔλθῃ ἀργότερον. — Θέλει νὰ σοὶ ὁμιλήσῃ αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ἀπεκρίθη ὁ θυρωρός· διότι τὸ πρᾶγμα, ὡς λέγει εἶναι κατεπεῖγον. — Ἠγέρθην τότε, καὶ ἐνδυθεὶς τὰς περισκελίδας καὶ τὸν ὑποδύτην μόνον μετέβην βλασφημῶν, ἵνα εὕρω τὸν περιμένοντά με ὑπηρέτην. — Φίλε, τῷ εἶπον, εἶπέ μοι δὰ, τίς κατεπείγουσα ὑπόθεσις μοι δίδει τὴν τιμὴν νὰ σὲ ἴδω τὸσον πρῶτ; — Φέρω, μοι ἀπεκρίθη, ἵνα παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ ἄρχοντος δὸν Ματθία ἐπιστολὴν, ἣν πρέπει ν' ἀναγνώσῃ ἄνευ ἀναβολῆς· καὶ ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἶναι σπουδαιότατον δι' αὐτὸν, παρακαλῶ νὰ μὲ εἰσάξῃς εὐθὺς εἰς τὸν κοιτῶνά του. — Φρονῶν ὅτι πρόκειται περὶ τινος οὐσιώδους ὑποθέσεως ἐτόλμησα νὰ ἐξυπνήσω τὸν κύριόν μου. — Συγχωρήσατέ με, κύριε, τῷ εἶπον, ὅτι διακόπτω τὸν ὕπνον σας· ἀλλ' οὐσιώδης . . . — Τί μὲ θέλεις; ὑπολαβὼν εἶπεν οὗτος ὀργίλως. — Αὐθέντα, τῷ εἶπε

τότε ὁ ὑπὴρέτης ὅστις ἦτο μετ' ἐμοῦ, φέρω πρὸς ὑμᾶς ἐπι-
στολὴν ἀπὸ τοῦ δὸν Λόπου Βελάσκου. — Ὁ δὸν Μαθίας ἔλαβεν
αὐτὴν, τὴν ἤνοιξε, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν εἶπε πρὸς τὸν θε-
ράποντα τοῦ δὸν Λόπου. — Ἀκουσον, παιδί μου, ὅποιανδήποτε
διασκέδασιν καὶ ἂν μοι προτείνωσιν οὐδέποτε καταβαίνω τῆς
κλίνης πρὸ τῆς μεσημβρίας· φαντάσθητι ἤδη ἂν ἦναι δυνατὸν
νὰ ἐγερθῶ τὴν ἑκτὴν τῆς πρωῒας ὥραν πρὸς μονομαχίαν! Εἶπε
δὲ πρὸς τὸν κύριόν σου, ὅτι ἂν εὑρεθῇ περὶ τὴν πρώτην μ.μ. ὥραν
εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν εἰς ἣν ἤδη μὲ περιμένει, ἐνταμυνόμεθα·
ὑπάγε νὰ τῷ φέρῃς αὐτὴν τὴν ἀπάκρισίν μου. — Ταῦτα εἰπὼν
εἰσέδυ εἰς τὴν κλίνην του, καὶ πάραυτα κατελήφθη ὑπὸ τοῦ
ὕπνου.

Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην καὶ ἡμίσειαν π. μ. ὥραν ἠγέρθη, καὶ
ἐνδυθεὶς μετὰ πλείστης ὀσης ἀταραξίας ἐξῆλθεν ἔπειτα ἐκ τοῦ
μεγάρου, ἀφοῦ πρῶτον μοι εἶπε νὰ μὴ τὸν ἀκολουθήσω· ἐπι-
θυμῶν ὅμως νὰ ἴδω τὶ ἔμελλε νὰ συμβῇ, δὲν ὑπήκουσα, ἀλλ'
ἠκολούθησα τὰ ἵχνη του μέχρι τοῦ λειμῶνος τοῦ Ἀγίου Ἱερω-
νύμου ἔνθα παρετήρησα τὸν δὸν Λόπον περιμένοντα τὸν κύριόν
μου ἀκλόνητος· ἵνα κατασκοπεύσω ἀμφοτέρους ἐκρύβην, καὶ
ἰδοὺ τὶ εἶδον μακρόθεν. Συναπαντηθέντες ἤρχισαν μετ' ὀλίγον
τῆς μονομαχίας, ἥτις διήρκεσεν ἱκανὴν ὥραν, διότι ἀπεκρούοντο
ἀμοιβαίως μετὰ πλείστης ἐπιδεξιότητος καὶ ἀνδρείας. Ἐντού-
τοις ἡ πλάστιγξ τῆς νίκης ἐκλινεν ὑπὲρ τοῦ δὸν Λόπου, ὅστις
τραυματίσας καιρίως τὸν κύριόν μου ἐξήπλωσεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ
ἐδάφους καὶ ἐδόθη εἰς τὴν φυγὴν, ὑπερευχαριστηθεὶς διότι ἐξε-
δικήθη ἄριστα. Ἐδραμον τότε πρὸς τὸν ἀτυχῆ δὸν Μαθίαν
ὃν εὖρον ἀναίσθητον καὶ μονονουχὶ νεκρόν. Τὸ θέαμα τοῦτο
μὲ κατέθλιψε, καὶ ἔκλαυσα θάνατον, οὗτινος ὑπῆρξα, καί
τοι ἄκοντ' ἔμην, ὄργανον. Ἐντούτοις, εἰ καὶ λελυπημέ-
νος εἰς ἄκρον, οὐχ ἦτον ὅμως ἐσκέφθην καὶ περὶ τῶν συμ-
φερόντων μου. Ἐπανελθὼν κατεσπευσμένως εἰς τὸ μέγαρον,
ἔθεσα, προτοῦ εἶπω εἰς οὐδένα τι ἀφορῶν τὸν φόνον, ἅπαντα
τὰ ἐνδύματά μου ἐντὸς σάκκου εἰς ὃν κατὰ παραδρομὴν συμ-

περιέλαβον καὶ τινες λινοστολάς τοῦ κυρίου μου· καὶ ὅταν ἐξησφάλισα αὐτὰ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κουρέως, ἔνθα ἐσώζετο ἔτι ἡ στολὴ δι' ἧς ἐνεδυόμην ὡς εὐγενῆς καλλωπιστῆς, τότε διέδωκα εἰς τὴν πόλιν τὸ ὀλέθριον συμβάν οὗ ὑπῆρξα μάρτυς αὐτόπτης, καὶ τὸ διηγήθην πρὸς ὃν τινα εἶχε συμφέρον νὰ τὸ μάθῃ, ἰδίως δὲ ἔσπευσα νὰ τὸ ἀναγγείλω τῷ Ῥοδριγέζ, ὃν παρετήρησα ἥττον λυπούμενον διὰ τὸ δυστύχημα παρὰ διαλογιζόμενον δι' ὅσα ὥφειλε νὰ λάβῃ ἐπὶ τούτῳ μέτρα. Συγκαλέσας οὗτος ἅπαντας τοὺς ὑπηρέτας διέταξεν αὐτοὺς νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι, καὶ μετέβησαν σύμπαντες, συμπεριλαμβανομένου καὶ ἐμοῦ, εἰς τὸν λειμῶνα τοῦ Ἀγίου Ἰερωνύμου, ἔνθα εὔρομεν τὸν ἀτυχῆ δὸν Μαθίαν πνέοντα ἔτι, καὶ τὸν μετεφέρομεν εἰς τὸ μέγάρον του ὅπου μετὰ τρεῖς ὥρας ἐξέπνευσε. Τοιοῦτον τραγικὸν τέλος ἔλαβεν ὁ δὸν Μαθίας Σίλβας διότι τοῦ κατέβη εἰς τὸν νοῦν ν' ἀναγνώσῃ παρὰ καιρὸν ὑποβολιμαῖα ἐρωτικὰ ἐπιστόλια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

*Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δὸν Μαθία Σίλβα πλησίον
τίνος ὑπηρέτησεν ὁ Ζιλβλᾶς.*

Μετὰ τινας ἡμέρας ἀπὸ τῆς κηδείας τοῦ νεκροῦ τοῦ δὸν Μαθία ἅπαντες οἱ ὑπηρέται του ἔλαβον τοὺς μισθοὺς των, καὶ ἀπελύθησαν· ἐγὼ δὲ συνώκησα μετὰ τοῦ κουρέως, μεθ' οὗ ἤρχιζον συνδέων στενὴν φιλίαν· διότι ἤλπιζον ὅτι ζήσω μετ' αὐτοῦ εὐχρεστότερον παρὰ τὴν οἰκίαν τοῦ Μελανδέζ. Ἐπειδὴ δὲ χρημάτων ἡπόρουν δὲν ἔσπευδον νὰ ζητήσω νέον πόρον ζωῆς· ἄλλως τε κατέστην καὶ δύσκολος εἰς τὴν ἐκλογὴν κυρίου, μὴ καταδεχόμενος νὰ ὑπηρετῶ τοῦ λοιποῦ τὸν τυχόντα, ἀλλὰ πρόσωπα μεγάλης περιωπῆς· διὸ ἀπεφάσιτα νὰ

ἐξετάζω ἀκριβῶς ὅσας ἤθελον μοὶ προτείνει θέσεις, καὶ νὰ περιφρονῶ ἐκείνας ἃς ἐνόμιζον ἀκαταλλήλους δι' ἐμὲ, καὶ τοὶ ἀξιολόγους· τόσον ὁ θεράπων νέου εὐγενοῦς κοινῶν ὑπηρετῶν μοὶ ἐφαίνετο προτιμότερος!

Ἐωσοῦ ἡ τύχη μοὶ παρουσιάσει οἰκίαν ἀξίαν, ὡς τὴν ἐφανταζόμην, δι' ἐμὲ, ἐσκέφθην ὅτι θέλω πράξει κάλλιστα ἂν ἀφιερῶσω τὴν ἀργίαν μου εἰς τὴν ὠραίαν μου Λώραν ἣν οὐδόλως εἶδον, ἀφ' ἧς ἐξηγήθημεν ἀμφοτέρω καὶ ἐξήλθομεν τοσοῦτον ἀστείως τῆς ἀμοιβαίας ἡμῶν ἀπάτης. Δὲν ἐτόλμησα ὁμῶς νὰ ἐνδυθῶ ὡς δὸν Καῖσαρ Ῥιβεῖρας, διότι τὴν ἐνδυμασίαν ἐκείνην ἡδυνάμην νὰ φέρω ὅταν προέκειτο νὰ ὑποκριθῶ ξένον πρόσωπον, ἐν ᾧ ἤδη θὰ ἐξελαμβανόμην ὡς μωρός· ἄλλως τε καὶ τὰ ἰδιά μου φορέματα ἦσαν οὐχὶ εὐκαταφρόνητα· πρὸς δὲ καὶ ἡ ὑπόδησίς μου ἦτο κομψή, καὶ ὁ πῆλός μου ἀξιόλογος. Βοηθούμενος λοιπὸν ὑπὸ τοῦ κουρέως ἐστολίσθην οὕτως ὥστε τόσον ἐπεῖχον μεταξὺ δὸν Καίσαρος καὶ Ζιλβᾶς. Οὕτως ἔχων μετέβην εἰς τὸν οἶκον τῆς Ἀρσενίας, ἐνθα εὔρον τὴν Λώραν μόνην ἐντὸς τῆς αὐτῆς αἰθούσης ἐν ἣ πρότινων ἡμερῶν συνωμιλήσαμεν. — Ἄ! σὺ εἶσαι; ἐφώνησεν αὕτη ἅμα ἰδοῦσά με· σὲ ἐνόμιζον ἀπολωλότα. Ἄν καὶ πρὸ ἐπτὰ ἢ ὀκτῶ ἡμερῶν σοὶ ἔδωκα τὴν ἄδειαν νὰ ἔρχεσαι ἐδῶ ἐλευθέρως, βλέπω ὁμῶς ὅτι καταχρᾶσαι τοῦ παραχωρηθέντος σοὶ προνομίου. —

Ἐζήτησα παρ' αὐτῆς συγνώμην, καὶ τῇ παρέστησα πρὸς δικαιολόγησίν μου τὸν θάνατον τοῦ κυρίου μου καὶ τὰς πολλὰς μου ἀσχολίας· προσέθηκα δὲ λίαν πεπολιτισμένως ὅτι καὶ εἰς αὐτάς μου τὰς περιπλοκάς ἡ ἀξιέραστός μου Λώρα ἦτο ἀείποτε παροῦσα εἰς τὴν μνήμην μου. — Ἐὰν οὕτως ἔχη μοὶ εἶπε, παύω ἐπιπλήττουςά σε· σοὶ λέγω δὲ ὅτι καὶ ἐγὼ πάντοτε σὲ εἶχον εἰς τὸν νοῦν μου. Ἀμα μαθοῦσα τὸν θάνατον τοῦ δυστυχοῦς δὸν Μαθθία, συνέλαβον τὴν ἀκόλουθον ιδέαν ἣν πιστεύω ὅτι ἐπιδοκιμάσεις. Πρὸ πολλοῦ ἀκούω τὴν κυρίαν μου λέγουσαν ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχη εἰς τὴν οἰκίαν τῆς εἰδός τι ἐ-

πιστάτου ἢ ὑπρέτην ἔχοντα γνώσεις τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, καὶ δυνάμενον νὰ κρατῇ ἀκριβὲς ἡμερολόγιον τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς γενομένης ἡμερησίας δαπάνης, καὶ ὥς κατάλληλον διὰ τοῦτο ἔρριψα τὰ βλέμματά μου πρὸς τὴν Εὐγενείαν Σου· μοι φαίνεται ἄρα ὅτι θὰ ἐκτελέσης τὸ ἔργον τοῦτο ἀξιόλογα. — Καὶ ἐγὼ αἰσθάνομαι τὴν εἰς τοῦτο μεγάλην ἱκανότητά μου, τῇ ἀπεκρίθην. Ἐπειδὴ δὲ ἀνέγνωσα τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, εἶμαι οἰκονομολόγος δεινότατος . . . Ἀλλὰ, φίλη μου, ἐξηκολούθησα λέγων, ἔντι μὲ δυσκολεύει νὰ δεχθῶ ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ Ἀρσενίᾳ. — Τὸ ποῖον; μὲ ἠρώτησεν ἡ Λώρα. — Ὁρκίσθην, τῇ ἀπεκρίθην, νὰ μὴ ὑπηρετήσω τοῦ λοιποῦ ἰδιώτας· ὥμοσα μάλιστα περὶ τούτου εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγὸς ἢ ὅρκον ὃν οὐδ' ὁ Ζεὺς ἐτόλμα νὰ παραβῇ· κρίνον λοιπὸν πόσον ὑπρέτης ὀφείλει νὰ τὸν σεβασθῇ. — Τίνας ὀνομάζεις ἰδιώτας; ἐπανέλαβεν ὑπεριφάνως ἡ θαλαμηπόλος· τί ὑποθέτεις τὰς ἡθοποιούς; μήπως τὰς ἐκλαμβάνεις διὰ δικηγόρους ἢ εἰσαγγελεῖς; ὦ ἡ ἥξευρε, φίλε μου, ὅτι αἱ ὑποκρίτριάι ἐνεκα τῶν μετὰ τῶν μεγιστάνων σχέσεών των εἰσὶν εὐγενεῖς, εὐγενέσταται.

— Ἐὰν οὕτως ἔχη, τῇ εἶπον, δέχομαι ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως ἢν μοι ἐπιφυλάσσεις θέσιν. — Βεβαίως, ἀπεκρίθη ἡ Λώρα· τὸ μεταβαίνειν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας εὐγενοῦς φιληδόνου εἰς τὴν τῆς ἡρώτης θεάτρου τό αὐτό ἐστι. Ἐξισούμεναι τοῖς εὐγενέσιν ἔχομεν καὶ ἡμεῖς, ὥς αὐτοὶ, ἀμάξας, καὶ τρεφόμεθα ἐπίσης καλῶς· εἰς τὸν πολιτικὸν μάλιστα βίον οὐδόλως διαφέρομεν αὐτῶν. Τωρὸντι, ἐάν τις καθ' ὅλον τὸ ἡμερονύκτιον παραλληλίσῃ μαρκέσιον καὶ ἡθοποιὸν θὰ εὖρῃ αὐτοὺς σχεδὸν ὁμοίους· διότι ὁ μαρκέσιος ἂν ὥς ἐκ τῆς καταγωγῆς του ᾔῃναι κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦ νυχθημέρου ὑπέρτερος τοῦ κωμωδοῦ, οὗτος ὁμῶς κατὰ τὸ λοιπὸν τέταρτον ὑφούται ὑπεράνω τοῦ μαρκετίου ὑποκρινόμενος τὸ πρόσωπον αὐτοκράτορος ἢ βασιλέως. Τούτου δοθέντος, ὑπάρχει, μοι φαίνεται, μεταξὺ τῶν κωμωδῶν καὶ τῶν ἀρχόντων ἀμοιβαιότης εὐγενείας καὶ μεγα-

λειότητος. — Ἀναμφιβόλως, τῇ ἀπεκρίθην, ἰσοφαρίζετε ἄνευ ἀντιλογίας πρὸς ἀλλήλους. Διάβολε ! μόλις ἤδη ἐννοῶ ὅτι οἱ ὑποκριταὶ τοῦ θεάτρου δὲν εἶναι ἄνθρωποι τυχαῖοι, καὶ μοὶ ἐμπνέετε μέγαν πόθον νὰ γείνω θεράπων τοιούτων ἐντίμων ὑποκειμένων. — Λοιπὸν, εἶπεν αὖθις ἡ Λώρα, ἐπάνελθε μετὰ δύο ἡμέρας, ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ προδιαθέσω τὴν δέσποινάν μου πρὸς παραδοχὴν σου· καὶ ἐπειδὴ εἰς τὸ πνεῦμά της ἔχω ἐπιβροήν τινα εἶμαι πεπεισμένη ὅτι θέλω κατορθώσει τὴν ἐνταῦθα εἰσαγωγὴν σου. —

Ἡὐχαρίστησα τὴν Λώραν διὰ τὴν καλσύνην της, καὶ τῇ ἐδήλωσα τὰς ἀπείρους εὐγνωμοσύνας μου μετὰ τοσούτου ἐνθουσιασμοῦ, ὥστε τῇ ἀφήρεσα πᾶσαν περὶ τῆς γνησιότητός των ἀμφιβολίαν. Ἡ συνομιλία μας ἔπειτα διήρκεσεν ἐπὶ τινὰς ὥρας, καὶ ἤθελεν ἐπεκταθῆ ἔτι· ἀλλὰ θεράπων τις ἐλθὼν ἀνήγγειλε τῇ προσφιλεῖ μου Λώρα ὅτι τὴν ζητεῖ ἡ Ἀρσενία. Διὰ ἀπεχωρίσθημεν ἀμφότεροι. Ἐξῆλθον τῆς ἡθοποιουῦ ἔχων χρηστάς ἐλπίδας ὅτι μετ' οὗ πολὺ ζήσω πλησίον της βασιλικῶς. Ὅταν μετὰ δύο ἡμέρας ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν της, ἡ θαλαμηπόλος μοὶ εἶπεν, ὅτι μὲ περιέμενεν, ἵνα μοὶ δώσῃ τὴν εὐαρεστον ἀγγελίαν ὅτι τοῦ λοιποῦ εἶμαι ὁμοδίαιτός της. — Ἐλθὲ, προσέθηκεν, ἀκολούθει μοι· πρέπει εὐθὺς νὰ σὲ παρουσιάσω εἰς τὴν κυρίαν μου. — Ταῦτα εἰποῦσα, μὲ ἔφερεν εἰς χωρισμὰ τι συγκείμενον ἐκ πέντε ἕως ἑξ ὁμορρόφων θαλάμων ἀπάντων πολυτελέστατα συνεσκευασμένων.

Τίς πλοῦτος ! τίς μεγαλοπρέπεια ! ἐνόμιζον ἐμαυτὸν εἰς τοὺς θαλάμους ἀντιβασιλίσσης, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐφανταζόμην ὅτι βλέπω ὅλα τὰ πλούτη τοῦ κόσμου ἡθροισμένα ἐπὶ τὸ αὐτό. Τῶνόντι εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὴν ἦσαν τόσα πράγματα ἐκ διαφόρων ἐθνῶν συνηγμένα, ὥστε δικαίως ἡδύνατό τις εἰπεῖν ὅτι τὸ ἐνδιαίτημα αὐτὸ ἦτο ναὸς θεαίνης ἐν ᾧ ἕκαστος τῶν ὁδοιπόρων προσέφερεν ὡς ἀνάθημα σπανιότητάς τινας τῆς πατρίδος του. Εἶδον τὴν πολυθέλγητρον καὶ ἀπὸ τῶν καπνῶν τῶν θυσιῶν εὐσαρκον εθόνητα καθημένην ἐπὶ μεταξοῦφρῶς προσ-

κεφαλαίου, φέρουσιν κομποτάτην κατ' οἶκον ἐσθῆτα, καὶ κα-
ταγινομένην διὰ τῶν ὡραίων χειρῶν της εἰς τὴν προπαρασ-
κευὴν νέου τῆς κεφαλῆς καλύμματος χρησίμου διὰ τὴν ἐσπε-
ρινὴν της παράστασιν. — Ἴδου, κυρία, τῇ εἶπεν ἡ θαλαμηπό-
λος, ἴδου ὁ οἰκονόμος ὃν σᾶς ἐπρότεινα, καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι
καλλίτερον τούτου οὐδέποτε ἴσως θέλετε εὑρεῖ. — Ἡ Ἀρσενία
μὲ ἐθεώρησε προσεκτικώτατα, καὶ κατ' εὐτυχίαν μου μὲ εὔρε
τῆς ἀρεσκείας της. — Εὗγε! Λώρα, ἐφώνησεν, ἀξιόλογον ὑπη-
ρέτην μοὶ ἐπρομήθευσες! προβλέπω δὲ ὅτι θὰ μείνω εὐχαρισ-
τημένη ἀπ' αὐτοῦ. — Ἐπειτα ἀποτεινομένη πρὸς ἐμέ. — Σὲ
δέχομαι, παιδίμου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου, μοὶ εἶπεν· ἀλλ' ἓνα
μόνον λόγον ἔχω νὰ σοὶ εἶπω, θὰ εὐχαριστηθῇς ἀπ' ἐμοῦ τότε
ὅταν καὶ ἐγὼ ἴδω ὅτι ἐκτελεῖς πιστῶς τὸ καθήκόν σου. — Θέλω
καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, τῇ ἀπεκρίθην, ἵνα ὑπηρε-
τήσω κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν ὑμῶν. — Ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐμείναμεν
ἀμφότεροι σύμφωνοι μὲ ἀπέλυσε, ἐγὼ δὲ μετέβην ἀμέσως ἵνα
μεταφέρω τὰ πράγματά μου καὶ ἐγκατασταθῶ εἰς τὴν οἰ-
κίαν αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Συνεχὲς τῷ προηγουμένῳ.

Ἦτο σχεδὸν ἡ ὥρα τοῦ θεάτρου, καὶ ἡ δέσποινά μου μὲ
διέταξε νὰ τὴν ἀκολουθήσω ἐκεῖ μετὰ τῆς Λώρας. Εἰσῆλθομεν
εἰς τὸν ἐν αὐτῷ θαλαμίσκον της εἰς ὃν ἐξεδύθη τὴν συν-
ήθη ἐν τῇ πόλει στολήν της, καὶ ἐνεδύθη ἄλλην μεγαλο-
πρεπεστέραν ἵνα παρουσιασθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Τῆς παραστά-
σεως δὲ ἀρξαμένης, ἡ Λώρα μὲ ἐτοποθέτησεν εἰς τι μέρος ὅθεν
ἡδυνάμην νὰ βλέπω καὶ νὰ ἀκούω κάλλιστα τοὺς ὑποκριτάς.
Τὰ πλεῖστα τῆς παραστάσεως μέρη οὐδόλως μοὶ ἤρεσαν, καὶ
τοῦτο ἀναμφισβόλως διότι ὁ δὸν Πομπήιος μὲ προδιέθεσεν ἄλ-

λοτε κατ' αὐτῶν. Οἱ θεαταὶ ἐντούτοις ἐχειροκρότησαν τοὺς πλείστους τῶν ἡθοποιῶν, τινὲς μαλιστα ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο αἵτιοι νὰ ἐνθυμηθῶ τὸν μῦθον τοῦ χοιριδίου.

Ἡ Λώρα μοι ἔλεγε τὸ ὄνομα τῶν ὑποκριτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὅταν οὗτοι παρουσιάζοντο εἰς τὴν σκηνήν. Μὴ εὐχαριστουμένη δὲ νὰ τοὺς ὀνομάζει μόνον, ἀλλ' ἡ φιλοκατήγορος μοι περιέγραψε καὶ τοὺς χαρακτῆρας τῶν νοστιμώτατα. — Οὗτος μὲν, ἔλεγεν αὕτη, εἶναι κενόφρων· ἐκεῖνος δὲ προπετής· ἡ δὲ λεπτοφυὴς ἐκείνη ἦν βλέπεις, καὶ ἔχει τὸ ἦθος μᾶλλον ἐλεύθερον παρὰ χάριν, ὀνομάζεται 'Ροζάρδα' αὕτη, ἐπειδὴ θεωρεῖται ἀκατάλληλος διὰ τὴν ἐταιρίαν αὐτὴν, πρόκειται νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὴν κατ' ἐντολὴν τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Νέας Ἰσπανίας πεμπομένην κατ' αὐτὰς εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Ἰδὲ τὸν προβαίνοντα τοῦτον φωτεινὸν ἀστέρα, τὸν δύοντα αὐτὸν λαμπρὸν ἥλιον, εἶναι ἡ Κασίλδα. Ἐὰν ἀφ' ἧς ἤρχισεν ἐρωτευομένη ἐλάβανε παρ' ἐκάστου τῶν ἐραστῶν τῆς ἀνὰ ἓνα τετραγωνικὸν λίθον, καὶ ἐκτιζε δι' αὐτῶν, ὡς ἄλλοτε βασίλισσά τις τῆς Αἰγύπτου, πυραμίδα, θὰ ὑψοῦτο αὕτη μέχρι τρίτου οὐρανοῦ. — Ἐν ἐνὶ λόγῳ διὰ τῶν κακολογιῶν τῆς ἡ Λώρα διέσυρεν ἅπαντας οὐδ' αὐτῆς τῆς κυρίας τῆς ἐξαιρουμένης. Ἀ! ἀχρεία γλῶσσα!

Ἐντοσοῦτω ὁμολογητέον τὴν ἀδυναμίαν μου, ὁ χαρακτὴρ τῆς Λώρας εἶ καὶ ἠθικῶς θεωρούμενος ἦτο διεφθαρμένος, οὐχ ἦτον ὅμως μὲ ὑπερήρεσε· διότι ἐκακολόγει μετὰ τοιαύτης χάριτος, ὥστε κατόρθωσε νὰ ἀγαπῶ καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν κακεντρέχειάν της. Κατὰ τὰς διαπαύσεις ἠγείρετο καὶ μετέβαινε παρὰ τῇ Ἀρσενίᾳ, ἵνα ἴδῃ μὴ ἔχῃ ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν της· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψῃ ταχέως λαμβάνουσα αὐθις τὴν παρ' ἐμοὶ θέσιν της, ἐβωμολόχει ὀπισθεν τῆς σκηνῆς, καὶ ἀπεδέχετο τὰς θωπείας τῶν κολακευόντων αὐτὴν. Τὴν ἠκολούθησα ἄπαξ ἵνα τὴν κατασκοπεύσω, καὶ παρετήρησα ὅτι εἶχε μετὰ πολλῶν γνωριμίας. Ἠρίθμησα τρεῖς περίπου ἐκ τῶν κωμῶδων οἵτινες ἐμπόδισαν αὐτὴν ἀλληλοδιαδόχως νὰ προχωρήσῃ ἵνα τῇ ὁμι-

λήσωσι, καὶ μοὶ ἐφάνησαν συνωμιλοῦντες μετ' αὐτῆς οἰκειό-
τατα. Τοῦτο οὐδόλως μὲ ἤρεσε, καὶ πρώτην ἤδη φορὰν εἰς τὴν
ζωὴν μου ἡσθάνθην τὴν ζηλοτυπίαν. Ὅθεν ἐπανῆλθον εἰς τὴν
θέσιν μου σύννους καὶ μαλαγχολικός, τοῦθ' ὅπερ ἐννοήσασα ἡ
Λώρα ἔδραμε πλησίον μου, καὶ— Τὶ ἔχεις, Ζιλβλάς; μὲ ἠρώ-
τησε μετὰ θαυμασμοῦ· τίνας ἔνεκεν ἐμελαγχόλησες ἀφ' ἧς σὲ
ἀφῆκα; Σὲ βλέπω κατηφῆ καὶ λελυπημένον.— Μήπως, φιλ-
τάτη μου, δὲν ἔχω δίκαιον; τῇ ἀπεκρίθην, ἀφοῦ ἔχεις τρό-
πους τόσον ἐλευθέρους; Σὲ εἶδον πρὸ ὀλίγου μετὰ τῶν ὑπο-
κριτῶν...— Ἄ! ἀστεῖα ἀφορμὴ μελαγχολίας! μὲ διέκοψεν αὐ-
τὴ γελῶσα. Πῶς! λυπεῖσαι διὰ τοιαῦτα μηδαμινὰ πράγμα-
τα; Ὡ! μὰ τὴν ἀλήθειαν εἶσαι εἰς τὴν ἀρχὴν ἔτι, κατόπιν
θὰ ἴδῃς πολλὰ ἄλλα πράγματα νὰ γίνωνται μεταξὺ ἡμῶν·
διὸ πρέπει νὰ συνεθίσῃς ἀπὸ τοῦδε εἰς τὸν ἐλεύθερον τρό-
πον μας. Μὴ ζηλοτυπίας, φίλε μου! οἱ ζηλότυποι μεταξὺ
τῶν κωμωδῶν γελοίως περιφρονοῦνται· διὸ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν
εἶναι κεκυριευμένος ὑπὸ τοιούτου πάθους. Οἱ πατέρες, οἱ σύζυ-
γοι, οἱ ἀδελφοί, οἱ θεῖοι καὶ οἱ ἐξάδελφοι οὐ μόνον οἱ συγ-
καταβατικώτεροι εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων· ἀλλὰ πολλάκις αὐτοὶ
οὗτοι εὐκολύνουσι τὴν ἀποκατάστασιν τῶν οἰκογενειῶν των.—

Ἀφοῦ μὲ συνεβούλευσε νὰ μὴ λαμβάνω ὑπονοίας κατ' οὐδε-
νός, καὶ νὰ θεωρῶ τὰ πάντα ἀδιαφόρως, μὲ ἐβεβαίωσεν ὅτι εἰ-
μὶ ὁ μόνος θνητὸς ὁ ἀνακαλυψας τὴν ὁδὸν τῆς καρδίας της,
καὶ ὅτι ἐμὲ μόνον ἐξαιρετικῶς θέλει ἀγαπᾶ. Μετὰ τὴν διαβε-
βαίωσιν ταύτην, περὶ ἧς ἡδυνάμην ν' ἀμφιβάλλω καὶ νὰ μὴ
νομισθῶ ὑποπτος, τῇ ὑπεσχέθην ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ πειρά-
ζομαι ἐκ τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ἐφύλαξα τὸν λόγον μου· διότ-
ᾱν καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἔτι ἐσπέρας εἶδον αὐτὴν συνδιαλεγομέ-
νην ἰδίᾳ καὶ γελῶσαν μετὰ πολλῶν, ἔμεινον ὅμως ἀδιάφορος.
Μετὰ τὴν παράστασιν ἐπεστρέψαμεν μετὰ τῆς κυρίας μας εἰς τὴν
ῥοιάν εἰς ἣν μετ' ὀλίγον ἀφίχθη καὶ ἡ Φλωριμόνδα μετὰ τριῶν
γηραιῶν ἀρχόντων καὶ τινος ὑποκριτοῦ, ἵνα συνδειπνήσωσιν.
Εἰς τὴν οἰκίαν, πλὴν τῆς Λώρας καὶ ἐμοῦ, ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι.

ὑπηρεῖται, ἦτοι ἡ μάγειρος, ὁ ἀμαξηλάτης καὶ τις μικρὸς θεράπων, βοηθεία δὲ τῶν πέντε ἡμῶν προπαρασκευάσθη τὸ δεῖπνον. Ἡ μάγειρος τόσῳ ἔμπειρος εἰς τὴν μαγειρικὴν ὥσῳ καὶ ἡ Ὑακίνθη, ἠτοίμασε μετὰ τοῦ ἀμαξηλάτου τὰ ἐδέσματα· καὶ ἡ μὲν θαλαμηπόλος μετὰ τοῦ μικροῦ θεράποντος ἔθεσαν τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη, ἐγὼ δὲ συνεσκεύασα τὸ ἐστιατήριον ἐκ τῶν ὠραιότερων ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν δοχείων καὶ πλείστων ἄλλων ἀναθημάτων ἅτινα ἡ θεὰ τοῦ ναοῦ εἶχε δεχθῆ κατὰ καιροῦς ὑπὸ τῶν λατρευτῶν της· πρὸς τούτοις ἐκόσμησα αὐτὸ διὰ φιαλῶν οἴνου διαφόρων εἰδῶν, ἀναλαβὼν καὶ αὐτοῦ τοῦ οἴνοχόου τὰ καθήκοντα, θέλων νὰ δείξω διὰ τούτου πρὸς τὴν κυρίαν μου ὅτι ἐπετηδευόμην εἰς ὅλα. Ἐπὶ τοῦ δείπνου ἐθαύμαζον βλέπων τὸ παρρησιαστικὸν τῶν ὑποκριτριῶν σεμνυνομένων ὥς αἱ ἐκ γενετῆς εὐγενεῖς, καὶ φανταζομένων ἑαυτὰς ὥς γυναῖκας ὑψηλῆς περιωπῆς. Συνδιαλεγόμεναι οὐδέποτε ἔδιδον εἰς τοὺς ἄρχοντας μεθ' ὧν συνεδείπνουν τὸν τίτλον τῆς Ἐξοχότητος, οὐδὲ καὶ τὸν τῆς Εὐγενείας, ἀλλ' ἀπλῶς ὠνόμαζον αὐτοὺς διὰ τῶν κυρίων ὀνομάτων των. Καὶ εἶχον δίκαιον, διότι κακῶς τὰς συνείθισαν, καὶ ἐξοικειωθέντες ὑπὲρ τὸ δέον μετ' αὐτῶν τὰς κατέστησαν κενοδόξους. Ὁ ἡθοποιὸς πάλιν, συνειθισμένος ὧν νὰ παρίσταται ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὥς ἥρως, διῆγε μετ' αὐτῶν ἐλευθέρως, προέπινεν εἰς ὑγείαν των, καὶ ἐλάμβανεν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης πρωτοκαθεδρίαν. — Τί διάβολον! ἔλεγον κατ' ἑμαυτὸν, ὅταν ἡ Λώρα μοὶ κατεδείκνυε τὸν μαρκέσιον καὶ τὸν κωμῶδὸν ἰσοτίμους τὴν ἡμέραν, ἡδύνατο ἔτι νὰ προσθέσῃ ὅτι ὁ ὑποκριτὴς εἶναι ἀνώτερος τοῦ μαρκεσίου τὴν νύκτα, διότι ἀμφοτέρωι τὴν διανύουσιν ὅλην συμπίνοντες. —

Ἡ Ἀρσενία καὶ ἡ Φλωριμόνδα ἦσαν φύσει παιδραί· ἀμφοτέρωι παρεξεστράπησαν εἰς ἀπείρους ἀναιδεῖς λόγους οὓς ἀνεμίγνυον μετὰ λεπτῶν ἐνδείξεων ἀγάπης καὶ ἀκκισμῶν τὰ μάλιστα ἀρεστῶν εἰς τοὺς ἐν κακίαις αὐτοὺς γηράσαντας. Ἐν ᾧ ἡ Ἀρσενία ἐνησχολεῦτο χαριευτιζομένη δι' ἀθώων παιγνι-

δίωκ μεθ' ἐνὸς τῶν γερόντων τούτων, ἡ φίλη της καθημένη ἀνὰ μέσον τῶν ἄλλων δύο, δὲν ἐφέρετο βεβαίως μετ' αὐτῶν ὡς ἡ Σουσάννα. Ἐν τούτοις καθ' ἣν στιγμὴν ἐθεώρουν τὴν εἰκόνα αὐτὴν πολὺ ἔχουσιν τὸ θέλγητρον διὰ παλίμπαιδα, παρέθεσαν τὰς ὀπώρας· ἔθεσα καὶ γὰρ τότε ἐπὶ τῆς τραπέζης φιάλας πλήρεις γλυκέων καὶ ἡδυόσμων ποτῶν καὶ ποτήρια, καὶ ἐπομένως ἀπῆλθον ἵνα δειπνήσω μετὰ τῆς Λώρας ἥτις μὲ περιέμενε. — Λοιπόν! Ζιλβλάς, μοὶ εἶπεν αὕτη, τί φρονεῖς περὶ τῶν ἀρχόντων οὕς πρὸ ὀλίγου εἶδες; — Εἶναι βεβαίως λάτραι τῆς Ἀρσενίας καὶ τῆς Φλωριμόνδας, τῇ ἀπεκρίθην. — Ὅχι, ἐπανελάβεν αὕτη, ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰσὶ γέροντες φιλήδονοι, οἵτινες συνέρχονται μὲν εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἐρωτοτρόπων γυναικῶν, ἀλλ' οὐδόλως προσηλοῦνται εἰς αὐτάς, ἀρκούμενοι εἰς μικράν τινα περιποίησιν· εἰσὶ δὲ ἀρκούντως γενναῖοι ἵνα ἀνταμείψωσι πλουσίως τὰς μικρὰς παραχωρήσεις τῶν ἀνδροπλάνων γυναικῶν. Χάρις δὲ τῷ Θεῷ, ἡ Φλωριμόνδα καὶ ἡ κυρία μου διατελοῦσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄνευ ἐραστῶν· λέγω δηλαδὴ, ὅτι ὑστεροῦνται ἐξ ἐκείνων τῶν ἐραστῶν οἵτινες καθίστανται αὐτοχειροτόνητοι σύζυγοι, καὶ ἀπαιτοῦσι δικαιοματικῶς αὐτοὶ μόνοι ν' ἀπολαύωσι τὰς ἐν οἴκῳ ἡδονάς, λόγῳ ὅτι ὑφίστανται ὅλας τὰς δαπάνας αὐτοῦ. Τὸ ἐπ' ἐμοί, πολὺ εὐχαριστοῦμαι ζῶσα ἀνεξαρτήτως. Φρονῶ δὲ ὅτι ἡ φρόνιμος φιλάρεσκος πράττει καλῶς ἀποφεύγουσα ὅσον τὸ δυνατόν τοιαύτης φύσεως ὑποχρεώσεις· διατὶ νὰ θέσῃ τύραννον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της; Προτιμότερον νὰ θησαυρίζῃ βαθμυδὸν, ἢ νὰ πλουτήσῃ διὰ μιᾶς θυσιάζουσα ἑαυτὴν οὕτω. —

Ἐν τῷ ἡ Λώρα ὠμίλει ἀπαύστως διὰ τῆς συνήθους αὐτῇ ἐλευθεροστομίας, οἱ λόγοι οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον τῇ ἔδιδον κόπον. Τίς στωμυλία! Μοὶ διηγήθη ἀπείρους ἱστορίας ὑποκριτῶν τοῦ βασιλικοῦ θεάτρου, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν γεγονότων ἐξῆξα τὸ συμπέρασμα ὅτι, ἵνα σπουδάσω κατὰ βάθος τὰς ἀνθρωπίνους κακίας καλλιτέρας θέσεως δὲν ἡδυνάμην νὰ τύχω· δυστυχῶς ὁμῶς διατελῶν ἔτι εἰς τρυφερὰν ἡλικίαν οὐδόλως ἐκ τῶν

ποιούτων ἐτρόμαζον· προσθετέον δὲ τούτοις, ὅτι ἡ θαλαμηπό-
λος ἤξευρε ζωγραφίζη τὴν ἀκολασίαν οὕτως ἐπιτηδεύως, ὥστε
τὰς ἡδονὰς αὐτῆς ἐθεώρουν μόνον. Ὁ καιρὸς ἐντούτοις δὲν τῇ
ἐπέτρεψεν οὐδὲ τὸ δεκατημόριον τῶν κατορθωμάτων τῶν
κωμωδῶν νὰ μοι ἐξιστορήσῃ, ἂν καὶ πρὸ τριῶν ὥρων ὠμίλει.
Τέλος πάντων οἱ τρεῖς ἄρχοντες καὶ ὁ ἡθοποιὸς ἀνεχώρησαν
μετὰ τῆς Φλωριμόνδας ἣν συνώδευσαν εἰς τὸν οἶκόν της.

Ἀναχωρησάντων τούτων, ἡ κυρία μου δίδουσά μοι χρήμα-
τα μοι εἶπε. — Λάβε, Ζιλβίλας, αὐτὰ τὰ δέκα χρυσᾶ νομί-
σματα, καὶ δι' αὐτῶν ὕπαγε αὔριον τὴν πρωΐαν ν' ἀγοράσῃς
τὰ πρὸς τροφήν χρήσιμα, διότι πρόκειται νὰ γευματίσωσιν ἐν-
ταῦθα πέντε ἢ ἕξ ἐκ τῶν κυρίων καὶ κυριῶν τῆς τάξεώς μας·
πρὸς δὲ εἰπὲ νὰ γίνωσι τὰ ἐδέσματα ἀξιόλογα. — Κυρία, τῇ
ἀπεκρίθην, διὰ τῶν χρημάτων τούτων εἰμὶ ἱκανὸς νὰ φιλεύσω
ἅπαν τὸ σῶμα τῶν ἡθοποιῶν. — Φίλε μου, εἶπεν αὐθις ἡ Ἀρ-
σενία, ἤξευρε νὰ ἐκφράζῃς καλλίτερα, σὲ παρακαλῶ μὴδέ-
ποτε λέγε σῶμα, ἀλλ' ἑταιρία· διότι σῶμα λέγεται τὸ τῶν
ληστῶν, τῶν ἐπαιτῶν, τῶν ποιητῶν, οὐχὶ ὅμως τῶν ἡθο-
ποιῶν, καὶ μάλιστα τῶν τοῦ θεάτρου τῆς Μαδρίτης, πρὸς οὓς
ιδίως ἀρμόζει τὸ ὄνομα, ἑταιρία. — Διὰ τὴν ὀλίγον αἰδῆμο-
να ταύτην λέξιν ἐπεκαλέσθην τὴν συγνώμην τῆς κυρίας μου,
καὶ τὴν καθικέτευσά ὑποκλινέστατα ἵνα παραβλέψῃ τὴν ἀμά-
θειάν μου ὑποσχεθεὶς ὅτι τοῦ λοιποῦ, προκειμένου ν' ἀναφέρω
περιληπτικῶς περὶ τῶν κυρίων κωμωδῶν, νὰ λέγω ἀείποτε ἡ
Ἑταιρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

*Πῶς οἱ κωμῶδοι συνέζων, καὶ τίνι τρόπῳ
ἐφέροντο πρὸς τοὺς ποιητάς.*

Τὴν πρώτην λοιπὸν τῆς ἐπιούσης ἤρχισα ἐξασκῶν τὸ ἀνα-
τεθέν μοι τοῦ οἰκονόμου καθῆκον. Ἡ ἡμέρα ἦτο νήστιμος·
καὶ ὁμῶς κατὰ ῥητὴν ἐντολὴν τῆς κυρίας μου ἠγόρασα παχέα
ὀρνίθια, λαγιδεῖς, πέρδικας καὶ ἄλλα θηρευτικὰ πτηνά. Ἐπει-
δὴ οἱ Κ. Κ. κωμῶδοι χάριν τοῦ συμφέροντός των δὲν εὐχαρι-
στοῦνται εἰς τοὺς τύπους τῆς ἐκκλησίας, σπανίως φυλάττουσι
μετ' ἀκριβείας τὰς ἐντολάς της. Ἐφερον λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν
τόσα κρέατα, ὅσα ἀπητοῦντο εἰς δώδεκα τιμίους ἀνθρώπους
νὰ περάσωσιν ἐν ἀφθονίᾳ τὰς τρεῖς τῆς ἀποκρέω ἡμέρας.
Ἡ μάγειρος ἄρα εἶχεν ἱκανὴν ἀσχολίαν καθ' ὅλην τὴν πρω-
τάν, καὶ ἕωσοῦ προπαρασκευάσῃ τὸ γεῦμα, ἡ Ἀρσενία ἠγέρ-
θη καὶ ἐνησχολήθη εἰς τὸν καλλωπισμὸν της διαρκέσασαν
μέχρι τῆς μεσημβρίας. Τότε καὶ ἡ εὐγενεία των, ὁ Ῥοζι-
μῆρος καὶ ὁ Ῥικάρδος οἱ κωμῶδοι, ἔφθασαν μετ' αὐτοὺς
ἦλθον ἐξαίφνης δύο ὑποκρίτριαι ἡ Κωνσταντία καὶ ἡ Σε-
ληνώρα, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐφάνη ἡ Φλωριμόνδα συνοδευο-
μένη ὑπὸ τινος ἔχοντος ἐξωτερικὸν ἱππότου ἐκ τῶν εὐζωνο-
τέρων μάλιστα. Οὗτος εἶχε τὴν κόμην ἐπιτηδείως πεπλεγμέ-
νην, πῖλον ἐφ' οὗ ὑψοῦτο δέσμη πτερῶν ὑποχρώων, περισκε-
λίδα στενοτάτην, καὶ διὰ τῶν ῥωγμῶν τοῦ κολοβίου του ἐ-
φαίνετο λεπτὸς χιτὼν μετὰ ὠραιοτάτων τριχάπτων. Αἱ χει-
ρίδες καὶ τὸ ῥινόμακτρόν του ἦσαν τεθειμένα εἰς τὸ κοίλωμα
τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους του, τὸν δὲ μανδύαν ἔφερε μετὰ χάρι-
τος ὁλως ἰδιαζούσης.

Καί τοι εὐειδὴς καὶ εὐσώματος, εἶχεν ὁμῶς ἰδιόν τι ὅπερ
ἀμέσως παρετήρησα.— Ὁ εὐγενὴς οὗτος, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν,
πρέπει νὰ ᾖ ἰδιότροπος ἄνθρωπος.— Καὶ οὐδόλως ἠπατή-

θην εἰς τὴν ἰδέαν μου· διότι ὁ χαρακτήρ του ἦτον ἀξιοσημείωτος. Ἄμα εἰσελθὼν εἰς τὸν θάλαμον τῆς Ἀρσενίας ἔδραμεν ἀγκάλαις ἀνοικταῖς, καὶ ἤσπασθη ἀλληλοδιαδόχως ἅπαντας τοὺς ἠθοποι- οὺς ἀμφοτέρων τῶν φύλων δι' ἐνδείξεων αἵτινες ἦσαν ὀχληρότε- ραι καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν εἰθιζομένων ὑπὸ τῶν καλλωπιστῶν νέων. Οὐδόλως μετέβαλον φρόνημα ὅταν τὸν ἤκουσα ὁμιλοῦντα, διότι ἴστατο ἐφ' ἐκάστης συλλαβῆς, καὶ προέφερε τοὺς λόγους του ἐμφατικῶς, μετὰ χειρονομιῶν καὶ βλεμμάτων καταλλήλων εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁμιλίας. Ἡρώτησα, χάριν περιεργείας, τὴν Λώραν περὶ τοῦ ἱππότου τούτου· αὐτὴ δὲ, — Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶ- πε, σοὶ συγχωρῶ τὴν περιέργειαν· ὁ ἰδὼν καὶ ἀκούσας κατὰ πρῶτον τὸν κύριον Κάρολον Ἀλόνσον Βαντολέριαν ἀδύνατον νὰ μὴ ἐρωτήσῃ περὶ αὐτοῦ· ἔρχομαι λοιπὸν νὰ σοὶ τὸν ζωγρα- φήσω φυσικώτατα. Κατὰ πρῶτον, ὑπῆρξεν οὗτος ὑποκριτής, καὶ ἔνεκα ἰδιοτροπίας παρητήθη τοῦ θεάτρου, ἀλλ' ἔπειτα με- τενόησε διὰ τοῦτο δι' ἰσχυρὸν λόγον. Ἐδωκας προσοχὴν εἰς τὴν μελανὴν κόμην του; αὕτη εἶναι κεχρωματισμένη τόσῳ ἐ- πιτηδείως, ὅσῳ αἱ ὀφρεῖς καὶ οἱ μύστακές του, διότι εἶναι γη- ραιότερος καὶ αὐτοῦ τοῦ Κρόνου. Ἐντούτοις, ἐπειδὴ οἱ γονεῖς του, ὅτε τὸν ἐγέννησαν, ἠμέλησαν νὰ τὸν ἐγγράψωσιν εἰς τὸ ληξιαρχικὸν τοῦ δήμου των βιβλίον, ὠφελούμενος οὗτος ἐκ τῆς ἀμελείας των, κηρύττει ἐχυτὸν κατὰ εἴκοσι τουλάχιστον ἔτη νεώτερον τῆς πραγματικῆς του ἡλικίας. Πρὸς δὲ ἐκ τῶν Ἰσπα- νῶν εἶναι ὁ μᾶλλον ἐπηρεμένος. Τὰς πρώτας δώδεκα πενταετι- ρίδας τοῦ βίου του διήνυσεν ἐν πλήρει ἀμαθείᾳ· ἀλλ' ἵνα γίνῃ πεπαιδευμένος, προσέλαβε διδάσκαλον ὅστις τὸν ἔμαθε νὰ συλ- λαβίζῃ λέξεις ἑλληνικὰς καὶ λατινικὰς. Ἡξεύρει προσέτι ἀπὸ στήθους ἀπείρους νοστήμους μυθολογίας ἃς διηγήθη τοσάκις ὡς πλάσματα ἑαυτοῦ, καὶ ἔφθασε νὰ φαντασθῇ ὅτι τῶνόντι εἶ- σι τῆς ἐπινοίας του. Ταύτας παρεισάγει εἰς τὴν συνομιλίαν, καὶ δύναται τις εἰπεῖν ὅτι διὰ τοῦ μνημονικοῦ του ἐπιδεικνύει τὴν ἀγχνίνοiάν του. Ἐντούτοις λέγεται ὡς ἄριστος κωμωδός, τοῦθ' ὅπερ ἀνεξετάστως παραδέχομαι· ἀλλ' ὁμῶς σὲ βεβαίῳ οὐδό-

λως μοι ἀρέσκει, διότι τὸν ἀκούω ἐνίοτε ἐνταῦθα ἀπαγγέλλοντα, καὶ μεταξὺ πολλῶν ἐλαττωμάτων του εὐρίσκω τὴν προφορὰν του λίαν ἐπιτετραυμένην καὶ τὴν φωνὴν του τρέμουσαν, ἥτις δίδει εἰς τὴν ἀπαγγελίαν του γεροντικόν τι καὶ γελοῖον. —

Τοιαύτη ἦν τοῦ ἐντίμου τούτου ὑποκριτοῦ ἡ εἰκὼν ἣν ἡ θαλαμηπόλος μοι περιέγραψε, καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν, οὐδέποτε εἶδον θνητὸν οὕτω οἰηματίαν. Θέλων νὰ δείξῃ καὶ τὴν εὐφραδειάν του ἐξέβαλεν ἀπὸ τοῦ θυλακίου του δύο ἢ τρεῖς μυθολογίας ἃς ἀνέγνωσε μεγαλοπρεπῶς καὶ λίαν πεφροντισμένως. Οἱ κωμῶδοι πάλιν οἵτινες συνῆλθον ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐχὶ ἵνα σιωπῶσι, δὲν ἔμεινον ἄφωνοι. Ἦρχισαν συνδιαλεγόμενοι περὶ τῶν ἀπόντων συναδέλφων των κατὰ τινα τρόπον ἥττον, τῇ ἀληθείᾳ, φιλάνθρωπον, τοῦθ' ὅπερ συγγνωστόν εἰς τε τοὺς ἡθοποιούς καὶ τοὺς ποιητάς. Ἐντεῦθεν ἡ συνομιλία ἐγένετο κατὰ τοῦ πλησίον θερμότερα. — Ἐμάθχτε, κυρίαι, εἶπεν ὁ Ῥοζιμῆρος, νέον τι παιγνίδιον τοῦ συντρόφου μας Καισαρίνη; Ἀκούσατε. Σήμερον τὴν πρωτὴν ἡγόρασε μεταξωτὰς περικνημίδας, τρίχαπτα, ταινίας, καὶ διὰ τοῦ μικροῦ του θεράποντος ἔφερεν αὐτὰ εἰς πολυάριθμον συναναστροφὴν ὡς δῶρα στελλόμενα δῆθεν πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τινος κομίσσης. — Ἰδὲ πονηρίαν! εἶπεν ὁ κύριος Βαντολέριας μειδιῶν μετ' ἡθους μωρίαν καὶ κουφότητα ἐμφαίνοντος. Εἰς τὸν καιρὸν μου οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἑπλούστεροι· οὐδ' ἐσκέφθημεν καὶ νὰ πλάσωμεν τοιούτους μύθους. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι καὶ αἱ εὐγενεῖς κυρίαι οὐδέποτε μᾶς ἐδίδον τὸν κόπον νὰ τοὺς ἐπινοήσωμεν, διότι αὐταὶ ἐξ αἰεὶ πρὸς αἰεὶ προαιρέσεως μᾶς ἡγόραζον τοιαῦτα πράγματα· εἶχον αὐτὴν τὴν ιδιοτροπίαν. — Μὰ τὸν οὐρανόν! εἶπεν ὁ Ρικάρδος διὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου, τὴν ιδιοτροπίαν αὐτὴν ἔχουσι καὶ σήμερον ἔτι· εἰάν δέ μοι ἦτο συγκεχωρημένον νὰ ἐξηγηθῶ ἐπὶ τούτῳ. . . . Ἀλλ' ὅμως σιωπῶ τὰ τοιαύτης φύσεως ἀνέκδοτα, ἰδίως δὲ ὅταν ταῦτα ἀναφέρονται εἰς ἐπίσημα πρόσωπα.

— Κύριοι, ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἡ Φλωριμάνδν, παύσατε πλέον

ὀμιλοῦντες περὶ τῶν εὐτυχιῶν σας αἵτινες πανταχοῦ εἰσὶ γνω-
σταί, καὶ εἵπωμεν ὀλίγα τινα περὶ τῆς Ἰσμηνίας. Ἄδεται ὅτι
ὁ δαπανήσας χάριν αὐτῆς ὅχι ὀλίγα ἄρχων τὴν ἄφησε πρό τι-
νων ἡμερῶν εἰς τὰ κρύα τοῦ λουτροῦ. — Τῶντι, ἀνεβόησεν
ἡ Κωνσταντία· ἀλλὰ πλὴν αὐτοῦ στερεῖται ἤδη καὶ τινος ὑπαλ-
ληλίσκου ἐργολάβου της ὃν ἐξεγύμνωνεν ἀφεύκτως, ἐὰν ὁ Ἑρ-
μῆς της δὲν ὑπέπιπτεν εἰς τι λάθος· ἀκούσατε πῶς. Ἐφερεν
οὗτος εἰς μὲν τὸν εὐγενῆ ἐπιστόλιον ὅπερ ἔστελλε πρὸς τὸν
ὑπαλληλίσκον, τούτου δὲ τὸ γραμματίον ἐνεχείρησε πρὸς τὸν
εὐγενῆ. — Μεγίστη ζημία δι' αὐτὴν, μικρά μου! ὑπέλαθεν ἡ
Φλωριμόνδα. — ὦ! εἶπεν αὖθις ἡ Κωνσταντία, ἡ στέρησις τοῦ
εὐγενοῦς εἶναι μικροῦ λόγου ἀξία, διότι ὁ ἱππότης μας ἔφθει-
ρεν ἅπασαν τὴν περιουσίαν του· ἀλλ' ὁ ὑπαλληλίσκος ἐπόμενον
ἦτο νὰ προβιθασθῇ, πρὸς δὲ δὲν εἶχε πέσει ἔτι εἰς τὰς χεῖρας
ἐρωτοτρόπων γυναικῶν· διὰ τὴν ζημίαν αὐτὴν εἶναι ἰδίως ἀξία
λύπης. —

Τοιαύτην εἶχον οἱ κωμῳδοὶ πρὸ τοῦ γεύματος καὶ μετ' αὐ-
τὸ συνομιλίαν. Ἐὰν δ' ἐπιληφθῶ διηγούμενος τοὺς οὗς ἤκουσα
πλήρεις κακολογιῶν ἢ ἀκρισιῶν λόγους των, οὐδέποτε τελειώ-
σω· παρατρέχων λοιπὸν αὐτοὺς φρονῶ ὥς εὐχαριστήσων τὸν
ἀναγνώστην ἐκθέτων μόνον, πῶς ὑπεδέχθησαν πτωχόν τινα
διάβολον ποιητὴν ἐλθόντα περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματος εἰς τὴν
τῆς Ἀρσενίας οἰκίαν. Ὁ μικρὸς μας θεράπων ἐλθὼν. — Κυρία,
ἀνήγγειλε γεγονυία τῇ φωνῇ πρὸς τὴν οἰκοδέσποιναν, ἄνθρωπός
τις ῥυπαρὸν ὑποκάμισον φορῶν, καταπεφορτισμένον μέχρι τῶν
νώτων ὑπὸ ἰλύος, καὶ ὅστις, μὲ συγχωρεῖτε, εἶναι κατὰ τὰ φαι-
νόμενα ποιητής, ζητεῖ τὴν ἄδειαν νὰ σᾶς ὀμιλήσῃ. — Εἰπέ τῶν
ν' ἀναβῇ, ἀπεκρίθη ἡ Ἀρσενία. Μὴ κινηθῶμεν, κύριοι, προσέθη-
κεν, εἶναι ποιητής τις. — Ἦτο τῶντι τοιοῦτος, οὗ τινος ἡ
ἐπιτροπὴ τοῦ θεάτρου παρεδέχθη ἤδη τραγωδίαν τινὰ ἧς μέρος
ἔφερε πρὸς τὴν κυρίαν μου· ὠνομάζετο δὲ Πέτρος Μόγιας. Ἀμα
οὗτος εἰσελθὼν προσεκύνησεν ἐδαφιαίως πεντάκις ἢ ἑξάκις τὴν
ὀμῆγυριν ἧτις οὐδὲ τὸν ἀντεγκιρέτησεν, οὐδ' ἐκινήθη καὶ, πλὴν

τῆς Ἀρσενίας ἥτις ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς τόσας ὑποκλίσεις του δι' ἀπλοῦ μόνον τῆς κεφαλῆς νεύματος. Προῦχώρησεν ἔπειτα εἰς τὸν θάλαμον μετὰ τοσαύτης δειλίας καὶ ἀμηχανίας, ὥστε ἕνεκα τῆς ζάλης του ἔπεσον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αἱ χειρίδες καὶ ὁ πῖλός του, ἅτινα ἀναλαβὼν αὐθις ἦλθεν ἐγγύτερον τῆς κυρίας μου, καὶ δοὺς αὐτῇ χάρτην μετὰ πλείονος σεβασμοῦ παρὰ τὸν ἐπιδίδοντα κατὰ τινος ἀγωγὴν πρὸς τὸν εἰσαγγελέα. — Δέχθητε, παρακαλῶ, κυρία, τῇ εἶπε, τεμάχιον τῆς τραγωδίας μου, καὶ συγχωρήσατε τὴν τόλμην μου προσφέρων τοῦτο πρὸς ὑμᾶς. — Ἡ Ἀρσενία τὸ ἐδέχθη ψυχρῶς ἅμα καὶ περιφρονητικῶς, μὴ καταδεχθεῖσα οὐδὲ εἰς τὰς προσήσεις του ν' ἀνταποκριθῇ.

Ἡ διαγωγὴ τῆς Ἀρσενίας οὐδόλως ἀπεθάρρυνε τὸν ποιητὴν μας· τοῦναντίον ποιῶν χρῆσιν τῆς εὐκαιρίας πρὸς διανομὴν τεμαχίων τινῶν τῆς τραγωδίας του καὶ εἰς τ' ἄλλα πρόσωπα, ἔδωκεν ἐξ αὐτῶν ἓν μὲν πρὸς τὸν Ῥοζιμῆρον, ἕτερον δὲ πρὸς τὴν Φλωριμόνδαν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ δὲν περιεποιήθησαν αὐτὸν ἢ ἡ Ἀρσενία καλλίτερον. Ὁ κωμωδὸς μάλιστα, φύσει ὑποχρεωτικὸς, ὡς οἱ πλείστοι τῶν κυρίων αὐτῶν, τὸν προσέβαλε διὰ δηκτικῶν σκωμμάτων. Ὁ πτωχὸς Μόγιας τὸ ἠσθάνθη, δὲν ἐτόλμησεν ὅμως νὰ τὸ ἀποδείξῃ, φόβῳ μὴ πάθῃ ἡ τραγωδία του· διὸ ἀνεχώρησεν οὐδὲ λέξιν εἰπὼν, ἀλλ' εἰς ἄκρον, ὡς μοι ἐφάνη, δυσηρεστημένος διὰ τὴν ὑποδοχὴν του. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι ἐν τῇ ἀγανακτήσει σου ἐστόλισεν ἀφρεύκτως ἐν ἑαυτῷ τοὺς κωμωδοὺς ὅπως τοῖς ἔπρεπεν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ, ἅμα τούτου ἐξεληθόντες, ἤρχισαν ἐμιλοῦντες περὶ τῶν ποιητῶν μετὰ πλείστης φιλοφροσύνης.

— Ὁ κύριος Μέτρος Μόγιας, εἶπεν ἡ Φλωριμόνδα, ἀνεχώρησε, μοὶ φαίνεται, ὅχι τόσον εὐχαριστημένος. — Ἄς ᾔηται δ' ἡ ἐφώνησεν ὁ Ῥοζιμῆρος, καὶ ἀνησυχεῖτε διὰ τοῦτο; μήπως οἱ ποιηταὶ εἰσὶν ἄξιοι τῆς προσοχῆς μας; Ἡμεῖς ἐὰν ἐξιτώμεθα μετ' αὐτῶν ἠθέλομεν βλάψαι τὴν ὑπόληψίν των. Γνωρίζω τὰ ἀνθρωπάκια αὐτὰ, τὰ γνωρίζω· λησμονοῦν ἀμέσως ἑαυτούς!

Μεταχειρισθῶμεν λοιπὸν αὐτοὺς ὡς ὑποχειρίους, οὐδόλως φοβούμενοι μὴ ἐξαντλήσωμεν τὴν ὑπομονὴν των. Ἐὰν ἐνίοτε ἡ θλίψις ἀπομακρύνῃ αὐτοὺς ἀφ' ἡμῶν, ἡ μανία ὅμως τοῦ συγγράφειν ἐπαναφέρει αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς· εἰσὶ δὲ εὐτυχεῖς ἂν καταδεχθῶμεν νὰ παραστήσωμεν αὐθις τὰ ποιήματά των. — Ἐχετε δίκαιον, εἶπεν ἡ Ἀρσενία· διότι παρετήρησα, ὅτι ἐκεῖνοι τῶν ποιητῶν μᾶς ἐγκαταλείπουσιν ὅσοι δι' ἡμῶν ηὐτύχησαν· ἅμα δὲ ἀποκτήσωσι μικρὰν περιουσίαν, παύουσι τοῦ λοιποῦ ἐργαζόμενοι. Εὐτυχῶς ὅμως ἡ Ἑταιρία ἀδιαφορεῖ τούτου, καὶ τὸ Κοινὸν οὐδόλως ζημιοῦται. —

Τὸν ἀστεϊσμὸν τοῦτον τῆς Ἀρσενίας ἅπαντες ἐχειροκρότησαν, καὶ ἀπεφάσισαν παμψηφεὶ ἵνα ἀπὸ τοῦδε μεταχειρίζονται τοὺς ποιητὰς χειρότερον ἢ πρίν. Οἱ κωμῶδοι οὗτοι θεωροῦντες αὐτοὺς ὑποδεεστέρους των, δὲν ἠδύναντο βεβαίως νὰ τοὺς περιφρονήσωσι περισσότερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ὁ Ζιλβλᾶς ὁρέγεται τοῦ θεάτρου, παραδίδεται εἰς τὰς ἡδονὰς τοῦ κωμικοῦ βίου, καὶ μετ' ὀλίγον τὰς ἀηδιάζει.

Οἱ προσκεκλημένοι διετέλεσαν εὐωχοῦντες μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν ὤφειλον νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸ θέατρον. Τότε μετέβησαν ἐκεῖ σύμπαντες, οὗς ἠκολούθησα καὶ ἐγὼ, καὶ εἶδον αὐθις τὴν κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα παρασταθεῖσαν τραγωδίαν, ἥτις τοσοῦτον μὲ ἐθέλξεν, ὥστε ἀπεφάσισα νὰ συχνάζω καθ' ἐκάστην εἰς τὸ θέατρον, ὅπερ καὶ ἔπραξα· διὸ ἀνεπαισθήτως ἐξωκειώθην μετὰ τῶν ἡθοποιῶν. Πόσον ἰσχύει ἡ ἔξις ! Κατεγοητευόμην πρὸ πάντων ἐκ τῶν ὑποκριτῶν τῶν μᾶλλον φλυαρούντων καὶ χειρονομούντων ἐπὶ τῆς σκηνῆς, τοῦθ' ὅπερ πλὴν ἐμοῦ ἐνοστιμεύοντο καὶ ἄλλοι.

Ὅσῳ ἡ ἀξιολογότης τῶν ποιημάτων μὲ συνεκίνει, τόσῳ καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν τὰ παρίστανον μὲ καθήδυνε· τινὰ τούτων ἰδίως ἐκίνουν τὸν θαυμασμόν μου, καὶ μάλιστα τὰ κωμωδοῦντα ἅπαντας τοὺς καρδιναλίους ἢ τοὺς δώδεκα τῆς Γαλλίας πατρικίους. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ποιήματα ταῦτα μοὶ ἐφαίνοντο ἀμίμητα, ἐλάβον ἀντίγραφα αὐτῶν, καὶ κοθόσον ἐνθυμοῦμαι ἀπεστήθισα εἰς δύο ἡμέρας ὅλην κωμωδίαν ὑπὸ τὸν τίτλον ἡ Βασίλισσα τῶν Ἀρθέων. Τὸ ρόδον, ὅπερ ἦτο ἡ βασίλισσα, εἶχεν ὑπουργὸν τὸ ἴον καὶ ὑπασπιστὴν τὸν ἱασμον. Οὐδὲν εὗρισκον ἀγχινούστερον τῶν ποιημάτων αὐτῶν ἅτινα, ὡς ἐνόμιζον, πολὺ ἐτίμων τὸ ἀγχινοῦν τοῦ ἔθνους μας.

Μὴ ἀρκούμενος νὰ κοσμήσω τὴν μνήμην μου διὰ τῶν ἀξιολογωτέρων περικοπῶν τῶν ἀριστουργημάτων τούτων τῆς δραματικῆς ποιήσεως, ἐπεμελήθην νὰ τελειοποιήσω καὶ τὴν καλοαισθησίαν μου· ἀλλ' ἵνα κατορθώσω τοῦτο ἀσφαλῶς, ἤκουον μετ' ἀπληστίας πᾶν ὅ,τι οἱ ἡθοποιοὶ ἔλεγον. Ἐπῆνουν οὗτοι ποίημά τι; τοῦτο ἐτίμων καὶ ἐγὼ· κατηγόρουν ἄλλου; τὸ περιεφρόνουν ἐπίσης, φρονῶν ὅτι δύνανται νὰ κρίνωσι περὶ τῶν καλῶν ποιημάτων, ὅπως οἱ λιθογνώμονες γνωρίζουσι τοὺς ἀδάμαντας. Ἐντούτοις, ἡ τραγωδία τοῦ Πέτρου Μόγια ἐπέτυχε θαυμασίως, ἂν καὶ οἱ κωμωδοὶ τὴν κατέκρινον ἐκ προοιμίων. Καὶ ὁμῶς τοῦτο οὐδόλως συνετέλεσεν ὥστε νὰ ὑποπτευθῶ τὰς κρίσεις των, ἀλλὰ προετίμων νὰ πιστεύσω ὅτι ὁ λαὸς οὐδὲ τὸν κοινὸν νοῦν εἶχε νὰ ἀμφιβάλλῃ εἰς τὸ ἀλάνθαστον τῆς κρίσεως τῆς τῶν ἡθοποιῶν εταιρίας. Τὸ πᾶν δὲ μὲ ἐβεβαίουν ὅτι ὁ λαὸς ἐχειροκρότει ὡς ἐπιτοπολὺ τὰ νεοφανῆ ποιήματα περὶ ὧν οἱ κωμωδοὶ εἶχον κακὴν ἰδέαν, ἐν ᾧ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὅσα οὗτοι ἐδέχοντο μετ' εὐφημιῶν, ἐσυρίζοντο ὑπ' ἐκείνων ἀείποτε σχεδόν. Μοὶ εἶπον ὅτι τὸ κρίνειν κακῶς τὰ συγγράμματα τῶν ποιητῶν εἶναι ἴδιον τῶν κωμωδῶν, καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ λόγου των μοὶ ἀπηρίθμησαν ἅπειρα εὐδοκιμήσαντα ποιήματα ἀποδείξαντα ἐσφαλμένως τὰς κρίσεις των. Ἴνα ἐξέλθω λοιπὸν τῆς πλάνης μου ἔσχον ἀνάγκην ἐξελθὼν αὐτῶν τῶν ἀποδείξεων.

Οὐδέποτε λησμονήσω ὅ,τι ποτὲ συνέβη, ὅτε παρέστησαν νέαν τινὰ κωμωδίαν. Οἱ κωμωδοὶ εὗρον αὐτὴν ψυχρὰν καὶ ἀνούσιον· ἔκρινον μάλιστα ὅτι οἱ θεαταὶ ἤθελον ἐμποδίσει τὴν ἀποτελείωσίν της. Οὕτω φρονοῦντες παρέστησαν τὴν πρώτην πρᾶξιν ἣτις ἐχειροκροτήθη ῥαγδαίως· τοῦτο τοὺς ἐξέπληξε· παρέστησαν καὶ τὴν δευτέραν, τὸ κοινὸν ἀπεδέχθη καὶ αὐτὴν καλλίτερον τῆς πρώτης. Οἱ κωμωδοὶ μας ἔγιναν ἔξω φρονῶν. — Τί διάβολον! εἶπεν ὁ Ῥοζιμῆρος, ἡ κωμωδία ἐπιτυχάνει βλέπω! — Τέλος δὲ ἡ τρίτη πρᾶξις ἐχειροκροτήθη σφοδρότερον τῶν δύο πρώτων. — Δὲν καταλαμβάνω, εἶπεν ὁ Ῥικάρδος, διατὶ οἱ θεαταὶ ἐπευφήμησαν τὸ ποίημα, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἐνομίζαμεν ὅτι αὐτὸ ἤθελε συριχθῇ ὑπ' αὐτῶν. — Κύριοι, εἶπε τότε τῶν ἠθοποιῶν τις μεθ' ἀπλότητος· τὸ ἀπεδέχθησαν εὐχαρίστως, διότι τοῦτο περιέχει ἀπείρους ἀγχινουστάτας περικοπὰς αἰτινες διέφυγον τὴν προσοχὴν ἡμῶν. —

Ἐπαυσα λοιπὸν νὰ θεωρῶ τοὺς κωμωδοὺς ὡς ἐξόχους κριτικούς, καὶ κατέστην μόνος δίκαιος κριτὴς τῆς ἀξιολογότητος ἢ μὴ τῶν ποιημάτων· ἐντεῦθεν ἐδικαιολογοῦντο πληρέστατα οἱ χλευασμοὶ οὗς ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐλάμβανον. Ἐβλεπον τοὺς ἐκ τῶν χειροκροτήσεων διαφθαρέντας τούτους ὑποκριτὰς καὶ ὑποκριτρίας νὰ νομίζωσιν ἑαυτοὺς ὡς ὑποκείμενα ἄξια θαυμασμοῦ, καὶ νὰ φαντάζωνται ὡς χαριζόμενοι τῷ λαῷ ὅσας εὐαρεστῶνται νὰ παραστήσωσι, καὶ ἡ ἀνοησία των αὕτη μὲ δυσηρέσται εἰς ἄκρον. Ἀλλ' ἀτυχῶς ὁ βίος των μοὶ ἔχειν οὐχ' ἥττον ἀρεστός, καὶ παρεδόθην ὅλος εἰς τὰς ἀσωτείας των. Πῶς ἡδυνάμην ν' ἀνθέξω; Ὅ,τι ἤκουον ἀπὸ τοῦ στόματός των ἦτο ὀλεθριώτατον εἰς τὴν νεολαίαν· οὐδ' ἔβλεπον, οὐδ' ἤκουον τι μὴ συντελοῦν εἰς τὴν διαφθοράν μου. Καὶ ἂν ἤγνόουν τί συνέβαινεν ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς Κασίλδας, τῆς Κωνσταντίας καὶ τῶν ἄλλων ὑποκριτριῶν, ἡ οἰκία τῆς Ἀρσενίας μόνη ἤρκει νὰ μὲ παρασύρῃ εἰς τὴν ἀπώλειαν. Πλὴν τῶν ἐν κακίαις γηρασάντων περὶ ὧν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶρηκα, συνήρχοντο ἐκεῖ καὶ γυναικάρεσσι καὶ καλλωπισταὶ τῶν ὁποίων τὰς δαπάνας

οί τοκισταὶ ἐπὶ ἀδροῖς τόκοις ἀνελάμβανον· ἐνίοτε ἐγένοντο ἐπίσης δεκτοὶ καὶ δημοσιῶναι οἵτινες μακρὰν τοῦ νὰ πληρῶνται διὰ τὴν παρουσίαν των ὥς εἰς τὰς συνελεύσεις των, ἐπλήρωνον αὐτοὶ οὗτοι ἐκεῖ, ἵνα ἔχωσι τὸ δικαίωμα τοῦ παρευρίσκεσθαι.

Ἡ Φλωριμόνδα οἰκοῦσα εἰς τὴν αὐτὴν τῇ Ἀρσενίᾳ συνοικήαν προεγευμάτιζε καὶ ἐδείπνει καθ' ἐκάστην μετ' αὐτῆς· ἡ μεταξὺ των σύμπνοια ἐξέπληττε πάντας καὶ ἐθαύμαζον, πῶς δύο ἐρωτότροποι γυναῖκες εἶχον τιαυύτην πρὸς ἀλλήλας φιλίαν, καὶ ὑπέθετον ὅτι θᾶττον ἢ βράδιον συνεκρούοντο ἴσως διάτινα ἱππότην. Κακῶς ὁμῶς ἐγνώριζον τὰς δύο ἐπιστηθίους αὐτὰς φίλας ἃς συνέδεε σταθερά φιλία· ἀντὶ ἀμοιβαίας ζηλοτυπίας, ὥς τοῦτο συμβαίνει ὥς ἐπιτοπλεῖστον μεταξὺ τῶν ἄλλων γυναικῶν, τούναντίον συνδιητῶντο αὐταὶ ἐν πλήρει ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ προτιμῶσαι μᾶλλον τὴν ἐξ ἴσου διανομὴν τῶν λαφύρων παρὰ τὸν ἀνόητον χάριν τοῦ ἔρωτος διαπληκτισμόν.

Ἡ δὲ Λώρα κατὰ μίμησιν τῆς περικλεοῦς αὐτῆς δυάδος ὠφελεῖτο ἐπίσης ἐκ τοῦ κάλλους τῆς· εἶχε δὲ δίκαιον ὅταν μοὶ εἶπεν ὅτι θὰ ἴδω πολλὰ ὠραῖα πράγματα. Ἐντούτοις οὐδέποτε ἀπέδειξα πρὸς αὐτὴν τὴν ζηλοτυπίαν μου, ἀφοῦ ἅπαξ τῇ ὑπεσχέθην νὰ συμμορφωθῶ ἐπὶ τούτῳ μὲ τὰ ἥθη τῶν κωμωδῶν, καὶ προσεποιήθην ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, ἀρκούμενος μόνον εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ὀνόματος ἐκείνων μεθ' ὧν τὴν ἔβλεπον συνδιαλεγομένην κατ' ἰδίαν· αὕτη δὲ ἀείποτε μοὶ ἀπεκρίνετο ὅτι ὁ μὲν ἦτο θεῖος, ὁ δὲ ἐξάδελφος αὐτῆς.

Ἡ οἰκογένειά τῆς ἦτο τοσοῦτον πολυάριθμος, ὥστε ὑπερέβαινε καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν τοῦ βασιλέως Πριάμου. Ἡ φαυλόβιος! μὴ περιοριζομένη εἰς τοὺς θεῖους καὶ ἐξαδέλφους τῆς ἐξηπάτα καὶ ξένους ὑποκρινομένη τὴν ἐξ εὐγενῶν χήραν εἰς τὸν οἰκίσκον τῆς ἀγαθῆς γραίας περὶ ἧς ἄλλοτε ὠμίλησα. Τέλος πάντων ἡ Λώρα, δοτέον τῷ ἀναγνώστῃ ὀρθὴν καὶ θετικὴν περὶ αὐτῆς ἰδέαν, ἦτο ἐπίσης νέα, ὠραία, ἐρωτότροπος ὅσον καὶ ἡ δέσποινά τῆς· αὕτη δὲ κατὰ τοῦτο μόνον ὑπερεῖχε τῆς

θαλαμηπόλου της, ὅτι διεσκέδαζε τὸ κοινὸν δημοσίως.

Τρεῖς ὅλας ἐβδομάδας παρεσύρθην ὑπὸ τοῦ χειμάρρου τούτου παραδοθεὶς εἰς παντοίας ἀκολασίας. Ἄλλ' ὁμολογῶ ἐνταυτῷ, ὅτι ἐν μέσῳ τῶν ἡδονῶν ἡσθανόμην ἀναγεννώμενον ἐν ἐμοὶ τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως, προσερχόμενον ἐκ τῆς ἀνατροφῆς μου, καὶ μιγνύοντα πικρίαν τινὰ εἰς τὰς ἡδονάς μου. Ἐντοσούτῳ ἡ ἀσωτεία οὐδόλως ὑπερίσχυσε τῶν τύψεων τοῦ συνειδότος· τούναντίον ὅσῳ παρεδιδόμην εἰς ἐκείνην, τόσῳ ᾤξανον αὐται· χάρις δὲ εἰς τὴν ἀγαθὴν μου φύσιν, ἡ ἀταξία τοῦ κωμικοῦ βίου ἤρχισε νὰ μὲ φρικιά. — Ἄ! ἄθλιε! εἶπον πρὸς ἑμαυτὸν, οὕτως ἐκπληροῖς τὰς προσδοκίας τῆς οἰκογενείας σου; Δὲν ἀρκεῖ ὅτι τοὺς ἡτάτησας λαβὼν ἄλλο παρὰ τὸ τοῦ διδασκάλου ἐπάγγελμα; Ἡ ὑπηρετικὴ κατάστασις κατὰ τί σ' ἐμπόδιζε νὰ διάγῃς ἐντίμως; Σοὶ ἀρμόζει ὁ ἄσεμνος οὗτος βίος μετὰ ἐλαττωματικῶν ὄντων; Φεῦ! τοὺς μὲν κυριεύει ὁ φθόνος, ἡ ὀργὴ καὶ ἡ φιλαργυρία, τοὺς δὲ ἡ ἀναισχυντία· ἐκεῖνοι παραδίδονται ἀσυστόλως εἰς τε τὴν ἀκολασίαν καὶ ὀκνηρίαν, τούτους δὲ ὠθεῖ μέχρι προπετείας ἡ οἴησις. Τετέλεσται, παύω συνοικῶν τοῦ λοιποῦ μετὰ τῶν ἐπτὰ θανάσιμων ἁμαρτημάτων.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ὁ Ζιβλίας, μὴ δυνάμενος νὰ συνοικειωθῇ μετὰ τὰ ἤθη τῶν
χωροδῶν, ἀφίνει τὴν ὑπηρεσίαν του παρὰ τῇ Ἀρσενίᾳ,
καὶ εἰσέρχεται εἰς ἐντιμώτερον οἶκον.

Λείψανον τιμῆς καὶ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος ἅτινα διέσω-
σα ἐν μέσῳ ἡθῶν τοσοῦτον διεφθαρμένων, μ' ἔπεισεν οὐ μόνον
νὰ ἐγκαταλείψω διὰ παντὸς τὴν Ἀρσενίαν, ἀλλὰ νὰ διακόψω
πᾶσαν σχέσιν μετὰ τῆς Δώρας ἣν ἡγάπων ἐντούτοις περιπα-
θέστατα, καὶ τοι γνωρίζων κάλλιστα τὰς ἀπείρους πρὸς με
ἀπιστίας της. Εὐδαίμων ὁ δυνάμενος οὕτω νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῶν
στιγμῶν τοῦ ὀρθοῦ λόγου, αἵτινες ἀρτίως ἦλθον ἵνα ταράξωσι
τὰς ἡδονὰς εἰς ἃς παραδίδεται ἀκράτως! Πρωτὰν λοιπὸν τινὰ
συσκευάσας τὰ πράγματά μου ἐξῆλθον τῆς οἰκίας ἐκείνης εἰς
ἣν μόνον τὸν ἀτμὸν τῆς ἀσωτείας ἀνέπνεον, καὶ ἀπῆλθον οὐ-
τε μετὰ τῆς Ἀρσενίας λογαριασθεὶς ἥτις, τῇ ἀληθείᾳ, οὐδέν
μοι ὀφείλεν, οὔτε τὴν προσφιλῇ μου Δώραν ἀποχαιρετήσας.
Ἐντούτοις ἡ ἀγαθὴ μου αὕτη πράξις ἀντημείφθη παρὰ τοῦ
Θεοῦ.

Συναντήσας ἐν τῇ ὁδῷ τὸν ἐπιστάτην τοῦ κυρίου μου, τοῦ
μακαρίτου δὸν Μαθθία, ἐχαιρέτησα αὐτὸν· οὗτος μὲ ἀνεγνώ-
ρισε, καὶ μὲ ἠρώτησε ποῦ διετέλουν ὑπηρετῶν. Ἐγὼ δὲ τῷ

ἀπεκρίθην ὅτι πρὸ μιᾶς στιγμῆς εἰμι ἄνευ ἔργου, καὶ ὅτι ὑπηρετήσας ἐπὶ ἓνα σχεδὸν μῆνα παρὰ τῇ Ἀρσενίᾳ ἀνεχώρησα ἐκεῖθεν οἰκείᾳ προαιρέσει, ἵνα σώσω τὴν ἀθωότητά μου, διότι τὰ ἥθη αὐτῆς οὐδόλως συνεβιάζοντο μετὰ τοῦ χαρακτῆρός μου. Ὁ ἐπιστάτης, ὥς ἂν ὑπῆρξεν ἐκ φύσεως σώφρων, ἐπήνεσε τὴν ἀγνότητα τῆς καρδίας μου, καὶ μοι εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ εἶμαι νέος τιμιώτατος, ἀναδέχεται αὐτὸς οὗτος τὴν κατάλληλον τοποθέτησίν μου· ὅπερ καὶ ἔπραξε, διότι αὐθημερὸν μὲ εἰσήγαγεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δὸν Βικεντίου Γούσμαν οὔτινος ἐγνώριζε τὸν ἐπιστάτην.

Καλλιτέρας οἰκίας ἀδύνατον ἦτο νὰ τύχω· διὸ οὐδόλως μετεμελήθην ἔπειτα διὰ τὴν ἐν αὐτῇ διαμονήν μου. Ὁ δὸν Βικέντιος ἦτο γέρων εὐπατρίδης βαθύπλουτος, καὶ πρὸ πολλῶν ἐνιαυτῶν ἔζη εὐδαιμονέστατα ἄνευ δικῶν καὶ ἄνευ συζύγου, διότι τὴν ἑαυτοῦ οἱ ἰατροὶ ἔπεμψαν σὺν τάχει εἰς τὸν ἄδην θελήσαντες νὰ θεραπεύσωσιν αὐτῆς τὸν χρόνιον βῆχα, μεθ' οὗ ἡδύνατο ἴσως νὰ ζήσῃ ἱκανὸν ἔτι χρόνον, ἂν δὲν ἐποίει χρῆσιν τῶν φαρμάκων των. Παρὰ τὴν ἐκ δευτέρου νύμφευσίν του προστίμησε ν' ἀφιερῶσθαι ὅλως ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῆς μονογενοῦς θυγατρὸς του Ὁρόρας εἰκοσαεξαετοῦς σχεδόν, καὶ δυναμένης νὰ θεωρῇται πλέον τέλειον κοράσιον. Πλὴν τῆς οὐχὶ τοσοῦτον κοινῆς ὠραιότητός της, ἡ Ὁρόρα εἶχε καὶ νοῦν ἐξάίρετον καὶ λίαν καλλιεργημένον. Ὁ δὲ πατὴρ της καὶ τοι περιορισμένου πνεύματος ἀνὴρ, εἶχεν ὅμως τὸ πλεονέκτημα τοῦ διευθύνειν ἄριστα τὰς ὑποθέσεις του. Τὸ μόνον ἐλάττωμά του ὅπερ παρετήρησα εἰς αὐτὸν, τὸ καὶ συγγνωστόν τοῖς γέροισι, ἦτο ἡ πρὸς τὴν πολυλογίαν ῥοπή του, μάλιστα δὲ προκειμένου λόγου περὶ πολέμων καὶ μαχῶν. Ἄν τις κατὰ δυστυχίαν ἔκρουε παρόντος αὐτοῦ τὴν χορδὴν ταύτην, ἐλάμβανεν εὐθὺς ἥρωϊκὸν ὕψος, καὶ οἱ ἀκροαταὶ του εἰκότως ἐλογίζοντο εὐτοχεῖς, ἂν ἀπηλλάττοντο αὐτοῦ διὰ μόνης τῆς διηγήσεως δύο πολιορκιῶν καὶ τριῶν μαχῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο τρίτα τοῦ βίου του κατηνάλωσεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, τὸ μνημονικόν

του πηγὴ ἦν ἀνεξάντλητος διαφόρων πολέμων, οὓς δὲν ἠδύνατό τις ἀείποτε ν' ἀκούῃ μετὰ τῆς αὐτῆς εὐχαριστήσεως μεθ' ὅσης τοὺς διηγείτο. Προσθετέον τούτῳ τὴν τραυλότητα καὶ τὴν μακρολογίαν τοῦ ἀμφοτέρω ἀποτελοῦντα τὸν τρόπον τῆς διηγήσεως ὀχληρότατον. Καὶ ὅμως οὐδέποτε εἶδον εὐγενῆ ἔχοντα χαρακτῆρα τοσοῦτον ἀξιόλογον· εἶχε τὸ ἦθος εὐσταθές· οὔτε ἰσχυρογνώμων οὔτε ἰδιότροπος ἦτο, χαρακτῆρ σπάνιος εἰς τοὺς εὐγενεῖς. Καί τοι οἰκονόμος ἄριστος, ἔζη ἐντοσοῦτῳ μεγαλοπρεπῶς. Ἡ οἰκιακὴ τοῦ θεραπείας συνέκειτο ἐκ πολλῶν ὑπηρετῶν καὶ τριῶν θεραπαίνων ἀποκλειστικῶς προωρισμένων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ὠρόρας. Ἐντὸς ὀλίγου ἐγνώρισα ὅτι ὁ ἐπιστάτης τοῦ δὸν Μαθθία μοι ἐπρομήθευσεν ἀξιόλογον θέσιν, καὶ πλεον παρὰ τὴν ἐν αὐτῇ διαμονὴν μου οὐδὲν ἄλλο ἐσκεπτόμην. Ἐφρόντισα πρὸ πάντων νὰ σπουδάσω τὰς διαθέσεις ὅλων· ἔπειτα δὲ, ῥυθμίσας ἐπὶ τούτοις τὴν διαγωγὴν μου ἠτύχησα νὰ ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτὸν ταχέως τὴν εὐνοίαν τοῦ κυρίου μου καὶ τὴν ἀγάπην τῶν συνυπηρετῶν μου.

Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς περίπου μηνὸς ἀφ' ἧς ἡμέρας εἰσῆλθον εἰς τοῦ δὸν Βικεντίου, ἐνόμισα ὅτι ἡ θυγάτηρ τοῦ μὲ διέκρινε τῶν ἄλλων ὑπηρετῶν. Ὅσάκις τὰ βλέμματά της ἐπιπτον ἐπάνω μου, μοι ἐφαίνετο ὅτι παρετήρουν εἰς αὐτὰ εὐχαρίστησίν τινα, ἣν οὐδόλως ἔβλεπον ὅταν ἐθεώρῃ τοὺς ἄλλους ὑπηρέτας. Ἐὰν δὲν ἐσχετιζόμην μετὰ καλλωπιστῶν καὶ κωμῳδῶν σὺδέποτε ἤθελον φαντασθῆ ὅτι ἡ Ὠρόρα σκέπτεται περὶ ἐμοῦ· ἀλλ' ἡ μετὰ τῶν κυρίων ἐκείνων συνδιαίτησίς μου μὲ διέφθειρεν ὀλίγον· διότι κατ' αὐτοὺς καὶ ἡ εὐγενεστέρα τῶν κυρίων ἀείποτε ὑπάγεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν. Ἐλεγον δὲ κατ' ἑμαυτὸν, ἂν δώσῃ τις πίστιν εἰς τοὺς λόγους ὑποκριτῶν τινῶν τοῦ θεάτρου, καὶ αἱ ἐξ εὐγενῶν κυρίαι κυριεύονται ἐνίοτε ὑπὸ τινῶν ἰδιοτροπιῶν ἐξ ὧν αὐτοὶ ὠφελοῦνται· διατὶ λοιπὸν καὶ ἡ κυρία μου νὰ μὴ ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς ἰδιοτροπίας; Ἀλλ' ὄχι, προσέθηκα μετ' ὀλίγον, ἀδύνατον νὰ πιστεύσω τοῦτο. Ἡ Ὠρόρα οὐδόλως ὁμοιάζει ταῖς Μεσσαλίναῖς ἐκείναις αἵτινες, πράττουσαι ἀνα-

ξίως τῆς μεγαλοφροσύνης τοῦ γένους των, καταβιάζουσιν ἀπρεπῶς τὰ βλέμματά των μέχρι τοῦ κονιορτοῦ, καὶ ἀτιμάζονται ἀνεῖρρυθριάστως· τούναντίον τὴν θεωρῶ ὡς μίαν τῶν ἐναρέτων μὲν, ἀλλ' εὐαισθήτων κορασίων, αἵτινες ἀρκούμεναι εἰς τοὺς ὅρους οὐς ἡ ἀρετὴ ἐχάραξεν εἰς τὸν ἔρωτά των, οὐδόλως σφάλουσιν εἴτε ἐμπνέουσai, εἴτε αὐταὶ αἰσθανόμεναι πάθος τι σῶφρον τέρπον αὐτὰς ἀκινδύνως.

Οὕτω περὶ τῆς κυρίας μου ἔκρινον, ἀγνοῶν ἐπακριβῶς τί ὄφειλον ν' ἀποφασίσω. Ἐντούτοις ὅταν μὲ ἔβλεπεν, αἰείποτε ὑπερβιβάζον καὶ ἐφανέρου ἐσωτερικὴν διὰ τοῦτο εὐχαρίστησιν. Διὸ πᾶς τις ἠδύνατο ἐκ τῶν ὡραίων τούτων φαινομένων νὰ ἐλκευθῇ, καὶ νὰ μὴ ὑποτεθῇ μωρὸς, τοῦθ' ὅπερ ἔπαθον καὶ ἐγὼ· οὐτ' ἠδυνάμην πλέον νὰ τὸ ἀποφύγω. Ἐνόμισα τὴν Ὠρόραν σφοδρὸν συλλαβοῦσαν πρὸς με ἔρωτα, καὶ ἀπὸ τοῦδε ἐθεώρουν ἐμαυτὸν ἀνώτερον τῶν εὐδαιμόνων ἐκείνων θεραπόντων εἰς τοὺς ὁποίους ὁ ἔρως καθιστᾷ τὴν δουλείαν γλυκυτάτην. Ἵνα φανῶ κατὰ τι ἥττον ἀνάξιος τῆς εὐτυχίας, ἣν ὁ ἀγαθὸς μου δαίμων εὐηρεστήθη νὰ μοὶ προπαρασκευάσῃ, ἤρχισα περιποιούμενος πέραν τοῦ δέοντος τὸ ἄτομόν μου, παρ' ὅ,τι ἐπεμελούμην αὐτὸ ἕως τοῦδε, καὶ δαπανῶν τὰ μικρά μου χρηματικὰ κεφάλαια εἰς λινοστολὰς, ἀρωματώδη ἔλαια καὶ μύρα. Τὴν δὲ πρωΐαν, ἵνα μὴ παρυσιασθῶ ἐνώπιον τῆς δεσποσύνης ἀτημελήτως ἐνδεδυμένος, ἐφρόντισα πρὸ πάντων νὰ καλλωπισθῶ καὶ νὰ ἀρωματισθῶ. Διὰ τοιούτου ἐπιτετηδευμένου στολισμοῦ καὶ διὰ τινων θηλυπρεπῶν κινημάτων ἅτινα ἐπραττον ἵνα φανῶ ἀρεστὸς, ἐκολακεύθην, ὅτι εἶναι ἐγγὺς ἡ εὐτυχία μου.

Μεταξὺ τῶν γυναικῶν τῆς Ὠρόρας ὑπῆρχε καὶ τις γραῖα Ὀρτίζα λεγομένη, ἥτις ἀπὸ εἰκοσαετίας ἤδη διετέλει παρὰ τῷ δὸν Βικεντίῳ τόπον ἐπέχουσα παιδαγωγοῦ. Τὴν ιδιότητα ταύτην ἐφύλαττε μὲν ἔτι, οὐδόλως ὁμῶς ἐξετέλει τὸ ἐπίμοχθον τοῦτο ἔργον. Τούναντίον, ἀπέχουσα τοῦ νὰ διακοινώνῃ ὡς ἄλλοτε τὰς πράξεις τῆς Ὠρόρας, προσεπάθει τότε νὰ τὰς ὑποκρύπτῃ· τούτου ἕνεκα ἐκέρδισεν ἐπὶ τέλους τὴν ἐμπιστοσύνην

τῆς κυρίας τῆς. Ἐσπέραν τινὰ ἡ κυρία Ὀρτίζα τυχοῦσα καταλήλου εὐκαιρίας ἵνα μοι ὁμιλήσῃ κατ' ἰδίαν, μοὶ εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὅτι, ἐὰν ἡμαί φρόνιμος καὶ ἐχέθυμος ὀφείλω νὰ εὔρεθῶ τὸ μεσονύκτιον ἀκριβῶς εἰς τὸν κῆπον, ἐνθα προτίθεται νὰ μοὶ διακοινώσῃ πράγματα ἅτινα θέλουν μὲ εὐχαριστήσῃ. Ὑπεσχέθην εἰς τὴν παιδαγωγὸν θλίβων τὴν χεῖρά τῆς ὅτι θὰ ὑπάγω ἀφεύκτως· καὶ πάραυτα ἀπεχωρίσθημεν ἵνα μὴ φωραθῶμεν. Οὐδεμίαν πλὺν εἶχον ἀμφιβολίαν ὅτι ἔφερον εἰς τρυφερὰν συναίσθησιν τὴν θυγατέρα τοῦ δὸν Βικεντίου· διὸ ἡσθάνθην ὑπερβολικὴν χαρὰν ἣν μόλις ἡδυνάμην νὰ περιστείλω. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης μέχρι τοῦ δείπνου, καὶ ἀπὸ τούτου μέχρι τῆς κατακλίσεως τοῦ κυρίου μου αἱ ὥραι μοὶ ἐφαίνοντο χρόνοι! Ἐνόμιζον ὅτι τὰ πάντα ἐνηργοῦντο εἰς τὴν οἰκίαν μετ' ἀσυνήθους βραδύτητος· καὶ πρὸς ἐπίμετρον τῆς ἀνυπομονησίας μου, ὁ δὸν Βικέντιος ἀποσυρθεὶς εἰς τὸν κοιτῶνά του, ἀντὶ τοῦ ν' ἀναπαυθῇ, ἐπανέλαβε τὴν διήγησιν τῶν κατὰ τῆς Πορτογαλλίας πολέμων του, δι' ἧς τοσάκις μὲ ἐξεκώφησε. Ἀλλ' ὅ,τι μέχρι τοῦδε δὲν ἔπραξε, καὶ μοὶ ἐπεφύλαττε διὰ τὴν ἔσπέραν αὐτὴν ἦτο ἡ κατ' ὄνομα ἀπαρίθμησις τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διακριθέντων ἐπὶ γενναιότητι ἀξιωματικῶν, μάλιστα δὲ ἡ περιγραφὴ τῶν ἀνδραγαθημάτων ἐκάστου. Θεέ μου Τὶ ὑπέφερον ἑωσοῦ δώσῃ πέρας τῶν διηγήσεών του! Ἐπαυσεν ἐντούτοις ὁμιλῶν, καὶ ἀπεκοιμήθη. Ἐγὼ δὲ μετέβην πάραυτα εἰς τὸν θαλαμίσκον ἐνθα ἔκειτο ἡ κλίνη μου, ἡλείφθην δι' ἀρωματωδῶν ἐλαίων, ἐνεδύθην λευκὸν τι ὑποκάμισον μεμυρωμένον καὶ αὐτὸ, καὶ ἰδὼν ὅτι οὐδὲν ἐλησμόνησα ἐκ τῶν συντελούντων πρὸς ἐξαπάτησιν τῆς κυρίας μου, κατέβην διὰ τινος ἀπὸ τοῦ θαλάμου μου κατερχομένης κρυφίας κλίμακος εἰς τὸν κῆπον, καὶ ἦλθον εἰς τὸν τόπον τῆς συνετεύξεως.

Ἡ Ὀρτίζα ἔλειπεν ἐκεῖθεν. Ὑπέθεσα δὲ, ὅτι ἐβαρύνθη περιμένουσά με καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνά τῆς, ἢ παρῆλθε πλὺν ἢ τῶν ἐραστῶν ὥρα. Διὸ ἀπέδιδον τὴν αἰτίαν τούτου εἰς τὸν δὸν Βικέντιον· ἀλλ' ἐν ᾧ κατηρώμην τὰς ἐκστρατείας

του, ἤκουσα τὸ ὥρολόγιον σημαῖνον τὴν δεκάτην τῆς νυκτὸς ὥραν· ἐνόμισα ὅτι τοῦτο ἔσφαλλε, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ᾔῃαι ἡ πρώτη τοῦλάχιστον μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥρα. Καὶ ὅμως ἤμην πολὺ ἡπατημένος, διότι μετ'ὀλίγον ἐσήμανεν ἕτερον ὥρολόγιον τὴν δεκάτην ἐπίσης ὥραν. — Πολὺ καλὰ, εἶπον τότε κατ' ἐμαυτὸν, ἰδοὺ ἐνώπιόν μου δύο πλήρεις ὥραι ἀγωνίας· πρέπει ὅμως ν' ἀναμένω, ἵνα μὴ μεμφθῶσιν ἔπειτα τὴν ὀλίγην μου ἀκρίβειαν. Ἀλλὰ τί θέλω γείνει μέχρι τοῦ μεσονυκτίου; Περιέλθωμεν λοιπὸν τὸν κῆπον, καὶ μελετήσωμεν τὸ πρόσωπον ὅπερ ὀφείλω νὰ παραστήσω, πάντῃ νέον δι' ἐμὲ ὄν. Τίνι δὲ τρόπῳ οἰκονομοῦνται αἱ ἰδιοτροπίαι τῶν ἀρχοντισσῶν ἀγνοῶ εἰσέτι· ἠξεύρω μόνον πῶς πρέπει νὰ φέρεται τις μετὰ τῶν κοινῶν γυναικῶν καὶ τῶν ὑποκριτριῶν, ἃς πλησιάζει τις οἰκείως, καὶ δοκιμάζει τὴν τύχην του ἐλευθέρως· ἀλλὰ διὰ τὰς εὐγενεῖς ἀπαιτεῖται ἄλλος πρὸς ἐπιτυχίαν τρόπος. Ὁ ἐργολάβος πρέπει, μοὶ φαίνεται, νὰ ᾔῃαι πεπολιτισμένος, περιποιητικὸς, εὐαίσθητος καὶ σεμνοπρεπής, ὄχι ὅμως δειλός. Ἀντὶ τοῦ νὰ σπεύδῃ τὴν εὐδαιμονίαν του διὰ βιαίων ἐνδείξεων ἐνθουσιασμοῦ, πρέπει νὰ προσμένῃ αὐτὴν μέχρις οὗ παρουσιασθῇ στιγμὴ τις ἀδυναμίας.

Οὕτω διελογιζόμεν· καὶ τέλος ἀπεφάσισα νὰ τηρήσω τοιαύτην μετὰ τῆς Ὠρόρας διαγωγὴν. Ἐφантаζόμεν ὅτι ἐν μικρῷ χρόνῳ ἐλάβανον ἴσως τὴν εὐχαρίστησιν νὰ προσπέσω εἰς τοὺς πόδας τῆς ἀξιεράστου δεσποίνης μου, καὶ νὰ τῇ εἶπω ἀπείρους περιπαθεῖς λόγους. Ἀνεκάλεσα εἰς τὴν μνήμην μου ὅλας τὰς περικοπὰς τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ παρσταθέντων ποιημάτων ὧν ἡδυνάμην νὰ ποιήσω χρῆσιν εἰς τὰς κατ' ἰδίαν συνδιαλέξεις μας, καὶ νὰ φανῶ οὕτω ἄξιος ὑπολήψεως. Ἐσκεπτόμην προσέτι τίνι τρόπῳ νὰ ἐφαρμώσω τὰς περικοπὰς αὐτὰς ὅσον ἔνεστιν ἐπιτυχέστερον, ἐλπίζων διὰ τούτου, κατὰ μίμησιν κωμῶδων τινῶν γνωρίμων μου, νὰ ἐκληφθῶ ὡς νέος πνευματώδης, ἐν ᾧ μνημονικὸν μόνον εἶχον. Ὑπὸ ττοιούτων κατεχόμενος σκέψεων, αἵτινες ἡδύτερον ἑτερπον τὴν ἀνυπομονησίαν μου ἢ αἱ στρατιωτικαὶ διηγῆσεις τοῦ κυρίου μου, ἤκουσα τὸ ὥρολόγιον ἤχου

τὴν ἐνδεκάτην. — Καλὰ, εἶπον τότε, μόνον ἐξήκοντα πρῶτα λεπτὰ ἀπαιτεῖται νὰ προσμένω· ἐπλισθῶμεν λοιπὸν διὰ τῆς ὑπομονῆς. — Λαβὼν θάρρος ἐβυθίσθην εἰς τὰς ὀνειροπολήσεις μου νῦν μὲν ἐξακολουθῶν τὸν περίπατόν μου, νῦν δὲ καθήμενος ἐντὸς σκιάδος εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κήπου κειμένης. Τέλος ἡ μετὰ τοσαύτης ἀνυπομονησίας προσδοκωμένη ὥρα, τὸ μεσονύκτιον, ἐσήμανε. Στιγμὰς τινὰς δὲ πρὸ αὐτῆς ἡ Ὀρτίζα, ἐπίσης ἀκριβῆς, ἀλλ' ἥττον, ἢ ἐγὼ, ἀνυπόμονος, ἐφάνη. — Κύριε Ζιλβλάς, μοι εἶπεν, ἐγγὺς γενομένη, περιμένετε πρὸ πολλοῦ ἐδῶ; — Ἀπὸ δύο ὥρων, τῇ ἀπεκρίθην. — Αἱ μὰ τὴν ἀληθειαν, ἐπανέλαβεν αὕτη καγχάζουσα πρὸς ζημίαν μου, εἰσθε εἰς ἄκρον ἀκριβῆς, καὶ δύναται τις εὐχαρίστως νὰ ἔλθῃ μεθ' ὑμῶν τὴν νύκτα εἰς ἰδιαιτέραν συνέντευξιν. Εἴν' ἀληθές, ἐξηκολούθησεν αὕτη λέγουσα σπουδαίως, οὐδέποτε θέλετε ἀξιωθῆν' ἀνταποδώσετε τὴν εὐτυχίαν ἣν ἔχω νὰ σᾶς ἀναγγείλω. Ἡ κυρία μου ἐπιθυμεῖ νὰ συνδιαλεχθῇ μεθ' ὑμῶν κατ' ἰδίαν, καὶ μεδιέταξε νὰ σᾶς εἰσάξω εἰς τὸν θάλαμόν της ἔνθα σᾶς περιμένει. Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος, τὰ λοιπὰ, ἐπειδὴ εἰσὶ μυστικά, πρέπει νὰ μάθητε ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτῆς τῆς κυρίας μου. Ἐλθετε κατόπιν μου νὰ σᾶς ὁδηγήσω. — Ταῦτα ἡ παιδαγωγὸς εἰποῦσα μὲ ἔλαβεν ἀπὸ τῆς χειρὸς, καὶ διὰ τινος θυριδίου οὐ ἐκράτει τὴν κλεῖν, μὲ ἔφερε κρύφα εἰς τὸν θάλαμον τῆς κυρίας της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Πῶς ὑπεδέχθη ἡ Ὀρόρα τὸν Ζιλβλάς, καὶ τί συνωμίλησαν.

Εὖρον τὴν Ὀρόραν φέρουσιν τὴν κατ' οἶκον ἐσθῆτά της εἰς τρόπον γοητευτικώτατον. Μετὰ τὸν ὑποκλινέστατον καὶ ὅσον ἔνεστιν ἐπιχάριτον χαιρετισμόν μου ἐστάθην· αὕτη δὲ μὲ ἐδέ-

χθην μειδιῶσα, καὶ με ὑπεχρέωσεν ἀκουσίως μου νὰ καθήσω πλησίον της, καὶ, τοῦθ' ὅπερ μ' ἐγοήτευσεν εἰς ἄκρον, διέταξε τὴν ἀγγελιαφόρον της τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς ἕτερον θάλαμον, ἡμᾶς δὲ νὰ ἀφήσῃ μόνους. Τούτου γενομένου, ἀπευθύνχά μοι τὸν λόγον — Ζιλβλάς, μοὶ εἶπε, παρετηρήσατε ἴσως ὅτι σᾶς βλέπω εὐμενῶς, καὶ σᾶς ἐκτιμῶ πλεϊότερον τῶν ἄλλων τοῦ πατρός μου ὑπηρετῶν. Ἄν δὲ ἐκ τῶν βλεμμάτων μου δὲν ἐννοήσατε τὴν πρὸς σὲ εὐνοϊάν μου, τὸ κίνημά μου τοῦτο ἀρκεῖ νὰ ἀφαιρέσῃ ἀφ' ὑμῶν πᾶσαν περὶ τούτου ἀμφιβολίαν. —

Πλεϊότερον τούτων δὲ τῇ ἔδωκα καιρὸν νὰ μοὶ εἴπῃ· ἀλλ' ὡς ὁ εὐγενὴς ἔχων συμπεριφορὰν, ἐνόμισα πρέπον νὰ φεισθῶ τῆς αἰδοῦς της καὶ νὰ τὴν ἀπαλλάξω ἐκ τῆς δυσχερείας τοῦ νὰ μοὶ ἐξηγηθῇ τὸ φρόνημά της εὐκρινέστερον. Ὅθεν ἠγέρθην μεθ' ὀρμῆς, καὶ ῥιφθεὶς εἰς τοὺς πόδας τῆς Ὁρόρας, ὥς ὁ γονυπετῶν ἐνώπιον τῆς ἡγεμονίδος τοῦ ἥρωος τοῦ θεάτρου, ἔκραξα δι' ἐπιδεικτικοῦ τόνου. — Ἄ! τί ἀκούω, δεσποσύνη; εἰς ἐμὲ ἀπευθύνονται οἱ ὠραῖοι αὐτοὶ λόγοι; Εἶναι δυνατὸν ὁ Ζιλβλάς, τὸ μέχρι τοῦδε παίγνιον τῆς τύχης καὶ τὸ ἐξουθένημα τῆς φύσεως ἀπάσης νὰ λάβῃ τοσαύτην εὐτυχίαν, ὥστε νὰ ἐμπνεύσῃ ὑμῖν αἰσθήματα . . . — Ἡσυχώτερα ὀλίγον, ὑπέλαβεν ἡ Ὁρόρα μειδιῶσα, διότι ἐνδέχεται νὰ ἐξυπνήσωσιν αἱ γυναῖκές μου αἰτινες κοιμῶνται εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον. Ἐγέρθητε, ἀναλάβετε τὴν θέσιν σας, καὶ ἀκούσατε μέχρι τέλους ὅ,τι θὰ σᾶς εἴπω. Ναί, Ζιλβλάς, ἐξηκολούθησεν αὕτη ἀναλαβοῦσα τὴν σοβαρότητά της, ἐπιθυμῶ τὸ καλὸν σας· καὶ ἵνα βεβαιωθῇτε κατὰ πῶσον σᾶς ἐκτιμῶ, θέλω ἐμπιστευθῇ εἰς ὑμᾶς μυστήριόν τι ἐξ οὗ ἐξαχρῆται ἡ ἡσυχία μου. Ἀγαπῶ νέον τινα ἱππότην, ὠραῖον, εὐσωμον, καὶ ὑψηλῆς καταγωγῆς, δὸν Λουδοβίκον Παχέκον ὀνομαζόμενον. Βλέπω μὲν ἐνίοτε αὐτὸν εἰς τε τὸν περίπατον καὶ τὸ θέατρον, οὐδέποτε ὁμῶς τῷ ὠμίλησα. Ἀγνοῶ μάλιστα τὸν χαρακτῆρά του καὶ τὰ ἐλαττώματά του, ἂν ἔχῃ τοιαῦτα. Ἐπειδὴ δὲ ἐπιθυμῶ πρὸ πάντων νὰ βεβαιωθῶ περὶ αὐτῶν, ἔχω ἀνάγκην ἀνθρώπου ἱκανοῦ νὰ ἐξετάσῃ μετὰ προσο-

οχῆς τὰ ἀφορῶντα τὰ ἥθη του, καὶ νὰ μοὶ ἀναφέρῃ περὶ αὐτῶν ἀκριβῶς. Ὡς τοιοῦτον λοιπὸν ἐκλέγω ὑμᾶς παρὰ πάντας τοὺς ὑπηρέτας μου, καὶ εἰμὶ βεβαία ὅτι οὐδόλως ρίψοκινδυνεύσω ἀναθέτουσα εἰς ὑμᾶς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας μου ταύτης. Ἐλπίζω δὲ ὅτι θέλετε πραγματοποιήσῃ αὐτὴν οὕτως ἐπιτηδείως καὶ περισκευμένως ὥστε οὐδέποτε μετανοήσω ὅτι κατέστησα ὑμᾶς κοινωνὸν τοῦ μυστηρίου μου. —

Ταῦτα εἰποῦσα ἐσιώπησεν, ἵνα ἀκούσῃ τὴν ἐπὶ τούτῳ ἀποκρίσιν μου. Κατὰ πρῶτον εὗρέθην εἰς ἀμηχανίαν, τῆς ὑποθέσεως λαβούσης μεταβολὴν τὰ μάλιστα δι' ἐμὲ δυσάρεστον· ἀλλὰ συνῆλθον πάραυτα, καὶ ὑπερπηδήσας τὴν αἰσχύνην ἣν ἀείποτε ἐπιφέρει ἡ ἀποτυχοῦσα αὐθάδεια, ἔδειξα τοιοῦτον περὶ τῶν συμφερόντων τῆς κυρίας μου ζῆλον, καὶ τοιαύτην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀφοσίωσιν, ὥστε καὶ ἂν δὲν κατώρθωσα νὰ τῇ ἀφαιρέσω τὴν ιδέαν διὰ τὸ ἀνόητον τοῦ νὰ τῇ ἀρέσω κίνημά μου, οὐχ ἦττον ὁμῶς τῇ ἀπέδειξα ὅτι γνωρίζω κάλλιστα νὰ ἐπανορθώσω ἀβελτηρίαν τινά. Ἐζήτησα παρ' αὐτῆς διήμερον μόνον προθεσμίαν, ἵνα τῇ δώσω ἀκριβεῖς περὶ τοῦ δὸν Λουδοβίκου πληροφορίας· μετὰ δὲ ταῦτα ἡ γραῖα Ὀρτίζα κατὰ πρόσκλησιν τῆς κυρίας τῆς ἦλθε, καὶ μὲ ὠδήγησεν αὖθις εἰς τὸν κῆπον, ἔνθα ἐγκαταλείπουσά με μοὶ εἶπε δι' ἐμπαικτικοῦ ἥθους. — Καλὴν νύκτα, Ζιλβλάς, θεωρῶ ἤδη περιττὴν πᾶσαν σύστασιν τοῦ νὰ εὗρεθῇτε ἐνωρὶς εἰς τὴν προσεχῆ συνέντευξιν, διότι ἐκ ταύτης ἐγνώρισα τὴν κατὰ τοῦτο ἀκρίβειάν σας. —

Ἐπανῆλθον εἰς τὸν θάλαμόν μου οὐχὶ ἄνευ ἀγανακτήσεως ἰδὼν τὴν ἐλπίδα μου διαψευσθεῖσαν· ὑπῆρξα ἐντούτοις ἀρκετὰ φρόνιμος παρηγορηθεὶς διὰ τὸ ἀτύχημα τοῦτο, καὶ ἐσκέφθην ὅτι συμφερότερόν μου εἶναι νὰ γίνω ὁ ἐξ ἀπορρήτων τῆς κυρίας μου, ἢ ὁ ἐρχστής τῆς. Διανοήθην μάλιστα ὅτι ἐκ τούτου ἴσως ὠφεληθῶ τι καὶ ὅτι οἱ μεσίται ἀνταμαίβονται συνήθως διὰ τοὺς κόπους τοῖν πλουσίων, καὶ οὕτως ἐξηπλώθην ἐπὶ τῆς κλίνης μου ἀπόφασιν ἔχων νὰ πράξω ὅ,τι ἡ Ὀρδρα ἀπῆτει παρ' ἐμοῦ. Τὴν δ' ἐπιοῦσαν ἐξῆλθον τῆς οἰκίας δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν. Τὸ μέγαρον

τοιούτου ἱππότου, οἷος δὲ δὸν Λουδοβίκος, εὐκόλως ἦν νὰ εὑρε-
θῇ. Ἐξήτασα περὶ αὐτοῦ τοῦ γείτονα, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ, πρὸς
οὓς ἀπετάνθην, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ θεραπεύσωσιν ὀλοσχερῶς
τὴν περιέργειάν μου· ἐντεῦθεν ἐπανελάβον καὶ τὴν ἐπιούσαν τὰς
ἐρεῦνας μου εἰς ἃς ὑπῆρξα εὐτυχέστερος ἢ χθές. Συνήντησα τυ-
χαίως καθ' ὁδὸν γνῶριμόν μου τινα μετὰ τοῦ ὁποίου ἤρχισα
συνομιλῶν· ταυτοχρόνως διέβαινον ἐκεῖθεν εἰς τῶν φίλων του
ὅστις ἦλθε πλησίον ἡμῶν, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἀπεβλήθη πρὸ
μιας στιγμῆς ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ δὸν Ἰωσήφ Παχέκου πατρὸς
τοῦ δὸν Λουδοβίκου ἕνεκα φιάλης οἴνου, ὃν κατηγορεῖτο ὅτι
ἔπιε. Τοιαύτην ἀξιόλογον εὐκαιρίαν δὲν ἀφῆκα νὰ μὲ διαφύγῃ·
ἔμαθον δὲ παρ' αὐτοῦ τόσα, ἕσα ἐπεθύμουν νὰ γνωρίζω, καὶ
ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκίαν ὑπερευχαριστημένος διότι εὕρισκο-
μαι εἰς θέσιν νὰ δώσω θετικὰς πληροφορίες πρὸς τὴν κυρίαν
μου. Τὴν προσεχῇ νύκτα τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ
ὡς τὴν προχθὲς τρόπου ὤφειλον νὰ τὴν ἴδω αὖθις καὶ νὰ τῇ
ἀναφέρω ὅ,τι ἀνεκάλυψα· τὴν ἐσπέραν ταύτην δὲν μ' ἐβασάνι-
σεν, ἐννοεῖται, ἢ αὐτὴ ὡς τῆς προπαραελθούσης νυκτὸς ἀνησυχία,
οὐδ' ὑπέφερον ἀνυπομονησίαν τινὰ ἀκροώμενος τὰς σχοινοτενεῖς
περὶ τῶν ἐκστρατειῶν του διηγήσεις τοῦ γέροντος πατρὸς
μου· ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐγὼ αὐτὸς τῷ ἔδιδον ἀφορμὴν νὰ ἐπα-
νχλαμβάνῃ αὐτάς. Πρὸς δὲ περιέμενον τὸ μεσονύκτιον μετὰ
μεγάλης ὑπομονῆς· καὶ ὅταν ἤκουσα πλεῖστα ὥρολόγια σημαί-
νοντα τὴν δωδεκάτην, τότε κατέβην εἰς τὸν κῆκον, οὐδὲ μύ-
ρων οὐδ' ἀρωμάτων ποιήσας χρῆσιν. Ἐσωφρονίσθην καὶ κατὰ
τοῦτο.

Τὴν πιστοτάτην παιδαγωγὸν εὔρον εἰς τὸν τόπον τῆς συνεν-
τεύξεως, ἥτις ἅμα ἰδοῦσά με μὲ ὠνείδισε, διότι πολὺ ἐξέπεσα τῆς
προθυμίας μου. Ἐγὼ δὲ οὐδόλως τῇ ἀπεκρίθην, ἀφέθην μόνον
νὰ μὲ ὀδηγήσῃ εἰς τὸν θάλαμον τῆς Ὠρόρας ἥτις, ἅμα
παρουσιάσθην ἐνώπιόν της, μὲ ἠρώτησε τίνας ἔλαβον πληροφο-
ρίας περὶ τοῦ δὸν Λουδοβίκου, καὶ ἂν ἔμαθον πολλὰ περὶ αὐ-
τοῦ πράγματα. — Ἐχω κ᾽τι νὰ σοῦ εἶπω, δεσποσύνη, τῇ ἀ-

πεκρίθην, ἵνα εὐχαριστήσω τὴν περιέργειάν σας. Πρὸ πάντων οὗτος ἐτοιμάζεται ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Σαλαμάγκαν πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του· ἔπειτα, καθὰ μὲ ἐβεβαίωσαν, εἶναι ἱππότης πλήρης τιμῆς καὶ εὐθύτητος· τοσοῦτον δὲ γενναῖος, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος εὐγενὴς Καστιλλιανός. Προστούτως εἶναι νέος ἀγγινοῦστατος, καὶ χαριεστάτης συμπεριφορᾶς· ἀλλ' ὅ,τι θέλει φανῇ ἴσως δυσάρεστον πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὅμως ἀδύνατον ν' ἀποσιωπήσω εἶναι, ὅτι ὁμοιάζει κατὰ τι εἰς τοὺς παραλελυμένους ἐκείνους ἀρχοντίσκους· εἶναι δηλαδή κατὰ διάβολου ἀκόλαστος. Ἡξεύρετε, κυρία, ὅτι εἰς τοιαύτην ἔτι τρυφερὰν ἡλικίαν διατηρεῖ ἐπὶ μισθῷ δύο κυρίας τοῦ θεάτρου; — Καλὲ, τί με λέγετε! εἶπεν ἡ Ὠρόρα μετ' ἐκπλήξεως. Τίς διαφθορά ἡθῶν! Ἀλλ' εἰσθε βέβαιος Ζιλβλάς, ὅτι διάγει βίον εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἄσωτον; — ὦ! βεβαιότατος, δεσποσύνη, τῇ ἀπεκρίθην. Ταῦτα πάντα μοὶ εἶπεν ὑπηρέτης τις ὃν σήμερον ἀπέβαλον ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ πατρός του, καὶ οἱ ὑπηρεταὶ ὅταν ἐκθέτωσι τὰ ἐλαττώματα τῶν κυρίων των εἰσὶν εἰλικρινέστατοι. Ἀλλως τε καὶ ἡ μετὰ τοῦ δὸν Ἀλεξίου Σεζιάρ, τοῦ δὸν Ἀντωνίου Σαντελλέ, καὶ τοῦ δὸν Φερνάνδου Γαμβόα συναναστροφή του ἀποδεικνύει πληρέστατα τὴν ἀκολασίαν του. — Ἀρκεῖ, Ζιλβλάς, μοὶ εἶπε τότε ἡ Ὠρόρα μετὰ στεναγμοῦ· βασιζομένη εἰς τὴν ἐκθεσιν ὑμῶν θέλω καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ἵνα καταπολεμήσω τὸν ἀνάξιον δι' αὐτὸν ἔρωτά μου. Καί τοι βαθέως ἐρρίζωμένου τούτου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, οὐδόλως ἀπελπίζομαι ὅτι θέλω τὸν ἐκρίζωσει. Ἴδού φίλε μου, ἐξηκολούθησεν ἐγχειρίζουσά μοι μικρὸν βαλάντιον οὐχὶ τόσον κενόν, λάβετε αὐτὸ διὰ τοὺς κόπους σας, ἀλλὰ προσέξατε μὴ διακοινώσητε πρὸς τινὰ τὸ μυστήριόν μου τοῦτο· σκέφθητε μόνον ὅτι τὸ ἐνεπιστεύθην εἰς τὴν ἐχεμυθίαν σας. Ἀπέλθετε. —

Διεβεβαίωσα τὴν κυρίαν μου ὅτι εἰμὶ ὁ Ἀρποκράτης τῶν πιστῶν ὑπηρετῶν καὶ ὅτι δύναται νὰ μείνῃ ἡσυχος ἐπὶ τούτῳ. Μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησα λίαν ἀνυπόμονος ὢν νὰ ἴδω τί ἐμπεριέχει τὸ βαλάντιον. Εὖρον δὲ ἐντὸς αὐτοῦ εἴκοσι πιστόλιας·

Ἐσκέφθην πάραυτα ὅτι ἡ Ὠρόρα θὰ μοὶ ἔδιδεν ἀναμφιβόλως πλείότερα χρήματα, ἂν τῇ ἔφερον εὐάρεστον ἀγγελίαν, ἀφοῦ ἀνταμείβῃ τοσοῦτον γενναίως τὴν δυσάρεστον. Ὅθεν μετεμελήθην μὴ μιμηθεὶς τοὺς δικαστικούς γραμματεῖς τοὺς ψιμυθούοντας ἐνίοτε τὴν ἀλήθειαν εἰς τὰ πρακτικά των· καὶ θὰ ἔλυπούμην διὰ τοῦτο σφόδρα, ὡς καταστρέψας εἰς τὴν γέννησίν της ἐργολαβίαν ἥτις ἤθελε μοὶ εἶσθε ὠφελιμωτάτη ὕστερον, ἂν δὲν ἦμην φιλότιμος καὶ εἰλικρινής. Εἶχον ἐντούτοις τὴν παρηγορίαν καὶ ὅτι ἀπεζημιώθην δι' ὅσα ἀτόπως ἔδαπάνησα ἀγοράσας ἀρώματα καὶ μύρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Σπουδαία μεταβολὴ συμβᾶσα ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ δὸν Βικεντίου· παράδοξος ἀπόφασις τῆς Ὠρόρας ἣν ὁ ἔρως τῇ ἐνέπνευσε.

Μικρὸν μετὰ τὸ συμβᾶν τοῦτο ὁ δὸν Βικέντιος ἠσθένησε. Τὰ συμπτώματα τῆς ἀσθενείας του παρουσιάσθησαν τοσοῦτον ὀξεία, ὥστε ἐφοβήθησαν ἀποτελέσμα τι ὀλέθριον, ἂν καὶ ἡ ἡλικία τοῦ ἀσθενοῦς δὲν ἦτο τόσον προεβηκυῖα. Ἀρὰ τῇ ἐμφάνει τῆς νήσου, προσεκλήθησαν δύο τῶν περιφημοτέρων τῆς Μαδρίτης ἰατρῶν, οἱ δόκτορες Ἀνδρος καὶ Ὀλέτος, αἵτινες ἐξήτασαν προσεκτικῶς τὸν ἀσθενῆ, καὶ μετὰ ἀκριβῆ παρατήρησιν συνεφώνησαν ἀμφότεροι κατὰ τοῦτο, ὅτι οἱ χυμοὶ διέκειντο εἰς σφοδρὸν ἐρεθισμόν· ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ μέσα τῆς θεραπείας εὐρέθησαν εἰς διαφωνίαν· διότι ὁ μὲν ἤθελε νὰ δοθῇ αὐθημερὸν τῷ πάσχοντι καθάρσιον, ὁ δὲ ἦτο γνώμης ν' ἀναβάλῃ τοῦτο. — Ἦρέπει ἔλεγεν ὁ Ἀνδρος νὰ ἐπιταχύνωμεν τὴν ἐκκένωσιν τῶν ὑγρῶν προτοῦ αὐτὰ ὠριμάσῃσι, καὶ ἐνόσω εὐρίσκωνται εἰς σφοδρὸν τῆς παλιρροίας των ἐρεθισμόν, ἵνα μὴ ἐγκατασταθῶσιν εἰς τι καίριον τοῦ σώματος ὄργανον. — Ἐκ

τοῦ ἐναντίου ὁ Ὅκέτος δι'σχυρίζετο ὅτι ἔπρεπε νὰ περιμένω-
σιν ἕωσοῦ οἱ χυμοὶ ὠριμάσῃ, καὶ τότε νὰ ποιήσωσι χρῆσιν
τοῦ καθαρσίου. — Ἀλλ' ἡ μέθοδός σας, ἐπανελάβεν ὁ πρῶτος,
ἐκ διαμέτρου ἀντίκειται εἰς τὴν τοῦ ἡγεμόνος τῆς ἱατρικῆς.
Ὁ Ἱπποκράτης ὀρίζει τὴν χρῆσιν τοῦ καθαρσίου εἰς τὸν μᾶλ-
λον καυσώδη πυρετὸν, ἅμα τούτου φανέντος, καὶ λέγει ῥητῶς
ὅτι, ὅταν οἱ χυμοὶ ὦσιν εἰς ὄργασμὸν, ἀπαιτεῖται ταχεῖα κέ-
νωσις αὐτῶν. — Ὡ! ἀπατάσθε, εἶπεν αὐθις ὁ Ὅκέτος· ὁ Ἱπ-
ποκράτης διὰ τῆς λέξεως ὄργασμός δὲν ἐννοεῖ τὴν ὀρμὴν, ἀλ-
λὰ τὴν ὠρίμασιν τῶν ὑγρῶν. —

Ἐπὶ τούτῳ οἱ δόκτορές μας ἐξήφθησαν· ὁ μὲν ἔφερεν εἰς
μαρτυρίαν τὸ ἐλληνικὸν κείμενον, καὶ εἶπεν ὀνομαστὶ ὅλους
τοὺς ἐξηγήσαντας αὐτὸ, ὡς αὐτὸς, συγγραφεῖς· ὁ δὲ στηριζόμενος
ἐπὶ τινος λατινικῆς μεταφράσεως ἐπέμενεν εἰς τὴν δοξασίαν
του. Τίνα ἐξ αὐτῶν νὰ πιστεύσωσιν; Ὁ δὲν Βικέντιος ἦτο ἀ-
νίκανος νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἐν λόγῳ ὑποθέσεως. Ἐντούτοις ὤ-
φειλεν ἐξ ἀνάγκης νὰ ἐκλέξῃ τὸν ἕνα, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς
τὸν πλειότερους ἀσθενεῖς θανατώσαντα, εἰς τὸν γεροντότερον
δηλαδή. Ὁ δὲ νεώτερος Ἄνδρος ἀνεχώρησεν ἀμέσως ἐκσφεν-
δονίζων κατὰ τοῦ πρεσβυτέρου τοῦ ἐμπαικτικoύς τινος λόγους
διὰ τὴν λέξιν ὄργασμός. Ὁ Ὅκέτος ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς
μάχης θριαμβεύων. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε τὰς αὐτὰς τῷ ἱατρῷ Σαγ-
γράδῳ ἀρχάς, ἐπελήφθη τῆς θεραπείας τοῦ ἀσθενοῦς δι' ἀ-
φθόνων ἀφαιμάξεων, διὰ δὲ τὴν χρῆσιν τῆς καθάρσεως περιέμε-
νε τὴν ὠρίμασιν τῶν ὑγρῶν. Ἀλλ' ὁ θάνατος, φοβούμενος ἀ-
ναμφιβόλως μὴ ἡ τοσοῦτον φρονίμως ἀναβληθεῖσα ἐκκένωσις
ὑστερήσῃ αὐτὸν τῆς λείας του, προλαβὼν τὴν ὠρίμασιν ἀφῆρ-
πασε τὸν κύριόν μου. Τοιοῦτον μὲν ὑπῆρξε τὸ τέλος τοῦ δὲν
Βικεντίου, ἀπολέσαντος τὴν ζωὴν, διότι ὁ ἱατρός του ἠγνόει
τὴν ἐλληνικὴν.

Ἡ δὲ Ὠρόρα, ἅμα μετὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ νεκροῦ τοῦ πατρός
της, ἀξίως τῆς λαμπρότητος τοῦ γένους του γενομένης, ἀνέλα-
βεν αὐτὴ τὴν διαχείρησιν τῆς περιουσίας του. Κυρία πλέον ἀ-

πόλυτος τῶν θελήσεών της, ἀπέλυσέ τινας τῶν ὑπηρετῶν οὓς ἀντήμειψεν ἀναλόγως τῶν ὑπηρεσιῶν των, καὶ ἀπесύρθη μετ' ὀλίγον εἰς τινὰ ἑπαυλὶν της ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Τάγου μεταξὺ Σακεδῶνος καὶ Βουενδίας κειμένην. Ἐγὼ συμπεριελήφθην μετὰ τῶν ὑπηρετῶν οὓς διατήρησεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της καὶ ἀκολουθησάντων αὐτὴν εἰς τὴν ἑπαυλιν, διότι εὐτυχῶς τῇ ἡμην ἀναγκαῖος. Καί τοι λαβοῦσα παρ' ἐμοῦ θετικὰς πληροφορίας περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ δὸν Λουδοβίκου, ἐντούτοις ἡγάπα εἰσέτι τὸν ἱππότην τοῦτον· μᾶλλον δὲ, μὴ δυνηθεῖσα νὰ καταβάλῃ τὸν ἔρωτά της παρεδόθη ὅλη εἰς αὐτόν. Ἦδη ἵνα μοι ὁμιλήσῃ περὶ τούτου οὐδεμίαν εἶχεν ἀνάγκην προφυλάξεων. — Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶπεν ἡμέραν τινὰ σενάζουσα, ἀδύνατον νὰ λησμονήσω τὸν δὸν Λουδοβίκον· ὅσους δὲ ἀγῶνας καὶ ἂν κατέβαλον ἵνα ἀποβάλω αὐτὸν ἐκ τῆς μνήμης μου δὲν τὸ κατώρθωσα· ἦτον καὶ εἶναι ἀείποτε παρὼν εἰς τὴν φαντασίαν μου, ὅχι τοιοῦτος οἶον μοὶ τὸν ἐζωγράφησας, βεβυθισμένος δηλαδὴ εἰς παντοίας ἀκολασίας, ἀλλ' ὡς ἐπιθυμῶ νὰ ᾔῃ, τουτέστιν εὐαίσθητος, ἐρωτόληπτος, σταθερός. — Ταῦτα λέγουσα ἦλθεν εἰς κατάνυξιν, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ σταγόνας τινὰς τῶν δακρύων της. Ὀλίγον ἔλειψε νὰ δακρύσω καὶ ἐγὼ ἐπίσης εἰς ἄκρον συγκινηθεῖς· καὶ καλλίτερον δὲν ἠδυνάμην νὰ τὴν κολακεύσω, ἢ δεικνύων πρὸς αὐτὴν τὴν συμπάθειάν μου εἰς τὰς θλίψεις της. — Φίλε μου, ἐξηκολούθησεν αὕτη ἀπομάζασα τοὺς ὡραίους ὀφθαλμούς της, εἶσαι βλέπω λίαν εὐαίσθητος, καὶ τόσον εἶμαι εὐχαριστημένη ἐκ τοῦ ζήλου σου, ὥστε σοὶ ὑπόσχομαι νὰ τὴν ἀνταμείψω πλουσίως. Ἡ συνδρομή σου, ἀκριβέ μου Ζιλβλᾶς, μοὶ εἶναι ἤδη ὑπέρποτε ἀναγκαιοτέρα. Διὸ πρέπει νὰ σοὶ ἀποκαλύψω σχεδὸν τι εἰς ὃ ἐνασχολοῦμαι, καὶ ἴσως σοὶ φανῇ τοῦτο πολὺ γελοῖον. Μάθε δὲ ὅτι μετ' ὀλίγον ἀναχωρῶ διὰ τὴν Σαλαμάγκαν, εἰς ἣν προτίθεμαι νὰ μεταμφιεσθῶ ὡς ἱππότης, καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ δὸν Φήλικος νὰ σχετισθῶ μετὰ τοῦ Παχέκου καὶ νὰ κερδίσω τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν φιλίαν του. Νὰ τῷ ὁμιλῶ συνεχῶς περὶ τῆς Ὠρόρας Γούσμαν τῆς ὁποίας θὰ τῷ λέγω ὅτι εἶ-

μὴ ἐξάδελφος· αὐτὸς δὲ ἴσως ἐπιθυμίῃ νὰ τὴν ἴδῃ καὶ τότε ἐπιτυχάνω εἰς τὸν σκοπὸν μου. Εἰς τὴν Σαλαμάγκαν ἀπαιτεῖται νὰ ἔχωμεν δύο οἰκίας, ὥστε εἰς μὲν τὴν πρώτην θέλω εἶμαι ὁ δὸν Φήλιξ, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἡ 'Ωρόρα· ὁσάκις δὲ παρουσιασθῶ πρὸς τὸν δὸν Λουδοβίκον, νῦν μὲν νὰ ᾔμαι μετημφιεσμένη ὡς ἀνὴρ, νῦν δὲ διὰ τῆς φυσικῆς μου ἐνδυμασίας, καὶ οὕτως ἴσως τὸν φέρω κατ' ὀλίγον εἰς τὰ νερά μου. Τὸ σχέδιόν μου εἶναι τῶντι ἀλλόκοτον, τὸ πάθος μου ὁμῶς μὲ ἀναγκάζει νὰ τὸ πραγματοποιήσω, καὶ ἡ ἀγνότης τοῦ σκοποῦ μου μὲ παρηγορεῖ διὰ τὸ κίνημα εἰς ὃ μέλλω νὰ ἐκτεθῶ.

Ἦμην ἐντελῶς σύμφωνος μετὰ τῆς 'Ωρόρας ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ σχεδίου της· ἄλλως τε μοὶ ἐφαίνετο τοῦτο ἀνόητον. Ἐν τούτοις ὅσον παράλογον καὶ ἂν τὸ εὑρίσκον, ἐφυλάχθην πολὺ νὰ τῇ γείνω παιδαγωγός· ἐκ τοῦ ἐναντίου ἤρχισα διὰ λόγων κολακευτικῶν ἐπαινῶν τὸ κίνημά της, καὶ ἀποδεικνύων τὸ μωρόν της τοῦτο σχέδιον ὡς παίγνιον ἀγχινοίας εὐάρεστον, καὶ ἄνευ δυσαρέστων συνεπειῶν· οὐδ' ἐνθυμοῦμαι πλέον τί τῇ εἶπον πρὸς ἀπόδειξιν τούτου· ἤξεύρω μόνον ὅτι κῦχαριστήθη ἐκ τῶν λόγων μου, διότι οἱ ἐρασταὶ ἀείποτε ἠδύνονται ὅταν κολακεύηται ἡ φαντασιοπληξία των, ἔστω καὶ ἡ μωροτέρα. Ἐθεωροῦμεν λοιπὸν τὴν ἄλογον αὐτὴν ἐπιχείρησιν ὡς κωμωδίαν τινά, ἧς τὴν παράστασιν ἔρκει νὰ σκεφθῇ τις, ἵνα τὴν ἐκτελέσῃ ἐπιτυχῶς. Ὄθεν τινὰς τῶν ὑπηρετῶν μας ἐξελέξαμεν ὡς ὑποκριτάς, ἔπειτα δὲ διενείμαμεν εἰς ἕνα ἕκαστον τὰ πρόσωπα τῆς κωμωδίας ἄνευ παραπόνων καὶ ἄνευ φιλονεικιῶν, διότι δὲν ἤμεθα ἐξ ἐπαγγέλματος κωμωδοί. Ἀπεφασίθη λοιπὸν, ἡ μὲν 'Ορτίζα νὰ ὑποκριθῇ τὴν θείαν τῆς 'Ωρόρας ὁπὸ τὸ ὄνομα τῆς δόνα Ξιμένας Γούσμαν προσλαμβάνουσα ὑπηρετήν καὶ ὑπηρετρίαν, ἡ δὲ 'Ωρόρα μετημφιεσμένη δίκην ἱππότου νὰ ἔχῃ ἐμὲ ὡς θαλαμηπόλον της, διὰ δὲ τὰς ἰδιαιτέρας της ἀνάγκας νὰ λάβῃ μίαν τῶν θεραπαίνων μας μετενδεδυμένην καὶ αὐτὴν ὡς ὑπηρετήν. Ὅρισθέντων τῶν προσώπων, ἐπανήλθομεν εἰς τὴν Μαδρίτην, ἔνθα ἐμάθομεν ὅτι ὁ δὸν Λουδοβίκος δὲν ἀνεχώρησε

μὲν ἔτι διὰ τὴν Σαλαμάγκαν, ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου ἐμελλε νὰ πράξῃ τοῦτο. Ὅθεν διετάξαμεν τὴν *μετὰ σπουδῆς κατασκευὴν τῶν ἀναγκαιούντων ἡμῖν ἐνδυμάτων. Τούτων δὲ ἐτοιμασθέντων, ἡ κυρία μου διέταξε νὰ τὰ συσκευάσωσι τάχιστα, ἵνα ἐνδυθῶμεν δι' αὐτῶν ἐγκαιρῶ. Ἐπειτα καταλιποῦσα τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ οἴκου τῆς τῷ ἐπιστάτῃ, ἀνεχώρησεν ἐφ' ἁμαξῆς ὑπὸ τεσσάρων ἡμιόνων συρομένης, καὶ ἔλαβε τὴν πρὸς τὸ βασιλεῖον τοῦ Λεὼν ἄγουσαν μεθ' ὅλων τῶν ὑπηρετῶν τῶν μελλόντων νὰ ὑποκριθῶσι πρόσωπόν τι τῆς κωμωδίας ταύτης.

Ἀφοῦ διέβημεν τὴν Παλαιὰν Καστιλλίαν, ὁ ἄξιον τῆς ἁμαξῆς ἐθλάσθη. Τὸ δυστύχημα τοῦτο συνέβη μεταξὺ τῆς Ἀβίλας καὶ Βιλλαφλώρας τριακοσίους ἢ τετρακοσίους πόδας μακρὰν πύργου, ὃν ἐβλέπομεν κείμενον ὑπὸ τὴν ὑπώρεικον τοῦ ὄρους. Ἡ νύξ προσήγγιζεν, ἡμεῖς δὲ διετελοῦμεν ἐν πλήρῃ ἀπορίᾳ· ἀλλ' ὁμῶς χωρικός τις διαβαίνων κατὰ τύχην πλησίον ἡμῶν ἀπήλλαξεν ἡμᾶς τῆς ἀμηχανίας οὐδόλως συρμετασχὼν αὐτῆς. Μᾶς εἶπε δὲ ἀπλῶς ὅτι ὁ πύργος ὃν ἐβλέπομεν ἀνήκει εἰς τὴν δόνα Ἐλβήραν χήραν τοῦ δὸν Πέτρου Πινκρὲς, ἣν τοσοῦτον ὑπερεπήνεσεν, ὥστε ἡ κυρία μου μὲ ἐπεμψεν εἰς τὸν πύργον νὰ ζητήσω ἀντ' αὐτῆς κατάλυμα δι' ἐκείνην τὴν νύκτα. Ἡ Ἐλβήρα ἀπέδειξεν ἀληθεῖς τὰς συστάσεις τοῦ χωρικοῦ· ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἐξεπλήρωσα τὴν ἐντολὴν τῆς κυρίας μου οὕτως, ὥστε ἤθελον τὴν πείσει νὰ μας δεχθῇ εἰς τὸν πύργον τῆς, καὶ ἡ μᾶλλον ἀπολίτευτος τῶν γυναικῶν ἂν ἦτο. Ἐντούτοις μὲ ὑπεδέχθη χαριέντως καὶ μοι ἔδωκεν εὐάρεστον ἀπάντησιν. Ὅθεν μετέβημεν σύμπαντες εἰς τὸν πύργον εἰς ὃν αἱ ἡμίονοι ἔσυρον ἡσυχῶς καὶ τὴν ἁμαξάν. Ἐκ τῆς πύλης τοῦ πύργου εἶδομεν τὴν χήραν τοῦ δὸν Πέτρου σπεύδουσάν εἰς προὔπαντησιν τῆς κυρίας μου. Ἀφίνω ἐν σιωπῇ τοὺς λόγους οὕς ἡ εὐγενὴς συμπεριφορὰ ὑπηγόρευεν εἰς ἀμφοτέρας κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην· περιορίζομαι μόνον νὰ εἶπω ὅτι ἡ Ἐλβήρα ἦτο εὐγενὴς γραῖα κάλλιον πάσης ἄλλης εὐγενοῦς γνωρίζουσα νὰ ἐκπληροῖ τὰ καθήκοντα τῆς φιλοξενίας. Ἐφερε τὴν Ὠρόραν εἰς

ἀξιόλογον θάλαμον ἔνθα ἀφήτασα αὐτὴν στιγμάς τινας πρὸς ἀνάπαυσιν, ἐπέστρεψεν ἵνα φροντίσῃ καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων πραγμάτων ὧν εἶχομεν ἀνάγκην. Ἐπειτα, τοῦ δείπνου ἐτοιμασθέντος, διέταξε νὰ παραθέσωσιν αὐτὸ εἰς τὸν θάλαμον ἔνθα ἀνεπαύετο ἡ Ὠρόρα, καὶ ἀμφότεραι ἐκάθησαν ἵνα συνδειπνήσωσιν. Ἡ χήρα τοῦ δὸν Πέτρου πολὺ ἀπεῖχε τοῦ νὰ ὁμοιάζῃ εἰς τὰς κακῶς περιποιουμένους τοὺς συνδείπνους, ἐχούσας τὴν φυσιογνωμίαν ὅτε μὲν σκεπτικὴν, ὅτε δὲ περίλυπον· τούναντίον ἦτο φαιδρά, ἐμψυχώνουσα χαριέντως τὴν συνομιλίαν, καὶ εὐγενῶς διὰ λέξεων ἀνθηρῶν ἐκφραζομένη. Ὅσῳ τὴν ἤκουον, τόσῳ ἐθαύμαζον τὴν ἀγχινοίαν της, καὶ τὰς λεπτὰς στροφὰς ἃς ἔδιδεν εἰς τὰς ιδέας της. Καὶ ἡ Ὠρόρα οὐχ ἦττον ἐφαίνετο καταγοητευομένη ὑπ' αὐτῆς, διὸ συνέδεσαν ἀμφότεραι στενὴν φιλίαν, καὶ ὑπεσχέθησαν πρὸς ἀλλήλας νὰ κρατῶσιν ἀλληλογραφίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁμαξά μας μόλις τὴν προσεχῇ ἡμέραν ἠδύνατο νὰ ἐπισκευασθῇ, ἡμεῖς δὲ διετρέχομεν κίνδυνον ἂν ἀνεχωροῦμεν πολὺ ἐξώρας, ἀπεφασίσθη νὰ μείνωμεν εἰς τὸν πύργον καὶ τὴν ἐπαύριον. Γευθέντες δὲ ἀπλήστως ἀφθονα κρέατα ἐξ ὧν ἔδωκαν καὶ εἰς ἡμᾶς, ἐκοιμήθημεν ὕστερον ἀναπαυτικώτατα.

Τὴν ἐπιούσαν ἡ δεσποσύνη Ὠρόρα ἀνεκάλυψε νέας χάριτας εἰς τὴν ὁμιλίαν τῆς Ἑλθήρας. Τὴν ἡμέραν ταύτην συνεγευματίσαν ἐντὸς μεγάλης αἰθούσης ἔνθα ὑπῆρχον κρεμάμεναι ἐπὶ τοῦ τοίχου πολλαὶ εἰκόνες καὶ μεταξὺ αὐτῶν παρετηρεῖτο μία ἥς τὰ θαυμασίως παριστανόμενα πρόσωπα προσέφερον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας τραγικώτατον θέαμα. Ἐπ' αὐτῆς ἐφαίνετο ἐζωγραφημένος ἱππότης τεθανατωμένος ἐκτάδην κείμενος καὶ κολυμβῶν εἰς τὸ αἷμά του· ἀλλὰ καὶ τοι τοιοῦτος εἶχεν ἀπειλητικὸν τὸ βλέμμα. Παρ' αὐτῷ ἐφαίνετο νέα γυνὴ εἰς ἄλλην θέσιν, ἂν καὶ ἦτο ἐπίσης ἐξηπλωμένη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· αὕτη δὲ τὸ ξίφος ἐμπεπηγμένον ἔχουσα εἰς τὴν καρδίαν της παρέδιδε τὸ πνεῦμα, καὶ τὰ θνήσκοντα βλέμματά της εἶχε προσηλωμένα ἐπὶ νέου θανασίμως διὰ τὴν καταστροφὴν της θλιβομένου. Ὁ ζωγράφος εἶχε προστεθειμένον ἔτι ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ ἕτερον

πρόσωπον ὅπερ οὐδόλως διέφυγε τὴν προσοχὴν μας· τουτέστι γέροντά τινα σεβάσμιον καιρίως τετρωμένον διὰ τὰ ὑπ' ὄψιν του ἀντικείμενα, καὶ οὐχ ἥττον τοῦ νέου περίλυπον, ὥστε ἡ δύνατό τις εἰπεῖν, ὅτι ἡ αἵματηρὰ αὕτη θεὰ ἐπέφερε καὶ εἰς ἀμφοτέρους τὴν αὐτὴν προσβολὴν, ἀλλ' ὑπὸ διάφορον ἐντύπωσιν· διότι, ὁ μὲν γέρων βεθυθισμένος εἰς βαθεῖαν θλίψιν ἐφαίνετο καταβεβλημένος ὑπ' αὐτῆς, ὁ δὲ νέος, καὶ τοι περίλυπος ὡς αὐτὸς, εἶχεν ὅμως τὸ βλέμμα ὀργίλον. Ταῦτα πάντα ἦσαν ἐζωγραφημένα μετὰ τοσαύτης ζωηρότητος, ὥτε τὰ ἐβλέπομεν ἀκορέστως. Ἡ κυρία μου ἠρώτησε τὴν Ἑλβήραν τίνα θλιβεράν ἱστορίαν ἡ εἰκὼν αὕτη παρίστανεν· αὕτη δὲ τῇ ἀπεκρίθη ὅτι ὁ πίναξ ὃν ἐνώπιόν μας ἔχομεν εἶναι πιστὸν ἀπεικόνισμα συμφορῶν ἐπὶ τῆς οἰκογενείας τῆς ἐπελθουσῶν. Ἡ ἀπόκρισις αὕτη διηγείρε τὴν περιέργειαν τῆς Ὠρόρας, καὶ ἔδειξε τοσαύτην ἔφεσιν ἵνα τὴν μάθῃ, ὥστε ἡ χήρα τοῦ δὸν Πέτρου δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ ἀποφύγῃ, καὶ ὑπεσχέθη νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ· Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὑπόσχεσις ἐδόθη ἐνώπιον τῆς Ὠρτίζας, τῶν δύο συντρόφων τῆς καὶ ἐμοῦ, ἐμείναμεν μετὰ τὸ γεῦμα καὶ εἰ τέσσαρες ἡμεῖς εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἡ κυρία μας ἠθέλησε μὲν νὰ μᾶς ἀποπέμψῃ, ἀλλ' ἡ Ἑλβήρα παρατηρήσασα τὸν ἀπλετον πόθον μας τοῦ ν' ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐξήγησιν τοῦ πίνακος, ἔσχε τὴν καλοσύνην νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἔξοδον ἡμῶν, καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἱστορία ἦν προτίθεται νὰ διηγηθῇ πολὺ ἀπέχει τοῦ νὰ ἦναι μυστικὴ. Ἐπειτα δὲ ἤρξατο διηγουμένη ὡς ἐφεξῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ὁ ἐκδικητικὸς γάμος.

διήγημα.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Σικελίας Ῥογήρος εἶχεν ἀδελφὸν καὶ ἀδελ-

φὴν. Ὁ ἀδελφός του, Μεμφοῦς ὀνομαζόμενος, ἀποστατήσατο κατ' αὐτοῦ ἐξῆψεν ἐντὸς τοῦ βασιλείου κινδυνώδη καὶ αἱματηρὸν πόλεμον· ἀλλ' ἔσχε τὸ ἀτύχημα νὰ ἡττηθῇ εἰς δύο μάχας καὶ νὰ συλληφθῇ αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὅστις, ἵνα τιμωρήσῃ τὴν ἀποστασίαν του, ἤρκεσθαι νὰ τοῦ περιορίσῃ τὴν ἐλευθερίαν. Τὴν ἐπιείκειάν του ταύτην τινὲς τῶν ὑπηκόων τοῦ Ῥογῆρου ἐξέλαβον ὡς πρᾶξιν βάρβαρον, καὶ ἔλεγον ὅτι ἔσωσε τὴν ζωὴν τοῦ ἀδελφοῦ του μόνον ἵνα βασανίσῃ αὐτὸν βραδέως καὶ ἀπανθρώπως. Πάντες δὲ οἱ ἄλλοι ἀπέδιδον, πλειότερον ἔχοντες δίκαιον, τὴν αὐστηράν φυλάκισιν τοῦ Μεμφοῦ εἰς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Μαθίλδην· διότι ἡ βασιλόπαις αὕτη αἰείποτε ἔτρεφε κατ' αὐτοῦ μῖσος ἄσπονδον, καὶ ἐνόσῳ ἔζη, οὐδόλως ἔπαυσε καταδιώκουσα αὐτόν. Ὅθεν ὁ θάνατός της, μικρὸν μετὰ τὸν τοῦ Μεμφοῦς ἐπελθόν, ἐθεωρήθη ὡς δικαία τιμωρία τῶν ἀπανθρώπων αἰσθημάτων της.

Ὁ Μεμφοῦς ἀποθανὼν κατέλιπε δύο ἀνηλίκους υἱοὺς ὧν ὁ Ῥογῆρος ἐμελέτα τὴν ἀναίρεσιν, φόβῳ μὴ, ἐνήλικες γενόμενοι, ὁ πόθος τῆς ἐκδικήσεως ὠθήσῃ αὐτοὺς εἰς ἀποστασίαν καὶ ἀναστατώσωσι μέρος τῶν μὴ καταβληθέντων ἔτι ἐντελῶς κατοίκων, καὶ οὕτως ἐπέλθωσι νέαι εἰς τὸ Κράτος ταραχαί. Τὴν πρόθεσίν του ταύτην διεκρίνωσε πρὸς τὸν γεροσυιαστὴν καὶ πρωθυπουργόν του Λεόντιον Σιφρεδὴν, ὅστις οὐδόλως τὴν ἀπεδέχθη· ἵνα δὲ ἀποτρέψῃ τὸν βασιλέα ἀπὸ τοῦ ἀνοσιουργήματος τούτου, ἀνεδέχθη αὐτὸς ὁ Λεόντιος τὴν ἀνατροφὴν τοῦ πρωτοτόκου ἡγεμονόπαιδος Ἑρρίκου, συμβουλεύσας ἐνταυτῷ τὸν Ῥογῆρον νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν ἀγωγὴν τοῦ νεωτέρου δὸν Πέτρου εἰς τὸν στρατάρχην τῆς Σικελίας. Ὁ βασιλεὺς, πεποιθὼς ὅτι οἱ ἀνεψιοὶ τοῦ θέλουσιν ἀνατραφῇ ὑπὸ τῶν δύο τούτων ἐξόχων ἀνδρῶν εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένην ὑποταγὴν, αὐτοὺς μὲν παρέδωκε πρὸς αὐτοὺς, τῆς δὲ ἀνεψίας του Κωνσταντίας τὴν ἀνατροφὴν ἀνεδέχθη αὐτὸς οὗτος. Αὕτη ἦτο μονογενὴς θυγάτηρ τῆς ἡγεμονίδος Μαθίλδης καὶ ὁμῆλιξ σχεδὸν τῷ Ἑρρίκῳ. Διὸ ἐπεμελήθη νὰ τῇ παρέξῃ παιδαγωγούς καὶ διδασκάλους, οὐδενὸς μέτρου

φεισθεὶς χάριν τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεώς της.

Ὁ Λεόντιος Σιφρεδῆς εἶχεν ἑπαυλιν δύο σχεδὸν λεύγας ἀπέχουσιν τοῦ Πανόρμου, καὶ εἰς θέσιν Βελμόντε καλουμένην. Παραλαβὼν ὁ πρωθυπουργὸς οὗτος τὸν Ἑρρίκον ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν εἰρημένην ἑπαυλιν ἐνθα ἀφιερῶθη εἰς τὴν ἀγωγὴν του, ἵνα ἀναδειχθῇ ποτε ἄξιος τοῦ θρόνου τῆς Σικελίας. Ἀρχῆθεν παρετήρησεν εἰς τὸν ἡγεμονόπαιδα προτερήματα τοσοῦτον ἑπαγωγὰ, ὥστε ἀφωσιώθη πρὸς αὐτὸν ὡς ἂν μὴ εἶχεν ἰδίᾳ του τέκνα, καὶ ὁμῶς εἶχε δύο θυγατέρας. Ἡ πρωτότοκος Λευκὴ ὀνομαζομένη ἐν ἔτος ἦτο νεωτέρα τοῦ ἡγεμονόπαιδος, καὶ κοράσιον ὠραιότατον· ἡ δὲ μικροτέρα Πορσία λεγομένη, ἥς ἡ γέννησις ἐπέφερε τὸν θάνατον τῆς μητρὸς της, ἦτον εἰς τὴν κοιτίδα ἔτι. Ἡ Λευκὴ καὶ ὁ Ἑρρίκος ἅμα ἀναπτυχθέντες ἠσθάνθησαν ἀμοιβαῖον ἔρωτα· ἀλλὰ δεν εἶχον τὴν ἐλευθερίαν τοῦ κατ' ἰδίαν συνδιαλέγεσθαι. Ὁ ἡγεμονόπαις ὁμῶς εὗρισκεν ἐνίοτε τὴν πρὸς τοῦτο εὐκχειρίαν, καὶ ὡφ-λήθη τοσοῦτον λαμπρῶς ἐκ τῶν πολυτίμων τούτων στιγμῶν, ὥστε ὑπεχρέωσε τὴν κόρην τοῦ Σιφρεδῆ νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ τὴν ἄδειαν ἵνα πραγματοποιήσῃ σχέδιον τι ὅπερ ἐμελέτα. Συνέβη δὲ τοῦτο, ὅτε ὁ Λεόντιος διετάχθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως νὰ περιέλθῃ μίαν τῶν ἀπωτέρω Ἐπαρχιῶν τῆς νήσου. Τούτου ἀπόντος, ὁ Ἑρρίκος ἠνοιξε θυρίδιόν τι ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ διαχωρίζοντος τὸν θαλαμὸν του ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος τῆς Λευκῆς, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ διὰ ξυλίνου σύρτου ἀφανῶς κλειομένου καὶ ἀνοιγμένου· διότι ἦτον ἐφηρμοσμένος οὗτος ἐπὶ τοῦ φανώματος τοσοῦτον ἐν τέχνῳ, ὥστε ὀφθαλμὸς ἀνθρώπου οὐδόλως ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὸ τεχνούργημα, εἰς ὃ εἰργάσθη μετ' ἴσης ταχύτητος καὶ ἐχεμυθίας ἐμπειρὸς τις ἀρχιτέκτων ὃν ὁ ἡγεμονόπαις κοινωνὸν ἐποίησε τοῦ μυστηρίου του.

Ὁ ἐρωτόληπτος Ἑρρίκος εἰσῆρχετο μὲν ἐνίοτε διὰ τοῦ θυριδίου τούτου εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς φίλης του, ἀλλ' οὐδέποτε κατεχράτο τῆς ἀγαθότητός της· διότι αὐτὴ καὶ ἂν, ἀνοήτως φερθεῖσα τῷ ἐσυγχώρησε μυστικὴν ἐν αὐτῷ εἴσοδον, τοῦτο

ὁμως ἐγένετο, ἀφοῦ προηγουμένως ἔλαβε τὰ πιστὰ ὅτι πλὴν τῆς ὅλως ἀθώας ἀγάπης της οὐδὲν ἄλλο ἤθελεν ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτῆς. Νύκτα τινὰ εὔρεν αὐτὴν ὁ Ἑρρίκος βαθέως λελυπημένην μαθεῖσαν ἤδη ὅτι ὁ Ῥογῆρος ἀσθενῶν βαρέως προσεκάλεσε τὸν Σιφρεδὴν καθὼ πρωθυπουργόν του νὰ τῷ διακοινώσῃ τὰς τελευταίας βουλήσεις του. Ἐφαντάζετο ἀπὸ τοῦδε τὸν ἀγαπητόν της Ἑρρίκον καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου· φοβουμένη δὲ μὴ στερηθῇ αὐτοῦ διὰ παντός ἅμα ἀναβιβαζομένου εἰς τὴν ὑψηλὴν ταύτην θέσιν, ὁ φόβος οὗτος τὴν κατετάραττε· διὸ ὅταν ὁ ἡγεμονόπαις παρουσιάσθῃ ἔμπροσθέν της, τὰ δάκρυα ἔρρεον ἔτι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν της. — Κλαίετε, δεσποσύνη; τῇ εἶπεν· εἰς τί ν' ἀποδώσω τὴν θλίψιν εἰς ἣν σὰς βλέπω βεβυθισμένην; — Πρέπει νὰ σὰς ἀποκαλύψω τοὺς φόβους μου, Ὑψηλότατε, τῷ ἀπεκρίθη ἡ Λευκὴ ὁ βασιλεὺς καὶ θεὸς ἡμῶν μετ' οὐ πολὺ ἀποθνήσκει, ὑμεῖς δὲ τὸν διαδέχεσθε. Ὅταν συλλογίζωμαι τὸ χάσμα ὅπερ τὸ νέον ὑμῶν μεγαλεῖον ἀνοίγει μεταξὺ ἡμῶν, τῇ ἀληθείᾳ ταραττομῃ· διότι ὁ μονάρχης θεωρεῖ τὰ ἀντικείμενα ὑπὸ διάφορον ὄμμα ἢ ὁ ἐραστής· ὅ,τι τὸν κατέθελγεν ὅτε ἐγνώριζε δύναμιν τινα ἀνωτέραν τῆς ἑαυτοῦ, τοῦτο ἀσθενῶς μόνον τὸν ἡδύνει ἐπὶ τοῦ θρόνου. Εἴτε ἐκ προαισθήσεως, εἴτε ἐκ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ὠρμωμένη αἰσθάνομαι ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἀνεγειρομένην ἀνησυχίαν τινὰ ἣτις μὲ τρομάζει, καὶ ἀδύνατον νὰ τὴν καταπραῦνω, καὶ τοι πεπεισμένη τῇ ἀγαθότητι ἡμῶν. Ὡς πρὸς τὴν σταθερότητα τῶν αἰσθημάτων ὑμῶν οὐδόλως δυσπιστῶ, ἀμφιβάλλω ὁμως περὶ τῆς εὐτυχίας μου. — Ἀξιέραστος Λευκὴ, ἀνταπήντησεν ὁ ἡγεμονόπαις, οἱ φόβοι ἡμῶν εἰσὶν ὑποχρεωτικοί, καὶ ἀποδεικνύουσι τὴν πρὸς τὰ θέλγητρα ὑμῶν ἀφοσίωσιν μου· ἀλλ' ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυσπιστίας προσβάλλει τὸν ἔρωτά μου, καὶ τολμῶ εἰπεῖν τὴν ὑπόληψιν ἣν μοὶ ὀφείλετε. Ὅχι, ὄχι, ποτὲ μὴ φαντασθῆτε ὅτι ἡ τύχη μου δύναται νὰ ᾔῃαι κεχωρισμένη ὑπὸ τῆς ὑμετέρας· πιστεύσατε μᾶλλον ὅτι μόνη ὑμεῖς θέλετε προξενήσῃ αἰείποτε τὴν χαρὰν καὶ

τὴν εὐδαιμονίαν μου. Ἀποβάλλετε λοιπὸν μάταιον φόβον, διότι εἶναι ἀπρεπὲς νὰ ταραττῇ στιγμὰς τοσοῦτον γλυκείας. — Αἱ ὑψηλότατε, ἐξηκολούθησεν ἡ Λευκὴ λέγουσα, εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν ὑμῶν, οἱ ὑμέτεροι ὑπήκοοι δυνατὸν νὰ ζητήσωσι βασίλισσαν, ἡγεμονίδα καταγομένην ἐξ ἀρχαίας βασιλικῆς οἰκογενείας, καὶ διὰ τοῦ περικλεοῦς τοῦτου ὑμεναίου προσθέσῃτε νέας εἰς τὸ ὑμέτερον Κράτος ἐπαρχίας· τότε δὲ ἴσως ἐκπληρώσῃτε, φεῦ! τὰς αἰτήσεις των, ἔστω διὰ τῆς θυσίας τῶν ἡδυντέρων ὑμῶν εὐχῶν. — Αἶ! εἶπεν αὐθις ὁ Ἑρρίκος ἀποτόμως, διατὶ τοσοῦτον εὐκόλως ταραττεσθε, καὶ συλλαμβάνετε θλιβεράς περὶ τοῦ μέλλοντος ιδέας; Ἐὰν ὁ Θεὸς καλέσῃ τὸν βασιλέα καὶ θεῖόν μου εἰς τοὺς κόλπους του, καὶ ἀναβῶ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Σικελίας, ὁμνύω εἰς τὸ ἱερώτερον ὅπερ μᾶς συνδέει νὰ νυμφευθῶ ὑμᾶς εἰς τὸ Πάννορμον παρουσίᾳ ὅλων τῶν αὐλικῶν μου. —

Αἱ διαβεβαιώσεις τοῦ Ἑρρίκου διέλυσαν ὅπως οὖν τὰς ὑπονοίας τῆς Λευκῆς· κατόπιν δὲ ἡ συνομιλία των περιεστράφη ἐπὶ τῆς ἀσθενείας τοῦ βασιλέως. Ὁ Ἑρρίκος ἀγαθὸς ὢν φύσει ᾤκτειρε τὴν τύχην τοῦ θεοῦ του, καὶ τοι ἔχων ἰσχυρὸν λόγον νὰ μὴ τὸν λυπῇται, καὶ ὁ συγγενικὸς δεσμὸς ἀπετέλει νὰ πονῇ ἡγεμόνα οὗ ὁ θάνατος προσέφερεν αὐτῷ τὸ στέμμα. Ἀλλ' ἡ ταλαίπωρος Λευκὴ ἠγνόει ἔτι τὰς ἐπαπειλούσας αὐτὴν συμφοράς. Ὁ τῆς Σικελίας στρατάρχης ἐλθὼν ποτε εἰς τὴν ἐν Βελμέντε ἑπαυλιν διὰ τινὰς σπουδαίας ὑποθέσεις, ὑπῆντησεν ἐξερχόμενος τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ Λεοντίου τὴν Λευκὴν, καὶ ἐτρώθη ὑπὸ τοῦ κάλλους τῆς· εὐθὺς δὲ ἀπὸ τῆς ἐπιούσης ἐζήτησεν αὐτὴν παρὰ τοῦ Σιφρεδῆ εἰς γάμον, τοῦθ' ὅπερ ὁ πατὴρ ἀπεδέχθη ἄσμενος· ἀλλ' ἡ συγχρόνως ἐπελθοῦσα τοῦ Ῥογήρου ἀσθένεια ἀνέβαλε προσωρινῶς τὸν γάμον περὶ οὗ οὐδεμίαν εἶχεν ἡ Λευκὴ γνῶσιν.

Πρωτὰν τινὰ, ἐν ᾧ ὁ Ἑρρίκος ἡσχολεῖτο ἐνδύμενος, ἐθαύμασεν ἰδὼν τὸν Λεόντιον εἰσελθόντα εἰς τὸν θάλαμόν του, καὶ κατόπιν αὐτοῦ τὴν Λευκὴν. — Ὑψηλότατε, τῷ εἶπεν ὁ πρῶτος

πουργός οὗτος, ἡ ἀγγελία ἧς γίνομαι κομιστής ἐστὶ λυπηρὰ·
 ἀλλὰ συνοδευομένη ὑπὸ τινος παρηγορίας μετριάζει κατὰ τι τὴν
 θλίψιν ὑμῶν. Ὁ ὑμῶν βασιλεὺς καὶ θεὸς ἀπεβίωσεν ἀρτίως·
 ὁ θάνατος αὐτοῦ καθιστᾷ ὑμᾶς διάδοχον τοῦ θρόνου του, καὶ
 ἡ Σικελία τάσσεται ὑπὸ τὸ σκῆπτρον ὑμῶν. Οἱ μεγιστᾶνες τοῦ
 βασιλείου περιμένουσιν εἰς τὸ Πανορμόν τὰς ὑμετέρας διατα-
 γάς· διὸ μὲ ἐπεφόρτισαν ἵνα λάβω παρ' ὑμῶν αὐτάς, καὶ ἤδη
 ἔρχομαι, Μεγαλειότατε, μετὰ τῆς θυγατρὸς μου ἵνα θέσω ὑπὸ
 τοῦς πόδας τῆς Υ. Μ. τὴν εἰλικρινεῖ ὑποταγὴν τὴν ὑπὸ τῶν νέων
 ὑπηκόων τῇ Α. Μ. ὀφειλομένην. — Ὁ ἡγεμονόπαις γνωρίζων
 ὅτι ὁ Ῥογήρος πρὸ δύο μηνῶν περιέπεσεν εἰς νόσον, ἣτις κατὰ
 μικρὸν κατεβίβρωσκεν αὐτὸν, δὲν ἐξεπλάγη τοσοῦτον ἐκ τῆς
 ἀγγελίας αὐτῆς, ὅσον διὰ τὴν αἰφνίδιον μεταβολὴν τῆς θέσεώς
 του· διὸ κατελήφθη ὑπὸ ἀπείρων συγκεχυμένων ἰδεῶν. Ἐσκέφθη
 ἐπὶ τινὰς στιγμὰς· λύσας δ' ἔπειτα τὴν σιωπὴν. — Ἐμφρων Σι-
 φρεδῆ, εἶπε πρὸς τὸν Λεόντιον, αἰέποτε ἐθεώρησα καὶ θεωρῶ
 ὑμᾶς ὡς πατέρα μου, καὶ καύχημά μου ἔσεται ἂν ρυθμίσω τὴν
 πορείαν τῆς κυβερνήσεώς μου κατὰ τὰς συμβουλὰς ὑμῶν· διὸ
 ὑμεῖς μᾶλλον, ἢ ἐγὼ, θέλετε βασιλεύσει ἐπὶ τῆς Σικελίας. —
 Ταῦτα εἰπὼν ἦλθεν ἐγγὺς τραπέζης τινὸς ἐφ' ἧς ὑπῆρχε μελα-
 νοδοχεῖον, καὶ λαβὼν φύλλον λευκοῦ χάρτου ἔθεσε κάτωθεν
 αὐτοῦ τὴν ὑπογραφὴν του. — Τί διανοεῖσθε νὰ πράξητε, Με-
 γαλειότατε; ἠρώτησεν ὁ Σιφρεδῆς. — Θέλω διὰ τούτου ν' ἀπο-
 δείξω τὴν πρὸς ὑμᾶς εὐγνωμοσύνην καὶ ὑπόληψίν μου, ἀπε-
 κρίθη ὁ Ἑρρίκος. — Ἐπειτα δὲ προσφέρων ὁ ἡγεμονόπαις τὸν
 χάρτην τοῦτον τῇ Λευκῇ. — Δέχθητε, δεσπονύνη, τῇ εἶπε, τὸ
 δεῖγμα τοῦτο τῆς πρὸς ὑμᾶς ὑποσχέσεώς μου, καὶ τοῦ ἐπὶ
 τῶν θελήσεών μου κράτους ὑμῶν. — Ἡ Λευκὴ ἔλαβε τὸν χάρ-
 τη ἐρυθριῶσα, καὶ ἀπεκρίθη πρὸς τὸν ἡγεμονόπαιδα οὕτω. —
 Δέχομαι, Μεγαλειότατε, μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ τὴν ὑψη-
 λὴν πρὸς με τοῦ βασιλέως μου εὐνοίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξαρτῶμαι
 ὑπὸ πατρὸς, ἐπιτρέψατέ μοι, παρακαλῶ, νὰ παραδώσω αὐτῷ τὸ

γραμμάτιον τοῦτο, ἵνα ποιήσῃ τούτου χρῆσιν ὅπως ἡ φρόνησίς του τῷ ὑπαγορεύσῃ. —

Ἐδωκε τῷντι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ἑρρίκου πρὸς τὸν πατέρα της. Ὁ δὲ Σιρρεδὴς ἐνόησε τότε ὅ,τι μέχρι τοῦδε τὸ διορατικόν του διέφυγε, καὶ διέκρινε τοὺς στοχασμοὺς τοῦ ἡγεμονόπαιδος. — Ἡ Υ. Μ. τῷ εἶπεν, οὐδέποτε θέλει λάβει ἀφορμὴν νὰ μὲ ἐλέγξῃ ὡς καταχρασθέντα διὰ τοῦ χάρτου τούτου τὴν ἐμπιστοσύνην Της . . . — Ἀκριβέ μου Λέοντις, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, οὐδεὶς φόβος μὴ καταχρασθῇτε τούτου, διότι ὅποιανδήποτε χρῆσιν ποιήσῃτε τῆς ὑπογραφῆς μου, δέχομαι ὅ,τι διαθίσετε. Ἦδη ἐπανεέλθετε εἰς τὸ Πάνορμον, δότε τὰς περὶ τῆς στέψεώς μου διαταγὰς, καὶ εἶπατε πρὸς τὸν λαόν μου, ὅτι ἔρχομαι καὶ ἐγὼ μετ' ὀλίγον ἵνα δεχθῶ τὸν ὄρκον τῆς πίστεώς των, καὶ βεβαιώσω ἐνταυτῷ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην μου. — Ὁ πρωθυπουργὸς ὑπακούσας εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ νέου βασιλέως καὶ κυρίου του ἀνεχώρησε, καὶ ἔλαβε μετὰ τῆς θυγατρὸς του τὴν εἰς Πάνορμον ἄγουσαν.

Μετὰ τινὰς ὥρας ἀνεχώρησεν ἀπὸ Βελμόντε καὶ ὁ ἡγεμονόπαις, τὸν ἔρωτά του μᾶλλον διαλογιζόμενος παρὰ τὸν ὑψηλὸν βαθμὸν ἐφ' οὗ ἐμελλε νὰ ἀναβῇ. Ἡ εἰς τὴν πόλιν ἀφίξις του ἐπανηγυρίσθη ὑπὸ τοῦ Λαοῦ δι' ἀπείρων κραυγῶν ἀγαλλιάσεως, καὶ ἡ εἰσοδὸς του εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἔνθα ἦσαν τὰ πάντα προπαρασκευασμένα διὰ τὴν τελετὴν, ἐγένετο ἐν μέσῳ τῶν ζωηροτέρων εὐφημιῶν. Ἐκεῖ εὗρε τὴν ἡγεμονίδαν Κωνσταντίαν φέρουσαν μακρὰν πένθιμον ἐσθῆτα καὶ λίαν περίλυπον ἔνθα κα τοῦ θανάτου τοῦ Ῥογήρου. Ἐπειδὴ δὲ κατ' ἐθιμοταξίαν ὤφειλον ν' ἀνταλλάξωσιν ἀμοιβαίως παραμυθιτικούς τινας λόγους ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ μονάρχου, ἔπραξαν τοῦτο ἀμφότεροι μετ' ἀγχοίνιας· ἀλλ' οἱ λόγοι τοῦ Ἑρρίκου ἦσαν ψυχρότεροι ὅπως οὖν τῶν τῆς Κωνσταντίας ἦτις ἄλλως τε οὐδὲν ἔμισε τὸν ἡγεμονόπαιδα τοῦτον, καὶ τοι ἐχθρῶν ποτε τῶν οἰκογενειῶν των. Μετὰ ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ παρ' αὐτῷ ἐπὶ σκίμποδος ἦντον χαμηλοῦ ἡ ἡγεμονίς. Οἱ

δὲ ἐν τέλει κατέλαβοντ' ἅς ἑδρας των ἑκαστος καθ' ὃν εἶχε βαθμόν, καὶ ἡ τελευτὴ ἤρχισεν ὁ Λεόντιος τότε, καθὼ πρωθυπουργὸς τοῦ Κράτους καὶ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως ἀπεσφράγισε τὴν διαθήκην, καὶ ἀνέγνω αὐτὴν γυνυῖα τῇ φωνῇ. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο διελάμβανεν ἐν συνόψει ὅτι ὁ Ρογήρος βλέπων ἑαυτὸν ἄτεκνον ἐνομάζει διάδοχόν του τὸν πρεσβύτερον υἱὸν τοῦ Μεμφροῦ ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ νυμφευθῇ τὴν ἡγεμονίδα Κωνσταντίαν. Ἐν περιπτώσει δὲ ἀρνήσεως ἀποκλείεται τῆς διαδοχῆς, καὶ τὸ στέμμα τῆς Σικελίας τίθεται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀδελφοῦ του δὸν Πέτρου ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἐπίσης ὄρον.

Οἱ λόγοι οὗτοι μεγάλως ἐξέπληξαν τὸν Ἑρρίκον αἰσθανθέντα ἀλλοτρίωτον θλίψιν, καὶ ζωηρότερον ἔπειτα ἀποβῆσαν ὅταν ὁ Λεόντιος μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης εἶπε πρὸς τὸ συμβούλιον. — Ἦδη ἀνέφερον, εὐγενεῖς κύριοι, τὰς τελευταίας προθέσεις τοῦ αἰοιδήμου βασιλέως πρὸς τὸν νέον μονάρχην ἡμῶν, ἡ δὲ Α. Μ. συναινεῖ, ἵνα διὰ τοῦ ἀμοιβαίου αὐτῶν γάμου τιμῇσθαι τὴν ἡγεμονίδα καὶ ἐξαδέλφην Του Κωνσταντίαν . . . — Ὁ Ἑρρίκος διέκοψε τὸν λόγον τοῦ πρωθυπουργοῦ, καὶ τῷ εἶπεν. — Ἐνθυμήθητε, Λεόντιε, τὸν χάρτην ὃν τῇ Λευκῇ ἔδωκα . . . — Μεγαλειότατε, ὑπολαβὼν εἶπε μετὰ σπουδῆς καὶ ὁ Σφρεδῆς μὴ δοῦς αὐτῷ τὸν ἀποχρῶντα χρόνον ἵνα ἐξηγηθῇ πλεονέκτερον, ἰδοὺ ὁ χάρτης. Οἱ μεγιστᾶνες τοῦ βασιλείου, προσέθηκε δεικνύων τὸ ἔγγραφον πρὸς τὸ συμβούλιον, οἱ μεγιστᾶνες ἐλπίουσιν ἐν αὐτῷ τὴν διὰ τῆς σεβαστῆς ὑπογραφῆς Ὑμῶν παρεχομένην τῇ ἡγεμονίδι τιμὴν, καὶ τὴν πρὸς τὰς τελευταίας βουλήσεις τοῦ μακαρίτου βασιλέως καὶ Ὑμετέρου θεοῦ ὑπακοήν. —

Ταῦτα εἰπὼν ἤρχισεν ἀναγινώσκων τὸ ἔγγραφον διὰ λέξεων γραφέντων ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἄνωθεν τῆς βασιλικῆς ὑπογραφῆς. Ἐν αὐτῷ ὁ νέος βασιλεὺς ὑπέσχετο πρὸς τὸν λαόν του ὑπὸ χαρκτηῖρα ὅλως αἰθεντικόν, νὰ νυμφευθῇ κατὰ τὰς διαθέσεις τοῦ Ρογήρου τὴν Κωνσταντίαν. Ἡ αἴθουσα τοῦ συμβουλίου ἀντή-

ἤλθε τότε ἐκ τῶν κραυγῶν ἀγαλλιᾶσεως, καὶ Ζήτω ὁ μεγαλόψυ-
χος ἡμῶν βασιλεὺς Ἐρρίκος! ἀνεφώνησαν ἅπαντες οἱ περιϊστά-
μενοι. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἐγνώριζον τὸ πρὸς τὴν ἡγεμονίδαν
ἄσπονδον μίσος τοῦ ἡγεμονόπαιδος, ἐφοβοῦντο ἐλλόγως μὴ
ἀντιστῆ κατὰ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς διαθήκης, καὶ οὕτως ἐπέλ-
θωσιν ἀνωμαλίας εἰς τὸ Κράτος· ἀλλ' ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐγγρά-
φου ἀπασοθήσατα τοὺς φόβους τῶν τε μεγιστάνων καὶ τοῦ
λαοῦ, προὐκάλεσε τὰς ἀμοφώνους αὐτὰς ἀνευφημίας, αἵτινες
κατεσπάρασσον ἐν τῷ κρυπτῷ τὴν καρδίαν τοῦ μονάρχου.

Ἡ δὲ Κωνσταντία, ἥτις εἴτε ἐκ τοῦ συμφέροντος τῆς δόξης,
εἴτε ἐξ ἐρωτικοῦ αἰσθήματος ὀρμωμένη, παρὰ πάντα ἄλλον ἐχαί-
ρετο πλειότερον, ἐξελέξατο τὴν στιγμὴν ταύτην ἵνα βεβαιώσῃ
τὸν μονάρχην περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνης τῆς. Ὁ ἡγε-
μὼν μάτην προτεπύθητε νὰ κρατήσῃ ἑαυτοῦ, ἐδέχθη τὰς προσ-
ρήσεις τῆς ἡγεμονίδος μετὰ τοσούτης ταραχῆς καὶ τοιαύτης
ζάλης, ὥστε οὐδὲ νὰ τῇ ἀποκριθῇ ἡδυνήθη, ὅπως ἡ εὐπρέπεια
ἀπῆται παρ' αὐτοῦ. Τέλος, ἐνδίδων εἰς τὴν κατέχουσιν αὐτὸν
ὀρμὴν, ἦλθεν ἐγγὺς τοῦ Σιφρεδῆ, ὃν ὁ βασιλεὺς ὑπεχρέου νὰ ἵστα-
ται πλησιέστερα τοῦ θρόνου, καὶ τῷ εἶπε μυστικῶς. — Τί
ἐπράξατε, Λεόντις; τὸ πρὸς τὴν θυγατέρα ὑμῶν δοθὲν παρ' ἐμοῦ
ἐγγράφον ἦτο προωρισμένον δι' ἄλλην χρῆσιν. Προδίδετε . . .

— Μεγαλειότατε, ὑπολαβὼν εἶπεν αὐτῷ ὁ Σιφρεδῆς μετὰ
φωνῆς σταθερᾶς, ἐὰν ἀποποιηθῆτε ν' ἀκολουθήσετε τὰς θελή-
σεις τοῦ βασιλέως καὶ θεοῦ Ὑμῶν, ἀποβάλλετε διὰ παντὸς
τὸ στέμμα τῆς Σικελίας. — Εἶπε, καὶ πάραυτα ἀνεχώρησεν
ἀπὸ τοῦ βασιλέως, ἵνα τοῦ ἐμποδίσῃ τὴν ἀπόκρισιν. Ὁ Ἐρρί-
κος κατέστη ὑπερβελόντως ἀμηχανῶν, καὶ ἤσθάνετο ἑαυτὸν
συγκλονιζόμενον ὑπὸ πολλῶν ἀντιθέτων αἰσθημάτων. Ἠγα-
νάκει κατὰ τοῦ Σιφρεδῆ· δὲν ἠδύνατο νὰ ἀφίσῃ τὴν Λευκὴν,
καὶ ταλαντευόμενος μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς
δόξης ἠγνόει ἐπὶ πολὺ τί νὰ ἀποφασίσῃ. Ἐντούτοις ἐνόμισεν
ὡς εὖρον τὸ μέσον καὶ τὴν κόρην τοῦ Σιφρεδῆ νὰ διατηρήσῃ,
καὶ τοῦ θρόνου νὰ μὴ παραιτηθῇ. Διὸ προσεποιήθη ὅτι ὑπο-

τάσσεται εἰς τὰς βουλήσεις τοῦ 'Ρογήρου, προθέμενος ἔπειτα ἔνθεν μὲν νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Πάπα τὴν διάλυσιν τοῦ μετὰ τῆς ἐξαδέλφης τοῦ γάμου, ἔνθεν δὲ νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἐαυτὸν διὰ τῶν μεγαλοδωριῶν τοῦ τοῦς μεγιστᾶνας, καὶ νὰ στερεώσῃ τὴν δυναστείαν του οὕτως, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῶσι νὰ τὸν ὑποχρεώσωσι βίᾳ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὅρου τῆς διαθήκης.

Ἄμκ διαγράψας τὸ σχέδιον τοῦτο κατέστη ἡσυχώτερος, καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν Κωνσταντίναν ἐπεβεβαίωσεν ὅτι ὁ πρωθυπουργὸς ἀνέγνω ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου. Ἄλλ' ἐνῶ προέδιδεν ἐαυτὸν ὑποσχόμενος αὐτῇ πέπτιν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθυσαν τοῦ συμβουλίου κατ' ἐντολὴν τοῦ πατρὸς τῆς καὶ ἡ Λευκὴ ἵνα προσκυνήσῃ τὴν ἡγεμονίδα, καὶ εἰσερχομένη ἤκουσε τοὺς λόγους τοῦ 'Εβρίκου. Πλὴν τούτου, θέλων ὁ Λεόντιος ν' ἀφαιρέσῃ πατρὶν τῆς θυγατρὸς τοῦ περὶ τῆς συμφορᾶς τῆς ἐμφροδολίαν, τῇ εἶπε παρουσιάζων αὐτὴν τῇ Κωνσταντίᾳ. — Πρόσφερε τὰς ὑποκλίσεις σου, κόρη μου, εἰς τὴν βατίλισσάν σου· εὖχου πρὸς τὸν Θεὸν ἵνα δώσῃ τῇ Α. Μ. τὰς γλυκείας ἀπολαύσεις ἀνθούσης βασιλείας καὶ εὐδαίμονος ὕμεναίου. — Οἱ λόγοι οὗτοι κατέπληξαν τὴν ἀτυχῇ Λευκὴν μάτην προσεπάθησε νὰ ὑποκρύψῃ τὴν θλίψιν τῆς, τὸ πρόσωπόν τῆς ἠρυθρίαστε καὶ ὠχρίασεν ἀλληλοδιαδόχως, καὶ ἅπαντα τὰ μέλη τῆς ἐφρικίσαν. Ἄλλ' ἡ ἡγεμονίς οὐδὲν ἐκ τῶν ἀλλοιώσεων τούτων τῆς μορφῆς τῆς ὑπωπτεύθη, ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀπέδωκε τὴν ταραχὴν τῆς εἰς τὴν ἀρηχανίαν νέας ἐν ἐρημίᾳ ἀνατραφεύσας, καὶ ἤττον εἰθισμένης εἰς τὰς αὐλικὰς ἐθιμοταξίας. Ὁ βασιλεὺς ὁμῶς ἄλλως ἐξέλαβε τὸ πρᾶγμα· ἰδὼν οὗτος τὴν Λευκὴν κατεταράχθη, καὶ ἡ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐντεταπωμένη ἀπελπισία τὸν καθίστα ἔξω φρενῶν. Ἐκ τῶν φαινομένων κρίνων οὐδόλως ἀμφέβαλλεν, ὅτι ἡ νέα ἐφρόνει αὐτὸν ἄπιστον. Πιθανὸν ἢ ἀνητυχία του νὰ κατεπραύνετο, ἀν ἠδύνατο νὰ τῇ ὁμιλήσῃ· ἀλλὰ τοῦ τὸ μέσον, ἐν ᾧ ἅπασα, οὕτως εἰπεῖν, ἡ Σικελία εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπ' αὐτοῦ; Ἄλλως τε καὶ ὁ ἀσπλαγχνὸς Σιφρεδὺς ἀφῆρσεν ἀπ'

αὐτοῦ πᾶσαν τὴν περὶ τούτου ἐλπίδα. Ὁ πρωθυπουργὸς οὗτος ἐμβατεύσας εἰς τὰ ἄδυτα τῶν καρδιῶν ἀμφιτέρων τῶν ἐραστῶν, καὶ θέλων νὰ προλάβῃ τὰς συμφορὰς ἃς ἡ ὁρμὴ τοῦ ἐρωτῆς τῶν ἐπόμενον ἦτο νὰ φέρῃ εἰς τὸ Κράτος, ἐξέβαλεν ἐπιτηδείως τοῦ συμβουλίου τὴν θυγατέρα του, καὶ ἀνεχώρησε μετ' αὐτῆς εἰς Βελμόντε ἀποφασίσας νὰ τὴν ὑπανδρεύσῃ διὰ πολλοῦς λόγους τὸ ταχύτερον.

Ὅταν δ' ἔφθασαν εἰς τὴν ἑπαυλιν, ὁ Λεόντιος τῇ ἐφάνετ' ὥσπερ ὅλην τὴν φρικώδη εἰσαρμένην της, καὶ τῇ εἶπεν ὅτι τὴν ὑπεσχέθη ἤδη πρὸς τὸν στρατάρχην. — Θεέ μου! ἐκράύγασεν ἡ δυστυχὴς παραφερθεῖσα ὑπὸ β. θυατῆς λύπης, ἣν οὐδ' ἡ τοῦ πατρὸς της παρουσία ἠδυνήθη νὰ κακαστείλῃ τρομερὰν πᾶτερ μου, κατὰ τῆς ἀτυχοῦς Λευκῆς ἐμελετήσατε καταδί- κην. — Ἡ παραφορά της τοσοῦτον ἦτο βιαία, ὥστε ἄπασαι αἱ τῆς ψυχῆς της δυνάμεις τὴν ἐγκατέλειπον, τὰ μέλη της ἐπά- γωσαν, ἡ ὄψις της ἡλλοιώθη καὶ ἔπεσε λειποθυμημένη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρὸς της. Οὗτος δὲ βλέπων αὐτὴν εἰς οἰκ- τρὰν κατὰστασιν συνεκινήθη μὲν, ἀλλὰ, καὶ τοι ζωηρῶς συν- αισθανθεὶς τὴν θλίψιν της, ἐκ τῆς πρώτης τοῦ ἀποφάσεως οὐ- δόλως παρέκλινεν. Ἡ Λευκὴ ἀνέλαθεν ἐπὶ τέλους τὰς αἰσθή- σεις της, μᾶλλον διὰ τῆς ζωηρᾶς συναισθητικῆς τῆς ψυχικῆς ἐδδύνης της, ἢ τοῦ ἐπὶ τοῦ προσώπου της ὑπὸ τοῦ Σιφρεδῆ ἐπι- χυθέντος ὕδατος· καὶ ὅτε ἀνοίξασα τοὺς κεχυνωμένους ὀφθαλ- μούς της, εἶδε τὸν πατέρα της παρέχοντα αὐτῇ τὰς βοηθείας της. — Πάτερ μου, τῷ εἶπε διὰ φωνῆς σχεδὸν ἐκλειυμένης, αἰσχύνομαι διότι ἐξετέθην τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἴδῃτε τὴν ἀδυναμίαν μου· ἀλλ' ὁ προσεγγίζων θάνατός μου, μέλλων μετ' οὐ πολὺ νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὰ δεινὰ μου, ἀπαλλάξει ὑμᾶς ἐκ δυ- στυχοῦς θυγατρὸς ἣτις ἐτόλμησε νὰ διαθέσῃ χωρὶς τῆς συναινέ- σεως ὑμῶν τὴν καρδίαν της. — Ὅχι, προσφιλὲς μου Λευκὴ, ἀπεκρίθη ὁ Λεόντιος, ὅχι δὲν ἀποθνήσκεις· ἡ ἀρετὴ σου θέλει ἀναλάβει τὸ ἐπὶ σοῦ κράτος της. Ὁ μετὰ τοῦ στρατάρχου γά- μος σου σὲ τιμᾷ μεγάλως, διότι εἶναι ὁ ἐπισημότερος τῶν εὐ-

γενῶν τοῦ βασιλείου . . . — Σέβομαι τὸ ἄτομόν του ὡς καὶ τὸν βαθμόν του, ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἡ Λευκή· ἀλλὰ, πάτερ μου, ὁ βασιλεὺς μοὶ ἔδωκεν ἐλπίδας . . . — Ἡξεύρω τί θὰ μοι εἴπῃς, ὑπέλαβε καὶ ὁ Σιφρεδῆς· γνωρίζω ἐπίσης καὶ τὴν πρὸς τὸν ἡγεμόνα ἀγάπην σου ἣν οὐδόλως, θὰ ἀπεδοκίμαζον ἂν δὲν ὑφίστατο ἄλλος λόγος· ἐκ τοῦ ἐναντίου θὰ μὲ ἔβλεπες φλεγόμενον ὑπὸ τοῦ πόθου, ἵνα σοι ἐξασφαλίσω τὴν χεῖρα τοῦ Ἑρρίκου· ἀλλὰ τὸ ἀτομικὸν αὐτοῦ συμφέρον καὶ ἡ τοῦ Κράτους ἀσφάλεια ἀπαιτεῖ νὰ νυμφευθῇ τὴν Κωνσταντίαν· ὑπὸ τὸν ὅρον δὲ τοῦτον ὁ ἀποθανὼν βασιλεὺς ἀφίνει τὸν Ἑρρίκον διάδοχόν του· θέλεις λοιπὸν νὰ προτιμήσῃ σὲ τοῦ θρόνου τῆς Σικελίας; Πίστευσόν μοι, κόρη μου, ὅτι, ὡς σὺ, λυποῦμαι καὶ ἐγὼ κατάκαρδα διὰ τὸ θανατηφόρον τραῦμά σου· ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ οὐδόλως δυνάμεθα ν' ἀντιστῶμεν κατὰ τῆς εἰμαρμένης, φανοῦ γενναιόψυχος· ἄλλως τε, ἂν γείνη γνωστὸν εἰς ὅλον τὸ Κράτος ὅτι ὑποτρέφεις τοιαύτην κενὴν ἐλπίδα, κινδυνεύει ἡ τιμὴ σου. Ἡ πρὸς τὸν βασιλέα κλίσις σου θέλει δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἅπαντας νὰ δυσφημήσωσι τὸ ὄνομά σου, καὶ ἵνα προληφθῇ ἡ δυσφημία, οὐδὲν ἄλλο μέσον ὑπάρχει παρὰ τὴν μετὰ τοῦ στρατάρχου ὑπανδρείαν σου. Καιρὸν εἰς σκέψεις, κόρη μου, δὲν ἔχομεν· ὁ βασιλεὺς σὲ ἐγκαταλείπει χάριν τοῦ θρόνου του, καὶ νυμφεύεται τὴν Κωνσταντίαν. Ὁ στρατάρχης ἔχει τὴν ὑπόσχασίν μου, ἐκπλήρωσον αὐτήν, σὲ παρκαλῶ· ἂν δὲ ἵνα ἀποφασίσῃς τοῦτο ἦναι ἀνάγκη νὰ μεταχειρισθῶ τὴν πατρικὴν μου ἐξουσίαν, σὲ διατάττω καὶ τὸ ἀπαιτῶ. —

Ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησε, καὶ τὴν ἀφῆκε νὰ σκεφθῇ περὶ ὧσων τῇ εἶπεν. Ἡλπιζε δὲ, ἀφοῦ αὕτη σταθμίσῃ τοὺς λόγους οὗς οὗτος μετεχειρίσθη πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀρετῆς τῆς κατὰ τῆς κλίσεως τῆς καρδίας τῆς, νὰ τὴν ἴδῃ ἐνδίδουσάν οἰκοθεῖν εἰς τὸν μετὰ τοῦ στρατάρχου γάμον τῆς, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο· ἀλλ' ἡ ἀπόφασίς τῆς αὕτη πολλῶν δακρύων ἐγένετο πρόξενος εἰς τὴν ταλαίπωρον Λευκήν! Διετέλει ἡ δυστυχὴς εἰς εἰκτροτάτην κατὰστασιν. Βλέπουσα τὰς ἐπὶ τῆς ἀπιστίας τοῦ

Ἐρρίκον προκισθήσεις της στραφείσας εἰς βεβαιότητα, καὶ εὐ-
ρισκομένη εἰς τὴν λυπηρὰν ἀνάγκην τοῦ νὰ ὑπανδρευθῇ ἄνθρω-
πον ὃν οὐδόλως ἠδύνετο ν' ἀγαπήσῃ, ἐθλίβετο τοσοῦτον ἔδυ-
νηρῶς, ὥστε ἐκάστη στιγμὴ ἦτο δι' αὐτὴν νεία καταδίκη. —
Ἄν ἡ συμφορὰ μου εἶναι ἄφευκτος, ἐκραύγαζεν αὕτη, πῶς δύ-
ναμαι ν' ἀνθέξω καὶ νὰ μὴ ἀποθάνω; ἀνηλεὲς εἰμαρμένη! ἀφοῦ
ἐμείλλεις νὰ μὲ κατακρημνίσῃς εἰς ἄβυσσον ἀφορήτων δει-
νῶν, διατὶ μὲ ἔτρεφες διὰ τῶν γλυκυτέρων ἐλπίδων; Σι-
δὲ, ἄπιστε ἐραστὰ, ἀφοῦ μοὶ ὑπεσχέθης ἀγάπην αἰωνίαν,
διατὶ ἤδη παραδίδεις σεαυτὸν εἰς ἄλλην; Ποῦ ἡ πίστις ἦν ὡρ-
κίθης νὰ φυλάξῃς; ἐλησμόνησας λοιπὸν τοσοῦτον ταχέως τὸν
ὄρκον σου; Πρὸς τιμωρίαν σου ἄρα διότι τοσοῦτον σκληρῶς μὲ
ἠπάτησας, εἴθε ἡ νυμφικὴ σου κλίνη ἦν μέλλεις νὰ μολύνῃς δι'
ἐπιπορκίης γαίης τὸ θέατρον τῶν τύψεων τῆς συνειδήσεώς σου!
εἴθε αἱ θωπεῖαι τῆς Κωνσταντίας ἐνστάξωσιν εἰς τὴν ἄπιστον
καρδίαν σου τὸ δηλητήριο! ὁ δὲ ὑμέναιός σου εἴθε καταστῇ
ἐπίσης φρικώδης ὅσον ὁ ἐμός! Ναί, προδότα, θέλω νυμφευθῇ
τὸν στρατάρχην ὃν οὐδόλως ἀγαπῶ, ἵνα ἐκδικήσω, ἵνα τιμω-
ρήσω ἑμαυτὴν διότι κακῶς ἐξελεξάμην τὸ ἀντικείμενον τοῦ
παραφόρου πάθους μου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θρησκεία ἀπαγορεύει νὰ
ἐπιβουλευθῶ τὴν ζωὴν μου, ἀπεφάσισα ἵνα αἱ βραχεῖς ἡμέραι
μου ᾧσι σειρὰ βασάνων καὶ θλίψεων καὶ ἂν ἔτι σώζῃς ἐλάχι-
στον δι' ἐμὲ ἔρωτος αἶσθημα, τοῦτο ἔσεται μοι τὸ μόνον μέ-
σον ἐκδικήσεως, ὅταν μὲ ἴδῃς ἰδίῳις ὤμμασιν ἐρριμμένην εἰς
τὰς ἀγκάλας ἄλλου· ἂν ὅμως μ' ἐλησμόνησας ἐντελῶς, ἡ Σι-
κελία ἅπασα θέλει καυχᾶται ὅτι ἔθρεψεν εἰς τοὺς κόλπους της
γυναῖκα τιμωρήσασαν ἑαυτήν, διότι λίαν ἀπερισκέπτως διέθεσε
τὴν καρδίαν της. —

Εἰς τοιαύτην ψυχικὴν διάθεσιν τὸ θλιβερὸν τοῦτο τοῦ ἔ-
ρωτος καὶ τοῦ καθήκοντος θυμὸς διήνυσε τὴν νύκτα, ἥτις
προηγεῖτο τοῦ μετὰ τοῦ στρατάρχου γάμου της. Τὴν δ' ἐπιού-
σαν εὐρὼν αὐτὴν ὁ Σιφρεδὴς ἐτοίμην νὰ πράξῃ κατὰ τὴν ἐπ-
ιθυμίαν του, ἔσπευσε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς εὐνοϊκῆς πρὸς αὐτὸν

διηθείσεώς της· διὸ προσεκάλεσεν αὐθημερόν εἰς Βελμόντε τὸν
 στρατάρχην, καὶ τὸν συνέζευξε μυστικῶς μετὰ τῆς θυγατρὸς
 τοῦ ἐντὸς τοῦ εἰς τὴν ἔπαυλιν παρεκκλησίου. Τίς ἀποφράς ἡ-
 μέρα διὰ τὴν Λευκὴν ἰ' Ὡς ἂν μὴ ἤρκει ἡ ἀπάρνησις στέμμα-
 τος, ἡ ἀπώλεια ἐραστοῦ λατρευομένου, καὶ ὁ μετὰ ἀνδρὸς μι-
 σουμένου σύνδεσμός της, ὥφειλεν ἔτι νὰ κρύπτῃ τὰ αἰσθημα-
 τὰ της ἐνώπιον συζύγου κεκυριευμένου ὑπὸ ὑπεβολικοῦ πρὸς
 αὐτὴν ἔρωτος καὶ φύσει ζυλοτύπου. Οὗτος ἐνθουσιῶν, ἦτο
 ἀείποτε πλησίον της· οὐδ' ἄφινεν εἰς αὐτὴν τὴν θλιβεράν καὶ
 περηγορίαν νὰ θρηνῇ ἐν τῷ κρυπτῷ τὰς δυστυχίας της. Τῆς
 νυκτὸς ἐπελθούσης, ἡ θυγάτηρ τοῦ Λεοντίου ἡσθάνθη διπλα-
 σιαζόμενον τὸ ψυχικὸν ἄλγος της, ὅταν αἱ θαλαμηπόλοι αὐ-
 τῆς τὴν ἐξέδυσαν καὶ τὴν ἀφῆκαν μετὰ τοῦ στρατάρχου μό-
 νην. Οὗτος δὲ ἠρώτησεν αὐτὴν αἰδημόνως, τί τὸ προξενοῦν
 τὴν ἀθυμίαν της αἴτιον, καὶ ἡ ἐρώτησις αὕτη ἔφερεν εἰς ἀμη-
 χανίαν τὴν Λευκὴν, καὶ προσεποιήθη ὅτι ἔπασχεν. Ὁ σύζυ-
 γός της ἀπακτηθεὶς ἐπίστευσεν αὐτὴν κατὰ πρῶτον, δὲν ἔμει-
 νεν ὁμῶς ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν πλάνην του. Ἐπειδὴ ἦτο πραγ-
 ματικῶς ἀνήτυχος βλέπων αὐτὴν εἰς τοιαύτην κατὰστασιν,
 τὴν προέτρεψε νὰ κατακλινθῇ ἡ δὲ πρὸς τοῦτο ἐπιμονή του,
 παρεξηγηθεῖσα ὑπ' αὐτῆς, παρέστησεν εἰς τὴν φαντασίαν της
 εἰκόνα τοσοῦτον σκληράν, ὥστε μὴ δυναμένη πλειότερον ν'
 ἀνθέξῃ, ἐτράπη εἰς στεναγμοὺς καὶ δάκρυα. Τί σπαραξικάρδιον
 θέαμα δι' ἄνθρωπον φρονοῦντα ἑαυτὸν εἰς τὸ τέρμα τῶν ἐν-
 θερμότερων εὐχῶν του! Οὐδόλως ἀμφέβαλε πλέον ὅτι ἡ θλί-
 ψις τῆς συζύγου τοῦ ὑποκρύπτει ἀπαισίον τι διὰ τὸν ἔρωτά
 του. Ἀλλ' ὁμῶς, εἰ καὶ ἡ ιδέα αὕτη ἔφερεν αὐτὸν εἰς ὁμοίαν
 σχεδὸν τῇ Λευκῇ ἀξιοθρήνητον θέσιν, ἔσχεν ἐν τοσοῦτῳ ἱκα-
 νὴν γενναϊότητα νὰ ἀποκρύψῃ τὰς ὑπονοίας του. Ἐδιπλασίασε
 τότε τὰς περιποιήσεις του, καὶ ἐξηκολούθητε προτρέπων τὴν
 σύζυγόν του ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν κλίνην, καὶ διαβεβαιῶν ὅτι
 θέλει ἀφίσει αὐτὴν ἐλευθέραν ἵνα ἀπολαύσῃ ἧς ἔχει ἀνάγκην
 ἀναπαύσεως. Τῇ προέτεινε μάλιστα νὰ κράξῃ τὰς θαλαμη-

πόλους της, ἂν ἐνόμιζεν ὅτι ἡ συνδρομή των ἠδύνατο νὰ ἀνακουφίσῃ κατὰ τι τὸ πάθος της. Ἡ δὲ Λευκὴ δοῦσα πίστιν εἰς τὴν ὑποσχασίν του, τῷ εἶπεν ὅτι ὕπνου μόνον ἔχει ἀνάγκην ἵνα ἀναλάβῃ ἐκ τῆς ἀδυναμίας της. Ὁ σύζυγός της προσεποιήθη ὡς πιστεύσας αὐτήν, καὶ ἀμρότεροι ἀνέβησαν ἐπὶ τῆς νυμφικῆς κλίνης, ἐνθα διήνυσαν νύκτα πάντῃ διάφορον ἐκείνης, ἣν ὁ ἔρως καὶ ὁ ὁμέναιος παρέχουσιν εἰς δύο ἐραστὰς ἀμοιβαίως ἀγαπωμένους.

Ἐν ᾧ ἡ θυγάτηρ τοῦ Σιφροδῆ ἦτο παραδεδομένη ὁλόκληρος εἰς τὴν λύπην, ὁ στρατάρχης διελογίζετο νὰ μαντεύσῃ τὸ αἴτιον τοῦ καθιστοῦν τοσοῦτον αὐστηρὸν τὸν γάμον του. Ἐνόμιζε ὅτι εἶχεν ἀντεραστήν· ἀλλ' ὅταν κατεγίνετο νὰ τὸν ἀποκαλύψῃ ἐπλανᾶτο εἰς τὰ ἰδέας του· ἤξευρε μόνον ὅτι εἶναι ὁ δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων. Τὰ δύο τρίτα τῆς νυκτὸς διήνυσεν οὕτω σκεπτόμενος· αἴφνης δὲ κρότος ὑπόκωφος προσέβαλε τὰ ὦτά του, καὶ ταυτοχρόνως ἤκουσε μετ' ἐκπλήξεως βήματα ἀνθρώπου βαδίζοντος κούφως εἰς τὸν κοιτῶνα. Κατὰ πρῶτον ἐνόμισεν ὅτι ἡ φαντασία του τὸν ἠπάτα ἐνθυμηθεὶς ὅτι εἶχεν ἡσφαλισμένην αὐτὸς οὗτος τὴν θύραν ἅμα μετὰ τὴν ἐξοδὸν τῶν θαλαμηπόλων τῆς Λευκῆς. Ἀνέστυρε τότε τὸ παραπετάσμα τῆς κλίνης ἵνα πληροφορηθῇ ἰδίῳις ὁμῶς τὴν αἰτίαν τοῦ κρότου· ἀλλὰ τὸ φῶς τοῦ λύχνου ὃν ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς ἐστίας ἦτο ἐσβεσμένον, συνάμα δὲ ἤκουσε φωνὴν ἀδύνατον καὶ ἐκλελυμένην κρᾶζουσαν τὴν Λευκὴν πολλάκις. Ἐμπλεὺς ὀργῆς ἕνεκα τῶν ζηλοτύπων ὑπονοιῶν του, καὶ μὴ ὑποφείων νὰ βλέπῃ ὀφθαλμοφανῶς τὴν τιμὴν του ἐπιβουλεuoμένην ἠγέρθη, ἵνα προλάβῃ τὴν ἀτιμίαν ἢ νὰ ἐκδικηθῇ κατ' αὐτῆς, ἔλαβε τὸ ξίφος του, καὶ ἔδραμε πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἐνόμισεν ὅτι ἤρχετο ἡ φωνή. Ἐνταῦθα ἤσθάνθη ἕτερον ξίφος ἀντικροῦον τὸ ἑαυτοῦ· προχωρεῖ, ὁ ἄλλος ὑπεχωρεῖ· τὸν καταδιώκει, ἐκεῖνος διαφεύγει τὴν καταδίωξίν του. Ζητεῖ, ὅσον τὸ σκότος επέτρεπε, τὸν φεγάδα εἰς πᾶσας τοῦ κοιτῶνος τὰς γωνίας, ἀλλὰ δὲν

τὸν εὐρίσκει πλέον. Ἐρχεται ἐγγὺς τῆς θύρας φρονῶν ὅτι δι' αὐτῆς ἐδόθη εἰς φυγὴν ὁ κρύφιος τῆς τιμῆς του ἐχθρὸς, ἀλλ' ἦτο ἠσφαλισμένη διὰ τοῦ μοχλοῦ ὡς πρότερον. Ἀγνοῶν τί νὰ συμπεράνῃ ἐκ τοῦ συμβάντος τούτου, ἔκραξε τοὺς πλησιέστερους τῶν ὑπηρετῶν του δυναμένων ν' ἀκούσωσι τῆς φωνῆς του· καὶ ἐπειδὴ ἐκ τούτου ἠναγκάσθη ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ἔφραξε τὴν διάβασιν αὐτῆς διὰ τοῦ σώματός του, καὶ ἐρύλαττεν ἔνοπλος φοβούμενος μὴ διαφύγῃ τὰς χεῖράς του ἐκεῖνος ὃν ἐζήτει.

Τῶν ὑπηρετῶν τινες ἀκούσαντες τὰς τρομερὰς κραυγὰς του ἔδραμον μετὰ φανῶν· ὁ δὲ στρατάρχης λαβὼν κηρίον περιῆλθεν αὐθις τὸν κοιτῶνα φέρων γυμνὸν τὸ ξίφος. Ἐντούτοις οὐδένα εὔρεν ἐντὸς αὐτοῦ, οὐδὲ σημεῖόν τι ὄρατὸν ἀνθρωπίνης εἰσόδου, οἷθ' ὕπαρξιν μυστικῆς θύρας ἢ θυριδίου δι' οὗ ἔδύνατό τις νὰ εἰσέλθῃ· καὶ ὁρῶς δὲν ἠμβλυώπει πρὸς τὰς περιστάσεις τῆς δυστυχίας του· τούτων ἕνεκα αἱ ἰδέαι του ἦσαν παραδόξως συγκεχυμέναι. Νὰ προσδράμῃ εἰς τὴν Λευκὴν; ἀλλ' αὕτη μέγα εἶχε συμφέρον ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν, διὰ τοῦτο οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἠλπιζε νὰ λάβῃ ἀπ' αὐτῆς πληροφορίαν. Ἀπεφάσισε τέλος ν' ἀποκαλύψῃ τοὺς στοχασμοὺς του εἰς τὸν Λεόντιον, ἀροῦ προηγουμένως ἀπέπεμψε τοὺς ὑπηρέτας του εἰπὼν αὐτοῖς ἀπλῶς ὅτι ἠπατήθη ὡς ἀκούσας θόρυβόν τινα ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός του. Τὸν πενθερόν του, ἐξεληθόντα ἤδη τοῦ θαλάμου του ἵνα μάθῃ περὶ τῆς γενομένης ταραχῆς, συνήντησεν ἐρχόμενον, καὶ τῷ διηγήθη τὸ συμβάν δι' ὅλων τῶν σημείων ψυχῆς πιεζομένης ὑπὸ ἀμέτρου θλίψεως καὶ βαθείας μελαγχολίας.

Ὁ Σιφρεδῆς ἐθαύμασεν ἀκούσας τὸ συμβεβηκὸς τούτο. Καί τοι θεωρῶν αὐτὸ ἀπίθκον, οὐχ ἥττον ὁμως τὸ ἐπίστευσεν ὡς ἀληθές· φρονῶν δὲ ὅτι παρὰ τῷ ἐρωτολήπτῳ βασιλεῖ τὰ πάντα εἰσὶ κατορθωτὰ, ἐθλίβετο καιρίως. Ἀπέχων ἐντοσοῦτῳ τοῦ νὰ κολακεύσῃ τὰς ζηλοτύπους ὑπονοίας τοῦ γαμβροῦ του τῷ παρέστησε μετὰ βεβαιότητος ὅτι ἡ φωνὴ ἦν κατ' ὑπόθεσιν ἡ-

κουσε, καὶ τὸ ξίφος ὅπερ ἀντέκρουσε τὸ ἑαυτοῦ ἦτο σκιά φαντασίας ὑπὸ τῆς ζηλοτυπίας ἐξαπατηθείσης· ὅτι ἀδύνατον νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς θυγατρὸς του· ὅτι ἡ φαινομένη αὐτῆς μελαγχολία ἀποδοτέα ἴσως εἰς τινὰ ἀδιαθεσίαν της, καὶ ἡ τιμὴ οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν μὲ τὰς ἀλλοιώσεις τῆς κράσεώς της· ὅτι ἡ αἰφνίδιος μεταβολὴ τῆς θέσεως παρθένου συνειθισμένης εἰς μονήρη βίον, καὶ παραδεδομένης εἰς ἄνθρωπον ὃν οὐδόλως εἶχε τὸν ὕλικόν καιρὸν νὰ σπουδάσῃ καὶ ἀγαπήσῃ, ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ αἰτία τῶν δακρύων τῶν στεναγμῶν καὶ τῆς βαθείας μελαγχολίας της περὶ ὧν οὗτος παρεπονεῖτο· ὅτι ὁ ἔρως εἰς τὰς καρδίας τῶν εὐγενῶν κορῶν μόνον διὰ τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἔξεως ἐξάπτεται· διὸ τὸν συμβουλεύει νὰ καταπραΰνῃ τὴν ἀνησυχίαν του, νὰ ἀναδιπλασιάσῃ τὴν στοργὴν καὶ τὰς περιποιήσεις του καθιστῶν οὕτω τὴν Λευκὴν εὐαίσθητοτέραν. Τέλος δὲ τὸν παρακαλεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς αὐτὴν, βέβαιος ὧν ὅτι αἱ δυσπιστίαι καὶ ἡ ταραχὴ του προσβάλλουσι καίριως τὴν ἀρετὴν της.

Ὁ στρατάρχης, εἴτε ἀληθῶς ἤρχιζε πιστεύων ὅτι εἰς τὴν ταραχὴν εἰς ἣν διέκειτο τὸ πνεῦμά του ἠδύνατο ν' ἀπακτηθῇ, εἴτε ἔκρινεν ἀρμοδιώτερον νὰ προσποιηθῇ μᾶλλον ἢ νὰ πείσῃ ἀνωφελῶς τὸν γέροντα ἐκθέτων αὐτῷ τὸ ἀνεπίδεκτον ἀμφιβολίας συμβάν, οὐδὲν ἀπεκρίθη εἰς τοὺς λόγους τοῦ πενθεροῦ του· ἀλλ' ἐπέστρεψεν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς συζύγου του ἔνθα κατεκλίνθη πλησίον της, καὶ προσεπάθησεν ἵνα διὰ τοῦ ὕπνου ἀποσοδῇσῃ μικρόν τι τὰς ἀνησυχίας του. Ἡ δὲ Λευκὴ, ἡ ἀξιοδάκρυτος Λευκὴ ἦτο ἀνησυχιωτέρα αὐτοῦ· ἤκουσε κάλλιστα καὶ αὐτὴ ὅσα καὶ ὁ σύζυγός της, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκλάβῃ ὡς γέννημα τῆς φαντασίας γεγονὸς οὐ ἐγνώριζε τὸ μυστήριον καὶ τὰς αἰτίας· Ἡπόρει ὅμως διατὶ ὁ Ἑρρίκος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνά της, ἐν ᾧ πανδήμως ὑπεσχέθη νὰ νυμφευθῇ τὴν ἡγεμονίδαν Κωνσταντίαν. Ὅθεν, μακρὰν τοῦ νὰ ἐπαινέσῃ τὸ τοιοῦτον κίνημά του καὶ νὰ κολακεύεται δι' αὐτὸ, ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐθεώρησεν ὡς νέαν κατὰ τοῦ προσώπου της ὕβριν, καὶ ὅλη ἐξήφθη ὑπ' ὀργῆς.

Ἐν ᾧ ἡ θυγάτηρ τοῦ Σιφρεδῆ προκτειλημένη κατὰ τοῦ νέου βασιλέως ὑπελάμβανεν αὐτὸν ὡς τὸν ἐνοχώτερον τῶν ἀνθρώπων, ὁ ἀτυχὴς οὗτος ἡγεμὼν κεκυριευμένος ἤδη ὡς οὐδέποτε ὑπὸ τοῦ πρὸς αὐτὴν σφοδροῦ ἔρωτός του ἐπεθύμει νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτῆς, ἵνα δικαιολογηθῇ ἐναντίον τῶν φαινομένων ἅτινα τὸν κατεδίκαζον. Διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ἐπεθύμει μὲν νὰ μεταβῇ τάχιον εἰς Βελμόντε, ἀλλ' ἐνθεν μὲν αἱ πολλαὶ κυβερνητικαὶ τοῦ ἀσχολίαι εἰς ἃς ὤφειλε νὰ ἐνασχολῇται, ἐνθεν δὲ τὸ ἀδύνατον τῆς ἐν ὥρᾳ ἡμέρας λαθραίας ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἐξόδου τοῦ ἀπέτρεπον τοῦτο. Κάλλις γινώσκων τὰς ἀποκρύφους ὁδοὺς τῶν μερῶν ἐκείνων ἐνθα ἀντιτάφη, οὐδεμίαν ἐμελλε ν' ἀπαντήσῃ δυσκολίαν νὰ τὰς διέλθῃ ἄόρατος, καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἑπαυλιν τοῦ Σιφρεδῆ· πρὸς δὲ ἐφύλασσαν ἔτι τὴν κλεῖν αὐστηρῆς τινος θύρας δι' ἧς εἰσέρχοντο εἰς τὴν κήπου. Ἐντεῦθεν λοιπὸν εἰσεχώρησεν εἰς τὸ πάλαι δωματιὸν τοῦ καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν κοιτῶνα τῆς Λευκῆς. Φαντάσθητε τὸν θαυμασμὸν τοῦ ἡγεμόνος εὐρόντος ἐν αὐτῷ ἄνθρωπον, καὶ αἰσθανθέντος ξίφος ἀνθιστάμενον πρὸς τὸ ἑαυτοῦ. Μικροῦ ἐδέησε νὰ φανερωθῇ καὶ τιμωρήσῃ εὐθὺς τὸν τολμητίαν τὸν χεῖρα βέβηλον κατὰ τοῦ βασιλέως τοῦ ὑψώσαντα· ἀλλ' ἡ πρὸς τὴν τιμὴν τῆς τοῦ Λεοντίου θυγατρὸς ὀφειλομένη προσοχὴ ἀνεχάτισε τὴν ἀγανάκτησίν του, καὶ ἀνεχώρησε διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου δι' οὗ εἰσῆλθε. Τεθορυβημένος ἤδη ὡς οὐδέποτε ἔλαβε τὴν ἄγουσαν εἰς Πάνορμον ὅπου ἀφίχθαις περὶ τὸ λυκαυγὲς ἐκλείσθη εἰς τὸ σπουδαστήριόν του. Τοσοῦτο δὲ ἦτο τεταραγμένος, ὥστε οὐδὲ στιγμὴν ἠδύνατο ν' ἀναπαυθῇ, καὶ πλέον περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἐσκέπτετο παρὰ τὴν εἰς Βελμόντε ἐπάνοδόν του· διότι ἡ προσωπικὴ του ἀσφάλεια, ἡ τιμὴ καὶ ἰδίως ὁ ἔρωις οὐδεμίαν τῶν ἐπέτρεπον ἀναβολὴν πρὸς ἀναγκάλυψιν ὅλων τῶν περιπτώσεων συμβάντος τοσοῦτον δεινοῦ.

Πρωτὰς γενομένης, διέταξε τὴν προπαρασκευὴν τῆς θηρευτικῆς ἀπσκευῆς τοῦ τούτου γενομένου, ἐξῆλθεν εἰς θήραν, καὶ ἐπὶ προφάσει τῆς ἐκ ταύτης διασκεδάσεως εἰσεχώρησεν εἰς τὸ

ἐν Βελμόντε δάσος μετὰ τῶν κυνηγῶν του καί τινων αὐλικῶν. Θέλων δὲ ν' ἀποκρύψῃ τὸν σκοπὸν του, ἐξηκολούθησε μέχρι τινὸς θηρεύων, ἕως οὗ εἶδεν ὅτι ἕκαστος ἔσπευδε μετὰ ζήλου ὀπισθεν τῶν κυνῶν του· τότε ἀπεχωρίσθη ὑφ' ὅλων, καὶ ἔλαβε μόνος τὴν πρὸς τὴν ἑπαυλιν τοῦ Λεοντίου ὁδόν. Ν' ἀποπλανηθῇ ἦτο ἀδύνατον διότι ἐγνώριζε κάλλιστα τὰς λαβυρινθοειδεῖς παρόδους τοῦ δάσους, καὶ τοιαύτην εἶχεν ἀνυπομονησίαν, ὥστε οὐδόλως ἐφείδετο τοῦ ἵππου του, καὶ οὕτω ἐντὸς μικροῦ διέτρεξε τὸ διαχωρίζον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγάπης του διάστημα. Ἐν ᾧ δὲ ἐσκέπτετο τίνα εὐσχημον πρόφασιν νὰ εὕρῃ ἵνα λάβῃ μυστικὴν μετὰ τῆς Λευκῆς συνέντευξιν, καὶ ἐν ᾧ διέβαινε δρομίσκον ἀπολήγοντα εἰς θύραν τινὰ τοῦ κήπου, εἶδεν ἐνώπιόν του δύο γυναῖκας ὑπὸ τὴν σκιὰν δένδρου καθημένας καὶ συνδιαλεγόμενας. Οὐδόλως ἀμφέβαλεν ὅτι αὗται ἀνῆκον εἰς τὰς τῆς ἐπαύλεως, διὸ κατεθορυβήθη· ἀλλ' ὅταν αὗται ἀκούσασαι τὸν ποδοβολητὸν τοῦ καλπάζοντος ἵππου του ἐστράφησαν καὶ εἶδον, ἐπὶ μᾶλλον κατεταράχθη ἀναγνωρίσας μεταξὺ αὐτῶν τὴν φιλτάτην του Λευκὴν ἐξελθοῦσαν ἄρτίως τῆς ἐπαύλεως μετὰ τῆς Νίσης τῆς μόνης θαλαμηπόλου, πρὸς ἣν εἶχε πλειοτέραν παρὰ τὰς ἄλλας ἐμπιστοσύνην, ἵνα θρηνήσῃ καὶ ἐλευθέρως τὴν συμφορὰν της.

Ὁ Ἑρρίκος ἔδραμε τότε μετὰ σπουδῆς, ἐρρίφθη, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τοὺς πόδας της, καὶ βλέπων εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της τρανὰ δείγματα βαθυτάτης θλίψεως ἦλθεν εἰς κατάνυξιν. — Ὠραία Λευκὴ, τῇ εἶπε, μὴ λυπεῖσθε. Τὰ φαινόμενα ἀναμφιβόλως μὲ παριστάνουσιν εἰς τὰ ὅματά σας ἔνοχον· ἀλλ' ὅταν γνωρίσητε τὸ σχέδιον ὅπερ ὑπὲρ ὑμῶν διέγραψα, τότε ὅ,τι ἤδη θεωρεῖτε ὡς ἔγκλημα θέλει φανῇ εἰς ὑμᾶς ἀπόδειξις τῆς τε ἀθωότητος καὶ τοῦ ὑπερβολικοῦ μου ἔρωτος. — Οἱ λόγοι οὗτοι ἱκανοὶ θεωρούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου πρὸς μετρίασιν τῆς ψυχικῆς ἀλγηδόνης τῆς Λευκῆς, ἐχρησίμευσαν πρὸς ἐπαύξησιν αὐτῆς μόνον. Ἡθέλησε μὲν αὕτη νὰ ἀποκριθῇ, ἀλλ' οἱ λυγμοὶ κατέπνιξαν τὴν φωνήν της. Ὁ ἡγεμὼν ἐκπλαγείς διὰ τὴν το-

σαύτην ἀδημονίαν της. — Πῶς! κυρία, τῇ εἶπε, δὲν δύναμαι νὰ καταπραῦνω τὴν ταραχὴν ὑμῶν; Τίνος ἕνεκεν ἀπώλεσα τὴν ἐμπιστοσύνην σας, ἐγὼ ὅστις καὶ τὸ στέμμα μου, καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ζωὴν μου ἐκτίθημι χάριν ὑμῶν εἰς κίνδυνον; — Ἡ θυγάτηρ τοῦ Λεοντίου κατέβαλε τότε προτπάθειάν τινα ἵνα ἐξηγηθῇ, καὶ τῷ εἶπεν. — Αἱ ὑποσχέσεις ὑμῶν, Μεγαλειότατε, εἰσὶ παράκαιροι πλέον· τοῦ λοιποῦ οὐδὲν δύναται νὰ ἐνώσῃ τὴν τύχην μου μετὰ τῆς ὑμετέρας. — Ἀ! Λευκὴ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Ἑρρίκος ὀργίλως, σκληρὸν λόγον εἶπατε! καὶ τίς δύναται νὰ σᾶς ἀποσπάσῃ τῆς ἀγάπης μου; τίς ὁ τολμητίας ὁ μέλλων νὰ ἐκθέσῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀγανάκτησιν βασιλέως προτιμῶντος μᾶλλον τὸν ἐμπρησμὸν τῆς Σικελίας ἀπάσης παρά τὴν ἀφ' ὑμῶν ἀφαίρεσιν τῶν ἐλπίδων του; — Ἡ δύναμις ὑμῶν, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ἡ Λευκὴ διὰ φωνῆς ἀδυνατοῦ, καθίσταται ἀνίσχυρος ἀπέναντι τῶν διαχωρίζοντων ἡμᾶς ἐμποδίων. Εἰμὶ σύζυγος τοῦ στρατάρχου.

— Σύζυγος τοῦ στρατάρχου! ἀνεβόησεν ὁ βασιλεὺς ὀπισθοχωρήσας βήματά τινα. — Ἐνεκα δὲ τῆς ἐκστάσεως ἣτις τὸν κατέλαβε, ἔπαυσε τὴν συνέχειαν τῆς ὁμιλίας του. Καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀπροσδοκῆτου τούτου τραύματος ἀπώλεσε τὰς δυνάμεις του, καὶ ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ κορμοῦ δένδρου ὀπισθεν αὐτοῦ τυχόντος, ὠχρὸς, τρέμων, ἀπηλπισμένος, ἐλεύθερα ἔχων τὰ βλέμματα μόνον καὶ ταῦτα προσηλωμένα ἐπὶ τῆς Λευκῆς κατὰ τινα τρόπον δίδοντα αὐτῇ νὰ ἐννοήσῃ κατὰ πόσον τὸν κατέθλιψε τὸ δυστύχημα, ὅπερ πρὸ μικροῦ ἡ θυγάτηρ τοῦ Σιφρεδῆ τῷ ἀνήγγειλε. Τὸν ἐθεώρησε καὶ αὐτὴ διὰ βλέμματος ἱκανοῦ τοῦ νὰ γνωρίσῃ ὁ Ἑρρίκος ὅτι αἱ συγκινήσεις της μικρὸν ἀπὸ τὰς ἐκείνου διέφερον, καὶ ἀμφοτέροι οἱ ἀτυχεῖς ἐρασταὶ ἐφύλασσον πρὸς ἀλλήλους τοιαύτην σιωπὴν δηλοῦσαν φρικῶδές τι. Ὁ ἡγεμὼν τέλος συνελθὼν ὀλίγον μετὰ κόπου ἐκ τῆς ταραχῆς τοῦ ἐπανελάβε τὸν λόγον, καὶ εἶπε τῇ Λευκῇ στενάζων. — Τί ἐπράξατε, κυρία; φεῦ! ἡ εὐπιστία ὑμῶν ἀπώλεσεν ἐμὲ καὶ ὑμᾶς. —

Ἡ Λευκὴ, ἐν ᾧ ἐφρόνει ὡς ἔχουσα ἰσχυροτάτους ἵνα παρα-
 πονεθῇ κατ' αὐτοῦ λόγους, ἐπειράχθη πολὺ ἀκούσασα τὰς ἐπι-
 πλήξεις τοῦ βασιλέως. — Τί ! Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη αὕτη,
 προσθέτετε λοιπὸν τὴν ὑπόκρισιν εἰς τὴν ἀπιστίαν ! θέλετε νὰ
 νὰ ἐλέγξω τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ἀκοήν μου ὡς ἀπατηθείσας, καὶ
 παρὰ τὴν ἀληθῆ ἐκθεσιν αὐτῶν νὰ νομίσω ὑμᾶς ἄθῳον ; Ὁχι,
 βασιλεῦ, πιστεύσατέ με ὅτι οὐδόλως εἰμὶ δεκτικὴ τοσαύτης
 ἀναισθησίας. — Καὶ ὁμῶς, κυρία, εἶπεν αὕθις ὁ ἡγεμὼν, αἱ ἀπο-
 δείξεις αὗται αἵτινες φαίνονται ὑμῖν τοσοῦτον ἀξιόπιστοι ὥς
 ἠπάτησαν, καὶ αὗται συνέτρεξαν πρὸς ἐξαπάτησιν ὑμῶν· ἀλλ'
 εἰμὶ τοσοῦτον ἄθῳος καὶ πιστὸς, ὅσον ὑμεῖς ἐστὲ σύζυγος τοῦ
 στρατάρχου. — Τί λέγεσθε ! Μεγαλειότατε, ἐπανέλαβεν αὕτη, μή-
 πως ἤμην κωφὴ καὶ δὲν ἤκουσα τὴν Υ.Μ. ἀσφαλιζούσαν τὴν χει-
 ϶ρα καὶ τὴν καρδίαν τῆς εἰς τὴν Κωνσταντίαν; βεβαιούσαν ἐ-
 νώπιον τῶν μεγιστάνων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν βουλήσεων τοῦ
 μακαρίτου βασιλέως ; ἡ δὲ ἡγεμονίς μὴ δὲν ἐδέχθη τὰς προσι-
 ρήσεις τῶν νέων ὑπηκόων τῆς ὑπὸ τὴν ιδιότητα βασιλίσσης
 καὶ συζύγου τοῦ μονάρχου Ἑρρίκου ; Οἱ ὀφθαλμοί μου ἄρα ἦσαν
 τεθχμῳμένοι ; Εἶπατε, εἶπατε μᾶλλον, ἀπιστε, ὅτι ἡ Λευκὴ
 οὐδόλως ἠδύνατο ν' ἀντιστῇ τὸ συμφέρον τοῦ θρόνου
 μετὰ τῆς καρδίας ὑμῶν· καὶ μακρὰν του νὰ καταβιβασθῇτε
 προσποιούμενος τοῦτο ὅπερ οὐδόλως αἰσθάνεσθε πλέον, καὶ
 ὅπερ οὐδέποτε ἠσθάνθητε, ὁμολογήσατε εἰλικρινῶς ὅτι τὸ στέμ-
 μα τῆς Σικελίας ἐφάνη ὑμῖν ἀσφαλέστερον νυμφευόμενος τὴν
 Κωνσταντίαν παρὰ τὴν κόρην τοῦ Λεοντίου. Ἐχετε δίκαιον,
 βασιλεῦ, οὔτε τοιοῦτος περικλεῆς θρόνος, οὔτε ἡ καρδία τοι-
 ούτου ἡγεμόνος μοὶ ἤρμοζεν ὁμολογῶ δὲ ὅτι ὑπῆρξα πολὺ κε-
 νόδοξος τολμήσασα νὰ ἔχω ἀξιῶσεις εἰς ἀμφοτέρω ταῦτα· ἀλλὰ
 καὶ ἡ Υ. Μ. ὥφειλε νὰ μὴ ὑποστηρίξῃ τὴν πλάνην μου ταύτην.
 Ἐνθυμεῖσθε κάλλιστα τοὺς φόβους μου οὓς ἐφανέρωσα ὑμῖν,
 ὅτε ἀπλὴν μόνον συνέλαβον ιδέαν ὅτι δυνατόν νὰ ἀπωλέσω
 ὑμᾶς, καὶ ἡ ιδέα μου αὕτη μοὶ ἐφαίνετο ἀλάνθαστος σχεδόν.
 Διὰ τί μὲ ἐβεβαιώσατε τὸ ἐναντίον ; διὰ τί διεσκεδάσατε τὰς

ὑπονοίας μου; Τὴν τύχην μου μᾶλλον θὰ ἡτιώμην τότε παρὰ ὑμᾶς, καὶ, ἂν ὅχι τὴν χεῖρά μου ἦν οὐδέποτε ἤθελον προσφέρει εἰς ἄλλον, τοῦλάχιστον ἠθέλατε κατέχει τὴν καρδίαν μου. Ἄφετε λοιπὸν πλεον τὰς ἀκαίρους δικαιολογήσεις, διότι εἰμὶ σύζυγος τοῦ στρατάρχου· καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν συνεπειῶν συνδιαλέξεως προσβαλούσης τὴν ὑπόληψίν μου εὐδοκήσατε, Μεγαλειότατε, ν' ἀπομακρυνθῶ πλησίον ἡγεμόνος ὃν τὸ συζυγικὸν καθῆκον οὐδόλως ἐπιτρέπει ν' ἀκούσω, καὶ πιστεύω ἀδιστάκτως ὅτι οὕτω πράττουσα δὲν πκραιβαίνω τὸ πρὸς τὸν βασιλέα μου ὀφειλόμενον σέβας. —

Ταῦτα εἰποῦσα ἀφῆκε τὸν Ἑρρίκον καὶ ἀνεχώρησε μεθ' ὅσης ἡ ἐνεστῶσα κατάστασις αὐτῆς τῇ ἐπέτρεπε ταχύτητος. — Στῆτε, κυρία, ἐφώνησεν ὁ βασιλεὺς· μὴ ὠθῆτε εἰς ἀπελπισίαν ἡγεμόνα διατεθειμένον μᾶλλον ν' ἀνατρέψῃ θρόνον ὃν, καθὰ τὸν ἐλέγχετε, προετίμησεν ὑμῶν, παρὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς προσδοκίας τῶν ὑπηκόων του. — Ἡ θυσία αὕτη καθίσταται ἤδη ἀνωφελής, ἀπεκρίθη ἡ Λευκή. Ἐπρεπε, προτοῦ δείξῃτε δημοσίᾳ τὸν τοσοῦτον γενναῖον ὑμῶν ἐνθουσιασμόν, νὰ μὴ ἀφήσητε νὰ ἄρπαγῶ ὑπὸ τοῦ στρατάρχου. Ἐπειδὴ δὲ ἀπώλεσα διὰ παντὸς τὴν ἐλευθερίαν μου, ἀδιάφορόν μοι εἶναι εἴτε μεταβληθῇ εἰς τέφραν ἅπασα ἡ Σικελία, εἴτε νυμφευθῇτε ἄλλην οἰανδῆποτε. Ἐσχον πρὶν τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀφῆκα τὴν καρδίαν μου νὰ ἀφαρπασθῇ· ἤδη ὅμως θέλω ἔχει τοῦλάχιστον τὴν γενναιότητα νὰ καταβάλω τοὺς βιαίους αὐτῆς παλμούς, καὶ οὕτω ν' ἀποδείξω εἰς τὸν νέον βασιλέα, ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ στρατάρχου δὲν εἶναι πλεον ἢ ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Ἑρρίκου ἀγαπωμένη. — Ταῦτα λέγουσα ἀφίχθη εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου εἰς ἣν εἰσῆλθεν ὁρμητικῶς μετὰ τῆς Νίσης, καὶ κλείσασα ὀπισθέν της τὰς πύλας τῆς εἰρημένης θύρας ἀφῆκε τὸν ἡγεμόνα καταλελυπημένον καὶ μὴ δυνάμενον νὰ συνέλθῃ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου τραύματος ὅπερ ἡ Λευκή τῷ κατέφερεν ἀναγγείλασα πρὸς αὐτόν τὸν γάμον της. — Ἄδικος Λευκή, ἀνεβόησεν οὗτος, ἀπώλεσας τὴν μνήμην τῶν ἀμοιβαίων ἡμῶν ὑπο-

σχέσεων! Καί τοι ὀρκισθέντες ἀμφοτέροι αἰωνίαν ἀγάπην, ἀποχωρίζομεθα! Χίμαιρα λοιπὸν ἦτο ἡ ἰδέα ἣν μοι ἐνέπνευσας ὅτι γενήσομαι κύριος τῶν θελγήτρων σου! Ἄ! σκληρὰ, πόσον ἀκριβὰ ἀγοράζω τὸ πλεονέκτημα, διότι κατώρθωσα ν' ἀποδεχθῇς τὸν ἔρωτά μου! —

Παρεστάθη τότε εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ ἡ εἰκὼν τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἀντιζήλου τοῦ περιβεβλημένη μεθ' ὅλων τῶν δεινῶν τῆς ζηλοτυπίας· καὶ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τοσοῦτον ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ πάθους τούτου, ὥστε ἐν τῇ ἀγανακτήσει τοῦ ἐγγὺς ἦλθε νὰ θανατώσῃ τὸν στρατάρχην καὶ αὐτὸν ἔτι τὸν Σιφρεδὴν ἀλλ' ὁ ὀρθὸς λόγος καθυσύχασε κατὰ μικρὸν τὴν παράφορον ὁρμὴν τοῦ. Ἐντούτοις ἀδυνατῶν ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῆς ἰδέας τῆς Λευκῆς τὰς περὶ τῆς ὑποτιθεμένης ἀπιστίας τοῦ ἐντυπώσεις ἐκείνης, ἀπηλπίζετο· ἐπίστευεν ὅμως ὅτι δυνατόν νὰ τὰς ἐξαλείψῃ ἂν συνδιαλεχθῶσιν ἐλευθέρως. Πρὸς πραγματοποιήσιν τούτου ἔκρινεν ἄφρευκτον τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ στρατάρχου, καὶ ἀπεφάσισε νὰ διατάξῃ τὴν σύλληψίν τοῦ ὡς ὑπόπτου δῆθεν συνωμοσίας, δικαιολογουμένης ἕνεκα τῶν ἀνωμαλιῶν εἰς ἃς τὸ Κράτος διετέλει. Ὅθεν διέταξε τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωματοφυλακῆς τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς Βελμόντε, καὶ νυκτὸς ἐπιούσης συλλάβῃ καὶ φυλακίσῃ τὸν στρατάρχην εἰς τὸ φρούριον τοῦ Πανόρμου, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Τὸ ἔκτακτον τοῦτο γεγονὸς κατέπληξε τοὺς ἐν Βελμόντε, καὶ ὁ Σιφρεδὴς ἀνεχώρησεν εὐθὺς ἵνα ἐγγυηθῇ πρὸς τὸν βασιλέα τὴν ἀθωότητα τοῦ γαμβροῦ τοῦ, καὶ νὰ τῷ παραστήσῃ τὰς δυσχρέστους συνεπείας τοιαύτης φυλακίσεως. Ὁ βασιλεὺς περιέμενε τὸ κίνημα τοῦτο ἀπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ τοῦ· θέλων ὅμως τοῦλάχιστον νὰ οἰκονομήσῃ εἰς ἑαυτὸν ἐλευθέραν μετὰ τῆς Λευκῆς συνέντευξιν προτοῦ διατάξῃ τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ στρατάρχου, ῥητῶς ἀπηγόρευσεν εἰς πάντας τὴν ἐνώπιόν τοῦ παρουσίᾳσιν οἰουδήποτε μέχρι τῆς ἐπιούσης. Ἀλλ' ὁ Λεόντιος ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν θάλαμον τοῦ βασιλέως. — Μεγαλειότατε, εἶπεν ἄμικ παρουσια-

σθεις ἐνώπιόν του, εἰν ἦναι ἐπιτετραμμένον εἰς εὐπειθῆ καὶ πιστὸν ὑπήκοον νὰ ὑποβάλῃ τὰ κατὰ τοῦ μονάρχου του δίκαιά του, ἔρχομαι νὰ παραπονεθῶ πρὸς ὑμᾶς ἐναντίον ὑμῶν. Ποῖον, Μεγαλειότατε, τὸ τοῦ γαμβροῦ μου ἔγκλημα; Ἡ Υ. Μ. ἐσκέφθη ὠρίμως τὸ αἰώνιον ἐνοῖδος, ὅπερ διὰ τῆς διαγωγῆς τῆς ταύτης εἰς τὴν οἰκογένειάν μου προσάπτει, πρὸς δὲ καὶ τὰς συνεπείας φυλακίσεως δυναμένης νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας παραίτησιν τῶν εὐγενῶν τῶν κατεχόντων ἤδη τὰς ἀξιολογωτέρας τοῦ βασιλείου θέσεις; — Ἐμαθον θετικῶς, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὁ στρατάρχης ἔχει ἐγκληματικὰς συνεννοήσεις μετὰ τοῦ ἡγεμονόπαιδος δὸν Πέτρου. — Ἐγκληματικὰς συνεννοήσεις! ὑπολαβὼν εἶπε μετὰ θαυμασμοῦ ὁ Λεόντιος· ὦ! Μεγαλειότατε, ἀπίθανον τοῦτο· ἠπάτησαν μᾶλλον τὴν Υ. Μ. Ἡ προδοσία οὐδέποτε εἰσεχώρησεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Σιφρεδῆ, καὶ ὁ στρατάρχης ἀρκεῖ ὅτι εἶναι γαμβρός μου, καὶ τοῦτο τὸν καθιστᾷ ἀνώτερον πάσης ὑπονοίας. Ὁ στρατάρχης ἔρα εἶναι ἀθῶος, καὶ φαίνεται ἄλλοι ἀπόκρυφοί σκοποὶ προῦκάλεσαν τὴν κράτησίν του.

— Ἐπειδὴ Λεόντιε, μοὶ ὁμιλεῖς ἀπροκαλύπτως, εἶπεν αὖθις ὁ βασιλεὺς, θά σοι ὁμιλήσω καὶ ἐγὼ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Παραπονεῖσαι κατὰ τῆς φυλακίσεως τοῦ στρατάρχου! Αἶ! μήπως δὲν ἔχω καὶ ἐγὼ δίκαιον νὰ παραπονεθῶ κατὰ τῆς σκληρότητός σου; Σὺ βάρβαρε Σιφρεδῆ, σὺ ἀφήρεσας ἀπ' ἐμοῦ τὴν ἡσυχίαν· καὶ θέλων δῆθεν νὰ μοὶ παρέξῃς τὰς ἐκδουλεύσεις σου, μὲ ἔφερες εἰς θέσιν νὰ ζηλεύω τὴν τύχην καὶ αὐτῶν τῶν εὐτελεστέρων θνητῶν. Μὴ καυχᾶσαι ὅμως ὅτι θὰ ἀκολουθήσω πιστῶς τὰς ιδέας σου· ὄχι, μάτην ἀπεφασίσθη ὁ μετὰ τῆς Κωνσταντίας γάμος μου. . . — Τί λέγετε, βασιλεῦ! ὑπέλαβεν ὁ Λεόντιος φρίσσων, δύνασθε ἤδη νὰ μὴ νυμφευθῇτε τὴν ἡγεμονίδα ἀφοῦ τῇ ἐδώκατε τοιαύτην κολακευτικὴν ἐλπίδα ἐνώπιον ὅλων τῶν ἡμετέρων ὑπηκόων! — Ἄν γελάσω τὰς προσδοκίας των, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, σὲ θεωρῶ αἰτίον τούτου. Διατὶ, Σιφρεδῆ, μὲ ἔφερες εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ

τοῖς ὑποσχεθῶ ὅ,τι ἀδυνατῶ νὰ τοῖς προσφέρω ; Τίς σέ ἠνάγκασε νὰ θέσης εἰς τὸν χάρτην τὴν ὄνομα τῆς Κωνσταντίας, ἐν ᾧ ἰδίως ἦτο προωρισμένον διὰ τὴν κόρην σου ; Ἡγνόεις ἄρά γε τὸν σκοπὸν μου ; Ἐπρεπε νὰ παραβιάσης τὴν καρδίαν τῆς Λευκῆς ὑποχρεῶν αὐτὴν νὰ νυμφευθῇ ἄνθρωπον ὃν οὐδόλως ἀγαπᾷ ; Καὶ ἐν τίνι δικαίωματι ἀποφασίζεις σὺ νὰ νυμφευθῶ ἡγεμονίδα ἣν ἀποστρέφομαι ; Ἐλησμόνησας ἴσως ὅτι αὕτη ἐστὶ θυγάτηρ τῆς σκληρᾶς ἐκείνης Μαθίλδης, ἥτις καταπατήσασα πᾶν συγγενικὸν καὶ φιλάνθρωπον δικαίωμα συνήργησε νὰ ἐκπιεύσῃ ὁ πατήρ μου εἰς τὰς αὐστηρότητας δεινῆς φυλακίσεως ; αὐτὴν νὰ νυμφευθῶ ἐγώ ! ἄπαγε ! μὴ ἔλπιζε τοῦτο, Σιφρεδῆ. Προτοῦ ἴδῃς ἀνημμένην τὴν δᾶδα τοῦ τρομεροῦ τούτου ὕμναίου, ἄπασα ἡ Σικελία ἔσεται μεταβεβλημένη εἰς τέφραν, καὶ τὸ ἔδαφος αὐτῆς κατακλυσμένον ἐξ αἵματος.

— Τί ἀκούω ; ἔκραζεν ὁ Λεόντιος. Ἄ ! Μεγαλειότατε, τρομεραὶ εἰσὶν αἱ ἀπειλαὶ αὗται ! Ἀλλὰ ματαίως ταράσσομαι, ἐξηκολούθησεν οὗτος μεταβαλὼν ὕφος. Γνωρίζω ὅτι ὑπεραγαπᾶτε τὸ ὑπήκοον ὑμῶν· διὸ ἀμφιβάλλω ἂν γενήτε πρόξενος τῆς δυστυχίας του. Οὐδέποτε θέλετε κατακυριευθῇ ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, οὐδὲ ἀμαυρώσῃ τὰς ἀρετὰς ὑμῶν περιπίπτων εἰς τὰς ἀδυναμίας τῶν κοινῶν ἀνθρώπων. Συζεύξας τὴν θυγατέρα μου μετὰ τοῦ στρατάρχου, ἔπραξα τοῦτο, Μεγαλειότατε, ἵνα περιποιήσω τῇ Υ. Μ. ἀνδρεῖον ὑπήκοον, ἱκανὸν διὰ τε τοῦ βραχίονός του καὶ τοῦ στρατοῦ ὃν διοικεῖ νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ δικαιώματα ὑμῶν ἐναντίον τῶν συμφερόντων τοῦ ἡγεμονόπαιδος δὸν Πέτρου. Ἐνόμισα ὅτι συνδέων αὐτὸν μετὰ τῆς οἰκογενείας μου διὰ δεσμῶν τοσοῦτον στενῶν . . . — Φεῦ ! ἀλλ' ὁ δεσμός οὗτος, ἀνεβόησεν ὁ ἡγεμὼν Ἑρρίκος, ὁ ὀλέθριος οὗτος δεσμός με ἀπώλεσε. Σκληρὲ φίλε, διατί μοι ἐπέφερες τοιοῦτον καίριον τραῦμα ; Σὲ ἐπεφόρτισα ποτὲ νὰ διαθέσης κατὰ τὸ δοκοῦν τὰ συμφέροντά μου πρὸς βλάβην τῆς καρδίας μου ; Διατί δὲν ἀφῆκες νὰ ὑποστηρίξω ἐγὼ αὐτὸς τὰ δικαιώματά μου ; Λεῖπει ἄρά γε ἀπ' ἐμοῦ ἡ τόλμη νὰ τιμωρήσω τοὺς ἀν-

θισταμένους εἰς ταῦτα ὑπηκόους μου; καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ στρατάρχης εἰάν μου παρήκουε δὲν ἡδυνάμην νὰ τὸν παιδεύσω; Γνωρίζω κάλλιστα ὅτι οἱ βασιλεῖς εἰσὶ πατέρες τῶν λαῶν των καὶ οὐχὶ τύραννοι· πρῶτιστον δὲ καθήκον αὐτῶν ἐστὶν ἡ εὐδαιμονία τῶν ὑπηκόων των· ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλεῖς πρέπει νὰ ὦσι δοῦλοι αὐτῶν; Ἀφ' ἧς ἐλέω Θεοῦ ἐξηλέχθησαν ἵνα βασιλεύσωσι, πρέπει ἐκ τούτου ν' ἀπολέσωσι τὴν παρὰ τῆς φύσεως δωρηθεῖσιν αὐτοῖς καὶ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἐλευθερίαν τοῦ διαθέτειν τὰς κλίσεις των; Ἄ! Ἀφοῦ οἱ ἡγεμόνες δὲν δύνανται ν' ἀπόλαύωσι τῶν ἡδονῶν ὡς οἱ ἔσχατοι τῶν θνητῶν, ἀνάλαβε, Σιφρεδῆ, τὴν ὑπερτάτην αὐτὴν ἀρχὴν ἣν μοι ἐξησφάλισας πρὸς ἐλάβην τῆς ἡσυχίας μου.

— Οὐδόλως λανθάνει τὴν Υ. Μ. ἀπεκρίθη ὁ πρωθυπουργός, ὅτι ὁ ἀποθανὼν βασιλεὺς συνδέει τὴν διαδοχὴν τοῦ θρόνου μετὰ τοῦ γάμου τῆς ἡγεμονίδος. — Ἐν τίνι δικαίωματι, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, ἔθεσε κατ' οἰκείαν βούλησιν τὸν ὅρον τούτον; Ὅτε ἐκεῖνος διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον τὸν ἀδελφόν του Κάρολον, διὰ τοιούτου αξιοκατακρίτου θεσπίσματος τὸν διεδέχθη; Σὺ δὲ ὤφειλες νὰ φανῇς οὕτω ἀδύνατος ὥστε νὰ δεχθῇς τοιοῦτον ἄδικον διάταγμα; Ὡς πρωθυπουργός κάκιστα ἐππούδασες, Λεόντιε, τὰ ἔθ.μα ἡμῶν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ πρὸς τὴν Κωνσταντίαν δοθεῖσα ὑποσχέσις μου ἐγένετο ἀκουσίως μου· διὸ προτίθεμαι ν' ἀθετήσω τὸν λόγον μου, καὶ ὁ δὸν Πέτρος εἰάν στηρίξῃ ἐπὶ τῇ ἀρνήσει μου τὴν ἐλπίδα τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς του, θέλων οὕτω νὰ γείνη αἷτιος τῆς τοῦ λαοῦ διαιρέσεως καὶ κατὰ συνέπειαν αἱματοχυτίας, τὸ ξίφος δύναται ν' ἀποφασίσῃ, τίς ἐξ ἡμῶν ἔσεται ὁ ἀξιώτερος τοῦ βασιλεῦσαι. — Ὁ Λεόντιος ἀπέφυγεν οὔτε ἐτόλμησε νὰ τὸν στενοχωρήσῃ πλείότερον, ἀρκεσθεὶς μόνον νὰ τῷ ζητήσῃ γονυπετῆς τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ γαμβροῦ του ἣν καὶ ἐπέτυχεν. — Ὑπαγε, τῷ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἐπάνελθε εἰς Βελμόντε, καὶ ὁ στρατάρχης ἔρχεται ἐκεῖ κατόπιν σου. — Ὁ πρωθυπουργός ἀνεχώρησε καὶ μετέβη εἰς Βελμόντε βέβαιος ὅτι ὁ γαμβρός του τὸν ἀ-

κολουθεῖ· ἀλλ' ἠπατᾶτο. Ὁ Ἑρρίκος ποθῶν νὰ ἴδῃ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα τὴν Λευκὴν, ἀνέβαλεν ἐπίτηδες μέχρι τῆς ἐπιούσης τὴν ἀπόλυσιν τοῦ συζύγου της.

Ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς ταῦτα ἐβουλεύετο, ὁ στρατάρχης ἦτο βεβουθισμένος εἰς ἀνιάρας σκέψεις. Διὰ τῆς φυλακίσεώς του ἐγνώρισε τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τοῦ δυστυχήματός του, ἐκυριεύθη τότε ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ἀποβαλὼν τὴν μέχρι τοῦδε πρὸς τὸν βασιλέα ἀξιοσύστατον πίστιν του, ἐκδίκησιν μόνον ἔπνεε. Ἐπειδὴ δὲ οὐδόλως ἀμφέβαλλεν ὅτι ὁ βασιλεὺς τὴν αὐτὴν νύκτα ἀφρεύκτως ἔμελλε νὰ ἴδῃ τὴν Λευκὴν, καὶ θέλων νὰ τὸν συλλάβῃ ἐπ' αὐτοφόρῳ, παρεκάλεσε τὸν φρούραρχον τοῦ Πανόρμου νὰ τῷ ἐπιστρέψῃ τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἐξοδὸν του, βεβαιῶν αὐτὸν ὅτι θέλει ἐπιστρέψει εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιούσαν πρὸ τῆς αὐγῆς. Ὁ φρούραρχος ὅλως ἀφωσιωμένος πρὸς αὐτὸν εὐκόλως συνήνεσε, καθόσον ἐγνώριζεν ἤδη ὅτι ὁ Σιφρεδῆς κατῴρθωσε τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἐξοδὸν του, μάλιστα δὲ τῷ προσέφερε καὶ ἵππον ἵνα μεταβῇ εἰς Βελμόντε. Ὁ στρατάρχης, ἀφίχθεις ἐκεῖ, ἔδασε τὸν ἵππον του εἰς τὸν κορμὸν δένδρου, εἰσῆλθε διὰ τινος θυριδίου, οὗ ἔφερε τὴν κλεῖν, εἰς τὸν κῆπον, καὶ ἐπέτυχε νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν ἑπαυλιν οὐδένα κατὰ τὴν διάβασίν του ἀπαντήσας. Φθὰς εἰς τὸ κατάλυμα τῆς συζύγου του ἐκρύβη εἰς τὸν ἀντιθάλαμον ὀπισθεν παραπετάσματος ἐκτὶ εὐρεθέντος, προθέμενος ἵνα κατασκοπεύῃ ἐντεῦθεν πᾶν τὸ γινόμενον, καὶ ἅμα ἀκούσας ἔστω καὶ τὸν ἐλάχιστον κρότον νὰ ἐφορμήσῃ εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς Λευκῆς. Μετ' ὀλίγον εἶδεν ἐξ αὐτοῦ ἐξερχομένην τὴν Νίσαν, καὶ μεταβαίνουσαν εἰς τὸν θάλαμόν της ἵνα κοιμηθῇ.

Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Σιφρεδῆ ἐννοήσασα εὐκόλως τὴν ἀφορμὴν ἧς ἔνεκεν ἐφυλακίσθη ὁ σύζυγός της, ὑπέθεσεν ὅτι αὐτὸς δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα εἰς τὸ Βελμόντε, εἰ καὶ ὁ πατήρ της τῇ εἶπεν, ὅτι ὁ βασιλεὺς τὸν διεβεβαίωσε περὶ τῆς ἀμέσου μετ' αὐτὸν ἀναχωρήσεως τοῦ στρατάρχου· διὸ οὐδόλως ἀμφέβαλλεν ὅτι ὁ Ἑρρίκος ὠφελούμενος ἐκ τῆς περιστά-

σεως θέλει ἔλθει νὰ τὴν ἴδῃ καὶ τῇ ὁμιλήσῃ κατ' ἰδίαν. Οὕτω φρονοῦσα περιέμενε τὸν ἡγεμόνα ἵνα τὸν ἐλέγξῃ δι' ἐπιχείρημα ὅπερ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δι' αὐτὴν τραγικὰς συνεπείας. Τῶν-
τι, ἅμα μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς Νίσης, ὁ σύρτης ἠνεώχθη, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐρρίφθη εἰς τὰ γόνατα τῆς Λευκῆς. — Κυ-
ρία, τῇ εἶπε, μὴ με καταδικάζετε προτοῦ με ἀκούσητε. Ἄν
διέταξα τὴν φυλάκισιν τοῦ στρατάρχου, σκέφθητε ὅτι τοῦτο
μόνον τὸ μέσον μοὶ ἔμεινεν ἵνα δικαιολογηθῶ, ἀφοῦ σήμε-
ρον τὴν πρωΐαν ἠρνήθητε νὰ με ἀκούσητε· διὸ διὰ τὸ τέ-
χνασμά μου τοῦτο ὑμᾶς πρέπει νὰ ἐλέγξητε. Αὐριον ὁ σύζυγος
ὑμῶν ἐλευθεροῦται, ἐγὼ δὲ, φεῦ! δὲν θὰ δυνηθῶ εἰς τὸ ἐξῆς
νὰ σᾶς ὁμιλήσω. Ἀκούσατέ μου λοιπὸν τελευταῖον. Ἐπεδὴ ἡ
στέρησις ὑμῶν καθιστᾷ τὴν τύχην μου ἀξιοθρήνητον, δότε μοι
κἂν τὴν θλιβεράν παρηγορίαν νὰ σᾶς πληροφορήσω, ὅτι τὸ δυσ-
τύχημα τοῦτο δὲν ἔσυρον ἐπάνω μου ἕνεκα τῆς ἀπιστίας μου.
Ἄν δὲ ἐπεβεβίωσα τὸν μετὰ τῆς Κωνσταντίας γάμον μου,
ἔπραξα τοῦτο διότι ἀδύνατόν μοι ἦτο νὰ φερθῶ ἄλλως ἀφοῦ ὁ
πατὴρ ὑμῶν κατάντησε τὰ πράγματα εἰς αὐτὴν τὴν κατάστα-
σιν. Χάριν τοῦ συμφέροντος ἀμφοτέρων ἡμῶν ὥφειλον νὰ ἀπο-
κοιμήσω τὴν ἡγεμονίδα, ἵνα ἐξασφαλίσω ὑμῖν ἔνθεν μὲν τὸ
στέμμα, ἔνθεν δὲ τὴν χεῖρα τοῦ ἐραστοῦ ὑμῶν. Πρὸς κατόρ-
θωσιν τούτων εἶχον χρηστὰς ἐλπίδας, καὶ ἤδη ἔλαβον τὰ κα-
τάλληλα μέτρα πρὸς διάρρηξιν τοιαύτης ὑποσχέσεως· ἀλλ' ὑ-
μεῖς κατεστρέψατε τὸ ἔργον μου, καὶ διαθέτουςα τὰ περὶ
ὑμῶν λίαν ἐπιπολαίως, προπαρεσκευάσατε αἰωνίαν ψυχικὴν
ὁδύνην εἰς δύο καρδίας ἃς ἐντελὲς ἔρως ἔμελλεν, ἴσως, κατα-
στήσῃ εὐδαίμονας. —

Ταῦτα εἶπεν ὁ βασιλεὺς δι' ἐνδείξεων πραγματικῆς ἀπελπι-
σίας τοσοῦτον προφανῶν, ὥστε ἡ Λευκὴ συγκινηθεῖσα οὐδόλως
ἐδίσταζε πλέον περὶ τῆς ἀθωότητός του. Κατὰ πρῶτον ἐχάρη ἐκ
τούτου, ἔπειτα δὲ συναισθανθεῖσα τὴν συμφορὰν τῆς ζωηρότερον.
— Ἄ! Μεγαλειότατε, εἶπεν, ἀφοῦ ἡ εἰμαρμένη οὕτως ἀπε-
φάσισε περὶ ἡμῶν, μὴ προστίθετε εἰς τὰς πολλὰς μου ὁδύνας

καὶ νέαν σκληρὰν θλίψιν βεβαιῶν με ὅτι ἐστὲ ἀθῶος. Ὡ! τί ἔπραξα ἡ δύστηνος; ὁ θυμὸς μὲ παρέσυρεν ἐνόμισα ἐμαυτὴν ἐγκαταλελειμμένην, καὶ ἐν τῇ ἀγανακτήσει μου ἐδέχθην τὴν χεῖρα τοῦ στρατάρχου ὃν ὁ πατήρ μου προέτεινε διὰ σύζυγον, καὶ οὕτως ἔπραξα τὸ ἀδίκημα καὶ κατὰ συνέπειαν προῦκάλεσα τὴν δυστυχίαν ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. Ἀλλοίμονον! Ἐν ᾧ κατέκρινον ὑμᾶς ὅτι μὲ ἠπατήσατε, τοῦντίον ἐγὼ ἡ εὐπίστος ἐρωμένη διέρρηξα δεσμοὺς οὓς ὠρκίσθην νὰ διατηρήσω αἰωνίως! Ἐκδικήθητε ἤδη καὶ ὑμεῖς, βασιλεῦ· μισήσατε τὴν ἀχάριστον Λευκὴν . . . Λησμονήσατε . . . — Ἄ! πῶς δύναμαι τοῦτο, κυρία! ὑπολαβὼν εἶπε θλιβερῶς ὁ Ἑρρίκος. Ποῖον τὸ μέσον ν' ἀποσπάσω ἐκ τῆς καρδίας μου πάθος ὅπερ οὐδ' αὐτὴ ἡ ἀδικία ὑμῶν δύναται νὰ σβέσῃ! — Καὶ ὁμῶς ἀνάγκη νὰ καταβάλλητε πᾶσαν προσπάθειαν εἰς τοῦτο, εἶπε στενάζουσα ἡ κόρη τοῦ Σιφρεδῆ . . . — Ὑμεῖς δὲ, Λευκὴ μου, εἰσθε ἱκανὴ νὰ πράξητε τοῦτο; ἐπανέλαθεν ὁ βασιλεὺς. — Δὲν τὸ ὑπόσχομαι, ἀνταπεκρίθη ἡ Λευκὴ, καὶ ὁμῶς οὐδενὸς μέσου θέλω φεισθῆ πρὸς κατόρθωσίν του. — Ἄ! σκληρὰ, εἶπεν ὁ ἡγεμὼν, ἀφοῦ δύνασθε νὰ φαντασθῆτε τὸ τοιοῦτον, εὐκόλως θὰ λησμονήσητε τὸν Ἑρρίκον, — Τίς λοιπὸν εἶναι ὁ σκοπὸς σας; ἠρώτησεν ἡ Λευκὴ διὰ σταθεροῦ τόνου· μήπως φρονῆτε ὅτι θὰ συγχωρήσω τοῦ λοιποῦ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς πρὸς ἐμὲ θεραπείας σας; Ὁχι, Μεγαλειότατε· ἀποβάλετε τοιαύτην ἐλπίδα. Καὶ ἂν δὲν ἐγεννήθην νὰ γείνω βασίλισσα, οὔτε ἐπλάσθην νὰ δίδω ἀκρόασιν εἰς παράνομον ἔρωτα. Ὁ σύζυγός μου, βασιλεῦ, κατάγεται ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἐνδόξου οἰκογενείας τοῦ Ἀνζιού, καὶ ἂν τὸ πρὸς αὐτὸν καθήκόν μου δὲν ἀντέταπτεν ἀκαταμάχητον ἐμπόδιον εἰς τὰς θωπείας ὑμῶν, ἡ τιμὴ μου αὐτὴ ἤθελε μὲ ἐμποδίσει νὰ τὰς δεχθῶ. Σᾶς ἐξορκίζω λοιπὸν ν' ἀναχωρήσετε, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς δὲν πρέπει νὰ μὲ ἴδῃτε. — Τίς βαρβαρότης! ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς. Ἄ! Λευκὴ, εἶναι δυνατόν νὰ μὲ μεταχειρισθῆτε μετὰ τοσαύτης σκληρότητος; Μικρὰ λοιπὸν θλίψις εἶναι δι' ἐμὲ νὰ εἰσθε εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ στρα-

τάρχου, καὶ ζητεῖτε ἔτι νὰ ἀφαιρέσητε ἀπ' ἐμοῦ τὴν μόνην παραμυθίαν τοῦ νὰ σᾶς βλέπω ; — Φύγετε τὸ ταχύτερον, ἀπεκρίθη ἡ θυγάτηρ τοῦ Σιφρεδῆ δακρυῤῥοῦσα. Βλέπων τις ἄνθρωπον ὃν ἄλλοτε περιπαθῶς ἠγάπησε δὲν εἶναι πλέον εὐδαίμων, ἀφοῦ ἀπώλεσε τὴν τῆς ἀπολαύσεως αὐτοῦ ἐλπίδα. Ὑγιαίνοιτε, βασιλεῦ, ἀποφύγετέ με, πρέπει νὰ ὑποβληθῆτε εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν χάριν τῆς δόξης ὑμῶν καὶ τῆς ὑπολήψεως ἐμοῦ. Πρὸς δὲ ἀπαιτῶ τοῦτο χάριν τῆς ἡσυχίας μου· διότι, ἂν καὶ ἡ ἀρετὴ μου οὐδόλως ἐκλονίσθη ἐκ τῶν συγκινήσεων τῆς καρδίας μου, ἡ ἀνάμνησις ὅμως τοῦ πρὸς ὑμᾶς ἔρωτός μου μὲ ἀντιπολεμεῖ τοσοῦτον σκληρῶς, ὥστε πολὺ θὰ ὑποφέρω ἀνθισταμένη. —

Τοὺς λόγους τούτους ἀπήγγειλε μετὰ τοσαύτης ζωηρότητος, ὥστε ἀπροσέκτως ἀνέτρεψε τὸ ὀπισθεν αὐτῆς ἐπὶ τινος τραπέζης κείμενον κηροπήγιον, καὶ τὸ κηρίον πεσὼν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐσβέσθη. Ἡ Λευκὴ ἔλαβεν αὐτὸ κάτωθεν, καὶ θέλουσα νὰ τὸ ἀνάψῃ ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ ἀντιθαλάμου μετέβη εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς Νίσης, μὴ κοιμηθείσης ἔτι, καὶ ἐπανῆλθεν ἐκεῖθεν φέρουσα τὸ φῶς. Ὁ βασιλεὺς μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἤρχισε στενοχωρῶν αὐτὴν, ἵνα δεχθῇ τὴν ἀφοσίωσίν του. Ὁ δὲ στρατάρχης ἀκούσας τὴν φωνὴν τοῦ ἡγεμόνος ὥρμησε γυμνῶ τῷ ξίφει εἰς τὸν κοιτῶνα σχεδὸν συγχρόνως μετὰ τῆς συζύγου του, καὶ ῥιφθεὶς ἐπὶ τοῦ Ἑρρίκου μετὰ πλείστης ἀγανακτήσεως ἦν ἡ μανία τῷ ἐνέπνεεν. — Ἀρκεῖ, τύραννε, ἐφώνησε. μὴ με νόμιζε τοσοῦτον ἄνανδρον, ὥστε νὰ ἀνέχωμαι τὴν κατὰ τῆς τιμῆς μου ὕβριν. — Ἀ! προδότα, ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς λαβὼν ἀμυντικὴν θέσιν, μὴ φαντασθῆς ποτε ὅτι δύνασαι ἀτιμωρητεῖ νὰ ἐκτελέσης τὸν ἐπίβουλον σκοπὸν σου. — Ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἤρχισαν ἀμφότεροι διαξιφιζόμενοι μανιωδῶς, διαρκεσάσης οὐ μικρὸν τῆς πάλης. Ὁ στρατάρχης φοβούμενος μὴ ὁ Σιφρεδῆς καὶ οἱ ὑπηρέται αὐτοῦ δράμωσιν εἰς τὰς κραυγὰς τῆς Λευκῆς, καὶ ἡ ἐκδίκησίς του μείνῃ ἀτελεσφόρητος, οὐδόλως προσφυλάσσετο· ἡ παραφορὰ τοῦ ἐσκότισε τὸν νοῦν,

καὶ τοσοῦτον κακῶς ὑπερασπίσθη ἑαυτὸν, ὥστε ἐπληρώθη αὐ-
τὸς οὗτος διὰ τοῦ ξίφους τοῦ ἀντιπάλου του, βυθισθέντος ἐντὸς
τοῦ σώματός του μέχρι τῆς λαβῆς. Ἐπεσε καὶ ὁ βασιλεὺς εὐθὺς
ἔπαυσε κτυπῶν.

Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Λεοντίου, περίλυπος γενομένη ἐπὶ τῇ
συμφορᾷ τοῦ συζύγου της, καὶ ὑπερπηδήσασα τὴν φυσικὴν
κατ' αὐτοῦ ἀπέχθειάν της, ἔκυψε καὶ κατεγίνετο νὰ τὸν βοη-
θῇ· ἀλλ' ὁ ἀτυχὴς οὗτος σύζυγος λίαν ὀργισμένος κατ' αὐ-
τῆς, ἐθεώρησεν ὡς μηδὲν τὰς ἐνδείξεις τῆς θλίψεως καὶ τῆς
συμπαθείας της. Οὐδ' ὁ θάνατος ὃν ἤθάνετο προσεγγίζοντα,
ἠδυνήθη νὰ καταπνίξῃ τὰς ὁρμὰς τῆς ζηλοτυπίας του· ἀλλὰ
καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς τελευταίας τοῦ βίου του στιγμὰς ἐμνή-
σθη τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἀντιζήλου του, καὶ ἡ ἰδέα αὕτη τῷ
ἐφάνη τοσοῦτον τρομερὰ, ὥστε ἀνακαλέσας τὰ λείψανα τῶν
δυνάμεών του, ὕψωσε τὸ ξίφος ὅπερ ἐκράτει ἔτι, καὶ ἐνέπηξεν
αὐτὸ εἰς τὸ στῆθος τῆς Λευκῆς λέγων. — Ἀπόθανε, ἄπιστος
γυνή, ἀφοῦ ὁ δεσμὸς τοῦ ὕμεναίου δὲν ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ
τὴν πρὸς ἐμὲ πίστιν ἣν ὥμοσας ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου! Καὶ σὺ
Ἐρρίκε, ἐξηκολούθησεν ὁ στρατάρχης λέγων, μὴ χαῖρε διὰ
τὴν τύχην σου! Ἐκ τῆς συμφορᾶς μου ταύτης οὐδεμίαν ἔξεις
ὠφέλειαν· διὸ ἀποθνήσκω εὐχαριστημένος. — Ταῦτα εἰπὼν
ἐξέπνευσε· τὸ δὲ πρόσωπόν του, καὶ τοὶ ἐπισκιαζόμενον ὑπὸ τῶν
νεφῶν τοῦ θανάτου, διέσωζεν εἰσέτι ὑπερήφανόν τι καὶ τρομε-
ρόν. Τὸ τῆς Λευκῆς ὁμῶς παρίστανε θέαμα ὅλως ἀντίθετον· τὸ
τραῦμά της ἦτο θανατηφόρον, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ θνήσκοντος
σώματος τοῦ συζύγου της, καὶ τὸ αἷμα τοῦ ἀθώου τούτου
θύματος ἠνώθη τῷ τοῦ φονέως, ἐκτελέσαντος οὕτως αἰφνιδίως
τὴν σκληρὰν ἐκδίκησίν του, ὥστε ὁ βασιλεὺς δὲν ἠδυνήθη νὰ
προλάβῃ τὰ ἀποτελέσματά της.

Ὁ ἀτυχὴς βασιλεὺς ἰδὼν ὅτι ἡ Λευκὴ ἔπεσεν, ἤρχισε κραυ-
γάζων, καὶ ὀδυνηρότερον αὐτῆς τετρωμένος ὑπὸ τοῦ τραύμα-
τος τοῦ ἀποσπῶντος αὐτὴν τῆς ζωῆς, ἐπεχειρίσθη νὰ τῇ παρέχῃ
τὰς αὐτὰς βοηθείας ἃς καὶ αὐτὴ ἠθέλησε νὰ παρέξῃ, καὶ τοσοῦ-

τον κακῶς ἀντεμείφθη· Ἀλλ' αὕτη τῷ εἶπε διὰ φωνῆς ἐκλεί-
 πούσης. — Αἱ προσπάθειαι ὑμῶν, Μεγαλειότατε, εἰσὶν ἤδη
 ἀνωφελεῖς· ἰδοὺ καθίσταμαι τὸ θῦμα ὅπερ ἡ θυμενῆς μοῖρά μου
 ἀπῆται. Εἴθε διὰ τούτου καταπύσοι τὴν ὀργὴν της καὶ ἀσφα-
 λήσοι τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ὑμετέρας βασιλείας. I — Ἐν ᾧ ἔδι-
 δε πέρας εἰς τοὺς λόγους της, ἔφθασε καὶ ὁ Λεόντιος εἰς τὸν
 κοιτῶνά της ὠρμηθεὶς ἐκ τῶν κραυγῶν τῆς θυγατρὸς του καὶ
 ἰδὼν τὰ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του παρουσιαζόμενα τραγικὰ ἀν-
 τικείμενα ἔμεινεν ἀκίνητος. Ἡ δὲ Λευκὴ μὴ ἰδοῦσα τὸν πατέρα
 της ἐξηκολούθησε λέγουσα τῷ ἡγεμόνι. — Ὑγιαίνοιτε, βασιλεῦ,
 διατηρήσατέ με περιπαθῶς εἰς τὴν μνήμην ὑμῶν· τοῦτο ἐπιβάλ-
 λουσιν ὑμῖν ὁ ἔρως καὶ αἱ συμφοραὶ μου. Μὴ μνησικακῆτε κατὰ
 τοῦ πατρὸς μου· φείσθητε τὸ γῆρας αὐτοῦ καὶ τὰς θλίψεις,
 καὶ ἀπόδοτε δικαιοσύνην εἰς τὸν ζῆλόν του· ἰδίως δὲ ἀπο-
 δείξατε πρὸς αὐτὸν τὴν ἀθωότητά μου, τοῦθ' ὅπερ συσταίνω
 ὑμῖν μάλιστα τῶν ἄλλων. Ὑγιαίνοιτε, φίλτατε μου. Ἐρῶκε
 . . . Ἀποθνήσκω . . . Δέχθητε τὸν τελευταῖόν μου στε-
 ναγμόν. —

Ταῦτα εἰποῦσα παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐτή-
 ρησεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς κατηφῆ σιωπὴν· ἔπειτα, στραφεὶς πρὸς
 τὸν Σιφρεδὴν διατελοῦντα ἤδη εἰς βαθεῖαν καὶ θανάσιμον λή-
 πην. — Ἰδὲ Λεόντιε. τῷ εἶπε, θεώρησον τὸ ἔργον σου, παρα-
 τήρησον ἐν τῷ τραγικῷ τούτῳ συμβάντι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν
 διπλωματικῶν ἐνεργειῶν σου, καὶ τοῦ πρὸς ἐμὲ ζήλου σου. —
 Ὁ γέρων οὐδὲν ἀπεκρίθη, τόσον ἦτο καταβεβλημένος ἐκ τῆς
 ψυχικῆς ἀλγηδόνης. Ἀλλὰ πρὸς τί χρονοτριβῶ περιγράφων τοι-
 αῦτα πράγματα ἅτινα διὰ λέξεων ἀδύνατον νὰ ἀπεικονισθῶσι;
 Περιορίζομαι μόνον νὰ εἶπω ὅτι ἀμφότεροι, μικρὸν μετριασθεί-
 σης τῆς θλίψεώς των, παρεπονέθησαν ἀμοιβαίως παθητικώτατα.
 Ὁ βασιλεὺς καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον ἐνεθυμεῖτο ζωηρῶς
 τῆς ἀγαπητῆς του Λευκῆς, τὴν δὲ Κωνσταντίαν οὐδόλως ἐ-
 πείσθη νὰ νυμφευθῇ. Ὅθεν συνεζεύχθη τὴν ἡγεμονίδα αὐ-
 τὴν ὁ δὸν Πέτρος, καὶ ἀμφότεροι οὗτοι ἐκίνησαν πάντα λί-

θον ἵνα ἐκτελεσθῇ ἡ διαθήκη τοῦ Ῥογήρου· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὸν βασιλέα Ἑρρίκον καταβαλόντα ἤδη τοὺς ἐχρούς του. Ὁ δὲ Σιφρεδῆς λυπούμενος ὅτι ἐγένετο αὐτὸς ἀφορμὴ τοσούτων δεινῶν, παρήτησε τὴν κοινωσίαν· καὶ ἐπειδὴ ἡ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ διαμονὴ κατέστη πρὸς αὐτὸν ἀνυπόφορος, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Σικελίας καὶ μετέβη μετὰ τῆς Πορσίας, τῆς μόνης θυγατρὸς ἣτις τῷ ἔμεινεν, εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἔνθα ἠγόρασε τὴν ἑπαυλιν ταύτην ἐν ᾗ ἔζησε μετὰ τὸν θάνατον τῆς Λευκῆς δεκαπέντε ὥς ἑγγιστα ἔτη, καὶ πρὸ τοῦ θανάτου του ἔσχε τὴν παρηγορίαν νὰ ὑπανδρεύσῃ μετὰ τοῦ Ἰερωνύμου Σίλβα τὴν Πορσίαν· μόνος δὲ καρπὸς τοῦ γάμου τούτου ἐγὼ εἰμι. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἱστορία τῆς οἰκογενείας μου, ἐξηκολούθησεν ἡ χήρα τοῦ δὸν Πέτρου Πιναρὲς, λέγουσα, καὶ ἡ πιστὴ διήγησις τῶν συμφορῶν τῶν παριστανόμενων ἐν ταύτῃ τῇ εἰκόνι ἣν ὁ πάππος μου Λεόντιος διέταξε καὶ ἐζωγράφησαν θέλων ν' ἀφήσῃ δι' αὐτῆς εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ἀπαισίου ἐκείνου γεγονότος.—

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀνὰ χειρὸς βίβλον παρεισέφρυσαν τυπογραφικὰ τινὰ λάθη πρὸς δὲ ἐναπελείφθησαν ἀδιόρθωτοι καὶ τινες πλημμελεῖς ἢ ἀσαφεῖς φράσεις, ἐπικαλοῦμαι διὰ τὰς ἐλλείψεις ταύτας τὴν συγγνώμην τῶν συγκαταβατικῶν ἀναγνώστων μου.

[Faint horizontal line of text, possibly a title or header, mostly illegible.]

[Faint, illegible text, possibly a section header.]

[A block of faint, illegible text, possibly a list or a paragraph, spanning several lines.]

[Faint horizontal line of text, possibly a separator or footer.]

[Faint, illegible text, possibly a section header or footer.]

[A block of faint, illegible text at the bottom of the page.]

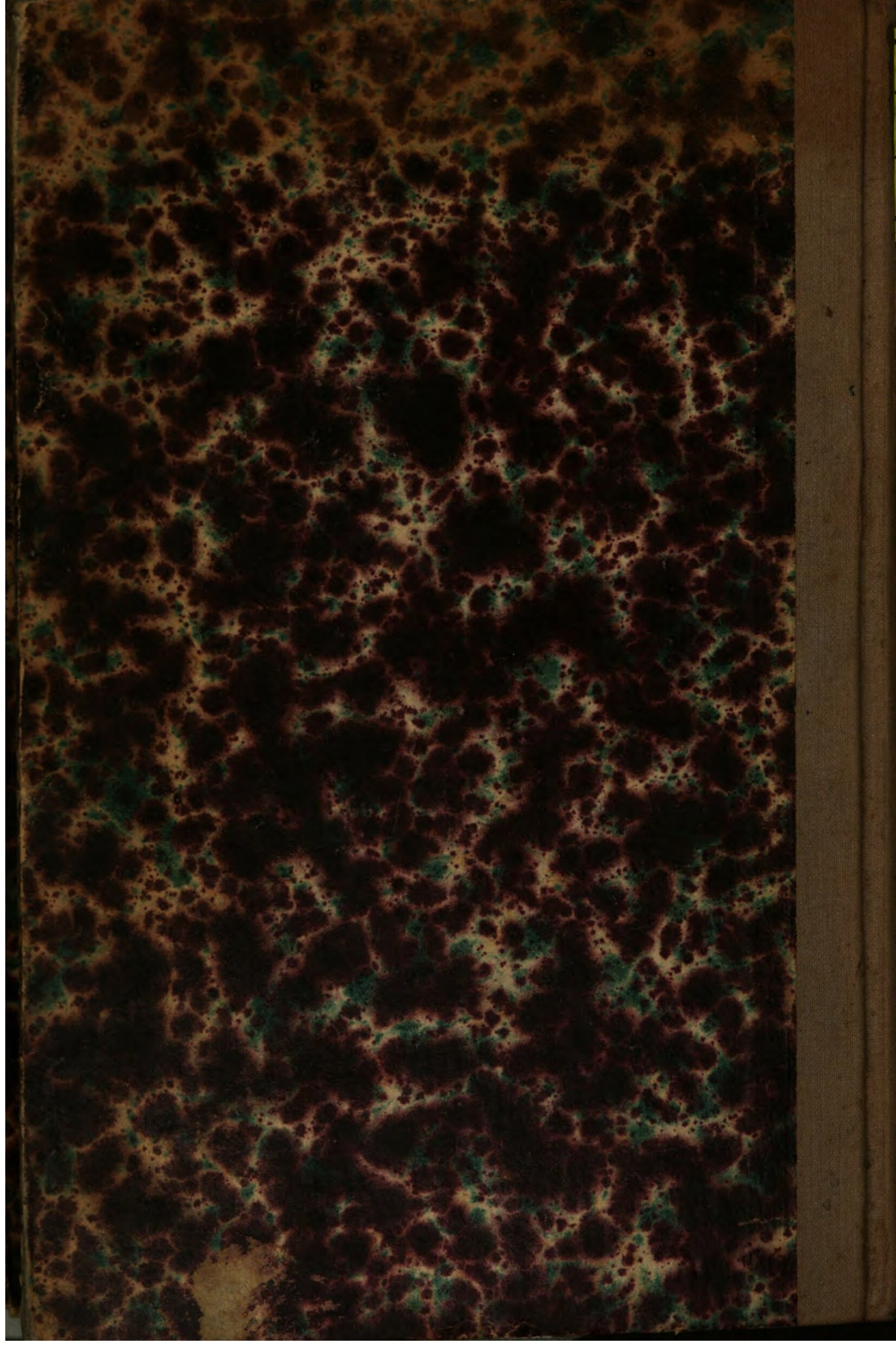

Εὐρίσκεται

Ἐν Ἀθήναις	παρὰ τῷ βιβλιοπώλῃ	Ν. Β. Νάκη.
Ἐν	»	Κ. Τεφαρίκη.
Ἐν Πάτραις	»	Ε. Χριστοδοπούλου.
Ἐν Σύρῳ	»	Π. Μέμφ.
Ἐν Κωνσταντινουπόλει	»	Σ. Ἀνδρεάδῃ.
Ἐν Σμύρῃ	»	Ἰωσήφ Μάγνητι.
Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ	»	Κ. Θεολόγῳ.
Ἐν Θεσσαλονίκῃ.	»	Κ. Δαρζιλοβίτη.

ΕΚΑΣΤΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ

Διὰ μὲν τοὺς ἐν Ἑλλάδι Κυρίους Συνδρομητὰς δραχ. 3.
Διὰ δὲ τοὺς μὴ, καὶ ἐκτὸς τοῦ κράτους 4.

Le Sage, Alain René,

[Nichtlateinische Schriftzeichen] <...> Gil Blas von Santillana Roman der
Lesage in 3 Bden. überetzt von Const. Cheimonios, herausgeg. von S. N.
Champas

Athen 1862

P.o.gall. 1255 s

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10093788-9